This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het "watermerk" van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

CATALOGUS

VAN DE

Provinciale Bibliotheek

VAN

ZEELAND.

EERSTE DEEL.

Algemeene werken. Aardrijkskunde.
Geschiedenis, 1e gedeelte.
(Algemeene en Vaderlandsche
Geschiedenis).

Afgevoerd
1923

GEDRUKT BIJ U. F. AUER EN ZOON,
TE MIDDELBURG.
1907.

Z816
Z4C2
1907
v.1

INHOUD.

ALGEMEENE WERKEN.

Bladz.

I. Encyclopaedieën en Algemeene Woordenboeken. Algemeene Handboeken . . . . 1.

II. Werken van gemengden inhoud . . . . 6.

A. Jaarboeken van Hoogescholen . . . . 6.

B. Werken van geleerde Genootschappen. . . . . . 7.

a. In Nederland . . . . 7.

b. In andere landen . . . . 14.

C. Tijdschriften. Week- en Dagbladen . . . . . . 22.

D. Verzamelingen . . . . 35.

III. Algemeene Bibliographie en Bibliotheekwetenschap . . . 44.

A. Inleiding . . . . 44.

a. Schrift; Oud-Schrift; Schoonschrift; Snelschrift; Geheimschrift. . . . . 44.

b. Boekdrukkunst. Geschiedenis en Praktijk . . . 47.

c. Boekhandel . . . . 56.

d. Wetgeving op den boekhandel en de drukperscensuur. 58.

M283382

Bladz.

B. Algemeene Bibliographie . . . . 59.

C. Bibliotheekwetenschap . . . . 72.

a. Inleiding; Systemen; Handboeken . . . . . 72.

b. Geschiedenis en beschrijving van afzonderlijke Bibliotheken . . . . 73.

1. Nederlandsche Openbare Bibliotheken . . . 73.

2. Buitenlandsche Openbare Bibliotheken . . . 87.

3. Particuliere Bibliotheken. Verkoopcatalogussen. 90.

4. Boekhandelaarsmagazijnen. Fondscatalogussen . 116.

AARDRIJKSKUNDE.

I. Algemeene Werken.

(Inleiding; — Bibliographie; — Encyclopaedieën en Woordenboeken; — Werken van Aardrijksk. Genootschappen en Tijdschriften) . . . . 119.

II. Algemeene Aardrijkskunde . . . . 123.

(Voor wiskundige aardrijkskunde zie men verder de afdeeling Wiskunde en voor natuurkundige aardrijkskunde de afdeeling Natuurkunde).

III. Bijzondere Aardrijkskunde . . . . 124.

A. Oude Aardrijkskunde . . . . 124.

B. Middeleeuwsche Aardrijkskunde . . . . 127.

C. Nieuwere Aardrijkskunde . . . . 128.

1. In het algemeen. . . . . 128.

(Handboeken en Verzamelingen; — Geschiedenis der ontdekkingen en Reizen; — Atlassen en Kaarten).

2. Afzonderlijke Werelddeelen en Landen . . . . 149.

a. Europa . . . . 149.

In het algemeen. Afzonderlijke landen, uitgezonderd Nederland . . . . 149.

Bladz.

Nederland (Noord en Zuid) . . . . 162.

Bibliographie. Naamlijsten en Woordenboeken. 162.

Atlassen en Kaarten . . . . 165.

Algemeene Handboeken . . . . 168.

Reizen . . . . 173.

Steden, Dorpen, Kasteelen . . . . . . 174.

NB. Voor werken over afzonderlijke provinciën en plaatsen zie men de afdeeling: Geschiedenis en Plaatsbeschrijving van Nederland en België.

b. Azië . . . . 176.

Landen van West-Azië; — van Zuid-Azië; — van Midden- en Oost-Azië . . . . 176.

De Oost-Indische Archipel . . . . 184.

c. Afrika . . . . 203.

d. Amerika . . . . 216.

e. Australië . . . . 224.

GESCHIEDENIS.

I. Over alle tijden en volken . . . . 227.

A. Inleiding. Bibliographie . . . . 227.

B. Woordenboeken. Historische Aardrijkskunde. Atlassen. 228.

C. Werken van gemengden inhoud, Tijdschriften . : . 230.

D. Kronieken, Handboeken, enz. . . . . 233.

E. Leerboeken. Chronologische overzichten. Beschavingsgeschiedenis . . . . 242.

II. Oude Geschiedenis . . . . 244.

A. Grieksche geschiedschrijvers met hunne commentatoren. 244.

B. Latijnsche geschiedschrijvers met hunne commentatoren, 246.

Bladz.

C. Studie der Oude Geschiedenis . . . . 249.

a. In het algemeen . . . . 249.

b. Oostersche volken . . . . 251.

c. Grieken . . . . 254.

d. Romeinen . . . . 256.

III. Middeleeuwsche en Nieuwere Geschiedenis . . . . . . 260.

A. In het algemeen . . . . 260.

B. Geschiedenis der Middeleeuwen . . . . 262.

C. Nieuwe Geschiedenis. . . . . 264.

D. Geschiedenis van afzonderlijke landen, (uitgezonderd Noord- en Zuid-Nederland). . . . . 273.

a. Balkan-Staten . . . . 273.

b. Italië . . . . 275.

c. Spanje en Portugal . . . . 277.

d. Frankrijk . . . . 279.

e. Duitschland . . . . 304.

f. Oostenrijk-Hongarije. . . . . 316.

g. Zwitserland . . . . 318.

h. Groot-Brittannië en Ierland . . . . 319.

i. De Scandinavische Staten . . . . 325.

j. Polen . . . . 327.

k. Rusland . . . . 328.

l. Azië 320

(Oost-Indische Archipel) . . . . 330.

m. Afrika. . . . . 336.

n. Amerika . . . . 339.

Bladz.

IV. Geschiedenis en Plaatsbeschrijving van België en Nederland.

A. België . . . . 353.

1. In het algemeen . . . . 353.

2. Verschillende gewesten en plaatsen . . . . . 363.

a. Vlaanderen in het algemeen. West-Vlaanderen; Oost-Vlaanderen; Fransch-Vlaanderen . . . 363.

b. Antwerpen . . . . 385.

c. Brabant . . . . 389.

d. Limburg . . . . 394.

e. Luik . . . . 394.

f. Luxemburg . . . . 395.

g. Namen . . . . 396.

h. Henegouwen . . . . 397.

B. Nederland . . . . 399.

1. In het algemeen . . . . 399.

a. Inleiding. Bibliographie. Archiefwezen. . . 399.

b. Woordenboeken . . . . 406.

c. Werken van gemengden inhoud. Tijdschriften . 407.

d. Werken over alle of meerdere tijdvakken . . 420.

(Afzonderlijke onderwerpen) . . . . . 427.

2. Verschillende tijdvakken . . . . 430.

a. Tot aan Philips II . . . . 430.

b. Tot aan den Vrede van Munster . . . . . 449.

c. Tot het begin der Bataafsche Republiek . . . 477.

d. Van 1795 tot op onzen tijd . . . . . . 495.

Bladz.

3. Verschillende Gewesten en Plaatsen, behalve Zeeland. 508.

a. Noord-Brabant . . . . 508.

b. Gelderland . . . . 518.

c. Holland in het algemeen . . . . 526.

d. Zuid-Holland. . . . . 527.

e. Noord-Holland . . . . 545.

f. Utrecht . . . . 563.

g. Overijssel. . . . . 569.

h. Friesland. . . . . 573.

i. Groningen . . . . 582.

j. Drenthe 587

k. Limburg . . . . 589.

l. Nederlanders in andere landen . . . . . 592.

Aanhangsel . . . . 593.

ALGEMEENE WERKEN.

I. Encyclopaedieën en Algemeene Woordenboeken. Algemeene Handboeken.

Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers, par une Société de Gens de lettres. Mis en ordre et publié par Diderot, et quant à la partie mathématique. par d' Alembert. Paris, 1751—1772. — Supplément. Paris, 1776—1777. — Te zamen 33 dln. fol.

Texte, 17 vol. et Suppl. 4 vol. — Planches, 11 vol. et Suppl. 1 vol.

Encyclopédie, ou Dictionnaire universel raisonné des connoissances humaines. Mis en ordre par De Felice. Yverdon, 1770—1775. 42 dln. — Supplément. Yverdon, 1775—1776. 6 dln. — Planches. Yverdon, 1775—1778. 10 dln. — Te zamen 58 dln. 4°.

Verbeterde en vermeerderde druk van het werk van Diderot en d' Alembert.

Le grand Vocabulaire François, contenant 1°. l' explication de chaque mot considéré dans ses diverses acceptions grammaticales, propres, figurées, synonymes et relatives; 2°. les loix de l' orthographe; celle de la prosodie ou prononciation tant familière qu' oratoire; les principes généraux et particuliers de la grammaire; les règles de la versification et généralement tout ce qui a rapport à l' éloquence et à la poësie; 3°. la géographie ancienne et moderne; le blason ou l' art héraldique; la mythologie; l' histoire naturelle des animaux,

des plantes et des minéraux; l'exposé des dogmes de la religion et des faits principaux de l'histoire sacrée, ecclésiastique et profane; 4o. des détails raisonnés et philosophiques sur l'économie, le commerce, la marine, la politique, la jurisprudence civile, canonique et bénéficiale, l'anatomie, la médecine, la chirurgie, la chimie, la physique, les mathématiques, la musique, la peinture, la sculpture, la gravure, l'architecture, etc. etc. par une Société de Gens de lettres. 2e édition. Paris, 1767—1774. 30 dln. 4o.

Encyclopédie méthodique ou par ordre de matières, par une Société de Gens de lettres, de Savans et d'Artistes. Paris, Panckoucke et Agasse. 1782—1832. 204 dln. 4o.

Agriculture. 1787—1821. 7 dln.
Amusemens des sciences. 1792. 2 dln.
Antiquités, mythologie, diplomatique, chronologie. 1786—1794. 5 dln.
Antiquités (recueil d'). 1804. 3 dln.
Architecture. 1788—1825. 3 dln.
Art aratoire et du jardinage. 1797 et 1802. 2 dln.
Art militaire. 1784—1787, 1797. 5 dln.
Arts académiques. 1786.
Arts et métiers mécaniques. 1789—1791. 8 dln.
Artillerie. 1822.
Assemblée nationale constituante. T. II (unique). 1792.
Beaux-arts. 1788—1791; 1805. 3 dln.
Botanique. 1783—1803. 8 dln. Suppl. 1810—1817. 5 dln.
Botanique. Tableau. 1791—1823. 3 dln.
Botanique. Planches. 1823. 4 dln.
Chasse. 1795 et 1811. 2 dln.
Chirurgie. 1790—1792; 1799. 3 dln.
Chymie, pharmacie et métallurgie. 1786—1815. 7 dln.
Commerce. 1783—1784. 3 dln.
Économie politique et diplomatique. 1784—1788. 4 dln.
Encyclopédiana, ou dictionn. des ana. 1791.
Finances. 1784—1787. 3 dln.
Forêts et bois. 1791—1815.
Géographie ancienne. 1787—1792. 3 dln.
Géographie moderne. 1782—1788. 3 dln.
Géographie physique. 1795—1828. 5 dln. Atlas. 1827.
Géographie. Atlas encyclopédique. 1787—1788. 2 dln.
Grammaire et littérature. 1789. 3 dln.
Histoire. 1784—1804. 6 dln.

Histoire. Blason ou art héraldique.
Histoire naturelle des animaux etc. 1782–1832. 29 dln.
Jeux. 1797–1799. 1 dl.
Jurisprudence. 1782–1791. 10 dln.
Logique, métaphysique et morale. 1786–1791. 4 dln.
Manufactures, arts et métiers. 1785–1828. 4 dln.
Manufactures etc.: Planches. 1783–1786. 7 dln.
Marine. 1783–1793. 3 dln.
Mathématiques. 1784–1789. 4 dln.
Médecine. 1787–1830. 13 dln.
Musique. 1791–1818. 2 dln.
Pêches. 1793 et 1796. 2 dln.
Philosophie ancienne et moderne. 1791–1793. 3 dln.
Physique. 1793–1822. 5 dln.
Système anatomique. 1823–1830. 5 dln.
Théologie. 1788–1790. 3 dln.

Allgemeine Encyclopädie der Wissenschaften und Künste in alphabetischer Folge von genannten Schriftstellern bearbeitet und herausgegeben von J. S. Ersch und J. G. Gruber. Leipzig, 1818–1888, 166 dln. 4°.

1e Section. A–G. Herausgegeben von J. S. Ersch und J. G. Gruber, fortgesetzt von M. H. E. Meier und H. Brockhaus. Theil 1–99. 1818–1882.

2e Section. H–N. Herausgegeben von G. Hassel und W. Müller, fortgesetzt von A. G. Hoffman und A. Leskien, Theil 1–42. (H–Lehrte). 1827–1888.

3e Section. O–Z. Herausgegeben von M. H. E. Meier und L. F. Kämtz. Theil 1–25. (O–Phyxios). 1830–1850.

E. Buys, Nieuw en volkomen woordenboek van konsten en weetenschappen: bevattende alle de takken der nuttige kennis enz. Vercierd met een groote menigte kunst-plaaten. Amsteldam, 1769–1778. 10 dln. 8°.

N. Chomel, Algemeen huishoudelijk-, natuur-, zedekundig- en konstwoordenboek. 2e druk, verbet. en vermeerd. door J. A. de Chalmot. Leyden, 1778. 7 dln. — Vervolg. Campen en Amsterdam, 1786–1793. 9 dln. Te zamen 16 dln. 4°.

G. Nieuwenhuis, Algemeen woordenboek van kunsten en

wetenschappen voor den beschaafden stand en ten behoeve des gezelligen levens, onder medewerking van een aantal vaderlandsche geleerden bijeenverzameld. Zutphen, 1820—1829. 8 dln. 8°.

Aanhangsel op het. Algemeen woordenboek van kunsten en wetenschappen door G. Nieuwenhuis. Bijeenverzameld en in orde geschikt door een vaderlandsch' geleerde. Nymegen, 1833—1844. 9 dln. 8°.

Courtin, Encyclopédie moderne, ou Dictionnaire abrégé des hommes et des choses, des sciences, des lettres et des arts. Nouvelle édition. Bruxelles, 1839. 25 dln. 8°.

Encyclopaedia Britannica, or Dictionary of arts, sciences and miscellaneous literature. 7th edition, greatly improved, with a general index and numerous illustrative engravings. (Preceded by 5 preliminary dissertations). Edinburgh, 1841. 21 dln. 4°.

Chamber's Encyclopaedia, a Dictionary of universal knowledge for the people, illustrated with maps and numerous wood engravings London, 1860—1868. 10 dln. 8°.

Algemeene Nederlandsche Encyclopedie voor den beschaafden stand. Woordenboek van kunst, wetenschap, nijverheid, landbouw en handel. Naar de laatste, omgewerkte, verbeterde en vermeerderde drukken van Brockhaus' Conversations-Lexicon, Nieuwenhuis' Woordenboek van Kunsten en Wetenschappen, en naar de beste andere bronnen voor Nederland bewerkt. Zutphen en Leiden, 1865—1868. 15 dln. gr. 8°.

P. Larousse, Grand dictionnaire universel du XIXe siècle français, historique, géographique, mythologique, bibliographique, littéraire, artistique, scientifique etc. 15 dln. — Supplément. 2 dln. Paris, 1866—1890. 17 vol. 4°.

Brockhaus' Conversations-Lexikon. Allgemeine deutsche Real-Encyklopädie. 13e Auflage. 16 Bde. Supplement. Leipzig, 1882—1887. 17 Bde. 8°.

Meyers Groszes Konversations-Lexikon. Ein Nachschlagewerk des allgemeinen Wissens. Sechste, gänzlich neubearbeitete und vermehrte Auflage. Mit mehr als 11.000 Abbildungen im Text und auf über 1400 Bildertafeln, Karten und Plänen sowie 130 Textbeilagen. Band I—V. (A—Erde). Leipzig u. Wien, 1902—1903. 5 dln. 8°.

Vincentii Burgundi Bibliotheca mundi. Speculum quadruplex, naturale, doctrinale, morale et historiale. In quo totius naturae Historia, omnium scientiarum Encyclopaedia, moralis Philosophiae Thesaurus, temporum et actionum humanarum Theatrum amplissimum exhibetur. Opera et studio Theologorum Benedictinorum coll. Vedastini. Duaci, 1624. 4 dln. fol.

Algemeene Oefenschoole van Konsten en Weetenschappen. Amsterdam, 1763—1782. Met Register. 31 dln. 8°.

Afdeeling I. De wysbegeerte of beschouwingen van de werken der natuur. 3 dln. — Afdeeling II. De natuurlyke historie des aardryks. 3 dln. — Afdeeling III. Fraaije letteren. 3 dln. — Afdeeling IV. Wiskonstige weetenschappen. 3 dln. — Afdeeling V. Leevensbeschryving der beroemste wysgeeren. 3 dln. — Afdeeling VI. Mengelwerk van vernuft, konst en geleerdheid. 15 dln.

J. G. Busch, Encyclopedie van de historische, wijsgeerige en wiskundige wetenschappen, grootsdeels volgends de schetsen van H. S. Reimarus. Uit het Hoogduitsch vertaald. Amst., 1778—1788. 2 dln. 8°.

H. A. Töpfer, Encyclopädische Generalkarte aller Wissenschaften und Schönen Künste, nach ihren Haupttiteln. 1806. — Anthropologische Generalkarte aller Naturanlagen und Vermögen des Menschen. 1807. — Metaphysische Generalkarte aller Pflichten des Menschen gegen den Menschen und Begriffe von Gott nach der Vernunft. 1808. 3 bladen in plano.

H. A. Töpfer, Commentar der encyclopädischen, metaphysischen und anthropologischen Generalkarte. Leipzig, 1808. 8°.

II. Werken van gemengden inhoud.

A. JAARBOEKEN VAN HOOGESCHOLEN.

Annales Academiae Lugduno-Batavae. 1815—1837. Lugd. Bat., 1817—1838. 22 dln. 4°.

Annales Academiae Rheno-Trajectinae. 1815—1837. Traj. ad Rhen., 1817—1837. 22 dln. 8°.

Annales Academiae Groninganae. 1815—1837. Gron., 1817—1839. 22 dln. 4°.

Annales Academici (Neerlandici). 1837—1875. Hagae-Com., 1840—1842 et Lugd. Batav., 1851—1877. 29 dln. 4°.

Jaarboeken der Rijks-Universiteit te Leiden. 1877—1904. Leiden 1878—1904. 27 dln. 8°.

Jaarboeken der Rijks-Universiteit te Utrecht. 1877—1904. Utrecht, 1879—1904. 26 dln. 8°.

Jaarboeken der Rijks-Universiteit te Groningen. 1877—1904. Groningen, 1879—1904. 27 dln. 8°.

Annales Academiae Gandavensis. 1817—1822. Gandavi, 1819—1823. 4 dln. 4°.

Annales des Universités de Belgique ou Recueil contenant les lois, arrêtés et règlements relatifs à l'enseignement supérieur, les mémoires couronnés aux concours universitaires et d'autres documents académiques. Années 1849 et 1850. Brux., 1852. 8°.

Det Kongelige Norske Frederiks Universitets Aarsberetning for 1863; 1865; 1871; 1876—1882. Christiania, 1863—1883. 11 dln. 8°.

B. WERKEN VAN GELEERDE GENOOTSCHAPPEN.

a. In Nederland.

Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten te Amsterdam:

Verhandelingen der Eerste Klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut. (Eerste reeks). Deel I—VII. Amsterd., 1812—1825. 7 dln. 4o.

Nieuwe verhandelingen der Eerste Klasse van het Kon. Ned. Instituut. (Tweede reeks). Deel I—XIII. Amsterd., 1827—1848. 10 dln. 4o.

Deel VI en IX ontbreken.

Verhandelingen der Eerste Klasse van het Kon. Ned. Instituut. Derde reeks. Deel I—V. Amsterd., 1849—1852. 5 dln. 4o.

Verslagen van de openbare vergaderingen der Eerste Klasse van het Kon. Ned. Instituut van 1816 tot 1839. 12 stn. in 2 bdn. 4o.

Verslag over het Amsterdamsch geoctroyeerd kunst-cement. (Gebonden achter de voorg. verslagen). Amsterd., 1816. 4o.

Verhandelingen der Tweede Klasse van het Kon. Ned. Instituut. Deel I—VIII. Amsterd., 1818—1842. 7 dln. 4o.

Deel V ontbreekt.

Nieuwe reeks van verhandelingen der Tweede Klasse van het Kon. Ned. Instituut. Deel I en II. Amsterd., 1850—1851. 2 dln. 8o.

Verslagen van de openbare vergaderingen der Tweede Klasse van het Kon. Ned. Instituut, van 1818, 1820, 1822, 1830 en 1837. 5 stn. 4o.

Gedenkschriften in de hedendaagsche talen van de Derde Klasse van het Kon. Ned. Instituut. Deel I—V. Amsterd., 1817—1836. 5 dln. 4o.

Commentationes-Latinae Tertiae Classis Instituti Regii Belgici. Vol. I—VI. Amsterd., 1818—1836. 6 dln. 4o.

Prijsverhandelingen bekroond en uitgegeven door de Derde Klasse van het Kon. Ned. Instituut. Amsterd., 1822—1845. 3 dln. 4o.

Deze verhandelingen zijn van F. Frets, A. C. Holtius, G. de Wal en R. P. A. Dozy.

Xiphias. Carmen cujus auctori Didaco Vitriole certaminis poetici praemium e legato Jacobi Henrici Hoeufft adjudicatum est in concessu publico Classis Tertiae Instituti Regii Belgici. Amsterd., 1845. 8o.

Verhandelingen bekroond en uitgegeven door de Vierde Klasse van het Kon. Ned. Instituut. Amsterd., 1829. 4o.

Deze verhandelingen zijn van R. G. Kiesewetter en F. J. Fétis.

Processen-verbaal van de algemeene vergaderingen (van de vier klassen te zamen) van het Kon. Ned. Instituut, van 1819—1829, van 1831—1837 en van 1839—1840. 21 stn. 4o.

Het Instituut, of Verslagen en mededeelingen, uitgegeven door de Vier Klassen van het Kon. Ned. Instituut. 1841—1846. Amsterd., 1842—1847. 6 dln. in losse stn., waaraan een paar ontbreken. 8o.

Koninklijke Academie van Wetenschappen:

Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afdeeling Natuurkunde. Deel I—XXIX. Amsterd., 1854—1892. 29 dln. 4o.

Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam. (Afdeeling Wis- en Natuurkunde). Eerste Sectie (Wiskunde, Natuurkunde, Scheikunde, Kristallenleer, Sterrekunde, Weerkunde en Ingenieurswetenschap). Deel I—VIII. Amsterd., 1893—1903. 8 dln. gr. 8o.

Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam. (Afdeeling Wis- en Natuurkunde). Tweede Sectie (Plantkunde, Dierkunde, Aardkunde, Delfstofkunde, Ontleedkunde, Physiologie, Gezondheidsleer en Ziektekunde). Deel I—X. Amsterd., 1893—1904. 10 dln. gr. 8o.

Verslagen en mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afdeeling Natuurkunde. (Eerste reeks). Deel I—XVII. Met register. Amsterd., 1853—1865. 17 dln. 8°.

Hierin komen voor *a.* processen-verbaal der gewone vergaderingen, *b.* verslagen, *c.* verhandelingen.

Verslagen en mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afdeeling Natuurkunde. Tweede reeks. Deel I—XX. Met register. Amsterd., 1866—1884. 20 dln. 8°.

Hierin komen alleen verslagen en verhandelingen voor; de processen-verbaal der gewone vergaderingen zijn afzonderlijk verschenen.

Processen-verbaal van de gewone vergaderingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afdeeling Natuurkunde. 1865—1884. 19 dln. 8°.

Verslagen en mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afdeeling Natuurkunde. Derde reeks. Deel I—IX. Met register. Amsterd., 1885—1892. 9 dln. 8°.

In deze reeks komen, behalve rapporten en verhandelingen, ook weder de processen-verbaal der gewone vergaderingen voor.

Verslagen van de Zittingen van de gewone vergaderingen der Wis- en Natuurkundige Afdeeling van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Deel I—XI. 1892—1903. Amsterd., 1893—1903. 11 dln. 8°.

Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afdeeling Letterkunde. Deel I—XX. Amsterd., 1858—1891. 20 dln. 4°.

Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam. Afdeeling Letterkunde. (Nieuwe reeks). Deel I—V. Amsterd., 1891—1903. 5 dln. gr. 8°.

Verslagen en mededeelingen van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Afdeeling Letterkunde. Eerste reeks. Deel I—XII. (1856—1869). Met register. — Tweede reeks. Deel I—XII. (1871—1883). Met register. — Derde reeks. Deel I—XII. (1884—1896). Met register. — Vierde reeks. Deel I—V. (1897—1903). Amsterd., 1855—1903. 5 dln. 8°.

Carmina probata in certamine Hoeufftiano. Amstelodami, 1856—1903. 34 dln. 8°.

Bekroonde Latijnsche gedichten van J. Albini, A. d' Alèz, A. Bartoli, R. Carrozzari, P. H. Damsté, A. H. A. Ekker, P. Esseiva, A. Gasté, J. Giacoletti, L. Graziani, J. J. Hartman, J. van Leeuwen, F. T. Moltedo, A. Muccioli, J. Pascoli, F. Pavesi, F. X. Reuss, P. Rosati, A. Salvagni, A. Sirletti, A. Sterza, V. Vaccaro, J. van der Vliet en A. Zappata.

Jaarboeken van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen, gevestigd te Amsterdam. 1857—1902. Amsterd., 1857—1903. 46 dln. 8°.

Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem:

Verhandelingen uitgegeven door de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Deel I—XXX. Haarlem en Amsterd., 1754—1793. 30 dln. in 39 bdn. 8°.

Register ofte hoofdzakelijke inhoud der Verhandelingen enz. die in de eerste twaalf deelen van de Hollandsche Maatschappij enz. voorkomen, door J. F. Martinet. Haarlem, 1772. — Idem op de Verhandelingen in deel I—XXVIII, bewerkt door J. F. Martinet. Haarlem, 1793. 2 dln. 8°.

Natuurkundige verhandelingen van de Bataafsche (Hollandsche) Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Eerste verzameling. Deel I—XXIV. Amsterd. en Haarlem, 1799—1844. 23 stn. 8°.

Aan deze verhandelingen ontbreken deel 1, 2e stuk; deel 2, 3, 5, 6; deel 10, 1e stuk; deel 20 en 22.

Natuurkundige verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Tweede verzameling. Deel II—XXV. Haarlem, 1842—1868. 24 dln. in 31 stn. 4°.

Ontbreken deel 11, 1e stuk, deel 20 en deel 21, 2e stuk.

Natuurkundige verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Derde verzameling. Deel I—V. Haarlem, 1872—1892. 5 dln. 4°.

Wijsgeerige verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Deel I en II, 1. Haarlem, 1821—1822. 2 dln. 8°.

Letter- en oudheidkundige verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Deel I—III. Haarlem, 1815—1820. 3 dln. in 4 stn. 8°.

Historische en letterkundige verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Deel I en II. Haarlem, 1851—1853. 2 dln. 4°.

Archives Néerlandaises des sciences exactes et naturelles, rédigées par E. H. von Baumhauer, avec la collaboration de plusieurs autres savants. Tomes I—XXX. La Haye, 1866—1897. 30 dln. Deuxième Série, Tomes I—VIII. La Haye, 1898—1903. 8 dln. 8°.

Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen:

Verhandelingen van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Deel I—IX. Utrecht, 1781—1818. 10 dln. 8°.

Nieuwe verhandelingen van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Deel I—XVII. Utrecht, 1822—1854. 17 dln. in 30 bdn. 8°.

Geschied- en letterkundige verhandelingen, uitgegeven door het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Nieuwe reeks. Deel I—XVII. Utrecht, 1859—1882. 17 dln. 8°.

Natuurkundige verhandelingen uitgegeven door het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Nieuwe reeks. Deel I en II. Utrecht, 1862—1891. 2 dln. in 14 stn. 4°. en 8°.

Nova acta literaria Societatis Rheno-Trajectinae. Pars I—IV. Trajecti ad Rhenum, 1821—1831. 4 dln. 8°.

Verslagen van het verhandelde in de algemeene vergaderingen van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, van 1821, 1825, 1830, 1832, 1841, 1843—45, 1847, 1848, 1854—55, 1857—75 en 1877—1903. 8°.

Aanteekeningen van het verhandelde in de sectie-vergaderingen van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, van 1845—1903. Utrecht, 1846—1903. 8°.

Registers op de Aanteekeningen van het verhandelde in de vergaderingen der sectiën van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap over de jaren 1845—1878. Voorafgegaan door eene opgave van de openingsreden der algemeene vergaderingen. Utrecht, 1879. 8°.

Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen:

Verhandelingen uitgegeven door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Middelburg, 1769—1792. 15 dln. in 16 bdn. 8°.

Het 2e stuk van het 12e deel bevat het register over deel I—XII, bewerkt door A. Drijfhout.

Nieuwe verhandelingen van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Deel I—V. Middelb., 1807—1835. 5 dln. 8°.

Nieuwe werken van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Deel I—II, 1 en 2. Middelb., 1839—1845. 8°. Met atlas van 19 platen in 4°.

Archief. Vroegere en latere mededeelingen voornamelijk in betrekking tot Zeeland. Deel I—VIII. Middelburg, 1856—1902. 8 dln. — Nieuwe serie. Jaargang 1903 enz. Middelburg, 1903 enz. Samen 9 dln. Met krtn. en pln. 8°.

Verslagen van het verhandelde in de algemeene vergaderingen van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, over 1860—1893. 9 stn. 8°.

Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant, te 's Hertogenbosch:

Handelingen van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 1837—1897. (De jaargg. 1866, 1872, 1874 en 1876—1882 ontbreken). 's Hertogenb, 1837—1898. 8°. (Eén stuk is in 4°).

Werken, uitgegeven door het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 1845—1895. 15 dln. 8°. Met een portefeuille met platen. fol.

Werken, uitgegeven door het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. Deel I—IX. 's Hertogenb., 1884—1900. 9 dln. 8o.

Teyler's Genootschap te Haarlem:

Verhandelingen rakende den natuurlijken en geopenbaarden Godsdienst, uitgegeven door Teyler's Godgeleerd Genootschap. Deel I—XXXVI. (Deel XIX ontbreekt). Haarlem, 1781—1860. 35 dln. 4o.

Verhandelingen rakende den natuurlijken en geopenbaarden Godsdienst, uitgegeven door Teyler's Godgeleerd Genootschap. Nieuwe serie. Deel I—XVI. Haarlem, 1868—1898. 16 dln. in 21 bdn. 8o.

Verhandelingen uitgegeven door Teyler's Tweede Genootschap. Deel I—XXVIII. (Deel XXIV ontbreekt). Haarlem, 1781—1866. 36 dln. 4o.

Verhandelingen uitgegeven door Teyler's Tweede Genootschap. Nieuwe reeks. Deel I—V. Haarlem, 1873—1896. 5 dln. in 11 bdn. 8o. Met atlas in 5 stn. fol.

Archives du Musée Teyler. (Série I). Vol. I—V. Harlem, 1868—1880. 5 dln. — Série II. Vol. I—VIII. Harlem, 1883—1903. 8 dln. gr. 8o.

Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde te Leeuwarden:

Verslagen der handelingen van het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde te Leeuwarden, van 1854—1895. 40 stn. 8o.

De Vrije Fries. Mengelingen uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde. (Eerste reeks). Deel I—VI. Leeuwarden, 1839—1853. — Nieuwe (tweede) reeks. Deel I—VI. Leeuw., 1856—1873. — Derde reeks. Deel I—VI. Leeuw., 1877—1895. — Vierde reeks. Deel I—II. Leeuw., 1900—1902. Samen 20 dln. 8o.

„Limburg." Provinciaal Genootschap voor Geschiedkundige Wetenschappen, Taal en Kunst:

Limburg's Jaarboeken. Deel I—IX. Roermond, 1894—1903. 4 dln. 8o.

Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen:

Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Deel I—LV. Batavia, 1779—1904. Deel I—XXI in 8o.; deel XXII—XXXIV in 4o.; deel XXXV—LV in gr. 8o.
Ontbreken deel III, X—XVI, XVIII en XXI.

Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde. Deel I—XLVI. Batavia en 's Gravenh., 1853—1903. 8o.

Notulen van de Algemeene en Bestuurs-Vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Deel I—XLI. Batavia, 1863—1903. 8o.

Registers op de Notulen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen over de jaren 1867 tot 1878, 1879 tot 1888 en 1889 tot 1898, bewerkt door J. A. van der Chijs. Batavia en 's Hage, 1879—1899. 3 stn. 8o.

b. In andere landen.

Académie Royale de Belgique:

Mémoires qui ont remporté les prix de la Société Littéraire de Bruxelles. Bruxelles, 1770—1772. 4o.

Mémoires sur les questions proposées par l' Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-Lettres de Bruxelles qui ont remporté les prix. Bruxelles, 1774—1788. 11 dln. 4o.

Mémoires de l' Académie Impériale et Royale des Sciences et Belles-Lettres de Bruxelles. Tomes I—V. Bruxelles, 1777—1788. 5 dln. Met pln. 4o.

Mémoires sur les questions proposées par l' Académie Royale des Sciences et Belles-Lettres de Bruxelles. Tomes I—VII. Bruxelles, 1818—1829. 7 dln. 4o.

Nouveaux mémoires de l' Académie Royale des Sciences et Belles-Lettres de Bruxelles. Tomes I—V. Bruxelles, 1820—1829. 5 dln. 4o.

Bulletins de l' Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique. 1866—1898. Bruxelles, 1866—1898. 65 dln. 8o.

Tables générales du Recueil des Bulletins de l' Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique. 3e Série. Tomes I à XXX. (1881 à 1895). Bruxelles, 1898. 8o.

Annuaire de l' Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique. 1867—1903. Bruxelles, 1867—1903. 38 dln. 8o.

Académie Royale de Belgique. Bulletins de la Classe des Sciences. 1899—1903. Bruxelles, 1899—1903. 5 dln. 8o.

Société Scientifique et Littéraire du Limbourg:

Bulletin de la Société Scientifique et Littéraire du Limbourg. Tomes I—III; IV, 2 et 3; V, 2; VI, 1; IX—XVIII. Tongres, 1852—1901. 8o.

Institut Grand-Ducal de Luxembourg:

Publications de la Société pour la recherche et la conservation des monuments historiques dans le Grand-Duché de Luxembourg. Vol. I—XXI. Années 1845—1865. Luxembourg, 1846—1866. 21 dln. 4o.

Publications de la Section historique de l' Institut Grand-Ducal de Luxembourg (ci-devant » Société archéologique du Grand-Duché.") Vol. XXIII—XXX. Années 1867—1875. Luxemb., 1868—1876. 8 dln. 4o. — Idem. Vol. XXXI—XLIX. Années 1876—1901. Luxemb., 1877—1895. 19 dln. 8o.

Société des sciences naturelles du Grand-Duché de Luxembourg. Tomes IX et X. Luxemb., 1867—1869. 2 dln. 8o.

Publications de l' Institut Grand-Ducal de Luxembourg (Section des sciences naturelles et mathématiques). Tomes XI—XXVI. Luxemb., 1870—1901. 16 dln. 8o.

Académie Française:

Mémoires de l' Académie Royale des Sciences, contenant les ouvrages adoptez par cette Académie avant son renouvellement en 1699. Tomes I—VI. Amsterd., 1736, — Tomes VII—XI. Paris, 1729—1733. 11 dln. 4o.

Histoire de l' Académie des Inscriptions et Belles-Lettres avec les Mémoires de Littérature tirés des registres de cette Académie. Vol. I—XLI. Paris, 1736—1780. 41 dln. 4o.

Mémoires de l' Institut National des Sciences et Arts. Sciences mathématiques et physiques. Tomes I—IX. Paris, An VI—1808. 9 dln. 4o.

Mémoires de l' Institut National des Sciences et Arts. Sciences morales et politiques. Tomes I—V. Paris, An VI—An XII. 5 dln. 4o.

Mémoires de l' Institut National des Sciences et Arts. Littérature et Beaux-Arts. Tomes I—V. Paris, An VI—An XII. 5 dln. 4o.

Mémoires présentés à l' Institut des Sciences, Lettres et Arts, par divers savans. Sciences mathématiques et physiques. Tome I. Paris, 1805. 4o.

Comptes rendus hebdomadaires des séances de l' Académie des Sciences. Tomes 36—39. Paris, 1853—1854. 4 dln. 4o.

Société Académique de Cherbourg:

Mémoires de la Société Académique de Cherbourg. 1835—1879. Cherbourg, 1835—1879. 12 dln. 8o.

Académie de Dijon:

Mémoires de l' Académie de Dijon. (Première Série). Tome I. Dijon, 1769. — Mémoires de l' Académie des Sciences, Arts et Belles-Lettres de Dijon. Troisième Série. Tome I. Années 1871—1873. Dijon et Paris, 1873. Samen 2 dln. 8o.

Académie des Sciences de Troyes:

Mémoires de l'Académie des Sciences, Inscriptions, Belles-Lettres, Beaux-Arts etc., nouvellement établie à Troyes en Champagne (par P. J. Grosley, André Le Fevre et David). Troyes et Paris, 1756. 2 dln. 8o.

Grappige verhandelingen van deze Academie, die geene Academie was. Bovenst. is de tweede uitgave, de eerste verscheen in 1744, de derde in 1768. De inhoud is als volgt: I. Discours prononcé par M.*** lors de sa réception à l'Académie. — Réponse du Directeur au discours précédent. — Dissertation sur un ancien usage. — Autre dissertation sur le même sujet. — Mémoire en faveur des Idiômes Provinciaux. — Dissertation sur les écreignes. — Observation sur un passage de Molière. — II. Réflexions historiques, critiques et morales sur un proverbe. — Projet d'un voyage en Espagne. — Dissertation sur l'usage de battre sa maîtresse. — Notes et éclaircissemens sur la dissertation précédente. — Table des matières.

J. B. G. Grosier, Mémoires d'une société célèbre, considérée comme corps littéraire et académique, depuis le commencement de ce siècle, ou mémoires des Jésuites sur les sciences, les belles-lettres et les arts. Paris, 1792. Met pln. 3 dln. 8o.

Commentationes Societatis Regiae Scientiarum Gottingensis recentiores. Vol. I—V. 1808—1822. Cum figuris. Gottingae, 1811—1822. 5 dln. 4o.

Historia et commentationes Academiae Electoralis Scientiarum et Elegantiarum Literarum Theodoro-Palatinae. Vol. I—IV. Mannhemii, 1766—1780. 4 dln. in 6 bdn. Met pln. en krtn. 4o.

Kaiserliche Akademie der Wissenschaften:

Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftliche Classe. Erste Abtheilung. (Mineralogie, Krystallographie, Botanik, Physiologie der Pflanzen, Zoologie, Geologie, Paläontologie, Physische Geographie und Reisen. Band 95—111. 1887—1902. Wien, 1887—1902. 17 dln. Met pln. 8o.

Royal Society of London:

Philosophical transactions giving some account of the present

undertakings, studies and labours of the ingenious in many considerable parts of the world. Vol. XLIX—LIV, 1755—1764; Vol. LVI—LXIII, 1766—1773; Vol. LXV, 1775. London, 1752—1775. 21 dln. 4o.

Philosophical transactions of the Royal Society of London. Vol. LXVI—LXXVII, 1776—1787. London, 1776—1787. 14 dln. 4o.

A general index to the Philosophical transactions, from the first to the end of the seventieth volume. By P. H. Maty. London, 1787. 4o.

Table des mémoires imprimés dans les Transactions philosophiques de la Société Royale de Londres, 1665—1735, rangée par ordre chronologique, par ordre des matières et par noms d'auteurs. Par M. de Brémond. Paris, 1739. 4o.

Transactions philosophiques de la Société Royale de Londres, 1735—1736, traduites par M. de Brémond. Paris, 1738. 2 dln. in 1 bnd. 4o.

Literary and Philosophical Society of Manchester:

Proceedings of the Literary and Philosophical Society of Manchester. Vol. III—XXVI. Sessions 1862/63—1886/87. Manchester, 1864—1887. 24 dln. 8o.

Memoirs of the Literary and Philosophical Society of Manchester. (Firth series). Vol. IV, part 2; vol. V, parts 1 and 2. Manchester, 1796—1802. 3 dln. 8o.

Memoirs of the Literary and Philosophical Society of Manchester. Second series. Vol. II—XV. Manchester, 1813—1860. 14 dln. 8o.

Memoirs of the Literary and Philosophical Society of Manchester. Third series. Vol. 1—X. London, 1862—1887. 10 dln. 8o.

Memoirs and Proceedings of the Manchester Literary and Philosophical Society. Fourth series. Vol. I—X. Manchester, 1888—1896. 10 dln. 8o.

Memoirs and Proceedings of the Manchester Literary and

Philosophical Society. (Manchester memoirs). Vol. XLI—XLVII. (1896/97—1902). Manchester, 1897—1902. 7 dln. 8°.
De vier voorgaande seriën vormen deel I—XL.

Kongliga Svenska Vetenskaps-Akademien:

Kongliga Svenska Vetenskaps-Akademiens handlingar. Ny följd. Bnd. V, 2—XXXVII. 1864—1903. 33 dln. in 43 bdn. 4°.

Bihang till Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademiens handlingar. Bnd. I—XXVIII. Stockholm, 1872—1903. 28 dln. 8°.

Ofversigt af Kongl. Vetenskaps-Akademiens förhandlingar. 1865—1902. Stockholm, 1866—1903. 38 dln. Met pl. 8°.

Lefnadsteckningar öfver Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademiens efter 1854 aflidna ledamöter, Bnd. I—IV. Stockholm, 1869—1903. 4 dln. 11 stn. 8°.

Göteborgs Kungl. Vetenskaps-och Vitterhets-Samhället:

Göteborgs Kungl. Vetenskaps-och Vitterhets-Samhälles handlingar. Fjärde följden. Bnd. I. Göteborg, 1898. 8°.

Videnskabs-Selskabet i Christiania:

Forhandlinger i Videnskabs-Selskabet i Christiania. Aar 1858—1901. Christiania, 1859—1902. 43 dln. Met pln. 8°. (Met register over de jaren 1858—1867).
Ontbreekt jaargang 1883.

Skrifter udgivne af Videnskabsselskabet i Christiania. 1894. I. Mathematisk-naturvidenskabelig klasse. (Udgivet for Hans A. Benneches Fond) Nos 1—6. Kristiania, 1895. gr. 8°.

Skrifter udgivne af Videnskabsselskabet i Christiania. 1894. II. Historisk-filosofisk klasse. (Udgivet for Hans A. Benneches Fond). Nos 1—5. Kristiania, 1895. gr. 8°.

American Academy of Arts and Sciences:

Memoirs of the American Academy of Arts and Sciences. Vol. XI. Part. 1. Centennial volume. (1780—1880). Cambridge, 1882. 4°.

Proceedings of the American Academy of Arts and Sciences. Selected from the records. Vol. VIII. May 26, 1868—June 8, 1869. 8o.

Proceedings of the American Academy of Arts and Sciences. Vol. XI—XXXVIII. Selected from the records. Boston, 1876—1903. 28 dln. Met pln. 8o.

American Association for the Advancement of Science:

Proceedings of the American Association for the Advancement of Science. Fourth meeting, held at New Haven, Conn., August, 1850. Washington city, 1851. Met platen en afbeeldingen in den tekst. 8o.

National Academy of Sciences:

Reports of the National Academy of Sciences. 1866 and 1867. 2 dln. 8o.

Annual of the National Academy of Sciences for 1866. Cambridge, 1867. 8o.

Transactions of the Connecticut Academy of Arts and Sciences. Vol. I, 2; II, 1; V, 1; VII, 1; VIII—XI. New Haven, 1867—1902. 12 stn. 8o.

Academy of Science of St. Louis:

The Transactions of the Academy of Science of St. Louis. Vol. I—XII. St. Louis, 1860—1902. 12 dln. Met pln. 8o.

Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters:

Transactions of the Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters. Vol. VII—XIII. 1883—1900. Madison, 1889—1902. 6 dln. Met pln. 8o.

Ontbreekt deel IX.

Meriden Scientific Association:

Annual adress; a review of the year 1893, by the president Rev. J. T. Pettee. Meriden, Conn., 1894. Met portr. 8o.

Smithsonian Institution:

Smithsonian Contributions to Knowledge. Vol I—XXXII. Washington, 1848—1898. 32 dln. 4o.

Smithsonian Miscellaneous Collections. Vol. I—XLIII. Washington, 1862—1901. 43 dln. 8o.

Annual reports of the Board of Regents of the Smithsonian Institution, showing the operations, expenditures and condition of the Institution. 1848—1900. Washington, 1849—1902. Met pln. en krtn. 68 dln. 8o.

Van het jaar 1884 af bestaat dit verslag uit twee deelen, waarvan het tweede deel tot titel heeft: Report of the United States National Museum, showing its progress and condition. Ontbreken het report van 1856 en het tweede deel der reports van 1893 en 1894.

Annual reports of the Bureau of Ethnology of the Secretary of the Smithsonian Institution, by J. W. Powell. 1879/80—1890/91. Washington, 1881—1894. 11 dln. Met pln. en krtn. gr. 8o.

Ontbreekt het verslag over 1880—81.

Bulletins of the Smithsonian Institution. Bureau of Ethnology: J. W. Powell, director. Washington, 1887—1894. 2 dln. 8o.

Ontbreken deel 1—5.

Elisha Mitchell Scientific Society:

Journal of the Elisha Mitchel Scientific Society, for the years 1884—1903. 19 dln. 34 stn. 8o.

A memoir of the Rev. Elisha Mitchell, late professor of chemistry, mineralogy and geology in the University of North Carolina: together with the tributes of respect to his memory, by various public meetings and literary associations, and the adresses delivered at the re-interment of his remains, by J. H. Otey and D. L. Swain. Chapel Hill, 1858. Met portret. 8o.

Vassar Brothers Institute:

Transactions of Vassar Brothers Institute and its Scientific Section. Poughkeepsie, N. Y. 1885—1887. Vol. IV. 8o.

Museu Nacional do Rio de Janeiro:

Archivos do Museu Nacional do Rio de Janeiro. Vol. I, 1; II—VI; X. Rio de Janeiro, 1876—1899. 7 dln. Met pln. 4o.

Revista do Museu Nacional do Rio de Janeiro. Vol. I, (Seguimento aos Archivos do Museu Nacional. Vol. IX). Rio de Janeiro, 1895. 4o.

Academia Nacional de Ciencias en Córdoba:

Boletin de la Academia de Ciencias en Córdoba (República Argentina). Tom. III; V—XII, 1. Córdoba, 1879; Buenos Aires, 1883—1890. 8o.

Actas de la Academia de Ciencias en Córdoba. Tomo III. Entrega I—II. Tomo V. Entrega I—III. Buenos Aires, 1877—1886. 5 stn. Met pln. 4o.

C. TIJDSCHRIFTEN, WEEK- EN DAGBLADEN.

Acta Eruditorum, ann. 1682—1731 publicata. Lipsiae, 1682—1731. 50 dln. — Nova Acta Eruditorum, ann. 1732—1763, 1766—1776 publicata. Lipsiae, 1732—1782. 42 dln. — Actorum Eruditorum quae Lipsiae publicantur Supplementa. Tom. I—VIII Lipsiae, 1692—1724. 8 dln. — Ad Nova Acta Eruditorum quae Lipsiae publicantur, Supplementa. Tom. I—VIII. Lipsiae, 1735—1757. 8 dln. — Indices generales (1682—1741). Lipsiae, 1693—1745. 6 dln. — Samen 114 dln. Met pln. 4o.

Aan deze verzameling ontbreken slechts drie deelen: Nova Acta, 17$^{64}/_{65}$, en Supplementa, Tom. IX en X.

Bibliotheca (Bremensis) historico-philologico-theologica. (Edid. Th. Hasaeus et F. A. Lampe). Classis I—VIII. Bremae, 1718—1727. 8 dln. 8o.

Symbolae Literariae ad incrementum scientiarum omne genus, a variis amice collatae. (Edid. C. Ikenius). Tom. I—III. Bremae, 1744—1747. 3 dln. 8o.

Bibliotheca Bremensis nova historico-philologico-theologica. (Edid. N. Barkey). Classis I—VI. Bremae et Amstelodami, 1760—1767. 6 dln. 8o.

Bibliotheca Hagana historico-philologico-theologica, ad continuationem Bibliothecae Bremensis novae constructa a N. Barkey. Classis I—VI. Amstelod. et Lugd. Bat., 1768—1775. 6 dln. 8o.

Museum Haganum historico-philologico-theologicum: extructum a N. Barkhey. Hagae Com., 1774—1780. 4 dln. 8o.

Symbolae Litterariae Haganae, ad incrementum scientiarum omne genus, a variis amice collatae, edit. N. Barkey. Hag. Com., 1777—1781. 2 dln. 8o.

Museum Duisburgense constructum a J. P. Berg. Hag. Com. et Duisb., 1782—1785. 2 dln. 8o.

Symbolae Literariae ad incrementum scientiarum omne genus a variis amice collatae ex Haganis factae Duisburgenses, cur. J. P. Berg. Hag. Com. et Duisb., 1783—1786. 2 dln. 8o.

Museum Italicum seu collectio veterum scriptorum ex bibliothecis italicis eruta a D. Johanne Mabillon et D. Michaele Germain, presbyteris et monachis Benedict. Cong. S. Mauri. Lutet. Paris., 1724. 2 dln. 4o.

Journal des Scavans, avec des extraits des meilleurs journaux de France et d'Angleterre, de 1765—1775. Amst., 77 dln. — Journal des Scavans, combiné avec les meilleurs Journaux Anglois, de 1776—Mai 1782. Amst., 45 dln. — Samen 122 dln. 12o. — Journal des Scavans. 1817. Paris, 1817. 4o.

De Parijsche uitgaaf van het Journal des Scavans, gesticht door le Sieur de Hédouville (Denys de Sallo), loopt van 1665—1792 en werd in 1816 weder in 4o. formaat vervolgd.

Bibliothèque raisonnée des ouvrages des savans de l'Europe (par Armand de la Chapelle, Barbeyrac, Desmaiseaux, etc.). Tomes I—L. Amst., 1728—1753. 50 dln. — Table générale des 25 premiers tomes. Amst., 1741. — Table générale des 25 derniers tomes. Amst., 1753. — Samen 52 dln. in 63 bdn. 8o.

Bibliothèque des sciences et des beaux arts. La Haye, 1754—1780. 50 dln. Met Tables générales in het 25ste en 50ste deel. 8o.

Bibliothèque Britannique, ou histoire des ouvrages des savans de la Grande-Bretagne. Tom. I—XXV. La Haye, 1733—1747. Met register. 26 dln. 8o.

Nouvelle Bibliothèque Germanique, ou histoire littéraire de l'Allemagne, de la Suisse, et des Pays du Nord (par S. Formey et de Peyrard). Tom. I—XXVI. Amst., 1746—1760. 26 dln. 12o.
Ontbreken deel III, 1e stuk en deel XII, 1e stuk.

Bibliothèque Italique, ou Histoire littéraire de l'Italie (par L. Bourguet, de Ruchat, etc.). Tom. I—XVIII. Genève, 1728—1734. 18 dln., 6 bdn. 8o.

Bibliothèque Impartiale. 1750—1758, Tom. I—XVIII. Leide, 1750—1758. 18 dln., 13 bdn. 8o.

Journal Encyclopédique, par une société de gens de lettres (dirigée par P. Rousseau), de 1756—1770. Liège, 1756—1759, et Bouillon, 1760—1770. 120 dln. 12o.

Magasin Encyclopédique, ou Journal des sciences, des lettres et des arts; rédigé par A. L. Millin. Année 1811. Tomes I—VI. Paris, 1811. 6 dln. in 12 stn. 8o.

L' Esprit des Journaux, François et étrangers. Par une société de gens-de-lettres, de 1793—1794; Sept. 1803—Dec. 1814; Avril 1817—Avril 1818. Liège et Bruxelles, 1793—1818. 171 dln. 12o.

Revue des Deux Mondes. 2e période, années XXX—XLIII, tom. 25—108; 3e période, années XLIV—LXIII, tom. 1—120; 4e période, années LXIV—LXX, tom. 121—162; 5e période, années LXXI—LXXIII, tom. 1—18. Paris, 1860—1903. 44 jaargangen. 264 bdn. 8o.

Revue des Deux Mondes. Table générale. 1831—1874. Paris, 1875. — Suite de la table générale 1874—1886. Paris, 1886. — Table. Troisième période. 1886—1893. Paris, 1893. — Table. Quatrième période. 1893—1901. Paris, 1901. Samen 4 dln. 8o.

Bibliothèque Universelle et Revue Suisse. 65me—107me année. Genève, Lausanne etc. 1860—1902. 172 dln. 8o.

Revue Politique et Littéraire. Revue Bleue. (Eerst onder den titel: Revue des cours littéraires de la France et de l'étranger, gesticht door E. Yung). 4me—40me année. Paris, 1867—1903. 74 bdn. 4o.

Revue Scientifique. Revue Rose. (Eerst onder den titel: Revue des cours scientifiques de la France et de l'étranger, gesticht door E. Yung). 4me—40me année. Paris, 1867—1903. Met plu. in den tekst. 74 bdn. 4o.

La Nouvelle Revue. (Fondatrice-directrice: Mme Juliette Adam). Années VII—XXIV. (1885—1903.) Paris, 1885—1903. 114 dln. 8o.

The Edinburgh Review, or Critical Journal. Vol. CXI—CLX. London, 1860—1884. 50 dln. 8o.

The Quarterly Review. Vol. 147 and 148. London, 1879. 2 dln. 8o.

The Cornhill Magazine. London, 1860—1882. 23 jaarg. 46 deelen 8o.

Chambers's Journal of popular literature, science, and arts. Fifth series. Vol. V—XIV. 1888—1897. London, 1888—1897. 10 dln. 8o.

Harper's Monthly Magazine. European edition. 1898—1903. London, 1898—1903. 6 jaarg. 12 dln. Met pln. 8o.

Allgemeine Literatur-Zeitung. 1835—1848. Halle und Leipzig, 1835—1848. 14 jaarg. 54 bdn. 4o.

Deutsche Rundschau. Herausgegeben von Julius Rodenberg. Jahrgang 1—29. Band 1—116. Berlin, 1874—1903. 116 deelen in 58 bandeu. 8o.

Generalregister zur Deutschen Rundschau. Band 1—40. (Jahrgang 1—10). Berlin, 1885. Idem, Band 41—80. (Jahrgang 11—20). Berlin, 1896. Samen 2 dln. 8o.

Deutsches Familienblatt. Eine illustrirte Zeitschrift. 1880, 1881, 1893 und 1894. Verlag von J. H. Schorer. Berlin, 1880—1894. 4 dln. Met pln. 4o.

Das Echo. Deutsche Nachrichten. Wochenschrift für Politik, Litteratur, Kunst und Wissenschaft. Band XII—XLIII. 1888—1903. Berlin. 32 dln. 4o.

Die Gartenlaube. Illustriertes Familienblatt. Jahrg. 1893—1903. Leipzig, 1893—1903. 11 dln. 4o.

Die Zukunft. Herausgeber: Maximilian Harden. Band XVIII—XLV. Berlin, 1897—1903. 28 dln. 8o.

Annales Belgiques des sciences, arts et littérature. Livraisons des mois d' Octobre, Novembre et Décembre 1817. Tomes 1—14. Met platen, tabellen enz. Gand, 1817—1824. 15 dln. 8o.

Messager des sciences et des arts. Recueil publié par la Société Royale des Beaux-Arts et des Lettres, et par celle d' Agriculture et de Botanique de Gand. 1823—1830. Gand. 6 dln. 8o.

Messager des sciences et des arts de la Belgique, ou Nouvelles archives historiques, littéraires et scientifiques. Tomes I—VI. Gand, 1833—1838. 6 dln. — Messager des sciences historiques de Belgique. 1839—1844. Gand. 6 dln. — Messager des sciences historiques et archives des arts de Belgique. 1845—1850. Gand. 6 dln. — Messager des sciences historiques, des arts et de la bibliographie de Belgique. 1851—1856. Gand. 6 dln. — Messager des sciences historiques, ou Archives des arts et de la bibliographie de Belgique. 1857—1895. (Ontbreekt 1875 en 2e livraison van 1883). Gand, 1857—1895. 38 dln. — Samen 62 dln. 8o.

Tables générales du Messager des sciences historiques de Belgique, pour les volumes parus de 1823—1830 et de 1833—1853, ensemble 27 volumes. Gand, 1854. 8o.

De Boekzaal van Europe (door P. Rabus tot Juli 1700). Rotterdam, P. v. d. Staart. 1692—1701. 19 dln. — Tweemaandelyke Uittreksels van P. Rabus. Voortgezet (in 1702) door W. Séwel. Rotterd., B. Bos. 1701—1704. 8 dln. — De Boekzaal der geleerde wereld door W. Sewel, voortgezet (sedert 1706) door J. van Gaveren. Amst., F. Halma. 1705—1708. Met register over de jaren 1692—1708 door J. Le Long in het laatste deel. 8 dln. — Maendelyke Uittreksels of Boekzael der geleerde werelt (begonnen in Juli 1715); 1716—1772; Mei 1773; Augustus 1776; October 1784, Maart—December 1785; 1786—1788; 1791—1798; Januari—October en December 1799; 1800; Januari—November 1801; Februari—Juli, September en December 1802; Januari en Maart—November 1803; 1804, 1805; Januari—Maart en Mei—November 1806; 1808; Januari—Juni 1809; Januari—September, November en December 1810; 1811; Amst., G. Onder de Linden enz. 1716—1811. 150 dln. en enk. aflev. — Boekzaal der geleerde wereld of tijdschrift voor letterkundigen. Amsterd., 1812—1815. 8 dln. — Boekzaal der geleerde wereld en tijdschrift voor de Protestantsche Kerken in het Koningrijk der Nederlanden. Amsterd., 1816—1863. (De Januari-aflev. van 1816 ontbreekt). 96 dln. — Samen 289 dln. 8o.

Registers der Maendelyke Uittreksels of Boekzaal der geleerde waerelt, zo van uitgetrokken boeken als van kerknieuws. 1715—1759. Amsterd., 1732—1760. 3 dln. 8o.

(Het) Republyk der Geleerden of kort begryp van Europa's letternieuws tot hervorminge der wetenschappen. Amsterdam, R. en G. Wetstein e. a. 1710—1746. 72 dln. 8o.

Tot Maart 1711 onder redactie van J. Ruijter. Van af 1718 luidt de titel: Republyk der Geleerden of Boekzaal van Europa. Dit tijdschrift verscheen evenals de Boekzaal der geleerde wereld te Amsterdam, doch bij een anderen uitgever.

Vaderlandsche Letteroefeningen. Deel I—VII. Amsterd., 1761—1767. 7 dln., 14 bdn. — Nieuwe Vaderlandsche Letteroefeningen. Deel I—V. Amst., 1768—1771. 5 dln., 10 bdn. — Hedendaagsche Vaderlandsche Letteroefeningen. Deel I—VII. Amsterd., 1772—1778. 7 dln., 14 bdn. — Algemeene Vaderlandsche Letteroefeningen. Deel I—VII. Amsterd., 1779—1785. 7 dln., 14 bdn. — Nieuwe Algemeene Vaderlandsche Letteroefeningen. Deel I—V. Amsterd., 1786—1790. 5 dln., 10 bdn. — Algemeene Vaderlandsche Letteroefeningen. Deel I—XXI. Amsterd., 1791—1811. 21 dln., 42 bdn. — Samen 52 dln., 104 bdn.

Vaderlandsche Letteroefeningen, of tijdschrift van kunsten en wetenschappen enz. Amsterd., 1844—1854. 11 jaargangen in 22 stn. 8o.

Nederlandsche Bibliotheek, waarin werken, die van tyd tot tyd, over allerleie weetenschappen, oorspronglyk of vertaald, in ons vaderland uitkomen, volledig en oordeelkundig, worden opgegeeven. Benevens mengelwerk, tot geleerdheid, kunsten en weetenschappen betrekkelyk. Deel I—VIII. Amst., 1774—1780. 8 dln. 16 bdn. — Nieuwe Nederlandsche Bibliotheek, waarin beoordeelingen en berichten van verscheidene boeken en kleindere geschriften, benevens eenige mengelstukken worden opgegeeven. Deel I—VIII. Rotterdam, 1781—1788. 8 dln. 16 bdn. — Vaderlandsche Bibliotheek van wetenschap, kunst en smaak. Deel I—VIII. Amst., 1789—1796. 8 dln. 16 bdn. — Nieuwe Vaderlandsche Bibliotheek van wetenschap, kunst en smaak. Deel I—VIII. Amsterd., 1797—1804. 8 dln. 16 bdn. — Hedendaagsche Vaderlandsche Bibliotheek van wetenschap, kunst en smaak, over de jaren 1805—1811. Amsterd., 1805—1811. 7 jaarg. 14 bdn. — Te zamen 39 dln. 78 bdn. 8o.

Algemeene Konst- en Letterbode, voor meer- en mingeoefenden: behelzende berichten uit de geleerde waereld van alle landen: Haarlem, 1788—1793. 11 dln. in 3 bdn. 4o. —

Nieuwe Algemeene Konst- en Letterbode. Haarlem, 1794—1800. 14 dln. in 4 bdn. 4o. — Algemeene Konst- en Letterbode. Haarlem, 1801—1853. 106 dln. in 53 bdn. 8o. — Algemeene Konst- en Letterbode. Nieuwe reeks. Haarlem en 's Gravenh., 1854—1861. 8 dln. 4o.

Onder redactie van C. de Vries en A. Loosjes Pz., 1788—1809; V. Loosjes Az., 1809—1841; K. Sybrandi, 1841—1853; R. C. Bakhuizen van den Brink, M. F. A. G. Campbell, J. de Witte van Citters, P. M. Netscher, J. Tideman, S. C. Snellen van Vollenhoven en T. van Westrheene Wzn., 1854—1859; L. J. F. Janssen, 1860—1861.

Mnemosyne. Mengelingen voor wetenschappen en fraaije letteren, verzameld door H. W. Tydeman en N. G. van Kampen. Dordrecht, 1815—1821. 10 stn. in 9 bdn. — Mnemosyne. Mengelingen enz., verzameld door H. W. en B. F. Tydeman. (Stuk 11—18). Dordrecht, 1822—1828. 8 dln. — Mnemosyne. Mengelingen voor geschied- en letterkunde, verzameld door H. W. Tydeman, B. F. Tydeman en J. T. Bodel Nyenhuis. Leiden, 1829—1831. 2 dln. — Samen 19 bdn. 8o.

Achter het eerste deel der 2e verzameling vindt men de inhoudsopgave over de 10 stukken der 1e verzameling; in het 8ste deel die over de acht deelen der 2e verzameling, naar alphab. orde der schrijvers gerangschikt. De inhoudsopgave der 3e verzameling is te vinden achterin het 3e deel van Bilderdijk's Geschiedenis des vaderlands.

Letter- en geschiedkundige mengelingen; verzameld en uitgegeven door H. W. Tydeman. Zalt-Bommel, 1836. 8o.

In oorsprong en strekking zijn deze mengelingen nagenoeg gelijk aan de Mnemosyne.

De Fakkel of bijdragen tot de kennis van het ware, schoone en goede, verzameld door J. P. Sprenger van Eijk. Rotterdam, 1825—1839. 14 dln. — De Fakkel. Latere bijdragen tot de kennis van het ware, schoone en goede, verzameld door J. P. Sprenger van Eijk. Deventer, 1843. 8o.

Lettervruchten, ingezameld van wege het departement Sluis der Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen. 6e en 7e jaargang. Sluis, 1828—1829. 8o.

Drie-maandelijksch Tijdschrift. No. 1—4. Febr. 1836—Junij 1838. 's Gravenh. en Amsterdam. 8o.

Onder redactie van J. W. Holtrop, G. Simons, P. Simons en W. G. Schey. Door moeilijkheden met de uitgevers werd de uitgave gestaakt.

De Gids. Jaargang I—LXVII. Amst., 1837—1903. 216 dln. in 134 bdn. 8o.

De 1e en 2e jaargang onder den titel: De Gids. Nieuwe Vaderlandsche Letteroefeningen. De vijf eerste jaargangen zijn met platen voorzien. De namen der redacteurs komen voor in het voorbericht van het Register, die van den 1en jaargang waren E. J. Potgieter en C. P. E. Robidé van der Aa.

Register op de veertig eerste jaargangen van De Gids. 1837—1876. (Bewerkt door P. A. Tiele). Amsterd., 1877. 8o.

Register op De Gids. Tweede gedeelte. Amsterd., 1887. 8o.

Dit tweede gedeelte houdt in: 1o. Tienjarig systematisch register (1877—1886). — 2o. Alphabetisch register, over de 50 eerste jaargangen (1837—1886), van de hoofdartikelen, gerangschikt naar de namen der auteurs. — 3o. Alphabetisch register, over de 50 eerste jaargangen, van de beoordeelde werken.

Tienjarig register op De Gids. 1887—1896. Amsterd, 1897. 8o.

Inhoud: 1o. Systematisch register. — 2o. Alphabetisch register, gerangschikt naar de namen der auteurs. — 3o. Alphabetisch register der behandelde boeken.

Onze Tijd. Merkwaardige gebeurtenissen onzer dagen, op het gebied van staatkunde, geschiedenis, land- en volkenkunde, kunsten, wetenschappen, nijverheid, enz., mitsgaders levens- en karakterschetsen van vermaarde tijdgenooten. Zamengesteld door eene Vereeniging van Letterkundigen. (Strekkende tevens tot vervolg op alle bestaande encyclopediën). Amsterd., 1849—1851. 8 dln. 8o.

De Tijdspiegel. 1845—1903. Jaarg. 1—60. 's Gravenh., 1845—1903. 137 dln. 8o.

Ontbreken: Januari 1863; 1870; 1875—1877.

De Navorscher. Een middel tot gedachtenwisseling en letterkundig verkeer tusschen allen, die iets weten, iets te vragen hebben, of iets kunnen oplossen. (Achtereenvolgens onder redactie van J. H. van Lennep, J. P. Arend, J. G. de Hoop Scheffer, P. Leendertz Wz., L. S. P. Meyboom, J. Anspach en J. F. van Someren). Jaargang I—LIII. Amsterd., 1851—1903. 53 dln. 8o.

Algemeen register op de tien jaargangen, van 1851—1860, van De Navorscher. (Gebonden achter jaargang X). Amsterd., 1861. 8o.

Algemeen register op deel XI tot XX van den Navorscher. (Gebonden achter deel XXI). 8o.

De Navorscher. Algemeen register op deel XXI—XXX door J. Anspach. Amsterd., 1882. 8o.

De Nederlandsche Spectator. 1862—1903. Arnhem en 's Gravenhage. 42 dln. Met pln. 4o.

De Dietsche Warande. Tijdschrift voor Nederlandsche oudheden, en nieuwere kunst en letteren. Bestuurd door J. A. Alberdingk Thijm. Deel 7—10. Amsterd., 1866—1874. 4 dln. — De Dietsche Warande. Nieuwe reeks. Nederlandsch tijdschrift voor aestetische beschaving, bestuurd door J. A. Alberdingk Thijm. Deel 1—5. Amsterd., 1874—1886. 5 dln. — Dietsche Warande. (Nieuwe reeks). Tijdschrift voor Schoone Kunst, Letteren, Zedegeschiedenis, enz. Met platen. Jaarg. I—II. Amsterd., 1887—1899. 12 dln. — Samen 21 dln. 8o.

Dietsche Warande en Belfort. Jaarg. I—IV. Gent en Haarlem, 1900—1904. 8 dln. 8o.

Uilenspiegel. Humoristisch-satiriek weekblad, 20ste—37ste jaargang. (1887—1903). Rotterdam, 1887—1903. 118 dln. fol.

Vragen des Tijds. Onder redactie van W. Heineken, S. van Houten, A. Kerdijk, B. H. Pekelharing, J. D. Veegens en and. Jaarg. I—XXX. Haarlem, 1875—1903. 30 dln. 8o.

Vragen van den Dag. Populair tijdschrift op het gebied van staathuishoudkunde en staatsleven, natuurwetenschappen, uitvindingen en ontdekkingen, aardrijkskunde, geschiedenis en volkenkunde, koloniën, handel en nijverheid, enz., onder hoofdredactie van H. Blink. Jaargang I—XVIII. 1886—1903. Amsterd., 1886—1903. 18 dln. Met pln. 8o.

Populair Wetenschappelijk Bijblad van het tijdschrift Vragen van den Dag, onder hoofdredactie van H. Blink, met medewerking van vele deskundigen. Deel I—XII. 1890—1901. Amsterd., 1890—1901. 12 dln. 8o.

Eigen Haard. Geïllustreerd volkstijdschrift onder redactie van H. de Veer, H. F. R. Hubrecht en J. H. Rennefeld (thans onder die van Jo. de Vries, E. D. Pijzel, E. van der Ven en B. W. F. van Riemsdijk). 1875—1903. Haarlem, Tjeenk Willink. 29 dln. Met pln. 4o.

Oud-Holland. Nieuwe Bijdragen voor de Geschiedenis der Nederlandsche Kunst, Letterkunde, Nijverheid, enz. Onder redactie van A. D. de Vries Az. en N. de Roever (sedert 1893 onder die van A. Bredius en E. W. Moes). Jaargang I—XXI. Amsterd., 1883—1903. 21 dln. Met platen. 4o.

Los en Vast. 1891—1895. Leiden, 1891—1895. 5 dln. 8o.

De Lantaarn. Orgaan voor Noord- en Zuid-Nederland. Redacteur J. H. Rössing. 4e jaargang. Met platen van J. Holswilder. Amsterd., 1888. gr. 4o.

De Nieuwe Gids. Tweemaandelijksch tijdschrift voor letteren, kunst, politiek en wetenschap, onder redactie van Frederik van Eeden, F. van der Goes, Willem Kloos, Albert Verwey e. a. 1e—9e jaargang. 1886—1894. Amsterdam, 1886—1894. 18 dln. in 9 bdn. 8o.

Tweemaandelijksch Tijdschrift voor letteren, kunst, wetenschap en politiek. Hoofdredacteuren: L. van Deyssel en Albert Verwey. 2e—7e jaargang. 1896—1901. Amsterd., 1896—1901. Met supplement op den 4en jaargang. 13 dln. 8o.

De XXe Eeuw. Maandschrift voor letteren, kunst, wetenschap en politiek. (Nieuwe reeks van het Tweemaandelijksch Tijdschrift). Hoofdredacteuren: L. van Deyssel en Albert Verwey. 1902—1904. Amsterd., 1902—1904. 6 dln. 8o.

Onze Eeuw. Maandschrift voor staatkunde, letteren, wetenschap en kunst, onder redactie van P. J. Blok, P. D. Chantepie de la Saussaye, G. F. Haspels, E. B. Kielstra, H. Smissaert, W. van der Vlugt en B. H. C. K. van der Wijck. Jaarg. 2 en 3. (1902 en 1903). Haarlem, 1902—1903. 8 dln. 8o.

R. van der Meulen, De Courant. Geschiedkundig en vergelijkend overzicht der nieuwsbladen van alle landen, naar in- en uitheemsche bronnen bewerkt. Met 39 facsimiles, waarvan 9 buiten den tekst gedrukt. Leiden, z. j. 8o.

Pettingill and Co's Newspaper directory 1896. Fourth edition. A carefully selected list of the newspapers published in the United States, Territories, and Dominion of Canada, with their date of establishment etc. Boston, 1896. Met krtn. 8o.

H. P. Abrahams, De Middelburgsche Courant van haar ontstaan tot de oprichting der Vennootschap ter voortzetting harer uitgifte. 1758—1874. 's Gravenh., 1898. 8o.

De Vriend des Volks. Middelb., 1796. 8o.

Weekblad, verschenen in 50 nummers, van 1795—1796, onder leiding van J. H. van der Palm e. a. Tot de schrijvers behoorde ook J. Teissèdre l' Ange. (Zie van Doorninck, Vermomde en naaml. schrijvers, blz. 627).

Sociaal Weekblad. Redacteur A. Kerdijk (van af 1892: M. W. F. Treub). Jaargang 3—17. 1889—1903. Haarlem, 1889—1903. 15 dln. fol.

De Amsterdammer. Weekblad voor Nederland, onder redactie van J. de Koo en Justus van Maurik Jr. 1893—1903. 11 jaargang. Met pln. fol.

Op! voor Transvaal. Weekblad verschenen tijdens den onafhankelijkheidsoorlog der Zuid-Afrikaansche Boerenrepublieken. No. 1—61. 24 December 1899—17 Februari 1901. fol.

De Kroniek. Een algemeen weekblad, onder redactie van P. L. Tak. No. 1—66. 1 Januari 1895—29 Maart 1896. Amsterdam. Met pln. fol.

De Week. Het binnen-buitenlandsche nieuws in den beknopsten vorm. Hoofdredacteur: H. E. van Gelder. Redactie-Commissie: J. Simon van der Aa, H. P. Berlage, F. Lapidoth en A. J. Cohen Stuart. Eerste jaargang. No. 1—26. 6 Januari—30 Juni 1900. fol.

Niet verder verschenen.

Rotterdamsche Courant, 2 April 1805—30 Juni 1810. fol.

Delftsche Courant, 2 April 1805—30 December 1806. fol.

Haagsche Courant, 2 Januari 1807—30 Juni 1810. fol.

Middelburgsche Courant van 26 April 1758 (het eerste nummer); van 11 en 18 Maart 1766, en verder van Augustus 1780—1903. Middelburg, Callenfels, Mandelgreen en Taillefert; J. J. Callenfels A.L.z.; W. en J. Abrahams; Wed. W. en J. Abrahams; Wed. J. Abrahams en Zoon en H. A. Abrahams; de Gebroeders Abrahams; D. G. Kröber Jr. 123 jaargangen. 137 bdn. fol.

Onder redactie van P. J. de Convenant (tot 1793), J. C. Engelke (1793 -1796), S. Dassevael en C. J. Wenkebach (1796—1798), D. Muntendam en J. G. Lafont (1798—1811), Jacob en Hendrik Adriaan Abrahams (1811—1847), J. P. Dronkers (1847—1853), H. P. Abrahams (1853—1874), H. L. F. Pisuisse (1874—1882), Johs. L. van de Pauwert (sedert 1882).

Zeeuwsche Avondbode, van 1 April 1793—31 December 1794. No. 1—157. Middelb., J. Koene. 1 bnd. fol.

Dit blad verscheen op Maandag, Woensdag en Vrijdagavond, op welke avonden geen Middelb. Courant uitkwam. Met het begin van Januari 1795 werd het vervangen door de Goesche Courant, uitgegeven bij J. Huisman te Goes en J. Koene te Middelburg.

Historisch Dagblad van Zeeland. (Middelb., 1795—1796). 8o.

Verschenen, onder redactie van S. Dassevael, in 3 stukken. Stuk I, no. 1—10, bevat 160 blz., stuk II, no. 1—18, 290 blz. en stuk III, no. 1—20, 318 blz.; bij het laatste stuk behoort ingevoegd tusschen blz. 160 en 161 een „Extraordinair Dagblad" van 32 afzonderlijke genummerde bladzijden.

Het Zuiden, Christelijk-Historisch blad. (Sedert 2 October 1880: Het Zuiden, Nieuwe Goesche Courant, Christelijk-historisch blad voor Zeeland), 1876—1886. Middelb., P. G. Wijtman; Goes, G. M. Klemkerk. 1876—1886. 10 bdn. fol.

In September 1886 werd dit blad onder andere redactie voortgezet onder den naam van „De Zeeuw".

D. VERZAMELINGEN.

Octav. de Guasco, Dissertations historiques, politiques et littéraires. Tournay, 1756. 2 dln. 8o.

I. Recherches sur l'état des lèttres, des sciences et des arts en France, sous Charles VI et Charles VII. — Dissertation sur le Préteur des Étrangers à Rome.

II. Dissertation sur les asyles, tant sacrés que politiques. — Dissertation sur l'autonomie des villes et des peuples soumis à une puissance étrangère.

Mélanges de littérature, d'histoire et de philosophie. Nouvelle édition. Amsterd., 1760. 4 dln. 2 bdn. 8o.

Nouveaux mélanges philosophiques, historiques, critiques etc. 1765—1769. 8 dln. 8o.

Verzameling van redevoeringen en verhandelingen. 1726—1824. 6 dln. 4o.

Deel I:

Broërii Broes Oratio de literarum sacrarum studio, praecipuo theologi munere. Lugd. Batav., 1784.

J. W. te Water, Oratio de studio historiae ecclesiasticae cum disciplina theologiae diligenter conjungendo. Lugd. Batav., 1785.

J. W. te Water, Oratio de theologo erudito. Lugd. Batav., 1790.

G. Bonnet, Orationes duae; altera in religionis contemtores; alterâ disquiritur, an summo ecclesiae doctori, ejusque apostolis, ubi, probandae suae doctrinae caussa, ad veteris testamenti oracula, tanquam vaticinia, provocarunt, sic fides sit habenda, ut servatoris nostri, cum tristia tum laeta ac gloriosa fata, in iis vere praesignificata esse, jure credamus? Traj. ad Rhen., 1793.

E. Tinga, Oratio de commodis verae virtutis hac in vita. Leovardiae, 1799.

A. Ypey, Oratio de vera religione, humanitatis sensui, ubivis gentium, excitando apprime accommodata. Hardervici, 1800.

E. Tinga, Oratio de Jesu Christo doctore θεοδιδάκτῳ, minime Esseno. Groningae, 1805.

Deel II:

E. Clyver, Oratio de Imperatore Justiniano. Dordrechti, 1748.

J. Boudaen, Oratio de natalibus atque educatione Alexandri Magni. Amsterd., 1753.

A. I. Hurgronje, De finibus imperantium et parentium. Delfis, 1757.

P. Bondam, Oratio de jurisprudentia Belgica ad exemplum juris civilis Romani maxime excolenda. Traj. ad Rhen., 1778.

F. A. van der Marck, Oratio de amore erga patriam, naturae hominum rationali et sociali attemperando, seu de vera patriotismi, quem dicunt, indole. Daventriae, 1783.

P. Nieuwland, Oratio de ratione disciplinarum physicarum, cum ratione elegantiarum, quae vocantur, literarum comparata, et ex utrarumque natura illustrata. Lugd. Batav., 1793.

J. Willmet, Oratio de retinenda antiqua Batavorum in literis orientalibus gloria. Amsterd., 1805.

J. Willmet, Oratio de Arabum meritis in literis medio aevo instaurandis. Amsterd., 1807.

Deel III:

H. Royaards, Diatribe academica de emendandis plurimis vet. scriptorum Graec. locis. Uti et de hecatombis, Homerique oceano. Traj. ad Rhen., 1775.

A. Kluit, Oratio inauguralis de superstitiosissimo juxta atque perniciosissimo in templis et urbibus sepeliundi ritu. Mediob., 1776.

A. Andriessen, Oratio inauguralis de veritate religionis Christianae, per miraculosam, die pentecostali novi testamenti primo, Spiritus Sancti effusionem eximie demonstrata. Mediob., 1777.

G. de Wind, Oratio inauguralis de praeclaris Zelandorum meritis in rempublicam litterariam. Mediob., 1778.

J. W. Te Water, Oratio de praestantia et dignitate historiae Batavae. Mediob., 1780.

J. P. Fokker, Oratio inauguralis de immortalitatis spe, in disciplina morali non tantum necessaria. Mediob., 1783.

Chr. H. D. Ballot, Oratio de physices studio, Christiano, pietatem virtutemque colente, quod et ipsae sacrae testantur literae, dignissimo, eique perutili. Mediob., 1789.

W. Kist, Oratio de voluptate animi ex diligenti veterum auctorum lectione capienda. Mediob., 1789.

Deel IV:

A. Homoet Jr., Encomium linguae Aramaeae (in Illustri Medioburgensium Athenaeo, coram splendida auditorum celebritate praedicatum). Messopoli Zelandorum, 1726.

J. J. Wagenaar, Oratio inauguralis de necessaria in ludo litterario disciplina, ut felix et cum fructu fiat institutio. Flissingae, 1744.

D. van Cruisselbergen, Oratio inauguralis de eloquentiae studio omnibus, qui ingenuas artes profitentur, necessario. Flissingae, 1754.

S. M. Hurgronje, Oratio de calculo Minervae. Delfis, 1758.

A. Kluit, Oratio inauguralis pro Imperatore Juliano, apostata. Mediob., 1768.

H. J. Krom, Oratio inauguralis, de vera et imaginaria ecclesiae Christianae prosperitate, praecipue ex historia ecclesiastica spectata. Mediob., 1775.

H. J. Krom, Oratio funebris in obitum Jacobi Willemsen, in Illustri Medioburgensium Athenaeo S. S. Theol. professoris atque Ecclesiae ibidem pastoris. (Mediob.), 1780.

H. J. Krom, Lijkrede op het overlijden van Jacobus Willemsen, Hoogleeraar in de H. Godgeleerdheid op de Doorluchtige School, mitsgaders herder en leeraar der gemeente, te Middelburg. Middelb., 1780.

Deel V:

P. Burmannus Secundus, Epistola ad fratrem Franciscum Burmannum, de scriniis literariis ex Museo Burmanniano a C. Saxe subreptis.

C. Saxe, Justa depulsio immanis calumniarum atrocitatis, qua in ipsum ab aliquot annis, inprimis scripta ad fratrem theologum epistola grassatus est P. Burman, Minor, alias Secundus. Traj. ad Rhen., 1761.

Aeg. Gillissen, Oratio de veterum haereticorum injusta defensione. Lugd. Batav., 1765.

Aeg. Gillissen, Inwyings-redenvoeringe over het onregtmaatig verdeedigen der oude ketteren. Uit het Latyn vertaald. Middelb., 1766.

Les manes de Julien surnommé l' Apostat à A. Kluit, lecteur et recteur à Middelbourg. La Haye, etc. 1770.

Deel VI.

J. A. Uilkens, Inwijdings redevoering over den invloed der landhuishoudkunde op het bestaan en de welvaart der burgerlijke maatschappij. Gron., 1815.

J. H. Pareau, Oratio de honoris studio orientalium. Traj. 1823.

J. H. Pareau, Oratio de ingenuo poëseos Hebraicae studio, nostris temporibus magnopere commendando. Hardervici, 1805.

J. P. van Cappelle, Redevoering over het oogpunt, waaruit in den tegenwoordigen tijd de beoefening der vaderlandsche geschiedenis moet beschouwd worden. Amsterd., 1819.

M. S. du Pui, Oratio de prosperis atque adversis, quae Academiae Lugduno-Batavae anno elapso contigerunt. 1820.

A. van Solingen, Oratio inauguralis de facultate sentiendi et cognoscendi celeri et extemporali in factitanda medicina. Lovanii, 1824.

Verzameling van redevoeringen. 1810—1824. 1 deel. 8o.

Gulielmi Joannis Zillesen Oratio de accurata linguae Graecae Latinaeque disciplina ad formanda puerorum ingenia una accommodatissima. Arnhemiae, 1810.

Guil. Leon. Mahne, Protrepticus, A. D. 3 Nov. 1817, quum in curia Gandavensis civitatis Academicarum Scholarum rite initiandarum solennitas celebraretur. Gandavi, 1817.

A. Sandelin, Redevoering ter gelegenheid van het eerste verjaarfeest der Kon. Maatsch. van Vad. Taal- en Letterkunde. Gent, 1820.

J. M. Schrant, Redevoering over de eer, als een voornaam middel ter ontwikkeling van het kunstvermogen bij een volk. Gent, 1820.

Dellafaille d' Assenede, Discours lors de la distribution des prix aux vainqueurs dans les concours et aux élèves de l' Académie Royale. Gand, 1820.

S. E. M. de Lens, Discours lors de la distribution des prix, devant les vainqueurs dans les concours et aux élèves de l' Académie Royale. Gand, 1820.

N. Cornelissen, In florum cultores, ipsosque flores, ludus cavillatorius. Discours prononcé au banquet de la Société Royale d' Agriculture et de Botanique de Gand. Gand, 1821.

N. Cornelissen, Redevoering over den luyster, welken de Kon. Akad. te Gent, door het voorstellen van eerepryzen en het openen harer pronkzael, aan de Nederl. kunsten en kunstenaers heeft bygebragt. Gent, 1823.

J. W. te Water, Aanspraak in de Jaarlijksche Algemeene Vergaderinge van de Maatschappije der Nederl. Letterkunde te Leijden, den 22sten van Zomermaand 1822.

Le duc d'Ursel, Discours lors de la distribution des prix décernés par la Société Royale des Beaux-Arts de Bruxelles. Bruxelles, 1824.

Is. Beeckman's Nagelaten geschriften. Hs. fol.

Izaäk Beeckman, de zoon van Abraham Beeckman en Susanna van Rec, werd den 10 Dec. 1588 te Middelburg geboren. Van zijn 18de tot 21ste jaar studeerde hij te Leiden en leerde daarna het vak van kaarsenmaker. In 1618 promoveerde hij op zijn 29ste jaar tot doctor in de geneeskunde; evenwel oefende hij geene praktijk uit, maar hield zich met velerlei studie bezig. Den 20 Dec. 1620 werd hij docent aan de Latijnsche school te Rotterdam, van waar hij in Mei 1627 werd beroepen tot rector der Lat. school te Dordrecht, welke betrekking hij bekleed heeft tot zijn dood in Mei 1637. Hij was een groot vriend van Descartes, met wien hij in briefwisseling stond.

Verzameling van werken van dr. J. ab Utrecht Dresselhuis:

Quaestiones theologicae et philosophicae. (Traj. ad Rhen.), Maart en Mei 1810. 4°.

Voorlezing over den Brief van Judas. Handschrift. (Afgedrukt in de Boekzaal van September 1815). 4°.

Redevoering voorstellende het ondersteunen der Bijbelgenootschappen als een volstrekte eisch der menschenliefde, (gehouden te IJzendijke den 13 Aug. 1817 op de algem. vergad. der leden in het voorm. Staats-Vlaanderen v. h. Bijbelgenootschap). Middelb., 1817. 8°.

De Lente. Eene leerrede over Psalm CIV : 30 *b*, uitgesproken te Wolphaarsdijk, den 7 Mei 1820. Middelb., 1820. 8°.

Het distrikt van Sluis in Vlaanderen, beschouwd in deszelfs wording, natuurlijke, burgerlijke en zedelijke gesteldheid. Middelb., 1819. 8°. (Met recensie door d'Engelbronner uit Letterl. Maandschr. 1820).

Het distrikt van Sluis in Vlaanderen enz. (Als voorgaand. Met papier doorschoten, waarop aanteekeningen en verbeteringen). Middelb., 1819. 8°.

Oud-Aardenburg en deszelfs handel, in het begin der XIVe eeuw. Idem. Vervolgd tot het midden der XIVe eeuw. (Overdrukken uit de Nieuwe Werken van de Maatsch. der Ned. Letterk. Deel VI. Doorschoten ex. met schriftel. aanteekeningen).

Het Kasteel van Sluis, door H. A. Callenfels en J. ab Utrecht Dresselhuis. (Overgedrukt uit den Zeeuwsch. Volksalm. 1842. Hierbij een potloodteekening van het Kasteel door Dresselhuis 1843). Zierikzee, 1844. 8°.

Voorlezing over de Kerk-gebeden. (Uit: J. Heringa, Kerkelijke raadvrager en raadgever. 1820). 8°.

C. Meeuse, Godsdienstig handboek voor zeelieden van onderscheiden standen. Middelb., 1821—1822. 2 dln. 8°. (Hierin zijn enkele afdeelingen van de hand van Dresselhuis).

Eenige aanmerkingen tot staving van het gezag der Mozaïsche wetten in de maatschappij der Christenen. (Uit H. J. Krom, Nieuw Christel. Magazijn. Deel III). 8°.

Pontius Pilatus. Eene voorlezing voor den ring van Goes, gehouden in de vergadering van Maart 1822. Handschrift. 4°.

Pontius Pilatus. (Uit: H. J. Krom, Nieuw Christel. Magazijn. Deel III). 8°.

Verhandeling over Efez. VI: 10—17. (Uit de Godgeleerde Bijdragen. Deel VI). 1822. 8°.

De Provincie Zeeland door J. de Kanter Phz. en J. ab Utrecht Dresselhuis. (Doorschoten en met aanteekeningen). Middelb., 1823. 8°. — De Provincie Zeeland enz. (Als voorg. Doorschoten en met aanteekeningen). Middelb., 1824. 8°. — Bijlagen, ter beantwoording van hetgeen door sommige schrijvers, in de laatste jaren, over Zeeland en de Zeeuwen is in het licht gegeven. (Doorschoten en met aanteekeningen). 8°. — Reiswijzer der provincie Zeeland. (Met papier doorschoten). 8°. In den Bladwijzer met vele verwijzingen naar „Oud-Zeeland".

De Welsprekendheid van den apostel Paulus. (Uit Visser's Bijdragen voor het Leeraarsambt). 1824. 8°.

Berigt omtrent den godsdienstigen toestand in Staats- of Zeeuwsch-Vlaanderen. (Uit Visser's Bijdragen voor het Leeraarsambt). 1824. 8°.

Eenige aanmerkingen over de Domburgsche oudheden. (Uit de Vriend des Vaderlands. Deel I). 1827. 8°.

Iets over Domburg. (Uit de Vriend des Vaderlands. Deel V). 1831. 8°.

De Waarheid en haar onweerstaanbaar vermogen. (Voorlezing in de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen). Z. j. 8°.

Wandelingen door Zuid- en Noord-Beveland. Goes, 1832. Met krtn. en pln. 8°. Ex. met papier doorschoten en met aanteekeningen. Hierachter volgen nog: Iets over het Kasteel Hellenburg, en het dorp Baarland, door S. de Wind. — Aan mijn geliefd Zeeland, door Petr. Moens. — Iets over het slot en de heeren van Baarland, door J. ab Utrecht Dresselhuis.

Brieven over de Geschiedenis des Vaderlands door W. Bilderdijk. (Uit de Vriend des Vaderlands. Deel VII—XII). 1833 enz. 8°.

Feestzangen bij de gedachtenis-viering van het 50jarig bestaan der Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen. Goes, 1834. 8°.

Oorspronkelijke stukken betreffende de uitvinding der verrekijkers binnen de stad Middelburg, als eene latere bijlage tot het werk De Provincie Zeeland, in 1828 uitgegeven door J. de Kanter Phz. en J. ab Utrecht Dresselhuis. Middelb., 1835. Met facsimile. 8°.

De wereld gaat voorbij en hare begeerlijkheid. (Overdruk). Z. j. 1836. 8°.

Onderzoek, of en in hoe ver de Zeeuwen deel genomen hebben aan het Verbond der Edelen in 1565. — Aankondiging van De daden der Zeeuwen door E. B. Swalue. (Overdrukken uit Nijhoff's Bijdragen voor Geschied- en Oudheidk. Deel I en V). 1836 en 1847. 8°.

Eenige mededeelingen betreffende G. J. van den Bosch. (Overgedrukt uit Algem. Konst en Letterbode.) 1836. 8°.

De Provincie Zeeland, in hare aloude gesteldheid en geregelde vorming beschouwd. (Met schriftel. aanteekeningen). Middelb., 1836. — Hetzelfde werk, (eveneens met schriftel. aanteekeningen). Middelb., 1836. 8°.

De ware en valsche gevoeligheid. Eene voorlezing. (Overgedrukt uit De Fakkel. Jaarg. 13). 1837. 8°.

Filips van Marnix beschouwd als godgeleerde enz. (Overgedrukt uit de Vriend des Vaderlands. Deel VI). 8°.

Recensie van de Wind's Bibliotheek der Nederlandsche Geschiedschrijvers. (Uit de Vriend des Vaderlands. Deel VIII). 8°.

Recensie van v. d. Bergh's Nederlandsche Volksoverleveringen en Godenleer. (Uit de Vriend des Vaderlands. Deel X). 8°.

Nog iets over het werkje van J. C. J. van den Bosch: over de Wurtembergsche school voor landhuishoudkunde. (Overgedrukt uit de Vriend des Vaderlands. Deel XII). 8°.

Verhandeling tot beantwoording der vraag, waarbij verlangd wordt: Eene beredeneerde opgave van het kenmerkende van Lukas Evangelie, eene aanwijzing van de verhouding, in welke het staat tot de schriften van Matthaeus en Markus; en een bondig bewijs, zoo van deszelfs echtheid, als eigenaardige waardij voor de kennis der leer en geschiedenis onzes Verlossers: alles met inachtneming van hetgene, vroeger en later, ten nadeele van dit Evangelie is beweerd. (Verhandelingen, uitgegeven door het Haagsche Genootschap tot verdediging van de Christelijke Godsdienst, na deszelfs vijftigjarig bestaan. Deel I). 's Gravenh., 1839. 8°.

Tweetal leerredenen ter inwijding van eene nieuwe gemeente en kerk te Wilhelminadorp en ter bevestiging van eenen jongen leeraar. Goes, 1841. 8°.

Heeft Frederik de Houtman een gedeelte van Nieuw-Holland ontdekt. (Uit: Algem. Konst- en Letterbode. 1841). 8°.

Nog iets over Frederik de Houtman. (Overgedrukt uit: Vaderlandsche Letteroefeningen.) 1841. 8°.

Geschied- en oudheidkundige wandelingen door het eiland Walcheren. Met platen. Middelb., 1842. 8°.

Brief aan een vriend over de afdamming van het Sloe. Middelb., 1843. 8°.

Nog iets over de afdamming van het Sloe. Goes, 1843. 8°. Hierin een brief van mr. J. Egbert Risseeuw over de wording van Staats-Vlaanderen dd. Nov. 1844. Hs.

Recensie van Diest Lorgion, Geschiedenis van de invoering des Christendoms in Nederland. (Uit. Vad. Letteroef. 1843.) 8°.

Filips van Marnix door W. Broes, beoordeeld. (Uit de Gids. 1843). Hierbij het art. Aldegonde uit Kok's Vad. Woordenboek. 8°.

De godsdienstleer der aloude Zeelanders, uit oude gedenkstukken, volksoverleveringen en berigten opgemaakt. (Doorschoten en met aanteekeningen). Middelb., 1845. 8°. Hierachter: De Romeinsche beelden en gedenksteenen van Zeeland, beschreven en opgehelderd door L. J. F. Janssen. Middelb., 1845, en Verhandeling over de bij Domburg gevondene munten, door C. A. Rethaan Macaré. Middelb., 1838. — Leemans, Beoordeeling van de Godsdienstleer enz. door Dresselhuis, en de Romeinsche beelden enz. door Janssen. (Overgedrukt uit de Bijdragen voor Vad. Gesch. en Oudheidk. Deel V.) 8°.

Iets over de vraag: Wie is de vader de duivel, van wien gesproken wordt Joh. VIII: 44? (Overgedrukt uit de Nieuwe Bijdragen voor Bijbelsche Uitlegkunde. Deel I). 8°.

Iets over de vraag: Wie zijn, 2 Pet. II: 4 en Jud. 6, de Engelen, die gezondigd en hun beginsel niet bewaard hebben? (Overgedrukt uit Van Willis, Uitlegkundige Bijdragen). 8°. Met schriftel. aanteekeningen ter wederlegging van dr. Noordbergh te Kampen, die in Sept. 1845 tegen dit stuk is opgetreden.

Iets tot opheldering van 2 Kon. II: 11. (Uit Van Willis, Uitlegkundige Bijdragen). 8°.

Ter verklaring van Jak. III, 13 tot IV, 10, inzonderheid van IV, 5—7. (Afgedrukt uit Nieuwe Bijdragen voor bijbelsche uitlegkunde). 1846. 8°.

Historische studiën uit het tijdvak van Prins Willem I. Pieter Lozeleur, des Prinsen raad en hofprediker. (Overgedrukt uit de Gids. 1846). 8°. Hierbij brieven van Groen van Prinsterer, Bodel Nijenhuis, de Wind, Kist, enz.

De Hervormde Gemeente te Goes en hare leeraren in 1846, benevens eene naamlijst der Hervormde predikanten te Goes sedert het begin der hervorming tot het jaar 1847. Goes, 1847. 8°.

Adriaan van Haemstede in zijn bedrijf, denkwijze en karakter voorgesteld. Eene bijdrage tot de geschiedenis der Nederlandsche Hervormde Kerk. (Overgedrukt uit het Archief voor Kerk-Geschied. Deel VI). 8°.

Maria-vereering in Zeeland: eene bijdrage tot het boek van Ds. J. A. M. Mensinga. (Overgedrukt uit Vad. Letteroef. 1847). 8°.

Recensie van H. Beijerman, Oldenbarneveld, de Staten van Holland en Leycester in 1585 en 1586. (Overgedrukt uit Vaderlandsche Letteroefeningen). 1847. 8°.

Goes, Hulst, Kadzand, IJzendijke, Wolfaartsdijk. (Uit van der Aa, Aardrijkskundig Woordenboek). 8°.

Tabel betrekkelijk de schoolvertrekken in het 3° schooldistrict van Zeeland. Met toelichting. 1848. 8°.

De Waalsche gemeenten in Zeeland, voor en na de herroeping van het edict van Nantes. Eene bijdrage tot de geschiedenis van de Hervormde Kerk in de Nederlanden. Bergen op Zoom, 1848. 8°.

Recensie van J. Ehrlich, Bijdrage tot de kennis der geschiedenis van Middelburg. (Overgedrukt uit de Gids. 1849). 8°.

De beschrijving Luk. II: 1—5. (Uit het Magazijn van Kritiek en Exegetiek). 1852. 8°.

Levensberigt van Antonie Niermeijer. (Overgedrukt uit de Handelingen van de Maatschappij der Ned. Letterkunde. 1855). 8°

Nieuwe Bijdragen tot bevordering van Bijbelsche Uitlegkunde. Verzameld door J. ab Utrecht Dresselhuis. Schoonhoven, 1845—1847. 2 dln. 8°.

Magazijn voor Kritiek en Exegetiek des Nieuwen Testaments, uitgegeven door J. ab Utrecht Dresselhuis en A. Niermeijer. Schoonhoven, 1850—1855. 3 dln. 8°.

III. Algemeene Bibliographie en Bibliotheekwetenschap.

A. INLEIDING.

a. SCHRIFT; OUD SCHRIFT; SCHOONSCHRIFT; SNELSCHRIFT; GEHEIMSCHRIFT.

H. Hugo, De prima scribendi origine et universa rei literariae antiquitate, cui notas, opusculum de scribis, apologiam pro Waechtlero, praefationem et indices adjecit C. H. Trotz. Traj. ad Rhen., 1738. 8o.

W. Bilderdijk, Van het letterschrift. Rotterdam, 1820. 8o.

N. Westendorp, Over het oud Runisch letterschrift, en ontdekte sporen van hetzelve in ons land. (Verhand. v. d. Maatsch. der Ned. Letterk. Deel II. Stuk 2). Leiden, 1824. 8o.

(J. Koning), Algemeene ophelderende verklaring van het oud letterschrift, in steenplaatdruk. Uitgegeven door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Leyden, 1818. 8o. Met 17 pln. 4o.

A. Chassant, Paléographie des chartes et des manuscrits du XIe au XVIIe siècle. Évreux, 1839. Met tabellen. 8o.

M. Prou, Manuel de Paléographie latine et française du VIe au XVIIe siècle, suivi d' un dictionnaire des abréviations Avec fac-sim. en phototypie. Paris, s. d. (1892). 8o.

M. Prou, Manuel de Paléographie. Recueil de fac-similés d' écritures du XIIe au XVIIe siècle (manuscrits latins et français), accompagnés de transcriptions. Paris, 1892. fol.

Reussens, Éléments de Paléographie. Louvain, 1899. Met afbeeld. en facsim. 8o.

De Paleograaf. Maandblad, aan de beoefening van het lezen van oud-schrift gewijd. Onder redactie van J. C. Beth. Jaarg. I. 1901—1902. 's Gravenh., 1901—1902. Met facsim. fol.

Niet verder verschenen.

David Roelants van Antwerpen, (Fransoyschen schoolmeester binnen Vlissingen), 't Magazin oft Pac-huys der loffelycke penn-const; vol subtyle ende lustighe trecken, percken, beelden ende figuren van menschen, van beesten, vogheleu ende visschen, ende noch meer dan hondert onderscheyden gheschriften, verciert met divaersche capitalen, oraculen ende gulden sententien enz. Vlissingen, 1616. Met portret. langw. fol.

J. van de Velde, Nieuwen A B C D Capitael Voor- Letter-Boek. Middelb., A. van Poulle. 1623. langw. 4o.

Gedichten van verscheyde Poëten, geschreven door eenige liefhebbers der pennen. Bijeenvergadert, gesneden en uitgegeven door S. de Swaef ende H. Lancel. Gedruckt bij Henric Meurs. (1628). Met portret van S. de Swaef. langw. 4o.

Geheel met schrijfletters gedrukt en met penteekeningen versierd. Men zie over deze verzameling van schrijfproeven van eenige der voornaamste schoonschrijvers uit het begin der 17e eeuw de la Rue, Geletterd Zeeland, blz. 168.

Nieuwen A B C Capitael-letter Boeck om in de scholen te ghebruijcken. Vlissinghen, A. de Latere. 1630. langw. 4o.

A, B, C, Boek, zeer bequaam ende profijtelijk voor de Jonge Kinderen om te leeren. Men moet in 't A, B, C, geoeffend weze, Eer men in eenige Boeken iet kan Leze. (*Met plaatje op den titel*). Geschreven te Middelburg, 1782. Hs. 12o.

Zeer schoon geschreven ex. van het bekende schoolboekje, het Haneboek, met Oud-Holl. letters.

G. A. Kesteloo, Schrijfvoorbeelden. 1e—3e tiental. Middelburg, 1840. 4o.

W. E. Asbeek Brusse, Kennis der Stenografie een eisch des tijds, gevolgd door Welk stelsel is op het oogenblik het beste? Haarlem, 1900. 8o.

Welk stelsel van Stenografie is het meest geschikt voor invoering bij ons onderwijs en voor elk ander doel? (1900). 8o.

J. L. Wéry, De Stenographie en het Stolze'sche systeem veraanschouwelijkt met 300 voorbeelden naar de reformatie van September 1888. Amsterd., 1894. 8o.

J. L. Wéry, Leerboek der Nederlandsche Stenographie. » Correspondentieschrift", bewerkt voor de Nederl. taal naar het Stolze'sche systeem volgens de reformatie van Sept. 1888. 4e vermeerderde en verbeterde druk. 's Gravenh., 1896. 8o.

J. L. Wéry, Leerboek der Nederlandsche Stenographie, » Debattenschrift", geheel voor zelfonderricht naar het Stolze'sche systeem. 2e verbeterde druk. 's Gravenh., 1896. 8o.

Jaarboekje voor Nederlandsche Stenografen, voor de jaren 1894 en 1895. 2 stn. 8o.

De Gevleugelde Pen. Orgaan der Nederlandsche Stenografen-Vereeniging » Willem Stolze". Jaargang I. No. 1—11. 1891. 8o.
Niet verder verschenen.

De Gevleugelde Pen. Gewijd aan de belangen der Stenographie naar het systeem Stolze-Wéry. Jaargang I—XII. 's Gravenh., 1892—1903. 12 dln. 8o. en 4o.

Riënts Balt, Leerboek der Stenografie, naar het systeem van Karl Scheithauer voor het Nederlandsch bewerkt. 4e druk. Den Haag, 1899. 8o.

A. W. Groote, Stenografie voor iedereen. Een alfabetisch kortschrift. Leerboek met leesoefeningen. Amsterd., 1899. 8o.

H. de Vries, Stenografie in Nederland. (Naar aanleiding van A. W. Groote, Stenografie voor iedereen. Een alfabetisch kortschrift). 1900. 8o.

J. L. Klüber, Kryptographik. Lehrbuch der Geheimschreibekunst (Chiffrir-und Dechiffrirkunst) in Staats-und Privatgeschäften. Mit 4 Tabellen und 6 Kupfertafeln. Tübingen, 1809. 8o.

Ch. Fr. Vesin, La cryptographie dévoilée, ou art de traduire ou de déchiffrer toutes les écritures en quelques caractères et en quelques langues que ce soit. Suivi d'un précis analytique des langues écrites, au moyen duquel on peut les traduire, sans en avoir aucune connaissance préalable. Brux., 1840. Met portr. 8o.

b. Boekdrukkunst. Geschiedenis en Praktijk.

Petri Scriverii Laure-Crans voor Laurens Coster van Haerlem, eerste vinder van de Boeck-druckery. Haerlem, A. Rooman. 1628. 4o.

Achter: S. Ampzing, Beschryvinge ende lof der stad Haerlem.

David Pecken, Jubel-jahriges Gedenck- und Dancklied von der edlen Kunst der Buchtruckerey, so vor zweyhundert Jahren, Anno 1440, durch sonderbare Schickung Gottes erfunden worden. Leipzig, 1640. 4o.

Martin Rinckarts Trucker-Gedenck-Ring, darinnen der Hoch-Edlen Schreib- und Trucker-Feder und Teutsch-landes höchster und letzter Ehren-Preisz auff das andere und verhoffentlich auch letzt recht-Johannitische und über-Gnaden-reiche, am H. Johannes Tage, jetzo 1640, zu Leipzig gehaltene Buch-Trucker Jubel-Fest. Leipzig, (1640). 4o.

Phil. Caes. von Furstenau, Gebundene Lob-rede von der hoch-nütz-und löblichen zweyhundertjährigen Buchdrückerey-kunst u. s. w. Hamb., 1642. 4o.

Gerhard Lüders, Das jubilirende A, B, C... zum Angedencken des dritten Jubilaei der edlen Buchdrucker-Kunst u. s. w. Hamb., 1740. 4o.

Gepriesenes Andencken von Erfindung der Buchdruckerey wie solches in Leipzig beym Schlusz des dritten Jahrhunderts von den gesammten Buchdruckern daselbst gefeyert worden. Leipzig, 1740. 4o.

E. G. Eichsfelden, Relation vom Wittenbergischen Buchdrucker-Jubiläo 1740, nebst einer historischen Nachricht von allen Wittenbergischen Buchdruckern, welche seit Erfindung der Buchdrucker-Kunst, sonderlich zur Zeit der Reformation Lutheri, allhier Druckereyen gehabt haben. Wittenb., 1740. 4o.

Der löblichen Buchdrucker-Gesellschafft zu Dreszden Jubel-Geschichte, A. 1740 den 24 und 25 Junii. Mit einer Vorrede Herrn Christian Schöttgens. Dreszden, (1740). 4o.

Chr. Schöttgen, Historie der Dreszdnischen Buchdrucker. Wobey zugleich alle hohe Gönner und Freunde der edelen Buchdrucker-Kunst das dritte Jubel-Fest derselben . . . feyerlich zu begehen ersucht(werden). Dreszden, (1740). 4o.

Chr. Knauthen, Historischer Abrisz von dem Anfang und Wachsthum der Gelehrsamkeit in Ober-Lausitz und wie die Ober-Lausitzschen Buchdruckereyen derselben gedienet, by Gelegenheyt des dritten Buchdrucker-Jubel-Festes 1740, Leipzig und Görlitz, (1740). 4o.

J. Chr. Langen, Die Buchdrucker-Kunst, als das letzte und edelste Kleinod der Kirche . . . in einer kurtzen Trauungs-Rede gepriesen. Leipzig u. Budiszin, (1740). 4o.

S. G. Alexen, Als das dritte Jubel-Jahr der Buchdrucker-Kunst gekommen, Hat auch Franckfurth seine Pflicht an der Oder wahr genommen. 1740. 4o.

M. A. Struck, Wernigerödisches Danck- und Jubel-Fest, welches wegen der vor 300 Jahren 1440 erfundenen Buchdrucker-Kunst, . . . 1740 den 24—26 Junii drey Tage nach einander celebriret worden. (Wernigerode, 1740). Met pl. 4o.

J. Chr. Falcke, Stargardisches Buchdrucker-Jubilaeum, wie es im hiesigen illustren Gröningischen Collegio wegen der vor dreyhundert Jahren erfundenen edlen Buchdrucker-Kunst den 13 Julii 1740 . . . feyerlich begangen. Stargard, (1740). 4°.

D. G. Werner, Jubilaeum tertium artis typographicae etc. Stargardiae, (1740). 4°.

Chr. Aug. Freybergen, Reliquien von der Dreszdnischen und übrigen Ober-Sächsischen Buchdrucker-Historie gesammlet, und bey Ankündigung eines Schul-Actus zu St. Annen, auf den 5. May 1741 gezeiget. Dreszden, (1741). 4°.

J. C. Seiz, Het derde jubeljaar der uitgevondene Boekdrukkonst, behelzende een beknopt historis verhaal van de uitvinding der edele boekdrukkonst enz. Haerlem, 1740. Met platen. 8°.

J. Kortebrant, Lof der drukkunst, te Haerlem uitgevonden door Laurens Jansz. Koster omtrent het jaar 1440; op haer derde eeuwgetijde. Met nodige aenmerkingen, (benevens eene lijst van drukken uit de 15e eeuw). Delft, 1740. 4°.

G. Meerman, Origines typographicae. Hagae Comitum, 1765. 2 dln. Met pln. en portretten. 4°.

Uitvinding der boekdrukkunst, getrokken uit het Latynsche werk van G. Meerman met eene voorreden en aantekeningen van H. Gockinga; hierachter is gevoegt ene lijst der boeken, in de Nederlanden gedrukt vóor 't jaar MD, opgestelt door J. Visser. Amsterd., 1767. 4°.

W. H. J. van Westreenen, Verhandeling over de uitvinding der boekdrukkunst; in Holland oorspronkelijk uitgedacht, te Straatsburg verbeterd en te Mentz voltooid. 's Gravenh., 1809. 8°.

H. W. Tydeman, Verhandeling over de uitvinding der boekdrukkunst door Laurens Jansz. Koster te Haarlem. (In Mnemosyne, verzameld door Tydeman en van Kampen. Deel I). Dordr., 1815. 8°.

J. Koning, Verhandeling over den oorsprong, de uitvinding, verbetering en volmaking der boekdrukkunst. Door de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem met den gouden eerprijs bekroond. Haarlem, 1816. Met pln. 8°.

J. Koning, Bijdragen tot de geschiedenis der boekdrukkunst. Met portr., facsim. en papiermerken. Haarlem, 1818—1820. 2 dln. 8°.

J. Scheltema en **J. Koning**, Vier brieven . . . over de laatste tegenspraak van het regt van Haarlem op de uitvinding der Boekdrukkunst. Haarlem, 1823. 8°.

J. A. M. de Sulkowski, Vier-honderdjarig jubelfeest van de uitvinding der Boekdrukkunst door Laurens Janszoon Koster, gevierd te Haarlem, den 10den en 11den Julij 1823. Amsterd., 1823. 8°.

C. Loots, Feestzang, bij de viering van het vierde eeuwfeest der uitvinding van de Boekdrukkunst, te Haarlem. Amsterd., 1823. 8°.

D. Bonné, Het Boekdrukken. Boertende zamenspraak met zang tusschen Klaas, een zetter, en Jan, een drukker. Vervaardigd ter gelegenheid van het vierde eeuwfeest, den 10 Julij 1823. Dordrecht. 8°.

Gedenkschriften wegens het vierde eeuwgetijde van de uitvinding der Boekdrukkunst door Lourens Janszoon Koster, van stadswege gevierd te Haarlem den 10 en 11 Julij 1823. Bijeenverzameld door V. Loosjes. Haarlem, 1824. Met portret van Koster en gekleurde platen. 8°.

(G. van Lennep), Aanmerkingen op de »Gedenkschriften wegens het vierde eeuwgetijde van de uitvinding der Boekdrukkunst" enz. 's Gravenh., 1824. 8°.

J. Hazeu Cz., Gedenk-zuil ter eere van Laurens Janszoon Koster, bij de viering van het vierde eeuwfeest te Haarlem. Amsterd., 1824. 8°.

A. de Vries, Brief aan A. D. Schinkel over Guichard's Notice sur le Speculum humanae salvationis, met drie bijlagen tot staving der naauwkeurigheid van het verhaal van Junius wegens de uitvinding der boekdrukkunst en ter wederlegging der meening: dat Coster koster zou geweest zijn. 's Gravenh., 1841. 8o.

A. de Vries, Bewijsgronden der Duitschers voor hunne aanspraak op de uitvinding der boekdrukkunst, of beoordeeling van het werk van A. E. Umbreit: die Erfindung der Buchdruckerkunst. 's Gravenh., 1844. 8o.

A. de Vries, Arguments des Allemands en faveur de leur prétention à l' invention de l' imprimerie; ou examen critique de l' ouvrage de M. A. E. Umbreit: die Erfindung der Buchdruckerkunst. Traduit du Hollandais par J. J. F. Noordziek. La Haye, 1845. 8o.

W. H. J. Westreenen van Tiellandt, Iets over de afbeeldingen van Laurens Jansz. Koster. 's Gravenh., 1847. 8o.

J. J. F. Noordziek, Oproeping aan Nederland, om de eer des vaderlands te handhaven. 's Gravenh., 1847. 8o.

J. J. F. Noordziek, Het geschilstuk betrekkelijk de uitvinding der Boekdrukkunst, geschiedkundig uiteengezet. Haarlem, 1848. 8o.

A. de Vries, Lotgevallen van Costers woning. Haarlem, 1851. gr. 8o.

C. H. B. Marnix, Mentz of Haarlem? Johann Gensfleisch von Gutenberg of Laurens Janszoon Koster? Eene bijdrage tot de geschiedenis van de uitvinding der Boekdrukkunst. 's Gravenh., 1852. 8o.

A. de Vries, Hedendaagsche voorstelling van Koster en de uitvinding der boekdrukkunst in Frankrijk, met voorrede van A. D. Schinkel. 's-Gravenh., 1853. 8o.

(J. J. F. Noordziek), Uitvinding der boekdrukkunst. Met platen. Haarlem, 1854. 4o.

J. J. F. Noordziek, Gedenkboek der Costers-feesten van 15, 16 en 17 Julij 1856. Haarlem, 1858. Met pln. 8°.

A. de Vries, Lijst der stukken betrekkelijk de uitvinding der boekdrukkunst, berustende op het raadhuis te Haarlem. Haarlem, 1862. 8°.

A. van der Linde, De Haarlemmer Costerlegende wetenschappelijk onderzocht. Tweede omgewerkte uitgaaf. 's Gravenh., 1870. 8°.

P. van Meurs, De Keulsche Kroniek en de Costerlegende van dr. A. van der Linde te zamen getoetst. Haarlem, 1870. 8°.

M. Roest Mz., De »wetenschappelijke moraliteit" van dr. A. van der Linde een poosje maar te luchten opgehangen, ten gerieve der lezers van diens »de Haarlemmer Costerlegende". Amsterd., 1870. 8°.

J. J. F. Noordziek, Verklaring van het door Ulrich Zell mede-gedeelde omtrent de uitvinding der boekdrukkunst, door A. van der Linde. (Overdruk). 1870. 8°.

J. H. Hessels, Haarlem de geboorteplaats der boekdrukkunst, niet Mainz. Haarlem, 1888. 8°.

Ch. Enschedé, Technisch onderzoek naar de uitvinding van de boekdrukkunst. Haarlem, 1901.

G. H. M. Delprat, Dissertation sur l'art typographique contenant un aperçu historique de ses progrès durant le 15e et le 16e siècle. Utrecht, 1820. 8°.
Nieuwe Verhand. v. h. Prov. Utr. Genootschap.

Paul Lacroix, E. Fournier et T. Seré, Histoire de l'imprimerie et des arts et professions qui se rattachent à la typographie. Paris, 1852. Met pln. fol.

H. Noel Humphreys, A history of the art of printing from the invention to its wide-spread development in the middle of the

sixteenth century. Preceded by a short account of the origin of the alphabet, and of the successive methods of recording events before the invention of printing. Illustrated by 100 facsimiles. 2nd issue. London, 1868. fol.

K. Faulmann, Illustrirte Geschichte der Buchdruckerkunst, mit besonderer Berücksichtigung ihrer technischen Entwickelung bis zur Gegenwart. Wien, Pest u. Leipzig, 1882. 8o.

J. T. Bodel Nijenhuis, Liste alphabétique d' une collection de portraits d' imprimeurs, de libraires etc. de tous les temps et de tous les peuples. No. I—VII. Leide, 1836—1868. 7 stn. 4o.

P. A. Tiele, L' histoire de l' imprimerie en Hollande. (Overgedrukt uit de Bibliophile Belge). Brux., 1872. 8o.

W. H. J. van Westreenen van Tiellandt, Korte schets van den voortgang der boekdrukkunst in Nederland in de 15e eeuw, en haare verdere volmaaking in de 16e en 17e eeuw. 's Gravenh. en Amsterd., 1829. 8o.

W. Nijhoff, L'art typographique dans les Pays-Bas (1500—1540). Reproduction en facsimile des caractères typographiques, des marques d' imprimeurs, des gravures sur bois et autres ornements employés dans les Pays-Bas entre les années MD. et MDXL. Avec notices critiques et biographiques. Livraisons 1—4. La Haye, 1902—1903. gr. 4o.

A. M. Ledeboer, Alfabetische lijst der boekdrukkers, boekverkoopers en uitgevers in Noord-Nederland sedert de uitvinding van de boekdrukkunst tot den aanvang der negentiende eeuw. Utrecht, 1876. 4o.

A. M. Ledeboer, Chronologisch register behoorende bij de Alfabetische lijst der boekdrukkers, boekverkoopers en uitgevers in Noord-Nederland sedert het jaar 1440 tot het begin dezer eeuw. Utrecht, 1877. 4o.

W. B. J. van Eyk, De proto-typographie te Deventer tot 1500. Fragment eener voordracht over Palaeo-typographie. (Deventer, z. j.). 8o.

P. A. Tiele, Eerste boekdrukkerij te Amsterdam. (Overgedrukt uit de Bibliographische Adversaria. 1873). 8°.

W. J. C. Rammelman Elsevier, De voormalige drukkerij op het Raadhuis der stad Leiden van 1577—1610. Leiden, 1857. 8°.

W. Eekhoff, Nieuwe bijdrage tot de geschiedenis van de boekdrukkunst in Nederland; bevattende een betoog, dat de eerste druk van de Oude Friesche Wetten, bezorgd door heer Hidde Camminghe, omstreeks 1484 is gedrukt te Leeuwarden. 1856. 8°.

J. C. Altorffer, Over de invoering van de boekdrukkunst te Middelburg. (In Zeeland). Middelburg, 1873. 8°.

A. Voisin, Notice bibliographique et littéraire sur quelques imprimeries particulières des Pays-Bas. 2e édition, revue et augmentée. Gand, 1840. 8°.

J. W. Holtrop, Thierry Martens d'Alost. Étude bibliographique. La Haye, 1867. 8°.

A. A. Vorsterman van Oyen, Les van Ghelen, imprimeurs. (Extrait du Messager des Sciences historiques de Belgique). Gand, 1883. Avec des Marques typographiques. 8°.

Max Rooses, Plantijn en de Plantijnsche drukkerij. Bekroond antwoord op de prijsvraag Stassart. Gent, 1877. 8°.

L. Degeorge, La maison Plantin à Anvers. Monographie complète de cette imprimerie célèbre aux 16e et 17e siècles. 2e édition augmentée d'une liste chronologique des ouvrages imprimés par Plantin à Anvers, de 1555 à 1589. Brux., 1878. Met portret en pln. 8°.

Middleton, Dissertation sur l'origine de l'imprimerie en Angleterre. Traduite de l'Anglais par D. G. Imbert. Londres et Paris, 1775. 8°.

Mengelpoëzie en Proeve, door Henrik van Osch. Ter drukkerij van A. de Vin. (Middelburg), 1751. (Breed 48 mM., hoog 38 mM.).

Met opdracht aan Daniel Tulleken als overdeken en verdere regenten van het boekdrukkers-, boekbinders- en boekverkoopersgilde.

Proeve van letteren, welke gegooten worden in de Nieuwe Haerlemsche Lettergieterij van J. Enschedé, 1768. Met portr. en pln. 8°.

Stigtelyke gezangen. Proeve van Pieter de Coebert. 1769. (Breed 55 mM. , hoog 45 mM.).

Opgedragen aan Daniel Tulleken als overdeken en verdere regenten van het boekdrukkers-, boekbinders- en boekverkoopersgilde te Middelburg.

Lof en nuttigheid der drukkonst. Middelburg, L. Moens. 1770. (Breed 40 mM., hoog 55 mM.).

Drukkersproeve van Levinus Moens, met opdracht aan Daniel Tulleken als overdeken en verdere regenten van het boekdrukkers-, boekbinders- en boekverkoopersgilde te Middelburg.

Proef van A. Corbelijn. (Beschrijving der boekdrukkerij). Vlissingen, 1784. 8°.

Proef van J. Nortier Jr. Vlissingen, 1785. 8°.

Proeve van G. Maarsman. Vlissingen, 1793. 8°.

De drie bovenstaande stukken zijn opgedragen aan Mr. A. van Doorn, als overdeken van het boekdrukkers-, boekbinders- en boekverkoopersgilde.

Proeve van H. A. Abrahams. Zedelijke bedenkingen en spreuken. Middelb., 1806. (Breed 50 mM., hoog 60 mM.).

Met opdracht aan J. M. van Schoor als opper-commissaris en J. C. Altorffer, J. J. van de Sande en A. P. de Winter als commissarissen van het boekdrukkers-, boekbinders- en boekverkoopers ambacht en nering te Middelburg.

Geloofwaardige bewijzen, dat de boekdrukkunst te Haarlem is uitgevonden. (Drukkersproef, genomen uit het werk van G. Meerman). Middelb., H. A. Abrahams. 1806. 12°.

Proeve van letteren enz. der boekdrukkerij van de Gebroeders Abrahams. Middelb., 1836. 8°.

Proeve van drukletteren en andere voorwerpen der boekdrukkerij van de Gebroeders Abrahams. Middelb., 1848. 8°.

Letterproef der Algemeene Landsdrukkerij. 's Gravenh., 1876. fol.

The elementary catechismus. English grammar. London, 1850. 8°.

Deze spraakkunst is eene eerste proef van letterdruk in Japan op inlandsch papier. Na het tractaat van 1856 komen ontelbare nadrukken voor.

(W. H. J. van Westreenen van Tiellandt), Verslag der nasporingen omtrent de oorspronkelijke uitvinding en het vroegste gebruik der stereotypische drukwijze. (Nederl. en Fransch). Met facsim. 's Gravenh., 1833. 8°.

c. Boekhandel.

Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels. Catalogus der tentoonstelling van hulpmiddelen voor den boekhandel. Augustus 1881. Kl. fol.

(R. W. P. de Vries), Catalogus der bibliotheek van de Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels te Amsterdam. Amsterd., 1885. 8°.

Bijdragen tot de geschiedenis van den Nederlandschen Boekhandel. Uitgegeven door de Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels. Amsterd., 1884—1902. 9 dln. 8°.

I. Levensschetsen en verspreide stukken. Amsterd., 1884. — II. W. P. Sautijn Kluit, De Nieuwsbladen voor den Boekhandel. A. C. Krusemam, De Fransche wetten op de Hollandsche drukpers, 1806–1814. Brieven van Daniël Elsevier aan Nicolaas Heinsius (9 Mei 1675–1 Juli 1679), uitgegeven door W. R. Veder. Amsterd., 1890. — III. Een veertigjarige uitgeversloopbaan. A. W. Sythoff te Leiden, 1851—1891. Naar bescheiden uit het archief der zaak geschetst door R. van der Meulen. Amsterd., 1891. Met portret. —

IV. J. T. Bodel Nijenhuis, De wetgeving op drukpers en boekhandel in de Nederlanden tot in het begin der 19e eeuw. Uit het Latijn vertaald door J. Soutendam. Amsterd., 1892. — V. W. P. Sautijn Kluit, Arnhemsche couranten. P. Nijhoff, Losse schetsen uit de geschiedenis der boeken. N. de Roever, Amsterdamsche boekdrukkers en boekverkoopers uit de 16e eeuw (tot omstr. 1580). J. J. van Toorenenbergen, De Psalmberijming van Ph. van Marnix door de boekhandelaars met succes belaagd en door de Nationale Synode van 1585 zonder succes tot kerkelijk gebruik aangenomen. J. G. Frederiks, Belangrijke auctiën in vroeger tijd. P. A. Tiele, Willem Jansz. Blaeu. Ch. M. Dozy, Willem Jansz. Blaeu. W. P. Sautijn Kluit, Belasting op de Nieuwspapieren, 1674—1869. W. P. Sautijn Kluit, Verzending van het Nieuwspapier. Amsterd., 1892—1895. — VI. A. C. Kruseman, Aanteekeningen betreffende den boekhandel van Noord-Nederland, in de 17e en 18e eeuw. Amsterd., 1893. — VII. W. P. Sautijn Kluit, Nagelaten geschriften, uitgegeven door W. N. du Rieu: 1. Het Algemeen Handelsblad, van 1828 tot 1865. 2. Geschiedenis der Nederlandsche dagbladpers tot 1813. Amsterd., 1896. — VIII, IX. J. W. Enschedé, A. C. Kruseman. Amsterd., 1898—1902. 2 dln.

A. C. Kruseman, Aanteekeningen betreffende den boekhandel van Noord-Nederland in de 17e en 18e eeuw. Amsterdam, 1893. 8o.

Afzonderlijke uitgaaf van het 6e deel der „Bijdragen tot de geschiedenis van den Nederl. boekhandel".

A. C. Kruseman, Bouwstoffen voor een geschiedenis van den Nederlandschen Boekhandel, gedurende de halve eeuw 1830—1880. Uitgegeven door de Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels. Amsterd., 1886—1887. 2 dln. 4 stn. Met portret. 8o.

R. van der Meulen, De boekenwereld. Theorie en praktijk van den Boekhandel, benevens het meest wetenswaardige van de daaraan verwante vakken. Met circa 200 platen, portretten en vignetten. (2e herziene en gewijzigde druk van „Boekhandel en Bibliographie"). Leiden, 1897. 8o.

J. Sacré, Les mystères des bandes noires. Bruxelles, 1866. Met portret. 8o.

Exemplaar op rooskleurig papier gedrukt en genummerd. Dit werkje is van belang voor de kennis van den toenmaligen boekhandel in België.

Gedenkblad. 1784—1884. (Honderdjarig bestaan der firma Altorffer te Middelburg). 8o.

d. WETGEVING OP DEN BOEKHANDEL EN DE DRUKPERSCENSUUR.

Ordinancie, Statuyt ende gebot provisionnael onss Heeren des Conincx, aengaende de Printers, Boeckvercoopers ende Schoelmeesters. Brussel, M. van Hamont. 1570. 4o.

Philippi II, Regis Catholici, Edictum de librorum prohibitorum catalogo observando. Antverpiae, Chr. Plantinus 1570. — Index librorum prohibitorum, cum regulis confectis per Patres a Trident. Synodo delectos etc. Cum appendice in Belgio confecto. Antverpiae, Chr. Plantinus. 1570. 8o.

Index librorum prohibitorum et expurgandorum novissimus, pro Catholicis Hispaniarum regnis Philippi IV, Antonii a Sotomaior jussu ac studiis recognitus. Madriti, D. Diaz. 1667. — Index librorum prohibitorum Alexandri VII Pontif. Max. jussu editus. Romae, 1667. fol.

Te zamen uitgegeven onder den titel: Indices librorum prohibitorum et expurgandorum novissimi, Hispanicus et Romanus. Anno 1667.

Index librorum prohibitorum SSmi D. N. Benedicti XIV Pontifici Maximi jussu recognitus atque editus. Romae, 1758. 4o.

Chr. Sepp, Verboden lectuur. Een drietal indices librorum prohibitorum toegelicht. Leiden, 1889. 8o.

J. T. Bodel Nijenhuis, Dissertatio de juribus typopraphorum et bibliopolarum in regno Belgico. Lugd. Bat., 1819. 8o.

J. T. Bodel Nijenhuis, De wetgeving op drukpers en boekhandel in de Nederlanden tot in het begin der 19e eeuw. Vertaling van de »Diss. histor.-jurid. de juribus typographorum et bibliopolarum in regno Belgico" aan de Leidsche Hoogeschool verdedigd 1819. Met de latere bijvoegsels en verbeteringen van den schrijver (vertaald

door J. Soutendam, voortgezet door R. Jesse Jzn.). Amsterd., 1892. 8o.

Bijdragen tot de gesch. v. d. Ned. boekh. Deel IV.

Request van Cornelis van Hoogeveen Jr., Pieter van der Eyk en Daniel Vygh, gepresenteerd aen de Heeren van den Gerechte der Stad Leyden, omme te obtineeren dat hun Ed. Gr. Achtbaeren gelieven te coöpereeren: ten einde het nader geredresseerd Concept-Placaet tegens Godslasterlyke en Obscoene Boeken, by de Heeren Staeten van Holland en Westfriesland werde gedeclineerd, benevens de Memorie tot apui van 't Request, by hetzelve gevoegd. 1770. 8o.

Brief wegens de resolutien van de Staten van Holland en Westfriesland, in hunne vergadering van 28 September 1782 aangenomen, ter beteugeling der drukpers. 1782. 8o.

De drukpers en het schrijven over de dagelijksche gebeurtenissen opentlijk beschermd. Deer ien Suuvere Faderlandse Fries. 1782. 8o.

De vryheid der Drukpers, onafscheidelijk verknogt aan de vryheid der Republiek. Amsterd. en Harlingen, 1782. 8o.

Onderzoek over de vryheid van zyne gevoelens mede te deelen. Amsterd., 1782. 8o.

A. C. Kruseman, De Fransche wetten op de Hollandsche drukpers. 1806—1814. (Overgedrukt uit de Bijdragen tot de geschiedenis van den Nederl. Boekhandel). Amsterd., 1889. 8o.

Het Ontwerp van Wet ter beteugeling van misbruiken der Drukpers. (Overgenomen uit den Vriend van Kerk en Vaderland, deel IV, no. 1. 1829). 's Hage. 8o.

B. ALGEMEENE BIBLIOGRAPHIE.

A. Teisserius, Catalogus auctorum qui librorum catalogos, indices, bibliothecas, virorum litteratorum elogia, vitas aut orationes funebres scriptis consignarunt. Cum P. Labbaei Bibliotheca nummaria. Genevae, 1686 et 1705. 2 dln. 1 bnd. 4o.

G. Saldeni, De libris varioque eorum usu et abusu libri II. Amstelodami, Ex officina Henrici et Viduae Theod. Boom. 1688. 8o.

Th. Bartholini, De libris legendis dissertationes, quas propter raritatem ac praestantiam publicae luci restituit et de vana librorum pompa praefatus est J. G. Meuschen. Francofurti, 1711. 8o.

A. Valerius, Opusculum numquam antehac editum de cautione adhibenda in edendis libris. Nec non B. Naugerii vita, eodem Valerio auctore. Access. P. Barocii Orationes tres etc. Patavii, 1719. 4o.

D. G. Morhofii De legendis, imitandis et excerpendis auctoribus, libellus posthumus, quem luci nunc primum tradit J. P. Kohlius. Hamb., 1731. 8o.

J. Chr. Koecheri, De idolatria litteraria liber singularis. Hannov., 1738. 8o.

De beide voorgaande werken in één band. Hierachter volgt nog: Pierides sive Latium literatum continens selectum elaborationum a membris Societatis Latinae exhibitarum, ad omnigenam eruditionem facientium. Semestre I—III. Halae Venedum. 1736—1737.

Jo. de Vries, Wat zijn boeken? Leiden, 1881. Met afbeeldingen. 8o.

Uitgegeven bij gelegenheid van de Tentoonstelling van hulpmiddelen voor den Boekhandel, gehouden in Augustus 1881 in het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam.

R. van der Meulen, Het boek in onze dagen beschreven en afgebeeld. Met 14 kunstbijlagen in boekdruk, houtgravure, zincographie, lithographie, lichtdruk, chromotypie en photogravure, benevens 73 tekstillustraties in houtgravure, zincographie, autotypie en typogravure. Leiden, 1892. 8o.

R. van der Meulen, Over de liefhebberij voor boeken, voornamelijk met het oog op het boek vóór onze dagen. Met afbeeldingen en kunstbijlagen. Leiden, 1896. 8o.

O. Mühlbrecht, Die Bücherliebhaberei in ihrer Entwickelung bis zum Ende des XIX. Jahrhunderts. Ein Beitrag zur Geschichte des Bücherwesens. 2te verbesserte und vermehrte Auflage mit 213 Illustrationen im Text und 11 Kunstbeilagen. Bielefeld und Leipzig, 1898. 8o.

H. M. C. van Oosterzee, Over opdrachten van boeken. (Overdruk). 8o.

W. Eriksen, Les échanges internationaux littéraires et scientifiques. Leur histoire, leur utilité, leur fonctionnement au ministère de l' instruction publique de France et à l' étranger. 1832—1880. Paris, 1880. 8o.

G. P. H. Zahn, Proeve van een nieuw bibliographisch systeem. Leiden, 1882. 8o.

Annales du Bibliophile Belge et Hollandais. Brux., 1864—1865. 10 nrs. 8o.

Le Bibliophile Belge. Bulletin trimestriel, publié par la Société des Bibliophiles de Belgique. Années I—X. Brux., 1866—1875. 10 dln. 8o.

Annales du Bibliophile Belge. Nouvelle série. Tome 1. Brux., 1882. 8o.

Het Boek in 1902. Letterkundig jaarboek en catalogus 1902—1903, met medewerking van F. Lapidoth, R. W. P. de Vries Jr., J. F. Verster e. a., bewerkt door D. Smit. Met boekversiering naar penteekeningen van J. F. Rinke. Amsterdam. 4o.

Het Boek in 1903. Letterkundig jaarboek en catalogus 1903—1904, met medewerking van R. W. P. de Vries Jr. en Taco H. de Beer, bewerkt door D. Smit, met boekversiering en omslagteekening van R. W. P. de Vries Jr. 4e jaargang. Amsterd., 1903. 4o.

Den Gulden Winckel. Maandschrift voor de boekenvrienden in groot Nederland, onder leiding van F. Smit Kleine. Jaargang I en II. Baarn, 1902—1903. 2 dln. 4o.

Tijdschrift voor boek- en bibliotheekwezen, onder redactie van Emm. de Bom, V. A. de la Montagne et Willem de Vreese. Jaargang I— . Antwerpen, 1903— . dln. 8o.

(C. Gesner). Bibliotheca instituta et collecta primum a Conrado Gesnero, deinde in epitomen redacta et novorum librorum accessione locupletata, jam vero postremo recognita et aucta per Josiam Simlerum. Tiguri, 1574. fol.

G. M. König, Bibliotheca vetus et nova, in qua Hebr., Arabum, Aegypt., Graec. et Latin. scriptorum patria, aetas, nomina; libri a mundi orig. ad a. 1678 ordine alphabet. digesta recensentur. Altdorfii, 1678. fol.

J. H. Boecler, Bibliographia critica scriptores omnium artium atque scientiarum ordine percensens. Nunc demum integra et emendatius edita accessionibusque ex reliquis scriptis Boeclerianis aucta recensuit J. G. Krause. Lipsiae, 1715. Met portr. 8o.

Adr. Baillet, Jugemens des savans sur les principaux ouvrages des auteurs, revûs, corrigez et augmentez par de la Monnoye. Nouvelle édition. Amsterd., 1725. 8 dln. 15 bdn. 8o.

Adr. Baillet, Jugemens des savans sur les principaux ouvrages des auteurs, revûs, corrigèz et augmentez par de la Monnoye. Nouvelle édition. Augmenteé 1. de l' Anti-Baillet de Menage, avec des observations de de la Monnoye; 2. des réflexions sur les Jugemens des savans; 3. des réflexions sur la vie de Descartes par Baillet; 4. des jugemens des savans sur les Maîtres d' éloquence par Gilbert. Amsterd., 1725. 8 dln. 4 bdn. 4o.

J. F. Reimmannus, Catalogus bibliothecae theologicae systematico-criticus, in quo libri theologici in Bibliotheca Reimmanniana

extantes, editi et inediti, in certas classes enumerantur etc. Hildesiae, 1731. 2 dln. 8o.

J. F. Reimmannus, Bibliotheca historiae literariae critica, eaque generalis, hoc est, catalogi Bibliothecae Reimmannianae systematico-criticae tomus II, in quo libri ad historiam literariam generalem spectantes et Bibliothecae Reimmannianae partem facientes, enumerantur etc. Hildesiae, 1739. 2 dln. 8o.

J. F. Reimmannus, Bibliotheca historiae literariae critica, eaque generalis, in qua libri ad historiam literariam generalem spectantes, et bibliothecae Reimmannianae partem facientes, enumerantur etc. Editio 2a, vita auctoris locupletata. Hildesiae, 1743. Met portret. 8o.

A. Ferwerda, Algemeene naam-lyst van boeken met de pryzen, of de boek-negotie, benevens de kennis en waarde derzelver gemakkelyk gemaakt. Zynde eene verzameling van eenige duizenden van boeken, zoo in het Latyn, Fransch als Nederduitsch, uit eene considerabele party catalogen met pryzen, zedert den jaare 1709 tot 1771; in eene alphabetische orde geschikt enz. Deel I, stuk I—4. Leeuw., z. j. 4 dln. 8o.

G. F. de Bure, Bibliographie instructive, ou traité de la connaissance des livres rares et singuliers. Disposé par ordre de matières et de facultés, suivant le système bibliographique généralement adopté. Paris, 1763—1768. 7 dln. 8o.

Théologie. 1 dl. — **Jurisprudence; Sciences et arts.** 1 dl. — **Belles-Lettres.** 2 dln. — **Histoire.** 3 dln.

(Cailleau et Duclos), Dictionnaire bibliographique, historique et critique des livres rares, précieux, singuliers, recherchés, avec leur valeur réduite à une juste appréciation, suivant les prix des ventes publiques depuis la fin du 17me siècle. Paris, 1791—1801. 4 dln. 8o.

F. J. Fournier, Dictionnaire portatif de bibliographie, contenant plus de 17000 articles de livres rares etc. Paris, 1805. 8o.

G. Peignot, Répertoire bibliographique universel, contenant la notice raisonnée des Bibliographies spéciales, publiées jusqu' à ce jour, et d' un grand nombre d' autres ouvrages de bibliographie, relatifs à l' histoire littéraire et à toutes les parties de la bibliologie. Paris, 1812. 8o.

J. C. Brunet, Manuel du Libraire et de l' Amateur de livres, contenant 1o. un nouveau dictionnaire bibliographique, dans lequel sont indiqués les livres les plus précieux et les ouvrages les plus utiles, tant anciens que modernes, avec des notes, sur les différentes éditions qui en ont été faites etc., 2o. une table en forme de catalogue raisonné, où sont classés méthodiquement les ouvrages etc. Paris, 1810. 3 dln. 8o.

J. C. Brunet, Manuel du Libraire et de l' Amateur de livres, contenant 1o. un nouveau dictionnaire bibliographique dans lequel sont décrits les livres rares, précieux, singuliers, et aussi les ouvrages les plus estimés en tout genre etc.; avec l' histoire des différentes éditions qui en ont été faites etc. 2o. une table en forme de catalogue raisonné où sont classés, selon l' ordre des matières, tous les ouvrages portés dans le Dictionnaire, et un grand nombre d' autres ouvrages utiles, mais d' un prix ordinaire, qui n' ont pas dû être placés au rang des livres ou rares ou précieux. 5é édition originale entièrement refondue et augmentée d' un tiers par l' auteur. Paris, 1860—1865. 6 dln. 8o.

(P. Deschamps), Dictionnaire de géographie ancienne et moderne à l' usage du libraire et de l' amateur de livres, contenant 1o. les noms anciens, grecs et latins, de la décadence latine et de la renaissance, des principales divisions de l' Europe, provinces, villes, bourgs, abbayes, etc., avec leur signification actuelle en langues vulgaires; 2o. les recherches les plus étendues et les plus consciencieuses sur les origines de la typographie dans toutes les villes, bourgs, abbayes d' Europe, jusqu' au XIXe siècle exclusivement; 3o. un dictionnaire français-latin des noms de lieux destiné à servir de table. Par un bibliophile. Paris, 1870. 8o.

Supplément au Manuel du Libraire et de l' Amateur de livres.

Henri Stein, Manuel de Bibliographie générale. (Bibliotheca bibliographica nova). Paris, 1897. 8o.

Nouvelle bibliothéque choisie, où l' on fait connoître les bons livres en divers genres de litérature, et l' usage qu'on en doit faire. Amsterd., 1714. 2 dln. 1 bnd. 8o.

A. A. Barbier et **N. L. M. Desessart,** Nouvelle bibliothèque d' un homme de goût, entièrement refondue, corrigée et augmentée; contenant des jugemens tirés des journaux les plus connus et des critiques les plus estimés sur les meilleurs ouvrages qui ont paru dans tous les genres, tant en France que chez l' Étranger jusqu' à ce jour. Paris, 1808—1810. 5 dln. 8o.

Catalogue de la bibliothèque d' un amateur, avec des notes et une table générale des auteurs et des matières. Brux., 1823. 2 dln. 8o.

B. G. Struvii Bibliotheca librorum rariorum. Jenae, 1719. 2 deelen in één band. 4o.

J. Vogt, Catalogus historico-criticus librorum rariorum etc. Editio nova priori vel quadruplex auctior etc., accurante Jano Librario. Hamb., 1738. 8o.

J. Vogt, Catalogus historico-criticus librorum rariorum, jam curis quartis recognitus. Hamb., 1753. 8o.

F. G. Freytag, Analecta litteraria de libris rarioribus. Lipsiae, 1750. 8o.

(D. Gerdes), Florilegium historico-criticum librorum rariorum. Editio IIIa, superioribus auctior longe atque emendatior. Gron. et Bremae, 1763. 8o.

D. Clément, Bibliothéque curieuse historique et critique, ou catalogue raisonné de livres difficiles à trouver. Göttingen, 1750—1760. Deel I—IX. (A—H). 9 dln. 5 bdn. 4o.

Niet verder verschenen.

Ch. Nodier, Mélanges tirés d'une petite bibliothèque, ou variétés littéraires et philosophiques. Paris, 1829. 8o.

(Ch. Nodier), Analectabiblion ou extraits critiques de livres rares, oubliés ou peu connus, tirés du cabinet du Marquis D. R***. Paris, 1836—1837. 2 dln. 8o.

Ch. Nodier, Description raisonnée d'une jolie collection de livres. (Nouveaux mélanges tirés d' une petite bibliothèque). Précédée d' une introduction par G. Duplessis, de la vie de l' auteur par Francis Wey et d' une notice bibliographique sur ses ouvrages. Paris, 1844. 8o.

J. H. a Seelen, Selecta litteraria, quibus varia sacra, civilia, philologica, philosophica, ac alia, continentur; libri Mss., rarissimique accurate recensentur et prae reliquis notabilia ex iisdem suppeditantur. Ed. 2a aucta. Lubecae, 1726. 8o.

De la Serna Santander, Dictionnaire bibliographique choisi du 15e siècle ou description par ordre alphabétique des éditions les plus rares et les plus recherchées du 15e siècle, précédé d' un essai historique sur l' origine de l' imprimerie, avec la notice des imprimeurs qui y ont exercé cet art jusqu' en 1500. Brux., 1805—1807. 3 dln. 8o.

L. Hain, Repertorium bibliographicum in quo libri omnes ab arte typographica inventa usque ad annum MD typis expressi ordine alphabetico vel simpliciter enumerantur vel adcuratius recensentur. Stuttgardt, 1826—1838. 4 dln. 8o.

J. G. Holtrop, Catalogus librorum saeculo XVo impressorum, quotquot in Bibliotheca Regia Hagana asservantur. Hagae-Comitum, 1856. 8o.

M. F. A. G. Campbell, Annales de la typographie Neerlandaise au XVe siècle. La Haye, 1874. — 1e—4e suppléments. La Haye, 1878—1890. 8o.

E. H. J. du Puy de Montbrun, Recherches bibliographiques sur quelques impressions Néerlandaises de 15e et du 16e siècle. Avec des planches xylographiques. Leide, 1836. 8o.

A. M. Ledeboer, Notices bibliographiques des livres imprimés avant 1525, conservés dans la bibliothèque publique de Deventer. Deventer, 1867. 8o.

P. C. van der Meersch, Recherches sur la vie et les travaux des imprimeurs Belges et Néerlandais, établis à l'étranger, et sur la part qu'ils ont prise à la régénération littéraire de l'Europe au 15e siècle; précédées d'une introduction historique sur la découverte de l'imprimerie et sur la propagation de cet art en Belgique et en Hollande. Tome I (seul vol. paru). Gand, 1856. Met facsim. 8o.

M. Nijhoff, Impressions du 15e et du 16e siècle. Catalogue de livres en vente aux prix marqués. (Avec supplément et table des imprimeurs). La Haye, M. Nijhoff. 1897. Met pln. 8o.

Manuskripte und Inkunabeln bis zum Jahre 1500. Drucke des 16 Jahrhunderts: Holzschnittbücher, Reformationsschriften u. andere seltene Werke von 1501—1600. Leipzig, K. W. Hiersemann. 1902. 8o.

L. Neocorus et **H. Sikius**, Bibliotheca librorum novorum. Tom. I—V. Traj. ad Rhen., 1697—1699. 5 dln. Met pln. 8o.

Alph. Willems, Les Elzevier. Histoire et annales typographiques. Brux., 1880. Met pln., wapen en facsim. 8o.

I. Histoire des Elzevier. II. Annales typographiques des Elzevier. III. Annexes de la collection Elzevirienne.

G. Berghman, Nouvelles études sur la bibliographie Elzevirienne. Supplément à l'ouvrage sur les Elzevier de M. Alph. Willems. Stockholm, 1897. 8o.

A. M. Ledeboer, Het geslacht van Waesberghe. Eene bijdrage tot de geschiedenis der boekdrukkunst en van den boekhandel in Nederland. Met portretten, wapens, drukkersmerken enz. Rotterd., 1859. 8o.

E. W. Moes, De Amsterdamsche boekdrukkers en uitgevers in de 16e eeuw. Deel I en II, 1. Amsterd., 1896—1903. Met houtsneefiguren. 4o.

F. van der Haeghen, Bibliographie Gantoise. Recherches sur la vie et les travaux des imprimeurs de Gand. Tomes I—VII. Gand., 1858—1869. 7 dln. 8o.

G. D. Bom, Bibliotheca Belgica. »Vlaamsche Druckers", uit het tweede en derde tijdvak der Renaissance (1526 tot 1599). Hunne werken en merken. Amsterd., 1894. 4o.

Bibliographische Adversaria. Eerste reeks. Deel I—V. 's Gravenhage, 1873—1886. — Tweede reeks. Deel I, afl. 1 tot 10. 's Gravenh., 1887—1894. Samen 6 dln. 8o.

Bevatten alleen opstellen over Nederlandsche Bibliographie.

Bijdragen tot eene Nederlandsche Bibliographie, uitgegeven door het Frederik Muller-Fonds. Deel I—IV. Amsterd., 1884—1894. 4 dln. 8o.

I. P. A. Tiele, Nederlandsche bibliographie van land- en volkenkunde. II. J. H. W. Unger, Bibliographie van Vondel's werken. III. W. P. C. Knuttel, Nederlandsche bibliographie van kerkgeschiedenis. IV. W. Nijhoff, Bibliographie van Noord-Nederlandsche plaatsbeschrijvingen tot het einde der 18e eeuw.

Bibliotheca Belgica. Bibliographie générale des Pays-Bas, publiée par F. van der Haeghen, Th. J. I. Arnold et R. van den Berghe. Première série. Tomes I—XXVII. Gand et La Haye. 1880—1890. Met register. 27 dln. — Deuxième série. Livraisons 105—152. Gand et La Haye, 1891—1903. Met afbeeldingen van drukkersmerken enz. 8o.

J. van Abkoude, Naamregister van Nederduytsche boeken, die zedert de jaaren 1640—1741 zyn uytgekomen. Waar agter nog gevoegt is een lyst van alle soort van aard- en hemelglobens enz. Leiden, 1743. 2 stn. — Eerste tot vierde Aanhangsel over 1741 tot 1755. Leiden, 1745—1756. 4 stn. — Samen 6 stn. in 2 bdn. 4o.

J. van Abkoude, Naamregister van Nederduytsche boeken, die zedert de jaaren 1640—1741 zyn uytgekomen enz. 2e druk. Leiden, 1754. 2 stn. — Eerste tot vierde Aanhangsel over 1741—1755. Leiden, 1745—1756. 4 stn. — Samen 6 stn. in 2 bdn. 4o.

Achter het 2e, 3e en 4e aanhangsel komen nog met afzonderlijke titels voor: 1o. Lijst van alle tractaten, gedichten, enz. op het huwelijk en de verheffing van Willem IV, de geboorte en doop van Willem V, den vrede van Aken enz. Leiden, 1750. — 2o. Register der schriften voor en tegen de beroering en bekeering te Nieukerk, Aalten en andere plaatsen. Leiden, 1753. — 3o. Lijst der schriften over de Hernhutters, de Vrijmetselaars, de Inhuldiging te Vere en Vlissingen en den dood van Willem IV. Leiden, 1754. — 4o. Lijst der schriften voor en tegen ds. Antonius van der Os. Leiden, 1756.

R. Arrenberg, Naamregister van de bekendste en meest in gebruik zynde Nederduitsche boeken, welke sedert het jaar 1600 tot het jaar 1761 zyn uitgekomen, met byvoeginge wanneer, waar en by wien dezelven gedrukt zyn enz. Voorheen uitgegeven door J. van Abkoude. Nu overzien, verbeterd en tot het jaar 1787 vermeerderd. 2e druk. Rotterdam, 1788. 4o.

Naamlijst van uitgekomen boeken, kaarten, prentwerken enz. van 1790—1848. Amsterd., A. B. Saakes en C. L. Schleijer. 12 dln. 8o.

Revue Bibliographique du Royaume des Pays-Bas et de l' étranger, ou indicateur général de l' imprimerie et de la librairie. Brux., 1822—1824. 8o.

Nederlandsche Bibliographie. Lijst van nieuw verschenen boeken, kaarten enz. 1888—1904. (Met de prijzen). 8o.

(M. Nijhoff), Wetenschap, letteren en kunst in Nederland, voornamelijk in de 19e eeuw. Bibliographisch overzicht. Deel I. (Taal en letteren). 's Gravenh., 1895. 8o.

Fr. de Potter, Vlaamsche bibliographie. Lijst der boeken, vlugen tijdschriften, muziekwerken, kaarten, platen en tabellen, in België van 1830—1890 verschenen. Uitgegeven op last der Koninklijke Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde. Afl. 1—3. Gent, 1893—1897. 8o.

Louis D. Petit, Bibliographische lijst der werken van de Leidsche Hoogleeraren van de oprichting der Hoogeschool tot op onze dagen. Faculteit der Godgeleerdheid. Aflev. 1. Leiden, 1894. 4o.

Catalogus van de tentoonstelling der werken van en over J. Bellamy op den 11en Maart 1886, bijeengebracht door den »Utrechtschen Kunstkring". (Utrecht, 1886). 8o.

Lijst der werken uitgegeven door of met bijdragen voorzien van wijlen Mr. W. Bilderdijk en Ve. K. W. Bilderdijk, chronologisch; en register der stukken in die werken voorkomende, alphabetisch gerangschikt. Met eene voorrede en aanteekeningen van den schrijver (E. L. Glinderman). Amsterd., 1833. 8o.

Museum Catsianum. Verzameling van W. C. M. de Jonge van Ellemeet. 1839—1870. Utrecht, 1870. 4o.

Museum Catsianum , door W. C. M. de Jonge van Ellemeet. 1837—1887. 2e vermeerderde uitgave. 's Gravenh., 1887. 8o.

Uittreksel uit het Museum Catsianum of de verzameling der verschillende uitgaven van Jacob Cats's werken, door W. C. M. de Jonge van Ellemeet. Antwerpen, 1873. Met portret. 4o.

W. C. M. de Jonge van Ellemeet, Museum Catsianum. (Overgedrukt uit de Navorscher. 1872). 8o.

Lijst der werken en geschriften van J. ab Utrecht Dresselhuis. (In Archief, uitgeg. door het Zeeuwsch Genootschap. Deel I. Middelb., 1856—1863).

Bibliotheca Erasmiana. Répertoire des oeuvres d' Erasme. 1e Série: Liste sommaire et provisoire des diverses éditions de ses oeuvres. 2e Série: Auteurs publiés, traduits ou annotés par Erasme. 3e Série: Sources. Biographies d' Erasme et écrits le concernant; ouvrages qui contiennent des notes d' Erasme, des extraits de ses oeuvres, etc. Gand, 1893. 2 dln. 4o.

H. C. Rogge, Bibliotheca Grotiana. Hugonis Grotii operum descriptio bibliographica, in qua omnes editiones et versiones, argumenti ratione habita, secundum temporis ordinem recensentur. Hagae Com., 1883. 8o.

J. H. Groenewegen, Bibliographie der werken van E. J. Potgieter. Haarlem, 1890. 8o.
E. J. Potgieter, Werken. Deel XIX.

Th. Ch. L. Wijnmaalen, Mr Johan Rudolph Thorbecke. Eene bibliographie. (Levensberichten v. d. Maatsch. der Ned. Letterk. 1875). 8o.

J. Th. Bergman, Index librorum ab H. G. Tydemanno conscriptorum. (Overdruk). 4o.

J. H. W. Unger, Bibliographie van Vondels werken. Amsterdam, 1888. 8o.

Catalogus der tentoonstelling van boeken, handschriften, portretten enz. betrekking hebbende op Elizabeth Wolff geb. Bekker en Agatha Deken, gehouden te Vlissingen in 1884. 8o.

J. Chr. Mylius, Bibliotheca anonymorum et pseudonymorum ad supplendum et continuandum Vincentii Placcii Theatrum et Chr. A. Heumanni Schediasma de anonymis et pseudonymis. Cum praefat. M. G. Stolii. Hamb., 1740. 2 dln. 8o.

J. I. van Doorninck, Bibliotheek van Nederlandsche Anonymen en Pseudonymen. Met aanhangsels. 's Gravenh. en Utrecht, 1867—1870. 8o.

J. I. van Doorninck, Vermomde en naamlooze schrijvers opgespoord op het gebied der Nederlandsche en Vlaamsche letteren. 2e uitgave der » Bibliotheek van Anonymen en Pseudonymen." Leiden, 1883—1885. 2 dln. 8o.

I. Schuilnamen en naamletters. II. Naamlooze geschriften.

V. A. de la Montagne, Vlaamsche pseudonymen. Bibliographische opzoekingen. Roeselare, 1884. 8o.

C. BIBLIOTHEEKWETENSCHAP.

a. Inleiding; Systemen; Handboeken.

B. G. Struvii Introductio in notitiam rei litterariae et usum bibliothecarum. Editio Va. Acced. ejusdem supplementa, J. Chr. Coleri analecta, itemque M. Lilienthalii annotationes. Francof. et Lipsiae, 1729. 8o.

G. Naudé, Advis pour dresser une bibliothèque. Paris, Fr. Targa. 1627. 8o.

Sylloge aliquot scriptorum de bene ordinanda et ornanda bibliotheca. Studio et opera J. D. Koeleri. Francofurti, 1728. 4o.

Hierin komen voor: 1. J. Garnerii Systema bibliothecae Collegii Parisiensis Societatis Jesu. Parisiis, 1628. — II. F. Rosgaard, Projet d'une nouvelle méthode pour dresser le catalogue d'une bibliothèque selon les matières avec le plan. 2e édition. Paris, 1698. — III. J. Fontanini Dispositio catalogi bibliothecae Josephi Renati Imperialis Cardinalis, secundum scientiarum, facultatum, artium et rerum classes. Romae, 1709. — IV. D. G. Molleri Commentatio de technophysiotameis sive germanice von Kunst- und Naturalien-Kammern. Altorfi, 1704.

O. Legipontius, Dissertationes philologico-bibliographicae, in quibus de adornanda et ornanda bibliotheca; nec non de manuscriptis, librisque rarioribus et praestantioribus etc. Norimbergae, 1747. 4o.

J. Petzholdt, Katechismus der Bibliothekenlehre. Anleitung zur Einrichtung und Verwaltung von Bibliotheken. Mit Abbildungen und Schrifttafeln. 3e Auflage. Leipzig, 1877. 8o.

H. B. Wheatley, How to form a library. London, 1886. 8o.

F. A. Ebert, De vorming van den bibliothecaris. Naar de tweede uitgave uit het Hoogduitsch vertaald door J. W. Holtrop. 's Gravenhage, 1832. 8o.

b. Geschiedenis en beschrijving van afzonderlijke Bibliotheken.

1. *Nederlandsche Openbare Bibliotheken.*

Alkmaar. — Catalogus der nieuwe bibliotheek, behoorende bij het Stedelijk Museum te Alkmaar. Alkmaar, 1880. — Supplement. Alkmaar, 1884. 8o.

Alkmaar. — Catalogus der bibliotheek van het Stedelijk Museum te Alkmaar. 1e gedeelte. 1896. 8o.

Alkmaar. — Catalogus der Bibliotheek van het Stedelijk Museum te Alkmaar. Tweede gedeelte. Alkmaar, 1902. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Catalogus der prentverzameling over Alkmaar en omstreken, behoorende tot het Stedelijk Museum te Alkmaar. Alkmaar, 1890. 8o.

Amsterdam. — H. C. Rogge, Geschiedenis der Stedelijke Boekerij van Amsterdam, thans Bibliotheek der Universiteit. Amsterd., 1882. 4o.

Amsterdam. — Catalogus Bibliothecae publicae Amstelaedamensis. Amstelaedami, 1711. 4o.

Amsterdam. — Catalogus van de Bibliotheek der Stad Amsterdam (bewerkt door P. A Tiele). Amsterd., 1856—1858. 4 dln. —

Supplement, 1e gedeelte (bewerkt door D. Lodeesen). Amsterd., 1861. — Supplement, 2e gedeelte (bewerkt door M. Roest Mz.). Amsterd., 1876. — Samen 6 dln. 8o.

Amsterdam. — Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. Boekerijen van wijlen A. J. de Bull en Mej. S. J. Potgieter en andere aanwinsten op het gebied der nieuwe letteren. Amsterd., 1900. 8o.

Amsterdam. — Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. Boekerij van wijlen Mr. J. C. de Koning met andere aanwinsten op het gebied der staats- en rechtswetenschappen en der nieuwe letteren. Amsterd., 1902. 8o.

Amsterdam. — Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. Catalogus der Handschriften I. Schenking—Diederichs. Nederlandsche afdeeling. Bewerkt door den conservator J. Hellendoorn. Amsterd., 1899. Met portret. 8o.

Amsterdam. — Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. Catalogus der Handschriften. II. De handschriften der stedelijke bibliotheek met de latere aanwinsten. Bewerkt door den conservator M. B. Mendes da Costa. Vooraf eenige mededeelingen over de geschiedenis van de bibliotheek en hare handschriftenverzameling door den bibliothecaris C. P. Burger Jr. Amsterd., 1902. Met portret. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de Boekerij der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst. Amsterd., 1861. 8o.

De boekerij berust op de Bibliotheek der Universiteit te Amsterdam.

Amsterdam. — Lijst van boeken, toebehoorende aan het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap te Amsterdam. Amsterd., 1891. 8o.

Deze boekerij wordt bewaard in de Universiteitsbibliotheek te Amsterdam.

Amsterdam. — Overzicht van de boeken, kaarten, penningen, enz., ingekomen bij de Koninklijke Akademie van Wetenschappen

te Amsterdam, van 1857 tot 1891. Amsterd., 1860—1891. 8 bdn. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de boekerij der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, gevestigd te Amsterdam. Deel I—III. Met Register; Nieuwe Uitgaaf van deel I, stuk 1; benevens Eerste Vervolg. Amsterd., 1858—1891. 6 dln. 8o.

Amsterdam. — Catalogus der verzamelingen Bilderdijk en van Lennep, aanwezig in de boekerij der Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Amsterd., 1887. 8o.

Amsterdam. — Katalogus der Bibliotheek van de Maatschappij: Felix Meritis. 1830. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de Bibliotheek der Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels, opgemaakt door Fred. Muller. Amsterd., 1856. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de Bibliotheek der Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels te Amsterdam. Amsterd., 1885. 8o.

Amsterdam. — H. C. Rogge, Beschrijvende catalogus der pamflettenverzameling van de Boekerij der Remonstrantsche Kerk te Amsterdam. Amsterdam, 1862—1864. 5 stn. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de handschriften en boeken, behoorende tot de Bibliotheek der Remonstrantsch-Gereformeerde Kerk te Amsterdam, opgesteld door P. Scheltema. Amsterd., 1849. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de Bibliotheek der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam (bewerkt door S. Muller). Amsterd., 1854. — Supplement. Amsterdam, 1860. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de Bibliotheek der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam. Amsterd., 1885—1888. 2 dln. gr. 8o.

Amsterdam. — Inventaris der archiefstukken, berustende bij de Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam, opgemaakt door J. G. de Hoop Scheffer. Amsterd., 1883—1884. 2 dln. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de Bibliotheek van het Evangelisch-Luthersch Seminarium. (Met Supplementen I en II). Amsterd., 1876. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de paedagogische bibliotheek van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap. Supplement. Amsterd., 1899. 8o.

Arnhem. — Catalogus van de Openbare Bibliotheek te Arnhem (bewerkt door P. Nijhoff). Arnhem, 1858. 8o.

Arnhem. — Catalogus van de Openbare Bibliotheek te Arnhem. (Nieuwe uitgave, bewerkt door W. F. C. van Laak). Arnhem, 1883. — Supplement. Algemeen register. Arnhem, 1887. 8o.

Delft. — Catalogus Bibliothecae collegii literarii Gymnasii Delphensis. Delphis, 1721. fol.

Delft. — W. Moll, De Boekerij van het St. Barbaraklooster te Delft, in de 2e helft der 15e eeuw. Eene bijdrage tot de geschiedenis der middeleeuwsche letterkunde in Nederland. (Werken der Kon. Akad. v. Wetensch. 1858). Amsterd., 1858. 4o.

Delft. — Catalogus van de Bibliotheek der Polytechnische School te Delft. 1867. — Eerste vervolg. 1873. 8o.

Deventer. — Catalogus Bibliothecae publicae Daventriensis. Dav., 1872—1880. Deel III en IV, 1. 2 stn. 8o.

Deventer. — Catalogus van de Athenaeum-Bibliotheek te Deventer. Deel I en II. Deventer, 1896—1900. 2 dln. 8o.

Deventer. — Catalogus der handschriften, berustende op de Athenaeum-Bibliotheek te Deventer. Deventer, 1892. 8o.

Deventer. — A. M. Ledeboer, Notices bibliographiques des livres imprimés avant 1525, conservés dans la Bibliothèque publique de Deventer. Deventer, 1867. 8o.

Goes. — Catalogus van de Bibliotheek der Gemeente Goes. (Goes, 1859). 2 stn. 4o.

's Gravenhage. — H. Händel, La Bibliothèque Royale de la Haye. La Haye, 1863. 8o.

's Gravenhage. — J. G. Holtrop, Catalogus librorum saeculo XVo. impressorum quotquot in Bibliotheca Regia Hagana asservantur. Hagae—Comitum, 1856. 8o.

's Gravenhage. — Verslag van de aanwinsten der Kon. Bibliotheek te 's Gravenhage, gedurende de jaren 1866—1889. 's Gravenh., 1867—1890. 8o.

Hierin de beschrijving der bibliotheek van A. Bogaers (1870), van A. van der Linde (1876), van J. de Witte van Citters (1879), van G. Groen van Prinsterer (1881) en van J. de Wal (1882).

's Gravenhage. — Verslag over den toestand der Kon. Bibliotheek in de jaren 1890—1901. 's Gravenh., 1891—1902. 8o.

's Gravenhage. — Koninklijke Bibliotheek. Catalogus der geschiedenis. 's Gravenh., 1901—1903. 3 dln. fol.

Van dezen catalogus zijn totnogtoe drie deelen verschenen: *a.* De Nederlanden. (Noord en Zuid). *b.* Frankrijk. *c.* Groot-Brittanje en Ierland.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. 'sGravenh., 1855. — Vervolg I—III. 'sGravenh., 1856—1859. 4 dln. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Bewerkt en uitgegeven door J. J. F. Noordziek. 's Gravenh., 1869. 8o.

's Gravenhage. — Alphabetische catalogus der Bibliotheek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. 's Gravenh., 1879. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van het Departement van Justitie. 's Gravenh., 1868. — Eerste vervolg. 's Gravenh., 1873. — Tweede vervolg. 's Gravenh., 1879. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van het Departement van Justitie. (Nieuwe uitgaaf). 's Gravenh., 1891. 2 dln. — Eerste vervolg. 's Gravenh., 1896. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van het Ministerie van Oorlog. 's Gravenh., 1864. Met vervolgbladen. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van het Departement van Oorlog. Breda, 1878. — Supplementen I—VI. Breda en 's Gravenh., 1879—1899. — Samen 7 dln. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van het Ministerie van Marine. 's Gravenh., 1857. — Vervolgen I—IV. 's Gravenh., 1859—1868. 5 dln. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van het Ministerie van Marine. 's Gravenh., 1880. 8o.

's Gravenhage. — Catalogus der Bibliotheek van het Indisch Genootschap te 's Gravenhage, op nieuw bewerkt door J. Boudewijnse. 's Gravenh., 1869. 8o.

Groningen. — Catalogus codicum manu scriptorum Universitatis Groninganae Bibliothecae, auctore H. Brugmans. Groningae, 1898. kl. fol.

Groningen. — Lijst der tijdschriften, werken van genootschappen, enz., aanwezig in de Universiteitsbibliotheek te Groningen. (Overdruk). 8o.

Groningen. — Catalogus Bibliothecae Guyotianae Instituti surdomutorum Groningani. Pars specialis de surdomutis, balbis, caecis, mente imbecillis, curavit A. W. Alings. Gron., 1883. 8o.

Groningen. — Catalogus der handschriften van het Genootschap »Pro excolendo jure patrio" te Groningen. (Overgedrukt uit Catalogus codicum manu scriptorum Universitatis Groninganae Bibliothecae). Groningen, 1898. 8o.

Haarlem. — Catalogus Bibliothecae publicae Harlemensis. Harlemi, 1848. — Supplementum, Harlemi, 1852. — Catalogus van de Stedelijke Bibliotheek te Haarlem. Tweede supplement. Haarlem, 1864. 8o.

Haarlem. — Verslag van den toestand der Stads-Bibliotheek te Haarlem, benevens de lijst der aanwinsten in 1896. Haarlem, 1897. 8o.

Haarlem. — Verslag van den toestand der Stadsbibliotheek te Haarlem over 1897—1900, 1902. 5 stn. 8o.

Haarlem. — Catalogue de la Bibliothèque du Musée Teijler à Harlem (par D. Lubach). Harlem, 1865. 8o.

Haarlem. — Catalogue de la Bibliothèque de la Fondation Teyler, dressé par C. Ekama. Harlem, 1885—1888. 2 dln. 1 bnd. 8o.

Haarlem. — Catalogus der Boekerij van het Prov. Geneeskundig Gesticht voor krankzinnigen »Meerenberg" bij Bloemendaal. (Amsterd.), 1877. 8o.

's Hertogenbosch. — Catalogus der Bibliotheek van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 's Hertogenb., 1841. 8o.

's Hertogenbosch. — Catalogus der Bibliotheek van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 's Hertogenb., 1853. 8o.

's Hertogenbosch. — Supplement-catalogus der Bibliotheek van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant. 's Hertogenb., 1866. 8o.

's Hertogenbosch. — Catalogus der Boekerij van het Prov. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 2e gedeelte. 's Hertogenb., 1885. — Idem. 3e gedeelte. 's Hertogenb., 1890. — Idem. 4e gedeelte. 's Hertogenb., 1890. — Idem. Eerste supplement. 's Hertogenb., 1893. Samen 4 dln. 8o.

's Hertogenbosch. — Alphabetische catalogus op de vier deelen en 1e supplement van den catalogus der Boekerij van het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen te 's Hertogenbosch. 's Hertogenb., 1896. 8o.

's Hertogenbosch. — P. J. van der Does de Bije, Analytische catalogus der oorkonden met opgave der handschriften berustende in de Boekerij van het Prov. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 's Hertogenb., 1875. 8o.

's Hertogenbosch. — Nieuwe Catalogus der oorkonden en handschriften, berustende in de Boekerij van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant, opgemaakt door A. F. O. van Sasse van Ysselt. 's Hertogenb., 1900. 8o.

Leeuwarden. — Novus catalogus Bibliothecae publicae Franequeranae. — Partis primae sectio prior, libros theologicos complectens. Descrips. J. et H. Amersfoordt. Leovardiae, 1842. fol.

Deze boekerij bevindt zich in de Provinciale Bibliotheek van Friesland.

Leeuwarden. — Nieuwe catalogus der Provinciale Bibliotheek van Friesland. Tweede gedeelte. Rechtsgeleerdheid, Kunsten en Wetenschappen, Fraaije letteren en Geschiedenis. Vervaardigd door J. van Leeuwen. Leeuw., 1854. 8o.

Vervolg van den voorgaanden catalogus.

Leeuwarden. — Systematische catalogus der Provinciale Bibliotheek van Friesland. Met alphabetisch register. Leeuwarden, 1871—1887. 6 dln. — Idem. Vervolg. Leeuwarden, 1897. — Samen 7 deelen. 8o.

Leeuwarden. — Catalogus van de Buma-Bibliotheek te Leeuwarden. Eerste en tweede gedeelte. Leeuw., 1889. — Eerste vervolg. Leeuw., 1890. — Tweede vervolg. Leeuw., 1899. — Derde vervolg. Leeuw., 1900. — Vierde vervolg. Leeuw., 1904. 5 dln. 8o.

Deze bibliotheek, gesticht door het legaat van dr. L. A. Buma aan de provincie Friesland in 1876, bevindt zich in de Prov. Bibliotheek van Friesland. Ze bevat werken over Grieksche en Romeinsche taal- en letterkunde.

Leeuwarden. — W. Eekhoff, De Stedelijke Bibliotheek van Leeuwarden, bevattende voornamelijk de werken van schrijvers uit en over deze hoofdstad van Friesland en hare geschiedenis, gevolgd door eene geschiedkundige bibliographie van Leeuwarden. Leeuw., 1870. 8o.

Leeuwarden. — W. Eekhoff, De Stedelijke Kunstverzameling van Leeuwarden, bevattende afbeeldingen van vorsten, beroemde mannen, merkwaardige gebeurtenissen en voorname gebouwen, benevens plattegronden, gezigten, kunstvoortbrengselen en bijzonderheden dezer hoofdstad van Friesland, verzameld, beschreven en toegelicht. Met een vervolg op den Catalogus van de Stedelijke Bibliotheek van 1870, alsmede een overzigt van de geschiedenis der kunst in Friesland. (Leeuwarden), 1875. 8o.

Leeuwarden. — Tweede supplement op den Catalogus der Stedelijke Bibliotheek van Leeuwarden (bewerkt door R. Visscher). Leeuwarden, 1901. 8o.

Leeuwarden. — Catalogus der Bibliotheek van het Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde, opgemaakt in Julij 1848. Workum, (1851). 8o.

Leeuwarden. — Catalogus der Bibliotheek van het Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde (opgemaakt door I. Telting). Leeuw., 1862. — Eerste vervolg. (Zie verslag der werkzaamheden van het genootschap 1862—1863). — Tweede vervolg. Leeuw., 1871. — Derde vervolg. (Zie verslag 1872—1873). 8o.

Leiden. — G. D. J. Schotel, De Bibliotheek der Hoogeschool te Leiden. Eene historische schets. Leiden, 1866. 8o.

Leiden. — Catalogus librorum tam impressorum quam manuscriptorum Bibliothecae publicae Universitatis Lugduno—Batavae. Lugd. Bat., 1716. fol.

Leiden. — Catalogus librorum manuscriptorum qui inde ab anno 1741 Bibliothecae Lugduno—Batavae accesserunt. Descripsit J. Geel. Lugd. Bat., 1852. gr. 4o.

Leiden. — Catalogus der Bibliotheek van Joannes Thysius (bewerkt door P. A. Tiele). Leiden, 1879. 8o.

Leiden. — Catalogus der Bibliotheek van de Maatschappij der Nederl. Letterkunde. Leiden, 1847—1864. Met register. 3 dln. 8o.

Leiden. — Catalogus der bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde. Leiden, 1887—1889. Met register. 3 dln. 8o.

I. Handschriften, bewerkt door H. C. Rogge, met supplement, bewerkt door S. G. de Vries. — II. Drukwerken, bewerkt door L. D. Petit. — III. Tooneel, bewerkt door Th. J. I. Arnold, met supplement, bewerkt door L. D. Petit.

Leiden. — L. Serrurier, Bibliothèque Japonaise. Catalogue raisonné des livres et des manuscrits Japonais, enregistrés à la Bibliothèque de l'Université de Leyde. Leyde, 1896. gr. 8o.

Leiden. — Alphabetische catalogus der boeken, aangekocht voor rekening der Thorbecke-stichting gedurende 1884—1895. Leiden, 1896. 8o.

Deze boeken bevinden zich in de Bibliotheek der Rijks-universiteit te Leiden.

Leiden. — Catalogus van de boekerij aanwezig in de bibliotheek der sterrewacht te Leiden. Uitgegeven door H. G. van de Sande Bakhuijzen. 4e supplement. 's Gravenh., 1902. 8o.

Leiden. — Catalogue de la Bibliothèque Wallonne, déposée à Leyde. Publié par ordre de la Réunion de Middelbourg, en Août 1854. Leide, 1855. Suppléments I—III. Leide, 1860—1870. Samen 4 dln. 8o.

Leiden. — Catalogue de la Bibliothèque Wallonne, déposée à Leide. Publié par ordre de la Réunion des Églises Wallonnes des Pays-Bas. Rédigé par J. T. Bergman. Leide, 1875. — Suppléments I—III. Rédigés par W. N. du Rieu. Leide, 1880—1890. Samen 4 dln. 8o.

Leiden. — Catalogus van de Bibliotheek van het Genootschap Mathesis Scientiarum Genitrix te Leiden. 1785—1885. Leiden, 8o.

Leiden. — Catalogus van de boeken voorhanden in de Bibliotheek van het Algemeen Ned. Stud.-Weekblad » Minerva". (Bijvoegsel behoorende bij het Studenten-Weekblad » Minerva"). 3 stn. 8o.

Middelburg. — Catalogus van de Provinciale Bibliotheek van Zeeland. Middelb., 1860. 8o.

Middelburg. — Catalogus van de Provinciale Bibliotheek van Zeeland. (Nieuwe uitgaaf). Middelb., 1863. — Eerste vervolg. Middelb., 1869. 8o.

Middelburg. — Nieuwe catalogus van de Provinciale Bibliotheek van Zeeland. Middelb., 1876. — Eerste vervolg. Middelburg, 1884. 8o.

Middelburg. — Catalogus van de pamfletten, tractaten, enz., aanwezig in de Provinciale Bibliotheek van Zeeland, bewerkt door J. Broekema. Deel I. 1568—1795. Middelb., 1892. 8o.

Middelburg. — Catalogus van de verzameling van geschriften van Zeeuwsche geneeskundigen of betrekkelijk den natuur- en geneeskundigen staat van Zeeland (door J. Broekema). Middelb., 1893. 8o.

Deze verzameling bevindt zich in de Prov. Bibl. van Zeeland.

Middelburg. — Catalogus van het archief en de boekerij der voormalige Geneeskundige School te Middelburg (door J. Broekema). Middelb , 1893. 8o.

Deze verzameling berust in de Prov. Bibl. van Zeeland.

Middelburg. — Catalogus van de bibliotheek van den Geneeskundigen Raad voor Zeeland en Westelijk Noord-Brabant. (Middelb.), 1899. 8o.

Middelburg. — Catalogus der Bibliotheek van Predikanten en den Kerkeraad der Nederduitsch Hervormde Gemeente te Middelburg. (Overdruk uit den Catalogus der Prov. Bibl. van Zeeland. Uitgave 1863) 8o.

Deze Bibliotheek bevindt zich in de Prov. Bibl. van Zeeland.

Middelburg. — Catalogus der Bibliotheek van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Middelb., 1864. 8o.

Middelburg. — Vervolg op den Catalogus der Bibliotheek van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Middelb., 1865. — Tweede vervolg. Middelb., 1869. — Derde vervolg. Middelburg, 1874. 3 stn. 8o.

Middelburg. — Catalogus der Bibliotheek van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. (Nieuwe uitgave). Middelb., 1883. 8o.

Deze Bibliotheek bevindt zich in de Prov. Bibl. van Zeeland.

Middelburg. — Inventaris der handschriften van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Middelburg, bewerkt door J. P. van Visvliet. Middelb., 1861. 8o.

Middelburg. — M. E. Lantsheer en F. Nagtglas, Zelandia Illustrata. Verzameling van kaarten, portretten, platen enz. betr de oudheid en geschiedenis van Zeeland, toebehoorende aan het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, Middelb., 1866—1880. 2 dln. — Eerste vervolg, bewerkt door F. Nagtglas. Middelb., 1885. — Tweede en derde vervolg, bewerkt door M. Fokker. Middelburg, 1897 en 1902. 8o.

Middelburg. — Catalogus der Volks-bibliotheek van het Departement Middelburg der Maatschappij »tot Nut van 't Algemeen." Middelb., 1873. — Idem. Middelburg, 1878. 8o.

Middelburg. — Catalogus van de Leesbibliotheek der Vereeniging »Evangelische Vooruitgang" te Middelburg. 8o.

Middelburg. — Boekenlijst van de leerlingen-bibliotheek der Rijks Hoogere Burgerschool te Middelburg. 8o.

Nijmegen. — Catalogus van de bibliotheek van het Museum van Oudheden te Nijmegen, door Th. A. J. Abeleven en C. C. J. Bijleveld. Nijmegen, 1892. 8o.

Rotterdam. — Catalogus der Bibliotheek van het Bataafsch Genootschap van Proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam. Rotterd., 1870. 8o.

Rotterdam. — Catalogus van de Bibliotheek van het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam. Rotterdam, 1899. 8o.

Rotterdam. — Catalogus van handschriften der Remonstrantsch-Gereformeerde Gemeente te Rotterdam (bewerkt door H. C. Rogge en P. A. Tiele). Amsterd., 1869. 8o.

Rotterdam. — Jaarlijksch verslag door de hoofdcommissie aan de leden van de Vereeniging tot daarstelling van eene algemeene openbare bibliotheek en van een daaraan verbonden Leeskabinet te Rotterdam, 1860—1902. 8o.

Utrecht. — Catalogus Bibliothecae Trajectino-Batavae. Traj. ad Rhen., 1718. fol.

Utrecht. — Bibliothecae Rheno-Trajectinae catalogus. Traj. ad Rhen., 1833—1835. 2 dln. fol.

Utrecht. — Index librorum, quibus Bibliotheca Academiae Rheno-Trajectinae ab anno 1845 dimidiato usque ad annum 1853 dimidiatum locupletata est. Traj., 1853. 8o.

Utrecht. — Index librorum quibus Bibliotheca Academiae Rheno-Trajectinae, ab anno 1841 usque ad annum 1855 locupletata est. Traj., 1855. 8o.

Utrecht. — Catalogus der boeken waarmede de Bibliotheek der Hoogeschool te Utrecht van 1855 tot 1870 vermeerderd is. Utrecht, 1876—1879. 2 dln. 8o.

Utrecht. — Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae Universitatis Rheno-Trajectinae. Traj. et Hagae-Com., 1887. gr. 8o.

Utrecht. — Naamlijst der boeken van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht. Utrecht, 1856. 8o.

Utrecht. — Naamlijst der boeken van het Historisch Genootschap enz. Tweede uitgave. Utrecht, 1865. 8o.

Utrecht. — Katalogus der Boekerij van het Historisch Genootschap enz. Derde uitgave. Utrecht, 1872. — Supplement-Katalogus. Utrecht, 1882. — Tweede supplement-catalogus. 's Gravenh., 1895. 3 dln. 8o.

Vlissingen. — Catalogus der bibliotheek van den bijzonderen Kerkeraad der Nederl. Herv. Gemeente te Vlissingen. (Bewerkt door N. A. de Gaay Fortman). Vlissingen, 1882. 8o.

Wageningen. — Catalogus van de Bibliotheek der Rijkslandbouwschool te Wageningen. 1877. — Eerste vervolg. 1882. 8o.

Wageningen. — Catalogus van de bibliotheek der Rijkslandbouwschool. Wageningen, 1891. 8o.

Zaandijk. — G. J. Honig, Catalogus der Verzameling »Jacob Honig Jsz. Jr." in de Zaanlandsche Oudheidkamer. Eerste afdeeling. De Boekerij. Zaandijk, 1900. 8o.

Zutphen. — J. G. Frederiks, Kinderpap (papa puerorum). Mededeeling over eenige zeldzame boeken in de Stadsbibliotheek te Zutfen. (Overgedrukt uit de Nederlandsche Spectator. 1872). 8o.

Zwolle. — Catalogus van de boekerij der Overijsselsche Vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart te Zwolle. Kampen, 1857. — Idem. Supplement. Zwolle, 1863. 2 stn. 8o.

Zwolle. — Catalogus der Bibliotheek van de Overijsselsche Vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart, gevestigd te Zwolle. Zwolle, 1877. — Eerste vervolg. 1883. 8o.

Batavia. — Bibliothecae Societatis Artium Scientiarumque quae Bataviae floret, catalogus systematicus, curante P. Bleeker, 1846. Editio altera, curante J. Munich. Bataviae, 1853. 8o.

Batavia. — Catalogus der Bibliotheek van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen door J. A. van der Chijs. Batavia en 's Hage, 1864. 8o.

Batavia. — Eerste vervolg-catalogus der Bibliotheek en catalogus der Maleische, Javaansche en Kawi handschriften van het Bataviaasch Genootschap. Batavia en 's Hage, 1872. 8o.

Batavia. — Tweede vervolg-catalogus der Bibliotheek van het Bataviaasch Genootschap. Batavia en 's Hage, 1877. 8o.

Batavia. — Codicum Arabicorum in Bibliotheca Societatis Artium et Scientiarum quae Bataviae floret asservatorum catalogum inchoatum a R. Friederich, absolvit indicibusque instruxit L. W. C. van den Berg. Bataviae et Hagae-Com., 1873. 8o.

Batavia. — Verslag van eene verzameling Maleische, Arabische, Javaansche en andere handschriften, door de Regeering van Nederlandsch Indië aan het Bataviaasch Genootschap ter bewaring afgestaan, door L. W. C. van den Berg. Batavia en 's Hage, 1877. 8o.

Paramaribo. — Catalogus der Surinaamsche Koloniale Bibliotheek (te Paramaribo). 's Gravenh., 1862. 8o.

2. *Buitenlandsche Openbare Bibliotheken.*

België. — C. de la Serna Santander, Mémoire historique sur la Bibliothèque dite de Bourgogne, présentement Bibliothèque publique de Bruxelles. Bruxelles, 1809. 8o.

België. — Catalogue des manuscrits de la Bibliothèque Royale des Ducs de Bourgogne. Avec planches et facsimilés. Brux. et Leipzig, 1842. 3 vol. fol.

België. — Répertoire onomastique des manuscrits formant la deuxième section de la Bibliothèque Royale de Belgique (ancienne Bibliothèque de Bourgogne). 1re partie. (Ouvrages dont les auteurs sont connus). Brux , 1837. fol.

België. — Catalogue des livres de la Bibliothèque de l'Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique. Brux., 1881—1890. 2 dln. 4 stn. 8o.

I. Sociétés, établissements, administrations publiques etc.. recueils périodiques. — II. Ouvrages non périodiques: 1. Sciences. 2. Lettres. 3. Sciences morales et politiques. Beaux-arts.

België. — Catalogue méthodique, descriptif et analytique des manuscrits de la Bibliothèque publique de Bruges, par P. J. Laude. Bruges, 1859. 8o.

België. — Bibliotheca Gandavensis. Catalogue méthodique de la Bibliothèque de l'Université de Gand; précédé d'une histoire de cette Bibliothèque et suivi de tables de noms d'auteurs etc., publié par Aug. Voisin. Jurisprudence. Gand, 1839. 8o.

België. — Catalogue méthodique et raisonné des manuscrits de la Bibliothèque de la ville et de l'Université de Gand, par J. de Saint-Genois. Avec deux planches. Gand, 1849—1852. 8o.

België. — Catalogus van de bibliotheek der Koninklijke Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde te Gent. Gent, 1898. 8o.

België. — V. Deflinne, Notice historique sur la Bibliothèque publique de Tournay, suivie d'un aperçu des bibliothèques les plus célèbres de l'antiquité. Brux., 1828. 8o.

Duitschland. — J. C. V. Moehsen, Dissertatio epistolica prima de manuscriptis medicis, quae inter codices Bibliothecae Regiae Berolinensis servantur. Berolini, 1746. 4o.

Duitschland. — J. Chr. Mylius, Memorabilia Bibliothecae Academicae Jenensis, sive designatio codicum manuscriptorum in illa bibliotheca et librorum impressorum plerumque rariorum concinnata. Jena, 1746. Met portret. 8o.

Duitschland. — G. Rathgeber. Bibliotheca Gothana. Section der abendländischen, mit Gemälden geschmückten Handschriften. Gotha, 1839. 8o.

Engeland. — Catalogue of the books in the library of the Manchester Literary and Philosophical Society. By F. Nicholson. Manchester, 1875. 8o.

Frankrijk. — Catalogue de la Bibliothèque administrative (section étrangère) de la Préfecture du Département de la Seine, dressé par A. Ganot. Paris, 1892. 8o.

Frankrijk. — Catalogue de la Bibliothèque administrative (section française) de la Préfecture du Département de la Seine. Paris, 1898. 8o.

Frankrijk. — Catalogue de la bibliothèque de la Société Impériale des Sciences Naturelles de Cherbourg. 1re Partie. Cherbourg, 1870. 8o.

Noorwegen. — Gaver til det Kongl. Norske Universitets Bibliothek i Christiania indkomne gjennem Universitets Secretariat i 4de Qvartal 1863. 8o.

Oostenrijk-Hongarije. — Bibliotheca acroamatica, comprehendens recensionem specialem omnium codicum manuscriptorum Bibliothecae Caesareae Vindobonensis, olim a P. Lambecio et D. Nesselio congesta; nunc autem in hanc concinnam epitomen redacta et luci publicae restituta. Hannov., 1712. Met portr. 8o.

Oostenrijk-Hongarije. — P. Lambecii Commentariorum de Aug. Bibliotheca Caes. Vindobonensi liber I et II. Ed. altera. Opera et studio A. F. Kollarii. Vindob., 1766—1769. Met portr. en pln. fol.

Amerika. — Ch. C. Jewet, Notices of public libraries in the United States of America. Printed by order of Congress as an appendix to the 4th annual report of the Smithsonian Institution. Wash. 1851. 8o.

Amerika. — W. J. Rhees, Manuel of public libraries, institutions and societies in the United States and British Provinces of North America. Philadelphia, 1859. 8o.

Australië. — Report of the trustees of the Public Library, Museums, and National Gallery of Victoria for 1887—1901. Melbourne, 1888—1902. 15 dln. 8o.

Australië. — Rules and regulations of the Public Library, Museums, and National Gallery of Victoria. Melbourne, 1891. 8o.

Australië. — Catalogue of newspapers, magazines, reviews, publications of societies, and government periodical publications, currently received at the Melbourne Public Library. Melbourne, 1891. 8o.

3. *Particuliere Bibliotheken. Verkoopcatalogussen.*

Bibliotheca Prustelliana, sive catalogus librorum bibliothecae Guillelmi Prousteau, Aurelianensis Academiae antecessoris et decani. Aurelianis, 1721. 4o.

Catalogus librorum quos collegit L. F. de Beaufort. Medioburgi, L. Bakker. 1731. 4o.

Bibliotheca Oud-Broekhusiana, sive catalogus librorum quos collegit Guil. van der Muelen. Ultrajecti, J. à Paddenburg. 1741. 8o.

Catalogus bibliothecae Com. van Bynckershoek. Hagae Comitum, P. de Hondt. 1743. 8o.

Bibliotheca Barbeyraciana, sive Catalogus librariae qua usus est J. Barbeyracius. Gron., G. et H. Spandaw. 1744. 8o.

Catalogue des livres de l' abbé d' Orléans de Rothelin. Par G. Martin. Paris, 1746. Met portret en register. 8o.

Bibliotheca Vitriariana, continens libros theol., jurid, med., philos. etc. quos collegit J. J. Vitriarius. Lugd. Bat., S. Luchtmans et fil. 1746. 8o.

Bibliotheca Sevenhoviana, sive catalogus librorum quibus usus est J. S. Ormea. Traj., J. H. Vonk van Lynden. 1747. 8o.

Bibliotheca exquisitissima, sive catalogus librorum quibus usu fuerunt O. van Visvliet. Hagae Comitum, O. et P. van Thol. 1749. 8o.

Catalogus van de Nederduitsche boeken nagelaten door O. van Visvliet. 's Gravenh., O. en P. van Thol. 1790. 8o.

Bibliotheca Parduiniana, sive catalogus librorum quos collegit C. A. Parduyn. Medioburgi, L. & J. Bakker. 1750. 8o.

Catalogus bibliothecae Comitis de Wassenaer et Obdam. Hagae-Comitum, P. de Hondt. 1750. 2 dln. 8o.

Bibliotheca Windiana ex omnigenis libris constans, quae a G. de Wind collecta et relicta. Mediob., A. et M. Callenfels. 1753. Met levensbericht door W. O. Reitz. 8o.

Met bijgeschreven prijzen.

Bibliotheca selectissima et librorum praestantiss. referta praecipue in theol., re medica, anatom., chirurg., hist. nat., et literaria, quam collegerat J. a Beekhoven de Wind. Harl., J. Bosch. 1770. 8o.

Met bijgeschreven prijzen.

Catalogus librorum quos collegit et reliquit P. de Wind. Mediob., P. Gillissen. 1771. 8o.

Met bijgeschreven prijzen en namen der koopers.

Bibliotheca Vogetiana, sive catalogus librorum quos sibi comparavit A. Voget. Traj., G. T. et A. van Paddenburg. 1772. 8o.

Catalogue raisonné de la collection de livres de P. A. Crevenna, négociant à Amsterdam. (Amst.), 1775—1776. 6 dln. in 3 bdn. 4o.

Bibliothecae selectae pars altera, ou catalogue d' une très-belle collection de livres précieux et rares, délaissés par Ch. Michiels, prêtre. Anvers, H. Bincken. 1781. 8o.

Bibliothecae Willemsenianae pars, sive catalogus librorum Jacobi Willemsen. Lugd. Bat. S. et J. Luchtmans. 1781. 8o.

Catalogue des livres de la bibliothèque de P. A. Bolongaro-Crevenna. Amst., 1789. Met registers. 5 dln. 8o.

Catalogus librorum theol., medic., etc. Alles nagelaten door P. de Wind en and. Leyden, L. Herdingh. 1798. 8o.
Met bijgeschreven prijzen en namen der koopers.

Catalogus librorum interquos eminent opera pretiosa quae omnia collegit et reliquit P. Roscam. Hagae-Comitum, J. Thierry et C Mensing. 1801. 8o.

Bibliotheca Windiana, sive catalogus librorum quibus usus est G. de Wind. Middelb., J. J. van de Sande en A. P. de Winter. 1801. 8o.
Met bijgeschreven prijzen en namen der koopers.

Catalogus van boeken nagelaten door S. de Wind. Middelb., van Benthem en Ooms. 1803. 8o.
Met bijgeschreven prijzen en namen der koopers.

Bibliotheca Hofstediana, sive catalogus librorum bibliothecae quam sibi collegerat P. Hofstede. Rott., P. et J. Holsteijn, P. van Dijk et J Hofhout. 1804. 8o.

Catalogus librorum exquisitorum quos sibi collegit C. Segaar. Traj., B. Wild et J. Altheer. 1804. 8o.

Brevis descriptio bibliothecae Hieronymi de Bosch, quatenus in ea Graeci et Latini scriptores asservantur. Utr., 1809. 8o.
Zeer zeldzaam; slechts in klein getal alleen voor de vrienden van den schrijver gedrukt.

Bibliotheca Luzaciana, sive catalogus librorum quos comparavit J. Luzac. Lugd. Bat., Haak et socii. 1811. 8o.

Bibliotheca Wachendorffiana, sive catalogus librorum quos in usus suos collegit C. A. van Wachendorff. Traj., 1811. 8o.

Bibliotheca Boschiana, sive catalogus librorum qui studiis inservierunt Hieron. de Bosch. Amsterd., P. den Hengst et fil. 1812. 8o.

Katalogus van eene verzameling boeken nagelaten door B. Dobbelaar de Wind. Middelb., J. Ooms en S. van Benthem. 1819. 8o.
Met bijgeschreven prijzen en namen der koopers.

Bibliotheca Hultmanniana sive catalogus librorum quos congessit C. G. Hultman. Sylvaeducis, 1821. 8o.

Bibliotheca Te Waterana, sive catalogus librorum selectorum quos collegit J. Guil. Te Water. Lugd. Bat., S. et J. Luchtmans. 1823. Met de prijzen. 8o.

Bibliotheca Meermanniana, sive catalogus librorum et codicum manuscript. quos collegerunt G. et J. Meerman, morte dereliquit J. Meerman. Hagae Com., 1824. 4 dln. in 2 bnd. 8o.

Prix des livres de la Bibliothèque Meermanienne, vendue à la Haye, depuis le 3 juin jusqu' et compris le 3 juillet 1824. La Haye, 1824. 8o.

Katalogus van eene verzameling boeken nagelaten door A. de Wind. Middelb., J. Ooms en S. van Benthem. 1824. 8o.
Met bijgeschreven prijzen en namen der koopers.

Catalogus eener verzameling van boeken en handschriften, nagelaten door W. Bilderdijk. Amsterdam, 1832. Met portr. 8o.

Catalogus der letterkundige nalatenschap van J. Koning. 2e deel. (Boekwerken, enz.). Amst., L. van der Vinne en G. Lamberts. 1833. 8o.

Catalogus bibliothecae quae studiis inserviit Gab. de Wal. Gron., W. van Boekeren. 1835. 8o.

Bibliotheca Eerdiana, sive catalogus librorum qui studiis inservierunt J. R. van Eerde. Gron., J. Oomkens. 1836. 8o.

Bibliotheca Reuvensiana. Descripsit atque edidit C. Leemans. Praefigitur editoris epistola de vita Reuvensii. Lugd. Bat., S. et J. Luchtmans et C. C. v. d. Hoek. 1838. Met portret. 8o.

Catalogus der bibliotheek nagelaten door H. O. Feith. Groningen, H. J. Schierbeek. 1849. 8o.

Catalogus der bibliotheken, nagelaten door J. L. Wolterbeek, H. Weyland, J. Broeke, J. W. Abresch en A. Backer. Amsterd., Fred. Muller. 1855. 8o.

Letterkundige nalatenschap van Jacob van Leeuwen. Leeuwarden, 1857. 8o.

Catalogue des livres et manuscrits formant la bibliothèque de J. B. Th. de Jonghe. Brux., F. Heussner. 1860. 3 dln. Met portret. 8o.

Catalogue de lettres autographes, manuscrits du comte de Mirabeau, documents historiques sur la Ligue, la Fronde, la Révolution etc. de M. Lucas de Montigny. Paris, 1860. 8o.

Catalogus van boeken, nagelaten door S. de Wind. Middelb, van Benthem en Jutting. 1860. 8o.
Met bijgeschreven prijzen en namen der koopers.

Catalogus der bibliotheken der heeren B. L. R. Ter Maat en D. J. Veegens. Amsterd., Fred. Muller. 1861. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de W. C. et J. Ackersdijck. Amsterd., 1862. 8o.

Catalogus der bibliotheken over theologie en Oostersche letterkunde, nagelaten door Abr. des Amorie van der Hoeven en Abr. des Amorie van der Hoeven Jr. Amst., Fred. Muller. 1862. 8o.

Catalogus van eene belangrijke boekverzameling, voornamelijk over geschiedenis, regtsgeleerdheid, letterkunde enz. nagelaten door Abr. des Amorie van der Hoeven en Abr. des Amorie van der Hoeven Jr. Amst., Fred. Muller. 1862. 8o.

Catalogus der rechtsgeleerde, historische en letterkundige boekverzameling enz. nagelaten door J. A. Kluppel en P. van Hemeren. Leyden, Gebr. van der Hoek. 1863. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de A. van der Linde. Brux., 1864. 8o.

Catalogus der bibliotheek nagelaten door A. A. J. Meylink. 's Gravenh. M. Nijhoff. 1864. 8o.

Bibliothecae Tydemanniae pars 1a. Catalogus der bibliotheek, nagelaten door H. W. Tydeman. Deel I. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1864. 8o.

Catalogue de livres anciens rares et curieux, provenant de la librairie de J. L. C. Jacob à la Haye. 1re partie. La Haye, W. P. van Stockum. 1865. 8o.

Catalogus van boeken nagelaten door C. C. A. I. van der Stralen van den Hill en A. J. H. van Beusekom. 's Gravenh., W. P. van Stockum. 1865. 8o.

Bibliothecae Tydemanniae pars 3a. Catalogus der bibliotheek nagelaten door H. W. Tydeman. Deel III. 's Gravenh, M. Nijhoff. 1865. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken, nagelaten door M. J. Noordewier. Gron., R. J. Schierbeek. 1866. 8o.

Bibliothecae Tydemannianae pars 4a. Catalogus der bibliotheek nagelaten door H. W. Tydeman. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1866. 8o.

Catalogue d' une magnifique collection de livres curieux et rares, ayant formé la bibliothèque d'un amateur. Rotterd., J. van Baalen et fils. 1867. Met 8 platen met facsim. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken, plaatwerken en handschriften, nagelaten door H. A. A. van Berckel en H. Wijnbeek. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1887. 8o.

Catalogue de la bibliothèque (manuscrits, ouvrages xylographiques, incunables, ouvrages d'estampes, livres curieux et rares), formée pendant le 18e siècle par I., J. et le Dr. J. Enschedé, Imprimeurs-libraires à Haarlem. — Notices des prix de la bibliothèque susdite. Amst. et la Haye. 1867. Met portret. 8o.

Catalogus der bibliotheek nagelaten door J. Baart de la Faille. Groningen, R. J. Schierbeek. 1868. 2 dln. 8o.

Catalogue de livres curieux et rares, de cartes, gravures, portraits et planches historiques, provenant de la bibliothèque de Geisweit van der Netten. La Haye, W. P. van Stockum. 1868. 8o.

Catalogus van boeken afkomstig van Geisweit van der Netten. 's Gravenh., W. P. van Stockum. 1868. 8o.

Catalogus eener boekverzameling nagelaten door O. R. Andringa de Kempenaer en G. F. Baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg. Leeuw., J. Swarts. 1869. 8o.

Catalogus van schilderijen en teekeningen, benevens werken van Nederl. dichters en letterkundigen, nagelaten door S. J. van den Bergh. 's Gravenh., W. P. van Stockum. 1869. 8o.

Catalogus eener verzameling handschriften, autographen en geschreven en gedrukte stukken, meest betrekkelijk de Nederl. geschiedenis en letterkunde, uitmakende een gedeelte der bibliotheek van P. G. J. Hoog van ter Aar. Rotterdam, J. van Baalen en Zn. 1869. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken en plaatwerken, waarbij gevoegd is de nalatenschap van den kunstschilder C. Kruseman. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1869. 8o.

Catalogus van de bibliotheek, nagelaten door Isaac Meulman. Amst en 's Gravenh., 1869. 8o.

Catalogue d' une collection de livres, manuscrits etc. délaissée par A. G. A. van Rappard. Utr., J. L. Beijers. 1869. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken, plaatwerken en kaarten, nagelaten door F. W. Conrad, G. N. Itz en J. H. A. Kuijper. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1870. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken, plaatwerken enz. nagelaten door J. van Doorninck, J. Clarisse en and. Utr., J. C. Beijers. 1870. 8o.

Catalogue de la bibliothèque d' histoire, d' archéologie etc. délaissée par L. J. F. Janssen. Leide, S. C. van Doesburgh. 1870. 8o.

Catalogus van het magazijn van boeken en prentwerken nagelaten door J. Radink, boekhandelaar-antiquaar te Amsterdam. 2e ged. Amst., G. Th. Bom. 1870. 8o.

Catalogus der Bibliotheek over Nederl. Geschiedenis, Letterkunde, Tooneel enz., waarbij eenige prentwerken, nagelaten door Mr. J. van Lennep. Amst., Fred. Muller. 1871. 8o.

Catalogue des bibliothèques de F. A. Miquel, K. H. B. Hazelhoff Roelfsema et A. Voormolen. Utrecht, 1871. 8o.

Bibliotheca Riedeliana, sive catalogus librorum quos sibi comparavit H. Riedel. Gron., R. J. Schierbeek. 1871. 8o.

Catalogue d' une collection de livres, ouvrages illustrés, gravures, délaissée par P. Bosscha, C. Koker et C. C. A. van Rappard. Utrecht, J. L. Beijers. 1872. 8o.

Catalogus van boeken, nagelaten door F. Z. Ermerins en H. van Berkum. Gron., R. J. Schierbeek. 1872. 8o.

Catalogus van boeken afkomstig uit de bibliotheken van A. K. Kemper en J. de Vos. 's Gravenh., W. P. van Stockum. 1872. 8o.

Catalogue de la bibliothèque formée et délaissée par L. C. Luzac. Leide, van der Hoek, frères. 1872. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de M. C. P. Serrure. Bruxelles, Fr. J. Olivier. 1872—1873. 2 dln. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken en plaatwerken nagelaten door T. van Westrheene Wz., J. Badon Ghyben, E. F. H. M. van Bylandt en F. J. Jespers. 's Gravenh., 1872. 8o.

Catalogue des collections étendues historiques et artistiques de feu Mr. J. T. Bodel Nijenhuis. Leide, E. J. Brill. 1873—1874. 7. stn. 8o.

Catalogue d' une collection de livres, gravures, peintures, assemblée par Mr. H. J. Broers. Utrecht, J. L. Beijers. 1873. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de feu Mr. J. van Dam van Noordeloos. Rotterdam, Van Hengel et Eeltjes. 1873. 8o.

Catalogus der bibliotheek van S. Gille Heringa. Utrecht, J. L. Beijers. 1873. 8o.

Catalogue d' une belle collection de livres et ouvrages illustrés, et de quelques antiquités romaines et du moyen-âge etc., formant une partie de la bibliothèque de J. D. C. Suermondt. Utr., J. L. Beijers. 1873. 8o.

Catalogue de la belle et grande bibliothèque scientifique formée et délaissée par feu M. le Dr. E. M. Beima. Leide, E. J. Brill, et Amst., Fred. Muller. 1874. 8o.

Catalogue des livres rares et précieux composant la bibliothèque de M. J. Capron. Brux., Fr. J. Olivier. 1875. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken en plaatwerken, nagelaten door R. van Rees en S. F. Klijnsma. Utr., J. L. Beijers. 1875. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken, plaatwerken enz., nagelaten door M. P. H. Strens. Maastricht, C. J. Vorsterman van Oijen Jr. 1875. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken en plaatwerken afkomstig uit de nalatenschap van J. H. Th. de Vogel. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1875. 8o.

Catalogue d' une collection de livres rares et curieux, choisis des bibliothèques de feu M. A. van der Willigen et de M. le Dr. A. van der Willigen Pz. Amst., Fred. Muller. 1875. Met portretten. 8o.

Catalogue de la bibliothèque-van der Willigen, 2ᵉ partie, suivie des collections de C. Outshoorn et de E. J. Potgieter. Amsterd., Fred. Muller. 1875. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de Mr. S. Alofsen. Utrecht, J. L. Beijers. 1876. 8o.

Catalogue des livres composant la bibliothèque de feu le Vᵗᵉ B. du Bus de Gisignies. Brux., Fr. J. Olivier. 1876. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken, plaatwerken, handschriften, enz. nagelaten door G. Doedes, P. J. van Kerckhoff, P. H. J. Wellenbergh en and. Utr., J. L. Beijers. 1876. 8o.

Catalogus van boeken en pamfletten over godgeleerdheid en kerkgeschiedenis, nagelaten door J. F. Wetter. Utr., J. L. Beijers. 1876. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken, plaatwerken, couranten enz., nagelaten door Eijk van Zuylichem, C. L. Schuller tot Peursum, J. van Rossum en A. F. Verhoeff e. a. Utrecht, J. L. Beijers. 1877. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken en plaatwerken, nagelaten door J. C. Kindermann (Chonia) en anderen. 1ᵉ ged. Utr., J. L. Beijers. 1877. 8o.

Catalogus der bibliotheek van G. D. J. Schotel. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1877. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken en plaatwerken nagelaten door P. H. Schultz en A. Koot Jr. Haarlem, W. C. de Graaff. 1877. 8o.

Catalogue des bibliothèques intéressantes délaissées par P. Bleeker, V. S. M. van der Willigen, L. Cohen Stuart et H. van Hees. Leide, E. J. Brill. 1878. 8o.

Catalogue des livres et manuscrits composant les collections de C. M. van Gogh et N. J. Kamperdijk. Utrecht, J. L. Beijers. 1878. 8o.

Catalogue d' une collection de livres délaissés par J. P. Holtzschue, A. Harms, A. H. van Dam e. a. Utr., J. L. Beijers. 1878. 8o.

Catalogue de livres délaissés par F. A. S. A. van Ittersum e. a. Utrecht, J. L. Beijers. 1878. 8o.

Catalogue d' une collection de livres rares et précieux délaissée par J. C. Kindermann. Utr., J. L. Beijers. 1878. 8o.

Catalogue raisonné de la bibliothèque de L. V. Ledeboer Bzn. Rotterdam, 1878. 8o.

Bibliothèque-Ontijd. I. Ouvrages sur les Beaux-Arts. II. Ouvrages sur les Sciences naturelles et exactes. III. Ouvrages sur l' Histoire et la Littérature. Amsterd., Fred. Muller. 1878. 3 dln. 8o.

Catalogus van boeken over rechtsgeleerdheid en staatswetenschap enz. nagelaten door A. de Pinto en L. F. van Panhuys. 's Gravenh., W. P. van Stockum en Zn. 1878. 8o.

Catalogus van boeken nagelaten door J. H. Rennefeld, G. R. F. Snur, W. C. Uyttenbogaert en J. Tenzen. Amsterd., G. Th. Bom. 1878. 8o.

Catalogus der verzameling boeken, nagelaten door C. T. van der Brugghen van Lauwenrecht, A. Beckeringh, P. J. Maier, J. Wiarda e. a. Amsterd., G. Th. Bom. 1879. 8o.

Catalogus van de bibliotheek nagelaten door Mr. G. A. Fokker. Middelburg, 1879. 8o.

Catalogue de la bibliothèque scientifique et intéressante de C. W. H. van Kaathoven. Leide, E. J. Brill, et Amst., Fred. Muller et Co. 1879. 2 dln. 8o.

Catalogue de gravures, portraits, planches topographiques et historiques, dessins, tableaux et livres, délaissés par W. G. F. van Romondt et C. J. Rijnbout. Utr., J. L. Beijers. 1879. 8o.

Catalogue des bibliothèques de J. Theod. Bergman et D. W. Rost van Tonningen. Leide, E. J. Brill. 1879. 8o.

Catalogue d' une collection de livres délaissés par P. J. Vermeulen, H. J. Telders et autres. Utrecht, J. L. Beijers. 1879. 8o.

Catalogus der bibliotheek van W. Eekhoff. Leeuw., W. Eekhoff en Zn. 1880. 8o.

Catalogue de la bibliothèque importante délaissée par W. Moll. Amsterd., Fred. Muller. 1880. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken en plaatwerken nagelaten door G. L. Schorer. Haarlem, W. C. de Graaff. 1880. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken en plaatwerken enz. nagelaten door W. J. E. Smissaert en G. Kuyper Hz. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1880. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken, plaatwerken, miniaturen op ivoor en prenten, nagelaten door S. C. Snellen van Vollenhoven en J. K. J. de Jonge. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1880. 8o.

Catalogus der verzameling Hofstede de Groot-Vitringa. 2e en 3e Afdeeling. (Letterkunde, Geschiedenis, Rechtsgeleerdheid). Utrecht, J. L. Beijers. 1880 en 1881. 8o.

Catalogue de la bibliothèque d' un amateur comprenant de beaux livres à figures du 18e siècle illustrés par Boucher, Eisen, Marillier, etc. et des ouvrages importants de littérature, d' histoire etc. Brux., Fr. J. Olivier. 1881. 8o.

Catalogue des livres et des gravures délaissées par P. Engels, P. J. Ledeboer, P. van Meurs et I. J. de Vink. Leide, 1881. 8o.

Catalogus van boeken, plaatwerken enz. nagelaten door B. ter Haar, Ph. J. Bachiene en C. Castens. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1881. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken en plaatwerken, nagelaten door C. van Heukelom, C. M. Storm van 's Gravenzande en J. H. E. van der Zandt. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1881. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken enz. nagelaten door C. J. N. Nieuwenhuis. Utrecht, J. L. Beijers. 1881. 8o.

Catalogue des livres, provenant des bibliothèques formées par feu M.-H . . . et par M.-A. G. de Visser. Amsterdam, Fred. Muller et C°. 1881. 8°.

Catalogue de la bibliothèque de G. W. Vreede. Leide, E. J. Brill. 1881. 8°.

Catalogus der boek- en kunstverzameling nagelaten door M. D. de Bruijn te Utrecht. Utr., J. L. Beijers. 1882. 8°.

Catalogue des livres et manuscrits, Elzeviers, livres gothiques, ouvrages à figures, formant la bibliothèque de feu M. le chev. J. Camberlyn. Brux., Fr.-J. Olivier. 1882. 8°.

Catalogus eener verzameling boeken, plaatwerken enz. nagelaten door C. Gallis Merens en J. Hilman. Amst., G. Th. Bom en Zn. 1882. 8°.

Catalogus van boeken nagelaten door C. H. Gockinga, D. van Capellen enz. 's Gravenh., W. P. van Stockum en Zn. 1882. 8°.

Catalogus eener verzameling boeken en plaatwerken, handschriften, portretten enz. uitmakende de bibliotheken nagelaten door van Isendoorn van Blois, J. E. H. Hooft van Iddekinge en J. C. Kobus. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1882. 8°.

Catalogus der bibliotheken nagelaten door H. W. C. Kocken, E. K. J. Verkouteren en A. P. G. de Waal. Rotterd., van Hengel en Eeltjes. 1882. 8°.

Catalogue des bibliothèques intéressantes délaissées par J. H. Kroon, J. W. van der Noorda, W. Palmer van den Broek et J. H. Stuffken. Leide, E. J. Brill. 1882. 8°.

Catalogus der bibliotheken nagelaten door J. E. Goudsmit, L. E. Lenting, G. F. G. J. J. Collins en J. C. Wencker. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1882. 8°.

Catalogus eener verzameling boeken, handschriften enz. nagelaten door P. A. Leupe, P. J. H. Haijward en J. E. G. Backer van Leuven. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1882. 8°.

Catalogus van eene verzameling boeken nagelaten door E. Pijnappel van Voorthuysen en anderen. Utr., J. L. Beijers. 1883. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de feu M. A. van Bellingen d'Anvers. Bruxelles, Fr.-J. Olivier. 1883. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de feu M. Prosper Cuypers van Velthoven. La Haye, M. Nijhoff. 1884. 8o.

Catalogue des bibliothèques de feu MM. J. M. E. Dercksen, A. J. Boon, J. C. Fischer et d'une grande partie de la bibliothèque de feu M. P. J. Veth. Leide, E. J. Brill. 1884. 8o.

Catalogus van een atlas der Nederlandsche geschiedenis in platen en portretten verzameld door J. Graafland en Geisweit van der Netten. 's Gravenh., W. P. van Stockum en Zn. 1884. 8o.

Catalogus van boeken, 1e gedeelte: journalen van reis- en ontdekkingstochten, geschiedenis van Nederland enz. nagelaten door Geisweit van der Netten. 's Gravenh., W. P. van Stockum en Zn. 1884. 8o.

Catalogus eener verzameling handteekeningen, kerkzegels in lak, kerkelijke vignetten, eigenhandige brieven, liedeboekjes enz. bijeengebracht door B. Th. van Heemstra. Utr., C. H. E. Breijer. 1884. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de feu M. C. P. Lenshoek. La Haye, M. Nijhoff. 1884. 8o.

Catalogus van boeken, 2e gedeelte: Staatswetenschap en rechtsgeleerdheid, godgeleerdheid enz. nagelaten door D. Leon, D. J. Steyn Parvé en Geisweit van der Netten. 's Gravenh., W. P. van Stockum. 1884. 8o.

Catalogus van kostbare plaatwerken, vroeger nagelaten door den boekhandelaar-antiquaar J. Radink te Amsterdam, en der bibliotheken, nagelaten door E. C. Buchner, S. Heynis en K. A. Boomer. Amst., G. Th. Bom en Zn. 1884. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de feu M. le Dr. H. Schlegel. Leide, E. J. Brill. 1884. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de feu M. Fr. Vergauwen. Bruxelles, Fr. J. Olivier. 1884. 2 dln. 8o.

Catalogus van boeken, nagelaten door W. A. Baron Baud, J. Z. Mazel, C. Webbers en W. L. C. Wolterbeek Muller. 's Gravenh., W. P. van Stockum en Zn. 1885. 8o.

Catalogue de jurisprudence, de géographie et d' histoire etc. formant la 2e partie des bibliothèques de J. H. Eichman, H. van der Lee et S. C. J. W. van Musschenbroek. Leide, E. J. Brill. 1885. 8o.

Catalogue de la 2e partie des bibliothèques de P. P. Romijn, A. H. Blom et C. P. Hofstede de Groot, et de la bibliothèque de W. J. C. Rammelman Elsevier. Leide, E. J. Brill. 1885. 8o.

Catalogue des bibliothèques et d' une collection de dessins délaissées par A. Rutgers et F. G. E. Merkes van Gendt. La Haye, M. Nijhoff. 1885. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken, plaatwerken en handschriften, uitmakende de bibliotheken nagelaten door D. Veegens en J. J. Verwoert. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1885. 8o.

Catalogue de la bibliothèque de feu M. Duvigneaud. Brux., Fr.-J. Olivier. 1885. 8o.

Catalogus der bibliotheken nagelaten door J. A. Fruin, H. Verloren van Themaat en een emer. pred. 2e ged. Utr., J. L. Beijers. 1886. 8o.

Catalogue des bibliothèques intéressantes de P. Harting, A. Heynsius, J. A. Delhez et N. N. van de Wall. Leide, E. J. Brill. 1886. 8o.

Catalogus van boeken en plaatwerken uitmakende de bibliotheken nagelaten door D. H. Levyssohn Norman, J. Pols, N. van Rhijn en W. J. Wolterbeek. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1886. 8o.

Premier catalogue de vente des livres et manuscrits du libraire Fr.-J. Olivier à Bruxelles. Brux., 1886. 8o.

Catalogus van boeken en plaatwerken uitmakende de bibliotheken nagelaten door K. A. Poortman, C. C. N. Krom en P. N. Zijnen. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1886. 8o.

Catalogus van eene verzameling boeken, nagelaten door F. W. A. Beelaerts van Blokland, F. M. Roest van Limburg en D. Maarschalk. 's Gravenh., W. P. van Stockum en Zn. 1887. 8o.

Catalogus der bibliotheken van P. Hofstede de Groot, P. A. Broers e. a., alsmede van een gedeelte der bibliotheek van R. C. M. Römer. Utr., J. L. Beijers. 1887. 8o.

Catalogue des bibliothèques historiques et littéraires de J. J. de Hollander, J. J. Meinsma en Aem. W. Wybrands. Leide, E. J. Brill. 1887. 8o.

Catalogus van boeken en plaatwerken, uitmakende de bibliotheken nagelaten door Z. H. de Kleyn, R. Everwijn, N. J. Andriessen en P. J. B. C. Robidé van der Aa. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1887. 8o.

Catalogus der bibliotheken van S. S. de Koe, E. H. Lasonder, G. Molenkamp en L. Tinholt. Utrecht, J. L. Beijers. 1887. 8o.

Catalogus van boeken en plaatwerken nagelaten door F. P. J. de Sain, J. J. F. Noordziek, J. W. Middelburg, W. C. Hojel en S. Verburgh. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1887. 8o.

Catalogus van boeken en plaatwerken, uitmakende de bibliotheken nagelaten door J. L. de Bruijn Kops, H. H. Geradts, P. C. van Kerckhoff en J. H. Kranendonk. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1888. 8o.

Catalogue d'une belle collection de livres de feu M. M. J. W. Gefken, D. Gantvoort, A. J. Kouwels, H. Prins de Jong et S. J. E. Rau. Leide, E. J. Brill. 1888. 8o.

Catalogus der bibliotheken van Th. J. van Griethuysen O.Jzn., D. G. de Pesters e. a. Utr., J. L. Beijers. 1888. 8o.

Catalogue de livres d'histoire provenant de la bibliothèque d'un amateur distingué à laquelle sont jointes les bibliothèques de C. de Jonge et M. Eijssell. La Haye, M. Nijhoff. 1888. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken en handschriften, uitmakende de bibliotheek van J. S. G. Koning. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1888. 8o.

Catalogue des livres, incunables, manuscrits, formant la bibliothèque de feu M.-A. M. Ledeboer. Leide, 1888. 8o.

Catalogue d' une collection intéressante de livres, provenant des successions de J. F. van Leeuwen, libraire à Leide. Rotterdam, A. Eeltjes. 1888. 8o.

Catalogue de livres et manuscrits sur la noblesse, l' art. héraldique et la généalogie, la numismatique et les beaux-arts provenant de feu M. A. A. Reepmaker. La Haye, M. Nijhoff. 1888. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken, uitmakende de bibliotheken nagelaten door F. C. Donker Curtius, A. J. Korteweg, P. A. Tiele e. a. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1889. 8o.

Catalogus der bibliotheken van C. A. Engelbregt, J. G. van Griethuysen, H. Hasselman enz., alsmede van een gedeelte der bibliotheek van F. C. Donders en C. W. Opzoomer. 1e Ged. Utr., J. L. Beijers. 1889. 8o.

Catalogue d' une collection de livres anciens, rares et précieux (incunables, premières impressions d' un grand nombre de villes etc.) provenant de la bibliothèque de feu M. Henri Klemm. Dresde, 1889. 8o.

Catalogue d' une collection de beaux livres anciens provenant de la bibliothèque de feu M. le Chev. J. de Neufforge. 1re et 2e partie. Brux., E. de Man. 1889 et 1890. 2 dln. 8o.

Catalogue des bibliothèques intéressantes de L. W. E. Rauwenhoff, R. A. Soetbrood Piccardt, F. A. Simon Thomas et d' un ancien-fonctionnaire aux Ind. Orient. Néerl. Leide, E. J. Brill. 1889. 2 dln. 8o.

Catalogus eener verzameling boeken nagelaten door J. W. Weijerman, H. W. T. Tydeman, H. S. J. Rose, D. J. A. Samot en F. M. Th. Gijsberti Hodenpijl. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1889. 8o.

Catalogus van de bibliotheek, nagelaten door Mr. M. Verbrugge. Middelburg, van Benthem en Jutting. 1889. 8o.

Catalogus der kunstbibliotheken en der verzamelingen betreffende het Huis van Oranje-Nassau, nagelaten door J. en F. H. Weissenbruch, J. van Lith Jr. en J. W. Weijerman. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1889. 8o.

Catalogus eener belangrijke verzameling boeken, uitmakende de bibliotheken nagelaten door M. F. A. G. Campbell, A. J. Brevet, C. van Osenbruggen e. a. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1890. 8o.

Catalogue des bibliothèques de feu MM. J. J. van Doorninck, J. Cohen de Markus etc. Leide, E. J. Brill. 1890 et 1891. 2 dln. 8o.

Catalogus der bibliotheken van J. Z. Schuurmans Stekhoven, C. Cardinaal, W. C. van Werkhoven, alsmede van het geschied- en letterkundig gedeelte der bibliotheek van C. H. D. Buijs Ballot. Utr., J. L. Beijers. 1890. 8o.

Catalogue d' une partie de la bibliothèque de feu M. C. G. Cobet et de la bibliothèque de feu M. J. M. Slothouber. Leide, E. J. Brill. 1890. 8o.

Catalogus der zeer belangrijke verzameling boeken, platen en penningen nagelaten door C. Ekama te Haarlem. Amst., Fred. Muller en Cie. 1891. 8o.

Catalogue des bibliothèques de C. Ekama et L. V. Hoog. Leide, E. J. Brill. 1891. 8o.

Catalogus der bibliotheken van S. J. F. de Jong van Beek en Donk, A. J. Schröder enz. Utr., J. L. Beijers. 1891. 8o.

Catalogue de la bibliothèque intéressante de Chr. Sepp. Leide, E. J. Brill, et Amst., R. W. P. de Vries. 1891. 8o.

Catalogus eener belangrijke verzameling boeken en plaatwerken, waarbij de bibliotheek over de taal-, land- en volkenkunde van het Oosten, vooral van Nederl. Oost-Indië, benevens de verzameling over Folklore, nagelaten door L. A. J. W. Baron Sloet. 's Gravenhage, M. Nijhoff. 1891. 8o.

Catalogue de livres et manuscrits sur la noblesse, l'art héraldique et la généalogie composant les bibliothèques de W. J. d'Ablaing van Giesenburg et J. B. Rietstap. La Haye. M. Nijhoff. 1892. 8o.

Catalogue des bibliothèques scientifiques et littéraires de S. Koekebakker et W. P. Wolters. Leide, E. J. Brill. 1892. 8o.

Catalogus der bibliotheken van G. J. Vos Fzn., J. D. Beeman Brouwer, J. G. C. Ermerins e. a. Utr., 1892. 8o.

Catalogue de la bibliothèque scientifique de G. A. Wilken. Leide, E. J. Brill. 1892. 8o.

Catalogue de la bibliothèque scientifique de H. Boursse Wils. Leide, E. J. Brill. 1893. 8o.

Catalogue de livres anciens et modernes provenant des bibliothèques de J. G. C. Evers, L. J. Egeling, P. J. Suringar et J. H. de Ridder. La Haye, W. P. van Stockum et fils. 1893. 8o.

Katalog einer Sammlung von theologischen Büchern aus der Bibliothek von weiland Dr. H. J. Rooyaards. Utr., J. L. Beijers. 1893. 8o.

Catalogus der bibliotheek nagelaten door Dr. M. de Vries, hoogleeraar te Leiden. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1893. 8o.

Catalogue de livres rares et précieux avec une collection importante de pièces historiques relatives à l'histoire des Pays-Bas etc. provenant en partie de la bibliothèque d'un amateur de livres. Leyde, Burgersdijk et Niermans-E. J. Brill. 1894. 4o.

Catalogue de livres anciens et modernes provenant des bibliothèques de van der Goltz, M. C. Philipse, D. J. van Stegeren, C. P. Pous Koolhaas, C. E. van Koetsveld et A. W. A. Heyblom. La Haye, W. P. van Stockum et fils. 1894. 8o.

Catalogus van de bibliotheek nagelaten door H. G. Hartman Jz. Goes, F. Kleeuwens en Zoon. 1894. 8o.

Catalogus der bibliotheken van L. A. F. H. van Heeckeren, S. Sutro, S. G. Nauta van der Grijp en H. J. Roijaards. Utrecht, J. L. Beijers. 1894. 8o.

Catalogue d' une belle collection de livres provenant en partie des bibliothèques de feu Mr. L. M. de Laat de Kanter, d' un docteur en médecine et d' autres savants. Leyde, Burgersdijk et Niermans-E. J. Brill. 1894. 8o.

Katalog der theologischen Bibliotheken des Herrn Dr. J. J. Knappert, sowie einer grossen Bücher-Sammlung über Mysticismus, Occultismus, Swedenborg, Spiritualismus u. s. w. aus der Bibliothek des Herrn T. Paridon. Utr., 1894. 8o.

Catalogue des livres précieux composant la bibliothèque de R. Montgomery. Anvers, J. B. Schoepen. 1894. 8o.

Catalogue d' une belle collection de livres provenant des bibliothèques de H. J. Velthuis, G. L. van Loon et G. Zaalberg. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1895. 8o.

Catalogus eener belangrijke verzameling boeken, uitmakende de bibliotheken nagelaten door A. W. P. Verkerk Pistorius, J. A. B. Wiselius, A. A. Looijen e. a. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1894. 8o.

Catalogue de plusieurs bibliothèques scientifiques et littéraires parmi lesquelles la collection importante de livres délaissée par M. A. G. Vorstman. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1895.

Catalogue d' une collection de livres importants formant les bibliothèques de C. Honigh, E. A. H. Seipgens e. a. Leide, Burgersdijk et Niermans. 1896. 8o.

Catalogue d' une collection de livres importants formant une partie de la bibliothèque de J. P. N. Land, la 2e partie des bibliothèques de A. C. Oudemans Jr. et Th. van Doesburgh. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1896. 8o.

Catalogus eener belangrijke verzameling boeken bevattende een gedeelte der bibliotheek van wijlen Mr. D. van Eck, de bibliotheek nagelaten door Dr. J. W. Reigers e. a. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1897. 8o.

Catalogue d' une collection importante de livres anciens provenant des successions de H. O. Feith, J. G. Kist, J. P. Vaillant et J. F. Metzelaar. La Haye, W. P. van Stockum et fils. 1897. 8o.

Catalogue des bibliothèques de H. G. Kleyn, G. H. de Bock, D. F. van Leeuwen, A. A. van Bemmelen, M. J. Godefroi et M. J. de Man. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1897. 8o.

Catalogue de documents historiques et généalogiques etc. Collections E. J. Vitringa et M. J. Baart de la Faille. Amsterd., Fred. Muller et Co. 1897. 8o.

Catalogue d' une précieuse collection de livres et de journaux se rapportant à toutes les parties des lettres, sciences et arts, provenant pour la majeure partie de la bibliothèque de J. van Vloten. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1897. 8o.

Catalogue de livres provenant d' une bibliothèque princière, de la bibliothèque de L. R. Beynen et d' autres successions. La Haye, W. P. van Stockum & fils. 1898. 8o.

Collection of rariora consisting of printed books and manuscripts, portraits and historical plates from the library of J. I. Doedes. Utrecht, J. L. Beijers. 1898. 8o.

Catalogue des bibliothèques de W. H. Kosters, R. Koopmans van Boekeren, J. H. Muller et W. M. de Brauw. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1898. 8o.

Catalogue des bibliothèques de J. H. Scholten, J. J. Prins, J. E. de Vrij, Th. W. C. Herckenrath, H. Witte e. a. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1898. 8o.

Catalogue des bibliothèques de W. H. D. Suringar, J. P. N. Land, P. C. Plugge, R. E. van der Flier et A. van Leeuwen. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1898. 8o.

Catalogue d'une partie des archives et de la bibliothèque généalogiques et héraldiques, formées par A. A. Vorsterman van Oyen. La Haye, W. P. van Stockum et fils. 1898. 8o.

Catalogue de la grande collection exquise de livres imprimés et manuscrits, cartes, portraits et estampes, provenant de M. W. J. Roijaards van den Ham. Utrecht, J. L. Beijers. 1898—1899. 3 dln. 8o.

Catalogue à prix marqués de quelques livres intéressants, rares ou curieux, provenant des bibliothèques des professeurs J. A. Alberdinck Thym, H. J. Roijaards et J. I. Doedes. Amsterd., Fred. Muller et Co. 1899. 8o.

Catalogue des bibliothèques de C. Asser, J. C. Bijsterbos, H. L. Oort et J. D. Doorman. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1899. 8o.

Catalogue de la bibliothèque d'histoire, de généalogie et d'héraldique formée par M. L. U. Rengers van Naerssen. La Haye, W. P. van Stockum et fils. 1899. 8o.

Catalogue des bibliothèques de P. L. Rijke, A. den Bandt et J. Scheltema. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1899. 8o.

Catalogue des livres rares et curieux, des manuscrits, etc. provenant en grande partie de J. L. Beijers. La Haye, M. Nijhoff. 1900. 8o.

Catalogus eener belangrijke verzameling boeken nagelaten door R. Fruin, T. H. der Kinderen, J. van Bosse et C. J. François. 's Gravenh., M. Nijhoff. 1900. 8o.

Catalogue des bibliothèques de livres anciens et modernes, de manuscrits et d'autographes de Jhr. J. F. Storm van 's Gravensande, M. Francis et T. B. Granpré Molière. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1900. 8o.

Catalogue des bibliothèques provenant de Theod. H. M. von Baumhauer, W. Krayenbelt, J. Krayenbelt et C. Petersen. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1901. 8o.

Catalogue de livres et manuscrits sur toutes les parties de l' histoire, de la littérature, des arts et des sciences, provenant en majeure partie de la bibliothèque du château de Warmond, délaissée par M. le Comte L. van Limburg Stirum-Warmond. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1901. 8o.

Catalogue de plusieurs bibliothèques importantes, provenant entre autres des successions de MM. A. J. Andreae, D. H. Andreae, B. ter Haar Bz., K. Wieringa et J. J. van Harreveld. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1902. 8o.

Catalogue d' une collection importante de livres anciens et modernes, formant les bibliothèques de feu MM. J. E. Banck, P. F. Hubrecht, B. H. Steringa Kuyper, A. Boom et F. Gediking. La Haye, W. P. van Stockum et fils. 1902. 8o.

Catalogue des manuscrits et des livres rares et curieux provenant en grande partie de feu M. Chr. J. van Eeghen. Amsterd., R. W. P. de Vries. 1902. 8o.

Catalogue d' une collection importante de livres provenant en partie de feu M. le Dr. en droit E. L. van Emden et de feu M. J. J. L. Luti. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1902. 8o.

Catalogue des bibliothèques de M. le Dr. en droit A. F. L. Gregory, M. le Dr. K ***, M. le Dr. G. F. Steenhuisen, avec la collection précieuse de livres de philologie classique d' un philologue connu. Leyde, Burgersdijk et Niermans. 1902. 8o.

Catalogue des bibliothèques des châteaux de Heeswijk et de Haaren, etc. Amsterd., Fred. Muller et Cie. (A. W. M. Mensing). 1903. 8o.

Verzameling van catalogussen van in Zeeland verkochte bibliotheken, van de jaren 1753 tot 1897. Met de prijzen. 182 dln. 8o.-

Deze verzameling bestaat uit drie gedeelten: *a.* van verkoopingen

te Middelburg en te Goes door verschillende firma's, met uitzondering van die onder *b*. en *c*. genoemd, van 1753—1876. 48 dln. — *b*. van verkoopingen door de firma van S. van Benthem en die van zijne opvolgers van Benthem en Jutting, meestal in verbinding met anderen, van 1802—1844. 76 dln. — *c*. van verkoopingen door de firma van Benthem en Jutting gehouden in het verkoophuis op het Koorkerkhof te Middelburg, van 1845—1897. 58 dln.

De verkoopingen betreffen o. a. de boekerijen van onderstaande personen:

Abeele, M. van den, Middelb., 1875.
Abrahams, de gebroeders, Middelb., 1841.
Abrahams, H. A., Middelb., 1875.
Ackermans, G. J., Middelb., 1851.
Ackermans, P. J., Middelb., 1857.
Andriessen, A. J. A., Middelb., 1842.
Backer, A. J., Middelb., 1872.
Backer, J. de, Goes, 1854.
Becius, A. M., Middelb., 1884.
Beljard, G., Middelb., 1806.
Berlekom, J. J. Berdenis van, Middelb., 1855.
Boddaert, K. van den Helm, Middelb., 1801.
Bourjé, J. P., Middelb., 1834.
Bouvin, H. M., Middelb., 1863.
Braambeek, A. E., Middelb., 1891.
Bruining, H. A., Middelb., 1811.
Bruistens, N., Middelb., 1805.
Budding, H. J., Middelb., 1874.
Ceulen, W. R., Middelb., 1868.
Changuion, P., Middelb., 1805.
Citters, A. G. van, Middelb., 1837.
Citters, J. Verheije van, Middelb., 1863.
Cornielje, J. H., Middelb., 1859.
Cremer Jz., E. P., Middelb., 1847.
Dagevos Jz., J., Goes, 1843.
Daman, J. L., Middelb., 1853.
Diggelen, P. J. G. van, Middelb., 1872.
Dobbelaer, M., Middelb., 1862.
Doorn, A. van, Middelb., 1815.
Dresselhuis, J. ab Utrecht, Goes, 1854.
Dresselhuis, J. ab Utrecht, Middelb., 1858.
Drijfhout, A., Middelb., 1827.
Eerdmans, S., Middelb., 1839.
Ehrlich, J., Middelb., 1864.

Engelberts, R., Middelb., 1810.
Ermerins, J. P. N., Middelb., 1895.
Feen, B. van der, Middelb., 1848.
Fokker, G. A., Middelb., 1879.
Fokker, J. P., Middelb., 1832.
Freytag, L. C. de, Middelb., 1816.
Gersen, T. J., Middelb., 1861.
Gillissen, J. H., Middelb., 1834.
Graft, J. van de, Middelb., 1873.
Hamer, J. G. de Witt, Goes, 1852.
Hammacher, H. G., Middelb., 1890.
Happel, R. A. A., Middelb., 1890.
Helm, P. J., Middelb., 1834.
Hemert, J. C. van, Middelb., 1801.
Herklots, P., Middelb., 1849.
Heyman, H. J., Middelb., 1807.
Hurgronje, A. M. Snouck, Middelb., 1874.
Hurgronje, N. J. C. Snouck, Middelb., 1897.
Hurgronje, W. A. Snouck, Middelb., 1846.
Janssen, J. H. Q., Middelb., 1874.
Janssen, H. Q., Middelb., 1882.
Jutting, L., Middelb., 1842.
Kanter Phil.z., J. de, Middelb., 1842.
Kool, G., Middelb., 1826.
Lahr, J. G., Middelb., 1838.
Ligny, P. M. de, Middelb., 1894.
Linden, J. W. van der, Middelb., 1835.
Lis, P. H. van, Middelb., 1810.
Lissa, V. van, Middelb., 1870.
Loch, J. C., Middelb., 1875.
Meeuse, C., Middelb., 1839.
Milet, J. H., Middelb., 1810.
Modera, J. A., Middelb., 1829.
Moens, J. A., Middelb., 1847.
Moolenaar, A., Middelb., 1840.
Noemer, P. van, Middelb., 1803.
Noiret, D. G. Verwout, Middelb., 1779.
Nood, J. de, Middelb., 1880.
Ooms, J., Middelb., 1850.
Opdorp, J. H. van, Middelb., 1843.
Oude, W. de, Middelb., 1868.
Peters, G. A., Middelb., 1880.
Perre, J. A. van de, Middelb., 1798.

Perre, J. J. van de, Middelb., 1856.
Pické, C. J., Middelb., 1888.
Pieterse, J. J., Middelb., 1854.
Priester, J., Middelb., 1857.
Proos, C., Middelb., 1872.
Raad, J. de, Middelb., 1812.
Raad, J. B. Steenwijk de, Middelb., 1833.
Raden, P. van, Middelb., 1839.
Regt, J. K. de, Middelb.. 1854.
Reitsma, F., Middelb., 1804.
Reitz, J. en K. K., Middelb., 1837.
Rekker, P., Middelb., 1873.
Renier, J., Middelb., 1836.
Rienstra, P. J., Middelb., 1891.
Ripping, G., Middelb., 1831.
Ripping, H., Middelb., 1881.
Risseeuw, J. E., Middelb., 1880.
Rochefort, L. A. de, Middelb., 1812.
Sage, J. D. G. le, Middelb., 1793.
Schedet, J. H., Middelb., 1815.
Schinkel Gz., A. de, Middelb., 1827.
Schorer, J. A., Middelb., 1753.
Schorer, H. C., Middelb., 1821.
Schorer, W., Middelb.. 1801.
Schutters, G. E., Middelb., 1833.
Schuurmans, J. W., Middelb., 1876.
Serlé, D. J. van der Horst, Middelb., 1863.
Sibmacher, W. F., Middelb., 1841.
Sifflé, A. F., Middelb., 1873.
Sivert, B., Middelb., 1872.
Sprenger, J. J. I., Middelb., 1894.
Superville, D. J. de, Middelb., 1847.
Swemer, N., Middelb., 1838.
Tieleman, J., Middelb., 1844.
Verbrugge, M., Middelb., 1889.
Vervenne, M. C., Middelb., 1843.
Vetten, N. E. Ernst, Middelb., 1861.
Visvliet, C. M. van, Middelb., 1897.
Visvliet, E. Ph. van, Middelb., 1800.
Visvliet, M. P. M. van, Middelb., 1851.
Willemsen, J., Middelb., 1781.
Wind, G. de, Middelb., 1801.
Wind, P. de, Middelb., 1771.

Wind, S. de, Middelb., 1803.
Wind, S. de, Middelb., 1860.
Wind, B. Dobbelaer de, Middelb., 1819.
Wind, S. Dobbelaer de, Middelb., 1891.
Wintershoven, J. B. van, Middelb., 1825.
Wit, G. J. de, Middelb., 1847.
Zip, W. J., Middelb., 1880.
Zijnen, F. P. J. Sibmacher, Middelb., 1897.

Verzameling van catalogussen der boekverkoopingen, gehouden door den boekhandelaar K. le Cointre, in de bovenzaal van het gebouw »Concordia" (Koorkerkhof A no. 111). 1898—1904. 3 stn. 8o.

4. *Van Boekhandelaars-Magazijnen. Fondscatalogussen.*

Catalogus librorum omnis ordinis latina aliisque doctioribus linguis conscriptorum. Prostant venales Traj. ad Rhen. in bibliopolio B. Wild et J. Altheer. 1792. Met suppl. 2 dln. — Catalogue de livres François, Anglois, Allemands, Hollandois et Italiens, avec un supplément au catalogue de livres Grecs et Latins de 1792, qui se trouvent chez B. Wild et J. Altheer à Utrecht. 1794. — Samen 3 dln. 8o.

Catalogus librorum omnis ordinis latina aliisque doctioribus linguis conscriptorum. Prostant venales Rotterdami in bibliopolio Looy et van Spaan. No. 2—4. 1804—1806. — Catalogue de livres François, Anglois, Allemands, Italiens, Hollandois et autres, qui se trouvent chez Looy et van Spaan. No. 3—6. Rotterd., 1804—1808. Samen 2 dln. 8o.

Catalogue des livres de fonds et en nombre de la librairie ancienne et moderne de Martinus Nijhoff à la Haye. 3 stn. 8o.

Catalogues de livres anciens et modernes, en vente aux prix marqués chez Martinus Nijhoff à la Haye. Nos. 1—308. La Haye, 1857—1902. (Enkele nummers ontbreken). 8o.

Verzameling van fondscatalogussen van de firma Fred. Muller te Amsterdam, van 1858—1896. 38 stn. 8o.

Catalogues de livres anciens et modernes, en vente aux prix marqués chez J. Moone Bz. à Harlem. 1863—1885. 22 stn. 8o.

Verzameling van catalogussen van oude en nieuwere boeken voorhanden en tegen de daarbij gestelde prijzen te bekomen in den boekhandel van J. L. Beijers te Utrecht. 1865—1898. 57 stn. 8o.

Catalogussen van oude en nieuwe boeken voor de daarbij gestelde prijzen verkrijgbaar bij E. J. Brill te Leiden. 1878—1889. 14 stn. 8o.

Catalogussen van nieuw verschenen boeken, voorhanden bij S. G. van Doesburgh te Leiden. October 1880—Juni 1889. 24 stn. 8o.

Bulletins de la librairie ancienne Burgersdijk et Niermans à Leyde. 1897—1899. 6 stn. 8o.

Catalogus van nieuwe, in prijs verminderde boeken en goedkoope uitgaven op allerlei gebied, welke verkrijgbaar zijn bij D. Bolle te Rotterdam. 1898/99. 4o.

Uitgaven van J. B. Wolters te Groningen. Maart 1900—Maart 1904. Groningen, 1900—1904. 3 stn. 8o.

Catalogus der uitgaven van S. L. van Looy. Amsterd., 1903. 8o.

Catalogus der uitgaven van de firma P. Noordhoff te Groningen. Januari 1904. 8o.

Catalogues des livres anciens, rares et curieux en vente aux prix marqués à la librairie ancienne de G. A. van Trigt. Nos. 1—8. Bruxelles, 1862—1863. 8 stn. 8o.

Catalogues des livres anciens et modernes en vente aux prix marqués chez le libraire Fr.-J. Olivier à Bruxelles. 1874—1880. 3 stn. 8o.

Antiquarisches Bücherlager von Kirchhoff und Wigand in Leipzig. 1891. 8o.

Jacques Rosenthal, Geheime Wissenschaften. Folklore. Kataloge 31—35. München, 1903. 5 dln. 8o.

I. Alchemie und Rosenkreuzer. Bergbau. Chiromantie. Praktiken und Prognostiken. Weissagungen. Geister und Gespenster u. s. w. — II. Träume. Himmel und Hölle. Tod und Teufel. Weldanfang und Weltende. Magie. Magnetismus. Medicina curiosa. Astrologie u. s. w. — III. Judaica. Cabbala. Hexerei. Merkwürdige Menschen. Verbrecher. Sekten. Tortur. Naturereignisse. Naturmerkwürdigkeiten. — IV. Curiosa. Jocosa. Satirica. Briefsteller. Sprichwörter. Rätsel. Ars memoriae. Steganographia. Stenographia. Hieroglyphica. Frauen, Liebe, Ehe. Nahrungs- und Genussmittel. Kochbücher. Tabak. — V. Spiele- und Leibesübungen. Kartenspiele. Schach. Fechtkunst und Duell. Jagd. Vogel- und Fischfang. Reitkunst. Fahren. Post. Eisenbahn. Schiffahrt. Telegraphie. Luftschiffahrt. Handel und Industrie. Handwerk und Gewerbe. Haus- und Landwirtschaft, Gartenkunst. Volksbücher, Volksfeste. Volksbräuche. Ritterromane. Chroniken. Hoffeste. Turniere. Tanz.

800 manuali Hoepli, pubblicati a tutto Febbrajo 1903. Milano, 1903. 8o.

Lager-Katalog. Lagerverzeichnis wertvoller neuer und im Preise herabgesetzter Werke von Röhrscheid und Ebbecke. Bonn, 1904. 8o.

AARDRIJKSKUNDE.

I. Algemeene werken.

(Inleiding; Bibliographie; — Encyclopaedieën en Woordenboeken; — Werken van Aardrijksk. Genootschappen en Tijdschriften).

P. R. Bos, De plaats der aardrijkskunde in het systeem der wetenschappen. Groningen, 1878. 8o.

A. Stauber, Das Studium der Geographie in und ausser der Schule. Gekrönte Preisschrift. Augsburg, 1888. 8o.

Florens Winkler, Methodik des geographischen Unterrichts nach erprobten Grundsätzen. Mit specieller Beziehung auf die Schullehrerseminare und deren Uebungsschulen. Dresden, 1872. 8o.

A. W. Stellwagen, De methode bij het aardrijkskundig onderwijs. Florens Winkler's denkbeelden gevolgd. 's Gravenh., 1875. 8o.

H. Oberländer, Der geographische Unterricht nach den Grundsätzen der Ritter'schen Schule historisch und methodologisch beleuchtet. Dritte, vermehrte und verbesserte Auflage. Grimma, 1879. 8o.

P. A. Tiele, Nederlandsche bibliographie van land- en volkenkunde. (Bijdragen tot eene Nederl. Bibliographie, uitgegeven door het Frederik Muller-fonds. Deel I). Amsterd., 1884. 8o.

Geographie. Topographie. Voyages. Catalogue à prix marqués de livres, cartes et vues provenant en partie de la bibliothèque de N. W. Posthumus. Amsterd., 1887. 8o.

Lijst van boeken behoorende aan het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap te Amsterdam. (Bewerkt door H. C. Rogge). Amsterdam, 1891. 8o.

Lexicon Geographicum, e duobus codicibus Mss., Arabice editum, Primum fasciculum, exhibentem literam Elif, ediderunt T. G. J. Juynboll et J. J. B. Gaal. Lugd. Batav., 1850. 8o.

Phil. Ferrarius, Novum Lexicon Geographicum. M. A. Baudrand emendavit, illustravit, dimidiaque parte auctiorem fecit. Isenaci, 1677. 2 dln. in 1 bnd. fol.

M. A. Baudrand, Dictionnaire Géographique et Historique. Paris, 1705. 2 dln. in 1 bnd. fol.

J. de Raei de Jonge, Dictionarium geographicum ofte woordenboek des ganschen aard-rijks: waarin alle desselfs voornaamste koninkrijken, hartogdommen, prinsdommen, enz. eilanden, steden, academiën, kasteelen, enz. beknoptelyk beschreven worden. Nu voor de tweedemaal, nevens een kort begryp der geographie, in het ligt gebragt. Amst., 1700. 4o.

Encyclopédie méthodique. Géographie physique, par Desmarest. (Continuée par Bory de St. Vincent, Doin, Ferry et Huot). Tom. I—V. Paris, An 3—1828. 5 dln. — Atlas encyclopédique, contenant les cartes et les planches relatives à la géographie physique. Par Desmarest et Bory de St. Vincent. Paris, 1827. — Géographie ancienne, par Mentelle. Tom. I—III. Paris, 1787—1792. 3 dln. — Géographie moderne, (par Robert et Masson de Morvilliers). Tom. I—III. Paris, 1782—1788. 3 dln. — Atlas encyclopédique, contenant la géographie ancienne, et quelques cartes sur la géographie du moyen-âge, la géographie moderne, et les cartes relatives à la géographie physique. Par Bonne et Desmarets. Paris, 1787—1788. 2 dln. — Samen 14 dln. 4o.

G. **Bruining**, Algemeen aardrijkskundig woordenboek, naar de nieuwste berigten en landverdeelingen. Rotterdam, 1821—1822. 2 dln. 8o.

A. **Meissas** et **Michelot**, Dictionnaire de géographie ancienne et moderne, contenant tout ce qu'il est important de connaître en géographie physique, politique, commerciale et industrielle et les notions indispensable pour l' étude de l' histoire. Avec 8 cartes. Paris, 1847. 8o.

A. **Petermann**, Mittheilungen aus Justus Perthes' Geographischer Anstalt über wichtige neue Erforschungen auf dem Gesammtgebiete der Geographie. 1860—1904. Gotha, 1860—1904. 47 dln. Met kaarten. 4o.

Achtereenvolgens onder redactie van A. Petermann, E. Behm en A. Supan.

A. **Petermann**, Mittheilungen aus Justus Perthes' Geographischer Anstalt. Ergänzungsbände 1860—1900. Gotha, 1860—1900. 29 dln. Met kaarten en platen. 4o.

De werken zijn met hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Inhaltsverzeichniss von Petermann's »Geographischen Mittheilungen" 1855—1864. Gotha, 1865. — Idem. 1865—1874. Gotha, 1877. — Idem. 1875—1884. Gotha, 1886. — Idem. 1885—1894. Gotha, 1897. — Samen 4 dln. 4o.

Ocean Highways: the Geographical Review. Edited by Clements R. Markham. 1873. London, 1873. 4o.

Boletim da Sociedade de Geographia de Lisboa, fundada em 1875. 2a—20a série. Lisboa, 1881—1903. 19 dln. 8o.

Actas das sessões da Sociedade de Geographia de Lisboa. Fundada em 1875. Vol. XIV e XV. Lisboa, 1894—1895. 2 dln. 8o.

Annaes da Commissão central permanente de geographia. No. 1. Dezembro 1876. Lisboa, 1876. 8o.

Sociedade de Geographia de Lisboa. Publicações avulsas:

La question du Zaire. Droits du Portugal. Memorandum. Édition Française. Lisbonne, 1883. 8°.

La question du Zaire. Suum cuique. Lettre à M. Behaghel par Luciano Cordeiro. Lisbonne, 1883. 8°.

Stanley's first opinions. Portugal and the slave trade. Lisbon, 1883. 8°.

La question du Zaire. Le Portugal et la traite de noirs. Lettre de la Commission Nationale Africaine de la Société de Géographie de Lisbonne à tous les Instituts et Sociétés en rapport avec elle. Lisbonne, 1883. 8°.

Les institutions de prévoyance du Portugal, par Costa Goodolphim. Lisbonne, 1883. 8°.

A questão do meridiano universal. Parecer da secção de nautica, relator J. B Ferreira d'Almeida. Lisboa, 1883. 8°.

Expedição scientifica á Serra da Estrella em 1881. Relatorios. Lisboa, 1883. 5 dln. 4°.

Le Zaire et les contrats de l'Association Internationale. Conférence faite le 21 Juin 1884 par C. Magalhães. Lisbonne, 1884. 8°.

Resposta á Sociedade Anti-esclavista de Londres, por J. A. Corte Real. Lisboa, 1884. . 8°.

Subsidios para a historia do jornalismo nas provincias ultramarinas Portuguezas pelo socio Brito Aranha. Lisboa, 1885. 8°.

Elogio historico do presidente honorario e effectivo da Sociedade de Geographia de Lisboa o conselheiro Antonio Augusto d'Aguiar, lido por Gomes de Brito. Lisboa, 1887. 8°.

Les champs d'or (Afrique Portugaise) par A. P. Paiva e Pona. Traduit du "Bulletin de la Société de Géographie" par A. de Portugal de Faria. Lisbonne, 1891. 8°.

Sociedade de Geographia de Lisboa. Catalogos e indices. As publicações por Luciano Cordeiro. Lisboa, 1889. 8o.

Sociedade de Geographia de Lisboa. Indices e Catalogos. A Bibliotheca. I. Obras impressas. Lisboa, 1890. — Primeiro annexo. Lisboa, 1893. 8o.

Société de Géographie de Lisbonne. Statuts adoptés par l' assemblée générale et approuvés par l' autorité publique. Lisbonne, 1895. 8o.

Boletim da Sociedade de Geographia de Lisboa. Numero commemorativo do 25o. anniversario da Sociedade. Abril de 1901. Lisboa, 1901. 8o.

Tijdschrift van het Aardrijkskundig Genootschap, gevestigd te Amsterdam. Onder redactie van C. M. Kan en N. W. Posthumus. Eerste Serie. Deel I—VII. Amst., 1876—1883. Met kaarten. 4o.

Bijbladen van het Tijdschrift van het Aardrijkskundig Genootschap, gevestigd te Amsterdam, onder redactie van C. M. Kan en N. W. Posthumus. Amst. en Utr., 1879—1883. Nos. 1—12, in 3 bdn. Met kaarten. 4o.

De hierin voorkomende stukken zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Tijdschrift van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, gevestigd te Amsterdam. Tweede Serie. Deel I—XXI. Leiden, 1884—1904. 21 dln. in 42 bdn. Met kaarten en platen. 8o.

Reglementen van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, opgericht in 1873, van 1873, 1879, 1884 en 1890. 4 stn. 8o.

Naamlijst der leden van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap op 1 Juni 1900. Leiden, 1900. 8o.

II. Algemeene Aardrijkskunde.

(*Voor wiskundige aardrijkskunde zie men verder de afdeeling Wiskunde en voor natuurkundige aardrijkskunde de afdeeling Natuurkunde*).

Ernst Kapp, Vergleichende Allgemeine Erdkunde in wissenschaftlicher Darstellung. Zweite verbesserte Auflage. Braunschweig, 1868. 8o.

J. Hann, F. v. Hochstetter und **A. Pokorny,** Allgemeine Erdkunde. Ein Leitfaden der astronomischen Geographie, Meteorologie, Geologie und Biologie. Mit 143 Holzschnitten im Text und 5 Farbendruck-Tafeln. Prag, 1872. 8o.

F. W. C. Krecke, Handboek der algemeene natuurkundige aardrijkskunde. 4de verbeterde en vermeerderde druk, met 6 kaarten en 46 houtgravuren. Leiden, 1879. 8o.

F. W. C. Krecke, Beginselen der algemeene natuurkundige aardrijkskunde. 8ste verbeterde en vermeerderde druk. Met 4 kaarten en 20 houtsneeplaten in den tekst. Zalt-Bommel, 1880. 8o.

P. R. Bos, Algemeene aardrijkskunde in beknopten vorm. Geillustreerd met 36 platen, 11 kaarten en vele figuren. Groningen, 1897. 8o.

R. Schuiling, Algemeene aardrijkskunde ten dienste van het onderwijs en voor zelfstudie. Zutphen, 1900. Met illustraties en kaarten. 2 dln. 8o.

I. Lucht, water en land. — II. Planten, dieren en menschen.

III. Bijzondere Aardrijkskunde.

A. OUDE AARDRIJKSKUNDE.

H. Kiepert, Lehrbuch der alten Geographie. Berlin, 1878. 8o.

J. G. Schlimmer, Oude aardrijkskunde. Groningen, 1879. 8o.

Schul-Atlas für die alte Erdbeschreibung, zur allgemeinen Schul-Encyclopädie gehörig. Braunschweig, 1799. fol.

Philippi Cluverii Introductio in universam geographiam tam veterem quam novam, tabulis geographicis ac notis olim ornata à Joh. Bunone, jam vero locupletata additamentis et annotationibus. Joh. Frid. Hekelii et Joh. Reiskii. Amstelaedami, J. Wolters. 1697. 4o.

Georg Henischius, Epitome geographiae veteris et novae, et Pomponius Mela, De situ orbis. Augustae Vindelicorum, 1577. 8o.

Pausaniae Graeciae descriptio accurata (Graece), qua lector ceu manu per eam regionem circumducitur: cum Latina Romuli Amasaei interpretatione. Ascess. Gul. Xylandre et Frid. Sylburgii annotationes, ac J. Kuhnii. Lipsiae, Th. Fritsch. 1696. fol.

Pomponii Melae De situ orbis libri III. Cum notis integris H. Barbari, P. J. Olivarii, F. N. Pintiani, P. Ciacconii, A. Schotti, I. Vossii et J. Gronovii. Acc. J. Honorii Excerpta cosmographiae etc. Curante Abr. Gronovio. Lugd. Bat., Ex Officina Sam. Luchtmans, 1722. 8o.

Christoph. Cellarius, Notitia Orbis Antiqui, sive Geographia plenior, ab ortu Rerumpublicarum ad Constantinorum tempora orbis terrarum faciem declarans. Cantabr., 1703—1706. Met portr. en krtn. 2 dln. 4o.

Stephani Byzantini Gentilia per epitomen, antehac de urbibus inscripta. (Gr. et Lat.), quae ex MSS. Codicibus restituit, supplevit, ac Latina versione et commentario illustravit Abr. Berkelius. Acced. collectae ab Jac. Gronovio variae lectiones, intermixtis ejusdem notis. Lugd. Bat., F. Haaring. 1694. fol.

Lucae Holstenii Notae et castigationes in Stephanum Byzantium De Urbibus. Acced. Scymni Chii Fragmenta Graeca, cum versione Latina Lucae Holstenii, nec non vetus pictura Nymphaei, et dissertationes. Omnia ex recens. Theod. Rykii. Lugd. Bat., P. van der Aa. 1692. fol.

Dionysii Alexandrini De situ orbis liber, interprete Andrea Papio: ut et Aristophanis Plutus. Cura Sig. Havercampi. (Grieksch en Latijn). Lugd. Batav., 1736. 8o.

Eustathii Commentarii in Dionysium Periegetam, Alexandro Polito interprete. Coloniae Allobrogum, 1741. 8o.

A. Ortelius, Parergon, sive veteris geographiae aliquot tabulae. (In A. Ortelius, Theatrum orbis terrarum, 1592). fol.

Nomenclator Ptolemaicus; omnia locorum vocabula, quae in tota Ptolemaei Geographia occurrunt: ad fidem Graeci codicis purgatus et in ordinem non minus utilem quam elegantem digestus. Antverpiae, in officina Plantiniana, sumptibus Abr. Ortelii, 1591. (In A. Ortelius, Theatrum orbis terrarum. Antv., 1592). fol.

Orbis antiqui Tabulae geographicae secundum Cl. Ptolemaeum, cum indice philologico absolutissimo omnium locorum, montium, fluminum etc. in tabulis occurrentium, situm, nomina recentiora, et alia ei pertinentia, lineis per ipsas ductis, accuratissime indicante; in usum geographiae veteris studiosorum. Amst., Apud R. et J. Wetstenios et Guil. Smith., 1730. fol.

Strabonis Geographicorum lib. XVII. Olim, ut putatur, a Guarino Veronensi ac Gregorio Trifernate Latinitate donati, jam denuo a Conrado Heresbachio recogniti. Item, Epitomae eorundem XVII de Geographia librorum, nunc primum de Graeco sermone in Latinum conversae, Hieronymo Gemusaeo interprete. Basileae, Joan. Walder. 1539. fol.

J. H. Kroon, Dissertatio lit. inaug. de Hannonis periplo. Zutphaniae, 1840. 8o.

Peutingeriana tabula itineraria quae in augusta bibliotheca Vindobonensi nunc servatur adcurate exscripta. Numini Maiestatique Mariae Theresiae Reginae Augustae dicata a F. Chr. de Scheyb. Vindobonae, 1753. fol.

Jean-Bapt. Bourguignon d'Anville, Notice de l'ancienne Gaule, tirée des monumens Romains. Paris, 1760. Met kaart. 4o.

S. Muller Hzn., De Civitates van Gallië. (Verhandelingen der Kon. Akad. van Wetenschappen te Amsterdam. Afd. Letterkunde. Nieuwe Reeks. Deel II). Met twee kaarten. Amsterd., 1898. 8o.

Thomas Gale, Antonini iter Britanniarum commentariis illustratum. Opus posthumum revisit, auxit, edidit R. G. Accessit Anonymi Ravennatis. Britanniae chorographia, cum autographo

Regis Galliae Ms°. et codice Vaticano collata; adjiciuntur conjecturae plurimae, cum nominibus locorum Anglicis, quotquot iis assignari potuerint. Londini, 1709. 4°.

S. Muller Hzn., De Germaansche volken bij Julius Honorius en anderen. (Verhandelingen der Kon. Akad. van Wetenschappen te Amsterdam. Afd. Letterkunde. Nieuwe reeks. Deel I.) Amsterd., 1895. Met 1 kaart. 8°.

J. Ziegler, Terrae Sanctae, quam Palestinam nominant, Syriae, Arabiae, Aegypti et Schondiae doctissima descriptio, unà cum singulis tabulis earundem regionum topographicis. Holmiae urbis calamitossima clades ab eodem descripta. Terrae Sanctae altera descriptio juxta ordinem alphabeti, authore Wolffgango Weissenburgio. Argentorati, 1536. fol.

B. MIDDELEEUWSCHE AARDRIJKSKUNDE.

Chorasmiae et Mawaralnahrae, hoc est, regionum extra fluvium Oxum descriptio, ex tabulis Abulfedae Ismaelis, Principis Hamah. Londini, 1650. 4°.

Binae tabulae geographicae, una Nassiv Eddini Persae, altera Ulug Beigi Tatari: opera et studio Joh. Gravii nunc primum publicatae. Londini, 1652. 4°.

Itinerarium Beniamini Tudelensis; in quo res memorabiles, quas ante 400. annos totum fere terrarum orbem notatis itineribus dimensus vel ipse vidit vel a fide dignis suae aetatis hominibus accepit, breviter atque dilucide describuntur. Ex Hebraico Latinum factum Bened. Aria Montano interprete. Antv., ex officina Christoph. Plantini, 1575. 8°.

M. Alting, Descriptio secundum antiquos Agri Batavi et Frisii, una cum conterminis, sive Notitia Germaniae Inferioris, cis et ultra Rhenum, qua hodie est in dicione VII Foederatorum. Repraesentata

tabulis geographicis V et commentario etc. Amstelaed., H. Wetstenius. 1697. fol.

M. Alting, Descriptio Frisiae inter Scaldis portum veterem et Amisiam, seu inter Sine et Emese: secundum medii aevi scriptores. Quae est Pars II Notitiae Germaniae Inferioris . . . Repraesentata tabulis geographicis IX et commentario etc. Amstelaed., H. Wetstenius. 1701. fol.

Met het voorg. in éen band. Hierin komen schriftelijke aanteekeningen voor van de hand van den hoogleeraar Kluit.

L. Ph. C. van den Bergh, Handboek der Middel-Nederlandsche geographie, naar de bronnen bewerkt. 2e verbeterde druk. 's Gravenh., 1872. Met kaart. 8o.

L. Ph. C. van den Bergh, Aanteekeningen op mijn Handboek der Middel-Nederlandsche geographie. (Afdruk uit Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde, 3e Reeks). 8o.

J. C. Ramaer, Geographische geschiedenis van Holland bezuiden de Lek en Nieuwe Maas in de Middeleeuwen. (Verhandelingen der Kon. Akad. van Wetensch. te Amsterdam. Afd. Letterkunde. Nieuwe reeks. Deel II). Amsterd., 1899. Met 4 krtn. 8o.

C. NIEUWERE AARDRIJKSKUNDE.

1. In het algemeen.

(Handboeken en Verzamelingen; — Geschiedenis der ontdekkingen en Reizen; — Atlassen en Kaarten).

Sebast. Munster, Appendix Geographica in qua tres orbis partes describuntur. Cum tabulis Ptolemaei. Basileae, H. Petrus. 1540. fol.

Sebast. Munster, Cosmographiae universalis libri VI. Basileae, Henr. Petri. 1550. Met houtsnéefig. fol.

Sebast. Munster, Cosmographiae Universalis lib. VI., in quibus describuntur omnium habitabilis Orbis partium situs propriaeque dotes; Regionum Topographicae picturae etc. Basileae, ex officina Henricpetrina. 1572. Met krtn. en pln. in houtsnede. fol.

Hug. Favolius, Theatri orbis terrarum enchiridion, minoribus tabulis per Phil. Gallaeum exaratum: et carmine heroico, ex variis geographis et poëtis collecto, illustratum. Antwerpiae, Chr. Plantinus. 1585. Met kaarten. 4o.

P. Merula, Cosmographiae generalis libri tres. Item Geographiae particularis libri quatuor, quibus Europa in genere, speciatim Hispania, Gallia, Italia describuntur. Cum tabulis geographicis aeneis. Ex officina Plantiniana Raphelengii. 1605. Met krtn. in houtsnede in den tekst. 4o.

Th. Salmon, Hedendaegsche Historie, of Tegenwoordige Staet van alle Volkeren. Uit het Engelsch vertaelt en merkelyk vermeerdert door M. van Goch. Met landkaerten en platen versiert. Amsterd., Is. Tirion. 1729—1737. 9 deelen. 8o.

I. China, Japan, de Ladrones, Filippynsche en Molukkische eilanden en Makassar. 1729. — II. De Sundasche eilanden, de Nikobar en Andoman eilanden, Siam, Kochin-China en Tonkin. 1729. — III. Pegu, Ava, Arrakan, Acham, eigenlyk India of het ryk van den Groten Mogol, Malabar, Kormandel en Ceilon. 1731. — IV. Persia, Arabia en Asiatisch Tartaryen. 1731. — V. Het Turksche Ryk in het algemeen. Het Turksche ryk in Asia en Africa. Besluit van Asia, of de V. deelen der Hedendaagsche Historie. 1732. — VI. Europisch Turkyen en de Grieksche Kerk, Polen en Litthauwen. 1734. — VII. Rusland, Zweden, Denemarken en Noorwegen, de landen onder de Noordpool en de Groenlandsche Visschery. 1735. — VIII. Het Duitsche Keizerryk in 't algemeen, de Opper-Saxische, Neder-Saxische, Westphaalsche en Nederrynsche kreitzen in 't byzonder. 1736. — IX. Vervolg van het Duitsche Keizerryk, in 't byzonder de Opper-Rhynsche, Frankische, Zwabische, Beyersche en Oostenryksche Kreitzen; alsmede Bohemen, Moravien, Silesien, Hungaryen, Zevenbergen en de Frontierlanden des Keizerryks. 1737.

Hedendaagsche Historie, of Tegenwoordige Staat van alle

Volkeren. Met landkaarten en printverbeeldingen versierd. Amsterd., Is. en de wed. Tirion enz. 1738—1795. 23 dln. 8°.

Vervolg van het voorgaande werk.

X. De Oostenryksche, Fransche en Pruissische Nederlanden. 1738. — XI. De Vereenigde Nederlanden. Algemeene beschrijving des lands, van de zeden en den godsdienst der inwoners, kort begrip der historie, beschrijving der generaliteits collegiën, der Oost- en West-Indische maatschappij, der handwerken, visscherijen, van den koophandel enz. 1739. — XII. Vervolg. De Generaliteits Landen, Staats Brabant, Staats Land van Overmaaze, Staats Vlaanderen en Staats Opper-Gelderland, de Barrière-plaatzen enz. 1740. — XIII. Gelderland. 1741. — XIV—XVIII. Holland. 1742—1750. — XIX—XX. Zeeland. 1751—1753. — XXI—XXII. Utrecht. 1758—1772. — XXIII—XXVI. Friesland. 1785—1789. — XXVII—XXX. Overijssel. 1781—1793. — XXXI—XXXII. Stad en Lande. 1793—1794. — XXXIII. Drenthe. 1795.

Ook onder den titel: Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden, met de deelcijfers I—XXIII. Het grootste gedeelte van dit werk is geschreven door J. Wagenaar. Zeeland is bewerkt door P. Boddaert, W. van Citters, J. Plevier, N. van de Schatte, J. Dominicus Jz., J. van Vryberghe, I. Pauw en P. Haak Kerkman, terwijl de kaarten zijn vervaardigd door W. T. Hattinga en zijne zonen D. W. C. en A. Hattinga. Omtrent de schrijvers der overige deelen zie men J. I. van Doorninck, Vermomde en naamlooze schrijvers, II, 523.

Hedendaagsche Historie, of Tegenwoordige Staat van:
Groot Brittanie. Amsterd., Is. Tirion. 1754—1755. 2 dln.
Frankrijk. Amsterd., Is. Tirion. 1756—1757. 2 dln.
Spanje en Portugal. Amsterd., Is. Tirion. 1759.
Switzerland en Italie. Amsterd., Is. Tirion. 1760—1761 3 dln.
Afrika. Amsterd., Is. Tirion. 1663.
Amerika. Amsterd., Is. Tirion. 1766—1769. 3 dln.

Deze tien deelen vormen het vervolg en slot van het voorgaande werk. Ze zijn voor elk rijk met afzonderlijke titels gedrukt, zonder doorloopend deelcijfer. Het geheele werk bevat dus 43 deelen.

F. Ostervalt, Kort en bevatbaar onderwijs in de eerste gronden der Geographie. Naar het Fransch. Amsterdam, J. Loveringh. 1762. 8°.

Met wapenband versierde schoolprijs te Vere in 1798.

R. Pococke, Beschryving van het Oosten en van eenige andere landen. Uit het Engelsch overgezet en met aanteekeningen voorzien door E. W. Cramerus. Met eene voorrede van R. Schutte. Utrecht, 1776—1786. 3 dln. 6 stn. Met pln. 4o.

I. Egypte. — II. Palestina, Syrie, Mesopotamie, Cyprus, Kandie, en de Grieksche eilanden in den Archipel. — III. Klein Asie, Thracie, Griekenland en eenige andere gewesten van Europa.

E. A. W. von Zimmermann, De Aarde en hare Bewoners, volgens de nieuwste ontdekkingen, een werk ter bevordering der kennis van landen en volken en van derzelver voortbrengsels en handel. Naar het Hoogduitsch. Met platen. Haarlem, 1816—1821. 10 deelen. 8o.

I. Inleiding. Afrika in 't algemeen. Guinea. — II. West-Indië. — III. Het Westelijk gedeelte van den Noord-Pool, of Ysland, Groenland, Canada enz. — IV. Noord-Amerika. — V. Florida en Mexico, en de Noordelijkste streken van Zuid-Amerika. — VI. Peru, Paraguay en Tukuman. — VII. Brasilien, Chili en Patagonien. — VIII. Aziatisch Rusland. — IX. Vervolg van Aziatisch Rusland en Chineesch Tartaryen. — X. China en Korea.

J. Pinkerton, Géographie moderne, rédigée sur un nouveau plan, ou description historique, politique, civile et naturelle des Empires, Royaumes, Etats et leurs Colonies; avec celle des Mers et des îles de toutes les parties du monde. Traduite de l'anglais, avec des notes et augmentations par C. A. Walckenaer. Précédée d'une introduction à la Géographie mathématique et critique, par S. F. Lacroix. Accompagnée d'un Atlas in - 4o. de 42 cartes, dressées par Arrowsmith, revues et corrigées par J. N. Buache. Paris, 1804. 6 dln. 8o. Met atlas. 4o.

L'Univers Pittoresque. Histoire et description de tous les peuples, de leurs religions, moeurs, coutumes, industrie etc. Paris, 1825—1860. 69 dln. Met pln. en krtn. 8o.

Europe: 1. Grèce, par Pouqueville. — 2. Italie, par Artaud. Sicile, par de la Salle. — 3. La Suisse et le Tyrol, par Ph. de Golbéry. — 4. Suède et Norwége, par Ph. le Bas. — 5 et 6. Allemagne, par Ph. le Bas. 2 dln. — 7 et 8. Russie, par Chopin. La Crimée, par

César Famin. Les provinces Russes en Asie, Circassie et Géorgie, par César Famin. Arménie, par Boré. 2 dln. — 9. Turquie, par J. M. Jouannin et J. van Gaver. — 10. Pologne, par Ch. Forster. — 11—24. France. Annales historiques, par Ph. le Bas. 2 dln. Dictionnaire encyclopédique, par Ph. le Bas. 12 dln. Atlas. 3 dln. — 25—27. Angleterre, par L. Galibert et C. Pellé. 3 dln. — 28. Autriche, Prusse et États de la Confédération Germanique pour faire suite à l'histoire générale de l'Allemagne, par Ph. le Bas. — 29. Belgique et Hollande, par van Hasselt. — 30 et 31. Espagne, par J. Lavallée et A. Guéroult. 2 dln. — 32. Angleterre, Écosse et Irlande, par L. Galibert et C. Pellé. Tome IV. — 33. Villes Anséatiques, par Roux de Rochelle. — 34. Portugal, par F. Denis. — 35. Danemark, par J. B. Eyriès. — 36 et 37. Italie ancienne, par Duruy, Filon, Lacroix et Yanoski. — 38. Iles de la Grèce, par Lacroix. — 39. Provinces Danubiennes et Roumaines, par Chopin et Ubicini. — 40. Grèce moderne, par Brunet de Presle et A. Blanchet.

Asie: 1. Chine, par G. Pauthier. — 2. Perse, par L. Dubeux. — 3. Inde, par Dubois de Jancigny et Xavier Raymond. — 4. Palestine, par S. Munk. — 5. Arabie, par N. Desvergers. — 6. Tartarie, Béloutchistan, Boutan et Népal, par L. Dubeux et V. Valmont. Afghanistan, par X. Raymond. — 7. Syrie ancienne et moderne, par J. Yanosky. — 8. Japon, Indo-Chine, Ceylan, par Dubois de Jancigny. — 9. Chaldée, Assyrie etc., par F. Hoefer. — 10. Chine moderne, par G. Pauthier et Bazin. — 11. Asie mineure, par Ph. le Bas.

Afrique: 1. Égypte ancienne, par Champollion-Figeac. — 2. Esquisse générale de l'Afrique et Afrique ancienne, par Avezac. Carthage, par Dureau de la Malle et J. Yanoski. Numidie et Mauritanie, par L. Lacroix. L'Afrique chrétienne et domination des Vandales en Afrique, par J. Yanosky. — 3. Sénégambie et Guinée, par A. Tardieu. Nubie, par S. Cherubini. Abyssinie, par N. Desvergers. — 4. Iles de l'Afrique, par D'Avezac. — 5. Afrique australe, Afrique orientale, Afrique centrale, Empire de Maroc, par F. Hoefer. — 6. Egypte, depuis la conquête des Arabes jusqu'à la domination française, par J. J. Marcel; sous la domination française, par A. Ryme; sous la domination de Méhémet Aly, par P. et H. — 7. Algérie, par Rozet et Carette. États Tripolitains, par F. Hoefer. Tunis, par L. Frank.

Amérique: 1. Brésil, par F. Denis. Colombie et Guyanes, par C. Famin. — 2. États-Unis d'Amérique, par Roux de Rochelle. — 3. Chili, Paraguay, Uruguay, Buenos-Ayres, par C. Famin. Patagonie, par F. Lacroix. Iles diverses des trois océans et régions circompolaires, par Bory de Saint-Vincent et F. Lacroix. — 4. Mexique et Guatemala, par de Larenaudière. Pérou, par Lacroix. — 5. Histoire des Antilles, par E. Regnault. Suite des États-Unis depuis 1812, par E. Regnault

et J. Labaume. Possessions anglaises dans l'Amérique du Nord, par F. Lacroix. Les Californies etc., par F. Denys.

Océanie: 1—3. Revue géographique et ethnographique de la Malaisie, de la Micronésie, de la Polynésie et de la Mélanésie, par G. L. Domeny de Rienzi. 3 dln.

Malte-Brun, Précis de la géographie universelle, ou description de toutes les parties du monde sur un plan nouveau, d'après les grandes divisions naturelles du globe; précédée de l'histoire de la géographie chez les peuples anciens et modernes, et d'une théorie générale de la géographie mathématique, physique et politique; accompagnée de cartes, de tableaux etc. Nouvelle édition, revue, corrigée et augmentée par J. J. N. Huot. Bruxelles, 1832—1835. 6 dln. 8o.

J. Kramers Jz., Geographisch-statistisch-historisch handboek, of beschrijving van het wetenswaardigste uit de natuur en geschiedenis der aarde en harer bewoners. Met twee uitslaande platen. Gouda, 1850. 2 deelen. 8o.

Sack, Beschrijving van alle landen, staten en rijken der aarde. Aardrijkskundig handboek volgens de jongste toestanden. Vrij bewerkt naar de tweede hoogduitsche uitgave, met een voorbericht van J. J. Kreenen. Zwolle, 1867—1871. 5 dln. 8o.

I. Inleiding. Europa in 't algemeen. Duitschland. — II. Vervolg van Duitschland. Zwitserland. Frankrijk. Luxemburg. België. — III. Nederland. Groot-Brittannië en Ierland. Het Pyreneesche schiereiland. — IV. Italië. Het Grieksch-Turksch schiereiland. Rusland. Noorwegen en Zweden. Denemarken. — V. Azië. Australië. Afrika. Amerika. Poollanden.

G. A. von Kloeden, Handbuch der Erdkunde. Theil I—IV. 3te Auflage. Berlin, 1873—1877. 4 dln. 8o.

I. Die physische Geographie. — II. Länder- und Staatenkunde von Europa: das deutsche Reich, die Schweiz, die österreichisch-ungarische Monarchie. — III. Länder- und Staatenkunde von Europa: die Staaten von Nord-, Ost-, Süd- und West-Europa. — IV. Länder- und Staatenkunde von Asien, Australien, Afrika und Amerika.

E. Zuidema, Geographie. Leerboek bij het onderwijs en eigen studie. Met 33 fig. en kaarten en 3 platen. Tweede uitgaaf. Sneek, 1882. 8o.

Adrian Balbi's Allgemeine Erdbeschreibung. Ein Hausbuch des geographischen Wissens für die Bedürfnisse aller Gebildeten. 7te Auflage. Neu bearbeitet und erweitert von J. Chavanne. Mit 400 Illustrationen und 150 karten. Wien, 1883—1884. 3 dln. 8o.

J. Kramers Jz., De aarde en hare bewoners. Tweede druk van Kramers' Geographisch-statistisch-historisch handboek, naar de beste en nieuwste bronnen herzien door E. Zuidema. Gouda, (1887—1889). 2 dln. 8o.

Hermann Wagner, Lehrbuch der Geographie. Sechste gänzlich umgearbeitete Auflage von Guthe-Wagner's Lehrbuch der Geographie. Band I. (Erschienen in 4 Lieferungen 1894—1899). Einleitung. Allgemeine Erdkunde. Mit 84 Figuren. Hannover und Leipzig, 1900. 8o.

Friedrich Müller, Allgemeine Ethnographie. 2te umgearbeitete und bedeutend vermehrte Auflage. Wien, 1879. 8o.

Oscar Peschel, Völkerkunde. 2te unveränderte Auflage. Leipzig, 1875. 8o.

Friedrich Ratzel, Anthropo-Geographie oder Grundzüge der Anwendung der Erdkunde auf die Geschichte. Stuttgart, 1882. 8o.
Bibliothek Geographischer Handbücher, herausgegeben von Prof. Dr. Friedrich Ratzel.

J. G. Kohl, Die natürlichen Lockmittel des Völker-Verkehrs. Bemerkungen über die wichtigsten rohen Naturprodukte, welche die Ausbreitung des Menschengeschlechts über den Erdboden gefördert, zu Länder-Entdeckung, Ansiedlung, Colonien-Stiftung und Städte-Bau Veranlassung gegeben und in der Geschichte der Geographie eine hervorragende Rolle gespielt haben. Bremen, 1878. 8o.

E. Behm und **H. Wagner**, Die Bevölkerung der Erde. Jährliche Übersicht über neue Arealberechnungen, Gebietsveränderungen, Zählungen und Schätzungen der Bevölkerung auf der gesammten Erdoberfläche. I—VII. (Ergänzungshefte 33, 35, 41, 49, 55, 62 u. 69 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1872—1882. Met kaarten. 4o.

H. Wagner und **A. Supan**, Die Bevölkerung der Erde. Periodische Übersicht über neue Arealberechnungen u. s. w. VIII u. IX. (Ergänzungshefte No. 101 u. 107 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1891 u. 1893. gr. 8o.

A. Supan, Die Bevölkerung der Erde. Periodische Übersicht über neue Arealberechnungen, Gebietsveränderungen, Zählungen und Schätzungen der Bevölkerung auf der gesamten Erdoberfläche. X. Europa. Gotha, 1899. 4o.
Ergänzungsheft No. 130 zu »Petermanns Mitteilungen."

E. Behm, Die modernen Verkehrsmittel. Dampfschiffe, Eisenbahnen, Telegraphen. Eine geographisch-statistische Übersicht mit historischen und volkswirthschaftlichen Notizen. Mit einer Telegraphen- und Dampfschifffahrts-Karte der Erde und einer Kommunikations-Karte von Central-Europa. (Ergänzungsheft No. 19 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1867. 4o.

Paul Stade, Ueber den Einflusz des Klimas und der geographischen Verhältnisse auf die Bauthätigkeit der Menschheit. Hamburg, 1887. 8o.

J. A. de Bruyne, Uit het leven der aarde. Geografische studiën en fantasiën. Schiedam, 1881. 8o.

P. A. Tiele, De ontdekkingsreizen sedert de vijftiende eeuw. Voorafgegaan door een overzicht van de geschiedenis der aardrijkskundige ontdekkingen voor de Portugeezen. Vrij bewerkt naar Vivien de Saint-Martin. Leiden, 1874. 8o.

E. Zuidema, De aardrijkskundige ontdekkingen en ontdekkers. Naar orde van tijd en plaats gerangschikt. Utrecht, 1881. 8o.

P. J. Veth, Ontdekkers en onderzoekers. Zevental levensschetsen, ter tweede verbeterde en vermeerderde uitgave bijeenverzameld. Leiden, 1884. 8o.

Levensschetsen van Ph. Baldaeus, S. van de Putte, C. G. C. Reinwardt, J. F. G. Brumund, F. Roorda, W. R. van Hoëvell en J. K. J. de Jonge.

C. M. Kan, Ontdekkingsreizen van den nieuweren tijd. Africa. Utrecht, 1871. Met kaart. 8o.

Célébration nationale en 1898 du 4me centenaire de la découverte du chemin maritime des Indes. Programme général dressé suivant l' arrêté ministériel du 2 Avril 1897 et approuvé par le Gouvernement Portugais. Lisbonne, 1897. 8o.

P. A. Tiele, Affonso d'Albuquerque in het Oosten. 1507—1515. (Overgedrukt uit »de Gids", 1876). 8o.

P. A. Tiele, La 13e partie de la Collection des grands voyages et les récits originaux Hollandais. 1871. 8o.

Oost-Indische ende West-Indische voyagien. Amsterd., M. Colijn. 1619. Met pln. en krtn. langw. 4o. Zie de onderafdeeling: De Oost-Indische Archipel.

Chr. Lud. Reinhold, Korte geschiedenis of beschryving van de zee-reizen rondom de wereld en de voornaamste landontdekkingen in het Zuiden en in het Noorden. Uit het Hoogduitsch vertaald. 's Gravenh., 1788. 8o.

Voyage pittoresque autour du monde. Résumé général des voyages de découvertes de Magellan, Tasman, Dampier, Anson, etc. etc. Publié sous la direction de Dumont d'Urville. Accompagné de cartes et de nombreuses gravures. Paris, 1834—1835. 2 deelen. groot 8o.

Journael ofte beschrijvinghe van de wonderlicke reyse, gedaen door Willem Cornelisz. Schouten van Hoorn, in de jaren 1615, 1616

en 1617. Hoe hy bezuyden de Strate van Magellanes een nieuwe Passagie tot in de groote Zuyd-zee ontdeckt, en voort den gheheelen Aerdt-Kloot om .gheseylt heeft enz. Arnhem, Jan Jansz. 1618. Met platen en kaarten. 4o.

De eerste druk van dit journaal verscheen in 1617 te Amsterdam bij de wed. Michel de Groot in het Nederl. en in het Fransch. In 1619 verschenen er vertalingen van in het Latijn, Italiaansch en Spaansch. De bovenstaande Arnhemsche uitgave verscheen in hetzelfde jaar 1618 aldaar ook in het Hoogduitsch. Zie Brunet, Manuel du libraire.

Oost- en West-Indische Voyagie, door de Strate Magallanes naer de Moluques, met ses schepen onder den Commandeur Joris Spilbergen. Als mede de wonderlijcke reyse ghedaen door Willem Cornelisz. Schouten van Hoorn en Jacob le Maire, in den Jaere 1615, 1616, 1617. Hoe sy besuyden de Straet van Magallanes een nieuwe passagie tot in de groote Zuijdt-Zee ontdeckt, voort den gheheelen Aerdt-Kloot om-ghezeylt hebben. Amstelredam, Joost Hartgers. 1648. 4o.

Journael van de Nassausche Vloot, ofte beschrijvingh van de voyagie om den gantschen Aert-Kloot, gedaen met elf schepen, onder 't beleydt van den admirael Jaques l'Heremite ende Vice-admirael Gheen Huygen Schapenham, in de jaren 1623, 1624, 1625 en 1626. Noch is hier by gevoegt een beschrijvinge van de regeeringe van Peru enz. Amstelredam, Joost Hartgertsz. 1648. 4o.

Tweejaarige reyze rondom de wereld, ter nadere ontdekkinge der onbekende Zuydlanden, met drie schepen, in het jaar 1721 ondernomen (door Jacob Roggeveen) enz. Nevens de reyze van het Oostindisch schip Barneveld, uyt Holland tot aan de Kaap der Goede Hoope, in 't jaar 1719. 2e Druk. Versiert met een Reyskaart en Prentverbeeldingen. Dordrecht, 1758. 4o.

Histoire de l'expédition de trois vaisseaux, envoyés par la Compagnie des Indes Occidentales des Provinces-Unies, aux Terres Australes en 1721. Par Monsieur de B***. La Haye, 1739. 2 dln. 8o.

De schrijver was commandant van de troepen aan boord van de Arend.

Dagverhaal der ontdekkings-reis van Jacob Roggeveen, met de schepen den Arend, Thienhoven en de Afrikaansche Galei, in de jaren 1721 en 1722. Uitgegeven door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Middelb., 1838. Met portret, facsimile en kaart. 8o.

Historische beschryving der reizen, of nieuwe en volkoome verzameling van de aller-waardigste en zeldsaamste zee- en landtogten, ter ontdekkinge en naspeuringe gedaan enz. Verrykt met Kunst-Plaaten, alsmede voorzien met geogr. kaarten enz. (Naar het Fransch van Ant. Fr. Prevost). 's Gravenh., 1747—1767. 21 dln. 4o.

(L. A. de Bougainville), Voyage autour du monde, par la frégate du roi la Boudeuse et la flute l'Étoile en 1766, 1767, 1768 et 1769. 2e Édition, augmentée. Paris, 1772. Met pln. en krtn. 2 dln. 8o.

Supplément au Voyage de M. de Bougainville; ou journal d' un voyage autour du monde, fait par Banks et Solander, en 1768, 1769, 1770 et 1771. Traduit de l'Anglois, par de Fréville. Paris, 1772. 8o.

Voyages autour du monde, entrepris par ordre de Sa Majesté Britannique, pour faire des découvertes dans l' hémisphère austral, exécutés successivement par le Chef d' Escadre Byron, les Capitaines Wallis, Carteret et Cooke, dans les vaisseaux le Dauphin, l' Hirondelle et l' Endeavour: rédigés par J. Hawkesworth sur les journaux tenus par les divers Commandans et d'après les papiers de Jos. Banks. Ouvrage enrichi de figures, de plans et de cartes. Traduit de l' Anglois. Amst. et Rotterd., 1774. 4 dln. 4o.

P. M. F. de Pagès, Voyages autour du monde et vers les deux poles, par terre et par mer, pendant les années 1767—1776. Berne et Lausanne, 1783. 3 dln. 8o.

James Cook, Reize rondom de waereld, vertaald door J. D. Pasteur. Met kaarten en plaaten. Leyden, Amsterd. en 's Haage, 1795—1803. 13 dln. 8o.

O. von Kotzebue, Ontdekkingsreis in de Zuid-Zee en naar de Berings-straat, in de jaren 1815, 1816, 1817 en 1818. Uit het Hoogduitsch. Met kaarten en platen. Amst., 1822. 3 dln. 8o.

J. P. M. Willinck, Reize om de wereld, gedaan in de jaren 1823 en 1824, met Z. M. Korvet Lynx. Met platen, kaarten en tabellen. Breda, 1836. 8o. Met atlas met platen, kaarten en tabellen Breda, 1835. 4o.

P. Troost Gz., Aanteekeningen gehouden op eene reis om de wereld met het Fregat de Maria Reigersberg en de Korvet de Pollux, in de jaren 1824, 1825 en 1826, met platen. Nieuwe uitgave. Amsterd., 1833. 8o.

J. Boelen Johz., Reize naar de Oost- en Westkust van Zuid-Amerika en van daar naar de Sandwichs- en Philippijnsche eilanden, China enz. gedaan, in de jaren 1826—1829, met het koopvaardijschip Wilhelmina en Maria. Amsterd., 1835—1836. Met platen en kaarten. 3 dln. 8o.

N. J. Andersson, Eine Weltumsegelung mit der Schwedischen Kriegsfregatte Eugenie (1851—1853). Deutsch von K. L. Kannegieszer. Leipzig, 1854. 8o.

H. J. L. T. de Vaynes van Brakell, Zestien zeereizen. Herinneringen uit een veertigjarige loopbaan bij de marine. Amsterdam, 1870. Met platen. 8o.

The Cruise of Her Majesty's Ship »Bacchante" 1879—1882. Compiled from the private journals, letters and note-books of Prince Albert Victor and Prince George of Wales, with additions bij John N. Dalton. London, 1886. Met krt. en pln. 2 dln. 8o.

De vermaarde Reizen van Vincent le Blanc van Marsilien, die hy in de vier delen des Werrelts gedaan heeft, t. w. in Oost- en Westindien, in Persien, Arabien, Pegu; in de koninkrijken van

Fez en Marokko, in Guinea en in 't geheel innerlijk deel van Afrika; in Spanjen, Frankrijk, Italiën en Nederlant enz. Nieuwelijks door J. H. Glazemaker vertaalt, en met kopere platen verciert. Amst., Jan Hendriksz. en Jan Riewertsz. 1654. 2 dln. 1 bnd. 4o.

Jan Somers Zee en Landt Reyse, gedaen naer de Levante enz. Desen tweden druck vermeerdert met de maniere van leven, gods-dienst, enz. der Turcken. Amsterd., Joost Hartgers. 1649. 4o.

De Reyse en optekeningh van Boulaye le Gouz, Aengevinsch Edelman. In welke beschreven worden de religien, regeringen en gelegentheden van den staet en koningrijken van Italien, Grieken, Natolien, Syrien, Palestinen, Karamenien, Chaldeen, Assyrien, den grooten Mogol, Byapour, d' Oost-Indiens der Portugijsen, Arabien, Egypten, Engelant, Irlant, Denemerk, Polen, der Eylanden en andere plaetsen van Europa, Asia en Africa enz. Uyt 't Fransch vertaelt en met kopere platen verciert. Amst., Jacob Benjamijn. 1660. 4o.

Corn. de Bruyn, Reizen door de vermaardste deelen van Klein Asia, de eylanden Scio, Rhodus, Cyprus, Metelino, Stanchio etc. mitsgaders de voornaamste steden van Aegypten, Syrien en Palestina, verrijkt met meer als 200 kopere konstplaaten, enz. Delft, H. van Krooneveld. 1698. fol.

Corn. de Bruin, Reizen over Moskovie, door Persie en Indie: verrykt met 300 konstplaten. Amsterdam, W. en D. Goeree. 1711. fol.

Jean Ovington, Voyages faits à Surate et en d' autres lieux de l' Asie et de l' Afrique, avec l' histoire de la révolution du royaume de Golconde; et des observations sur les vers à soye. Traduit de l' Anglois (par Niceron). Paris, 1725. 2 dln. 8o.

Jonas Hanway's Nieuwe en wetenswaerdige reizen van London door Rusland nae en in Persie. Uit het Engelsch vertaeld. Haerlem, 1755. 2 dln. Met krt. en pln. 4o.

Thomas Shaw, Reizen door verscheiden gewesten van Barbarye en de Levant. Volgens den eersten en tweeden Engelschen druk volleedig in 't Nederduitsch vertaald en met aanmerkingen voorzien. Amst., 1771—1774. 2 dln. in 1 bnd. Met krtn. en pln. 4o.

Rich. Pococke, Beschryving van het Oosten, en van eenige andere landen. Met plaaten. Uit het Engelsch overgezet en met aantekeningen voorzien door E. W. Cramerus. Met eene voorrede van R. Schutte. Utr., 1776. 3 dln. in 6 stn. 4o.

I. Egypte. — II. Palestina, Syrië, Mesopotamie, Cyprus, Kandie en de Grieksche eilanden in den Archipel. — III. Klein-Azië, Thracië, Griekenland en eenige andere gewesten van Europa.

P. E. Isert, Reis na Guinea en de Caribische eilanden in Columbien. Uit het Hoogduitsch. Met plaaten. Dordrecht, 1790. 8o.

Alex. Rochon, Reis door Madagascar en de Oost-Indiën. Uit het Fransch vertaald. Dordrecht, 1793. 8o.

D. Campbell, Landreize naar de Oostindiën, langs eenen tot heden nog nooit door Europeërs bereisden weg. Uit het Engelsch vertaald. 's Gravenh., 1797. 2 dln. 8o.

J. F. Koopman, Verslag eener reize naar de W. kust van Afrika, Rio de Janeiro en Rio de la Plata. (In verhandelingen en berichten betrekkelijk het Zeewezen, de Zeevaartk., de Hydrographie enz., redactie Jacob Swart. Jaarg. 1863). 8o.

Zeilaanwijzing van de Z. en Z. O. kust van Afrika. (In verhandelingen als boven. Jaarg. 1863). 8o.

Fr. Froger, Relation d' un voyage fait en 1695, 1696 et 1697 aux côtes d' Afrique, détroit de Magellan, Brésil, Cayenne et Isles Antilles, par une escadre des vaisseaux du roi, commandée par M. de Gennes. Enrichie de figures. Amsterd., A. Schelte. 1699. 8o.

Les voyages et avantures du Capitaine Robert Boyle; où l' on trouve l' histoire de Madlle Villars, avec qui il se sauva de Barbarie etc. Avec la relation du voyage, du naufrage et de la conservation miraculeuse du Sr. Castelman, où l' on voit une description de la

Pensylvanie et de Philadelphie sa capitale. Traduits de l' Anglois. Amsterd., 1730. 2 dln. Met pln. 8o.

Eyriès et **Alfred Jacobs**, Voyages en Asie et en Afrique d' après les récits des derniers voyageurs. Paris, 1855. Met platen en kaarten. 8o.

C. M. Kan, Dr. August Petermann en de Duitsche Noordpool-expeditie. (Overgedrukt uit »de Gids", 1868). 8o.

Hans Egede, Beschryving van Oud-Groenland, of eigentlijk van de zoogenaamde straat Davis, behelzende deszelfs natuurlyke historie, standsgelegenheid, gedaante enz. Eerst in de Deensche taal beschreven en nu in 't Nederduitsch overgebragt. Delft, 1746. Met platen en kaarten. 4o.

Joh. Anderson, Beschryving van Ysland, Groenland en de straat Davis. Uit het Hoogduits vertaalt door J. D. J. Waar by gevoegt zyn de verbeteringen door Niels Horrebow. Amsterd., 1756. Met platen en kaarten. 4o.

Fragmenten uit een dagboek, gehouden in Groenland, in de jaren 1770—1778, door Hans Egede Saabije. Uit het Deensch in het Hoogduitsch vertaald door G. Fries. Volgens de Hoogd. vertaling in het Nederduitsch overgebragt. Gron., 1818. Met kaart. 8o.

Samuel Hearne, Landreis van 't Prins van Wallis fort aan Hudsons baai, naar den Noorder-Oceaan, ondernomen op bevel van de Maatschappij der Hudsons baai, ter ontdekkinge van koper-mijnen, een Noord-water doortocht, enz. in de jaren 1769—1772. Uit het Engelsch vertaald, met aanmerkingen van Johann Reinhold Forster. Met platen en kaarten. 's Gravenh., 1798. 2 dln. 8o.

S. K. van Campen, The Dutch in the Arctic Seas. With Illustrations, maps and appendix. Vol. I. A Dutch Arctic expedition and route. Amsterdam, 1876. 8o.
Niet verder verschenen.

J. Broekema, Cornelis Cornelisz., Willem Barends en hunne tochtgenooten. Naar authentieke stukken. (Overgedrukt uit Archief, uitgeg. door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Deel IV). Middelburg, 1878. 8o.

Overwintering op Nova Zembla door Heemskerck, Barentsz. en togtgenooten in de jaren 1596—1597. Getrokken uit het journaal van Gerrit de Veer en toegelicht in verband met de bevindingen van den kapitein Carlsen bij zijn bezoek in 1871 van de oude overwinteringsplaats. (Met afbeeldingen). 's Gravenhage, 1873. 8o.

J. K. J. de Jonge, Nova Zembla. De voorwerpen door de Nederlandsche zeevaarders na hunne overwintering aldaar in 1597 achtergelaten en in 1871 door kapitein Carlsen teruggevonden, beschreven en toegelicht. 's Gravenh., 1872. Met pln. en krt. 8o.

J. K. J. de Jonge, Nova Zembla. De voorwerpen, door de Nederlandsche zeevaarders na hunne overwintering aldaar in 1597 achtergelaten en in 1871 door kapitein Carlsen teruggevonden, beschreven en toegelicht. 2e druk. 's Gravenh., 1873. 8o.

J. K. J. de Jonge, Nova Zembla. De voorwerpen door de Nederlandsche zeevaarders na hunne overwintering, op Novaja-Semlja bij hun vertrek in 1597 achtergelaten en in 1876 door Chs. Gardiner aldaar teruggevonden, beschreven en toegelicht. 's Gravenh., 1877. Met pl. 8o.

F. G. Köhler, Reis naar de IJszee en naar de kusten van Groenland en Spitsbergen, in het jaar 1801, benevens eene beschrijving van de walvischvangst. Naar het Hoogduitsch. Amsterd., 1820. 8o.

A. Petermann, Spitzbergen und die arctische Central-Region. Eine Reihe von Aufsätzen und Karten als Beitrag zur Geographie und Erforschung der Polar-Regionen. (Ergänzungsheft No. 16 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1865. 4o.

K. Koldewey, Die erste Deutsche Nordpolar-Expedition im Jahre 1868. Mit einem Vorwort von A. Petermann. Mit zwei Originalkarten und einer Chromolithographie. (Ergänzungsheft No. 28 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1871. 4o.

Ch. Boissevain, Leven en streven van L. R. Koolemans Beynen. Haarlem, 1880. Met portr. 8o.

L. R. Koolemans Beynen, De reis der Pandora naar de Noordpoolgewesten, in den zomer van 1875. Amsterdam, 1876. Met eene kaart. 4o.

Bijbladen van het Tijdschrift van het Aardrijksk. Genootschap. Deel II. No. I.

L. R. Koolemans Beynen, De reis der Pandora in den zomer van 1876. Met een kaart. Amsterd., 1877. 4o.

Bijbladen van het Tijdschrift van het Aardrijksk. Genootschap. Deel II. No. II.

De verslagen omtrent den tocht met de Willem Barents naar en in de IJszee, in den zomer van 1878, uitgebracht aan het Comité van Uitvoering, door A. de Bruyne, L. R. Koolemans Beynen, H. M. Speelman, C. P. Sluyter en P. J. Hymans van Anrooy. Amst. en Utr., 1879. Met kaart, tabellen en platen. 4o.

Bijbladen van het Tijdschrift van het Aardrijksk. Genootschap. Deel II. No. III.

De verslagen omtrent den tocht met de Willem Barents naar en in de IJszee, in den zomer van 1879, uitgebracht aan het Comité van Uitvoering (door A. de Bruyne, A. Faassen, F. H. van Lidth de Jeude en H. M. Speelman). Amst., 1880. Met kaart en plaat. 4o.

Bijbladen van het Tijdschrift van het Aardrijksk. Genootschap. Deel II. No. IV.

De Tochten der Nederlanders naar de Noordelijke IJszee met de »Willem Barents", in de jaren 1878—1879. Met eene kaart. Overdruk uit: Bijbladen van het Tijdschr. v. h. Aardrijksk. Genootschap. Amst., 1880. 8o.

Verslagen omtrent den derden tocht van de Willem Barents naar de IJszee in den zomer van 1880, uitgebracht aan het Comité van Uitvoering. Met eene kaart en platen naar teekeningen van Louis Apol. Haarlem, 1881. 8o.

Verslagen omtrent den vierden tocht van de Willem Barents naar de IJszee in den zomer van 1881, uitgebracht aan het Comité van Uitvoering. Met drie kaarten en platen naar photographieën van Grant. Haarlem, 1882. 8o.

Verslag van den vijfden tocht van de Willem Barents naar de Noordelijke IJszee in den zomer van 1882, uitgebracht aan het Bestuur der Vereeniging Willem Barents. Met kaart van de Barents-zee en den trek der Willem Barents, benevens chromolithographieën naar teekeningen van J. Dalen. Haarlem, 1883. 8o.

Verslag van den zesden tocht van de Willem Barents naar de Noordelijke IJszee in den zomer van 1883, uitgebracht aan het Bestuur der Vereeniging Willem Barents. Met kaart van den trek der Willem Barents, schetskaart van de Tarassowabocht, benevens houtgravuren naar photographieën vervaardigd door W. J. M. Grant en J. M. P. Kluit. Haarlem, 1884. 8o.

Verslag van den zevenden tocht van de Willem Barents naar de Noordelijke IJszee in den zomer van 1884, uitgebracht aan het Bestuur der Vereeniging Willem Barents. Met kaart van den trek der Willem Barents, benevens platen naar photographieën vervaardigd door M. E. B. J. Kluit. Haarlem, 1885. 8o.

M. Snellen, De Nederlandsche Pool-expeditie 1882—1883. Uitgegeven door de zorg van B. J. G. Volck. Utrecht, 1886. Met portretten en platen. gr. 4o.

C. **M. Kan**, De jongste Engelsche poollocht en de pool-expedities der toekomst. Utrecht, 1877. 8o.

Mittheilungen der internationalen Polar-Commission, redigirt von H. Wild, herausgegeben auf Kosten der Kaiserlichen Academie der Wissenschaften in St. Petersburg. St. Petersburg, 1882—1891. fol.

F. **Boas**, Baffin-Land. Geographische Ergebnisse einer in den Jahren 1883 und 1884 ausgeführten Forschungsreise. Mit zwei Karten und neun Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 80 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1885. 4o.

H. Mohn und **F. Nansen**, Wissenschaftliche Ergebnisse von Dr. F. Nansens Durchquerung von Grönland 1888. Mit sechs Tafeln und zehn Figuren im Text. (Ergänzungsheft No. 105 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1892. gr. 8o.

G. Schott, Wissenschaftliche Ergebnisse einer Forschungsreise zur See, ausgeführt in den Jahren 1891 und 1892. Mit sechs Tafeln und neun Figuren im Text. (Ergänzungsheft No. 109 zu Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1893. gr. 8o.

Inventaris der verzameling kaarten berustende in het Rijks-archief. 's Gravenh., 1867—1871. 2 dln. 8o.

Het eerste deel, bewerkt door P. A. Leupe, bevat de zeekaarten, benevens de landkaarten, die tot andere werelddeelen betrekking hebben, het tweede deel, bewerkt door J. M. Hingman, die van Nederland.

(P. A. Leupe), Catalogus van de verzameling van kaarten van het Ministerie van Marine. 's Gravenh., 1872. 8o.

Répertoire de cartes, publié par l'Institut Royal des Ingénieurs Neérlandais. Livraisons 1 et 2. La Haye, 1854. 2 stn. 8o.

P. A. Tiele, Het Kaartboek van Abraham Ortelius. (Overgedrukt uit Bibliographische Adversaria, deel III. 's Gravenh., 1876—77). 8o.

Daniël Cellarius Ferimontanis, Speculum orbis terrarum. (Cum epistola nuncupatoria data ex Vlissingensi oppido). Antverpia in aedibus Gerardi de Jode. 1578. fol.

Bernardt Langenes, Caert-thresoor, inhoudende de tafelen des gantsche werelts-landen, met beschryvingen verlicht, tot lust van den leser, nu alles van nieuws met groote costen en arbeyt toegereet. Middelb., 1598. dw. 8o.

(Abr. Ortelius), Theatre, oft Toonneel des Aerdt-bodems: waer inne te siene sijn de Landttafelen van de geheele weerelt: met een corte verclaringe der selver. Antw., 1571. fol.

Kaart no. 18 of Zeeland ontbreekt aan dit exemplaar.

(Abr. Ortelius), Theatrum Orbis Terrarum. Opus nunc denuo ab ipso Auctore recognitum, multisque locis castigatum et quamplurimis novis Tabulis atque Commentariis auctum. — Parergon, sive veteris geographiae aliquot tabulae. — Nomenclator Ptolemaicus; omnia locorum vocabula, quae in tota Ptolemaei Geographia occurrunt, continens. Antwerpiae, 1591. (*Aan het einde*): Antwerpiae, In officina Plantiniana, Auctoris aere et cura. 1592. fol.

Tweede uitgave. Met gekleurde kaarten, titelbladen en initialen, benevens fraai gekleurd portret van Ortelius, met het onderschrift: Spectandum dedit Ortelius mortalib. orbem, Orbi spectandum Galleus Ortelium.

Ger. Mercator, Atlas sive cosmographicae meditationes de fabrica mundi et fabricati figura. Duisburgi Clivorum. (Dusseldorpii, Excud. Alb. Busius). 1595. fol.

Vooraf gaat het leven van Mercator (gest. 1594) door Gualt. Ghymmius, benevens zijn portret.

Ger. Mercator, Atlas sive cosmographicae meditationes de fabrica mundi et fabricati figura. Jam tandem ad finem perductus, quamplurimis aeneis tabulis auctus ac illustratus a Judoco Hondio. Quibus etiam additae descriptiones novae, studio et opera Pet. Montani. Excusum in aedibus Judoci Hondii Amsterodami, 1606. fol.

Ger. Mercator, Atlas sive cosmographicae meditationes de fabrica mundi et fabricati figura. Denuo auctus. Editio 4ta. Excusum sub cane vigilanti, sumptibus et typis aeneis Judoci Hondii. Amsterodami, 1619. fol.

Met Franschen tekst. De platen zijn gekleurd.

Guil. Blaeuw, Appendix Theatri A. Ortelii et Atlantis G. Mercatoris, continens tabulas geographicas diversarum Orbis regionum. Nunc primum editas cum descriptionibus. Amsterdam, 1631. fol.

W. en J. Blaeu, Toonneel des Aerdrycx, ofte Nieuwe Atlas, dat is Beschryving van alle Landen, nu nieulycx uytgegeven. Amsterdam, 1635—1662. 6 deelen. fol.

Deel 1 bevat de Inleiding tot de beschrijving der wereld. Wereldkaart. Europa. Landen van Noord- en Oost-Europa. Duitschland. Oostenrijk. Zwitserland. Nederland. Groot-Brittannië en Ierland. — Deel II.

Frankrijk. Italië. Spanje. Portugal. Afrika. Azië. Amerika. — Deel III. Italië. Griekenland. Aanhangsel tot het 1e en 2e deel. — Deel IV. Groot-Brittannië en Ierland. — Deel V. 1. Zeekaarten. 2. Kaarten van Oud-Griekenland. — Deel VI. Kaarten van de landen der Oude Wereld. Rijk van Karel den Groote. Tafel van Peutinger.

Guil. et Joan. Blaeu, Theatrum Orbis Terrarum, sive Atlas Novus, in quo Tabulae et Descriptiones omnium Regionum. Amsterdam, 1635—1654. 4 deelen. fol.

Latijnsche tekst. De platen van deel 1 en 2 zijn gekleurd. Deel I bevat Generalia. Septentrionalia. Hispania. Gallia. Belgica. — Deel II. Germania. Europae partes orientales. Italia. Asia. Africa. America. — Deel III ontbreekt. — Deel IV. Regnum Angliae. — Deel V. Scotia et Hibernia.

W. en J. Blaeu, Tooneel des Aerdrijcx, ofte Nieuwe Atlas, dat is Beschryving van alle landen; nu nieulycx uytgegeven. Amsterdam, 1648—1661. 6 deelen. fol.

I. Noord- en Oost-Europa; Duitschland; Oostenrijk; Zwitserland; Nederland. — II. Frankrijk; Spanje; Afrika; Azië; Amerika. — III. Italië; Griekenland. — IV. Engeland. — V. Schotland en Ierland. — VI. China.

G. Braun, Civitates Orbis Terrarum. Urbium praecipuarum mundi theatrum. Col. Agrip., 1572—1618. 6 dln. in 3 bdn. fol.

G. Braun, Civitates Orbis Terrarum. Urbium praecipuarum mundi theatrum. Coloniae., 1598. 2 vol. fol.

Andere uitgave, niet compleet.

P. Du Val, Diverses cartes et tables pour la géographie ancienne, pour la chronologie, et pour les itinéraires et voyages modernes. Paris, 1677. dw. fol.

[**Cor. Allard,** Magnum Theatrum belli, quousque se hodie in orbe extendit; cont. tabulas geogr. terrarum orbis, Europae, Germaniae, Belgii, Hungariae, Italiae, Galliae, Hispaniae, Magnae Brittaniae, Scandinaviae, Poloniae, Moscoviae, Asiae, Americae et Africae. Amsterd., (omstr. 1742). fol.]

De titel ontbreekt.

J. Pinkerton, Atlas de la Géographie moderne. Paris, 1804. fol.

Malte-Brun, Atlas complet du Précis de la géographie universelle, dressé conformément au texte de cet ouvrage, et entièrement revu et corrigé par J. J. N. Huot. Brux., 1837. fol.

Andrees Allgemeiner Handatlas in 126 Haupt- und 139 Nebenkarten, nebst vollständigem alphabetischem Namenverzeichnis. 4te Auflage. Fünfter revidierter und vermehrter Abdruck. Herausgegeben von A. Scobel. Bielefeld u. Leipzig, 1904. fol.

2. Afzonderlijke Werelddeelen en Landen.

a. Europa.

In het algemeen. Afzonderlijke landen, uitgezonderd Nederland.

Mart. Zeiller, Topographiae. Beschreibung und Abbildung der vornehmsten Oerter. Francof. a. M., M. Merian. 1640—1661. 18 dln. Met kaarten en platen. fol.

I. Austria, Styria, Carinthia, Carniola, Tyrol etc. 1649. Anhang. 1656. u. Absond. Anhang. 1656. — II. Bohemia, Moravia et Silesia. 1650. — III. Franconia. 1648 u. 1656. Bavaria. 1644 u. 1656. — IV. Suevia. 1643 u. 1654. — V. Archiepiscopatus Moguntinensis, Trevirensis et Coloniensis. 1646 u. 1654. Palatinatus Reni. 1645. Zugabe u. Anhang. 1654. — VI. Hessia et regiones vicinae. 1646 u. 1655. Westphalia. Z. j. — VII. Saxonia Inferior. 1653. — VIII. Ducatus Brunsvicensis et Lunaeburgensis. 1654. — IX. Saxonia Superior, Thuringia, Misnia, Lusatia etc. 1650. — X. Electoratus Brandenburgicus, ducatus Pomeraniae etc. Prussia et Pomerellia. Livonia. Z. j. (1652). — XI. Circulus Burgundiae. 1654. — XII. Alsatia. 1644 u. 1654. — XIII—XVI. Gallia, partes 1—13. 1655—1661. — XVII. Helvetia, Rhaetia et Valesia. 1654. — XVIII. Itinerarium Italiae nov-antiquae. 1640.

Ageographical, historical and political description of the Empire of Germany, Holland, the Netherlands, Switserland, Prussia, Italy, Sicily, Corsica and Sardinia, with a gazetteer of reference to the principal places in those countries. Compiled and translated from the German. To which are added statistical tables of all the states of Europe: translated from the German of J. G. Boetticher. London, 1800. Met kaarten en platte gronden. 4o.

J. A. G. Boom, Geographisch handboek van Europa; ten gidse op het tooneel des vredes, voorgesteld in eene nieuwe kaart van dat werelddeel, naar deszelfs tegenwoordige staatkundige verdeeling. Amst., 1819. 8o.

J. G. Kohl, Die geographische Lage der Hauptstädte Europa's. Leipzig, 1874. 8o.

M. H. J. Plantenga, Militaire aardrijkskunde en statistiek van Nederland, België en Duitschland. Breda, 1876 en 1877. 2 dln. 8o.

Deel I. Nederland.

Deel II. België en Duitschland.

(Barth Fontana), Itinerario o vero viaggio da Venetia a Roma con tutte le città, Terre, e Castella per strade piu habitate, con breve dittione delle sette chiese principali di Roma, ed altre divotioni notabili; seguendo poi per ordine di Roma fino a Santo Jacobo in Galitia etc., fedelmente descritto, si come dall'auttore è stato cercato e veduto. Vinegia, Agostino Bindoni. 1550. 8o.

Il viaggio fatto in Spagna et in Francia, dal magnifico M. Andrea Navagiero, fu oratore dell' Illustrissimo Senato Veneto alla Cesarea Maesta di Carlo V, con la descrittione particolare delli luochi e costumi delli popoli di quelle provincie. Vinegia, Domen. Farri. 1563. 8o.

A. G. Busbequius, Itinera Constantinopolitanum et Amasianum. Ejusdem Busbequii De acie contra Turcam instruenda consilium. Antv., ex officina Christoph. Plantini. 1581. 8o.

Gebonden achter C. Aurelius, Batavia etc.

A. Goeteeris, Journael der Legatie ghedaen in de Jaren 1615 ende 1616 naar Sweden, Denemercken ende Ruschlandt, inhoudende cort ende waerachtich verhael van de gesteltenisse des landts van Ruschlandt ende de seer moeyelicke ende beswaerlicke reyse aldaer gevallen. Verciert met cop. Figueren. 's Graven-Hage, A. Meuris. 1619. dw. 4o.

Voyagie van den Heere Koenraad van Klenk, Extraordinaris Ambassadeur van haer Ho: Mo: aen Zyne Zaarsche Majesteyt van Moscovien. (Met vertaling in het Russisch, voorbericht, inleiding en aanteekeningen, door Alex. de Lowiaguine). Petersburg, 1900. 8o.

Het reisverhaal werd in 1677 door Jan Claesz. ten Hoorn, boekverkooper te Amsterdam, in het licht gegeven.

Naauwkeurige en Gedenkwaardige Reysen van Edward Brown door Nederland, Duytsland, Hongaryen, Servien, Bulgarien, Macedonien, Thessalien, Oostenr., Stierm., Carinthien, Carniole en Friule, enz. Behelsende alle deftige en opmerkenswaardige seldsaamheden der voornaamste Rijken, Landen en Steden enz. (1668). Uit het Engels vertaalt door Jacob Leeuwe Dirkx. Amsterd., J. ten Hoorn. 1696. Met pln. 4o.

Reisjes van een Leeuwarder in Nederland en Duitschland in 1752. (Uit zijn Handschrift-journaal medegedeeld door J. Dirks). 8o.

(J. Meerman), Eenige berichten omtrent de Pruissische, Oostenryksche en Siciliaansche monarchiën, benevens sommige daar aan grenzende Staaten. 's Gravenh., 1793—1794. 4 dln. 8o.

(H. Goemans), Eenige maanden in Duitschland en Frankrijk, door een Oud-Student. Leiden, 1860. 8o.

D. F. van Alphen, Reisverhalen van en herinneringen aan een' togt via Harwich, London en Weymouth naar de Normandische of Kanaal-eilanden Jersey en Guernsey. Een dagboek met aanteekeningen enz. 's Gravenh., 1871. 8o.

J. J. van Oosterzee, Op reis. Bladen uit de portefeuille. Rotterd., 1853. 8o.

J. J. van Oosterzee, Op reis. Bladen uit de portefeuille. Nieuwe, herziene en vermeerderde uitgave. Leiden, 1873. 8o.

M. A. Perk, Schetsen uit Luxemburg. (Overgedrukt uit Eigen Haard 1878 en 1879). Haarlem. 2 stn. 8o.

M. A. Perk, Een bezoek aan La Rochette en aan de ruïnen van Bourscheidt. (Overgedrukt uit Eigen Haard). Haarlem, (1879). 8o.

M. A. Perk, Schetsen uit Luxemburg. 2e vermeerderde druk. Met schetskaart en register. Haarlem, 1884. 8o.

M. A. Perk, In de Belgische Ardennen. 2e herziene druk. Met schetskaarten en register. Haarlem, 1884. 8o.

P. Vidal de la Blache, Tableau de la géographie de la France. (Lavisse, Histoire de France, tome I). Paris, 1903. Met kaarten. 4o.

Tassin, Les Plans et Profils de toutes les principales villes et lieux considérables de France; ensemble les cartes générales de chacune province et les particulières de chaque gouvernement d' icelle. Paris, 1636. 2 vol. dw. fol.

Carte de la République de France divisée en 87 Départements et subdivisée en Districts avec les chefs-lieux des Cantons. Pour servir à l' intelligence de l' Atlas publié des 87 Départements par le Citoïen Louis Capitaine. Paris. 6 bldn. fol.

J. Fransen van de Putte, Mijne herinneringen. Eene vertelling. 1854. 8o.

O. T. Lefevre, Atlas cantonal du Département de la Seine. Dressé sous la direction de la Commission de voirie départementale. 1869—1870. fol.

W. Appel, Naar Parijs. Een reistogtje ondernomen in Augustus 1860. 8o.

A. Rabani-Beauregard, Tableau de la ci-devant province d' Auvergne, suivi d'un précis historique sur les révolutions qu'elle a éprouvées. Orné de gravures. Paris, 1802. 8o.

Guill. Camden, Britannia sive florentissimorum Regnorum Angliae, Scotiae, Hiberniae et insularum adjacentium ex intima antiquitate chorographica descriptio. Nunc postremo recognita et magna accessione post Germanicam aeditionem adaucta. Londini, impensis Georg. Bishop. 1600. Met krtn. 4o.

William Camden, Brittannia, or a chorographical description of Great Britain and Ireland, together with the adjacent islands. Written in Latin bij W. Camden, and translated into English, with additions and improvements. Revised etc. by Edm. Gibson. 2nd Edition. London, 1722. 2 dln. Met krtn. en pln. fol.

(Johan Meerman), Eenige berichten omtrent Groot-Britannien en Ierland. 's Graavenhaage, 1787. 8o.

Eene reis van Leeuwarden naar Londen en terug in het jaar 1661, medegedeeld door J. Dirks. (Overdruk). 8o.

London and its environs described, containing an account of whatever is most remarkable for grandeur, elegance, curiosity of use in the City and in the Country twenty miles round it. London, 1761. Met krtn. en pln. 6 dln. 8o.

G. A. Hulsebos, Een bezoek aan het noorden van Engeland. (Overdruk). 8o.

R. Lehmann, Über systematische Förderung wissenschaftlicher Landeskunde von Deutschland. (Separatabdruck aus den Verhandlungen des zweiten deutschen Geographentages zu Halle). 2ter Abdruck. Berlin, 1882. 8o.

J. Kutzen, Das Deutsche Land in seinen charakteristischen Zügen und seinen Beziehungen zu Geschichte und Leben der Menschen. 3te verbesserte und vielfach umgearbeitete Auflage, herausgegeben von W. Koner. Breslau, 1880. 8o.

F. Bayberger, Der Inngletscher von Kufstein bis Haag. Ein Beitrag zur Kenntniss der südbayerischen-Hochebene. Mit 15 in den Text gedruckten Profilen und Skizzen, und einer Karte. (Ergänzungsheft No. 70 zu »Petermann's Mittheilungen"). Gotha, 1882. 4o.

F. Regel, Die Entwickelung der Ortschaften in Thüringerwald (nordwestliches und zentrales Gebiet). Ein Beitrag zur Siedelungslehre Thüringens. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 76 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1884. 4o.

F. Bayberger, Geographisch-geologische Studien aus dem Böhmerwalde. Die Spuren alter Gletscher, die Seen und Thäler des Böhmerwaldes. Mit zwei Karten und zwei Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 81 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1886. 4o.

A. Bludau, Die Oro-und Hydrographie der preussischen und pommerschen Seenplatte, ins besondere im Stromgebiet der Weichsel. (Ergänzungsheft No. 110 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1894. Met kaart. gr. 8o.

E. Wassenbergius, Embrica, sive Urbis Embricencis descriptio. Libri tres. Clivis, Tob. Silberling. 1667. fol.

Sieben und dreysig Kupffer-Tabellen sehens-und merckwürdiger Sachen in des Heil. Röm. Reichs-Stadt Nürnberg. Nürnberg, P. C. Monath. Z. j. fol.

Foppe Foppeszoon, Junior, en zijne aanmerkelike Voyagie na de Oost-zee, in den jare 1676. Eene mededeeling van J. Dirks. (Overdruk). 12o.

Een reisje van Leeuwarden naar Wezel, Kleef, enz. en terug, in 1770, door vier Leeuwarders gedaan; bij uittreksel, met eenige aanteekeningen, uit het HS. Dagverhaal daarvan van Robertus Distelbloem, medegedeeld door J. Dirks. (Overdruk). 8o.

Egbert Hop, Korte beschryving van het geheele Land van Cleve; met een bygevoegde genealogie of stamtafel van deszelvs Graven en Hertogen en opgave van de Hooge Machten van die tijd. Uit het Hoogduitsch overgezet en met aanmerkingen voorzien door een voornaam rechtsgeleerde. Nymegen, 1783. 8o.

Reize langs den Neder-Rhyn over Emmerik, Dusseldorp, Keulen tot Bon enz. in 1784 door een gezelschap uit eene der Nederlandsche steden gedaan, in 24 brieven aan eenen vriend medegedeeld, en met geschied- en oudheidkundige aanmerkingen doormengd. Campen, 1785. 8o.

Meijer, Tafereelen uit het noordelijk gedeelte van Duitschland. Naar het Hoogduitsch. Dordrecht, 1819. 8o.

A. des Amorie van der Hoeven Jr., Herinneringen van mijne academiereis in 1843. Leeuwarden, 1845. 8o.

C. J. Pické, Verslag eener reis langs den Rijn gedaan door het gezelschap Verscheidenheid en Overeenstemming in den Zomer van 1852. 4o.

Hierbij het Verslag van de viering van het 20jarig bestaan van het gezelschap V. en O., 8—11 Junij 1854.

Aart Admiraal, Een badreis. (Lippspringe, herstellingsoord voor longlijders). Schoonhoven, 1877. 8o.

Marc Lescarbot, Le tableau de la Suisse et autres alliez de la France és hautes Allemagnes. Auquel sont descrites les singularités des Alpes etc. (en vers). Paris, Adr. Perier. 1618. 4o.

Zie Vogt, Cat. libr. rar., p. 407.

Topographia Helvetiae confoederatae. Cum Iconismis Provinciarum generalibus, nec non Urbium, Pagorum, Castellorum, Fortalitiorum, etc. specialibus, aeri incisis. Francofurti, in officina haeredum Matthaei Meriani. 1655. fol.

Joh. Jac. Scheuchzer, Itinera per Helvetiae Alpinas regiones facta annis 1702—1711, plurimis tabulis aeneis illustrata. Lugd. Bat., 1723. 4 dln. in 1 bnd. 4o.

H. A. Berlepsch, Die Gotthard-Bahn, Beschreibendes und Geschichtliches. Mit einer Karte der Gotthard-Bahn in 3 Blatt. (Ergänzungsheft No. 65 zu » Petermann's Mittheilungen"). Gotha, 1881. 4o.

G. Berndt, Das Val d'Anniviers und das Bassin de Sierre. Ein Beitrag zur physikalischen Geographie und Ethnographie der Walliser Alpen. Mit einer Karte des Val d'Anniviers. (Ergänzungsheft No. 68 zu » Petermann's Mittheilungen"). Gotha, 1882. 4o.

G. Berndt, Der Alpenföhn in seinem Einfluss auf Natur- und Menschenleben. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 83 zu » Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1886. 4o.

Eduard Richter, Geomorphologische Untersuchungen in den Hochalpen. Mit 6 Tafeln und 14 Figuren im Text. (Ergänzungsheft No. 132 zu »Petermann's Mitteilungen"). Gotha, 1900. 4o.

Der Einbruch des See's in Zug den 5. Juli 1887. Am Tage nach der Katastrophe von einem Augenzeugen dargestellt. Zürich, 1887. Met pln. 8o.

Louis Ferd. de Marsigli, Description du Danube, depuis la montagne de Kalenberg en Autriche, jusqu' au confluent de la rivière Jantra dans la Bulgarie: contenant des observations géographiques, astronomiques, hydrographiques, historiques et physiques. Traduite du Latin. La Haye, 1744. 6 dln. 3 bdn. Met krtn. en pln. gr. fol.

C. Kovistka, Die Hohe Tatra in den Central-Karpathen. Eine geographische Skizze verfasst auf Grundlage einer Bereisung. Mit einer Terrain-Karte, vier Ansichten in Farbendruck und einem Holzschnitt. (Ergänzungsheft No. 12 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1864. 4o.

J. Payer, Die Adamello-Presanello-Alpen. Mit einer Original-Karte, einer Ansicht in Farbendruck und 6 chemitypirten Profilen u. s. w. (Ergänzungsheft No. 17 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1865. 4o.

J. Payer, Die Ortler-Alpen (Sulden-Gebiet und Monte Cevedale). Mit Originalkarte in Kupferstich und Ansicht in Farbendruck. (Ergänzungsheft No. 18 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1867. 4o.

J. Payer, Die westlichen Ortler-Alpen (Trafoier Gebiet). Mit einer Originalkarte und einer Ansicht in Farbendruck. (Ergänzungsheft No. 23 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1868. 4o.

J. Payer, Die südlichen Ortler-Alpen. Mit einer Original-Karte, einer Ansicht in Farbendruck und drei Profilen. (Ergänzungsheft No. 27 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1869. 4o.

J. Payer, Die centralen Ortler-Alpen (Gebiete: Martell, Laas und Saent), nebst einem Anhange zu den Adamello-Presanello-Alpen des Ergänzungsheftes No. 17. Mit einer Originalkarte und einer Ansicht. (Ergänzungsheft No. 31 zu Petermann's »Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1872. 4o.

C. Sonklar, Die Zillerthaler Alpen mit besonderer Rücksicht auf Orographie, Gletscherkunde und Geologie nach eigenen Untersuchungen dargestellt. Mit 3 Originalkarten. (Ergänzungsheft No. 32 zu »Petermann's »Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1872. 4o.

A. Waltenberger, Die Rhätikon-Kette, Lechthaler- und Vorarlberger Alpen. Mit drei Karten. (Ergänzungsheft No. 40 zu Petermann's »Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1875. 4o.

Th. van Uije Pieterse, Salzburg en het Salzkammergut. Reisherinneringen. 1880. 8o.

J. Meerman, Eenige berichten omtrent het Noorden en Noord-Oosten van Europa. 's Gravenh., 1804—1806. 6 dln. 8o.

O. J. Broch, Le royaume de Norvége et le peuple Norvégien, ses rapports sociaux, hygiène, moyens d'existence, sauvetage, moyens de communication et économie. Christiania, 1876. 8o.

Norway. Official publication for the Paris exhibition 1900. (Ed. by Sten Konow and Karl Fischer). Kristiania, 1900. Met kaarten, portretten en platen. 8o.

A. Vibe, Küsten und Meer Norwegens. Mit einer Karte von A. Petermann, und zwei Original-Ansichten, in Chromolith. ausgeführt von Bernatz. (Ergänzungsheft No. 1 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1860. 4o.

M. Consett, Een togtje door Zweden, Zweeds-Lapland, Finland en Denemarken. Uit het Engelsch, naar de tweede uitgave. Dordrecht, 1818. Met platen. 8o.

C. Molbech, Herinneringen uit mijne reize door Zweden. Uit het Deensch. Leeuwarden, 1819. 3 dln. 8o.

Marcellus Emants, Op reis door Zweden. Schetsen. 2e herziene druk. Haarlem, z. j. 8o.

A. F. Rittich, Die Ethnographie Russland's. Mit zwei Karten. (Ergänzungsheft No. 54 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1878. 4o.

A. Bogdanov, Quelle est la race la plus ancienne de la Russie centrale? (Overdruk). 8o.

F. v. Stein, Die russischen Kosakenheere. Nach dem Werke des Obersten Choroschchin und andern Quellen. Mit 1 Karte. (Ergänzungsheft No. 71 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1883. 4o.

Martin Sauer, An account of a geographical and astronomical expedition to the northern parts of Russia, for ascertaining the degrees of latitude and longitude of the mouth of the river Kovima; of the whole coast of the Tshutski, to East Cape; and of the islands in the Eastern Ocean, stretching to the American coast. Performed by commodore Jos. Billings in the years 1785—1794. Narrated from the original papers. London, 1802. Met platen en kaarten. 4o.

J. Spörer, Nowaja Semlä in geographischer, naturhistorischer und volkswirthschaftlicher Beziehung. Nach den Quellen bearbeitet. Mit einer Übersichtskarte und einer Spezialkarte. (Ergänzungsheft No. 21 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1867. 4o.

F. Derschau, Finland en de Finnen. Naar het Hoogduitsch door D. Bomhoff Hzn. Amersf., 1844. 8o.

Paul Becker, Die Herakleotische Halbinsel in archäologischer Beziehung behandelt. Mit zwei Karten. Leipzig, 1856. 8o.

G. Radde, Vier Vorträge über den Kaukasus gehalten im Winter 1873/4 in den grösseren Städten Deutschlands. Mit 3 Karten von A. Petermann. (Ergänzungsheft No. 36 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1874. 4o.

G. Radde, Aus den Dagestanischen Hochalpen, vom Schah-dagh zum Dulty und Bogos. Reisen, ausgeführt im Sommer 1885. Mit zwei Karten und einer Tafel mit Ansichten. (Ergänzungsheft No. 85 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1887. 4o.

G. Radde und **E. Koenig**, Das Ostufer des Pontus und seine kulturelle Entwickelung im Verlaufe der letzten dreissig Jahre. Vorläufiger Bericht über die Reisen im Sommer 1893. Mit zwei Karten. (Ergänzungsheft No. 112 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1894. gr. 8o.

G. Radde, Wissenschaftliche Ergebnisse der im Jahre 1886 Allerhöchst befohlenen Expedition nach Transkaspien und Nord-Chorassan. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 126 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1898. gr. 8o.

Ludovicus Nonius, Hispania sive populorum, urbium, insularum ac fluminum in ea accuratior descriptio. Antverpiae, H. Verdussius. 1607. 8o.

Beschryving van Spanjen en Portugal. Leyden, P. van der Aa. 1707. Met pln. en krtn. fol.

Bewerkt naar Les Délices de l'Espagne et du Portugal, par D. Juan Alvarez de Colmenar.

Thomas James, The history of the Herculean straits now called the straits of Gibraltar: including those ports of Spain and Barbary that lie contiguous thereto. Illustrated with copper plates. London, 1771. 2 dln. gr. 4o.

J. Rivoli, Die Serra da Estrella, Versuch einer physikalisch-geographischen Beschreibung dieser Gebirgsgruppe, mit specieller Berücksichtigung ihrer forstlichen Verhältnisse. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 61 zu »Petermann's Mittheilungen"). Gotha, 1880. 4o.

J. Blaeu, Theatrum civitatum et admirandorum Italiae, ad aev veteris et praesentis temporis faciem expressum. Amst. 1663. 2 dln. Met platen en plattegronden. fol.

I. Civitates Italiae. — II. Admiranda Urbis Romae.

J. Blaeu, Novum Italiae Theatrum, sive accurata descriptio ipsius urbium, palatiorum, sacrarum aedium etc. juxta delineationes defuncti D. Joannis Blaeu. Hagae Comitum, sumptibus et cura Rutgeri Christophori Alberts. 1724. Met kaarten en platen. 4 deelen in 2 banden. fol.

(J. Blaeu), Nieuw Vermeerderd en Verbeterd Groot Stedeboek van Piemont en van Savoye, of naauwkeurige beschryving van derzelver steden, paleizen, kerken en voornaamste gebouwen enz. 's Gravenh., R. Ch. Alberts. 1725. 4 stukken in 2 deelen. Met platen en kaarten. fol.

(A. Toussaint de Limojon de Saint-Didier), Description de la ville et la république de Venise. Amsterd., P. Mortier. 1697. 12o.

Il Gran Teatro delle più insigni prospettive di Venezia. (Verzameling van 68 gezichten in de stad Venetië). fol.

Misson, Nieuwe reize na en door Italien, met een berecht voor de gene die voornemens zyn dezelve reize te doen. Vermeerdert en opgeheldert met de aanmerkingen van Addisson, door hem gemaakt gedurende zyne reize door Italien. Uit het Fransch vertaelt. Utrecht, 1724. Met pln. 2 dln. 4o.

G. Heerkens, Notabilium libri III et IV. Groningae, 1770. 8o.

D. J. Volkman, Reis-boek door Italien, vervattende eene beschryving zoo van het land zelve als byzonder van den tegenwoordigen staat der weetenschappen, voornamentlyk der schoone kunsten, uit de nieuwste reis-beschryvingen en eigene aanmerkingen 't zamengesteld. Uit het Hoogduitsch vertaald. Utrecht, 1773—1774. 6 deelen. 8o.

P. Petit-Radel, Voyage historique, chorographique et philosophique dans les principales villes de l' Italie, en 1811 et 1812. Paris, 1815. 3 deelen. Met kaarten. 8o.

A. W. Kephalides, Reis door Italie en Sicilie. Met kaarten. Amsterdam, 1818—1819. 2 deelen. 8o.

C. Kruseman, Aanteekeningen betrekkelijk deszelfs kunstreis en verblijf in Italië. Verzameld en uitgegeven door A Elink Sterk Jr. Met platen. 's Gravenh., 1826. 8o.

Een reisverhaal. Ten voordeele van de Hollandsche Gemeente te Frederikstad aan den Eider. Amsterd., 1850. 8o.

M. A. Perk, Uit Opper-Italië. Schetsen, ontmoetingen, indrukken. Met platen. Schiedam, 1864. 8o.

J. Dirks, Reis naar Italië. (September—November 1871). (Overgedrukt uit Letteroefeningen, 1873). 8o.

F. Crousse, Griekenland, Servië, Montenegro, Roemanië. Naar het Fransch. Amersfoort, 1876. 8o.

Chr. W. Ludeke, Beschryvinge des Turkschen ryks naar zyne tegenwoordige staats- en godsdienstgesteldheid in de laatste helft der 18e eeuwe, met kaarten en plaaten. Volgens den Hoogd. tweeden druk overgezet. Rotterd., 1803. 2 dln. 8o.

Achteraan: Historische berichten van de regeerwyze, zeden en gewoonten der Osmansche monarchie, door Peter Businello.

G. Lejean, Ethnographie de la Turquie d'Europe. Ethnographie der Europäischen Türkei von G. Lejean. (Ergänzungsheft No. 4 zu Petermann's »Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1861. Met kaart. 4o.

(J. H. van Kinsbergen), Beschryvinge van den Archipel, tot nut van den krygsman, zeevaarenden en handeldryvenden. Volgens de nieuwste waarneemingen opgesteld, door den R. v. K. Amsterd., 1793. Met krt. 8o.

Aug. Meulemans, La Roumanie et le Prince Charles de Hohenzollern. Précis historique et appréciation commerciale. Bruxelles, 1869. 8o.

Aug. Meulemans, La Serbie au point de vue du commerce Belge. (Extrait du Cosmopolite). Bruxelles, 1870. 8o.

K. Hassert, Beiträge zur physischen Geographie von Montenegro mit besonderer Berücksichtigung des Karstes. Mit 4 Tafeln und 1 Skizze im Text. (Ergänzungsheft No. 115 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1895. gr. 8o.

O. Dapper, Beschryving van Morea, eertijts Peloponnesus, en de eilanden, gelegen onder de kusten van Morea en binnen en buiten de golf van Venetien, waer onder de voornaemste Korfu, Cefalonia, Sant Maura, Zanten en andere in grooten getale. Met kaerten en afbeeldingen. Amsterd., 1688. fol.

O. Dapper, Beschryving der eilanden in de Archipel der Middelantsche Zee gelegen, waer onder de voornaemste Cyprus, Rhodus, Kandien, Samos, Scio, Negroponte, Lemnos, Paros, Delos, Patmos. Verrijkt met zee- en eilant-kaerten en afbeeldingen van steden enz. Amsterd., 1688. fol.

J. Partsch, Die Insel Korfu. Eine geographische Monographie. Mit einer Karte der Insel Korfu und 3 Nebenkarten. (Ergänzungsheft No. 88 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1887. 4o.

J. Partsch, Die Insel Leukas. Eine geographische Monographie. Mit einer Karte der Insel Leukas. (Ergänzungsheft No. 95 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1889. 4o.

J. Partsch, Kephallenia und Ithaka. Eine geographische Monographie. Mit einer Karte, zwei Plänen und fünf Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 98 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1890. 4o.

R. Leonhard, Die Insel Kythera. Eine geographische Monographie. Mit 1 Karte. (Ergänzungsheft No. 128 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1899. 4o.

Nederland. (Noord en Zuid).

Bibliographie. Naamlijsten en Woordenboeken.

Algemeene Aardrijkskundige Bibliographie van Nederland,

uitgegeven door de Afdeeling »Nederland" van het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. Leiden, 1888—1889. 3 dln. 8o.

I. Algemeene en plaatselijke beschrijving, bewerkt door R. van der Meulen. — II. Natuurlijke toestand, bewerkt door W. J. D. van Iterson, E. Engelenburg, J. van Heurn, C. A. J. A. Oudemans, J. G. Boerlage en P. P. C. Hoek. — III. Het volk en zijn bedrijf, bewerkt door W. J. D. van Iterson, R. van der Meulen en J. E. van Renesse.

J. T. Bodel Nijenhuis, Topographische lijst der plaatsbeschrijvingen van het Koningrijk der Nederlanden. Amsterd., 1862. 8o.

J. T. Bodel Nijenhuis, Bibliographie der plaatsbeschrijvingen van het Koningrijk der Nederlanden. Toevoegsel. Amsterd., 1868. 8o.

Vervolg van het voorgaande.

Wouter Nijhoff, Bibliographie van Noord-Nederlandsche plaatsbeschrijvingen tot het einde der 18e eeuw. Amsterd., 1894. 8o.

Bijdragen tot eene Nederl. Bibliographie, uitgegeven door het Frederik Muller-Fonds. Deel IV.

C. R., Plans topographiques des villes des Pays-Bas au XVIe siècle. (Extrait du Bibliophile Belge, tome II). Bruxelles, 8o.

Topographie ancienne. Catalogue à prix marqués de cartes anciennes et de vues de villes, XVe—XIXe siècle. Amsterd., Fred. Muller et Cie. 1896. 8o.

Land en Volk van Nederland. Beschrijving der provinciën en steden en hare bewoners. Catalogus van boeken en kaarten voor de daarbij gestelde prijzen te bekomen in den boekhandel van W. P. van Stockum en Zoon. 's Gravenh., 1895. 2 stn. 8o.

Atlas van Amsterdam en van stads- en dorpsgezichten in Nederland en België, bestaande in zeshonderd teekeningen. Veiling Nov. 1879. Amsterd., Fred. Muller en Co. 1879. 8o.

Atlas van Amsterdam, van stads- en dorpsgezichten, adellijke kasteelen en lusthuizen en van Nederlandsche historieplaten. Veiling Nov. 1880. Amsterd., Fred. Muller en Co. 1880. 8o.

Catalogus van Oud-Nederlandsche stads- en dorpsgezichten en van kasteelen en buitenplaatsen enz. Verkoopcatalogus van W. P. van Stockum en Zn. 's Gravenhage, 1900. 8o.

Naamlyst van een atlas van de Zeven Vereenigde Nederlandsche Provintien, verzam. en nagel. door Hendrik Busserus, verkocht te Amsterdam in 1782. Amsterd., 1782. 2 dln. 1 bnd. 8o.

Dewez, Dictionnaire géographique du Royaume des Pays-Bas, ou description physique, historique et politique des provinces, villes et endroits remarquables de ce royaume, sous le rapport de leur état tant ancien que moderne. Brux., 1819. 8o.

J. J. Gosselin, Alphabetische naamlijst der gemeenten en derzelver onderhoorigheden, uitmakende het Koningrijk der Nederlanden; met aanwijzing der arrondissementen, districten, hoofdschoutambten, kwartieren en provinciën, waarin dezelve gelegen zijn, benevens eene opgave der bevolking van elke gemeente afzonderlijk. (2e uitgave). Amsterd., 1826. 8o.

A. J. van der Aa, Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden, bijeengebragt onder medewerking van eenige vaderlandsche geleerden. Gorinchem, 1839—1851. Met aanhangsel. 13 dln. 14 bdn. 8o.

Alphabetisch Register van alle bewoonde oorden des Rijks, zijnde een vervolg op de Itineraire voor marscherende troepen in het Koningrijk der Nederlanden. Tezamengesteld bij het Topographisch Bureau van het Departement van Oorlog, in verband met de bij dat bureau mede vervaardigde Etappe-kaart van het Rijk. 's Gravenh., 1850. 4o.

S. Gille Heringa, Aardrijkskundig handwoordenboek van Nederland, of alphabetische opgave van de gemeenten, steden, vlekken, dorpen, gehuchten, buurten, voorname huizen of buitenplaatsen, bewoonde en onbewoonde polders enz. 3e druk. Utrecht, 1874. 4o.

J. Franse, Naamlijst der Nederlandsche gemeenten, met aanwijzing

van de provincie, het arrondissement en het kanton, waartoe zij behooren, haar bevolkingscijfer, enz., naar de nieuwe regelen gespeld. Zierikzee, 1874. 8o.

P. H. Witkamp, Aardrijkskundig woordenboek van Nederland. Amsterd., (1877). 2 dln. 8o.

Woordenlijst voor de spelling der aardrijkskundige namen in Nederland, samengesteld door de afdeeling » Nederland" van het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. Amsterd., (1884). 8o.

Nomina Geographica Neerlandica. Geschiedkundig onderzoek der Nederlandsche aardrijkskundige namen, uitgegeven door het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. Amsterd. en Utrecht, 1885—1899. 4 dln. 8o.

Afstands-wijzer voor het Koningrijk der Nederlanden, op last des Konings vervaardigd aan het topographisch bureau. Met eene itineraire kaart. 's Gravenh. en Amsterd., 1818. 8o.

Afstandstafelen, vastgesteld door den Minister van Oorlog, krachtens art. 2 van 's Konings besluit van den 4den Maart 1862 (Staatsblad no. 27), houdende invoering van een' nieuwen afstandswijzer voor het Koningrijk der Nederlanden. 's Gravenh., 1862. 8o.

Afstandstafelen, enz. Tweede, vermeerderde en verbeterde druk. 's Gravenh., 1870. 8o.

Atlassen en Kaarten.

Nieuw Nederlandtsch Caertboeck, waer in ... vertoont werden de XVII Nederlanden, soo in 't geheel, als elck besonder, gesneden ende in 't licht gebracht door A. Goos. Mitsgaders een nieuwe beschryvinge uyt verscheyden Autheuren 't samen gestelt door R. Telle, vervatende alles wat in de selve landen ende hare besondere steden sonderlings te sien ende te vinden is. Amsterd., A. Goos. (1616). langw. 4o.

J. A. Colom, De Vyerighe Colom, klaer vertoonende in vyftich onderscheydene curieuse caarten de XVII Nederlantsche Provincien, alsmede de Hartogen, Houtvesters en Graven van Vlaenderen, Hollandt ende Zeelandt, met deszelfs beschryving. Amsterd., Jac. Aertz. Colom. Z. j. (c. 1630). 4o.

Nieuw en beknopt Kaart-boekje, vertoonende de XVII Nederlandse Provintien; als mede de Hartogdommen Kleef en Gulik, het Graafschap Meurs, de Bisdommen Keulen en Luyk, en de verdere aangrensende landtschappen, Zeën en Rivieren; voor eerst in een generaale, en dan in 22 aan malkander sluytende kaartjes verdeelt. Deventer, Joan de Lat. 1734. 8o.

Nieuwe geographische en historische atlas van de Zeven Vereenigde Nederlandsche Provintien, bestaande in de vijftig nieuwe accurate kaarten, waar onder veele particuliere gemeeten heemraadschappen, plans van de voornaamste steden, met eene korte beschryving van de Provintien, de Steden en het merkwaardigste in dezelve; nevens den staat der regeering, zoo politicq als kerkelyk etc. Amsterdam, z. j. (1773). 8o.

C. Covens, Nieuwe zak- en reis-atlas der Bataafsche Republiek; ingericht naar deszelfs verdeeling in departementen en ringen; als mede, naar die in 94 districten. Naar de nieuwste waarnemingen, en volgends de onderscheidene publicatiën, die verdeelingen betreffende, getekend. Amsterd., 1799. 4o.

D. de Jong en **M. Sallieth**, Atlas van de Zeehavens der Bataafsche Republiek, die van Batavia en Onrust. Mitsgaders de Afbeeldingen van de Haringvisscherij en de Walvischvangst. In 31 Kunstplaaten en met vermelding van veele bijzonderheden betreffende den ouden en lateren toestand des Nederlandschen Koophandels, Visscherijen, Trafieken en Fabrieken. Beschreven door C. van der Aa. Amsterd., 1805. fol.

Album voor de aardrijkskunde door P. J. Mendel. Atlas van het Koningrijk der Nederlanden en de Overzeesche Bezittingen door H. Reding. 's Gravenh., 1841. Met pln. langw. 4o.

Nieuwe Etappe-kaart van het Koningrijk der Nederlanden op de schaal van 1 : 200.000, vervaardigd op het Topographisch Bureau van het Departement van Oorlog. 1848.

Opgeplakt op linnen, met rollen.

Topographische en militaire kaart van het Koningrijk der Nederlanden, vervaardigd door de Officieren van den Generalen Staf, en gegraveerd op het Topografisch Bureau van het Ministerie van Oorlog, op de schaal van 1 : 50.000. 62 bladen, benevens verzamelkaarten, verklaringen, enz. fol.

W. C. H. Staring, Geologische kaart van Nederland, uitgevoerd door het Topographisch Bureau van het Departement van Oorlog. In 27 bladen. Schaal van 1 : 200.000. Haarlem, 1858—1867. fol.

J. Kuijper, Natuur- en Staathuishoudkundige atlas van Nederland, met ophelderenden tekst. Leiden, 1863. fol.

Carte archéologique de la Neerlande. Oudheidkundige kaart van Nederland. Schaal 1 : 200.000. Dr. W. Pleyte, del.; E. J. Brill, ed. Steendr. v. Mulder, Leiden. 19 bladen. fol.

Behoort bij W. Pleyte, Nederlandsche oudheden enz. Zie de afdeeling Oudheidkunde van Nederland.

Album voor de Aardrijkskunde door P. J. Mendel. Atlas van het Koningrijk België door H. Reding. 's Gravenh., 1843. langw. 4o.

De Beaulieu, Les plans et profils des principales villes et lieux considérables du Comté d'Alost ou Flandre Impériale. Avec la carte générale et les particulières de chaque gouvernement. — Idem du Duché de Brabant. — Idem du Duché de Gueldre. — Idem du Comté de Namur. — Idem du Duché de Limbourg. langw. 4o.

Reis- en handatlas van Vlaanderen, Braband en aanliggende landschappen. Volgens de laatste waarnemingen en de origineele kaarten van de l'Isle en andere opgemaakt. Amsterd., z. j. fol.

Algemeene Handboeken.

L. Ph. C. van den Bergh, Handboek der Middel-Nederlandsche Geographie, naar de beste bronnen bewerkt. (Met eene kaart van Nederland in het Frankische tijdvak). Tweede verbeterde druk. Leiden, 1872, 8o.

L. Ph. C. van den Bergh, Aanteekeningen op mijn Handboek der Middel-Nederlandsche Geographie. (Overgedrukt uit: Bijdragen voor Vaderl. Geschiedenis en Oudheidkunde. 3de Reeks). 8o.

Ch. Wastelain, Description de la Gaule Belgique selon les trois âges de l'histoire, l'ancien, le moyen et le moderne, avec des cartes de géographie et de généalogie. Nouvelle édition, corrigée et augmentée. Brux., 1788. 2 dln. 1 bnd. 8o.

Valerii Andreae Topographica Belgii totius seu Germaniae Inferioris descriptio. Lovanii, 1643. 4o.
Zie Val. Andreae Bibliotheca Belgica in de Afd. Letterkunde.

J. van Lennep, Ons rijk in vroegere tijdperken. Een handleiding tot de kennis der wijze waarop het grondgebied van het tegenwoordige Koninkrijk der Nederlanden, ten tijde van het Leenstelsel, onder de Republiek, enz. was verdeeld. Amsterd., 1866. 8o.

G. Mees Azn., Historische atlas van Noord-Nederland van de 16e eeuw tot op heden. Rotterdam, 1851—1865. fol.
Deze atlas bevat 14 historische kaarten met uitvoerige beschrijvingen.

(M. Bolstra), Beschryving van het oude Batavische zeestrant; mitsgaders onderzoek of Vrankryk en Engelandt voor heen door het Kanael gescheiden zyn geweest ... alsmede ... bericht wanneer het Graafschap van Hollandt is opgerecht, en eenige aantekeningen den mondt des Rhynstrooms, de haven bij Katwyk op Zee en eenige andere Nederlandsche oudheden betreffende. Met landkaerten. 's Gravenh., 1753. 8o.
Door sommigen toegeschreven aan F. van Limborch.

J. des Roches, Mémoire sur la question, quels étoient les endroits compris dans l'étendue des contrées qui composent aujourd'hui les 17 Provinces des Païs-Bas et le Païs de Liége, qui pouvoient passer pour Villes avant le 7e siècle, qui a remporté le prix de la Société Littéraire de Bruxelles en 1769. — Caussin, Mémoire sur la même question. — De Hesdin, Mémoire sur la même question. — Bruxelles, 1770. 4o.

L. Guicciardini, Description de touts les Pais-Bas, autrement appellés la Germanie Inférieure, ou Basse Allemagne. Maintenant reveue, et augmentée plus que de la moictié par le mesme Autheur. Avec toutes les Cartes Géographicques etc. Anvers, De l'Imprimerie de Chr. Plantin. 1582. fol.

L. Guicciardini, Omnium Belgii, sive Inferioris Germaniae, regionum descriptio ... in Latinum sermonem conversa. R. Vitellio interprete. Insertis tabulis Geographicis. Adjectisque, supplendo et illustrando Guicciardino, nonnullis additamentis. Nunc vero a novo revisum etc. Arnhemii, Ex officina J. Janszonii. 1616. langw. 4o.

L. Guicciardini, Omnium Belgii, sive Inferioris Germaniae, regionum descriptio etc. Arnhemii, Ex officina J. Janszonii. 1616. langw. 4o.

Dit exemplaar van het zelfde jaar en denzelfden uitgever, verschilt van het voorgaand b. v. boven de plaat op blz. 359 staat Flissinga, in het voorg. Vlissinga; op bladz. 369 vindt men de kaart van de 17 Provinciën: Inferioris Germaniae descriptio, in het voorg. de kaart van Vlaanderen: Flandria.

L. Guicciardini, Beschryvinghe van alle de Neder-landen, anderssins ghenoemt Neder-Duytslandt. Oversien ende vermeerdert meer dan de helft by den selven Autheur. Met alle de Landt-Caerten enz. Overgheset ... door C Kilianum. Nu wederom ... vermeerdert ende verciert, door P. Montanum. Amst., W. Jansz. 1612. fol.

L. Guicciardini, Belgium dat is: Nederlandt, ofte Beschrijvinge derselviger provincien ende steden. Eerst in 't licht gegeven door den vermaarden M. Lowys Guicciardyn. Ende nu weder met veel

byvoegselen, schoone Land-Caerten, ende afbeeldinge der Steden vermeerdert. Amstelodami, J. Janszonius. 1648. fol.

Zie over de verschillende uitgaven van dit werk: P. A. M. Boele van Hensbroek, Lodovico Guicciardini, Descrittione de tutti i Paesi Bassi etc. in Bijdragen en mededeelingen van het Hist. Genootsch. te Utrecht. Deel I, blz. 199.

C. Aurelius, Batavia, sive de antiquo veroque ejus insulae quam Rhenus in Hollandia facit situ, descriptione et laudibus; adversus Gerardum Noviomagum, libri II. Bonaventurae Vulcanii opera, nunc primum in lucem edita. Antv., Apud Christ. Plantinum. 1586. 8o.

J. F. le Petit, Eygentlycke Beschryvinge der vrye Nederlandsche Provintien, met de afbeeldinge der steden, vlecken en voornaemste plaetsen, de welcke door Godes genade, cloecke resolutie, mannelycke daeden ende voorsichtich belyt haerder velt-oversten tot een vrye Republicke gebracht ende geworden sijn. (Arnhem, 1615). langw. 4o.

(J. de Laet), Republyke der Zeven Vrye Vereenigde Nederlanden, d. i. een Beschrijvinge der plaats, hoedanigheid, staats- en burgerlikke bestuuringe van Gelderlandt, Hollandt, Zeelandt, Utrecht, Friesland, Over-Yszel en Groeningen. Uit het Latijn in 't Nederduits vertaalt. Amst., G. van Goedesberg. 1652. 8o.

M. Schoockii Belgium Federatum, sive distincta descriptio Reip. Federati Belgii, exhibens illius faciem qua universalem, qua particularem, qualis fuit tum sub celsissimis Principibus Auraicis Gubernatoribus suis .., tum etiam hodierno tempore agnoscitur. Amstelod., J. Janssonius. 1652. 8o.

J. de Parival, Les délices de la Hollande. Avec un traité du gouvernement, et un abrégé de ce qui s'est passé de plus mémorable jusques à l'an 1661. Ouvrage reveu, corrigé, changé et fort augmenté. Leide, 1662. 8o.

F. M. Janiçon, État présent de la République des Provinces-Unies, et des païs qui en dépendent. La Haye, 1729—1730. 2 dln. 8o.

A. de la Barre de Beaumarchais, Le Hollandois, ou lettres sur la Hollande ancienne et moderne. Francfort, 1738. 8o.

Hedendaagsche Historie, of Tegenwoordige Staat van alle volkeren, Deel 11—32, (bevattende) de beschryving der Vereenigde Nederlanden. Amst., 1739—1803. Met pl. en krtn. 22 dln. 8o.
De werken dezer verzameling zijn onder hunne afzond. titels in dezen catalogus opgenomen.

Les Délices des Pays-Bas, ou Description géographique et historique des XVII. Provinces Belgiques. 7me Edition, revue, corrigée et considérablement augmentée (par le P. Griffet). Anvers, 1786. 5 dln. Met kaarten en platen. 8o.

W. A. Bachiene, Vaderlandsche geographie, of nieuwe tegenwoordige staat en hedendaagsche historie der Nederlanden. Met afbeeldingen. Amst., 1791. 5 dln. 6 bdn. 8o.

Coup d' oeil sur la Hollande, ou tableau de ce royaume en 1806. Paris, 1807. 2 dln. 8o.

Nieuwe reiziger door het Koningrijk Holland: behelzende al het merkwaardige in elke stad en haren omtrek en den naast gelegenen reisweg; met een naauwkeurig voorafgaande overzigt van hetzelve Koningrijk *enz.* Amsterd., (1808). Met kaarten. 8o.

J. de Gelder, Aardrijkskundige beschrijving van het Koningrijk Holland, ten geleide van eene nieuwe aardrijkskundige kaart van dit rijk. Amsterd., 1809. 8o.

Eenige hoofdstukken uit het Aperçu sur la Hollande, présenté à S. E. le Ministre de l'Intérieur, Comte de l'Empire, par M. d' Alphonse. (Bijdragen tot de Statistiek van Nederland. Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Nieuwe volgreeks No. I). 's Gravenh., 1900. 4o.
Beschrijving van Nederland in 1813.

J. J. de Cloet, Géographie historique, physique et statistique du royaume des Pays-Bas et de ses colonies. Bruxelles, 1822. 8o.

J. C. Beijer, Geschied- en aardrijkskundige beschrijving van het Koningrijk der Nederlanden, het Hertogdom Limburg en het Groothertogdom Luxemburg, zoo als die bij het tractaat der 24 artikelen bepaald zijn, benevens een aanhangsel over 's Rijks Buitenlandsche Bezittingen, uit de nieuwste bronnen zamengesteld. Deventer, 1841. Met kaart. 8o.

J. F. Martinet, Het Vaderland en het Vereenigd Nederland. Thans bevattende eene volledige aardrijks- en geschiedkundige beschrijving der zeventien Nederlandsche Provinciën en van het Groot-Hertogdom Luxemburg. 3e, zeer veel vermeerderde en geheel op nieuw bearbeide druk. Gouda, 1845. 6 dln. Met kaarten en platen. 8o.

D. Lubach, De Bewoners van Nederland. Amsterdam, 1868. 8o.
Natuurlijke Historie van Nederland. Nieuwe uitgave.

M. H. J. Plantenga, Militaire aardrijkskunde en statistiek van Nederland, België en Duitschland. Deel I: Nederland. (Zie boven blz. 150 van dezen catalogus).

J. Kuyper, Nederland, zijne provinciën en koloniën. Land en volk. 2e druk. Leeuwarden, 1878. 8o.

A. A. Beekman, Nederland als Polderland. Beschrijving van den eigenaardigen toestand der belangrijkste helft van ons land, tevens bevattende de topografie van dat gedeelte met de voornaamste détails, toegelicht door kaarten en teekeningen. Zutfen, 1884. 8o.

A. A. Beekman, De strijd om het bestaan. Geschiedenis en tegenwoordige staat van de lage gronden van Nederland voor niet-technici. Zutphen, 1887. Met kaarten en teekeningen. 8o.

H. Blink, Nederland en zijne bewoners. Handboek der aardrijkskunde en volkenkunde van Nederland, met kaarten en afbeeldingen. Amsterdam, 1892. 3 deelen. 8o.

Les Pays-Bas. Manuel en deux parties. (Par le Cercle des Journalistes Neerlandais). Leide, A. W. Sijthoff. 1898. 8o.

I. Aperçu: La Neerlande et ses habitants. La Neerlande et la Maison d' Orange. La Neerlande d' aujourd'hui. — II. Esquisses: Histoire. Les Colonies. Les Parties Politiques. Le „Waterstaat" (Ponts et Chaussées). Finances etc. etc.

La Hollande géographique, ethnologique, politique et administrative, religieuse, économique, littéraire, artistique, scientifique, historique, coloniale, etc. par François Bernard, C. H. B. Boot, Louis Bresson, E. Durand-Gréville, Jan ten Brink etc. Paris, (1900). Avec gravures et cartes. 8o.

Reizen.

Albert Durer's Dagverhaal zijner Nederlandsche reize in de jaren 1520 en 1521; met belangrijke aanteekeningen opgehelderd (door A. D. Schinkel). 's Gravenh., 1840. 8o.

Regnard, Voyage en Flandre, en Hollande, en Danemark et en Suède, 1681. Nouvelle édition publiée avec une introduction et des notes, par A. de Marsy. Paris, 1874. 8o.

H. Potter, Reize door de oude en nieuwe oostelijke departementen van het Koningrijk Holland en het Hertogdom Oldenburg, gedaan in den jare 1808. Met eene kaart en platen. Haarlem, 1808—1809. 2 dln. 8o.

Eleutherophilos (P. H. A. J. Strick van Linschoten), Vertraute Briefe während eines Durchflugs durch einen Theil der nördlichen Provinzen des Königreichs der Niederlande im Sommer des Jahrs 1817 in topographischer, historischer, politischer, literarischer und religiöser Hinsicht an einen Freund geschrieben. Germania, 1818. 3 dln. 8o.

F. W. Dethmar, Freundliche Erinnerung an Holland und seine Bewohner. Zugleich ein Wegweiser für Reisende. I—IV. Essen, 1838—1841. 4 dln. 8o.

H. Havard, La Hollande pittoresque, voyage aux villes mortes

du Zuiderzée. Illustré d' après les croquis de M. van Heemskerck van Beest et de l' auteur. Paris, 1874. 8o.

Ed. de Amicis, Nederland en zijne bewoners. Uit het Italiaansch vertaald door D. Lodeesen, met eene voorrede van Jan ten Brink. Leiden, 1876. 8o.

Jean Aicard, Visite en Hollande. Ouvrage orné d' un portrait de l' auteur par Felix Régamey. Paris et Amsterd., 1879. 8o.

J. Craandijk, Wandelingen door Nederland met pen en potlood. Met platen, naar de natuur geschetst en op steen gebracht door P. A. Schipperus. Haarlem, 1875—1884. 7 dln. Met pln. en atlas. 8o.

J. Craandijk, Nieuwe wandelingen door Nederland met pen en potlood enz. Haarlem, 1888. Met pln. 8o.

H. Blink, Van Eems tot Schelde. Wandelingen door Oud en Nieuw Nederland. Met kaartjes, gekleurde en ongekleurde platen en gravures. Deel I enz. Amsterdam, (1904 enz.). 4o.

Steden, Dorpen, Kasteelen. [1])

Toonneel der Steden van de Vereenighde Nederlanden, met hare beschrijvingen, uytgegeven by Joan Blaeu. (Amst., 1649). 2 vol. fol.

Lud. Smids, Schatkamer der Nederlandsse oudheden, of Woordenboek, behelzende Nederlands steden en dorpen, kasteelen, sloten en heeren huysen, oude volkeren enz. 2e druk. Vermeerdert met Aanteekeningen door Pieter Langendyk. Haarlem, 1737. Met platen. 8o.

Lud. Smids, Schatkamer der Nederlandsche oudheden; of Woorden-

---

[1]) Voor werken over afzonderlijke provinciën en plaatsen zie men de afdeeling: Geschiedenis en Plaatsbeschrijving van Nederland en België.

boek, behelzende Nederlands steden en dorpen, kasteelen, sloten en heerenhuizen, oude volkeren, rivieren, vermaarde luiden in staat en oorlog, oudheden, gewoontens en lands wyzen. Versierd met 63 verbeeldingen, van zoo geheele als vervallene heerenhuizen, sloten en kasteelen, meerendeels geteekend door Roeland Rochman. 3e druk, vermeerderd met aanteekeningen door Pieter Langendyk. Amsterd., 1774. 8o.

Aanhangsel tot Ludolf Smids' Schatkamer der Nederlandsche Oudheden; of zaakelyk woordenboek, behelzende Nederlands steden en dorpen enz. Met plaaten. Alles by een versaameld en in orde gebragt door Th. van Brussel. Amsterd., 1778. 8o.

M. Brouërius van Nidek en **Is. le Long**, Kabinet van Nederlandsche en Kleefsche oudheden. Verrykt met 301 koperen platen, door A. Rademaker. Thans ter verdere volmaking der vaderlandsche geschiedkunde vermeerderd; met vele koperen platen en met aantekeningen verrykt door J. H. Reisig (en A. B. Strabbe). Amst., 1792—1803. 8 dln. 8o.

A. Rademaker, Kabinet van Nederlandsche en Kleefsche outheden. (Afzonderlijke uitgave van de 300 platen uit voorg. werk, geteekend en in 't koper gebracht door A. Rademaker). 4o.

L. van Ollefen, De Nederlandsche stad- en dorp-beschrijver. (Vervolgd door R. Bakker). Amsterd., 1793—1801. 8 deelen. Met platen. 8o.

I. Eiland van Dordrecht, Beierland, IJsselmonde. — II. Delfland. — III. Amstelland, Gooiland. — IV. Kennemerland. — V. Schieland en Krimpenerwaard. — VI. Voorne en Putten. Overflakkee. — VII en VIII. Rijnland.

Deel I—VI zijn bewerkt door L. van Ollefen, deel V door L. van Ollefen en R. Bakker, deel VI—VIII door R. Bakker.

J. van Lennep en **W. J. Hofdijk**, Merkwaardige Kasteelen in Nederland. Tweede druk door W. J. Hofdijk. Leiden, 1883—1884. 3 deelen. Met platen. 8o.

b. Azië.

Landen van West-Azië; — van Zuid-Azië; — van Midden- en Oost-Azië.

O. Dapper, Naukeurige beschryving van Asie: behelsende de gewesten van Mesopotamie, Babylonie, Assyrie, Anatolie, of Klein Asie: Beneffens eene volkome beschryving van gansch Arabie. Met lantkaerten en afbeeldingen. Amsterd., 1680. fol.

John Bell, Reizen van Petersburg door verscheidene gewesten van Asia. Uit het Engelsch vertaeld. Leyden, 1769. 2 dln. 8o.

J. H. Kinneir, Reizen door Klein-Azie, Armenie en Koerdistan, (gedaan in het jaar 1813 en 1814), benevens aanmerkingen wegens de krijgstogten van Alexander en den teruglogt van de Tien duizend. Uit het Engelsch. Rotterdam, 1818—1819. Met kaarten. 2 deelen. 8o.

Lechanteur de Pontaumont, Voyage au paradis terrestre (en Kourdistan). 1849. 8o.

H. Barth's Reise von Trapezunt durch die nördliche Hälfte Klein-Asiens nach Scutari im Herbst 1858. Mit einer Karte von A. Petermann. (Ergänzungsheft No. 3 zu Petermann's »Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1860. 4o.

P. v. Tschihatscheff's Reisen in Kleinasien und Armenien 1847—1863. Itinerare redigirt und mit einer neuen Construction der Karte von Kleinasien begleitet von H. Kiepert. (Ergänzungsheft No. 20 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1867. 4o.

Constantin Iconomos, Étude sur Smyrne, traduite du Grec par Bonaventure F. Slaars. Smyrne, 1868. 8o.

J. Cernik's Technische Studien-Expedition durch die Gebiete des Euphrat und Tigris nebst Ein-und Ausgangs-Routen durch Nord-Syrien. Bearbeitet und herausgegeben von Amand Freiherrn v. Schweiger-Lerchenfeld. Mit sieben Karten. (Ergänzungshefte No. 44 u. 45 zu Petermann's »Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1875 u. 1876. 4o.

W. v. Diest, Von Pergamon über den Dindymos zum Pontus. Mit zwei Karten. (Ergänzungsheft No. 94 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1889. 4o.

G. Radde, Karabagh. Bericht über die im Sommer 1890 im russischen Karabagh von G. Radde und J. Valentin ausgeführte Reise. Mit Karte. (Ergänzungsheft No. 100 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1890. 4o.

v. Flottwell, Aus dem Stromgebiet des Qyzyl-Yrmaq (Halys). Ergebnisse der Forschungsreise in 1893. Mit 1 Karte in 4 Blatt und 3 Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 114 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1895. gr. 8o.

W. v. Diest und **M. Anton**, Neue Forschungen im nordwestlichen Kleinasien, mit Beiträgen von Graf Götzen, A. Körte und G. Türk. Mit einer Karte in drei Blättern. (Ergänzungsheft No. 116 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1895. gr. 8o.

G. Radde und **E. Koenig**, Der Nordfuss des Dagestan und das vorlagernde Tiefland bis zur Kuma. Vorläufiger Bericht über die im Sommer 1894 ausgeführten Reisen. Mit zwei Karten. (Ergänzungsheft No. 117 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1895. gr. 8o.

Walther v. Diest, Von Tilsit nach Angora. Forschungsreise zweier preussischen Stabsoffiziere im Frühjahr 1896. Mit einem Anhang von E. Oberhummer. Mit 3 Karten und 2 Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 125 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1898. gr. 8o.

Viagie oft Reyse tot Jerusalem, geschiet bij brueder Jan Want van der prekaren oorden in Tzertoghenbosch. Anno 1519. Naar 't oorspronkelijk handschrift uitgegeven door A. F. van Beurden. Roermond, 1896. 8o.

Jodocus a Meggen, Peregrinatio Hierosolymitana. Dilingae, J. Mayer. 1580. 8o.

Chr. Adrichomius, Theatrum Terre Sanctae et biblicarum historiarum cum tabulis geographicis aere expressis. Col. Agrippinae, 1593. fol.

O. Dapper, Naukeurige beschryving van gantsch Syrie, en Palestyn of Heilige Lant. Verrijkt met lantkaerten en afbeeldingen. Amsterdam, 1677. fol.

F. Hasselquist, Reize naar Palestina of het H. Land; op hoog bevel van de Koninginne van Zweeden Louisa Ulrika in 't licht gegeven, door C. Linnaeus. Amsterd., 1771. 2 dln. 1 bnd. Met pln. 8o.

Giov. Mariti, Voyages dans l' isle de Chypre, la Syrie et la Palestine avec l' histoire générale du Levant. Traduits de l' Italien. Neuwied, 1791. 2 deelen. 8o.

Michaelis, Les voyageurs savants et curieux: ou tablettes instructives et guide de ceux que Sa Maj. Danoise a envoyé en Arabie, et autres pays voisins de la Palestine etc. Traduit de l' Allemand. Londres, 1768. 2 dln. in 1 bnd. Met krtn. 8o.

Carsten Niebuhr, Beschryving van Arabië, uit eigene waarnemingen en in 't land zelf verzamelde narigten opgesteld. Uit het Hoogduitsch vertaald. (Daarachter:) Vragen aan een gezelschap van geleerde mannen, die op bevel zijner Majesteit des Konings van Deenmarken naar Arabië reizen, voorgesteld door J. D. Michaëlis, waarbij gevoegd is: Beoordeling van Niebuhrs beschrijving van Arabië door denzelfden schrijver. In 't Neerduitsch vertaald door J. van Ekers. Amst., 1774. Mit pln., krtn. en facsm. 4o.

Carsten Niebuhr, Reize naar Arabië en andere omliggende landen. Uit het Hoogduitsch vertaald. Amst., 1776—1780. Met krtn. en pln. 2 dln. 4o.

Laur. d' Arvieux, Reis naar de legerplaats van den grooten Emir, en beschrijving van de zeeden en gewoonten der woestyn-bewoonende Arabieren. Uit het Fransch vertaald en met aanteekeningen vermeerderd door G. Kuipers. Utrecht, 1780. 8o.

A. J. A. Gerlach, Djidda. (Overgedrukt uit de Tijdspiegel, 1876). 8o.

J. Chavanne, Afghanistan. Land und Leute mit Rücksicht auf den Englisch-Afghanischen Krieg. Mit 6 Illustrationen und 1 Karte. Wien, 1879. 8o.

F. Stolze und **F. C. Andreas**, Die Handelsverhältnisse Persiens, mit besonderer Berücksichtigung der deutschen Interessen. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 77 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1885. 8o.

A. F. Stahl, Reisen in Nord- und Zentral-Persien. Mit 3 Karten. (Ergänzungsheft No. 118 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1895. gr. 8o.

A. F. Stahl, Zur Geologie von Persien. Geognostische Beschreibung von Nord- und Zentral-Persien. Mit drei Karten und 1 Profiltafel. (Ergänzungsheft No. 122 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1897. gr. 8o.

Jan Huygen van Linschoten. Itinerario, Voyage ofte Schipvaert van Jan Huygen van Linschoten naer Oost ofte Portugaels Indien, inhoudende een corte beschryvinghe der selver Landen ende Zee-custen, met aenwysinge van alle de voornaemde principale havens, revieren, hoecken ende plaetsen, tot noch toe van de Portugesen ontdeckt ende bekent enz. Amstelredam, Corn. Claesz. 1596. Met kaarten en platen. fol.

Hierachter:

Beschryvinge van de gantsche Custe van Guinea, Manicongo, Angola, Monomotapa, ende tegen over de Cabo de S. Augustijn in Brasilien enz. Midtsgaders de voorder beschryvinge op de Caerte van Madagascar enz. Volcht noch de beschryvinge van West Indien int langhe, met hare Caerte. Amst., Corn. Claesz. 1596.

Reys-Gheschrift vande navigatien der Portugaloysers in Orienten, inhoudende de Zeevaert, soo van Portugael naer Oost-Indien, als van Oost-Indien weder naer Portugael enz. Amst., Corn. Claesz. 1595.

O. Dapper, Asia, of naukeurige beschryving van het Rijk des Grooten Mogols, en een groot gedeelte van Indiën. Beneffens een volkomen beschryving van geheel Persie, Georgie, Mengrelie en andere gebuur-gewesten. Amsterd., 1672. Met pln. fol.

Phil. Baldaeus, Naauwkeurige beschryvinge van Malabar en Choromandel, derzelver aangrenzende ryken, en het machtige eyland Ceylon. Amsterd., 1672. Met pln. fol.

Naauwkeurig verhaal van een Reyse door Indien, gedaen en in 't Fransch beschreeven van den Heer Dellon, waarby gevoegd is een Tractaat van de bysondere Ziekten, welke in d' Oostersche Landen vallen, nevens derselver Genees-middelen, insgelijk door den Heer Dellon. Vertaeld door Willem Calebius. Utrecht, 1687. 4o.

Edward Ives, Reize van Engeland naar Indie ondernomen in het jaar 1754, nevens een historisch verhaal van de krygsbedryven der Engelschen in Indie onder Watson en Clive, en van Persie naar Engeland langs een ongewoonen weg. Uit het Engelsch vertaald. Rotterdam, 1775—1776. Met krtn. en pln. 2 dln. 4o.

G. Forster, Voyage du Bengale à Pétersbourg à travers les provinces septentrionales de l' Inde, le Kachmyr, la Perse, sur la Mer Caspienne, etc.; suivi de l' histoire des Rohillahs et de celle des Seykes. Traduit de l' Anglais, avec des additions, par L. Langlès. Paris, 1802. 3 dln. 8o.

Kirkpatrick, An account of the Kingdom of Nepaul, being the substance of observations made during a mission to that country, in the year 1793. Calcutta, 1815. 8o.

Savignhac and **Pearson**, Asiatic museum illustrated. Part I. Calcutta, 1828. dw. fol.

Legrand, La Nouvelle Société Indo-Chinoise fondée par M. le marquis de Croizier et son ouvrage l' Art Khmer. Paris, 1878. 8o.

J. Haafner, Lotgevallen op eene reize van Madras over Tranquebaar naar het eiland Ceilon. 2e druk. Met platen. Amsterdam, 1826. 8o.

J. Haafner, Reize te voet door het eiland Ceilon. Tweede druk. Met platen. Amsterdam, 1826. 8o.

L. Jacolliot, Ceilon. II. Reis naar het land der paarlen. Uit het Fransch door W. J. A. Huberts. Haarlem, 1877. 8o.

J. Walther, Die Adamsbrücke und die Korallenriffe der Palkstrasse. Sedimentstudien im tropischen Litoralgebiet. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 102 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1891. gr. 8o.

A. W. P. Verkerk Pistorius, Een bezoek aan Singapore en Djohor. Eene voordracht. 's Gravenh., 1875. 8o.

Novus Atlas Sinensis a Martino Martinio soc. Jesu descriptus. Amsterd., J. Bleau. 1655, fol.

J. Gonzales van Mendoza, Historie ofte beschryvinge van 't groote Ryck van China, welcke vertoont, diens gelegentheyt ende groote, ryckdommen, regeerders, wetten, kloeckheyt der inwoond'ren, vrugtbaarheydt ende zeden enz. In 't Nederduyts vertaalt door C. T. Delf, A. Bon. 1656. 12o.

A. Kircherus, Toonneel van China, door veel, zo geestelijke als werreltlijke geheugteekenen, verscheide vertoningen van de natuur en kunst, en blijken van veel andere gedenkwaerdige dingen, geopent en verheerlykt. Vertaald door J. H. Glazemaker. Met platen. Amst., J. J. van Waesberge en de Wedᵉ. E. Weyerstraet. 1668. fol.

O. Dapper, Gedenkwaerdig bedryf der Nederlandsche Oost-Indische Maatschappye op de Kuste en in het Keizerrijk van Taising of Sina: behelzende het tweede gezandschap aen den Onder-koning Singlamong en veldheer Taising Lipoui; door Jan van Kampen en Konstantyn Nobel. Vervolgt met een verhael van het voorgevallen des jaers 1663/64, op de kuste van Sina enz.: en het derde gezandschap aen Konchy, Tartarsche Keizer van Sina en Oost-Tartarye: onder beleit van Pieter van Hoorn. Beneffens een beschryving van geheel Sina. Amsterd., 1670. Met platen. fol.

Joan Nieuhof, Het Gezantschap der Neêrlandtsche O. I. Compagnie

aan den grooten Tartarischen Cham, den tegenwoordigen Keizer van China: waar in de gedenkwaerdighste geschiedenissen, die onder het reizen zijn voorgevallen, verhandelt worden. Beneffens een naukeurige beschrijving der Sineesche steden, dorpen, regeeringh enz. Met afbeeltzels na 't leven getekent. Amsterd., 1670. fol.

Nic. Witsen, Noord en Oost Tartaryen: behelzende eene beschryving van verscheidene Tartersche en nabuurige gewesten, in de noorder en oostelykste deelen van Aziën en Europa. Tweede druk, nieuwe uitgaaf, verrykt met eene Inleiding. Amst., 1785. 2 deelen. Met platen en kaarten. fol.

A. E. van Braam Houckgeest, Voyage de l'Ambassade de la Compagnie des Indes Orientales Hollandaises vers l' Empereur de la Chine, dans les années 1794 et 1795: où se trouve la description de plusieurs parties de la Chine inconnues aux Européens etc. Publié en Français par L. E. Moreau de Saint-Méry. Philadelphie, 1797—1798. Met krtn. en pln. 2 dln. 4o.

J. C. Huttner, Reize van het Britsch gezantschap door China en een gedeelte van Tartarye. Uit het Hoogduitsch. Leyden, 1799. 8o.

Miss Corner, China. Schilderachtige en geschiedkundige beschrijving van het land, de zeden, gewoonten en bijzondere gebruiken des volks enz. Naar het Engelsch, door J. Liese. Utr., 1854. Met houtsneê-vignetten. 8o.

N. Sewerzow's Erforschung des Thian-Schan-Gebirgs-Systems 1867. Nebst kartographischer Darstellung desselben Gebietes und der See'nzone des Balkasch-Ala-Kul und Siebenstromlandes nach den originalen und offiziellen russischen Aufnahmen von A. Petermann. Mit zwei chromolithogr. Karten. (Ergänzungshefte No. 42 u. 43 zu Petermann's »Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1875. 4o.

E. Bretschneider, Die Pekinger Ebene und das benachbarte Gebirgsland. Mit einer Originalkarte. (Ergänzungsheft No. 46 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1876. 4o.

Ost-Turkestan und das Pamir-Plateau nach den Forschungen der Britischen Gesandtschaft unter Sir T. D. Forsyth, 1873 und 1874. Bearbeitet nach dem offiziellen »Report of a mission to Yarkund in 1873, under command of Sir T. D. Forsyth, with historical and geographical information regarding the possessions of the Ameer of Yarkund. Calcutta, 1875." Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 52 zu Petermann's »Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1877. 4o.

N. M. Przewalsky, Reise von Kuldscha über den Thian-Schan an den Lob-Nor und Altyn--Tag, 1876 und 1877. Übersetzung des an die K. Russ. Geogr. Gesellschaft in St. Petersburg gerichteten officiellen Berichtes, d. d. Kuldscha 18 August 1877. Mit zwei Karten. (Ergänzungsheft No. 53 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1878. 4o.

H. Michaelis, Von Hankau nach Su tschou. Reisen im mittlern und westlichen China, 1879—81. Mit drei Karten und zwölf Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 91 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1888. 4o.

K. Futterer, Die allgemeinen geologischen Ergebnisse der neueren Forschungen in Zentral-Asien und China. Mit einer Karte und einer Profiltafel, sowie zwei Karten und einem Profil im Text. (Ergänzungsheft No. 119 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1896. gr. 8o.

Sven Hedin, Die Geographisch-wissenschaftlichen Ergebnisse meiner Reisen in Zentralasien, 1894—1897. Mit 6 Karten und 83 Figuren und Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 131 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1900. 4o.

A. Montanus, Gedenkwaerdige gesantschappen der O. I. Maetschappy in 't Vereen. Nederland aen de Kaisaren van Japan: vervaetende wonderlijke voorvallen op de togt der Nederlandsche gesanten: beschryving van de dorpen, sterkten, steden, landschappen enz. Verçiert met afbeeldsels in Japan geteikent. Amsterd., 1669. fol.

Ambassades de la Compagnie Hollandoise des Indes d' Orient vers l' Empereur du Japon, avec une description du pays, des moeurs, religions, coutumes et de tout ce qu'il y a de plus curieux et de plus remarquable parmi ces peuples. La Haye, 1696. 2 dln. 12o.

G. F. Meylan, Japan. Voorgesteld in schetsen over de zeden en gebruiken van dat rijk, bijzonder over de ingezetenen der stad Nagasakij. Uitgegeven door J. H. Tobias. Met platen. Amsterdam, 1830. 8o.

J. L. C. Pompe van Meerdervoort, Vijf jaren in Japan. (1857—1863). Bijdragen tot de kennis van het Japansche keizerrijk en zijne bevolking. Leiden, 1867—1868. 2 dln. Met pln. 8o.

Th. Clark Westfield, The Japanese; their manners and customs: with an account of the general characteristics of the country, its manufactures and natural productions. London. Z. j. Met pl. 4o.

Henric van Brakel (H. M. C. van Oosterzee), Iets over Japan en de Japanneezen. (Overdruk). 8o.

A. J. C. Geerts, Japan in 1869. Utrecht, 1870. 8o.

L. Serrurier, Een en ander over Japan. Leiden, 1877. 8o.

J. J. Rein, Der Nakasendô in Japan. Nach eigenen Beobachtungen und Studien im Anschluss an die Itinerar-Aufnahme von E. Knipping und mit Benutzung von dessen Notizen dargestellt. Mit drei Karten. (Ergänzungsheft No. 59 zu »Petermann's Mittheilungen"). Gotha, 1880. 4o.

E. Naumann, Neue Beiträge zur Geologie und Geographie Japans. Mit drei Karten und zwei Skizzen im Text. (Ergänzungsheft No. 108 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1893. gr. 8o.

De Oost-Indische Archipel.

J. A. van der Chijs, Proeve eener Ned. Indische bibliographie (1659—1870). Met twee supplementen. (Verhand. Bat. Gen. v. Kunsten en Wetensch. Deel 37, 39 en 55). 4o.

Bibliotheca Neérlando-Indica. Catalogues de livres et de quelques manuscrits concernant les Indes Orientales et Occidentales Néerlandaises etc. en vente aux prix marqués chez M. Nijhoff, nos. 175, 181, 236. La Haye, 1883—1893. 3 stn. 8o.

Catalogue de livres anciens et modernes en vente aux prix marqués chez E. J. Brill. No. 49. Les Indes Orientales et Occidentales. Leide, Z. j. 8o.

Catalogus der ethnologische afdeeling van het Museum van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, (bewerkt door Levyssohn Norman). Batavia, 1868. 8o. — Hetzelfde. Tweede druk; (bewerkt door J. A. van der Chijs). Batavia, 1877. 8o. — Hetzelfde, door J. A. van der Chijs. Vierde druk, met supplement. Batavia en 's Hage, 1894. 8o.

Alphabetische lijst van land-, zee-, rivier-, wind-, storm-, en andere kaarten, toebehoorende aan het Bataviaasch Gen. v. Kunsten en Wetenschappen. Batavia en 's Hage, 1873. 8o.

P. A. Tiele, De oudste kaarten van den Maleischen Archipel. (Overgedrukt uit de Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Neerlandsch-Indië, 1883). 's Gravenh., 1883. Met kaart 8o.

Aardrijkskundig en Statistisch Woordenboek van Nederlandsch Indië, bewerkt naar de jongste en beste berigten. Met eene voorrede van P. J. Veth. Amst., 1869. 3 dln. 8o.

Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië, met medewerking van verschillende ambtenaren, geleerden en officieren samengesteld door P. A. van der Lith, A. J. Spaan, F. Fokkens en Joh. F. Snelleman. 's Gravenh. en Leiden. Z. j. 4 deelen. 8o.

Tijdschrift voor Nederlandsch Indië. (Eerst onder redactie van W. R. van Hoëvell, voortgezet door eene vereeniging van staatslieden en geletterden). Jaargang 1849—1860 en 1867—1904. Groningen, Zalt-Bommel, Nijmegen, Bussum, 's Gravenhage en Amsterdam. 1849—1904. 50 dln. 8o.

Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde. Deel I—XLVI. Batavia en 's Gravenhage, 1853—1903. 46 dln. 8o.

Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

Mededeelingen van wege het Nederlandsche Zendelinggenootschap; bijdragen tot de kennis der zending en der taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch Indië. Uitgegeven door Bestuurders van voornoemd Genootschap. Deel 35—42. Rotterdam, 1891—1898. 8 dln. 8o.

W. P. Groeneveldt, Notes on the Malay Archipelago and Malacca, compiled from Chinese source. (Verhand. Bat. Gen. Deel 39. Batavia, 1880). Met kaart. 4o.

Bijdragen tot de kennis van de voornaamste voortbrengselen van Nederlandsch-Indië. Uitgegeven door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Amsterdam, 1860—1865. 3 stukken. 8o.

I. De rijst. — II. De koffie. — III. Het katoen.

Koloniaal Museum op het Paviljoen te Haarlem. Beschrijvende catalogus tevens handleiding tot de kennis der voortbrengselen van de Nederlandsche Overzeesche Gewesten. Haarlem, 1882—1890. 9 stn. in 6 dln. 8o.

Deel I. Afdeeling: Voortbrengselen van de Groote Cultuur in Nederlandsch Oost-Indië. I. Koffie, door K. W. van Gorkom. — II. Thee, door denz. — III. Cacao en Vanielje, door denz. — IV. Kina, door denz. — V. Suiker, door denz. — VI. Specerijen, door denz. — VII. Tabak, door denz. — VIII. Rijst, door denz. Haarl., 1883—1884. 3 stukken. 8o.

Deel II. Afdeeling: Verschillende voortbrengselen uit het Plantenrijk in Nederl. Oost-Indië. 1. Vellen, Was, Aetherische Oliën, Harsen, Gom, door D. de Loos. — 2. Vruchten, Drogerijen, Geneesmiddelen, Verfstoffen en Voedingsmiddelen door F. Hekmeyer. — 3. Caoutchouc en Guttapercha door D. de Loos. Haarlem, 1884. 2 stn. 8o.

Deel III. Houtsoorten van Nederl. Oost-Indië, tevens beschrijving der meest bekende boomen van den Nederl. Ind. Archipel en hunne waarde voor de huishouding, door F. W. van Eeden. Haarlem, 1886. 8o.

Deel IV. Plantaardige vezelstoffen, tevens overzicht van de meest bekende gewassen in de Nederlandsche Koloniën en andere gewesten,

waarvan vezelstoffen kunnen verkregen worden, door F. W. van Eeden. Haarlem, 1887. 8°.

Deel V. Voortbrengselen van Nederlandsch West-Indië, (dierlijke, plantaardige en minerale stoffen), door D. de Loos. Haarlem, 1888. 8°.

Deel VI. Gesteenten en mineralen van Nederlandsch Oost-Indië. 1. Tin, door D. de Loos. — 2. Diamant en edele metalen door denz. Haarlem, 1889—1890. 2 stn. 8°.

Bulletin van het Koloniaal Museum te Haarlem. No. 22—26. Amsterd., 1900—1902. 5 stn. 8°.

Gids voor de bezoekers van het Koloniaal Museum te Haarlem, tevens beknopte handleiding bij de schoolverzamelingen. Amsterd., 1900. Met plattegrond en illustraties. 8°.

Gids voor de bezoekers van het Koloniaal Museum te Haarlem. Met plattegrond en vele illustraties. Amsterd., 1902. 8°.

Koloniaal Museum te Haarlem. Afbeeldingen betreffende Koloniale voortbrengselen, enz. ten dienste van het onderwijs. V. Haarlem, 1901. 4°.

J. F. G. Brumund, Indiana. Verzameling van stukken van onderscheiden aard, over landen, volken, oudheden en geschiedenis van den Indischen Archipel. Met platen en kaarten. Amsterdam, 1853—1854. 2 deelen. 8°.

J. Groneman, Indische schetsen. Zutfen, 1875. 2 deelen. 8°.

E. Haeckel, Aus Insulinde. Malayische Reisebriefe. (In: Deutsche Rundschau, 1901). 8°.

F. Valentyn, Oud en Nieuw Oost-Indiën, vervattende een naaukeurige en uitvoerige verhandelinge van Nederlands mogentheyd in die gewesten, beneveus eene wydluftige beschryvinge der Moluccos, Amboina, Banda, Timor en Solor, Java, en alle de eylanden onder dezelve landbestieringen behoorende; het Nederlands comptoir op Suratte, en de levens der Groote Mogols; als ook eene keurlyke verhandeling van 't wezentlykste, dat men behoort te weten van

Choromandel enz., Sumatra, Ceylon, Malabar, Celebes of Macassar, China enz., Borneo, Bali, Kaap der Goede Hoop en van Mauritius enz. Dordrecht en Amst., 1724—1726. 5 dln. 8 bdn. Met vele kaarten, portretten en platen. fol.

F. Valentyn, Oud en Nieuw Oost-Indiën enz. (als voorg.). Dordr. en Amsterdam, 1724—1726. 5 dln. fol.

J. C. M. Radermacher en **W. van Hogendorp**, Korte schets van de bezittingen der Ned. O. Ind. Maatschappij; benevens eene beschrijving van het koningrijk Jacatra en de stad Batavia. (Verhand. Bat. Gen. Deel I. Batavia, 1779). 8o.

État présent des Indes Hollandoises, contenant une peinture vraie et fidèle du Gouvernement, de l'Administration et de la conduite des Hollandois dans les Indes-Orientales; le tableau de leurs forces de terre et de mer, de leur commerce languissant, de leur navigation etc. Batavia, 1785. 8o.

J. van den Bosch, Nederlandsche Bezittingen in Azië, Amerika en Afrika, in derzelver toestand en aangelegenheid voor dit Rijk, wijsgeerig, staathuishoudkundig en geographisch beschouwd, met bijvoeging der noodige Tabellen en eene Atlas. 's Gravenh. en Amsterdam, 1818. 2 deelen. 8o.

J. Crawfurd, De Indische archipel, in het bijzonder het eiland Java beschouwd in de zeden, wetenschappen, talen, godsdienst, beschaving, koloniale belangen en koophandel van derzelver inwoners. Uit het Engelsch vertaald. Met platen en eene kaart van den archipel. Haarlem, 1823—1825. 3 dln. 8o.

Raffles et **Crawfurd**, Description géographique, historique et commerciale de Java et des autres îles de l'Archipel Indien, contenant des détails sur les moeurs, les arts, les langues, les religions et les usages des habitans de cette partie du monde. Ouvrage traduit de l'Anglais par Marchal. Ouvrage orné de gravures et de cartes coloriées. Brux., 1824. 4o.

C. S. W. van Hogendorp, Beschouwing der Nederlandsche bezittingen in Oost-Indie. Uit het Fransch vertaald door Joh. Olivier Johzn., vermeerderd met eene inleiding en vele aanteekeningen van den Auteur. Met kaart en plaat. Amst., 1833. 8o.

Bijdrage tot de kennis van den voormaligen en tegenwoordigen staat onzer Oostindische Bezittingen. Amst., 1841. 8o.

A. J. van der Aa, Nederlands Oost-Indië, of beschrijving der Nederlandsche Bezittingen in Oost-Indië. Voorafgegaan van een beknopt overzigt van de vestiging en uitbreiding der magt van Nederland aldaar. Met platen en kaarten. Amst., 1846—1857. 4 dln. 8o.

J. Pijnappel Gz., Geographie van Nederlandsch-Indië. 2e vermeerderde en verbeterde druk. 's Gravenh., 1868. 8o.

J. J. de Hollander, Aardrijksbeschrijving van Nederlandsch Oost-Indie. Amsterdam, 1868. 8o.

P. A. van der Lith, Nederlandsch Oost-Indië, beschreven en afgebeeld voor het Nederlandsche volk. Met gekleurde platen naar oorspronkelijke teekeningen. Doesb., 1875. 4o.

R. Schuiling, Nederland tusschen de tropen. Aardrijkskunde onzer koloniën in Oost en West. Zwolle, 1889. 8o.

Neerlandsch Indië onder het regentschap van Koningin Emma. 1890—1898. (Onder redactie van J. van Bemmelen). Batavia, 1898. 8o.

Inhoud: Wetgeving en Bestuur, door J. de Louter. — Onderwijs, door W. P. Groeneveldt. — Land- en Volkenkunde, door denzelfde. — Taal- en Oudheidkunde, door J. L. A. Brandes. — De Studie der Levende Natuur, door M. Treub. — Mijnwezen en Aardkunde, door R. D. M. Verbeek. — Meteorologie en Aardmagnetisme, door J. P. van der Stok. — Protestantsche Zending en Maatschappelijk Werk, door W. B. Bergsma. — Katholieke Missie, door B. G. Schweitz. — Europeesche Cultures, door J. G. Kramers. — Burgerlijke Openbare Werken, door J. E. de Meyier. — Geldmiddelen, Munt- en Bankwezen, door N. P. van den Berg. — Opium-Regie, door W. P. Groeneveldt. — Leger, door W. C. Nieuwenhuijzen. — Marine, door H. Dyzerinck. — Slotwoord, door J. F. van Bemmelen.

Tentoonstelling van kleederdrachten in Nederlandsch Indie, voorgesteld door poppen. Geschenk van de Dames in Nederlandsch Indië aan H. M. de Koningin. 2e, vermeerderde en verbeterde oplaag. April 1894. 8o.

A. W. Stellwagen, Chineezen in Indië. (Een drietal schetsen). (Overgedrukt uit Onze Tijd). 1873. 8o.

Fr. Schneider, Geographische verspreiding der minerale bronnen in den Oost-Indischen Archipel. Amst. en Utrecht, 1881. 4o.
Tijdschrift van het Aardr. Genootsch. Bijbladen. Deel III. No. III.

Oost-Indische ende West-Indische voyagien, namelijck de waerachtighe beschrijvinge van de drie seylagien, drie jaren achtermalkanderen deur de Hollandtsche ende Zeelandtsche schepen, by noorden Noorweghen, Moscovien ende Tartarien nae de Coninckrijcken van Cathay ende China ghedaen, enz. Amsterd., Michiel Colijn. 1619. Met platen en kaarten. langw. 4o.

Hierachter met afzond. titels en paginatuur:

1. Historie van Indiën, waer inne verhaelt is de avonturen die de Hollantsche schepen bejegent zijn: Oock een particulier verhael der conditien, religien, manieren ende huys-houdinge der volckeren, die sy bezeylt hebben. Door G. M. A. W. I. Amstelredam, M. Colijn. 1617.

2. t' Historiael journael, van tghene ghepasseert is van weghen drie schepen, ghenaempt den Ram, Schaep ende het Lam, ghevaren uyt Zeelandt van der Stadt Camp-Vere naer d' Oost-Indien, onder t' beleyt van Joris van Speilberghen, Generael, Anno 1601, tot in t' Eylant Celon. Amsterd., M. Colijn. 1617.

3. Historiale beschrijvinghe, inhoudende een waerachtigh verhael van de reyse ghedaen met acht schepen van Amsterdam, onder 't beleydt van den kloeckmoedighen Admirael Jacob Cornelisz. Neck ende Wybrant van Warwijck Vice-Admirael. Amst., M. Colijn. 1619.

4. Beschrijvinghe ende historische verhael vant Gout Koninckrijck van Guinea, anders de Gout-custe de Mina genaemt enz., door P. D. M. Amsterdam, M. Colijn. 1617.

5. Beschrijvinge van de Zee-vaerdt van Thomas Candisch, met drie schepen uytghevaren den 21 Julij 1586 enz. Hier noch by ghevoecht de voyagie van Siere François Draeck en Siere Jan Haukens enz. Amsterdam, M. Colijn. 1617.

6. Warachtighe ende grondige beschryvinghe van het groot en goutrijck Coningrijck van Guiana, gelegen zijnde in America . . . Mitsgaders de beschrijvinge van de omliggende rijcke lantschappen Emeria, Arromaya, Amapaia ende Topago. Alles ontdeckt ende beschreven in den jare 1595 ende 1596 door Walter Ralegh ende Laurens Keymis. Amsterdam, M. Colijn. 1617.

7. Journael oft daghelijcx-register van de Voyagie na Rio de Plata, ghedaen met het schip ghenaemt de Silveren Werelt, onder 't Admiraelschap van Laurens Bicker ende het bevel van Cornelis van Heems-kerck als Commis. Door Hendrick Ottsen. (Amst., M. Colijn. 1617).

8. Historisch ende wijdtloopigh verhael van 'tghene de vijf schepen (die int jaer 1698 (*sic*) tot Rotterdam toegherust zijn, om door de Straet Magellana haren handel te drijven) wedervaren is tot den 7 September 1599 enz. Meest beschreven door M. Barent Jansz. Chirurgijn. Amsterdam, M. Colijn. 1617.

9. Beschrijvinge van de Voyagie om den geheelen Werelt-Kloot, ghedaen door Olivier van Noordt. Amsterd., M. Colijn. 1618.

Begin ende voortgangh van de Vereenighde Nederlandtsche Geoctroyeerde Oost-Indische Compagnie. Vervatende de voornaemste reysen, by de inwoonderen der selver Provincien derwaerts gedaen. Alles nevens de beschrijvinghen der rijcken enz. Nevens eenighe koopere platen verciert. (Verzameld door Is. Commelin). Z. p. (Amst., J. Janssonius). 1646. 2 dln. langw. 4o.

Inhoud:

Deel I: 1. De voyagien ghedaen naer Nova Zembla. — 2. Eerste voyagie der Hollanderen naer de Oost-Indien, onder het beleydt van Cornelis Houtman. — 3. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien onder den Admirael Jacob van Neck ende Vice-Admirael Wybrant van Waerwijck. — 4. Voyagie naer de Oost-Indien gedestineert, door de Strate Magalanes, gedaen by Capiteyn Sibaldt de Weert. — 5. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien, door de Straete Magalanes, door den Admirael Olivier van Noort. — 6. Voyagie naer de Oost-Indien onder het Admiraelschap van Pieter Both, ghedaen by den Capiteyn Paulus van Caerden. — 7. Voyagie naer de Oost-Indien, sijnde de tweede reyse van den Admirael Jacob van Neck. — 8. Dry voyagien ghedaen naer de Oost-Indien: *a.* onder den Admirael Steven van der Hagen; *b.* naar Achin in Sumatra, door Cornelis Pietersz ende Guiljam Senecal; *c.* extract uyt het journael van den Admirael Jacob van Heemskerck, ghehouden by Reyer Pietersz. — 9. Twee voyagien ghedaen naer de de Oost-Indien: *a.* onder den Admirael Wolfart Harmansz; *b.* onder

Cornelis van Veen. — 10. Voyagie ghedaen naer de Oost-Indien onder den Admirael Joris van Spilbergen. — II. Voyagie ghedaen naer de Oost-Indien onder den Admirael Wybrant van Warwijck endc Vice-Admirael Sebaldt de Waerdt.

Deel II: 12. De tweede Voyagie naer de Oost-Indien, gedaen by Steven van der Hagen. Item de reyse van 't Schip Delft, naer de Custe van Choromandel. — 13. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien, onder Cornelis Matelieff de Jonge. — 14. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien onder Paulus van Caerden. — 15. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien, onder Pieter Willemsz Verhoeven. — 16. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien onder Pieter van den Broeck. — 17. Beschrijvinge van de Coninckrijcken Guzaratten ende Decan, staende onder de ghehoorsaemheyt van den grooten Mogor. — 18. Voyagie naer de Oost-Indien, door de Straete Magalanes, onder het beleyt van Joris van Spilbergen, sijnde syn tweede reyse derwaerts ghedaen. Item de Voyagie naer de Oost-Indien, gedaen onder Cornelis Schouten ende Jacob le Maire. — 19. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien, door de Straete le Maire, onder Jacques l'Hermite. — 20. Voyagie gedaen naer de Oost-Indien, onder Wybrant Schram. Item Voyagie naer de Oost-Indien, ghedaen door den Kranck-besoecker Seyger de Rechteren. — 21. Voyagie in meest alle de deelen van Oost-Indien, gedaen door den Coopman Hendrick Haghenaer.

Derde voornaemste Zee-getogt (der verbondene vrye Nederlanderen) na de Oost-Indien: gedaan met de Achinsche en Moluksche vloten, onder de Ammiralen Jacob Heemskerk en Wolfert Harmansz. in den jare 1601, 1602, 1603. In de welcke verscheiden zee-gevallen enz. beschreven werden. Getrocken uyt de aanteekeningen van Willem van West-Zanen, door H. Soete-Boom. Amsteldam, J. J. Schipper. 1648. 4o.

Journael ofte gedenckwaerdige beschrijvinge van de Ost-Indische reyse van Willem IJsbrantsz Bonte-Koe van Hoorn, begrijpende veel wonderlijcke ende gevaerlijcke saecken hem daer in weder-varen, begonnen den 18 December 1618 en vol-eynd den 16 November 1625. Waer by gevoeght is het journael van Dirck Alberts Raven enz. Amsterd., Joost Hartgers. 1650. 4o.

Ongeluckige voyagie van 't schip Batavia na Oost-Indien: uytgevaren onder de E. François Pelsaert, gebleven op de Abriolhos

van Fred. Houtman enz. Hier achter noch by-gevoeght eenige discourssen der Oost-Indische Zee-vaert. Utrecht, Lucas de Vries. 1649. 4o.

Journael gehouden op de reyse ende wederkomste van Oost-Indien, door Seyger van Rechteren. Den tweeden druck, van nieuws verbetert ende vermeerdert. Zwolle, 1639. 4o.

Cornelis Claesz. van Purmer-endt, Journael ofte een Oost-Indische-Reys-beschrijvinghe enz. Amst., G. van Goedesbergen. 1651. Met pl. 4o.

Gebonden achter: Journael ofte Historiaelse Beschrijvinge van Matheus van den Broeck. Amst., 1651. 4o.

J. Nieuhof, Zee- en lant-reize door verscheide gewesten van Oostindien, enz. en inzonderheit een verhael der stad Batavia. Verciert met koopere platen. Amsterd., J. van Meurs. 1682. fol.

Jacob Jansz. de Roy, Hachelijke reys-togt na Borneo en Atchin, in sijn vlugt van Batavia derwaards ondernomen in het jaar 1691 enz. Leiden, P. van der Aa. Z. j. Met krtn. 8o.

Drie seer aanmerkelijke reysen na en door veelerley gewesten in Oost-Indien; gedaen door Chr. Frikius, E. Hesse en Chr. Schweitzer, yeder bysonder, van 't jaer 1675 tot 1686. Bevattende, . . . ook een eygentlijk berigt van den laetsten Bantamschen oorlog, en de verovering van geheel Groot Java door de Hollanders. Desgelijks van de Staet der Sillidaische goud-mijn van d' Oost-Indische Compagnie op Sumatra. Vertaeld door S. de Vries. Met kopere figueren. Den 2en druk, vermeerdert en verbetert. Amst., 1705. 4o.

J. S. Stavorinus, Reize van Zeeland over de Kaap de Goede Hoop naar Batavia, Bantam, Bengalen enz. gedaan in de jaaren 1768 tot 1771, gevolgd van eenige belangrijke aanmerkingen over den aart, gewoonten, levenswijze, godsdienstplegtigheden en koophandel der volkeren in die gewesten. Met kaarten. Leyden, 1793. 2 dln. 1 bnd. 8o.

J. S. Stavorinus, Reize van Zeeland over de Kaap de Goede Hoop en Batavia, naar Samarang, Macasser, Amboina, Suratte, enz. gedaan in de jaaren 1774 tot 1778, doormengd met veele belangrijke aanmerkingen over den aart, gewoonten, levenswijze, godsdienstplegtigheden en koophandel der volkeren in die gewesten. Met kaarten. Leyden, 1797—1798. 2 dln. 8o.

J. C. Baane, Reis door een gedeelte van de Nederlandsche Bezittingen in Oost-Indië, waarbij gevoegd is een verslag van de expeditie tegen de Vorsten van Malakka, Salangoor en Riouw. Met platen. Amsterd., 1826. 8o.

W. R. van Hoëvell, Reis over Java, Madura en Bali in 1847. Met pl. en krtn. Amst., 1849—1851. 2 dln. 8o.

A. A. Brendonck, Mijne reize naar Nederlandsch-Indië; militaire loopbaan op Java en Bali en mijn teruglogt naar het vaderland. Dordrecht, 1859. Met pl. 8o.

S. A. Buddingh, Neêrlands Oost-Indië. Reizen over Java, Madura, Makasser, Saleijer, Bima, Menado, Sangier-eilanden, Talau-eilanden, Ternate, Batjan, Gilolo enz. enz. gedaan gedurende het tijdvak van 1852—1857. Met platen. 2e uitgave. Amst., 1867. 3 dln. 8o.

A. R. Wallace, Insulinde: het land van den Orang-oetan en den Paradijsvogel. Uit het Engelsch vertaald en van aanteekeningen voorzien door P. J. Veth. Amst., 1870—1871. 2 dln. 8o.

Greiner, Over land en zee. Herinneringen uit mijn verblijf in Indië. Met een voorbericht van G. H. van Soest. Zalt-Bommel, 1874. 8o.

A. Werumeus Buning en **J. A. Kruyt**, Met de Hollandsche Mail naar Indië en terug. Gids voor reizigers met de stoomschepen van de maatschappij »Nederland". Amsterd., 1878. Met krtn. 8o.

H. van Kol, Uit onze koloniën. Uitvoerig reisverhaal, geïllustreerd met vele afbeeldingen en kaarten. Leiden, 1903. Met portret van den schrijver. 4o.

T. Junghuhn, Java, seine Gestalt, Pflanzendecke und innere Bauart. Nach der 2ten, verbesserten Auflage des Holländischen Originals ins Deutsche übertragen von J. K. Hasskarl. Leipzig, 1852—1854. 3 dln. Met krtn. en pln. 8o.

J. E. van der Wijk, Java, beschrijving van de aardrijkskundige gesteldheid, het bestuur, de gebruiken en instellingen op dat eiland. 2e druk. Met eene kaart. Amst., 1876. 8o.

P. J. Veth, Java, geographisch, ethnologisch, historisch. Haarlem, 1875—1882. 3 dln. Met krtn. 8o.

Ario Tjondro Negoro (Raden Mas Adipati), Aanteekeningen op het 1e deel van »Java, geographisch, ethnologisch, historisch." Met Naschrift van P. J. Veth. Amst. en Utrecht, 1881. 4o.
Tijdschrift van het Aardr. Genootsch. Bijbladen. Deel III. No. IV.

P. J. Veth, Java, geographisch, ethnologisch, historisch. Register en verbeteringen. Haarlem, 1884. 8o.
Het register is bewerkt door R. van Eck.

P. J. Veth, Java, geographisch, ethnologisch, historisch. Tweede druk, bewerkt door Joh. F. Snelleman en J. F. Niermeyer. Haarlem, 1896—1903. 3 dln. 8o.

H. Meister, Schetsen uit Java. Naar het Hoogduitsch bewerkt en met aanteekeningen voorzien door A. W. Stellwagen. 2e druk. Deventer, 1876. 8o.

F. de Bas, De residentie-kaarten van Java en Madoera. Met twee kaarten. Amst., 1876. 4o.
Tijdschrift van het Aardr. Genootsch. Bijbladen. Deel III. No. I.

J. A. C. Oudemans, Die Triangulation von Java ausgeführt vom Personal des geographischen Dienstes in Niederländisch Ost-Indien. Fünfte Abtheilung. Ergebnisse der Triangulation Zweiter Ordnung. Im Auftrag des Ministeriums der Kolonien und unter Mitwirkung von J. C. A. van Asperen, M. L. J. van Asperen, W. G. Teunissen und E. Engelenburg bearbeitet. Haag, 1897. (Met kaarten). 4o.

F. W. Junghuhn, Licht- en schaduwbeelden uit de binnenlanden van Java. Over het karakter, de mate van beschaving, de zeden en gebruiken der Javanen enz. Verhalen en gesprekken der gebroeders Dag en Nacht, verzameld op reizen door gebergten en bosschen, in de woningen van armen en rijken. 7e herziene en vermeerderde druk. Amst., Z. j. 8o.

E. Hardouin, Java. Tooneelen uit het leven, karakterschetsen en kleederdrachten van Java's bewoners, in afbeeldingen naar de natuur geteekend, met tekst van W. L. Ritter en een voorwoord van M. T. H. Perelaer. Leiden, 1872. gr. 4o.

J. J. M. de Groot, Jaarlijksche feesten en gebruiken van de Emoy-Chineezen. Een vergelijkende bijdrage tot de kennis van onze Chineesche medeburgers op Java. Met uitgebreide monographieën van godheden, die te Emoy worden vereerd. (Verhand. Bat. Gen. Deel 42), Batavia, 1882. 4o.

R. D. M. Verbeek, Oudheden van Java. Lijst der voornaamste overblijfselen uit den Hindoetijd op Java met eene oudheidkundige kaart. (Verhand. Bat. Gen. Deel 46). 1891. gr. 8o.

C. Leemans, Bôrô-Boedoer op het eiland Java, afgebeeld door en onder toezigt van F. C. Wilsen, met toelichtenden en verklarenden tekst, naar de geschreven en gedrukte verhandelingen van F. C. Wilsen, J. F. G. Brumund en andere bescheiden, bewerkt en uitgegeven op last van Z. Exc. den Minister van Koloniën. Leiden, 1873. 8o.

C. Leemans, Bôrô-Boudour dans l'île de Java, dessiné par ou sous la direction de F. C. Wilsen, avec texte descriptif et explicatif, rédigé, d'après les mémoires manuscrits et imprimés de F. C. Wilsen, J. F. G. Brumund et autres documents, et publié d'après les ordres de Son Exc. le Ministre des Colonies. Leide, 1874. 8o.

C. J. C. Reuvens, Verhandeling over drie groote steenen beelden in den jare 1819 uit Java naar de Nederlanden overgezonden. Uitgegeven door de 3e klasse van het Instituut. Amsterd., 1826. 4o.

J. W. IJzerman, Beschrijving der oudheden nabij de grens der residentie's Soerakarta en Djogdjakarta. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia, 1891. gr. 4o. Met atlas. fol.

Verslag van het Centraal Comité voor de noodlijdenden door de uitbarsting op Krakatau. Batavia, 1884. 2 stn. 8o.

Batavia, de hoofdstad van Neerlands O. Indien in derzelver gelegenheid, opkomst, gebouwen, regeering, geschiedenissen, kerkzaaken, koophandel, zeden, luchtgesteldheid, ziekten, dieren en gewassen beschreeven. Met platen (en kaarten). Amst. en Harl., 1782—1783. 4 dln. 4o.

J. Strehler, Mittheilungen aus meinem Tagebuche über meine zweimalige Reise von Rotterdam nach Batavia, meinen viermonatlichen Aufenthalt daselbst und Besuch auf der Insel St. Helene in den Jahren 1828 bis 1830. Nürnberg, 1832. 8o.

J. Strehler, Bijzonderheden wegens Batavia en deszelfs omstreken; uit het dagboek, gedurende twee reizen derwaarts in 1828—1830. Uit het Hoogduitsch. Haarlem, 1833. 8o.

A. Teisseire, Beschrijving van de Omme- en Bovenlanden van Batavia. (Verhand. Bat. Gen. Deel 6. Batavia, 1792). 8o.

Algemeen reglement voor de Maatschappij tot Nut van den Javaan. 1870. 8o.

Rapport over den toestand van het Inlandsch Onderwijs op Java, uitgebracht door eene Commissie uit de Maatschappij tot Nut van den Javaan. Arnhem, 1869. 8o.

Nederland en Java. Maandblad der Maatschappij tot Nut van den Javaan. 1871—1876. 6 dln. 8o. en fol.

Wetten van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië. Batavia, 1853. 8o.

Reglement voor de Prijsvragen van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië. Batavia, 1857. 8o.

Reglement voor de Spaarbank, opgerigt te Batavia, door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië. 1857. 8o.

O. van Rees, Overzigt van de geschiedenis der Preanger-regentschappen. (Verhand. Bat. Gen. Deel 39. Batavia, 1880). 4o.

F. J. Rothenbuhler, Rapport van den Staat en gesteldheid van het landschap Sourabaija. 1812. (Verhand. Bat. Gen. Deel 41). 1880.

P. J. Veth, Het eiland Sumatra. Amst., 1873, 8o.

Afzonderlijke uitgave van het artikel over dat eiland, voorkomende in het Aardrijksk., Statistisch Woordenb. v. N. I.

Kaart van Sumatra en Bangka, bevattende verschillende aanwijzingen van administratieven en politieken aard. 1888. Schaal van 1 : 2.500.000.

F. de Bas, De triangulatie van Sumatra. Met kaarten en bijlagen. Amst. en Utr., 1882. 4o.

Tijdschrift van het Aardr. Genootsch. Bijbladen. Deel III. No. II.

W. L. de Sturler, Proeve eener beschrijving van het gebied van Palembang. Met eene kaart en eene tabel. Groningen, 1843. 8o.

H. J. J. L. de Stuers, De vestiging en uitbreiding der Nederlanders ter westkust van Sumatra, uitgegeven door P. J. Veth. Met platen en kaarten. Amst., 1849—1850. 2 dln. 8o.

A. W. P. Verkerk Pistorius, Studiën over de inlandsche huishouding in de Padangsche Bovenlanden. Zalt-Bommel, 1871. 8o.

W. F. Versteeg, De ontdekkingstocht naar Djambi en Korintji. (Overgedrukt uit Eigen Haard 1875). 8o.

W. F. Versteeg, Het zenden eener wetenschappelijke expeditie naar Sumatra. (Overgedrukt uit het Tijdschrift Aardrijkskundig Genootschap No. 4). Utrecht, 1875. 8o.

C. M. Kan, De Nederlandsche expeditie naar de Boven-Djambi en Korintji-vallei. Utrecht, 1876. 8o.

W. F. Versteeg, De wetenschappelijke expeditie naar Midden-Sumatra. (Overgedrukt uit het Tijdschrift Aardrijksk. Genootschap No. 8). Amsterd., 1876. 8o.

J. Schouw Santvoort, Plan van een onderzoekingstocht in Midden-Sumatra. Met twee kaarten. Amst., 1876. 4o.

Tijdschrift van het Aardr. Genootschap. Bijbladen. Deel I. No. I.

Berichten ontleend aan de rapporten en correspondentiën, ingekomen van de leden der Sumatra-Expeditie. (No. I—VIII). Met 15 kaarten. Amst. en Utrecht, 1879. 4o.

Tijdschrift van het Aardr. Genootsch. Bijbladen. Deel I. No. II.

Midden-Sumatra. Reizen en onderzoekingen der Sumatra-expeditie, uitgerust door het Aardrijkskundig Genootschap, 1877—1879, beschreven door de leden der expeditie, onder toezicht van P. J. Veth. Leiden, 1881—1892. 4 dln. 8 bdn. Met kaarten en platen. 8o. Met atlas. fol.

I. Reisverhaal, 1e gedeelte, beschreven door A. L. van Hasselt en Joh. F. Snelleman. Leiden, 1881. — Reisverhaal, 2e gedeelte, beschreven door C. H. Cornelissen, A. L. van Hasselt en Joh. F. Snelleman. Leiden, 1882.

II. Aardrijkskundige beschrijving van Midden-Sumatra, met atlas, door D. D. Veth. Leiden, 1882.

III. Volksbeschrijving van Midden-Sumatra door A. L. van Hasselt. Leiden, 1882. — Ethnographische atlas, met verklarenden tekst, door A. L. van Hasselt. Leiden, 1881. — De talen en letterkunde van Midden-Sumatra, door A. L. van Hasselt. Leiden, 1881.

IV. Natuurlijke historie. Eerste gedeelte. Fauna. Eerste helft. Leiden, 1887. — Hetzelfde. Laatste helft. Leiden, 1892. — Natuurlijke historie. Tweede gedeelte. Flora. Leiden, 1884.

De beide gedeelten van deel IV zijn met hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Aanteekeningen omtrent midden-Sumatra, aan officieele bescheiden ontleend. (Verhand. Bat. Gen. Deel 39. Batavia, 1880). 4o.

C. de Haan, Verslag van eene reis in de Bataklanden. (Verhand. Bat. Gen. Deel 38. Batavia, 1875). 4o.

R. D. M. Verbeek en **E. Th. van Delden**, De Hindoe-ruïnen bij Moeara-Takoes aan de Kampar-rivier, met aanteekeningen van W. P. Groeneveldt. (Verhand. Bat. Gen. Deel 41). 1880.

P. J. Veth, Atchin en zijne betrekkingen tot Nederland, topographisch-historische beschrijving. Met een schetskaart van het rijk Atchin en de naastbij gelegen Nederlandsche nederzettingen op Sumatra, naar de nieuwste bronnen te zamen gesteld door W. F. Versteeg. Leiden, 1873. 8o.

J. A. Kruyt, Atjeh en de Atjehers. Twee jaren blokkade op Sumatra's Noord-oost-kust. Met twee schetskaarten van C. H. Bogaert. Met platen en plannen. Leiden, 1877. 8o.

C. Snouck Hurgronje, De Atjéhers. Uitgegeven op last der regeering. Batavia en Leiden, 1893 en 1894. 2 dln. Met eene portefeuille met platen. Ald. 1895. 4o.

H. M. Lange, Het eiland Banka en zijne aangelegenheden. Met twee kaarten en een afstandswijzer. 's Hertogenb., 1850. 8o.

J. T. Nieuwenhuisen en **H. C. B. von Rosenberg**, Verslag omtrent het eiland Nias en deszelfs bewoners. Met pln. en krtn. (Verhand. Bat. Gen. Deel 30. Batavia, 1863). 4o.

E. Modigliano, Un viaggio a Nias. Illustrato da 195 incisioni, 26 tavole a parte, e 4 carte geografiche. Milano, 1890. 4o.

J. C. M. Rademacher, Beschrijving van Borneo. (Verhandelingen Bat. Gen. Deel 2. Batavia, 1780). 8o.

P. J. Veth, Borneo's Wester-Afdeeling, geographisch, statistisch, historisch, voorafgegaan door een algemeene schets des ganschen eilands. Met platen. Zalt-Bommel, 1854—1856. 2 dln. 8o.

J. J. K. Enthoven, Bijdragen tot de geographie van Borneo's Wester-Afdeeling Leiden, 1901—1903. Met kaarten. 2 dln. 8o.

J. P. J. Barth, Overzicht der afdeeling Soekadana. (Verhand. Bat. Gen. Deel 50). 1897. gr. 8o.

A. W. Nieuwenhuis, Quer durch Borneo. Erlebnisse seiner Reisen in den Jahren 1894, 1896—97 und 1898—1900, unter Mitarbeit von M. Nieuwenhuis-von Üxkül-Güldenbandt. Teil I. Mit 97 Tafeln in Lichtdruck und zwei Karten. Leiden, 1904. 4o.

C. A. L. M. Schwaner, Borneo. Beschrijving van het stroomgebied van den Barito en reizen langs eenige voorname rivieren van het zuid-oostelijk gedeelte van dat eiland, op last van het Gouvernement van Nederl. Indië gedaan in de jaren 1843—1847. Met platen en eene kaart. Amst., 1853—1854. 2 dln. 8o.

Uitgegeven van wege het Kon. Instituut voor de taal-, land en volkenkunde van Neerl.-Indië.

C. Bock, Reis in Oost- en Zuid-Borneo van Koetei naar Bandjermassin, ondernomen op last der Indische regeering in 1879 en 1880. Met aanteekeningen en bijlagen van P. J. B. C. Robidé van der Aa, eene historische inleiding over Koetei en de betrekkingen van dit leenrijk tot de regeering van Nederl.-Indië, door S. W. Tromp, en een atlas van 30 ethnografische platen in kleurendruk en schetskaart. Uitgegeven door het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederl.-Indië. 's Gravenh., 1881—1887. 1 deel en 1 portefeuille met platen. 4o.

M. T. H. Perelaer, Ethnographische beschrijving der Dajaks. Met vier platen. Zalt-Bommel. 1870. 8o.

M. T. H. Perelaer, Borneo van Zuid naar Noord. Ethnografische roman. Rotterdam, 1881. 2 deelen. 8o.

J. C. M. Radermacher, Beschrijving van het eiland Celebes en de eilanden Floris, Sumbawa, Lombok en Balj). (Verhand. Bat. Gen. Deel. 4. Batavia, 1786). 8o.

Lahure, Les Indes Orientales Néerlandaises. L' île des Célèbes. Souvenirs. Brux. et Rotterdam, 1880. 8o.

C. B. H. von Rosenberg, Reistogten in de afdeeling Gorontalo, gedaan op last der Nederlandsch Indische regering. Amst., 1865. Met pln. en krtn. 8o.

A. J. A. F. Eerdmans, Het landschap Gowa. (Verhandelingen Bat. Genootschap. Deel 50). gr. 8o.

B. F. Matthes, Bijdragen tot de ethnologie van Zuid-Celebes. 's Gravenh., 1875. 8o.

B. F. Matthes, Einige Eigenthümlichkeiten in den Festen und Gewohnheiten der Makassaren und Buginesen. (Tiré du vol. II des Travaux de la 6e session du Congrès international des Orientalistes à Leide). Leide, 1884. 8o.

B. F. Matthes, Over de âdâ's of gewoonten der Makassaren en Boegineezen. (Overgedrukt uit de Verslagen en Mededeelingen der Kon. Akad. v. Wetensch., Afd. Letterk., 3e Reeks, Deel II). Amsterd., 1885. 8o.

N. Graafland, De Minahassa. Haar verleden en haar tegenwoordigen toestand. Haarlem, 1898. 2 dln. 8o.

J. J. ten Have, Het eiland Lombok en zijne bewoners. Met eene kaart. 3e druk. 's Gravenh., 1894. 8o.

W. van Hogendorp, Beschrijving van het eiland Timor. (Verhand. Bat. Gen. Deel 1. Batavia, 1779). — Idem. Vervolg. (Verh. Deel 2. Batavia, 1780). 4o.

J. S. G. Gramberg, Eene maand in de binnenlanden van Timor. (Verhand. Bat. Gen. Deel 36. Batavia, 1872). 4o.

S. Roos, Bijdrage tot de kennis van taal, land en volk op het eiland Soemba. (Verhand. Bat. Gen. Deel 36. Batavia, 1872). 4o.

G. de Serière, Bijdrage over de hulpbronnen voor nationale welvaart in den Molukschen Archipel. Gevolgd door eene bijdrage tot de statistieke kennis van de Z.W. en Z.O. eilanden. Zwolle, 1848. 8o.

G. A. Wilken, Bijdrage tot de kennis der Alfoeren van het eiland Boeroe. (Verhand. Bat. Gen. Deel 38. Batavia, 1875). 4o.

F. Blumentritt, Versuch einer Ethnographie der Philippinen. Nebst einem Anhange: Die maritimen Entdeckungen der Spanier im Archipel der Philippinen. Mit einer Karte der Philippinen. (Ergänzungsheft No. 67 zu »Petermann's Mittheilungen"). Gotha, 1882. 4o.

c. Afrika.

P. J. Veth en **C. M. Kan**, Bibliografie van Nederlandsche boeken, brochures, kaarten enz. over Afrika. Utrecht, 1876. 8o.

Joan. Leo Africanus, De totius Africae descriptione libri IX, (ab auctore primum arabice scripti), recens in Latinam linguam conversi, Joanne. Floriano interprete. Antverpiae, Joan. Latius. 1556. kl. 8o.

Pertinente Beschryvinge van Africa, . . . getrokken en vergadert uyt de Reys-boeken van Johannes Leo Africanus. Met Kopere Platen verciert. Hier neffens is by-gevoegt een pertinente beschryvinge van de Kuste van Guinea, soo als die hedensdaags bevaren word, en de Handelinge die daar op de Gout-kust word gedreven. Rotterdam, A. Leers. 1665. 4o.

O. Dapper, Beschryvinge der Afrikaansche gewesten van Egypten, Barbaryen, Libyen, Biledulgerid, Negroslant, Guinea enz. Amsterd., J. van Meurs. 1668. Met krtn. en pln. fol.

O. Dapper, Naukeurige beschrijvinge der Afrikaensche gewesten. Met landkaerten en afbeeldingen van steden, drachten etc. na 't leven getekent en in kooper gesneden. 2e druck van veel fouten verbetert. Amst., 1676. fol.

Hierachter: O. Dapper, Naukeurige beschrijvinge der Afrikaensche eylanden. Amst., 1676. Met platen en kaarten.

Andrew H. Foote, Africa and the American flag. New York, 1854. 8o.

J. D. E. Schmeltz, Ueber Bogen von Afrika und Neu-Guinea. (Separatabdruck aus »Ausland" 1892, No. 44). 4o.

Voyage d' Adrien Matham au Maroc (1640—1641). Journal de voyage publié pour la première fois avec notice biographique de l' auteur, introduction et notes par Ferd. de Hellwald. La Haye, 1866. 8o.

Franç. le Vaillant, Voyage dans l' intérieur de l' Afrique, par le Cap de Bonne-Espérance, dans les années 1780—1785. Avec figures. Bruxelles, 1800. 2 dln. 8o. — Second voyage dans l' intérieur de l' Afrique etc., dans les années 1783—1785. Amst., 1797. 3 dln. 8o.

James Bruce, Voyage aux sources du Nil, en Nubie et en Abyssinie, pendant les années 1768—1772. Traduit de l'Anglois par J. H. Castera. Paris, 1790—1791. 10 dln. 8. Met Atlas. 1 dl. 8o.

In deel 10: Quatre voyages dans le pays des Hottentots et la Cafrérie, en 1777—1779 par William Paterson, trad. de l'Anglois sur la seconde édition, par J. H. Castera.

A. Rücker, Reis naar den tempel van Jupiter Ammon in de Woestijn van Lybie en naar Opper-Egypte, gedaan in de jaren 1820 en 1822, door Heinrich vrijheer van Minutoli. Naar het Hoogduitsch. Rotterdam, 1827. 8o.

Heinrich Barth, Lotgevallen en ontdekkingen op eene reis in het noorden en midden van Afrika, op last der Britsche regering in de jaren 1849—1855 gedaan. Naar het Engelsch en Hoogduitsch bewerkt door M. H. C. van Oosterzee, met eene voorrede van J. van der Hoeven. Haarlem, 1861. 5 dln. Met pln. 8o.

David Livingstone, Missionary travels and researches in South Africa; including a sketch of 16 years' residence in the interior of Africa, and a journey from the Cape of Good Hope to Loanda on the West Coast; thence across the continent, down the river Zambesi, to the Eastern Ocean. With portrait, maps and illustrations. London, 1857. 8o.

W. Winwood Reade, Savage Africa: being the narrative of a

tour in equatorial, southwestern, and northwestern Africa; with notes on the habits of the Gorilla, etc With Illustrations and a Map. New York, 1864. 8o.

Die Deutsche Expedition in Ost-Afrika, 1861 und 1862. Zusammenstellung der Beobachtungen und Aufnahmen von v. Heuglin, Kinzelbach, Munzinger und Steudner im Ost-Ägyptischen Sudan und den Nord-Abessinischen Grenzlanden. Nebst einem allgemeinen Bericht von Werner Munzinger über den Verlauf und seine Betheiligung an der Deutschen Expedition von Massua bis Kordofan. Mit vier Originalkarten, einer Ansicht und einem Gebirgspanorama in Farbendruck. (Ergänzungsheft No. 13 zu Petermann's » Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1864. 4o.

Th. von Heuglin, Die Tinne'sche Expedition im westlichen Nil-Quellgebiet 1863 und 1864. Nebst ethnographischen, zoologischen und kartographischen Anhängen und einer Originalkarte. (Ergänzungsheft No. 15 zu Petermann's » Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1865. 4o.

K. von Fritsch, Reisebilder von den Canarischen Inseln. Mit 3 in Kupfer gestochenen Karten von Hierro, Gomera und Gran Canaria. (Ergänzungsheft No. 22 zu Petermann's » Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1867. 4o.

Gerhard Rohlfs' Reise durch Nord-Afrika vom Mittelländischen Meere bis zum Busen von Guinea, 1865 bis 1867. 1. Hälfte: Von Tripoli nach Kuka (Fesan, Sahara, Bornu). Mit zwei in Kupfer gestochenen Karten. (Ergänzungsheft No. 25 zu Petermann's » Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1868. 4o.

Gerhard Rohlfs' Reise durch Nord-Afrika vom Mittelländischen Meere bis zum Busen von Guinea 1865 bis 1867. 2. Hälfte: Von Kuka nach Lagos (Bornu, Bautschi, Saria, Nupe, Yoruba). Mit zwei Karten. (Ergänzungsheft No. 34 zu Petermann's » Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1872. 4o.

Benj. Anderson, Narrative of a journey to Musardu, the capital of the western Mandingoes. New-York, 1870. Met kaart. 8o.

Carl Mauch's Reisen im Inneren von Süd-Afrika 1865—1872. Mit einer Originalkarte. (Ergänzungsheft No. 37 zu Petermann's »Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1874. 4o.

G. A. Haggemacher's Reise im Somali-Lande 1874. Mit einer Originalkarte. (Ergänzungsheft No. 47 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1876. 4o.

E. de Pruyssenaere's Reisen und Forschungen im Gebiete des Weissen und Blauen Nil, nach seinen hinterlassenen Aufzeichnungen bearbeitet und herausgegeben von K. Zöppritz. Mit einer Specialkarte vom mittleren Ost-Sudan in 2 Blättern. (Ergänzungshefte No. 50 und 51 zu Petermann's »Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1877. 4o.

G. J. Dozy, Stanley in Afrika. Uit het Engelsch. Deventer, 1878. 8o.

J. M. Schuver, Reisen im oberen Nilgebiet. Erlebnisse und Beobachtungen auf der Wasserscheide zwischen Blauem und Weissem Nil und in den ägyptisch-abessinischen Grenzländern 1881 und 1882. Mit 1 Karte. (Ergänzungsheft No. 72 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1883. 4o.

P. J. Veth en **Joh. F. Snelleman**, Daniël Veth's reizen in Angola, voorafgegaan van een schets van zijn leven. Haarlem, 1887. 8o.

W. Junker, Wissenschaftliche Ergebnisse der Reisen in Zentral-Afrika, 1880—85. Mit vier Karten. (Ergänzungshefte No. 92 u. 93 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1889. 4o.

L. v. Höhnel, Ostäquatorial-Afrika zwischen Pangani und dem neuentdeckten Rudolf-See. Ergebnisse der Graf S. Telekischen Expedition 1887—88. (Ergänzungsheft No. 99 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1890. Met 3 kaarten. 4o.

O. Baumann, Die kartographischen Ergebnisse der Massai-Expedition des Deutschen Antisklaverei-Comités, mit Ergänzung durch die Aufnahmen von G. A. Fischer, W. Werther und A. Spring und mit Mitwirkung von B. Hassenstein und L. Ambronn. (Ergänzungsheft No. 111 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1894. Met 4 kaarten. gr. 8o.

Theobald Fisher, Wissenschaftliche Ergebnisse einer Reise im Atlas-Vorlande von Marokko. (Ergänzungsheft No. 133 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1900. Met kaarten en platen. 4o.

Max Blanckenhorn, Die geognostischen Verhältnisse von Afrika. I. Teil: Der Atlas, das nordafrikanische Faltengebirge. Mit einer geognostischen Übersichtskarte. (Ergänzungsheft No. 90 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1890. 4o.

P. Schnell, Das marokkanische Atlasgebirge. Quellenmässig dargestellt. Mit Karte. (Ergänzungsheft No. 103 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1892. gr. 8o.

Aug. Meulemans, L' empire du Maroc et ses relations commerciales avec la Belgique. (Extrait de la Revue de Belgique, 1869). 2e édition. Bruxelles, 1870. 8o.

A. L. H. Obreen, Algerie. Voordracht gehouden te Amsterdam den 12den Juli 1883. Leiden, 1883. 8o.

M. A. Perk, Zes jaren te Tripoli in Barbarije. Uit de gedenkschriften eener Nederlandsche vrouw. Amsterd., 1875. 8o.

Le Mascrier, Beschryvinge van Egipte, opgesteld volgens de aanteekeningen van de Maillet. Uit het Fransch vertaald. 's Gravenh., 1737. Met krtn. en pln. 2 dln. in 1 bnd. 4o.

Nic. Savary, Brieven over Egypte; in welken de zeden van 's lands oude en hedendaagsche inwooners met elkander vergeleeken, en de tegenwoordige staat des lands, zijn koophandel, akkerbouw enz.

beschreven worden. Uit het Fransch in 't Nederd. overgebragt, met aanteekeningen. Amsterd., 1788—1789. 3 dln. Met krtn. en pln. 8o.

Aug. Meulemans, L' Égypte et ses relations commerciales avec la Belgique. (Extrait du Cosmopolite). Bruxelles, 1870. 8o.

Nieuwe doch aanmerkings-waardige historie van Abissinien, andersints Ethiopien, getrokken uit de Latijnsche Historie van den Heer Ludolf, en nu in 't Nederduitsch gebracht, door Willem Calebius. Met kopere Plaaten. Utrecht, 1687. 4o.

Jerome Lobo, Voyage historique d' Abissinie. Traduite du Portugais, continuée et augmentée de plusieurs dissertations, lettres et mémoires par Le Grand. Paris et la Haye, 1728. Met krtn. 4o.

A. Petermann und **B. Hassenstein,** Ost-Afrika zwischen Chartum und dem Rothen Meere bis Suakin und Massua. Eine vornehmlich zum Verfolg der v. Heuglin'schen Expedition bestimmte Karte, unter A. Petermann's Anleitung ausgeführt und mit einem Mémoire begleitet von B. Hassenstein. Anhang: Th. v. Heuglin, ein Arabischer Schriftsteller über die Bedjà-Länder. (Ergänzungsheft No. 6 zu Petermann's » Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1861. 4o.

Karl Dove, Kulturzonen von Nord-Abessinien. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 97 zu » Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1890. 4o.

A. Widenmann, Die Kilimandscharo-Bevölkerung. Anthropologisches und Ethnographisches aus dem Dschaggalande. Mit 11 Tafeln und 75 Abbildungen im Text. Gotha, 1899. 4o.
Ergänzungsheft No. 129 zu „ Petermanns Mitteilungen."

C. M. Kan, Het internationaal onderzoek der Afrikaansche binnenlanden. Met een kaart van Afrika. Utrecht, 1877. 8o.

A. Petermann und **B. Hassenstein,** Inner-Afrika nach dem Stande der geographischen Kenntniss in den Jahren 1861 bis 1863. Nach den Quellen bearbeitet. Nebst Original-Berichten von M.

von Beurmann, Kotschy, Brun-Rollet, Behm, Antinori, Th. von Heuglin, Morlang und von Harnier. (Ergänzungshefte No. 7, 8, 10 und 11 zu Petermann's »Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1863. Met kaarten. 4o.

P. C. Meyer, Erforschungsgeschichte und Staatenbildungen des Westsudan mit Berücksichtigung seiner historischen, ethnologischen und wirthschaftlichen Verhältnisse. Mit vier Karten auf einer Tafel. (Ergänzungsheft No. 121 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1897. gr. 8o.

J. B. Labat, Relation historique de l'Éthiopie Occidentale: contenant la description des royaumes de Congo, Angolle et Matamba, traduite de l'Italien du P. Cavazzi, et augmentée de plusieurs relations Portugaises des meilleurs auteurs, avec des Notes, des Cartes Géographiques, et un grand nombre de Figures en taille-douce. Paris, 1732. 5 dln. 8o.

Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige Staat van Afrika, waar in uitmunt de beschrijving van Barbarie, Senegal, Guinée, de Kaap der Goede Hoope enz. Volgens de waarneemingen van Shaw, Adanson, de la Caille en anderen. Met plaaten. Amsterd. 1763. 8o.

Joseph Corry, Observations upon the Windward Coast of Africa, the religion, character, customs etc. of the natives; with a system upon which they may be civilized, and a knowledge attained of the interior of this extraordinary quarter of the globe; and upon the natural and commercial resources of the country: made in the years 1805 and 1806. With an appendix, containing a letter on the means of abolishing the slave trade. London, 1807. Met platen. 4o.

Edward Bold, The merchants' and mariners' African guide; containing an accurate description of the coast, bays, harbours and adjacent islands of West-Africa etc. London, 1822. Met kaarten. 8o.

J. Leighton Wilson, Western Africa: its history, condition and prospects. New York, 1856. Met pln. 8o.

Thomas J. Hutchinson, Impressions of Western Africa, with remarks on the diseases of the climate and a report on the peculiarities of trade up the rivers in the bight of Biafra. London, 1858. 8o.

Chas. W. Thomas, Adventures and observations on the West Coast of Africa and its islands. Historical and descriptive sketches of Madeira, Canary, Biafra and Cape Verd islands; their climates, inhabitants and productions. Accounts of places, peoples, customs, trade, missionary operations etc. on that part of the African coast lying between Tangier, Morocco and Benguela. New York, 1860. Met platen. 8o.

J. F. Koopman, Verslag eener reis naar de Westkust van Afrika. (In: Verhandelingen en berigten betrekkelijk het zeewezen. 1863). 8o.

My wanderings in West Africa. A visit to the renowned cities of Wari and Benin, by an F. R. G. S., 1862. (In Fraser's Magazine for town and country. Febr.—Apr. 1863). 8o.

Report from the Select Committee on Africa (Western Coast); together with the proceedings of the Committee, minutes of evidence, and appendix. With Index. 1865. 2 dln. fol.

J. A. B. Horton, West African countries and peoples, British and native, with the requirements necessary for establishing that self government recommended by the Committee of the House of Commons, 1865; and a vindication of the African race. London, 1868. Met kaart. 8o.

De Z. W. Kust van Afrika en de Afrikaansche Handelsvereeniging. (Geschetst door een Ex-Kuster). 1878. 8o.

Karl Dove, Deutsch-Südwest-Afrika. Ergebnisse einer wissenschaftlichen Reise im südlichen Damaralande. Mit drei Karten auf einer Tafel. (Ergänzungsheft No. 120 zu » Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1896. gr. 8o.

J. Büttikofer, Mededeelingen over Liberia. Resultaten van eene onderzoekingsreis door J. Büttikofer en C. F. Sala in de jaren 1879—1882. (Met eene kaart). Amst. en Utrecht, 1883. 4o.
Tijdschrift van het Aardr. Genootsch. Bijbladen. Deel III. No. VII.

J. Büttikofer, Reisebilder aus Liberia. Resultate geographischer, naturwissenschaftlicher und ethnographischer Untersuchungen während der Jahre 1879—1882 und 1886—1887. Mit Karten, Lichtdruck- und Chromolithographirten Tafeln, nebst zahlreichen Textillustrationen. Leiden, 1890. 2 deelen. 8o.

W. G. van Focquenbroch, Afrikaense Brieven. 1669. (In: Afrikaense Thalia of het derde deel van de Geurige Zang-Godin, door Willem Godschalck van Focquenbroch, Fiscael aen de Goudkust van Guinée. Amst., 1679. 8o.

O. F. van der Greuben, Voorname scheeps-togt na Guinea, met 2 Keur-Vorstelijke Fregatten, gedaan in het Jaar 1682 en vervolgens. Uyt het Hoogduyts vertaald. Met Konst-Printen verrijkt. Leyden, P. van der Aa. 1707. 8o.
In: Naaukeurige verzameling der gedenk-waardigste Zee- en Land-reysen, na Oost- en West-Indiën, uitgegeven te Leiden bij P. v. d. Aa. Dl. 28.

J. B. Labat, Voyage du Chevalier des Marchais en Guinée, isles voisines, et à Cayenne, fait en 1725, 1726 et 1727. Contenant une description de ces Païs, et du Commerce qui s'y fait. Enrichi de Cartes et de Figures en tailles douces. Paris, 1730. 4 dln. 8o.

Guill. Snelgrave, Nouvelle relation de quelques endroits de Guinée et du commerce d'esclaves qu' on y fait. Traduite de l' Anglois par A. Fr. D. de Coulange. Amsterd., 1735. 8o.

Willem Bosman, Nauwkeurige beschryving van de Guinese Goud- Tand- en Slavekust, nevens alle dessels landen, koningryken en gemene besten: van de zeeden der inwoonders, hun godsdienst, regeering, enz. mitsgaders de gesteldheid des lands; veld- en boomgewassen, alderhande dieren, enz. Deeze laatste druk vermeerdert, en met plaaten verçierd. Amsterd., 1737. 2 deelen. in 1 band. 4o.

P. E. Isert, Reis na Guinea en de Caribische eilanden in Columbien. Uit het Hoogduitsch. Met plaaten. Dordr., 1790. 8o.

Arch. Dalzel, De geschiedenis van Dahomy, een binnenlands koningrijk van Afrika; benevens 't verhaal eener binnenlandsche reize in Afrika naar 't hof van Bossa Ahadee, koning van Dahomy. Naar het Engelsch. 's Gravenh., 1800. Met krt. en pln. 8o.

De Goudkust. 's Gravenh. en Amsterd., 1815. 8o.

Tafereelen van West-Afrika, gemeenzaamst bij ons bekend onder den naam van de Kust van Guinea. Eene bijdrage tot de geschiedenis der menschheid. Rotterdam, 1815. 8o.

J. A. de Marrée, Reizen op en beschrijving van de Goudkust van Guinea, voorzien met de noodige ophelderingen, journalen, kaart, platen en bewijzen; gedurende een lang verblijf aldaar opgezameld en grootendeels zelve gezien, ondervonden en bijeengebragt. 's Gravenh. en Amsterd., 1817—1818. 2 dln. 8o.

T. E. Bowdich, Geschiedenis van het Britsche gezantschap, in het jaar 1817, aan den Koning van Ashantee, in de binnenlanden van Afrika, in de nabijheid van de Goudkust, gezonden. Benevens eenige statistieke, aardrijkskundige en andere berigten, wegens dit rijk en andere naburige gedeelten des lands. Amsterd., 1820. 8o.

M. J. Reynhout, Wijsgeerige beschouwing der zoogenaamde Goud-Kust, in vergelijking met Europa in het algemeen. (Uit: Mnemosyne. 1822). 8o.

M. J. Reynhout, Redevoering, gehouden in Felix Meritis, over den natuurkundigen, zedelijken en verstandelijken toestand der Goudkust en hare bewoners. Amsterd., 1824. 8o.

De schrijver was van 1815—1820 geneeskundig ambtenaar en natuuronderzoeker bij de Nederlandsche etablissementen ter Kuste van Guinea.

Proeve over de Kust van Guinea; houdende eene poging tot onderzoek, hoe, en in hoeverre, dat land tot eene ware volkplanting zou kunnen gevormd worden. 's Gravenh., 1831. 8o.

H. F. Tengbergen, Verhaal van den reistogt en expeditie naar de Nederlandsche bezittingen ter westkust van Afrika (Kust van Guinea). 's Gravenh., 1839. Met krt. en portr. 8o.

F. Douchez, Causeries sur la Côte de Guinée, à propos de l'expédition du général-major Verveer, pendant l'été de 1838. La Haye et Amsterd., 1839. Met pl. en krt. 8o.

H. J. Pel, Aanteekeningen gehouden op eene reis van St. George Delmina naar Comassie, hoofdstad van het Ashantijnsche rijk, en gedurende een kort verblijf aldaar. 1842. (Overgedrukt uit Bijdragen voor Land- en Volkénk. van N. I.). 8o.

F. E. Forbes, Dahomey and the Dahomans; being the journals of two missions to the king of Dahomey, and residence at his capital, in the years 1849 and 1850. Paris, 1851. 8o.

De Kust van Guinea. Rotterdam, 1850. 8o.

J. H. van Boudyck Bastiaanse, Voyage à la côte de Guinée, dans le golfe de Biafra, à l'île de Fernando-Po, l'île de Ste. Hélène et autres îles dans le passage, à bord du brick-goelette, le Lancier. La Haye, 1853. 8o.

Brodie-Cruickshank, Achttien jaren aan de Goudkust. Uit het Engelsch vertaald en met eene inleiding vermeerderd door D. P. H. J. Weijtingh. Amsterd., 1855. 2 dln. Met plaat. 8o.

R. Clarke, Remarks on the topography and diseases of the Gold Coast. (Overdruk). Met kaart en pln. 1860. 8o.

Onze bezittingen op de Westkust van Afrika. (Uit het Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek, door B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis. Deel XIX). 1860. 8o.

J. S. G. Gramberg, Guinea. (Overgedrukt uit het tijdschrift »Europa". Jaargang 1860). 2 stukken. 8o.

J. S. G. Gramberg, Schetsen van Afrika's Westkust. Amsterd., 1861. Met gekleurde platen. 8o.

(C. J. M. Nagtglas), Een woord aangaande de vraag: Wat moet Nederland doen met zijne bezittingen ter Kuste van Guinea? Met eene kaart. 's Gravenh., 1863. 8o.

C. J. M. Nagtglas, was gouverneur der Ned. Bezitt. ter Kuste v. Guinea, van 1858 tot 1862.

What must the Netherlands do with their settlements on the Coast of Guinea. (Translation of a pamphlet circulated among the members of the Netherlands legislature, preliminary to the debates on the budget for 1864—1865.) fol.

Verslag van het beheer en den staat der West-Indische bezittingen en van die ter Kuste van Guinea over 1862. (Zitting der Staten-Generaal 1864—1865). fol.

Report from the select committee on Africa (Western Coast); together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix. 1865. fol.

J. S. G. Gramberg, De Goudkust. (Overgedrukt uit het tijdschrift »de Gids". Jaargang 1868). 8o.

C. A. Jeekel, Onze Bezittingen op de Kust van Guinea. Met een schetskaartje volgens het traktaat van 5 Maart 1867. (Overgedrukt uit het tijdschrift »Onze Tijd"). Amsterd., 1869. 8o.

F. A. van Braam Houckgeest, De expeditie naar de Kust van Guinea in het jaar 1869. Met een kaart. Nieuwediep, 1870. 8o.

J. K. J. de Jonge, De oorsprong van Neerland's bezittingen op de Kust van Guinea in herinnering gebragt uit de oorspronkelijke stukken, naar aanleiding van een voorgenomen afstand dier bezittingen aan Groot-Brittannië. 's Gravenh., 1871. 8o.

F. A. van Braam Houckgeest, De jongste expeditie naar de Kust van Guinea. 1871. 8o.

Robidé van der Aa, Afrikaansche studiën. Koloniaal bezit en partikuliere handel op Afrika's Westkust. 's Gravenh., 1871. 8o.

H. Muller Sz., De afstand der Kust van Guinea aan Engeland. (Overgedrukt uit de Nieuwe Rotterdammer Courant). Mei 1871. 8o.

C. M. Kan, Nederland en de Kust van Guinea. Utrecht, 1871. 8o.

John Dalrymple Hay, Ashanti and the Gold Coast: and what we know of it. 2nd edition. With coloured map. London, 1874. 8o.

W. J. van der Werff, Guinea. Eene bladzijde uit Nederland's maritime gedenkboeken. 's Gravenh., 1881. 8o.

P. Kolbe, Beschryving van de Kaap de Goede Hoop, behelzende een verhaal van den tegenwoordigen toestant van dat gewest, deszelfs gelegenheit, haven, sterkte, regerings-vorm, uitgestrektheit en onlangs ontdekte aanleggende landen enz. Waar by nog komt een beschryving van de oorsprong der Hottentotten enz. Met kaarten en printverbeeldingen opgeheldert en versiert. Amst., 1727. 2 dln. fol.

Nederlandsch Afrika, of historisch en staatkundig tafereel van den oorsprongelyken staat der volkplantinge aan de Kaap de Goede Hoop, vergeleeken met den tegenwoordigen staat dier volkplantinge. In 't licht gegeeven naar het handschrift van een wel onderricht Opmerker. Uit het Fransch vertaald. In Holland, 1783. 8o.

Hendr. P. N. Muller, Zuid-Afrika. Reisherinneringen. (De Delagoa-Baai. — Natal. — De Transvaal. — De Diamantvelden. — De Oranje-Vrijstaat. — De Kaapkolonie.) Leiden, 1889. 8o.

F. Jeppe, Die Transvaal'sche oder Süd-Afrikanische Republik. Nebst einem Anhang: Dr. Wangemann's Reise in Süd-Afrika, 1866-67. Mit einer Originalkarte der Transvaal'schen Republik etc. (Ergänzungsheft No. 24 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1868. 4o.

Transvaal. Reisbeschrijving of dagelijksche aanteekeningen van de familiën S. 't Hart en J. H. Vermooten, vertrokken uit Brielle 25 Maart 1883. Brielle, 1884. 8o.

G. Heitmann, Transvaal, das Land, seine Bewohner und seine wirtschaftlichen Verhältnisse. Nach mehrjähriger eigener Anschauung geschildert. Leipzig, z. j. 8o.

S. J. Dutoit, Afrika: het land der toekomst en de Transvaal en zijne goudvelden. Amsterd., 1890. 8o.

François P. L. Pollen, Een blik in Madagascar. Met twee platen en facsimile. Leyden, 1867. 8o.

e. Amerika.

J. de Acosta, Historie naturael en morael van de Westersche Indien, waer inne ghehandelt wort van de merckelijckste dinghen des hemels, elementen, metalen, planten ende gedierten van dien: als oock de manieren, ceremonien . wetten, regeeringen ende oorlogen der Indianen. Wt den Spaenschen in onse Nederduytsche tale overgheset door Jan Huyghen van Linschoten. De tweede editie. Amsterd., 1624. 4o.

Joan de Laet, Nieuwe Wereldt ofte Beschrijvinghe van West-Indien. Tweede druck: In ontallijcke plaetsen verbetert, vermeerdert, met eenige nieuwe Caerten, beelden van verscheyden dieren ende planten verciert. Leyden, bij de Elzeviers. 1630. fol.

J. de Laet, Notae ad dissertationem Hugonis Grotii de origine gentium Americanarum, et observationes aliquot ad meliorem indaginem difficillimae illius quaestionis. Amstelodami, Lud. Elzevirius. 1643. — Responsio ad dissertationem secundam Hugonis Grotii de origine gentium Americanarum. Amstelrodami, L. Elsevirius. 1644. 8o.

A. Montanus, De nieuwe en onbekende wereld: of beschryving van America en 't Zuid-land, vervaetende d'oorsprong der Americaenen en Zuidlanders, gedenkwaerdige togten derwaerds, gelegendheid der vaste kusten, eilanden, steden enz. Amsterd., 1671. Met platen. fol.

S. Ruge, Die Entwickelung der Kartographie von Amerika bis 1570. Festschrift zur 400jähriger Feier der Entdeckung Amerikas. Mit 32 Kärtchen auf 2 Tafeln. (Ergänzungsheft No. 106 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1892. gr. 8o.

C. de Smit, Naar Amerika? Schetsen uit de Portefeuille, op reis naar en door de Nieuwe Wereld. 2e druk. Winterswijk, (1882). 8o.

Pieter Kalm, Reis door Noord Amerika. Vercierd met koperen Platen. Utrecht, 1772. 2 dln. 4o.

Reis naar de Noord-West kust van Amerika, gedaan in de jaren 1785—1788 door de kapteins Nathaniel Portlock en George Dixon. Uit derzelver oorspronklijke Reisverhalen zamengesteld en vertaald. Met platen. Amsterd., 1795. 4o.

N. Cornelissen, Reise seiner Hoheit des Herzogs Bernhard von Saxe-Weimar-Eisenach, durch Nord-Amerika (und Canada), in den Jahren 1825 und 1826. (Extrait du Messager des Sciences et des Arts). 1828. 8o.

H. F. C. ten Kate Jr., Reizen en onderzoekingen in Noord-Amerika. Met een kaart en twee uitslaande platen. Leiden, 1885. 8o.

A. Supan, Archiv für Wirtschaftsgeographie. I. Nordamerika, 1880—1885. Mit zwei Karten. (Ergänzungsheft No. 84 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1886. 4o.

R. v. Schlagintweit, Die Pacifischen Eisenbahnen in Nordamerika. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 82 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1886. 4o.

Hans Egede, Beschryving van Oud-Groenland, of eigentlyk van de zoogenaamde Straat Davis. In 't Nederduitsch overgebragt, met een nieuwe kaart van dat landschap en aardige printverbeeldingen verciert. Delft, 1746. 4o.

J. Anderson, Beschryving van IJsland, Groenland en de Straat Davis. Uit het Hoogduits vertaalt door J. D. J. Waar by gevoegt zyn de verbeteringen door Niels Horrebord opgemaakt in zijn tweejarig verblijf op IJsland. Amsterd., 1756. 4o.

Hans Egede Saabije, Fragmenten uit een dagboek, gehouden in Groenland in de jaren 1770—1778. Uit het Deensch in het Hoogduitsch vertaald en met eene voorrede verrijkt door G. Fries. Volgens de Hoogd. vertaling in het Nederduitsch overgebragt. Gron., 1818. 8o.

F. G. Köhler, Reis naar de IJszee, en naar de Kusten van Groenland en Spitsbergen in het jaar 1801, benevens eene beschrijving van de walvischvangst. Naar het Hoogduitsch. Amsterd., 1820. 8o.

S. Hearne, Landreis van 't Prins van Wallis fort aan Hudsons baai, naar den Noorder-oceaan, ondernomen op bevel van de Maatschappij der Hudsons baai, ter ontdekkinge van koper-mijnen, een noord-westen doortogt, enz. in de jaren 1769—1772. Uit het Engelsch vertaald, met aanmerkingen van J. R. Forster. Met platen en kaarten. 's Gravenh., 1798. 2 dln. 8o.

Western Canada. Manitoba, Assiniboia, Alberta, Saskatchewan. Information as to the resources and climates of these countries for intending farmers, ranchers, etc. Ottawa, 1899. Met pln. 8o.

Th. W. Balch, The Alasko-Canadian frontier. Second edition. (Reprinted from the »Journal of The Franklin Institute"). Philadelphia, 1902. Met kaarten. 8o.

Lewis en **Clarke**, Reize naar de bronnen van den Missouri en door het vaste land van America naar de Zuidzee, gedaan op last van de regering der Vereenigde Staten van America, in de jaren 1804, 1805 en 1806. Uit het Engelsch vertaald door N. G. van Kampen. Dordrecht, 1816—1818. Met krt. 3 dln. 8o.

John Pope, A tour through the southern and western territories of the United States of North-America; the Spanish dominions on the river Mississippi, and the Floridas; the countries of the Creek nations; and many uninhabited parts. Richmond, 1792. — Reprinted New York, 1888. 8o.

Annual Report of the Superintendent of the Coast Survey, showing

the progress of that work during the year 1851. (By A. D Bache). Washington, 1852. 8o. — Sketches accompanying the annual report of the Superintendent of the United States Coast Survey, 1851. 4o.

Reports of the Superintendent of the Coast Survey, showing the progress of the survey during the years 1855—1862. (By A. D. Bache). Washington, 1856—1864. 8 dln. Met krtn. 4o.

J. W. Powell, Report of explorations in 1873 of the Colorado of the West and its tributaries. Washington, 1874. 8o.

F. Roth, On the forestry conditions of Northern Wisconsin. (Wisconsin Geol. and Nat. Hist. Survey. Bulletin 1). Madison, Wis., 1898. 8o.

Francis Parkman, The Oregon trail. Sketches of Prairie and Rocky-Mountain life. 8th edition, revised. Boston, 1901. 8o.

Henry R. Schoolcraft, Historical and statistical information respecting the history, condition and prospects of the Indian tribes of the United States: collected and prepared under the direction of the Bureau of Indian affairs. Illustrated by S. Eastman. Philadelphia, 1851—1853. 3 dln. gr. 4o.

Portraits of North American Indians, with sketches of scenery, etc., painted by J. M. Stanley, deposited with the Smithsonian Institution. Washington, 1852. 8o.

Report of the Board of Indian Commissioners to the Secretary of the Interior for the year 1870. Washington, 1871. 8o.

Contributions to North American ethnology. Vol. VI, VII and IX. (Department of the Interior. U. S. geographical and geological survey of the Rocky mountain region. J. W. Powell in charge). Washington, 1890—1893. 3 dln. 4o.

T. Butler King, Report on California. Washington, 1850. 8o.

F. Baron Richthofen, Die Metall-Production Californiens und der angrenzenden Länder. Mittheilungen von den Pacifischen Küsten-

ländern Nord-Amerika's. (Ergänzungsheft No. 14 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1864. 4o.

Lincoln illustrated and Lincoln's growth, published under the auspices of the Lincoln Board of Trade. A brief description of the growth of Lincoln, with illustrations of some of the prominent buildings, public and private. Lincoln, Neb., 1887. 8o.

Carl Sapper, Über Gebirgsbau und Boden des nördlichen Mittelamerika. Mit 3 Karten und 25 Profilen. (Ergänzungsheft No. 127 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1899. 4o.

Carl Sapper, Grundzüge der physikalischen Geographie von Guatemala. Mit 4 Karten. (Ergänzungsheft No. 113 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1894. gr. 8o.

J. H., Reize naar Guatemala. Met platen. 's Gravenhage, 1827—1828. 2 deelen. 8o.

M. Wagner, Beiträge zu einer physisch-geographischen Skizze des Isthmus von Panama. Mit einer Karte. (Ergänzungsheft No. 5 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1861. 4o.

J. F. W. Conrad, De ontwerpen van een groot scheepvaartkanaal door de Amerikaansche landengte behandeld op het Internationaal Congres te Parijs in Mei 1879. Met 2 platen. (Overgedrukt uit het Tijdschrift van het Kon. Instituut van Ingenieurs, 1879—1880. 's Gravenh., 1879. 8o.

Jean-Bapt. Du Tertre, Histoire générale des Antilles habitées par les François. Paris, Th. Jolly. 1667—1671. 4 dln. in 3 bdn. Met kaarten en platen. 4o.

L. E. Moreau de Saint-Méry, Description topographique, physique, civile, politique et historique de la partie française de l' isle Saint-Domingue. Avec des observations générales sur sa population etc. Philadelphie, 1797—1798. 2 dln. Met krt. 4o.

J. J. Dauxion Lavaysse, Voyage aux îles de Trinidad, de Tabago, de la Marguerite, et dans diverses parties de Venezuela. Paris, 1813. 2 dln. Met krtn. 8o.

H. van Kol, Naar de Antillen en Venezuela. Geïllustreerd met vele afbeeldingen en kaarten. Leiden, 1904. 4o.

Ch. M. de la Condamine, Bekort verhaal van een Reyze gedaan in 't binnenlands gedeelte van Zuyd America, van de Zuyd Zee tot aan de Kusten van Brazil en Guiane, de rivier de Amazoone afzakkende. Uit 't Frans vertaald. Amsterd., 1746. Met pl. en krt. 8o.

George Juan en **Ant. de Ulloa**, Historische reisbeschryving van geheel Zuid-America. Versierd met afbeeldingen, platte gronden en kaarten. Goes, 1771—1772. 2 dln. 4o.

L. Enault, Reis door Middel- en Zuid-Amerika, zijnde eene beschrijving van de ontdekking, de verovering en de toenemende ontwikkeling der verschillende staten, benevens eene schets van de bewoners, hunne zeden en gebruiken, godsdiensten en regeeringsvormen tot op onzen tijd. Leiden, 1868. 2 dln. Met platen. 8o.

J. J. v. Tschudi, Reise durch die Andes von Süd-Amerika, von Cordova nach Cobija im Jahre 1858. Mit Karte und Holzschnitten. (Ergänzungsheft No. 2 zu Petermann's »Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1860. 4o.

A. Hettner, Die Kordillere von Bogotá. Ergebnisse von Reisen und Studien. Mit Karten und Profilen. (Ergänzungsheft No. 104 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1892. gr. 8o.

Aug. Meulemans, La République de l'Equateur. Bruxelles, 1870. 8o.

Kaart van de republiek Perú, met eene korte beschrijving van het land, zijne geografische trekken, klimaat en hulpbronnen, politieke organisatie, landbouw, handel, mijnwezen en andere industriën; zijne spoorwegen en andere vervoermiddelen enz. Southampton, 1903.

De kaart is vervaardigd door R. E. Baluarte, de schets door E. Higginson, consul van Perú, te Southampton.

A. Petermann, Die Süd-Amerikanischen Republiken Argentina, Chile, Paraguay und Uruguay nach dem Stande der geographischen Kenntniss in 1875, nach originalen und offiziellen Quellen karto-

graphisch dargestellt. Nebst einem geogr.-statistischen Compendium von H. Burmeister. (Ergänzungsheft No. 39 zu Petermann's »Geogr. Mittheilungen"). Gotha, 1875. 4o.

Richard Napp, Die Argentinische Republik. Im Auftrag des Argent. Central Comité's für die Philadelphia-Ausstellung bearbeitet. (Mit 6 Karten). Buenos Aires, 1876. 8o.

Joann. Lerius (Jean de Léry), Historia navigationis in Brasiliam quae et America dicitur, qua describitur authoris navigatio, quaeque in mari vidit memoriae prodenda: Villagagnonis in America gesta: Brasiliensium victus et mores, à nostris admodum alieni, cum eorum linguae dialogo: animalia etiam, arbores, atque herbae, reliquaque singularia et nobis penitus incognita. Gallice scripta. Nunc vero primum Latinitate donata et variis figuris illustrata. 2da editio. Genevae, Eustachius Vignon. 1594. 8o.

J. Nieuhof, Gedenkweerdige Brasiliaense zee- en lant-reize, behelzende al het geen op dezelve is voorgevallen. Beneffens een bondige beschrijving van gantsch Neerlants Brasil enz. en inzonderheit een verhael der voorvallen sedert 1640 tot 1649. Amsterdam, J. van Meurs. 1682. Met krt. en pln. fol.

C. A. Fischer, Tafereelen van Brazilië. Naar het Hoogduitsch. Haarlem, 1819. 8o.

Das Kaiserreich Brasilien auf der Weltausstellung von 1876 in Philadelphia. Rio de Janeiro, 1876. 8o.

L' Empire du Brésil à l' Exposition Universelle de 1876 à Philadelphie. 8o.

The Empire of Brazil at the Universal Exhibition of 1876 in Philadelphia. Rio de Janeiro, 1876. 8o.

J. J. von Tschudi, Die Brasilianische Provinz Minas Geraes. Originalkarte nach den offiziellen Aufnahmen von H. G. F. Halfeld, 1836—1855, unter Benutzung älterer Vermessungen und Karten gezeichnet von Fr. Wagner. (Ergänzungsheft No. 9 zu Petermann's »Geographischen Mittheilungen"). Gotha, 1862. 4o.

Max Beschoren, Beiträge zur nähern Kenntniss der brasilianischen Provinz São Pedro do Rio Grande do Sul. Reisen und Beobachtungen während der Jahre 1875—1887. Mit einer Originalkarte. (Ergänzungsheft No. 96 zu » Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1889. 4o.

Phil. Fermin, Description générale, historique, géographique et physique de la Colonie de Surinam. Enrichie de figures et d'une carte topographique du Païs. Amsterd., 1769. 2 dln. 8o.

J. J. Hartsinck, Beschryving van Guiana of de Wilde Kust in Zuid-America, betreffende de aardrykskunde en historie des lands, de zeeden en gewoontes der inwooners, de dieren, vogels, visschen, boomen en gewassen, als mede de eerste ontdekking dier kust, de bezittingen der Spanjaarden, Franschen en Portugeezen en voornaamelyk de volkplantingen der Nederlanderen, als Essequebo, Demerary, Berbice, Suriname, en derzelver rivieren, met de noodige kaarten en afbeeldingen der forten. Amsterd., 1770. 2 dln. 1 bnd. 4o.

J. G. Stedman, Reize naar Surinamen en door de binnenste gedeelten van Guiana. Met plaaten en kaarten. Naar het Engelsch. Amsterd., 1799—1800. 4 dln. in 2 bdn. 8o.

J. G. Stedman, Voyage à Surinam et dans l'intérieur de la Guiane, contenant la relation de cinq années de courses et d'observations faites dans cette contrée intéressante et peu connue; avec des détails sur les Indiens de la Guiane et les Nègres. Traduit de l'Anglais par P. F. Henry. Paris, An VII. 3 dln. 8o. Avec une collection de 44 planches. 4o.

D. J. Sanches, Een blik op den toestand der kolonie Suriname. Zalt-Bommel, 1871. 8o.

N. van den Brandhof, De toekomst der kolonie Suriname. Met twee schetskaarten van de tegenwoordige Districts-verdeeling en van een voorgestelde territoriale indeeling. 's Gravenh., 1878. 8o.

A. Kappler, Holländisch-Guiana. Erlebnisse und Erfahrungen während eines 43jährigen Aufenthalts in der Kolonie Surinam. Mit einer Karte der Kolonie und einem Holzschnitt. Stuttgart, 1881. 8o.

A. Kappler, Nederlandsch-Guyana. Vertaald door F. L. Postel. Winterswijk, 1883. 8°.

A. J. Riko, Ons rijk Suriname. Schetsen voor Neerland's volk, zijn handel en nijverheid. Rotterd., 1883. 8°.

F. L. Geerling, De provincie Suriname. 's Gravenh., 1887. 8°.

H. van Cappelle, De Binnenlanden van het District Nickerie. Lotgevallen en algemeene uitkomsten van eene expeditie door het westelijk deel der kolonie Suriname in September en October van het jaar 1900. Met een overzichtskaart, talrijke platen in en buiten den tekst en een aantal figuren. Baarn, 1903. 4°.

Statistischer Jahresbericht über die Vereinigten Staaten von Venezuela. (Uitgegeven door het Foment-Ministerium). Caracas, 1887. fol.

Hierbij de volgende kaart:

Mapa fisico y politico de los Estados Unidos de Venezuela. Met 6 bijkaarten: 1. Mapa de la parte oriental de Venezuela para mostrar las invasiones realizadas por el gobierno Britanico en el territorio de la Republica 1887. — 2. Distritos mineros del Yuruari. — 3. Plano de la situacion de Venezuela en la America del Sur. — 4. Plano del ferrocarril de Caracas á La Guaira. — 5. Ferrocarril de Caracas á Sta Lucia. — 6. Plano del ferrocarril de Valenca á Puerto Cabello. (Mit portret van president Gusman Blanco).

Maps on the Orinoco-Essequibo region, South America, compiled for the Commission appointed by the President of the United States » to investigate and report upon the true divisional line between the Republic of Venezuela and British Guiana." Washington, 1897. gr. 8°.

f. Australië.

J. E. Heeres, Het aandeel der Nederlanders in de ontdekking van Australië 1606—1765. Uitgegeven door het Kon. Ned. Aardrijksk. Genootschap ter herinnering aan zijn 25jarig bestaan. (Ned. en Eng. tekst). Leiden, 1899. Met kaarten. fol.

P. A. Tiele, De voorgewende ontdekking van Australië (Nieuw Holland) door de Portugeezen in 1601. (Overgedrukt uit de Nederl. Spectator, 1875). 8o.

James Grant, Verhaal van eene ontdekkingsreize na Nieuw-Zuid-Wales in de jaren 1800, 1801 en 1802. Uit het Engelsch. Haarlem, 1805. Met krt. en pl. 8o.

A. Petermann, Australien nach dem Stande der geographischen Kenntniss in 1871, nach originalen und offiziellen Quellen kartographisch dargestellt. Nebst einem geogr.-statistischen Compendium von C. E. Meinicke. (Ergänzungshefte No. 29 u. 30 zu Petermann's »Geograph. Mittheilungen"). Gotha, 1871. Met een kaart van Australië in 8 bladen. 4o.

R. v. Lendenfeld, Forschungsreisen in den Australischen Alpen. Mit drei Karten auf zwei Tafeln. (Ergänzungsheft No. 87 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1887. 4o.

Mineral map and general statistics of New South Wales, Australia. Sydney, 1876.

L. C. D. van Dijk, Mededeelingen uit het Oost-Indisch archief. No. 1. — Twee togten naar de golf van Carpentaria: J. Carstensz., 1623; J. E. Gonzal, 1756; benevens iets over den togt van G. Pool en Pieter Pietersz. Amst., 1859. Met kaart en facsim. 8o.

P. A. Leupe, De reizen der Nederlanders naar Nieuw-Guinea en de Papoesche eilanden in de 17e en 18e eeuw. (Overgedrukt uit de Bijdragen van het Kon. Inst. voor Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië). 's Gravenh., 1875. 8o.

J. Modera, Verhaal van eene reize naar en langs de Zuid-Westkust van Nieuw-Guinea gedaan in 1828, door Z. M. Corvet Triton en Z. M. Coloniale Schoener de Ibis. Haarlem, 1830. Met krt. 8o.

H. A. Bernstein, Dagboek van zijne laatste reis van Ternate naar Nieuw-Guinea, Salawati en Batanta, 17 October 1864—19 April 1865, bewerkt door S. C. J. W. van Musschenbroek.

Met aanteekeningen, bijlagen en eene kaart. (Overgedrukt uit de Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde van Ned.-Indië. 4e Volgreeks, VII). 's Gravenh., 1883. 8o.

A. Haga, Nederlandsch Nieuw Guinea en de Papoesche eilanden. Historische bijdrage ± 1500—1883. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia en 's Hage, 1884. 2 dln. Met kaart. 8o.

F. S. A. de Clercq, Ethnographische beschrijving van de West- en Noordkust van Nederlandsch Nieuw-Guinea, met medewerking van J. D. E. Schmeltz. Met bijvoeging eener schets der ethnographie van Duitsch en Britsch Nieuw-Guinea. Met 42 platen en 51 tekst-illustraties. Leiden, 1893. 4o.

R. v. Lendenfeld, Der Tasman-Gletscher und seine Umrandung. Mit einem Lichtdruck, 2 Karten und 10 in den Text gedruckten Skizzen. (Ergänzungsheft No. 75 zu »Petermanns Mitteilungen"). Gotha, 1884. 4o.

GESCHIEDENIS.

I. Over alle tijden en volken.

A. INLEIDING. BIBLIOGRAPHIE.

J. Meerman, Over de blijken der Goddelijke wijsheid, welke de geschiedenis oplevert. Eene voorleezing. 's Gravenh., 1806. 8o.

K. H. L. Pölitz, Over het noodzakelijk verband der wijsbegeerte met de geschiedenis der menschheid. Uit het Hoogduitsch vertaald door Th. van Swinderen. Gron., 1808. 8o.

J. R. Thorbecke, Oratio de disciplinarum historico-politicarum argumento, habita die 4 Oct. 1825, quum professionem historiae politicae atque diplomaticae et statisticae extraordinariam in Academia Gandavensi solemni ritu capesseret. 4o.

J. R. Thorbecke, Über das Wesen und den organischen Charakter der Geschichte. Ein Schreiben an Herrn Hofrath K. F. Eichhorn in Göttingen. Göttingen, 1824. 8o.

H. M. C. van Oosterzee, De beoefening der sterrekunde in betrekking tot die der geschiedenis. (Overgedrukt uit de Handelingen van het Noordbrab. Genootsch. van Kunsten en Wetensch. 1849). 8o.

W. Hecker, Het staatsleven der volken, als voortgaande ontwikkeling van den menschelijken geest, wijsgeerig en geschiedkundig beschouwd. Redevoering ter aanvaarding van het hoogleeraarsambt

aan de hoogeschool te Groningen, den 20 December 1855. Groningen, 1856. 8o.

Th. Jorissen, Historisch leven. Toespraak bij de opening der historische lessen. Haarlem, 1872. 8o.

P. J. Blok, Het doel van de beoefening der geschiedenis. Rede bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt. 's Gravenh., 1884. 8o.

H. C. Rogge, De wetenschap der geschiedenis en hare methode. Redevoering gehouden op 18 April 1890 ter aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de universiteit te Amsterdam. Amsterdam, 1890. 8o.

P. Romeijn, Hulp bij geschiedenis-studie geboden. Leiden, 1885. 8o.

L. Ellies Du Pin, Bibliothèque universelle des historiens, contenant leurs vies, l'abrégé, la chronologie et la critique de leurs histoires, un jugement sur leur style et leur caractère, et le dénombrement des différentes éditions de leurs oeuvres. Amst., 1708. 4o.

Histoire Universelle. Catalogue à prix marqués de livres en magasin chez Fred. Muller et Co. Amsterdam. 8o.

Bibliotheca Historica. Verzeichniss von Werken und Abhandlungen aus dem Gesamtgebiete der Geschichte und deren Hilfswissenschaften. In systematischer und chronologischer Anordnung. Leipzig, Gustav Fock. 1890. 8o.

Kultur-u. Sittengeschichte. Antiquariats-Katalog. No. 2 von Max Jaeckel, Potsdam. (1902). 8o.

B. WOORDENBOEKEN. HISTORISCHE AARDRIJKSKUNDE. ATLASSEN.

Dictionarium historicum, geographicum, poeticum: authore Carolo Stephano. Recensuit, supplevit, locisque pene infinitis emaculavit Nicolaus Lloydius. Oxonii, 1671. fol.

Dictionarium historicum, geographicum, poeticum. A Carolo Stephano inchoatum. Ad incudem vero revocatum, auctum et emaculatum per Nicolaum Lloydium. Acc. index geographicus. Londini, 1686. fol.

L. Moréri, Le grand dictionnaire historique, ou mélange curieux de l'histoire sacrée et profane. 18e édition revue, corrigée et augmentée. Amsterd., Leyden etc. 1740. 8 dln. fol.

P. Bayle, Dictionnaire historique et critique. 3me édition, revue, corrigée, et augmentée par l'auteur. Rotterdam, 1720. 4 dln. fol.

P. Bayle, Dictionnaire historique et critique. 5me édition, revue, corrigée et augmentée avec la vie de l'auteur, par Des Maizeaux. Amsterd., Leide etc. 1740. 4 dln. fol.

J. G. de Chaufepié, Nouveau dictionnaire historique et critique, pour servir de Supplément au Dictionnaire de P. Bayle. Amsterd., La Haye et Leyde, 1750—1756. 4 dln. fol.

A. G. Luiscius, Het algemeen historisch, geographisch en genealogisch woordenboek. 's Gravenhage en Delft, 1724—1737. 8 deelen in 4 banden. fol.

D. van Hoogstraten e. a., Groot algemeen historisch, geographisch, genealogisch en oordeelkundig woordenboek, behelzende het voornaamste, dat vervat is in de woordenboeken van Morery, Bayle, Buddeus enz. als de gehele kerkelyke en wereldlyke geschiedenis enz. Amsterdam, Utrecht en 's Gravenh., 1725—1733. 10 deelen in 8 banden. fol.

E. A. Freeman, The historical geograpy of Europe. Third edition edited by J. B. Bury. London, 1903. 8o.

E. A. Freeman, Atlas to the historical geography of Europe. Third edition, edited by J. B. Bury. London, 1903. 8o.

Von Spruner-Sieglin, Hand-Atlas zur Geschichte des Altertums, des Mittelalters und der Neuzeit. Lieferung 1—5. Gotha, 1893—1895. fol.

C. WERKEN VAN GEMENGDEN INHOUD.

TIJDSCHRIFTEN.

Pauli Jovii Opera quotquot extant omnia, a mendis accurate repurgata, vivisque imaginibus illustrata. Basil., P. Perna. 1578. 2 bdn. fol.

Historia sui temporis. — Regionum ac insularum atque locorum descriptiones videl. Britanniae, Scotiae, Hyberniae, Orchadum, Item Moscoviae et Larii lacus; de piscibus Romanis. — Vitae illustrium virorum. — Elogia virorum literis illustrium. — Elogia virorum bellica virtute illustrium.

Richardi Dinothi De rebus et factis memorabilibus loci communes historici. Basiliae, 1580. — Sententiae historicorum. Basiliae, 1580. 8o.

Joh. Wolfius, Lectionum memorabilium et reconditarum centenarii XVI. Lavingae, Leonh. Rheinmichel. 1600. 2 deelen. fol.

Hadriani Barlandi Historica nunc primum collecta, simulque edita. Coloniae, sumptibus B. Gualtheri. 1603. 8o.

De litteratis urbis Romae Imperatoribus. — Chronologia a Christo nato ad sua tempora cum appendice ad annum 600. — De ducibus Venetis. — De ducibus Brabantiae. — De comitibus Hollandiae, et Zanchi epist. de Hollandiae et Zelandiae situ et moribus. — De episcopis Ultrajectinis, et de vita Philippi Burgundi. De urbibus inferioris Germaniae: Callidius item et Gerardus Noviomagus. — Jocorum veterum ac recentium libri tres, cum scholiis. — De Christiani hominis officio Aphorismi. — De vita scriptisque Hadr. Barlandi.

Alle schriften van Barlandus zijn hier verzameld, uitgezonderd zijn tractaat De rebus gestis Caroli Audacis.

Phil. Camerarius, Operae horarum subcisivarum sive meditationes historicae auctiores quam antea edita. Rostoch., 1658. 3 stukken in éen band. 4o.

Virgil Malvezzi, Historisch-politycke werken. Uit het Italiaens vertaelt door M. Smallegange. Amsterd., 1679. 8o.

Virgil Malvezzi, Bedenkingen over Corn. Tacitus en Proefstukken

van Historie (of Bysondre voorvallen in de Monarchie van Spaenjen, op het jaer 1639). Uit het Italiaens vertaelt door M. Smallegange. Amsterd., J. J. van Waesberge. 1680. 8o.

Henr. Car. van Byler, Libellorum rariorum partim editorum partim ineditorum fasciculus primus, continens 1o. Josephi Teixeirae de Portugalliae ortu, Regni initiis, et denique de rebus a Regibus universoque Regno praeclare gestis compendium etc. 2o. Friderici Henrici, Serenissimi Bohemorum Regis Friderici Filii, Electorum Palatinorum Rheni Prosapiam, Natales et Seriem cum brevi Prosopographia ab Otthone Witthelsbachio ad Fridericum V. Electorum Bohemiae deductam etc. 3o. Georgii Sohnii Orationem historicam de Fundatione et Conservatione Academiae Heidelbergensis. Groningae, J. Sipkes. 1732. 8o.

J. de Mauregnault, Historische observatien. 's Gravenhage, J. Swart. 1742. 8o.

Raynal. Oeuvres de M. l'Abbé Raynal. Genève, 1784. 4 dln. 8o.

I. Histoire du Stadhoudérat. — II. Histoire du Parlement de l' Angleterre. — III et IV. Mémoires historiques, militaires et politiques de l' Europe.

Edw. Gibbon. The miscellaneous works of Edward Gibbon, with memoirs of his life and writings, composed by himself: illustrated from his letters, with occasional notes and narrative, by John Lord Sheffield. A new edition, with considerable additions. London, 1814. 5 dln. Met portret. 8o.

I. Memoirs and letters. — II. Letters. — III. Historical and critical. — IV. Classical and critical. — V. Miscellaneous.

A. H. L. Heeren, Historische Werke. Göttingen, 1821—1826. 15 deelen. 8o.

I — III. Vermischte historische Schriften. — IV u. V. Geschichte der classischen Litteratur im Mittelalter. — VI. Biographische und litterarische Denkschriften. — VII. Handbuch der Geschichte der Staaten des Alterthums. — VIII u. IX. Handbuch des Europäischen Staatensystems. — X — XV. Ideen über die Politik, den Verkehr und den Handel der vornehmsten Völker der alten Welt.

D. M. de Superville, Geschiedkundige verhandelingen. Middelb., 1846. 8o.

D. M. de Superville, Geschiedkundige verhandeling. Middelb., 1847. 8o.

Mignet, Histoire contemporaine. Notices historiques. 3me édition, considérablement augmentée. Bruxelles 1853. 2 dln. 8o.

I. Discours. — Sieyès. — Roederer. — Livingston. — Talleyrand. — Broussais. — Merlin. — Destutt de Tracy. — Daunou. — Simeon.

II. Sismondi. — Charles Comte. — Ancillon. — Bignon. — Rossi. — Cabanis. — Droz. — Vie de Franklin.

Macaulay's Essays and Lays of Ancient Rome. London. 1889. 8o.

Macaulay's Miscellaneous writings and speeches. London, 1889. 8o.

Theod. Jorissen, Historische bladen. Met portret van den schrijver. Haarlem, 1889. 9o.

Inhoud: Johan van Oldenbarnevelt. — Amalia van Solms en Maria Stuart. — Cromwell. — Willem III. — De prinses van Ahlden. — Marijken-Meu. — De republiek in de eerste helft der 18e eeuw. Willem V. — Mirabeau. — De Fransche tijd.

Theod. Jorissen, Historische bladen. Nieuwe bundel. Haarlem, 1890. 8o.

Inhoud: De overgang van Hendrik IV. — Een vorstelijk engagement. — Johan de Witt. — De zeeslag bij Kijkduin. — Hoe Françoise d' Aubigné madame de Maintenon werd. — Het ouderlijk huis van Anna van Hannover. — Het tijdperk der patriotten. — Doggersbank. — Maria Antoinette.

Theod. Jorissen, Historische studiën. Haarlem, 1891. 8o.

Inhoud: Filips II. — Het testament van Peter den Groote. — Metternich's opkomst. — De kapitein-geweldiger der Heilige Alliantie. — Metternich en de Juli-revolutie. — Revolutionaire lectuur. — Uit de dagen der Restauratie. — Guizot te huis. — De Burgerkoning. — Een amusant boek. — De mémoires van Talleyrand. — Uit het leven van Sir Robert Peel. — Prinselijk onderricht. — Prins Albert en Napoleon III. — De laatste levensjaren van Prins Albert.

Theod. Jorissen, Historische en literarische studiën. Met portret, geëtst door Jan Veth. Haarlem, 1891. 8o.

Inhoud: De diplomaat Rubens. — Freule van Dorth. — Patriotsche bladen. — Uit familiepapieren. — De correspondentie van Koning Lodewijk. — Amsterdamsche couranten in 1809. — Een steenworp in Mei 1810. — De omwenteling van 1813. — Mr. Daniël Veegens en zijne Haagsche studiën. — Roemer Visscher en zijn gezin. — John Donne en Constantin Huygens. — Een paar verliefde Hollandsche dichters. — Over Aagje Deken en Betje Wolff. — Betje Wolff. — Da Costa.

Theod. Jorissen, Historische karakters. Haarlem, 1892. 8o.

Inhoud: Abelard en Heloise. — Richelieu en Maria de Medicis. — Charlotte de Corday. — Anton Reinhard Falck. — De traditiën van de Chambord. — Daniël Manin.

Theod. Jorissen, Historische studiën. Laatste bundel. Haarlem, 1893. 8o.

Inhoud: Lord Chesterfield en de Republiek der Vereenigde Nederlanden. — De ondergang van het Koninkrijk Holland.

Historische Zeitschrift, herausgegeben von H. von Sybel. Jahrgang 7—17. (1865—1875). München, 1865—1875. 22 bdn. 8o.

Tijdschrift voor Geschiedenis, onder redactie van A. M. Kollewijn Nz. Jaarg. 5—6. Amersfoort, 1890—1891. — Geschiedenis en Aardrijkskunde. Tijdschrift voor Lager en Middelbaar Onderwijs, onder redactie van A. M. Kollewijn Nz. en R. Schuiling. Jaarg. 7—8. Amsterd., 1892—1893. — Tijdschrift voor geschiedenis, land- en volkenkunde, onder redactie van M. G. de Boer en R. Schuiling. Jaarg. 9—19. Amsterd. 1894—1904. Samen 15 dln. 8o.

D. KRONIEKEN, HANDBOEKEN, ENZ.

Fasciculus temporum (auctore Wernero Rolevinck Carthusiano). Coloniae, Hinr. Quentel. 1479. fol.

Hain, Repertorium No. 6923.

Jan Veldenar, Fasciculus temporum. (*Aan het einde:*) Hier Eyndet dat boeck dat men hiet fasciculus temporum inhoudende die Cronijcken van ouden tijden Als van dat die werlt eerst ghescapen is . . . totter gheboert xpristi toe. Ende voert van allen Paeusen ende Keyseren *enz.* . . . Ende daer nae Cortlelick beslutende mit die Cronijcken der coninghen van vranckrijck, van Enghelant Ende van die hertoghen van brabant, Greven van vlaenderen, van hollant, van Zeelant, van henegouwen, van Ghelre, van Cleve, tot huden op den dach toe. By my volmaect jan veldenar woennende tutrecht opten dam. Int jaer ons heren MCCCCLXXX *enz.* (Met gekl. randversieringen en houtsn.). fol.

Hain, Repertorium 6946. Het eerste gedeelte van dit werk, blz. 1—192 is eene vertaling van den derden druk van Werner Rolevinck's Fasciculus temporum; bladz. 193 is blank; daarna volgt het eigenlijke werk van Veldenaar van af blz. 194 tot het slot op blz. 330, behelzende de kroniek van Frankrijk en Engeland en die van de Nederlandsche Gewesten.

De eerste druk van Rolevinck's Fasciculus temporum verscheen te Keulen in het jaar 1474. De derde druk verscheen in 1476: *Impressa in universitate lovaniensi . . . per Johannem Veldener . . . M.CCCC.LXXVI, quinto Kalendas januarias.* Het voorgaande werk is de 6e druk van het jaar 1479: *Coloniae per Henricum Quentel.*

Jan Veldenar, Fasciculus temporum. (Hetzelfde werk als het voorgaand, doch zonder titelblad). Utrecht, 1480. fol.

(Hartmanni Schedel) Liber Cronicarum, ab initio mundi ad hanc usque temporis nostri calamitatem. (In fine:) Castigatum a viris doctissimis ut magis elaboratum in lucem prodiret. Ad intuitum autem et preces providorum civium Subaldi Schreyer et Sebastiani Kamermaister hunc librum dominus Anthonius Koberger Nuremberge impressit. Adhibitis tamen viris mathematicis pingendique arte peritissimis, Michaele Wolgemut et Wilhelmo Pleydenwurff, quarum solerti accuratissimaque animadversione tum civitatum tum illustrium virorum figure inserte sunt. Consummatum autem duodecima mensis Julii, Anno salutis nostre 1493. Met meer dan 2200 houtsneden fol.

Hain, Repertorium No. 14508. Op het titelblad staat geschreven:

Magister Germanus Bevere est dominus meus. En verder: Sum Thomae du Bruecq ex testamento magistri de Beveren etc.

(Hartmanni Schedel) Liber Cronicarum etc. Nurembergae, 1493. fol.

Hain, Repertorium No. 14508. Hetzelfde werk als het voorgaand, doch zonder de fraai geteekende initialen, die in het vorige exemplaar voorkomen. Ook ontbreken hierin de bladen CCLVIII—CCLXII, CCLXIIII en CCLXV.

Jac. Phil. Bergomensis, Novissimae historiarum omnium repercussiones, quae supplementum supplementi cronicarum nuncupantur. Incipiendo ab exordio mundi usque in Annum salutis nostrae 1502. Venetiis, Georg. de Rusconibus, 1506. fol.

Joan. Nauclerus, Memorabilium omnis aetatis et omnium gentium chronici commentarii. Adjecta Germanorum rebus historia de Suevorum ortu, institutis ac imperio. Complevit opus Nic. Basellius annis XIIII ad M. D. additis. Tubingae, Th. Anshelmus. 1516. fol.

Chronicon ab mundi initio usque ad annum 1512, Eusebii, D. Hieronymo interprete, D. Hieronymi Presbyteri, Prosperi Aquitanici, M. Aurelii Cassiodori, Hermanni Contracti, Matthaei Palmerii et Matthiae Palmerii. Basileae, Henr. Petrus, 1529. fol.

Amandus Zierixeensis, Chronica compendiosissima ab exordio mundi usque ad annum Domini 1534. Ejusdem tractatus de septuaginta hebdomadibus Danielis. Adj. sunt epistolae duae Christiani regis Aethiopiae, Davidis, ad Clementem VII, Rhom. pontificem, anno Domini 1533 destinatae etc. Aliae quoque tres epistolae, ex nova maris Oceani Hispania ad nos transmissae, de fructu mirabili illic surgentis novae Ecclesiae etc. Antverpiae, S. Cocus. 1534. 8o.

Mariani Scoti Chronica. Adj. Martini Poloni eiusdem argumenti historia. Omnia nunc primum in lucem edita. Basileae, J. Oporinus. 1559. fol.

Jo. Carionis Chronicorum ab orbe condito ad hanc usque nostram aetatem libri III, primum ab ipso authore conscripti: deinde multis

accessionibus doctorum virorum aucti: postremo tandem ad annum D. 1560 et veteribus et recentibus historiis Pontificum Rom. atque Caesarum Regumque insignium catalogis, et aliis nonnullis mirum in modum locupletati. Parisiis, ex officina Puteana, 1561. 12o.

Chronicon Carionis expositum et auctum, ab exordio mundi usque ad Carolum Quintum Imperatorem. A Philippo Melanthone et Casparo Peucero. Adjecta est narratio historica de electione et coronatione Caroli V. Witebergae, 1580. fol.

Chronica Carionis: van den beghinne der werelt aen tot op Keyser Carolum den vijfden. Op een nieu in de Latijnsche sprake beschreven door Phil. Melanthonem ende Casp. Peucerum. Wt de Hooch-Duytsche Sprake overgheset door W. v. N. Dordrecht, Jan Canin, 1586. fol.

Chronicon Carionis expositum et auctum, ab exordio mundi usque ad Carolum quintum imperatorem, a Phil. Melanchthone et Caspero Peucero. (Heidelberg). Apud Petrum Santandreanum, 1592. 8o.

Chronica Carionis van den Beginne des werelts aen tot op den Keyser Carolum den vyfden van dien Name. In 't Latyn beschreven door Phil. Melanthon en Casp. Peucerus. Uyt de Hooch-duytsche spraecke overgeset door W. van Zuylen van Nyvelt. Daer by op nieus ge-voecht sijn de vervolgende geschiedenissen .... tot op Rodolphum II. Uyt den Françoysche overgeset door W. v. Z. v. N. Aernhem, Jan Jansz. 1629. fol.

Deze druk werd bezorgd door P. Bor Cz.

Het Seste Deel der Chronycke Carionis: Inhoudende de .... Ghe-schiedenissen .... zedert den aenvanck van de Regieringe Rudolphi II tot den overlyden van Matthias I (1576—1619). Vervolght ende beschreven door P. Bor Cz. Amsterdam, Michiel Colijn, 1632. fol.

Vervolg van het voorgaand.

Christoph. Roffin, Commentarii omnium a creato orbe historiarum. Lutetiae, Joann. Bene-natus. 1571. 4o.

Martini Poloni, Archiepisc. Consentini, Chronicon expeditissimum, ad fidem veterum manuscriptorum codicum emendatum et auctum: opera Suffridi Petri. Antverpiae, Ex officina Christoph. Plantini. 1574. 8o.

Jan Sleidan, De drie boecken van de vier opperste keyserrijcken: Babylonien, Persen, Griecken ende Roomen. Leyden, 1596. 4o.

Freculphi Episcopi Lexoviensis Chronicorum libri II, ab initio mundi usque ad Francorum et Longobardorum regna. (Heidelbergae), Hieron. Commelinus. 1597. 8o.

P. Merula, Tiid-thresoor, ofte kort en bondich verhael van den standt der kercken ende de wereltlicke regieringe van de geboorte Jesu Christi totten jare 1627. Leyden, 1627. fol.

C. M. de S. Lazare, Histoire Romaine. Tome IIIme, contenant tout ce qui s' est passé de mémorable dans les deux empires d' Occident et d' Orient, depuis le commencement du règne de Charlemagne, jusques à Ferdinand II. Paris, 1630. fol.

D. P. Pers, De Romeynsche Adelaer, of kort verhael van Adam af, tot de Romeynsche Monarchie: waer iu de daden der Romeynsche Koningen en Keyseren, tot in 't Jaer 1648. Vermeerdert door P. Scholten. Amst., D. Wttenbrouck. 1650. 8o.

Marci Zuerii Boxhornii Historia universalis sacra et profana, a Christo nato ad annum usque 1650, in qua illustrium gentium ac principum origines, res gestae, variae mutationes in Ecclesia et Republica, aliaque ex variis, etiam hactenus ineditis, monumentis traduntur. Lugd. Bat., P. Leffen. 1652. 4o.

Joh. Hubner, Beknopte vragen uit de Staatkundige Historie, tot op 't jaar 1723 vervolgt. In de Nederlandsche Taal overgebragt. Leyden, 1722—1729. 10 dln. 20 bdn. kl. 8o.

G. Suikers en **I. Verburg,** Algemene kerkelyke en wereldlyke geschiedenissen des bekenden aardkloots, of een Verhaal van al het gene gedenkwaardig is voorgevallen van de schepping der wereldt

tot de doodt van Willem den III Koning van Engelandt. Amsterdam, 1728. 10 stn. 5 dln. fol.

Korn. Westerbaen Wz., Algemeene histori van het begin der wereld af tot den tegenwoordigen tijd toe: getrokken uit oorspronkelijke schrijveren: en opgehelderd met landkaerten, printverbeeldingen, tijdrekenkundige en andere tafelen. Uit het Engelsch vertaeld en met eenige aentekeningen vermeerderd. Utrecht, 1741—1755. 19 dln. 4o.

Edw. Simson, Chronicon historiam catholicam complectens, ab exordio mundi ad nativitatem D. N. Jesu Christi et exinde ad annum a Christo nato LXXI. Omnia iterum recensuit et animadversionibus auxit P. Wesseling. Amsterdam, 1752. fol.

Beknopte Historie van alle Ryken en Staten der Waereld, van haar beginzel tot dezen tijd toe. In 't Hoogduitsch beschreven, en om deszelfs voortreffelykheid in 't Nederduitsch vertaald, door H. V. E. Middelb., 1755. 3 dln. 8o.

Chr. Matthias, Theatrum historicum theoretico-practicum, in quo quatuor Monarchiae, nempe Babyloniorum et Assyriorum, Medorum et Persarum, Graecorum, Romanorum, nova et artificiosa methodo, describuntur. Editio 2a. Amstelodami, 1656. 4o.

Dit werk loopt tot het jaar 1610.

Rob. Baillius, Operis historici et chronologici libri II, in quibus historia sacra et profana deducitur ex ipsis fontibus, a creatione mundi ad Constantinum Magnum, et quaestiones ac dubia chronologica explicantur; una cum tribus diatribis etc. Amstelodami, J. Janssonius. 1663. fol.

Andr. Corthymius, Florilegium historicum sacro-profanum, in quo methodicè recensentur omnes quatuor monarchiarum Imperatores Orientales et Occidentales caeterique Reges, Principes etc. Francofurti a. M. et Lipsiae, 1676. fol.

S. de Vries, De geheele Wereld, in haere sonderlinghste en uyt-

geleesenste Gevallen, voorgesteld in een Historische Kronijck der Kronijcken; of 't Margh aller voornaemste Jaer- en Geschied-boecken. Amsterdam, 1686—1694. 5 dln. 4o.

H. Guthberlethus, Tijd-tresoor van Kerkkelijke en Weereldlijke Historien, van den beginne des Weerelds af, met een nette aanteekeninge der tijden. Uit het Latijn overgeset en gecontinueert tot het tegenwoordige Jaar 1689 door Henricus de Klerk, Mediob. Zeland. Middelb., A. van Poulle en G. Horthemels. 1689. 4o.

G. Brandt's Daghwyzer der geschiedenissen. Amsterdam, 1689. 4o.

J. L. Gottfried, Historische kronyck, vervattende een nauwkeurige en volkomene beschrijvingh der aldergedenckwaerdighste geschiedenissen des weerelds, van den aenvangh der scheppingh tot op 't jaer Christi 1576. Nevens een breed vervolgh tot op 't sluyten der Europische vrede te Rijswijck, Anno 1697, door S. de Vries. Leyden, 1702. 4 dln. fol.

W. Goeree, De kerklyke en weereldlyke historien; uyt d' aalouwde aardbeschryving en uytgezogte gedenkpenningen, opgehelderd. Amsteldam, 1705. Met pl., tab., enz. 4o.

K. von Rotteck, Allgemeine Geschichte vom Anfang der historischen Kenntnisz bis auf unsere Zeiten. Für denkende Geschichtsfreunde bearbeitet. 13te Original-Ausgabe. Freiburg im Breisgau, 1838—1839. 9 dln. Met pln. 8o.

K. von Rotteck's Allgemeine Geschichte vom Anfang der historischen Kenntnisz bis auf unsere Zeiten. Originalwerk in neun Bänden. 20ste Auflage. Mit 24 Stahlstichen und dem Portrait des Verfassers. Braunschweig, 1858—1859. (Met twee supplementbanden). 11 dln. 8o.

F. C. Schlosser, Algemeene geschiedenis onder medewerking van G. L. Kriegk uitgegeven. Uit het Hoogduitsch vertaald door D. van Hinloopen Labberton en J. L. Terwen. Rotterdam, 1856—1858. 18 dln. Met register. 8o.

Dit werk loopt tot 1815. Het vervolg tot 1871 is bewerkt door Oscar Jäger.

A. Streckfuss, De geschiedenis der wereld, aan het volk verhaald. Naar het Hoogduitsch bewerkt door B. ter Haar Bz. Leiden, 1866—1877. 10 dln. 8o.

Dit werk loopt tot 1789. Het vervolg is bewerkt door G. Weber.

G. Weber, Allgemeine Weltgeschichte. Zweite Auflage unter Mitwirkung von Fachgelehrten revidirt und überarbeitet. Leipzig, 1882—1889. 15 dln. in 16 bdn. 8o.

1. Morgenland. — 2. Griechenland. — 3. Römische Republik. — 4. Römisches Kaiserreich. — 5—8. Mittelalter. — 9. Vom Mittelalter zur Neuzeit. — 10. Zeitalter der Reformation. — 11. Gegenreformation und Religionskriege. — 12. Fürstenmacht im 17. und 18. Jahrhundert. — 13. Reformen und Revolutionen. — 14 u. 15. Neunzehntes Jahrhundert.

Register zu G. Weber's Allgemeine Weltgeschichte. Zweite Auflage. Leipzig, 1883—1890. 4 dln. 8o.

L. von Ranke, Weltgeschichte. Leipzig, 1882—1888. 9 dln. 8o.

Dit werk loopt tot aan het einde der 15e eeuw. De beide laatste deelen zijn uit de nagelaten papieren des schrijvers bewerkt door A. Dove, G. Winter en Th. Wiedemann.

Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen. Unter Mitwirkung von Felix Bamberg, F. von Bezold, Alex. Brückner u. A. herausgegeben von Wilhelm Oncken. Mit Karten, Beilagen, Porträts und Kulturhistorischen authentischen Illustrationen. Berlin, 1879—1893. Mit Namen- und Sach-Register. 44 dln. 8o.

Erste Hauptabteilung. (Geschichte des Altertums. 8 Bände): 1. Geschichte des alten Aegyptens, von E. Meyer. Mit einer Einleitung von J. Dümichen. — 2. Geschichte Babyloniens und Assyriens, von F. Hommel. — 3. Geschichte des alten Indiens, von S. Lefmann. — 4. Geschichte des alten Persiens, von F. Justi. Geschichte der Phönizier, von R. Pietschmann. — 5. Geschichte von Hellas und Rom, von G. F. Hertzberg. 2 Bde. — 6. Geschichte des Volkes Israel, von B. Stade und O. Holtzmann. 2 Bde.

Zweite Hauptabteilung. (Geschichte des Mittelalters. 15 Bände): 1. Geschichte des Römischen Kaiserreiches, von G. F. Hertzberg. — 2. Urgeschichte der germanischen und romanischen Völker, von F. Dahn. 4 Bde. — 3. Geschichte der Angelsachsen bis zum Tode König Alfreds, von E. Winkelmann. — 4. Der Islam im Morgen- und Abendland, von A. Müller. 2 Bde. — 5. Geschichte der Kreuzzüge,

von B. Kugler. — 6. Staatengeschichte des Abendlandes im Mittelalter von Karl d. Gr. bis auf Maximilian, von H. Prutz. 2 Bde. — 7. Geschichte der Byzantiner und des Osmanischen Reiches bis gegen Ende des 16. Jahrhunderts, von G. F. Hertzberg. — 8. Renaissance und Humanismus in Italien und Deutschland, von L. Geiger. — 9. Geschichte des Zeitalters der Entdeckungen, von S. Ruge. — 10. Ruszland, Polen und Livland bis ins 17. Jahrhundert, von Th. Schiemann. 2 Bde.

Dritte Hauptabteilung. (Geschichte der neueren Zeit. 11 Bände): 1. Geschichte der deutschen Reformation, von F. von Bezold. — 2. Westeuropa im Zeitalter von Philipp II, Elisabeth und Heinrich IV, von M. Philippson. — 3. Das Zeitalter des dreiszigjährigen Krieges. Geschichte und Vorgeschichte. Von G. Droysen. — 4. Geschichte der Revolution in England, von A. Stern. — 5. Das Zeitalter Ludwigs XIV, von M. Philippson. — 6. Peter der Grosze, von A. Brückner. — 7. Deutsche Geschichte vom Westfälischen Frieden bis zum Regierungsantritt Friedrichs des Groszen. 1648—1740. Von B. Erdmannsdörffer. — 8. Das Zeitalter Friedrichs des Groszen, von W. Oncken. 2 Bde. — 9. Österreich unter Maria Theresia, Josef II und Leopold II. 1740—1792. Von A. Wolf und H. von Zwiedineck-Südenhorst. — 10. Katharina II, von A. Brückner.

Vierte Hauptabteilung. (Geschichte der neuesten Zeit. 8 Bände): 1. Das Zeitalter der Revolution, des Kaiserreiches und der Befreiungskriege, von W. Oncken. 2 Bde. — 2. Das Zeitalter der Restauration und Revolution. 1815—1851. Von Th. Flathe. — 3. Geschichte des zweiten Kaiserreiches und des Königreiches Italien, von C. Bulle. — 4. Bundesstaat und Bundeskrieg in Nordamerika. Mit einem Abrisz der Kolonialgeschichte als Einleitung, von E. O. Hopp. — 5. Geschichte der orientalischen Angelegenheit im Zeitraume des Pariser und des Berliner Friedens, von F. Bamberg. — 6. Das Zeitalter des Kaisers Wilhelm, von W. Oncken.

Namen-und Sach-Register zur Allgemeinen Geschichte in Einzeldarstellungen. I—IV Hauptabteilung. Bearbeitet von Otto Henne am Rhyn. Berlin, 1890—1893. 4 dln. in 1 bnd. 8o.

H. Brugmans en **G. W. Kernkamp**, Algemeene geschiedenis. Geïllustreerd onder toezicht van E. W. Moes. Leiden, zonder jaar. (1901—1905). 4 deelen. gr. 8o.

I. Oude Geschiedenis, door G. W. Kernkamp. — II. De Middeleeuwen, door H. Brugmans. — III. Nieuwe Geschiedenis, door H. Brugmans. — IV. Nieuwste Geschiedenis, door G. W. Kernkamp.

H. van Gelder, Algemeene geschiedenis. Deel I. (Tot den dood van Pericles). Groningen, 1903. 8o.

E. LEERBOEKEN. CHRONOLOGISCHE OVERZICHTEN. BESCHAVINGSGESCHIEDENIS.

Leon. Offerhaus, Compendium historiae universalis. Editio 2a. Gron., 1766. 2 deelen in één band. 8o.

J. Bosscha, Schets der algemeene geschiedenis en van die des vaderlands, ten dienste vooral der adspiranten tot kadets bij de Kon. Militaire Akademie. 9e druk. Breda, 1849. 8o.

C. J. Pické, Schets der algemeene geschiedenis. Schoonhoven, 1866—1871. 2 deelen. Met kaartjes. 8o.

W. G. Brill, De geschiedenis der volken in schetsen. 's Gravenh., 1881—1883. 2 dln. 8o.

I. Inleiding. Schets der geschiedenis van het Israelitische volk. — II. Perzen — Grieken — Romeinen.

Niet verder verschenen.

W. Herbst, Handleiding bij het onderwijs in de algemeene geschiedenis. Naar het Hoogduitsch door D. van Hinloopen Labberton, G. Eckertz en S. Wagenaar. Rotterdam, H. Altmann. Z. j. 5 deelen. 8o.

A. M. Kollewijn Nz., Leerboek der algemeene geschiedenis voor eenigszins gevorderden. Eerste deel. De oudheid. 4e druk. Amersfoort, 1881. — Tweede deel. Middeleeuwen en nieuwe tijd. 3e druk. Amersfoort, 1879. 2 dln. 8o.

G. Weber, Lehrbuch der Weltgeschichte. 20ste Auflage, durchgängig revidirt, verbessert und fortgeführt. (Mit einem vollständigen Namen-und Sachregister als Anhang dem ersten Bande beigegeben). Leipzig, 1888. 2 dln. 8o.

Z. Coninexbergen, De Duytsche Chronologie, innehoudende de voornaemste ende ghedenckweerdichste gheschiedenissen des gheheelen Werelts. Leyden, 1598. 4o.

Ubbo Emmius, Opus chronologicum novum. Groningae, J. Sassius. 1619. fol.

G. Brandts Daghwyzer der geschiedenissen: kortelyk behelzende verscheide gedenkwaardige zaken, op elken dag van 't jaar, door de gansche werelt voorgevallen: met de geboorte- en sterfdagen van vermaarde vorsten, helden, geleerde mannen en kunstenaren. Amsterdam, A. D. Ooszaan. 1689. 4o.

Wybo Fynje, Beknopt tydrekenkundig begrip der Algemeene Geschiedenis, van Constantinus den Grooten af, tot op den tegenwoordigen tyd. Eerste deel (—1147). Amsterdam, 1783. 4o.
Niet verder verschenen.

Buret de Longchamps, Les Fastes Universels, ou tableaux historiques, chronologiques et géographiques. Avec Atlas, contenant des tableaux synoptiques. 3e Édition, revue, corrigée et continuée jusqu' en 1825, par Lejeune. Bruxelles, 1827. 13 vol. 8o. Van den atlas de tweede uitgave. 1822. dw. fol.

A. Le Sage, Atlas historique, généalogique, chronologique et géographique. Avec des augmentations par J. Marchal, et de nombreuses améliorations par une Société de savans et de gens de lettres. Bruxelles, 1827. fol.

Synchronistisch overzicht der wereldgeschiedenis. Bergen-op-Zoom, 1867. 4o.

C. S. Wollschläger, Uebersicht der Weltgeschichte in ethnographischer Anordnung nach den Perioden, bis auf die Gegenwart. Ein allgemeines historisch-chronologisch Hilfsbuch mit genauer Benutzung der neuesten Forschungen. Eisenach, 1873. 8o.

K. Ruthardt, Kronik der Weltgeschichte. Zusammenstellung des Wissenswürdigsten aus Sage und Geschichte von den ältesten Zeiten

bis zur Gegenwart mit spezieller Berücksichtigung Deutschlands und Österreichs. Stuttgart, 1881. 8o.

A. M. H. J. Stokvis, Manuel d'histoire, de généalogie et de chronologie de tous les états du globe, depuis les temps les plus reculés jusqu' à nos jours. Leide, 1888—1893. 3 dln. kl. fol.

I. Asie, Afrique, Amérique, Polynésie. — II et III. Les états de l'Europe et leurs colonies.

Theod. Zuingerus, Theatrum humanae vitae. Basileae, Eusebius Episcopus. 1586—1587. 29 deelen. 4 banden. fol.

G. Fried. Kolb, Geschiedenis van de beschaving der menschheid. Eene algemeene wereldgeschiedenis naar de behoeften van den tegenwoordigen tijd. Naar het Hoogduitsch door S. H. ten Cate, met een voorbericht van W. J. A. Huberts. Zwolle, 1870—1871. 2 deelen. 8o.

Otto Henne am Rhyn, De ontwikkelingsgeschiedenis der menschheid. Cultuurhistorische studiën, naar het Hoogduitsch door G. Kuyper Hz. en J. Sepp. Amsterd., 1879—1881. 6 deelen. 8o.

II. Oude Geschiedenis.

A. GRIEKSCHE GESCHIEDSCHRIJVERS MET HUNNE COMMENTATOREN.

G. J. Vossii De Historiis Graecis libri quator. Lugd. Bat., 1624. 4o.

Herodoti Halicarnassei Historiographi Libri VIIII, musarum nominibus inscripti. Ejusdem De genere vitaque Homeri libellus, Conrado Heresbachio interprete. Lugduni, Apud Haered. Seb. Gryphii. 1558. 8o.

Herodoti Musae sive historiarum libri IX. Ad veterum codicum fidem denuo recensuit, lectionis varietate continua interpretatione Latina adnotationibus Wesselingii et Valckenarii aliorumque et suis illustravit Joh. Schweighäuser. Argentorati et Parisiis, 1816. 6 dln. 8o.

Herodotus, Muzen. Uit het Grieksch met inleiding en korte aanteekeningen door Ch. M. van Deventer. Amsterdam, z. j. 8o.

Thucydidis De bello Peloponnesiaco libri octo. (Graece). Iidem Latinè, ex interpretatione Laurentii Vallae, ab Henrico Stephano recognita. Excud. Henr. Stephanus. 1564. fol.

L' Histoire de Thucydide de la guerre du Péloponèse; continuée par Xenophon, de la traduction de Nic. Perrot Sr. d' Ablancourt. Paris, Aug. Courbé, 1662. fol.

Xenophontis Quae extant opera. Zie de afdeeling Wijsbegeerte.

Xenophon, Krijgstogt van Cyrus. Uit het Grieksch vertaald door Jan ten Brink. Amsterd., 1808. 8o.

Xenophon's Anabasis of tocht van Cyrus. Uit het Grieksch, met inleiding en korte aanteekeningen, door H. C. Muller. Amsterd., S. L. van Looy en H. Gerlings. 8o.

J. M. van Benten, Observationes criticae in Polybium. Specimen liter. inaug. Lugd. Batav., 1878. 8o.

I. M. J. Valeton, De Polybii fontibus et auctoritate disputatio critica. Edidit Societas Artium Disciplinarumque Rheno-Trajectina. Traj. ad Rhen., 1879. 8o.

Plutarchus. Zie de afdeeling Levensbeschrijving.

D. H. P. Abbing, Diss. lit. inaug., qua continentur observationes de indole Plutarchi in scriptis conspicua. Zwollae, 1839. 8o.

J. W. Lely, Plutarchus et Appianus de Bellis Mithridaticis. Specimen litter. inaug. Amstelodami, 1879. 8o.

A. H. Garrer, Observationes ad Dionysii Halicarnassensis Antiquitates Romanas. Lugd. Batav., 1877. 8o.

R. T. F. Reudler, Tirocinia critica in Dionysii Halicarnassensis Antiquitates Romanas. Specimen literarium inaugurale. Lugd. Batav., 1878. 8o.

P. J. Smit, Observationes ad Dionysii Halicarnassensis Antiquitates Romanas. Specimen literarium inaugurale. Lugd. Batav., 1879. 8o.

Appian Alexandrin, Des guerres des Romains, trad. en François par Claude de Seyssel. Paris, 1580. 8o.

D. G. Jelgersma, De fide et auctoritate Dionis Cassii Coccejani. Specimen literarium inaugurale. Lugd. Batav., 1879. 8o.

Zosimi Historiae novae libri VI, numquam hactenus editi: quibus additae sunt historiae Procopii Caesariensis, Agathiae Myrrinaei, Jornandis Alani. Zosimi libros Jo. Leunclaius primus ab se repertos de Graecis Latinos fecit, Agathiam redintegravit, ceteros recensuit. Adjecimus et Leonardi Aretini rerum Gothicarum commentarios, de Graecis exscriptos. Basileae, ex officina Petri Pernae. (1531). fol.

In dit werk zijn opgenomen: Zosimi Historiae novae libri VI. — Procopii De bello Persico libri II, Raphaele Volaterrano interprete. — Procopii De bello Vandalico libri II. — Procopii De bello Gothorum libri III. — Procopii De Justiniani Caesaris aedificiis orationes VI. — Agathiae Smyrnaei De bello Gothorum et aliis peregrinis historiis libri V. — Jornandi Episcopi De regnorum ac temporum successione liber. — Jornandi Episcopi De origine actuque Getarum liber. — Leonardi Aretini De bello Italico adversus Gothos libri IV.

Procopii Caesariensis Anekdota. Arcana historia, qui est liber nonus historiarum. Ex bibliotheca Vaticana Nic. Alemannus protulit, Latine reddidit, notis illustravit. Nunc primum in lucem prodit triplici indice locupletata. Lugduni, 1623. fol.

B. LATIJNSCHE GESCHIEDSCHRIJVERS MET HUNNE COMMENTATOREN.

J. M. J. Valeton, De Romeinsche historiographie in haar verband met het Romeinsche karakter. Redevoering uitgesproken bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt. Amsterd., 1879. 8o.

G. J. Vossii De Historicis Latinis libri tres. Lugd. Bat, 1627. 4o.

C. Julii Caesaris Quae exstant, cum selectis variorum commentariis, quorum plerique novi, opera et studio A. Montani. Accedunt notitia Galliae et notae auctiores ex autographo Jos. Scaligeri. Amstelod., ex officina Elzeviriana. 1670. 8o.

The Commentaries of Caesar, translated into English, to which is prefixed a discourse concerning the Roman art of war. By William Duncan. Illustrated with cuts. London, 1753. Met 86 kaarten en pln. fol.

C. Julii Caesaris Commentarii de bello Gallico. Zum Schulgebrauch mit Anmerkungen herausgegeben von H. Rheinhard. Mit Karte, Illustrationen und Schlachtplänen. 4te Auflage. Stuttgart, 1883. 8o.

Julius Caesar, Gedenkschriften van den Gallischen oorlog. Uit het Latijn door J. J. Doesburg. Amsterdam, S. L van Looy en H. Gerlings. 8o.

C. Julii Caesaris Commentarii de bello civili von Fried. Kraner. Mit zwei Karten von H. Kiepert. 6te Auflage von Fried. Hofmann. Berlin, 1875. 8o.

Gai Sallustii Crispi Libri de Catilinae conjuratione et de bello Jugurthino. Acced. orationes et epistulae ex historiis excerptae. Ed. R. Dietsch. Editio 4a emendatior. Lipsiae, 1879. 8o.

Sallustius, De samenzwering van Catilina. Uit het Latijn, met inleiding, door H. C. Muller. Amsterd., S. L. van Looy en H. Gerlings. (1893). 8o.

Sallustius, Jugurtha. Uit het Latijn door G. Busken Huet. Amsterd., S. L. van Looy en H. Gerlings. 8o.

Titus Livius, Dat is, de Roemsche historie oft Gesten, doer den alderwelsprekensten ende vernaempsten historiscrivere Titum Livium bescreven ...., nu eerstmael in onser Nederlantscher spraken ghedruckt. Antwerpen, Jan Grapheus. 1541. Met houtsneepl. fol.

T. Livii Patavini Latinae historiae facilè principis tres, cum dimidia, quae solae extant, Decades, longè omnium, quae hactenus exierint emendatissimae. Accessere marginales aliquot annotatiunculae, quibus priscorum Roman. pecuniae, ad nostri temporis rationem aestimantur. Adjectae sunt doct. vir. lucubrationes. Lugduni, Ant. Vincentius, 1553. fol.

Henr. Glareani (et aliorum) In Titi Livii Patavini Romanae Historiae principis libros omnes qui extant annotationes, castigationes et scholia etc. Quibus praefixi sunt: Pomponii Laeti de antiquitatibus urbis Romae, Joh. Bartholomaei Marliani de antiquae Romae Topographia etc. Francofurti ad Moenum, 1568. fol.

T. Livii Patavini Historiarum ab urbe condita libri, qui supersunt, omnes, cum notis integris Laurentii Vallae, M. Ant. Sabellici, Beati Rhenani etc. Curante Arn. Drakenborch. Lugd. Batav. et Amstelaed., 1738—1746. 7 dln. 4o.

C. Corn. Taciti Opera quae exstant. I. Lipsius quintùm recensuit, Seorsim excusi Commentarii meliores plenioresque cum curis secundis. Lugd. Bat., ex officina Plantiniana, Apud Franciscum Raphelengium. 1598. 8o.

C. Corn. Tacitus, De hoochberoemde Historien. Met de waere Afbeeldingen der 12 eerste Roomsche Keyseren, in copere platen gesneden. Verduyscht door J. L. Fenacolius (van der Vennecool). — Historiaelsche commentarien ofte corte Historische aenteyckeninghen tot verclaringhe van vele duysterheden in Tacito en andere Romeynsche Histori-schrijvers. Delft, 1616. 4o.

C. Corn. Tacitus, Jaarboeken en Historien, ook zyn Germanië, en 't leeven van J. Agricola. In 't Hollandtsch vertaalt door P. Cz. Hooft. Amsterdam, 1684. Met pln. 4o.

C. Corn. Tacitus, Alle de Werken. Vertaalt door P. Cz. Hooft. Amsterdam, Leyden en Utrecht, 1704. Met pln. fol.

C. Cornelii Taciti Opera recognovit, emendavit, supplementis explevit, notis, dissertationibus, tabulis geographicis illustravit Gabriel Brotier. Parisiis, 1771. 4 dln. 2 bdn. 4o.

Corn. Tacitus, Jaarboeken 1—VI. Uit het Latijn door C. M. Francken en J. M. Fraenkel. Amsterd., S. L. van Looy. 1899. 8o.

Q. Curtii Rufi, Historiarum Magni Alexandri Macedonis libri VIII. Postrema Editio, recognita. Cui access. duorum libr. Supplementum. Alexandri vita, ex Plutarcho. Ex eodem, de Alexandri Fortuna, II. libri. Lugduni, Apud Antonium Candidum. 1591. 8o.

C. Suetonii Tranquilli De XII Caesaribus libri VIII. Ejusdem de inlustribus Grammaticis et de claris rhetoribus. Is. Casaubonus recens. et libros adjecit animadversionum. Editio altera ab auct. emend. et aucta. Seorsim adjecti sunt doct. vir. Commentarii aut aliae lucubrationes. Parisiis, Apud Hadr. Beys. 1610. fol.

C. Suetonius, Van het leven en de daden der twaalf Keizers. Vertaald door Joh. Fenacolius (van der Vennecool). Leiden, Joris Abrahamsz. van der Marsce. 1619. (De titel ontbreekt). Met afbeeld. 4o.

Magni Aurelii Cassiodori Variarum libri XII. Item de anima liber unus. Recens inventi et in lucem dati a Mariangelo Accurcio. Augustae Vindelic. Henricus Siliceus. 1533. fol.

Idatii Episcopi Chronicon et fasti consulares. Opera et studio Jac. Sirmondi. Lutetiae Parisiorum, Seb. Cramoisy. 1619. 8o.

C. STUDIE DER OUDE GESCHIEDENIS.

a. In het algemeen.

Chr. Heidmann, Epitome historica. Opus posthumum, nunc primum editum, cura G. Th. Meiers. Helmstadii, 1660. 4o.

S. Haverkamp, Algemeene histori der zaaken in Asie, Afrike en Europe, en in derzelver koningryken, landschappen, staaten en steden, zedert het ophouden der fabel-eeuwe tot op de Heerschappy van Karel den Grooten, en tot den tyd, doorgaans de Middeleeuwe genaamd, voorgevallen. Met portr. en afbeeld. v. historiepenn. 's Gravenh., 1736—1739. 3 dln. fol.

E. Fourmont l'aîné, Réflexions sur l'origine, l'histoire et la succession des anciens peuples Chaldéens, Hébreux, Phéniciens, Égyptiens, Grecs etc. jusqu' au tems de Cyrus. Nouvelle édition. Paris, 1747. 2 dln. 4o.

Edw. Simsonius, Chronicon historiam catholicam complectens, ab exordio mundi ad annum a Christo nato 71. Cum Parasceve ad Chronicon catholicum. Access. tabulae chron., stemmata quaedam insign., successiones Regum, et catal. Olympionicarum. Omnia iterum recens. et animadvers. auxit P. Wesseling. Amst., 1752. fol.

A. H. L. Heeren, Handbuch der Geschichte der Staaten des Alterthums, mit besonderer Rücksicht auf ihre Verfassungen, ihren Handel und ihre Colonien. Wien, 1817. 8o.

A. H. L. Heeren, Handboek der geschiedenis der Oude Staten, voornamelijk met betrekking tot derzelver regeringsvormen, handel en volkplantingen. Naar de derde uitgaaf uit het Hoogduitsch overgezet en met eenige aanmerkingen voorzien, door G. Dorn Seiffen. Zutphen, 1818. 8o.

A. H. L. Heeren, Handbuch der Geschichte der Staaten des Alterthums, mit besonderer Rücksicht auf ihre Verfassungen, ihren Handel und ihre Colonien. 4e verbesserte Auflage. Göttingen, 1821. 8o.

G. Dorn Seiffen, Handboek der algemeene geschiedenis. Breda, 1828. 2 dln. 8o.

B. G. Niebuhr, Vorträge über alte Geschichte, an der Universität zu Bonn gehalten. Herausgegeben von M. Niebuhr. Berlin, 1847—1848. 2 dln. 8o.

Das Alterthum in seinen Hauptmomenten dargestellt. Eine Reihe historischer Aufsätze von Broeckh, Dahlman, Droyen u. s. w. Herausgegeben von H. Kletke. Breslau, 1852. 8o.

J. A. Wijnne, Geschiedenis der Oudheid. — De Oostersche volken en Griekenland in hoofdtrekken, met gestadige verwijzing naar de bronnen. Groningen, 1863. 8o.

Matthée Valeton, Handboek der oude geschiedenis. Groningen, 1881—1883. Met twee kaarten. 2 deelen in 1 band. 8o.

C. S. Wollschläger, Die Cardinalzahlen der Geschichte des classischen Alterthums (bis 476 nach Chr.). Eisenach, 1874. 8o.

A. Y. Goguet, De l'origine des loix, des arts, et des sciences; et de leurs progrès chez les anciens peuples. Paris, 1758. 3 vol. Met platen. 4o.

A. H. L. Heeren, Ideen über die Politik, den Verkehr und den Handel der vornehmsten Völker der alten Welt. 4te verbesserte Auflage. Göttingen, 1824—1826. 3 Th. in 6 Bdn. 8o.

A. H. L. Heeren, Ideën over de Staatkunde, onderlinge verkeering en den handel van de voornaamste volken der Oudheid. Naar de 4e zeer verbeterde uitgaaf, met platte gronden en kaarten, vertaald en met eenige aanmerkingen en platen voorzien door G. Dorn Seiffen. Rotterd., 1824—1827. 6 dln. 8o.

b. Oostersche Volken.

Champollion-Figeac, Égypte ancienne. (Geschied- en oudheidkundige beschrijving van Oud-Egypte). Paris, 1839. Met pln. en krtn. 8o.

E. Meyer, Geschichte des alten Aegyptens. (Mit einer Einleitung: Geographie des alten Aegyptens, Schrift und Sprache seiner Bewohner). Mit Illustrationen. Berlin, 1887. 8o.

F. Chabas, Les Pasteurs en Égypte. (Letterk. Verhand. van de Kon. Akademie van Wetenschappen. Deel IV). Amsterd., 1869. 4o.

S. Karsten, Blik op de monumenten van Aegypte en de resultaten daaruit voor de geschiedenis afgeleid. Amsterdam, 1852. 8o.

F. Hommel, Geschichte Babyloniens und Assyriens. Mit Abbildungen und Karten. Berlin, 1855. 8o.

J. P. Fokker, Dissertatio histor.-critica de regni Assyriaci inclyta metropoli Nineve, et praecipuis ejus fatis. Mediob., 1776. 4o.

G. Kuijper Hz., Assyrië. De Assyrisch-Iranische mogendheid. (1250—500 v. Chr.). Naar de denkbeelden van Jakob Kruger voorgesteld. Amsterd., 1856. 8o.

W. H. Kosters, Het godsdienstig karakter van Israëls historiografie. Rede. Leiden, 1892. 8o.

H. Oort, Israël, het volk van den godsdienst. Redevoering bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt. Leiden, 1875. 8o.

D. Plooij, De bronnen voor onze kennis van de Essenen. Academisch proefschrift. Leiden, 1902. 8o.

Flavii Josephi Opera, ad multorum codicum latinorum fidem recognita et castigata: quorum catalogus est qui sequitur: Antiquitatum Judaicorum li. XX. De bello Judaico li. VII. Contra Appionem apologetici li. II. Interprete Ruffino presbytero. De insigni Machabaeorum martyrio liber unus, castigatus ab Erasmo, nunquam antehac praedictis additus. Coloniae, in aedibus Euchar. Cervicorni, impendio et aere Godefr. Hittorpii. 1524. fol.

Egesippi De rebus a Judaeorum principibus in obsidione fortiter gestis, deque excidio Hierosolymorum, aliarumque civitatum adjacentium, libri quinque: divo Ambrosio Mediolanensi episcopo interprete. Ejusdem Anacephaleosis fini operis adjecta est. Coloniae, per Euchar. Cervicornum, impensa et aere Godefr. Hittorpii. 1525. fol.

Flavii Josephi Boecken, te weten vanden ouden Joodschen gheschiedenissen twintich: ende een van zijn eyghen leven. Noch van den Joodschen oorloghe ende verwoestinghe der stad Jerusalem

andere seven: Item van de oude afcoemste der Joden twee, ghe-schreven teghen Apionem Grammaticum: ende ten laetsten, noch een van des vernufts conste ende der Machabeer lijden. Daer by ghevoeght zijn Egesippi vijf Boecken, oock handelende vande ver-stooringhe der stadt Jerusalem. Nu eerst in Nederduytsche tale overgheset .... door Everh. Bommelium. Leyden, J. Paedts Jz. ende J. Bouwensz. 1594. fol.

Flavius Josephus, Alle de Werken. In 't Nederduitsch over-gebragt door W. Séwel. Met de vijf boeken van Egesippus Van de Joodsche oorlogen en de verwoestinge van Jerusalem. Amster-dam, 1722. 2 dln. Met pl. en krtn. fol.

J. **Basnage**, Vervolg op Flavius Josephus, of Algemene Historie der Joodsche naatsie, van de geboorte van Christus of Josephus tydt af, tot dezen tydt toe. Amsterdam, 1726—1727. 2 deelen. Met platen. fol.

H. **Prideaux**, Het Oude en Nieuwe Verbond aen een geschakelt in de Geschiedenissen der Joden en der aangrenzende volkeren, sedert het verval der koningryken van Israel en Juda tot de komst van Jezus Kristus. Uit het Engels, volgens den Agtsten Druk, overgezet en vermeerdert door J. Drieberge. Leiden, 1729. 2 dln. in 1 bnd. Met krtn. fol.

B. **Stade**, Geschichte des Volkes Israel. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1887—1888. 2 Bde. 8o.

Capefigue, Histoire philosophique des Juifs depuis la décadence de la race des Machabées jusqu' à la fin du VIe siècle. Bruxelles, 1839. 8o.

Ernest Renan, Histoire du peuple d'Israël. Paris, 1889—1893. 5 deelen. 8o.

Bonav. Corn. Bertramus, De Republica Ebraeorum, recensitus commentarioque illustratus opera Constant l'Empereur ab Oppijck. Lugd. Batav., Ex officina Joannis Maire. 1641. 12o.

A. Houtuyn, Monarchia Hebraeorum, quae est de imperio Monarchico in populum Hebraeum probatio ab Abrahamo ad dispersam gentem. Lugd. Batav., F. Lopez. 1685. 12o.

R. Pietschmann, Geschichte der Phönicier. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1889. 8o.

G. van Wieringhen Borski, Disputatio historica inauguralis de Phoenicum coloniis. Traj. ad Rhen., 1825. 8o.

A. H. L. Heeren, Carthago, in zijne staatkundige en handelbetrekkingen, van zijne opkomst tot zijnen ondergang, beschouwd. Uit het Hoogduitsch overgezet en met eenige aanmerkingen voorzien. door G. Dorn Seiffen. Amsterd., 1820. 8o.

F. Justi, Geschichte des alten Persiens. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1879. 8o.

H. ten Cate Fennema, Quaestiones Parthicae. Specimen litterarium inaugurale. Neomagi, 1882. 8o.

S. Lefmann, Geschichte des alten Indiens. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1890. 8o.

Jos. de Guignes, Mémoire dans le quel on prouve que les Chinois sont une colonie Égyptienne. Paris, 1759. 8o.

c. Grieken.

A. Demetrius, Der Griecken Opganck ende Onderganck. Dordrecht, Is. Janssz. Koen. 1599. 4o.

Wolfgang Lazius, Historicarum commemorationum rerum Graecarum libri duo, in quibus tam Helladis quam Peloponnesi, quae in lucem antea non venerunt, explicantur. Hanoviae, 1605. Met afbeeldingen. fol.

Pouqueville, Grèce. Paris, 1835. Met pln. en krtn. 8o.

Ernst Curtius, Griechische Geschichte. Vierte verbesserte Auflage. Berlin, 1874. 3 Bde. 8o.

Register zu Curtius Griechischer Geschichte. Zeittafel. Nachträge mit einer Karte von J. Kaupert. Berlin, 1880. 8o.

G. F. **Hertzberg**, Geschichte von Hellas und Rom. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1879. 2 Bde. 8o.

J. J. **Barthelemy**, Reize van den jongen Anacharsis door Griekenland. Uit het Fransch door M. Stuart. 2e druk. Amst., (1824). 9 dln. 8o.

P. **van Limburg Brouwer**, Histoire de la civilisation morale et religieuse des Grecs. Groningue, 1833—1842. 8 vol. 8o.

A. **Romeijn**, De Staatsomwenteling te Sparta ten tijde van Agis en Kleomenes. Naar de bronnen bewerkt. Utrecht, 1869. 8o.

P. W. F. **Junius**, Disputatio lit. inaug. de Pisistratidarum tyrannide. Lugd. Batav., 1829. 8o.

D. T. **Siegenbeek**, Diss. histor. et lit. inaug. de Athenarum conditione sub imperio triginta tyrannorum. Lugd. Batav., 1828. 8o.

D. J. **van Stegeren**, Diss. lit. inaug. de conditione domestica feminarum Atheniensium, florentis imprimis reïpublicae temporibus. Zwollae, 1839. 8o.

J. J. **Kreenen**, Specimen liter. in Cohortis Sacrae apud Thebanis historiam. Arnhemiae, 1837. 8o.

L. **Punt**, Quaestiones Corinthiacae sive de auctoritate, qua in Peloponnesiorum societate Corinthii valuerunt, praecipue belli Archidamici tempore. Lugd. Batav., 1889. 8o.

L. **Hamming**, Diss. histor.-liter. de Jasone Pherarum Tyranno. Traj. ad Rhen., 1828. 8o.

J. W. A. **de Hoest**, De Pyrrho Epirotarum rege. Specimen litter. inaug. Lugd. Batav., 1900. 8o.

A. C. **Remy**, Disquisitio historico-literaria de Arato Sicyonio. Traj. ad Rhen., 1836. 8o.

L. Beins, Specimen liter. continens conspectum historiae politicae Syracusarum, ab antiquissimis temporibus usque ad urbis excidium. Gron., 1865. 8o.

G. Hamming, Dissertatio histor.-lit. de Agathocle Siculo. Traj. ad Rhen., 1835. 8o.

H. van Gelder, Geschichte der alten Rhodier. Preisgekrönt und herausgegeben vom Utrechter Provincial-Verein für Künste und Wissenschaften. Haag, 1900. 8o.

d. Romeinen.

C. J. Vinkesteyn, De fontibus ex quibus scriptor libri de Viris Illustribus Urbis Romae hausisse videtur disputatio. Specimen litter. inaug. Lugd. Batav., 1886. 8o.

Christ. Heidman, Prima pars epitomes historicae quae res illustriores ab orbe condito repetit et ad C. Julii Caesaris usque imperium perducit. — Secunda pars epitomes historicae quae est de Imperatoribus Romanorum, a primo eorum C. Julio Caesare, usque ad Constantini Magni filios. Cura G. Th. Meiers. Helmestadii, in typogr. Calixtino. 1660. 2 dln. in 1 bnd. 4o.

J. Oudaan, De Roomse Moogentheid, bevat in een naawkeurige beschryving van de magt en heerschappy der oude Roomse Keizeren. Neffens een ontwerp, zo van de toestand dezer landen ten tyden van die Keizers, als van hunne Kerk-Zeeden in de Roomse Kerk overgebragt. Alles aangeweezen en opgeheldert uit de oude Roomse gedenkpenningen en verrykt met de geleerde opmerkingen van Mr. Pieter Deinoot. Gouda, 1706. 4o.

Duruy, Filon, Lacroix et Yanoski, Italie ancienne. 1re partie. Annales. — 2e partie. Institutions, moeurs et coutumes. Paris, 1850—1851. 2 dln. Met pln. en krtn. 8o.

M. Stuart, Romeinsche geschiedenissen. Nieuwe uitgave in twintig deelen. Met platen en kaarten. Amsterdam, 1830. 20 dln. 8o.

B. G. Niebuhr, Römische Geschichte. Theil I. 4te unveränderte Auflage. Berlin, 1833. Theil II. 2te, völlig umgearbeitete, Ausgabe. Berlin, 1830. Theil III. Berlin, 1832. Theil IV u. V. Nach Niebuhr's Vorträgen bearbeitet von L. Schmitz. Aus dem Englischen von G. Zeisz. Jena, 1844—1845. Samen 5 dln. 8o.

B. G. Niebuhr, Vorträge über römische Geschichte, an der Universität zu Bonn gehalten. Herausgegeben von M. Isler. Berlin, 1846—1848. 3 deelen. 8o.

Theod. Mommsen, Römische Geschichte. 2te Auflage. Berlin, 1856—1857. 3 dln. 8o.

Theod. Mommsen, Römische Geschichte. 6te Auflage. Berlin, 1874—1875. 3 deelen in 2 banden. 8o.

G. F. Hertzberg, Geschichte von Hellas und Rom. Zie de Afdeeling Grieken (bladz. 255).

A. Ferguson, Histoire des progrès et de la chute de la République Romaine. Ouvrage orné de cartes et traduit de l' Anglois. Paris, 1784—1791. 7 deelen. 8o.

C. P. Burger Jr., Sechzig Jahre aus der älteren Geschichte Roms, 418—358. Historisch-kritische Forschungen. Mit einer Karte. (Letterk. Verhand. der Kon. Akad. Deel XX). Amsterd., 1891. 4o.

C. P. Burger Jr., De bello cum Samnitibus secundo. Specimen literarium inaugurale. Harlemi, 1884. 8o.

C. P. Burger Jr., Der Kampf zwischen Rom und Samnium, bis zum vollständigen Siege Roms, um 312 v. Chr. (Verhandelingen der Kon. Akademie van Wetensch. te Amsterdam. Afd. Letterkunde. Nieuwe reeks. Deel II). Amsterd., 1898. Met 2 kaarten. 8o.

H. C. Michaëlis, Quaestiones de bello Punico primo. Traj. ad Rhen., 1846. 8o.

Prosper Mérimée, Études sur l'histoire romaine. I. Guerre Sociale. II. Conjuration de Catilina. Paris, 1844. 2 deelen. 8o.

Th. P. H. van Aalst, Observationes in historiam Romanam extremi liberae reipublicae temporis. Specimen liter. inaug. Hagae Comitum, 1878. 8o.

G. F. Hertzberg, Geschichte des römischen Kaiserreiches. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1880. 8o.

P. Hochart, Études au sujet de la persécution des Chrétiens sous Néron. Paris, 1855. 8o.

P. Hochart, Études sur la vie de Sénèque. Paris, 1885. 8o.

Edw. Gibbon, The history of the decline and fall of the Roman empire. A new edition in twelve volumes. London, 1813. 12 dln. 8o.

Edw. Gibbon, The history of the decline and fall of the Roman empire. London, Grant Richards. 1903—1905. 7 dln. 8o.

Edw. Gibbon, Geschiedenis van het verval en den ondergang des Romeinschen rijks. Uit het Engelsch vertaald door N. Messchaert. Amsterd., 1810—1811. 2 dln. 8o.

J. C. L. Simonde de Sismondi, Histoire de la chute de l'empire Romain et du déclin de la civilisation, de l'an 250 à l'an 1000. La Haye, 1836. 8o.

P. Hoekstra, Romeinsche antiquiteiten. Schets van de staatsinstellingen tijdens de Republiek. Zwolle, 1886. 8o.

Wolfgang Lazius, Commentariorum reipub. Romanae illius, in exteris provinciis, bello acquisitis, constitutae, libri duodecim. Basileae, 1551. fol.

Wolfgang Lazius, Reipublicae Romanae in exteris provinciis, bello acquisitis, constitutae, commentariorum libri XII. Francofurti ad Moenum, haer. Andr. Wecheli. 1598. fol.

De Vertot, Histoire des révolutions arrivées dans le gouvernement de la République Romaine. 3me édition augmentée. La Haye, 1721. 3 dln. 2 bdn. 8o.

De Vertot, Histoire des révolutions arrivées dans le gouvernement de la République Romaine. Paris, 1816. 4 dln. 12o.

H. Cannegieter, De mutata Romanorum nominum sub principibus ratione liber singularis. Item Postumus Bataviae adsertor etc. ex nummis atque ex inscriptionibus demonstratus. Nec non Trebellii Pollionis negligentia castigata, et monumentum Dodenwerdense expositum. Traj. ad Rhen., 1758. 4o.

L. F. de Beaufort, La République Romaine, ou plan général de l'ancien gouvernement de Rome. La Haye, 1766. 2 dln. 4o.

Tj. P. Tresling, Disputationes, de Romanorum prudentia, in populis sub imperium suum subjungendis conspicua. Quarum altera histor.-politica de via ac ratione, qua Romani ab initio civitatis imperium suum propagaverunt, altera jurid.-politica de conditione, qua diversi populi, in imperium Romanum recepti, usi sunt. Groningae, 1834. 2 stukken in éen band. 8o.

J. A. C. Rovers, Disputatio antiquario-histor. inaug. de censorum apud Romanos auctoritate et existimatione ex veterum rerumpublicarum conditione explicanda. Traj. ad Rhen., 1824. 8o.

A. F. Verburg, Specimen liter. inaug. de Carneade Romam legato. Amstelod., 1827. 8o.

H. J. van Eck, Diss. lit. inaug. continens quaestiones historicas de M. Vipsanio Agrippa. Lugd. Batav., 1842. 8o.

G. A. Hulsebos, Disputatio antiquaria inauguralis de educatione et institutione apud Romanos. Traj., 1867. 8o.

G. A. Hulsebos, De educatione et institutione apud Romanos. Traj. ad Rhen., 1875. 8o.

J. Kappeijne van de Coppello, Beschouwingen over de Comitia. (Letterk. Verh. Kon. Akademie Deel XVI). Amsterd., 1886. 4o.

G. C. G. Th. Koch, De Juliano Imperatore scriptorum, qui res in Gallia ab eo gestas enarrarunt, auctore disputatio. Specimen litter. inaug. Arenaci, 1890. 8o.

C. H. Baale, De provinciis Africanis aetate imperatoria. Specimen litter. inaug. Groningae, 1896. 8°.

III. Middeleeuwsche en Nieuwere Geschiedenis.

A. IN HET ALGEMEEN.

Sam. Puffendorf, Introductio ad historiam Europaeam, Latine reddita a J. F. Cramero. Editio III^a^, emendata, et compendio historiae Sueciae aucta. Ultrajecti, W. v. d. Water. 1702. 8°.

B. G. E. de Lacépède, Histoire générale, physique et civile de l'Europe, depuis les dernières années du 5e siècle jusque vers le milieu du 18e. Bruxelles, 1826. 18 dln. 8°.

W. Russell, The history of modern Europe: with an account of the decline and fall of the Roman Empire; and a view of the progress of society, from the rise of the modern kingdoms to the peace of Paris in 1763, in a series of letters from a nobleman to his son. With a continuation, to the death of the emperor Alexander of Russia, in 1825, by W. Jones. London, 1829. 10 vol. 8°.

Allgemeine Staatengeschichte, herausgegeben von K. Lamprecht. Abteilung I. Geschichte der europäischen Staaten, herausgegeben von A. H. L. Heeren, F. A. Ukert, W. von Giesebrecht und K. Lamprecht. Hamburg u. Gotha, 1829—1904. 86 dln. 8°.

Overzicht van de in deze verzameling voorkomende werken: 1. Baiern. Band IV u. V. (1508—1631). Von S. Riezler. Gotha, 1897—1903. — 2. Belgien. Von H. Pirenne. Deutsche Übersetzung von F. Arnheim. Band 1. (Bis 1319). Gotha, 1899. Band II. (Bis 1477). Gotha, 1902. — 3. Dänemark. Band I—III. (Bis 1523) Von F. C. Dahlmann. Hamb., 1840—1843. Band V. (1559—1648). Von D. Schäfer. Gotha, 1902. — 4. Deutschland. Band I—V. (Von den ältesten Zeiten bis zur Auflösung des Reichs). Von J. C. Pfister. Hamburg, 1829—1835. Band VI. (1806—1830). Von Fr. Bülau. Hamb., 1842. — 5. England. Band I—II. (Bis 1154). Von J. M. Lappenberg. Band III—V. (1154—1509). Von R. Pauli. Hamburg

und Gotha, 1834—1858. — 6. Frankreich. Band I—IV. (Bis 1774 Von E. A. Schmidt. (Mit Register von J. H. Möller). Hamb. 1835—1848. Id. (1774—1830). Von W. Wachsmuth. Theil I—IV. (Mit Register). Hamb., 1840—1844. — 7. Italien. Band I—V (568—1830). Von H. Leo. Hamb., 1829—1832. — 7ª. Italien im Mittelalter. Band I u. II. (476—800). Von L. M. Hartmann. Gotha, 1897—1903. — 8. Niederlande. Band I—II. (Bis 1815). Von N. G. van Kampen. Hamb., 1831—1833. — 9. Osmanisches Reich. Band I—VII. (Bis 1812). Von J. W. Zinkeisen. (Mit Register von J. H. Möller). Hamb. und Gotha, 1840—1863. — 10. Österreich. Band I—V. (Bis 1849). Von J. Mailáth. (Mit Register von J. H. Möller). Hamb., 1834—1850. — 11. Polen. Band I—IV. (850—1455). Von R. Roepell und J. Caro. Hamb., 1840—1875. — 12. Portugal. Band I—V. (Bis 1820). Von H. Schäfer. (Mit Register von J. H. Möller). Hamb. und Gotha, 1836—1854. — 13. Preuszen. Band I—V. (Bis 1763). Von G. A. H. Stenzel. Hamb. und Gotha, 1830—1854. — 14. Ruszland. Band I—VI. (Bis 1792). Von Ph. Strahl und E. Herrmann. Hamburg und Gotha, 1832—1860. Band VII. (Ergänzungsband. Von 1791 bis 1797) Herausgegeben von E. Herrmann. Gotha, 1867. — 15. Sachsen Band I—II. (Bis 1831). Von C. W. Böttiger. Hamburg, 1830—1831. Band III. (1806—1866). Von Th. Flathe. Gotha, 1873. — 16. Schweden. Band I—III. (Bis 1654). Von E. G. Geijer. Hamburg, 1832—1836. Band IV—V. (1655—1697). Von F. F. Carlson. Gotha, 1855—1875, — 17. Spanien. Band I. (Bis ca 850). Von F. W. Lembke. Hamburg, 1831. Band II—III. (Bis ca 1500). Von H. Schäfer. Hamburg und Gotha, 1844—1861. Band VII. (1492—1516). Von F. M. Schirrmacher. Gotha, 1902. — 18. Register zu der Geschichte Deutschlands, Italiens, Sachsens und der Niederlande. Von J. H. Möller. Hamb., 1837.

Allgemeine Staatengeschichte, herausgegeben von K. Lamprecht. Abteilung III. Deutsche Landesgeschichten, herausgegeben von Armin Tille. Gotha, 1881—1904. 5 dln. 8o.

Hiervan is aanwezig: Werk V. Geschichte von Pommern. Von M. Wehrmann. Band I. Bis zur Reformation (1523). Gotha, 1904.

Histoire générale du IVe siècle à nos jours. Ouvrage publié sous la direction de Ernest Lavisse et Alfred Rambaud. Paris, 1893—1901. 12 dln. 8o.

I. Les Origines (395—1095). — II. L'Europe féodale, les Croisades (1095—1270). — III. Formation des Grands États (1270—1492). —

IV. Renaissance et Réforme; les Nouveaux Mondes (1492—1559). — V. Les Guerres de religion (1559—1648). — VI. Louis XIV (1643—1715). — VII. Le XVIIIe Siècle (1715—1788). — VIII. La Révolution française (1789—1799). — IX. Napoléon (1800—1815). — X. Les Monarchies constitutionnelles (1815—1847). — XI. Révolutions et Guerres nationales (1848—1870). — XII. Le Monde contemporain (1870—1900).

W. A. van Hengel, Geschiedenis der zedelijke en godsdienstige beschaving van het hedendaagsche Europa. Amsterd. en Zalt-Bommel, 1831—1844. 4 dln. 8o.

B. GESCHIEDENIS DER MIDDELEEUWEN.

Jo. Georg. Eccardus, Corpus historicum medii aevi, sive scriptores res in orbe universo, praecipue in Germania, a temporibus Caroli Magni usque ad finem seculi XV gestas enarrantes aut illustrantes. Lipsiae, 1723. 2 dln. fol.

Polycarpus Lyserus, Dissertatio de ficta Medii Aevi barbarie. Helmstadii, 1719. 4o.

A. van Tillier, Geschichte der Europäischen Menschheit im Mittelalter. Frankfurt a. M., 1829—1830. 4 deelen. 8o.

H. Hallam, L'Europe au Moyen Age. Traduit de l'Anglais par A. Borghers et P. Dudouit. 2e Édition entièrement revue et corrigée par A. Borghers. Bruxelles, 1840. 5 dln Met pln. 8o.

V. Duruy, Histoire du Moyen Age depuis la chute de l'Empire d'Occident jusqu' au milieu du 15e siècle. 4me Édition. Paris, 1867. 8o.

Procopii Caesariensis de rebis Gothorum, Persarum ac Vandalorum libri VII, una cum aliis mediorum temporum historicis. Basileae, ex officina Joan. Hervagii, 1531. fol.

Procopius, De bello Gothorum; Procopius, De bello Persico et Vandalico Raph. Volaterrano interprete; Agathius, De bello Gothorum; Leonardi Aretini de bello Italico adversus Gothos; Jornandis de origine actuque Getarum etc.

Historia Gothorum, Vandalorum et Langobardorum: ab Hugone Grotio partim versa, partim in ordinem digesta. Praemissa sunt ejusdem prolegomena, ubi regum Gothorum ordo et chronologia, cum elogiis. Accedunt nomina appellativa et verba Gothica, Vandalica, Langobardica, cum explicatione. Amstelod., L. Elzevirius. 1655. 8o.

Vandalica et Gothica Procopii. — Excerpta ex Arcana Procopii Historia. — Ex Agathiae Historia, a fine Procopii ad Gothos pertinentia. — Jornandes, de Getarum origine et rebus gestis. — Isidori chronicon. — Pauli Warnefridi De gestis Langobardorum.

F. Dahn, Urgeschichte der germanischen und romanischen Völker. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1881—1889. 4 dln. 8o.

H. Prutz, Staatengeschichte des Abendlandes im Mittelalter von Karl d. Groszen bis auf Maximilian. Mit Illustrationen, Beilagen und Karten. Berlin, 1885—1887. 2 dln. 8o.

E. Gibbon and **S. Ockley**, The Saracens, their history and the rise and fall of their empire. London. 8o.

A. Müller, Der Islam im Morgen- und Abendland. Mit Abbildungen und Karten. Berlin, 1885—1887. 2 dln. 8o.

G. van Vloten, De opkomst der Abbasiden in Chorassan. Academ. proefschrift. Leiden, 1890. 8o.

Louis Maimburg, Historie der Kruisvaarders. Uit het Fransch in 't Nederduitsch gebracht door G. v. Broekhuizen. Met koopere plaaten verciert. Amsterd., T. ten Hoorn. 1684. 4o.

Michaud, Histoire des Croisades. Bruxelles, 1841. 10 deelen. Met kaarten en portretten. 8o.

B. Kugler, Geschichte der Kreuzzüge. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1880. 8o.

De Marsy, Pierre l'Hermite, son histoire et sa légende. Amiens, 1884. 8o.

(Jac. Bongarsius), Gesta Dei per Francos, sive orientalium expeditionum et regni Francorum Hierosolimitani historia a variis, sed illius

aevi scriptoribus, litteris commendata. Hanoviae, typis Wechelianis, apud haer. J. Aubrii. 1611. 2 dln. in 1 bnd. fol.

A. H. L. Heeren, Essai sur l' influence des croisades. Traduit de l' Allemand par Ch. Villers. Paris, 1808. 8o.

J. H. Regenbogen, Commentatio de fructibus, quos humanitas, libertas, mercatura, industria, artes atque disciplinae per cunctam Europam perceperint e bello sacro. Amstelaedami, 1809. 8o.

L. Geiger, Renaissance und Humanismus in Italien und Deutschland. Mit Illustrationen und Facsimile-Beilagen. Berlin, 1882. 8o.

P. Lacroix, Sciences et lettres au Moyen Age et á l' époque de la renaissance. Ouvrage illustré de chromolithographies et de gravures sur bois. Paris, 1877. 4o.

K. D. Hüllmann, Städtewesen des Mittelalters. Bonn, 1826—1829. 4 deelen in 2 banden. 8o.

I. Kunstfleis und Handel. II. Grundverfassung. III. Gemeinheitsverfassung. IV. Bürgerleben.

I. H. Gosses, Stadsbezit in grond en water gedurende de middeleeuwen. Een historisch-oeconomische beschouwing. Proefschrift. Leiden, 1903. 8o.

C. NIEUWE GESCHIEDENIS.

A. H. L. Heeren, Handbuch der Geschichte des Europäischen Staatensystems und seiner Colonieen, von seiner Bildung seit der Entdeckung beider Indien bis zu seiner Wiederherstellung nach dem Fall des Französischen Kaiserthrons, und der Freiwerdung von Amerika. Vierte, verbesserte und fortgesetzte, Ausgabe. Göttingen, 1822. 2 dln. 8o.

A. H. L. Heeren, Handboek der geschiedenis van de staatsgesteldheid van Europa en deszelfs volkplantingen. Vertaald en met aanmerkingen voorzien door G. Dorn Seiffen. Zutphen, 1822. 2 deelen. 8o.

A. H. L. Heeren, Handbuch der Geschichte des Europäischen Staatensystems und seiner Colonieen u. s. w. 5te, verbesserte und (bis 1829) fortgesetzte, Ausgabe. Göttingen, 1830. 2 dln. 8o.

S. Ruge, Geschichte des Zeitalters der Entdeckungen. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1881. 8o.

Laur. Surius, Commentarius brevis rerum in orbe gestarum ab anno salutis 1500 usque in annum 1574 ex optimis quibusque scriptoribus congestus et nunc recens non parum auctus et locupletatus. Coloniae, G. Calenius et haeredes J. Quentilii. 1574. 8o.

(Laur. Surius), Commentarius brevis rerum in orbe gestarum, ab orbe salutis 1564 usque in annum 1585 ex optimis quibusque authoribus congestus, etc. 8o.

Tweede stuk van een lateren druk van het voorgaande werk, voortgezet tot 1585.

J. A. Thuani Historiarum sui temporis libri CXXV. (1543—1584). Lutetiae, Hier. Drouart, 1609—1614. 11 dln. 12o.

J. A. Thuani Historiarum sui temporis ab anno 1543. usque ad annum 1607. Accedunt commentariorum de vita sua libri sex. Genevae, 1626—1630. 6 dln. in 4 bdn. fol.

Fr. von Bezold, Geschichte der deutschen Reformation. Mit Portr., Illustr. und Beilagen. Berlin, 1890. 8o.

G. Droysen, Geschichte der Gegenreformation. Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1893. 8o.

M. Philippson, Westeuropa im Zeitalter von Philipp II, Elizabeth und Heinrich IV. (Mit Einleitung: Die katholische Gegenreformation um die Mitte des 16ten Jahrhunderts). Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1882. 8o.

Mercurius Gallo-Belgicus, sive rerum in Gallia et Belgio potissimum: Hispania quoque, Italia, Anglia, Germania, Polonia, vicinisque locis ab anno 1588 usque ad 1592 gestarum, nuncius. Opusculum in quinque libros, qui totidem annos complectuntur,

divisum, auctore D. M. Jansonio, Doccomensi Frisio. Coloniae Agrippinae, apud Godefridum Kempensem. 1592. 8o.

W. F. de Jonge, De Mercurius Gallo-Belgicus, 1592—1625. Eene bibliographisch-historische studie. (Overgedrukt uit: Bijdragen voor Vad. Geschiedenis en Oudheidkunde). 1894. 8o.

Du Cornet, Histoire des guerres de Savoie, de Bohême, du Palatinat et des Pays-Bas, 1616—1627. Avec une introduction et des notes par A. L. P. de Robaulx de Soumoy. Bruxelles, 1868—1869. 2 deelen. 8o.

Vict. Palma Cayet, Chronologie septenaire de l' histoire de la paix entre les roys de France et d' Espagne. Contenanant (sic) les choses plus mémorables advenues en France, Espagne, Allemagne, Italie, Angleterre, Escosse, Flandres etc.: avec le succez de plusieurs navigations faictes aux Indes Orientales, Occidentales et Septentrionales, depuis le commencement de l' an 1598 jusques à la fin de l' an 1604. 3me édition. Paris, Jean Richer. 1607. 8o.

J. N. de Parival, Abrégé de l' histoire de ce siècle de fer. Contenant les misères et calamitez des derniers tems, avec leurs causes et prétextes, jusques au couronnement du Roy des Romains. Ferdinand IV fait vers la fin de l' esté de l' an 1653. (1600—1653). Leyde, 1653. 8o.

A. van Meerbeeck, Neder-lantschen Mercurius oft waerachtich verhael van de geschiedenissen van Nederlandt, ende oock van Duytschlandt, Spaengien, Italien, Vranckrijck ende Turckijen, sedert den Jare 1620 tot 1625. Brussel, J. van Meerbeeck. 1625. 3 deelen in één band. 4o.

Claes Wassenaer en **Barent Lampe**, Historisch verhael alderghedenck-weerdichste geschiedenissen, die hier en daer in Europa, als in Duijtschlant, Vranckrijck, Enghelant enz. van den beginne des jaers 1621 (tot Octobri des jaers 1632) voorgevallen sijn. Amst., J. E. Cloppenburgh en J. Janssen. 1622—1635. 21 deelen in 6 banden. 4o.

Claes Wassenaer en **Barent Lampe**, Historisch verhael alder-ghedenck-weerdichste geschiedenissen die hier en daer in Europa enz. voorgevallen sijn (1621—1632). Amsterdam, 1622—1635. 21 deelen in 4 banden. 4o.

Hetzelfde werk als het voorgaande.

G. Winter, Geschichte des Dreiszigjährigen Krieges. Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1893. 8o.

M. Philippson, Das Zeitalter Ludwigs des Vierzehnten. Mit Illustr. und Portr. Berlin, 1879. 8o.

B. Erdmansdörffer, Deutsche Geschichte vom Westfälischen Frieden bis zum Regierungsantritt Friedrich's des Groszen. 1648—1740. Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1892—1893. 2 dln. 8o.

Lettres, Mémoires et Négociations de M. le Comte d' Estrades, tant en qualité d' Ambassadeur en Italie, en Angleterre et en Hollande, que comme Ambassadeur Plénipotentiaire à la Paix de Nimègue. Avec les Réponses du Roi et du Secrétaire d' Ètat. Nouv. édition. Londres, 1743. 9 deelen. 8o.

Brieven, Memorien en Negociatien van den Grave d' Estrades enz. Utrecht, 1755—1759. 9 dln. 8o.

Mémoires du Comte de Guiche, concernant les Provinces-Unies des Pays-Bas, et servant de Supplément et de Confirmation à ceux d' Aubery du Maurier et du Comte d' Estrades (1665—1667). Londres, 1744. 8o.

Négociations de M. le Comte d' Avaux en Hollande, depuis 1679, jusqu' en 1688. Paris, 1752—1753. 6 dln. 8o.

Négociations de M. le Comte d' Avaux pendant les années 1693, 1697, 1698, publiées par J. A. Wijnne. Utrecht, 1882—1883. 4 deelen. 8o.

C. Freschot, Rerum per Europam gestarum a sancita ad Pyreneos pace usque ad nuper pactam Ultrajecti, Rastadii et Badae, Synopsis. Norimbergae, J. F. Rüdiger. 1715. 8o.

Petr. Valkenier, 't Verwerd Europa, ofte Politijke en Historische Beschryvinge der waare Fundamenten en Oorsaken van de Oorlogen en Revolutien in Europa, voornamentlijk in en omtrent de Nederlanden zedert den jaare 1664 gecauseert door de gepretendeerde Universele Monarchie der Franschen. Met bygevoegde Authentijke stukken. Met het vervolg van 1672—1675. Amsterdam, 1688. 2 dln. 4°.

Hollandsche Mercurius, Behelzende het gedenckweerdighste in Christenrijck voor-ghevallen. Deel 1—41. (1650—1690). Haerlem, 1651—1691. 41 dln. in 11 bdn. Met pln. en krtn. 4°.

Engelschen ofte Europischen Mercurius, Verhalende het Gedenckwaerdighste 't gene maentlijcke 't verlede Jaer 1654, is voor-gevallen. (Deel I). Amsterdam, 1654. 4°.

Deze Mercurius heet Engelsche, omdat met Groot-Brittannië en Ierland wordt begonnen. In de volgende deelen is dit woord op den titel weggelaten.

Europischen Mercurius, Verhalende het Gedenckwaerdighste 't gene maentlijcke .... is voor-ghevallen. Deel II—IV. (1655—1657). Amsterdam, 1656—1658. 3 dln. 4°.

Vervolg van het voorgaand.

Europische Mercurius, Behelzende al het voornaamste 't geen, zo omtrent de zaaken van Staat als Oorlog, in alle de Koningryken en Landen van Europa, en ook zelfs in verscheidene Gewesten van d'andere Deelen der Wereld, is voorgevallen. Deel I—L. (1690—1739). Amsterdam en elders, 1690—1739. Met platen. 50 deelen. 4°.

Nederlandsch Gedenkboek of Europische Mercurius, berichtende de Gesteltenissen der Zaken van Staat en Oorloch, in alle Heerschappyen en Landschappen van Europa, benevens d'aangrenzende gewesten. Deel LI—LXVII. (1740—1756). Amsterdam en elders, 1740—1756. Met platen. 17 dln. 4°.

Vervolg van het voorgaand.

De Maandelykse Nederlandsche Mercurius, Gevende een

volledig bericht van alles, wat' er aanmerkingswaardig, ieder Maand, in Europa is voorgevallen enz. Deel 1—83. (1756—1803). Amsterdam, 1756—1803. 83 dln. in 47 bdn. Met pln. en krtn. 4o.

Dit werk werd tegelijk uitgegeven met de Staatkundige Historie van Holland.

Haegse Mercurius, behelsende Vermakelijke, Satyrique, Galante, Stigtelijke, Politique, Academische, Emblematique, en andere Reflexien; Gemaakt op de voorvallen van desen Tijd, door H. D(oedijns). (7 Aug. 1697—29 Aug. 1699). 's Gravenhage, 1698 en 1699. 2 dln. 4o.

Nieuwe oprechte Haegse Mercuur, compleet. Behelsende Satyrique, Politique en Academische Reflexien. Door Mr. C. v(an). B(ynkershoek). (Nos. 1—30, loopende van 25 Mei tot 4 September 1699). 2e druk. Utrecht, 1745. 8o.

Jan van Gysens Weekelyksche Amsterdamsche Mercuuren, verhalende op een boertige wys, 't voornaamste nieuws door heel Europa. Beginnende met den 18 September 1710 en eyndigende met 28 January 1722. Amsterdam, Jac. van Egmont. 10 dln. in 3 bdn. 4o.

Guil. de Lamberty, Mémoires pour servir à l'histoire du 18me siècle, contenant les négociations, traitez, résolutions et autres documens authentiques concernant les affaires d'état. La Haye et Amsterd., 1724—1740. 14 dln. 4o.

F. C. Schlosser, Geschichte des achtzehnten Jahrhunderts und des neunzehnten bis zum Sturz des französischen Kaiserreichs. Mit besonderer Rücksicht auf geistige Bildung. Heidelberg, 1836—1848. 8 deelen. 8o.

F. C. Schlosser, Geschiedenis der Achttiende en Negentiende Eeuw tot op den ondergang van 't Fransche Keizerrijk. Tweede druk. Geheel herzien door P. van Os. Amsterdam, 1868. 8 dln. 8o.

Bellone in Europa: vervattende een zaakelyke beschryvinge van den tegenwoordige oorlog. Met aanwyzinge der Vorsten, Volken, Landen en Steden; verçiert met Poëtische denkbeelden in Vaerzen

en Prentverbeeldingen: onder de zinspreuk Mars door Clio. Amsterdam, 1734. 10 stn. in 1 bnd. Met krtn., pln. en plattegr. 4o.

Kleyne en beknopte Atlas, of Tooneel des Oorlogs in Europa, begrypende meer als 200 kaarten en plans of afbeeldingen der voornaamste sterke vestingen in Duitschland, Vrankryk, Spanjen, enz., benevens de afbeeldsel der Koningen van Vrankryk, de hartogen van Braband, enz., mitsgaders de afteekeningen van de voornaamste Veld- en Zee-slagen enz. Amst., 1735. dw. fol.

W. Oncken, Das Zeitalter Friedrichs des Groszen. Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1881—1882. 2 dln. 8o.

J. Williams, The rise, progress and present state of the northern governments; viz. the United Provinces, Denmark, Sweden, Russia and Poland. London, 1777. 2 dln. 4o.

Courier van Europa, of Bydraagen tot de geschiedenissen der 18e eeuw, behelzende zaaken van staat en oorlog zedert den 5 September 1783 (tot 15 Febr. 1785). Amsterdam, Allart en Holtrop. 4o.

S. N. H. Linguet, Annales politiques, civiles et littéraires du dix-huitième siècle. Ouvrage périodique. La Haye, 1777—1780. 10 dln. 8o.

(G. Th. Raynal), Histoire philosophique et politique des établissements et du commerce des Européens dans les deux Indes. Amsterdam et Maestricht, 1773—1774. 7 dln. 8o.

Analyse de l'Histoire philosophique et politique etc. Leyde, 1775. 8o.

G. Th. Raynal, Histoire philosophique et politique des établissemens et du commerce des Européens dans les deux Indes. Genève, 1782. 10 dln. Met portr. en pln. 8o.

(W. Th. Raynal), Wys-geerige en staatkundige geschiedenis van de bezittingen en den koophandel der Europeaanen in de beide Indiën. Uit het Fransch vertaald. Harlingen, 1774—1783. 10 dln. Met portr., pln., krtn. en tabellen. 8o.

G. Weber, De geschiedenis der wereld, van het begin der Fransche Omwenteling af, tot op onze dagen. Voor het Nederlandsche volk bewerkt door B. ter Haar Bz. Zwolle, 1880—1887. 4 dln. 8o.

H. C. Serrurier, Kronijk, of korte opgaaf der gewigtigste gebeurtenissen, bijzonder met opzigt tot de Fransche revolutie en haare gevolgen, zedert het laatst van 1788. Voornamelijk getrokken uit de Fransche Leidsche Courant (1788—1810). 's Hage, 1802—1811. 18 stukken. 8o.

N. G. van Kampen, Geschiedenis van de Fransche heerschappij in Europa. (1789—1815). 's Gravenhage, 1815—1823. 8 dln. 8o.

W. Oncken, Das Zeitalter der Revolution, des Kaiserreiches und der Befreiungskriege. Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1884—1886. 2 deelen. 8o.

Historisch Schouwtooneel van 's waerelds lotgevallen in het jaar 1792. Met pln., krtn. en bijlagen. Haarlem, A. Loosjes Pz. 5 deelen in 4 banden. 8o.

G. G. Gervinus, Einleitung in die Geschichte des neunzehnten Jahrhunderts. Leipzig, 1853. 8o.

G. G. Gervinus, Inleiding in de geschiedenis der negentiende eeuw. Vertaald door Dr. H. Riedel. Groningen, 1853. 8o.

G. G. Gervinus, Geschiedenis der negentiende eeuw sedert het Congres van Weenen. Tweede uitgaaf. (1815—1830). Zwolle, 1873—1874. 8 dln. 8o.

F. J. L. Krämer, De negentiende eeuw. Historisch gedenkboek, uitgegeven door het Nieuws van den Dag bij het einde der negentiende eeuw. Amsterd., 1900. 4o.

H. C. Rogge en **W. W. van der Meulen**, De negentiende eeuw in woord en beeld. Leiden, 1900—1901. 3 dln. 4o.

N. G. van Kampen, Geschiedenis van den vijftienjarigen vrede in Europa, sedert den vrede te Parijs in 1815 tot op de tweede Fransche omwenteling in 1830. Haarlem, 1832. 2 dln. 8o.

Guizot, Mémoires pour servir à l' histoire de mon temps. (1814—1848). Paris, 1858—1867. 8 dln. 8o.

K. Hagen, Geschichte der neuesten Zeit vom Sturze Napoleon's bis auf unsere Tage. Braunschweig, 1850 u. 1851. 2 dln. 8o.

Th. Flathe, Das Zeitalter der Restauration und Revolution. 1815—1851. Mit Portr., Illustr., Beilagen und Karten. Berlin, 1883. 8o.

Oscar Jäger, 1815—1871. Geschiedenis van den nieuweren tijd, vervolg van F. C. Schlosser's Algemeene geschiedenis. Uit het Hoogduitsch vertaald door H. C. H. Reyers. Rotterdam, 1874—1877. 3 deelen. 8o.

De Pradt, Parallèle de la puissance Anglaise et Russe relativement à l' Europe, suivi d' un aperçu sur la Grèce. Paris, 1823. 8o.

Schets van de Staatkundige Geschiedenis der laatste 25 jaren. (1840—1865). Utrecht, 1866. 8o.

P. L. Muller, Geschiedenis van onzen tijd sedert 1848. Deel I. Haarlem, 1903. 8o.

J. Mühlfeld, 1848—1868. Wereldgeschiedenis der laatste twintig jaren. Naar de tweede Hoogduitsche uitgave door S. H. ten Cate. Zwolle, 1870—1871. 2 dln. 8o.

Annuaire des Deux Mondes. Histoire générale des divers états. Années 1850—1867. Paris, 1851—1868. 14 dln. 8o.

Const. Bulle, Geschichte des Zweiten Kaiserreiches und des Königreiches Italien. Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1890. 8o.

W. Oncken, Das Zeitalter des Kaisers Wilhelm. Mit Portr., Illustr. und Beilagen. Berlin, 1890—1892. 2 dln. 8o.

Felix Bamberg, Geschichte der orientalischen Angelegenheit im Zeitraume des Pariser und des Berliner Friedens. Mit Portr., Illustr. und Karten. Berlin, 1892. 8o.

D. GESCHIEDENIS VAN AFZONDERLIJKE LANDEN (UITGEZONDERD NOORD- EN ZUID-NEDERLAND).

a. Balkan-Staten.

Marcellini Comitis Illyriciani Chronicon, multo quam antea emendatius et auctius. Opera Jac. Sirmondi. Lutetiae Parisiorum, Seb. Cramoisy. 1619. 8o.

Nicetas. Nicetae Acominati Choniatae Imperii Graeci historia, ab anno 1117 usque ad annum 1203, libris XIX descripta. Iterata editio Graecolatina, Hier. Wolfio interprete. (Genevae), E. Vignon. 1593. 4o.

Histoire de l' Empire de Constantinople sous les Empereurs François, divisée en deux parties, dont la première contient l' Histoire de la Conquête de Constantinople par les François et les Vénitiens, écrite par Geoffroy de Ville-Hardouin...: reveue et corrigée en cette édition sur le manuscrit de la Bibliothèque du Roy, et illustrée d' observations historiques et d' un glossaire, avec la Suitte de cette histoire jusques en l' an 1240, tirée de l' Histoire de France de Phil. Mouskes. La Seconde contient une histoire générale de ce que les François et les Latins ont fait de plus mémorable dans l' Empire de Constantinople, depuis qu' ils s' en rendirent maistres, jusques à ce que les Turcs s' en sont emparez: justifiée par les écrivains du temps etc. (par Ch. Du Fresne du Cange). Paris, de l' imprimerie royale. 1657. 2 dln. 1 bnd. fol.

Petrus d' Outremannus, Constantinopolis Belgica, sive de rebus gestis a Balduino et Henrico Impp. Constantinopolitanis ortu Valentianensibus Belgis libri V. Accessit de excidio Graecorum liber singularis. Tornaci, ex officina Adriani Quinque. 1643. 4o.

Histoire générale des Roïaumes de Chypre, de Jérusalem, d' Arménie et d' Egypte, comprenant les Croisades et les faits les plus mémorables de l' Empire Ottoman. Leide, 1785. 2 dln. 4o.

Chronicorum Turcicorum tomi III. Omnia collecta, sermoneque latino exposita a Phil. Lonicero. Francoforti a. M., 1578. fol.

Chronicorum Turcicorum tomi III. Omnia collecta, sermoneque latino exposita a Phil. Lonicero. Francofurti, 1584. 2 dln. 1 bnd. 8o.

J. M. Jouannin et **Jules van Gaver**, Turquie. Paris, 1840. Met pln. en krtn. 8o.

J. W. Zinkeisen, Geschichte des osmanischen Reiches in Europa. Band I—VII. Mit Register von J. H. Möller. Hamburg und Gotha, 1840—1863. 7 dln. 8o.

G. F. Hertzberg, Geschichte der Byzantiner und des Osmanischen Reiches bis gegen Ende des 16ten Jahrhunderts. Mit Illustrationen. Berlin, 1883. 8o.

Leven van Ali, pacha van Janina. Getrokken uit het Fransche werk van F. C. H. L. Pouqueville. Amst., 1821. Met portr. 8o.

D. M. de Superville, Lotgevallen, opkomst, bloei, trapswijze achteruitgang, verval en denkelijke toekomst des Turkschen rijks. Middelb., 1843. 8o.

Chopin et **Ubicini**, Provinces danubiennes et roumaines. Paris, 1846. 8o.

Rustem-Effendi et **Seid-Bey**, Réponse à quelques journaux relativement aux affaires de Turquie. Brux., 1853. 8o.

Felix Bamberg, Geschichte der orientalischen Angelegenheit im Zeitraume des Pariser und des Berliner Friedens. Mit Porträts, Illustrationen und Karten. Berlin, 1892. 8o.

W. E. Gladstone, De gruwelen in Bulgarije en het Oostersche vraagstuk. Uit het Engelsch door D. C. Nijhoff. Culemborg, 1876. 8o.

D. W. Rost van Tonningen, Een blik op het Turksche rijk. 2e druk. Leiden, 1877. 8o.

Sommes-nous à la veille d' une catastrophe en Bulgarie? Berlin, 1890. 8o.

Brunet de Presle et A. Blanchet, Grèce depuis la conquête Romaine jusqu' à nos jours. Paris, 1860. Met pln. 8o.

Lacroix, Histoire et description des îles de la Grèce. Paris. 8o.

A. Marmora, Della historia di Corfù libri otto. Venetia, 1672. 4o.

b. ITALIË.

Heinrich Leo, Geschichte der italienischen Staaten. Hamburg, 1829—1832. 5 dln. 8o.

L. M. Hartmann, Geschichte Italiens im Mittelalter. Band I und II, u. 2. Gotha, 1897—1903. 2 dln. in 3 bdn. 8o.

Artaud, Italie. — De la Salle, Sicile. Paris, 1835. Met platen en kaarten. 8o.

Sismonde de Sismondi, Histoire de la renaissance de la liberté en Italie, de ses progrès, de sa décadence et de sa chute. Brux., 1841. 8o.

F. Guicciardini, Histoire des guerres d'Italie. Composée par F. Guichardin et traduite d'Italien en François, par Hierosme Chomedey Parisien. Nouvelle édition reveue et corrigée, à laquelle ont esté adjoustées les Observations politiques, militaires et morales du Sieur de la Noue. Par les héritiers d'Eustache Vignon. 1593. 2 deelen. 8o.

F. Guicciardini. De Oorlogen van Italien, beschreven door Françoys Guicciardin, ende wt de Italiaense in onse Nederduytse den vaderlande ten dienste overgheset. Met seer schoone Politique, Oorlogse ende Morale aanteeckeningen van Monsr. de la Noue. Dordrecht, Is. Janssz. Kaen. 1599. 4o.

G. Leti, Lettere sopra differenti materie, con le proposte e riposte, da lui ò vero a lui scritte nel corso di molti anni, dà ò à prencipi, titolati, ambasciatori, ministri di stato etc. Amsterd. 1700. 2 dln. 8o.

T. de Partouneaux, Histoire de la conquête de la Lombardie par Charlemagne et des causes, qui ont transformé dans la haute Italie la domination française en domination germanique sous Othon le Grand Brux., 1843. 2 dln. 8o.

Compendio delle croniche della gran città di Milano, nuovamente dato in luce. Milano, Valerio da Meda. 1575. 12o.

M. Antonii Sabellici Historiae rerum Venetarum ab urbe condita libri XXXIII. Ejusdem in singulos libros epitomae. Basileae, 1556. 8o.

P. Daru, Histoire de Venise. Bruxelles, 1838. 2 deelen. 4o.

P. Daru, Histoire de la République de Venise. Bruxelles, 1840. 12 deelen. Met platen. 8o.

N. Machiavelli, Het tooneel van Italien, geopend in de historie van Florence. Waar achter is bygevoegt het Leven van Castruccio Castricani door denselven Auteur. In 't Nederduytsch vertaalt door D. Ghys. Met kopere platen vercierd. 's Gravenh., 1703. 2 deelen in één band. 8o.

(J. Lenfant), Poggiana, ou la vie, le caractère, les sentences et les bons mots de Pogge Florentin. Avec son histoire de la République de Florence, et un Supplément de diverses pièces importantes. Amsterd., 1720. 2 dln. Met portr. 8o.

Barth. Dulcinus, De vario Bononiae statu ab ea condita usque ad annum 1625. Bononiae, Clem. Ferronius. 1631. 4o.

Lod. Ant. Muratori, Delle antichità Estensi ed Italiane. Modena, 1717—1740. 2 deelen. fol.

G. Leti, Vita di don Pietro Giron, duca d' Ossuna, vicerè di Napoli e di Sicilia, sotto il regno di Filippo Terzo. Arrichita di figure. Amsterd., 1699. 3 dln. 8o.

Pietro Giannone, Istoria civile del regno di Napoli, con accrescimento di note, riflessioni, medaglie etc. Palmyra, 1762. 4 dln. 4o.

Pietro Giannone, Opere postume in difesa della sua Storia civile del regno di Napoli: con la di lui professione di fede. Nuova edizione augmentata. Lausanne, 1760. 4o.

Rerum Sicularum scriptores ex recentioribus praecipui, in unum corpus congesti. Francofurti a. M., 1579. fol.

c. Spanje en Portugal.

J. B. Lambertinus, Theatrum regium sive regum Hispaniae (Aragoniae, Navarrae, Portugalliae) series et compendiosa narratio, varias illius regni historias complectens. Brux., J. Meerbecius. 1628. fol.

F. W. Lembke, H. Schäfer und **F. W. Schirrmacher,** Geschichte von Spanien. Band I—III u. VII. Hamburg u. Gotha, 1831—1902. 4 dln. 8o.

Washington Irving, Histoire de la conquête de Grenade, tirée de la chronique manuscrite de Fray Antonio Agapida. Traduite de l'Anglais par J. Cohen. Louvain, 1830. 2 dln. 8o.

(J. Pours Jz.), Compendiosus Hispanicae Dominationis Arcanorum Index, ofte Historische beschrijvinghe van de Spaensche Tyrannische Regeeringe door de gansche werelt: daer in gehandelt en aengewesen worden der Spanjaerden politijcke onderneminghen, barbarische wreetheden etc. in alle Monarchyen enz begaen. Door J. P. J. F. Middelburgh, 1663. 4o.

W. Robertson, The history of the reign of the Emperor Charles V, with a view of the progress of society in Europe, from the subversion of the Roman Empire, to the beginning of the 16th century. London, 1769. 3 dln. 4o.

W. Robertson, Histoire de Charles-Quint, traduite de l'Anglais par J. B. Suard, revue et corrigée sur le texte. Brux., 1829. 4 dln. 8o.

Johan Sleidan, Warachtige beschryvinghe, hoe dattet met de religie ghestaen heeft ende oock met de ghemeyne welvaert onder Keyser Carolo de vijfste. Leyden, 1596. 4o.

Correspondence of the Emperor Charles V. and his ambassadors at the courts of England and France, from the original letters in the imperial family archives at Vienna; with a connecting narrative and biographical notices of the Emperor and of some of the most distinguished officers of his army and household; together with the Emperor's itinerary from 1519—1551. Edited bij W. Bradford. London, 1850. Met portr. 8o.

Correspondenz des Kaisers Karl V. Aus dem königlichen Archiv und der Bibliothèque de Bourgogne zu Brüssel mitgetheilt von K. Lanz. Leipzig, 1844—1846. 3 dln. 8o.

Staatspapiere zur Geschichte des Kaisers Karl V. Aus den königlichen Archiv und der Bibliothèque de Bourgogne zu Brüssel mitgetheilt von K. Lanz. Stuttgart, 1845. 8o.

Commentaires de Charles-Quint publiés pour la première fois par Kervyn de Lettenhove. Brux., 1862. 8o.

Correspondance de Charles-Quint et d'Adrien VI, publiée pour la première fois par Gachard. Bruxelles, 1859. 8o.

Gachard, Trois années de l'histoire de Charles-Quint (1543—1546) d'après les dépêches de l'ambassadeur Vénitien Bernardo Navagero. Bruxelles, 1865. 8o.

Retraite et mort de Charles-Quint au monastère de Yuste. Lettres inédites publiées d'après les originaux conservés dans les archives royales de Simancas par Gachard. (Avec Introduction). Bruxelles, 1854—1855. 3 dln. 8o.

Gachard, Sur Jeanne la Folle et les documents concernant cette princesse qui ont été publiés recemment. Bruxelles, 1869. 8o.

W. Prescott, History of the reign of Philip the Second, King of Spain. London, 1857—1859. 3 dln. 8o.

Het Leeven van Don Jan van Oostenryk, zoon van Keizer Karel den Vijfden, enz. Behelzende niet alleen veele byzonderheden van

zyne Afkomste, Geboorte, Opvoedinge en Oeffeningen; maar wel voornaamenlyk veele gedenkwaardige Zaaken in- en om de Neederlanden voorgevallen. Nooit voor deezen in 't Nederduitsch gedrukt. Leyden, 1737. Met portr. 8o.

Testament politique du cardinal Jules Alberoni, recueilli de divers mémoires, lettres et entretiens de Son Eminence, par Monsignor A. M. Traduit de l'Italien par le C. de R. B. M. (Amsterd.), 1753. 8o.

Archibald Alison, Geschiedenis van het Spaansch schiereiland, gedurende de jaren 1807—1814. Naar het Engelsch door G. Kuijper Hz. Breda, 1846—1847. 2 dln. 8o.

H. Schäfer, Geschichte von Portugal. Band I—V. Mit Register von J. H. Möller. Hamburg, 1836—1854. 5 dln. 8o.

Hieron. Osorii De rebus Emmanuelis, Lusitaniae regis, virtute et auspicio gestis, libri duodecim. Coloniae, 1586. 8o.

The fourth centenary of the sea route to India. Homage to Dom Vasco da Gama on the anniversary of the fourth centenary of the discovery of a new route to India. Lisbon, 1896. 8o.

Quatrième centenaire du départ de Vasco da Gama pour la découverte de l'Inde. — Plan général de la célébration nationale en 1897. (Lisbonne), 1896. fol.

d. Frankrijk.

Les Sources de l'histoire de France depuis les origines jusqu' en 1815 par A. Molinier, H. Hauser, E. Bourgeois, G. Yver, M. Tourneux et P. Caron. Première partie. Des origines aux guerres d'Italie (1494), par A. Molinier. (Avec introduction générale). Vol. 1—5. Paris, 1901—1904. 5 dln. 8o.

Catalogus der geschiedenis van Frankrijk. (Catalogus der Koninklijke Bibliotheek. II). 's Gravenhage, 1902. fol.

Jacq. le Long, Bibliothèque historique de la France, contenant le catalogue des ouvrages imprimés et manuscrits, qui traitent de l'histoire de ce royaume. Nouvelle édition revue, corrigée et augmentée par Fevret de Fontette. (Barbeau de La Bruyère, L. Th. Hérissant, Rondet, etc). Paris, 1768—1778. 5 dln. fol.

Rob. Gaguinus, Compendium super Francorum gestis (novissime ampliatum et diligenter emendatum). *Aan het einde*: Impressit rursus diligens ac peritus chalcographus Anthonius Bonnemere in inclyto Parisiorum gymnasio in vico divi Johannis Beluacensis. Anno domini Millesimo quingentesimo decimo quarto. 8o.

Robert Gaguin, La Mer des croniques et miroir historial de France, jadis composé en latin par religieuse personne frère Robert Gaguin. Nouvellement translaté de latin en françoys. Additionné de plusieurs additions jouxte les premiers imprimez jusques en l'an 1525. Paris, Philippe le Noir. 1530. fol.

Rob. Bellarminus, De translatione Imperii Romani a Graecis ad Francos, adversus M. Flaccium Illyricum libri III. Antverpiae, Ex officina Christoph. Plantini. 1589. 8o.

Pauli Aemilii Veronensis De rebus gestis Francorum libri III... Venundantur in aedibus Jodoci Badii Ascensii. Z. j. fol.

Dit exemplaar bevat niet *vier*, zooals de titel aangeeft, maar *negen* boeken. Blijkens inschrift op den titel behoorde het in 1524 tot de bibliotheek van Jan van Borsselen, Decanus Zandenburgensis, zoodat het tot de oudste drukken van dit werk moet gerekend worden. Vergelijk Brunet, Manuel du Libraire i. v. Aemilius.

Pauli Aemylii Veronensis De rebus gestis Francorum libri X. — Arnoldi Ferroni Burdigalensis De rebus gestis Gallorum libri IX, ad historiam Pauli Aemylii additi. — Chronicon J.Tilii de regibus Francorum, a Pharamundo usque ad Henricum II. Parisiis, Apud Vascosanum. 1555. 8o.

Pauli Aemylii Veronensis De rebus gestis Francorum, a Pharamundo primo rege usque ad Carolum octavum, libri X. Arnoldi Ferroni Burdigalensis De rebus gestis Gallorum libri IX ad historiam

Pauli Aemylii additi, a Carolo octavo usque ad Henricum II. Ad hujus historiae lucem, in fine adjunctum est: Chronicon Joan. Tilii de Regibus Francorum, à Pharamundo usque ad Henricum II. Basileae, S. Henricpetri. 1569. fol.

Pauli Aemylii Veronensis De rebus gestis Francorum, a Pharamundo ad Carolum octavum, libri X. Arnoldi Ferroni de rebus gestis Gallorum libri IX usque ad Henricum II. Continuatio Jac. Henricpetri ad Aemylium et Ferronum adjecta usque ad annum 1601. Chronicon Joan. Tilii de regibus Francorum auctum usque ad Henricum IV. Basileae, Sebast. Henricpetri. 1601. fol.

Arnoldi Ferroni Burdigalensis De rebus gestis Gallorum libri IX. ad historiam Pauli Aemylii additi, perducta historia usque ad tempora Henrici II, Francorum regis. III^{a} editio nunc recens aucta et recognita. Lutetiae, Mich. Vascosanus. 1555. 8o.

Gregorii Turonici Historiae Francorum libri X. Cum appendice: liber XI. — Adonis, Viennensis Archiepiscopi, Breviarium chronicorum ab origine mundi ad sua usque tempora (879). — Basileae, Petr. Perna. 1568. 8o.

Aimoini monachi Historiae Francorum libri V. Ex veteribus exemplaribus multo emendatiores. Parisiis, Andr. Wechelus. 1567. 8o.

Papirii Massoni Annalium libri quatuor: quibus res gestae Francorum explicantur. Editio 2a. Lutetiae, Nic. Chesneau. 1578. 8o.

Bernard de Girard, L'histoire de France, reveue et augmentée. Paris, 1585. 2 dln. 8o.

Jan de Serres, Inventaire général de l'histoire de France depuis Pharamond jusques à présent. Paris, 1600. 3 dln. 8o.

F. E. de Mezeray, Histoire de France, depuis Faramond jusqu' à maintenant (1598). Oeuvre, enrichie de plusieurs belles et rares antiquitez, et d'un abrégé de la vie de chaque reine etc. Paris, M. Guillemot. 1643—1651. 3 dln. Met pln. fol.

Joann. Rivius, Rerum Francicarum decades IV, in quibus

historia gentis ab origine, imperii Belgarum exordium, progressus et bella, aliaque memorabilia usque ad annum 1500. Bruxellis, typis Mart. de Bossuyt. 1651. 4o.

F. de Mezeray, Abrégé chronologique de l'histoire de France. Nouvelle édition revue, corrigée et augmentée. Amst., 1722—1723. 8 dln. Met krt. en portretten. 8o.

Gabr. Daniel, Histoire de France, depuis l'établissement de la monarchie Françoise dans les Gaules. Nouvelle édition, enrichie de plusieurs médailles authentiques. (Achteraan: Dan. Lombard, Comparaison des deux histoires de Mezeray et du P. Daniel. Amst., 1723). Amsterd., 1725. 7 dln. 4o.

H. de Boulainvilliers, Histoire des anciens parlements de France ou Etats Généraux du Royaume; avec l'histoire de France depuis le commencement de la monarchie jusqu' à Charles VIII; à quoi l'on a joint des mémoires présentez au Duc d'Orléans, Régent de France, concernant les affaires de ce Royaume. Londres, 1737. fol.

Ch. J. Fr. Henault, Nouvel abrégé chronologique de l'histoire de France (jusqu' à la mort de Louis XIV). 5me édition, revue, corrigée et augmentée. Paris, 1756. 2 dln. 8o.

E. A. Schmidt, Geschichte von Frankreich. Hamburg, 1835—1848. 4 deelen. 8o.

Ph. le Bas, Annales historiques de la France. Paris, 1840—1843. 2 deelen. 8o.

Ph. le Bas, Dictionnaire encyclopédique de l'histoire de France. Paris, 1840—1845. 12 deelen. 8o.

Lemaitre, Planches du Dictionnaire encyclopédique représentant les édifices les plus remarquables de toutes les époques et un choix de monuments relatifs aux moeurs et coutumes des Français, d'après les documents les plus authentiques. Paris, 1845. 3 dln. 8o.

D. M. de Superville, Tableaux de l'histoire de France, depuis les temps les plus reculés jusqu' à nos jours. Middelbourg, 1842. 8o.

H. Bordier et **E. Charton**, Histoire de France depuis les temps les plus anciens jusqu' à nos jours, d' après les documents originaux et les monuments de l' art de chaque époque. Paris, 1859—1860. 2 deelen. 4o.

Henri Martin, Histoire de France depuis les temps les plus reculés jusqu' en 1789. 4e édition. Paris, 1860. Avec table analytique. 17 dln. — Idem, Histoire de France depuis 1789 jusqu' à nos jours. 2me édition. Paris, 1878—1885. 8 dln. — Samen 25 deelen. 8o.

Portraits et vignettes pour l' Histoire de France de Henri Martin. Paris, 1855—1859. Livraisons 1—17. 4o.

Ernest Lavisse, Histoire de France depuis les origines jusqu' à la révolution, publiée avec la collaboration de Bayet, Bloch, Carré, Coville, Kleinclausz, Langlois, Lemonnier, Luchaire, Mariéjol, Petit-Dutaillis, Pfister, Rébelliau, Sagnac, Vidal de la Blache. Paris, 1900 enz. 9 deelen in 18 banden. 4o.

I. Tableau de la géographie de la France. Les origines, La Gaule. — II. Mérovingiens, Carolingiens, Premiers Capétiens. — III. Extension de l'autorite royale et du domaine. — IV. La guerre de Cent ans. Les débuts de la royauté moderne. — V. La Renaissance et la Réforme. — VI. Les guerres de religion. L'établissement du pouvoir absolu. — VII. Louis XIV. — VIII. Louis XIV. La fin du règne. Louis XV. — IX. Louis XVI. Conclusions. Tables analytiques.

Guizot, Histoire de la civilisation en France, depuis la chute de l' Empire Romain jusqu' en 1789. Brux., 1829—1830. 4 dln. 8o.

L. A. de Marchangy, La Gaule poétique, ou histoire de France, considérée dans ses rapports avec la poésie, l' éloquence et les beaux-arts. Paris, 1813. 2 dln. 8o.

L. V. Zemganno, Les quatre ages de la Pairie de France, ou histoire générale et politique de la Pairie de France dans ses quatre ages. Maestricht, 1775. 8o.

Gabr. Daniel, Histoire de la milice Françoise et des changemens qui s'y sont faits depuis l' établissement de la monarchie Françoise

dans les Gaules jusqu' à la fin du règne de Louis le Grand. Amsterd., 1724. 2 dln. 4o.

Paul Lacroix, XVIIme Siècle. Institutions, usages et costumes. France 1590—1700. Ouvrage illustré de 16 chromolithographies et de 300 gravures sur bois. Paris, 1880. 4o.

Paul Lacroix, XVIIIme Siècle. Institutions, usages et costumes. France 1700—1789. Ouvrage illustré de 21 chromolithographies et de 350 gravures sur bois. Paris, 1875. 4o.

Paul Lacroix, XVIIIme Siècle. Lettres, sciences et arts. France 1700—1789. Ouvrage illustré de 16 chromolithographies et de 250 gravures sur bois. Paris, 1878. 8o.

E. L. de Pontaumont, Tableau historique des Gaules. (Galliarum historiae tabula, auctore T. L. de Pontaumont. Lutetiae Parisiorum, 1713). Cherbourg, 1852. 8o.

Amédée Thierry, Histoire des Gaulois, depuis les temps les plus reculés jusqu' à l'entière soumission de la Gaule à la domination romaine. 2e édition. Paris, 1835. 3 dln. 8o.

Joann. Jac. Chifletius, Anastasis Childerici I, Francorum regis, sive thesaurus sepulchralis Tornaci Nerviorum effossus, et commentario illustratus. Antverpiae, ex officina Plantiniana Balth. Moreti. 1655. 4o.

(Joann. Jac. Chifletius), Le faux Childebrand relegué aux fables. Childebrandus fictus ad larvas amandatus: Opus genealogicum, Gallice et Latine de industria mixtum. 1659. 4o.

B. Capefigue, Charlemagne. Bruxelles, 1842. 2 dln. 8o.

B. Capefigue, Essai sur les invasions maritimes des Normands dans les Gaules; suivi d' un aperçu der effets que les établissemens des hommes du nord ont eus sur la langue, la littérature, les moeurs,

les institutions nationales et le système politique de l' Europe. (Paris), 1823. 8o.

G. B. Depping, Histoire des expéditions maritimes des Normands, et de leur établissement en France au 10e siècle. Paris, 1826. 2 deelen. 8o.

B. Capefigue, Hugues Capet et la troisième race, jusqu' à Philippe-Auguste. Brux., 1839. 4 dln. 12o.

B. Capefigue, Histoire de Philippe-Auguste. 3e édition. Brux., 1830. 5 dln. 12o.

B. Capefigue, Histoire constitutionelle et administrative de la France dequis la mort de Philippe-Auguste. Première époque, de Louis VIII à la fin du règne de Louis XI. 1223—1483. La Haye, 1834. 4 dln. 12o.

Jehan Froissart. Le premier (second, tiers et quart) volume de messire Jehan Froissart, lequel traicte des choses dignes de mémoire advenues, tant es pays de Francė, Angleterre, Flandres, Espaigne, que Escoce et autres lieux circonvoisins. (1326—1400). Nouvellement reveu oultre les précédentes impressions. Paris, Jehan Petit et Galliot du Pré. 1530. 4 dln. 3 bdn. fol.

Berriat-Saint-Prix , Jeanne d' Arc, ou coup-d' oeil sur les révolutions de France au tems de Charles VI et de Charles VII, et surtout de la Pucelle d' Orleans. Avec un itinéraire exact des expéditions de Jeanne d' Arc, son portrait, deux cartes, plusieurs pièces justificatives et des tables chronologiques et alphabétiques. Paris, 1817. 8o.

Tres Gallicarum rerum scriptores nobilissimi: Phil. Cominaeus de rebus gestis a Ludovico XI et Carolo VIII, Francorum regibus: Frossardus in brevem historiarum memorabilium epitomen contractus: Claudius Sesellius de Republ. Galliae et Regum officiis: a Joanne Sleidano e Gallico in Latinum sermonem conversi, brevique explicatione illustrati. Francofurti ad Moenum. ex officina typogr. Andreae Wecheli. 1578. fol.

partes I—IV, regibus Henrico secundo, Francisco secundo et Carolo nono. (Genevae), 1575 et 1577. 4 dln. in 2 bdn. 8o.

Acced. Casparis Colinii Castellonii, magni quondam Franciae amirallii, vita. 1575.

Deel I en II zijn van de 4e editie, emendatior et longe locupletior, deel III, bevattende de boeken VII, VIII en IX, emendati et varie locupletati, is van 1575 anno novissimi temporis, evenals deel IV.

Commentariorum de statu religionis et reipublicae in regno Galliae partes I—V, regibus Henrico secundo, Francisco secundo, Carolo nono et Henrico tertio. (Genevae) et Lugd. Batav., 1572—1580. 5 dln. in 3 bdn. 8o.

Deel I is van 1572, deel II van 1573, deel III en deel IV van 1575, en deel V, dat den tijd bevat van Hendrik III tot 1576 is van 1580 en heeft op den titel Lugduni Batavorum, per Johannem Jucundum.

(Henri Estienne), Introduction au traité de la conformité des merveilles anciennes avec les modernes, ou traité préparatif à l'apologie pour Herodote. 1566, au mois de Novembre. 8o.

Gaspard de Saulx, Seigneur de Travannes, Mémoires. Z. j. en pl. fol.

Dialogi ab Eusebio Philadelpho cosmopolita in Gallorum et caeterarum nationum gratiam compositi, quorum primus ab ipso auctore recognitus et auctus: alter vero in lucem nunc primum editus fuit. Edimburgi, J. Jansaeus. 1574. 8o.

Hiervan verscheen in hetzelfde jaar eene Fransche bewerking onder den titel: Le réveille-matin des François et de leurs voisins etc.

Der Francoysen, ende haerder naeghebueren Morghenwecker... Eerstmael in Latijnsche ende Francoysche tale (tsamen-sprekensche wijse) ghemaeckt door Euzebium Philadelphum. Overgheset door Jan Fruytiers. Dordrecht, 1588. 8o.

Vertaling van het voorg. werk.

Legenda S. Catharinae Mediceae Reginae matris vitae, actorum et consiliorum, quibus universum regni Gallici statum turbare conata est, stupenda eaque vera enarratio. 1575. 8o.

Brutum fulmen Papae Sixti V. adversus Henricum Sereniss. Regem Navarrae, et illustrissimum Henricum Borbonium, Principem Condaeum. Una cum protestatione multiplicis nullitatis. Lugduni Batavorum, J. Paetsius. 1576. 8o.

Door Fr. Hotman. Hierachter het volgende stuk:

Sanctss. D. N. Sixti Papae V Declaratio contra Henricum Borbonium assertum Regem Navarrae, et Henricum item Borbonium, praetensum Principem Condensem, haereticos, eorumque posteros et successores: ae liberatio subditorum ab omni fidelitatis et obsequii debito. Romae, Haeredes Ant. Bladii. 1585.

Le premier recueil, contenant les choses plus mémorables advenues sous la Ligue, tant en France, Angleterre, qu' autres lieux. 1590. 8o.

Le second recueil, contenant l'histoire des choses plus mémorables advenues sous la Ligue. 1590. 8o.

Discours oft verhael van tgene gheschiet is door den Heere Desdiguieres, Gouverneur in Prouvencen: teghen den Hertoghe van Savoye, ende de Ligueurs. Middelb., R. Schilders. 1591. 4o.

B. Capefigue, Histoire de la Réforme, de la Ligue et du règne de Henri IV. Brux., 1844. 6 dln. Met portretten. 8o.

Rod. Botereius, De rebus in Gallia et pene toto orbe gestis commentariorum lib. XVIII. Parisiis, P. Chevalerius. 1610. 3 dln. in 2 bdn. 8o.

Gulielm. Dondinus, Historia de rebus in Gallia gestis ab Alexandro Farnesio Parmae et Placentiae duce III, supremo Belgii praefecto. Z. p. 1675. Met pln. 4o.

(J. Boucher), De justa Henrici Tertii abdicatione e Francorum regno libri IV. Lugduni, J. Pillehotte. 1591. 8o.

A. Demarsy, La prise de Doullens par les Espagnols en 1595. Pièces contemporaines. Paris, 1867. 8o.

Satyre ménippée de la vertu du catholicon d' Espaigne et de la tenue

des Estats de Paris. Dernière Édition. Augmentée outre les précédentes impressions tant de l' interprétation du mot de Higuiero d' Infierno et qui en est l' autheur, que du supplément ou suite du catholicon ... Plus le regret etc. 1599. 8o.

Versameling van verscheydene aerdige stuckjens, dienende ter historie van Henrick III, Koning van Vranckrijk en Polen. Uyt het Frans vertaelt. Middelb., Jeroen Jeroensz. 1664. 2 stn. in 1 bdn. 12o.

I. Dag-register der gedenck-weerdige saken voorgevallen gedurende de gantsche regeeringe van Hendrick III. Certificatie van verscheydene Heeren. Brief. Proces verbael. Voorbereydselen van de Ligue. — II. Historie der minne-lusjes van den Grooten Alcander. (Gedruckt in 't Jaer 1665). Sleutel of verklaringh. Verhael van eenige daden en spreucken van Koning Henrik de Groot.

P. C. Hooft, Henrik de Gróte. Zijn leven en bedryf. Amsterdam, W. J. Blaeuw. 1626. fol.

Ch. Mercier de Lacombe, Henri IV et sa politique. 2e édition. Paris, (1860). 8o.

M. Philippson, Heinrich IV und Philipp III. Die Begründung des französischen Uebergewichtes in Europa. 1598—1610. Berlin, 1870—1873. 2 dln. 8o.

Th. Munck af Rosenschiöld, De ingenti Franco-Gallorum regis, Henrici IV consilio, vulgo: le grand dessein de Henri IV, Dissertatio Academica. Lundae, 1835. 4o.

C. A. Cornelius, Der grosse Plan Heinrichs IV von Frankreich. (Sonder-Abdruck aus dem Jahrb. der histor. Classe der k. Akad. der Wissenschaften). 8o.

C. Höfler, Heinrich's IV., Königs von Frankreich, Plan dem Hause Habsburg Italien zu entreiszen. Eine historische Abhandlung. Prag, 1859. 8o.

Moriz Ritter, Die Union und Heinrich IV. 1607—1609. München, 1874. 8o.

Correspondance inédite de Henri IV avec Maurice-le-Savant, landgrave de Hesse. Accompagnée de notes et éclaircissemens historiques par de Rommel. Paris, 1840. 8o.

P. Henrard, Henri IV et la Princesse de Condé, 1609—1610. Précis historique suivi de la correspondance diplomatique de Pecquius et d'autres documents inédits. Brux., 1870. 8o.

F. T. Perrens, Les mariages Espagnols sous le règne de Henri IV et la régence de Marie de Médicis (1602—1615). Paris, Z. j. 8o.

De Villeroy, Mémoires d'Estat. Paris, 1665. 4 dln. 12o.

(Max. de Bethune, duc de Sully), Mémoires des sages et royalles oeconomies d'Estat, domestiques, politiques et militaires de Henry le Grand etc. Amst., Z. j. (Angers, 1638). 2 dln. 1 bnd. fol.
Eerste vrij zeldzame druk van de Mémoires van Sully.

Max. de Bethune, duc de Sully, Mémoires. Mis en ordre, avec des Remarques, par de l'Ecluse. Nouvelle édition, revue et corrigée. Genève, 1752. 8 dln. 8o.

Moriz Ritter, Die Memoiren Sullys und der grosse Plan Heinrichs IV. (Aus den Abhandl. der k. bayer. Akademie der W. III. Cl. XI. Bd. III. Abth.). München, 1871. 4o.

Th. Birch, An historical view of the negotiations between the courts of England, France and Brussels, from the year 1592 to 1617. Extracted chiefly from the M. S. State-papers of Sir Th. Edmondes, Embassador in France and at Brussels etc. To which is added a relation of the state of France, with the characters of Henry IV and the principal persons of that court, drawn up by Sir George Carew etc. London, 1749. 8o.

Recueil des lettres missives de Henri IV, publié par Berger de Xivrey. 1562—1610. Paris, 1843—1858. 7 dln. 4o.

G. Leti, Teatro Gallico o vero la monarchia della real casa di Borbone in Francia sotto i regni di Henrico IV, Luigi XIII e Luigi XIV, ma più in particolare, della vita, allevamento, progressi,

natura del governo, cause d' accrescimento, fatti, gesti, successi etc. del regnante Rè, detto Luigi il Grande. Amst., 1691. 2 dln. Met afbeeldingen. 4o.

Recueil de plusieurs pièces servans à l' histoire moderne (de Henri IV à Louis XIV, 1604—1661). Cologne, Pierre de Marteau (pseud.). 1663. 12o.

Les Mémoires du Duc de Rohan (1610—1626). — Véritable discours de ce qui s' est passé en l' assemblée politique des Églises réformées de France, tenue à Saumur, l' an 1611; servant de supplément aux Mémoires du Duc de Rohan. (Leyde, L. Elsevier). 1644. 12o.

A. Bazin, Histoire de France sous Louis XIII. Brux., 1842. 4 dln. Met portretten. 8o.

Recueil des pièces secrètes de ce temps. 1649. — Recueil de diverses pièces curieuses de ce temps. Rouen, 1649. — Troisième recueil des pièces curieuses de ce temps. Rouen, 1649. 3 dln. in 1 bnd. 4o.

Recueil de plusieurs pièces curieuses de ce temps: servant d' histoire des mouvemens arrivez en France, depuis le départ de Monsieur le Prince de Condé de la cour et le retour de Monsieur le Cardinal Mazarin, jusques à présent. La Haye, 1652. 4o.

Ant. Aubery, L' histoire du Cardinal Duc de Richelieu. Paris, Ant. Bertier. 1660. fol.

Mémoires pour l' histoire du Cardinal Duc de Richelieu, recueillis par le sieur Aubery. Paris, Ant. Bertier. 1660. 2 dln. fol.

(Ch. Vialart, dit **Saint-Paul),** Histoire du ministère du Cardinal de Richelieu etc. Avec les réflections politiques et diverses lettres, contenant les négociations des affaires de Piedmont et du Montferrat. 1650. fol.

Alex. Patricius Armacanus (Corn. Jansenius), Mars Gallicus

seu de justitia armorum et foederum regis Galliae, libri II. Editio secundo multo locupletior. Z. p. 1636. 4o.

(F. Mercator), Rabies ac clades Franco-Batava, sive nefandum, immane et gebennale Thenarum ercidium, exantlata a Victoribus Lovaniensibus obsidione, turpissimo dedecore et fuga ipsos in Auctores versum. Lovanii, typis Corn. Coenestenii. 1635. 4o.

De twee bovenst. werken in één band.

Ant. de Pluvinel, L' instruction du Roy en l' exercice de monter à cheval. Reitkunst Antonii de Pluvinel. Von der rechten und allergewissesten Art und Weise Pferd abzurichten u. s. w. Franckfurt am Mayn, Mattheus Merian. 1640. Met pln. fol.

Om de portretten van voorname personen aan het hof van Lodewijk XIII is dit werk onder geschiedenis geplaatst.

B. Capefigue, Richelieu, Mazarin et la Fronde. Nouvelle édition. Paris, 1844. 2 dln. 8o.

B. Capefigue, Richelien, Mazarin, la Fronde et le règne de Louis XIV. Brux., 1844. 6 dln. 8o.

De Sainte-Aulaire, Histoire de la Fronde. Bruxelles, 1842. 2 dln. 8o.

Joann. Jac. Chiffletius, Dissertatio militaris de vexillo regali, in Casteletensi pugna Francis erepto, armis Philippi IV. regis catholici, ductu Francisci de Mello. Antverpiae, ex officina Plantiniana Balth. Moreti. 1642. 4o.

Benjaminus Priolus, Ab excessu Ludovici XIII de rebus Gallicis historiarum libri XII. Parisiis, Fred. Leonard. 1668. 4o.

Joann. Labardaeus, De rebus Gallicis historiarum libri X, ab anno 1643 ad annum 1652. Parisiis, D. Thierry. 1671. 4o.

Is. de Larrey, Histoire de France, sous le règne de Louis XIV. Rotterd., 1718—1722. 2 dln. 4o.

M. Philippson, Das Zeitalter Ludwigs des Vierzehnten. Mit Illustrationen und Portraits. Berlin, 1879. 8o.

Oeuvres de Louis XIV, (accompagnées d'explications historiques, de notes etc. par Grouvelle et Grimoard). Paris, 1806. 6 dln. Met portret en facsim. 8o.

I, II. Mémoires historiques et politiques. — III, IV. Mémoires militaires. — V. Lettres particulières. — VI. Lettres particulières; écrits littéraires; diverses pièces historiques.

Mémoires politiques et militaires, pour servir à l'histoire de Louis XIV et de Louis XV, composés sur les pièces originales, recueillies par Adrien-Maurice, Duc de Noailles, par l'abbé Millot. Maestricht, 1777. 4 dln. 8o.

Marc. Ant. Dominicy, Assertor Gallicus, contra Vindicias Hispanicas Joann. Jac. Chiffletii: seu historica disceptatio qua arcana regia, politica, genealogica Hispanica confutantar, Francica stabiliuntur. Parisiis, e typogr. regia. 1646. 4o.

Joan. Jac. Chifletius, Opera politico-historica, ad pacem publicam spectantia. Antverpiae, ex officina Plantiniana Balth. Moreti. 1650—1658. 2 dln. fol.

I. Vindiciae Hispanicae. 1647. — Ad Vindic. Hisp. lumina nova. — Lampades Historicae ad Vindic. Hisp. 1649. — Alsatia jure proprietatis Philippo IV vindicata. 1650. — Lotharingia Masculina adv. Anonymum. 1648. — Commentarius Lothariensis. 1649. — Leges Salicae illustratae, auctore G. Wendelino. 1649. — Stemma Austriacum. 1650.

II. De Ampulla Remensi. 1651. — Lilium Francicum illustratum. 1658. — Commentarius Lothariensis. 1649. — Veritas vindicata adv. Chifletii Vind. Hisp. etc., opera J. A. Tenneurii, Parisiis. 1651. — Tenneurius expensus. 1652.

Pierre Dupuy, Traitez touchant les droits du roy très-chrestien sur plusieurs estats et seigneuries possédées par divers princes voisins, et pour prouver qu'il tient à juste titre plusieurs provinces contestées par les princes estrangers etc. (publ. par Jac. Dupuy). Paris, Aug. Courbé. 1655. fol.

Histoire de la prison et de la liberté de Monsieur le Prince. Paris, A. Courbé. 1651. 4o.

Le Journal ou Histoire du temps présent; contenant toutes les déclarations du Roy vérifiées en Parlement, et tous les Arrests

rendus, les Chambres assemblées, pour les affaires publiques. Depuis le mois d'Avril 1651 jusques en Juin 1652. Paris, G. Alliot et E. Langlois. 1652. 4o.

La France Politique ou ses desseins exécutez et à exécuter sur le plan des passez; projettez en pleine Paix contre l'Espagne, au Pays-Bas et ailleurs. Et tirez de ses Mémoires, Ambassades, Négociations et Traittez. Charle-ville, D. François. 1671. 8o.

Ch. Lacretelle, Histoire de France, pendant le 18me siècle. Paris, 1808—1812. 6 deelen. 8o.

Ch. Lacretelle, Histoire de France, pendant le 18me siècle. 4e édition. Paris, 1819—1826. 14 dln. Met pln. 8o.

Deel 7—14 ook afzonderlijk uitgegeven onder den titel van Histoire de la Révolution Française.

B. Capefigue, Philippe d'Orléans, régent de France. 1715—1723. Bruxelles, 1841. 2 deelen. 8o.

B. Capefigue, Louis XV et la société du 18e siècle. Bruxelles, 1842. 6 deelen. 12o.

Le Sacre de Louis XV, Roy de France et de Navarre, dans l'Église de Reims, le dimanche 25 Octobre 1722 (rédigé par Dauchet). gr. fol.

In prachtband met het wapen des Konings.

Saint-Simon (le marquis de), Histoire de la guerre des Alpes ou campagne de 1744 par les armées combinées d'Espagne et de France, commandées par l'Infant Don Philippe et le Prince de Conti, où l'on a joint l'histoire de Coni depuis sa fondation en 1120 jusqu'à présent. Amsterdam, 1769. Met krtn. gr. fol.

Représentation (et description) des fêtes données par la ville de Strasbourg pour la convalescence du Roi; à l'arrivée et pendant le séjour de Sa Majesté en cette ville. Inventé, dessiné et dirigé par J. M. Weis. Imprimé par L. Aubert à Paris. (1744). gr. fol.

In prachtband door Padeloup, met het wapen des Konings.

Fêtes publiques données par la ville de Paris à l'occasion du mariage de Monseigneur le Dauphin, les 23 et 26 Février 1745. Met gekl. pln. gr. fol.

Fête publique donnée par la ville de Paris à l'occasion du mariage de Monseigneur le Dauphin, le 13 Février 1747. Met gekl. pln. gr. fol.

De twee bovengenoemde werken zijn afkomstig uit de bibliotheek van Mevr. de Pompadour. De prachtband, rood marokkijn, door Padeloup, is met haar wapen versierd.

Louis XVI, Marie-Antoinette et Madame Elizabeth. Lettres et documents inédits publiés par F. Feuillet de Conches. Paris, 1864. 2 dln. 8o.

Mirabeau, Lettres originales écrites du donjon de Vincennes, pendant les années 1777, 78, 79 et 80. Recueillies par P. Manuel. Paris, 1792. 4 dln. 8o.

Compte rendu au Roi, par M. Necker, Directeur général des Finances, au mois de Janvier 1781. Paris, de l'imprimerie royale. 1781. 8o.

H. van Loo, De Fransche hofpers van 1789. Beverwijk, z. j. 8o.

Sur l'administration de M. Necker. Par lui-même. 1791. 8o.

W. Oncken, Das Zeitalter der Revolution, des Kaiserreiches und der Befreiungskriege. Mit Porträts, Illustrationen und Karten. Berlin, 1884—1886. 2 dln. 8o.

D. P. D. Fabius, De Fransche revolutie. Eene studie. Amsterd., 1881. 4o.

Ch. Lacretelle, Précis historique de la Révolution Française. Paris, 1819—1821. 6 dln. Met pln. 12o.

A. Thiers, Histoire de la Révolution Française. 2e édition, revue par l'auteur. Liége, 1828—1829. 10 dln. kl. 8o.

F. A. Mignet, Histoire de la Révolution Française, illustrée d'après Raffet et autres célèbres artistes. Brux., 1839. 4o.

W. Wachsmuth, Geschichte Frankreichs im Revolutionszeitalter. Hamburg, 1840—1844. 4 Bde, mit Register von J. H. Möller. 8o.

A. de Lamartine, Histoire de la Révolution Française. 1789. Les Constituants. Brux., 1853. 4o.

A. de Lamartine, Histoire des Girondins. Francf. s. M., 1855—1856. 5 dln. 8o.

Portraits-vignettes pour l'histoire des Girondins par A. de Lamartine. Dessins par Raffet. Paris, 1847—1848. 13 livraisons. 4o.

Henri Martin, Histoire de France depuis 1789 jusqu'à nos jours. 2e édition. Paris, 1878—1885. 8 dln. Met portretten. 8o.

Thomas Carlyle, De Fransche Omwenteling. Een geschiedkundig tafereel. Tweede druk. Met een voorwoord van W. J. Hofdijk. Amsterd., 1870. 2 dln. 8o.

H. von Sybel, Geschichte der Revolutionszeit, 1789—1800. Stuttgart, 1897—1900. 10 dln. 8o.

Jean Jaurès, Geschiedenis der Fransche Revolutie. Vertaling van W. van Ravesteijn Jr. Met portretten, platen en spotprenten. Amsterd., 1905. 8o.

(Carra), Mémoires historiques et authentiques sur la Bastille, depuis 1475 jusqu'à nos jours. Paris, 1789. 3 dln. 2 bdn. Met plaat. 8o.

Necker, Réflexions présentées à la Nation Française, sur le procès intenté à Louis XVI. Paris, 1793. 8o.

Mémoires politiques et militaires, pour servir à l'histoire secrète de la Révolution Française; puisées dans les mémoires manuscrits de differens Généraux, Commandans de Places, Espions et Agens secrets, tant en France que chez l'Étranger. Paris, An VII. 2 dln. 8o.

Louis de Marcillac, Histoire de la guerre entre la France et l'Espagne, pendant les années de la Révolution Française 1793, 1794 et partie de 1795. Paris, 1808. 8o.

David, Histoire chronologique des opérations de l'armée du Nord et de celle de Sambre et Meuse, depuis le mois de Germinal de l'an II (fin de Mars 1794), jusqu' au même mois de l'an III (1795), tirée des livres d'ordres de ces deux armées. Paris, S. d. 8o.
Campagnes du général Pichegru.

Conquête des Français en Egypte. Ouvrage dans lequel on a joint à la description géographique, l'histoire des révolutions, le tableau des moeurs et coutumes des peuples anciens et modernes qui ont habité ce pays, depuis les temps les plus reculés, jusqu' à l'époque de sa conquête par les Français etc. Par P. E. H . . . n, ex. C. d. G. Paris, An VII. Met kaart. 8o.

B. Capefigue, L'Europe pendant le consulat et l'empire de Napoléon. Brux., 1842. 12 dln. Met portretten. 8o.

A. Thiers, Histoire du Consulat et de l'Empire. Brux., 1845—1862. 20 dln. 12o.

Atlas de l'Histoire du Consulat et de l'Empire, dressé et dessiné sous la direction de Thiers. Brux., 1860. fol.

J. van der Linden, Het leven van Buonaparte. Naar het Fransch. Amst., 1801—1802. Met pln. 8o.

De Norvins, Histoire de Napoléon. 8e édition, revue, corrigée et augmentée par l'auteur. Brux., 1838. 4o.

Alph. Karr, Histoire de Napoléon. Avec vignettes. Paris, 1838. 8o.

C. Paganel, Essai sur l'établissement monarchique de Napoléon. Bruxelles, 1837. 8o.

De Ségur, Histoire de Napoléon et de la grande armée, pendant l'année 1812. 11me édition. Brux., 1837. 2 dln. 8o.

Bulletins de la Grande Armée. Middelb., 1812. Extraits du Moniteur. 1813. Bulletins des Armées. 1814. 1 portefeuille. fol.

F. de Bourrienne, Memoirs of Napoleon Bonaparte. From the French; newly edited, with notes and a chronological table, by E. Sanderson. London, 1904. Met portr. 8o.

Visconti, Tombeau de Napoléon I érigé dans le Dôme des Invalides. Paris, 1853. Met pln. 8o.

Ch. Lacretelle, Histoire de France depuis la Restauration. Paris, 1829—1835. 4 dln. 8o.

Mémoires du Prince de Talleyrand-Périgord, ancien Evêque d'Autun. Recueillis et mis en ordre par la Comtesse O .... du C .... Bruxelles, 1838—1839. 2 dln. 8o.

Theod. Anne, Aanteekeningen, herinneringen en anecdoten uit het huisselyk leven van Karel X en de gebeurtenissen van 1815 tot 1830. Uit het Fransch. Zierikzee, 1836. 8o.

B. Capefigue, Le Gouvernement de Juillet, les partis et les hommes politiques. 1830—1835. Brux., 1836. 2 dln. 8o.

Louis Blanc, Histoire de dix ans. 1830—1840. 2e édition. Paris, 1842—1844. 5 dln. 8o.

D. M. de Superville, Frankrijk en Afrika. (Fragment, te vinden in no. 76 en 77 der Middelburgsche Courant van 25 en 27 Junij 1844). Middelb., 1844. 8o.

Daniel Stern, Histoire de la révolution de 1848. 2e édition, revue par l'auteur. Paris, 1862. 2 dln. 8o.

J. J. F. de Jong van Beek en Donk, De val der Julij-monarchie. Sociaal-politische schets. Utrecht, 1874. 8o.

A. Rogeard, Het gesprek van Labienus. Naar het Fransch: Les propos de Labienus. Amsterd., 1865. 8o.

A Napoléon III. Qu' avez-vous fait de la France? Complément à la lettre du 15 Mars 1861 adressée au prince Napoléon par Henri d'Orléans, duc d'Aumale. Londres, 1867. 8o.

Van Sloten, Jena of Waterloo. Beschouwingen over den Oorlog, en de waarschijnlijkheid eener vredebreuk tusschen Frankrijk en Pruissen. Arnhem, 1869. 8o.

M. C. U. Huber, De reuzenstrijd van 1870/71. Beschrijving van den oorlog tusschen Frankrijk en Pruisen. Met platen en kaarten. Arnhem, 1871. 4o.

C. W. Opzoomer, Frankrijk's onrecht in den oorlog van 1870. Amsterd., 1870. 8o.

Karl Gutskow, Het duel tusschen twee volken. Gedachten over den vrede. Amsterd., 1870. 8o.

La France et la Prusse en 1870. Résumé historique et politique. La Haye, 1870. 8o.

A. de la Guéronnière, Hoe zal de oorlog eindigen? Twee brieven. Arnhem, 1870. 8o.

A. Eschenauer, Le Bombardement de Strasbourg (du 13 Août au 27 Septembre 1870). Conférence faite à Amsterdam, La Haye, Leyde et Rotterdam. La Haye, 1870. 8o.

G. Keller, Het belegerde Parijs. Bewerkt volgens de beste bronnen en na eigen aanschouwing. Met 200 illustratiën. — Het vermoorde Parijs. Met 100 illustratiën. Arnhem, 1871. 4o.

Alex. Dumas fils, Une lettre sur les choses du jour. 2e édition. Paris, 1871. 8o.

E. van den Bussche, Sédan. Trois jours sur un champ de bataille. Blankenberghe, 1875. 12o.

C. W. Opzoomer, De Bonapartes en het recht van Duitschland ook na Sedan. Redevoering. Amsterd., 1871. 8o.

F. H. G. van der Hoeven, Een blik op den toestand van Europa, ten gevolge van den Fransch-Pruisischen oorlog. Doesborgh, (1870). 8o.

Jos. Mazzini, The war and the Commune. (Reprinted from »The Contemporary Review"). London, 1871. 8o.

F. Domela Nieuwenhuis, De Fransche burgeroorlog van het jaar 1871. Een historische studie. Haarlem, (1881). 8o.

Jules Simon, Le gouvernement de M. Thiers — 8 Février 1871— 24 Mai 1873 —. 2e édition. Paris, 1878. 2 dln. 8o.

Guill. de Catel, Histoire des Comtes de Tolose, avec quelques traitez et chroniques anciennes, concernans la mesme histoire. Tolose, Pierre Bosc. 1623. Met pln. fol.

Guill. de Catel, Mémoires de l'histoire du Languedoc. Tolose, Pierre Bosc. 1633. fol.

Guill. de Catel, Mémoires de l'histoire du Languedoc. Tolose, Arnaud Colomiez. 1633. fol.

Hetzelfde werk als het voorgaand, met ander titelvignet en den naam van een anderen uitgever.

Pierre de Marca, Histoire de Béarn, contenant l'origine des Rois de Navarre, des Ducs de Gascogne, Marquis de Gothie, Princes de Béarn, Comtes de Carcassonne, de Foix et de Bigorre, avec diverses observations géographiques et historiques. Paris, Camusat. 1640. fol.

Aug. Galland, Mémoires pour l'histoire de Navarre et de Flandre, contenans le droit du Roy au Royaume de Navarre etc., le droit particulier du Roy comme Seigneur des Villes et Chastellenies de Dunkerque, de Bourbourg et de Gravelines en Flandre, et comme Seigneur Chastelain de Lille. Avec l'histoire de 150 anneés des guerres d'entre la France et la Flandre, depuis l'an 1180 jusques en 1331, qui justifient le droit de la Couronne de France sur la Comté de Flandre et le Pays de Waes. Avec les preuves autentiques Paris, Matth. Guillemot. 1648. fol.

Jean Besly, Histoire des Comtes de Poictou et Ducs de Guyenne, contenant ce qui s'est passé de plus mémorable en France depuis l'an 811 jusques au Roy Louis le Jeune. Vérifiée par Tiltres et anciens Historiens. Ensemble divers traictez historiques. Paris, Robert Bertault. 1647. 2 dln. in 1 bnd. fol.

Pierre de Sainct Julien, De l' origine des Bourgongnons, et antiquité des estats de Bourgongne, 2 livres; des antiquitez d' Autun, 1 livre; de Chalon, 2 livres; de Mascon, 3 livres; de l' Abbaye et ville de Tournus, 1 livre. Paris, Nic. Chesneau. 1581. fol.

Conr. Sam. Schurzfleisch, Historia veteris regni populique Burgundionum. Wittenb. Saxonum, 1679. 4o.

P. Heuterus, Rerum Burgundicarum libri VI, in quibus describuntur res gestae Regum, Ducum, Comitumque utriusque Burgundiae. Quorum postremus liber continet Genealogias familiarum eorum maxime Principum de quibus in universo opere fit mentio; docens quoque rationem stemmatum per avita insignia disponendorum. Hagae-Com. Ex officina Theod. Maire. 1639. 8o.

De Barante, Histoire des Ducs de Bourgogne de la maison de Valois. 1364—1477. Amst., 1825—1827. 21 dln. 12o.

Joseph de la Pise, Tableau de l' histoire des Princes et Principauté d' Orange, commençant à Guillaume au Cornet, premier Prince d' Orange jusques à Frédérich Henry de Nassau à présent régnant. Illustré de ses généalogies et enrichi de plusieurs antiquités aves leurs tailles douces. La Haye, Theod. Maire. 1640. fol.

Claude François Menestrier, Histoire de la ville de Lyon, justifiée par chartres, titres, chroniques etc., avec la carte de la ville, comme elle était il y a environ deux siècles. Lyon, Jean-Bapt. et Nic. de Ville. 1696.

Joan. Jac. Chiffletius, Vesontio, civitas imperialis libera, Sequanorum metropolis, plurimis, nec vulgaribus sacrae prophanaeque historiae monumentis illustrata. Lugduni, Claud. Cayne. 1618. 4o.

(Humb. Belhomme), Historia Mediani in monte Vosago monasterii ordinis Sancti Benedicti ex congregatione sanctorum Vitoni et Hidulfi. Argentorati, 1724. 4o.

Deze zeldzame kroniek der abdij van Moyen-Moutier is belangrijk voor de geschiedenis der eerste hertogen van Lotharingen en der graven van Verdun.

Louis Laguille, Histoire de la Province d'Alsace depuis Jules César jusqu' au mariage de Louis XV, avec des figures en taille douce, des plans, des cartes géographiques et un recueil de pièces, qui peuvent servir de preuves aux faits importants. Strasbourg, 1727. 2 dln. in 1 bnd. fol.

Agenor de Gasparin, La république neutre d' Alsace. 2e édition. Genève et Bale, 1870. 8o.

Michel Felibien, Histoire de la ville de Paris, reveue, augmentée et mise au jour par Guy-Alexis Lobineau, justifiée par des preuves autentiques, et enrichie de plans, de figures et d' une carte topographique. Paris, 1725. 5 dln. fol.

De Marsy, L'existence d'un riche bourgeois de province au 17e siècle d' après les mémoires de Jean Maillefer de Reims. Compiègne. 1890. Met pln. 8o.

De Marsy, Les instructions du Comité des travaux historiques et la Picardie. Compiègne, 1890. 8o.

E. Le Chanteur de Pontaumont, Raoul de Rayneval, ou la Normandie au 14e siècle. 2e édition. Paris et Cherbourg, 1836. 8o.

L. de Pontaumont, Souvenir de l'abbaye de Cherbourg au temps du duć d' Harcourt. Cherbourg, 1856. 8o.

L. de Pontaumont, Banc paroissial du général Dumouriez à Cherbourg. (Extrait). 1860. 8o.

L. de Pontaumont, Réclamation d' un ci-devant pair-à-baron du port de Cherbourg en faveur de l' origine commerciale du blason de cette ville. (1862). 8o.

L. de Pontaumont, Documents pour servir à l' histoire de la ville de Cherbourg. 8o.

L. de Pontaumont, Documents pour servir à l' histoire des ville et chateau de Cherbourg. Cherbourg, 1867. 8o.

Lettres de Marguerite de Ravalet, damoizelle de Tourlaville-lez-Cherbourg en Basse-Normandie, et de messire Julien, son frère, décapités à Paris 1603. Anvers, 1619. (Cherbourg, 1877). 12°.
Uitgegeven door L. de Pontaumont.

L. de Pontaumont, Marguerite de Ravalet et soirées Cherbourgeoises. Cherbourg, 1882. 12°.

L. de Pontaumont, Le docteur Norbert. (Extrait). 8°.

e. DUITSCHLAND.

W. Wattenbach, Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter bis zur Mitte des 13ten Jahrhunderts. Berlin, 1885—1886. 2 dln. 8°.

O. Lorenz, Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter seit der Mitte des 13ten Jahrhunderts. 3te in Verbindung mit A. Goldmann umgearbeitete Auflage. Berlin, 1886—1887. 2 dln. 8°.

Germaniae historicorum illustrium, quorum plerique ab Henrico IV Imperatore usque ad annum Christi 1400, et ex iis quidem septem nunquam antea editi, gentis ejus res gestas memoriae consecrarunt, Tomi II, Christ. Urstisii fide et studio in lucem nunc editi. Francofurdi, heredes Andr. Wecheli. 1585. 2 dln. in 1 bnd. fol.

Scriptores rerum Germanicarum à Carolo Magno usque ad Fridericum III inclusive: in unum volumen collecti, unà cum omni re diplomatica Friderici Imp. et indicibus convenientibus. Accessit etiam praefatio Jo. Schilteri. Argentorati, 1702. fol.

Scriptores rerum Germanicarum Johann Michaelis Heineccii et Johann Georg. Leuckfeldi, cum variis diplomatibus et indicibus in unum volumen collecti. Francofurti ad Moenum, 1707. fol.

Rerum Germanicarum Scriptores aliquot insignes, qui gesta sub regibus et imperatoribus Teutonicis, jam inde à Carolo Magno usque ad Fridericum III, litteris mandata posteritati reliquerunt. Tomus I(—III), ex bibliotheca Marquardi Freheri olim editus, nunc recognitus, additis scriptoribus aliis antea ineditis, curante Burcardo Gotthelffio Struvio. Editio IIIa. Argentorati, 1717. 3 dln. fol.

Rerum Germanicarum Scriptores aliquot insignes, qui gesta sub regibus et imperatoribus Teutonicis, jam inde à Carolo Magno usque ad Fridericum III, litteris mandata posteritati reliquerunt. Tomus I(—III), ex bibliotheca Marquardi Freheri olim editus, nunc recognitus, additis scriptoribus aliis antea ineditis, curante Burcardo Gotthelffio Struvio. Editio III^a. Argentorati, 1717. 3 dln. fol.

Ander ex. van het voorgaande werk. Deze derde uitgave is vermeerderd tot en met den tijd van Keizer Karel V.

Rerum Germanicarum Scriptores aliquot insignes, qui historiam et res gestas Germanorum medii potissimum aevi, inde a Carolo Magno ad Carolum V usque, per annales litteris consignarunt, primum collectore Joanne Pistorio Nidano, tribus tomis, in lucem producti, nunc denuo recogniti, adj. notis et indice rerum, editione III^a emendatiori et locupletiori ad usus publicos reducti, curante B. G. Struvio. Ratisbonae, 1726. 3 dln. fol.

Scriptores rerum Germanicarum, praecipue Saxonicarum, in quibus scripta et monumenta illustria, pleraque hactenus inedita, tum ad historiam Germaniae generatim, tum speciatim Saxoniae Sup. Misniae, Thuringiae et Variscиae spectantia, illustrantur. Edidit Jo. Burchardus Menckenius. Cum figuris aeneis. Lipsiae, 1728—1730. 3 dln. fol.

B. G. Struvii Corpus historiae Germanicae a prima gentis origine ad annum usque 1730 ex genuinis historiarum documentis illustratum cum variis observationibus et figuris aeneis. Praemittitur Christ. Gottl. Buderi Bibliotheca scriptorum rerum Germanicarum easdem universim illustrantium. Jenae, 1730. fol.

Monumenta Germaniae Historica inde ab anno Christi 500 usque ad annum 1500. Auspiciis Societatis aperiendis fontibus Rerum Germanicarum Medii Aevi edidit G. H. Pertz. Hannoverae, 1826—1841. 6 dln. fol.

Scriptorum Tomi I–IV. — Legum Tomi I et II.

Jaques Esprinchard, L' histoire des Empereurs Romains, depuis

Jules Caesar jusques à Rodolphe II. Pour Samuel Crespus. 1600. 2 dln. 1 bnd. 8o.

Witichindi Monachi Corbeiensis (primi et antiquissimi historiae Saxoniae scriptoris) Annalium libri tres, emendatius et auctius quam antea editi, opera et studio Henrici Meibomii. Francofurti, In officina Danielis et Davidis Aubriorum, 1621. fol.

Conradus a Liechtenau, Abbas Urspergensis, Chronicon quo omnes fere veteres, potissimum vero rerum Germanicarum et Gallicarum historici succincte continentur usque ad Friderici II tempora, cui annexa sunt Paraleipomena rerum memorabilium a Friderico II usque ad Carolum V. Access. Annales Rheginonis abbatis Brumiensis et Lamberti Schaffnabergensis monachi. Argentorati, L. Zetznerus. 1609. fol.

Franciscus Antonius Zacharias, Anecdotorum medii aevi maximam partem ex archivis Pistoriensibus collectio. Adced. I. Breve chronicon rerum ad historiam sacram, profanamque spectantium, quae in Anecdotis continentur. II. Series Episcoporum Pistoriensium. Augustae Taurinorum, 1755. fol.

Beati Rhenani Rerum Germanicarum libri III, quibus praemissa est Vita Beati Rhenani, à Joanne Sturmio conscripta. Basileae, Froben. 1551. fol.

Beati Rhenani Rerum Germanicarum libri III, quibus praemissa est ipsius vita auctore Joanne Sturmio. Access. ejusdem castigationes in libellum Taciti de Germania, Jod. Willichii commentaria in Corn. Taciti Germaniam, Bilibaldi Pirckheimeri descriptio tam Superioris quam Inferioris Germaniae, Ger. Noviomagi historia Inferioris Germaniae, et Corn. Celtis additiones de situ et moribus Germaniae ac Herciniae Sylvae magnitudine, deque ejus in Europa definitione et populis accolis. Argentorati, Sim. Paulli. 1670. 8o.

Petr. Bertius, Commentariorum rerum Germanicarum libri III. Primus est Germaniae veteris. Secundus, Germaniae posterioris, a Karolo Magno ad nostra usque tempora, cum principum genea-

logiis. Tertius est praecipuarum Germaniae urbium cum earum iconismis et descriptionibus. Amstelod., Joan. Janssonius. 1632. langw. 4o.

Jean de Heiss, Histoire de l' Empire. Nouvelle édition augmentée et enrichie de tailles-douces. Amsterd., 1733. 2 dln. 4o.

J. C. von Pfister, Geschichte der Teutschen. Hamburg, 1829—1835. 5 deelen. 8o.

Kohlrausch, Histoire d' Allemagne depuis les temps les plus reculés jusqu' à l' année 1838. Traduite de l' Allemand sur la 11me édition, par A. Guinefolle. Brux., 1841. 4 dln. Met pln. 8o.

Ph. le Bas, Histoire d' Allemagne. Paris, 1838. 2 dln. Met kaarten en platen. 8o.

Ph. le Bas, États de la Confédération Germanique pour faire suite à l' histoire générale de l' Allemagne. Paris, 1842. Met pln. 8o.

L. Stacke, Deutsche Geschichte. In Verbindung mit Anderen. Bielefeld und Leipzig, 1880—1881. Met kaarten en platen. 2 deelen. 8o.

Joh. Scherr, Germania. Zwei Jahrtausende deutschen Lebens kulturgeschichtlich geschildert. Dritte, neu durchgesehene Auflage. Stuttgart. Z. j. Met pln. 4o.

O. Henne am Rhyn, Kulturgeschichte des deutschen Volkes. Mit vielen Abbildungen im Text, Tafeln und Farbendrucken. Berlin, 1886. 2 deelen. 4o.

Fr. Chr. Meuschenius, Schediasma problematicum de summo officio Archi-Admirallii S. Romani Imperii ex historia et jure publico illustratum. Lugd. Batav., Ph. Bonk. 1743. 8o.

L. Schmid, Graf Albert von Hohenberg, Rotenburg und Haigerloch vom Hohenzollern Stamme. Der Sänger und Held. Ein Cyklus von kultur-historischen Bildern aus dem 13. Jahrhundert. Mit 3 Illustrationen. Stuttgart, 1879. 2 dln. 8o.

Caj. Corn. Taciti Germania, (met voorberigt, inleiding, **aanteekeningen** en vertaling in het Nederl.) door J. M. Schrant. Leiden, 1855. Met borstb. en kaart. 8o.

Joh. Georg. Eccardus, De origine Germanorum eorumque vetustissimis coloniis, migrationibus ac rebus gestis libri II. Ed. Chr. Lud. Scheidius. Goettingae, 1750. Met pln. 4o.

A. G. Wilhelm, Germanien und seine Bewohner, nach den Quellen dargestellt. Nebst zwei Charten. Weimar, 1823. 8o.

Kaspar Zeuss, Die Deutschen und die Nachbarstämme. München, 1837. 8o.

J. M. Schrant, De Kimbren en hunne lotgevallen. Leiden, 1850. 8o.

Analecta medii aevi ad illustranda jura et res Germanicas. Edidit praefatus est summaria praefixit et notulas adspersit F. D. Hoeb*erlin*. Norimbergae et Lipsiae, 1764. 8o.

F. von Raumer, Geschichte der Hohenstaufen und ihrer Zeit. 2te verbesserte und vermehrte Auflage. Leipzig, 1840—1842. 6 dln. 8o.

Ch. Rahlenbeck, L'empire sous les Luxembourgeois (Henri VII). Extrait de la Revue de Belgique. Brux., 1894. 8o.

F. von Bezold, Geschichte der deutschen Reformation. Mit Porträts, Illustrationen und Beilagen. Berlin, 1890. 8o.

G. Droysen, Geschichte der Gegenreformation. Mit Porträts, Illustrationen und Karten. Berlin, 1893. 8o.

Joannis Sleidani Commentariorum de statu religionis et reipublicae, Carolo Quinto Caesare, libri XXVI. Una cum Apologia ab ipso authore conscripta. Argentorati, Th. Rihelius. 1612. 8o.

Lud. ab Avila et Zunniga, Commentariorum de bello Germanico, a Carolo V. Caesare Maximo gesto, libri duo a Gulielmo Malinaeo Brugensi latine redditi, et iconibus ad historiam accommodis illustrati. Antverpiae, J. Steelsius. 1550. 8o.

Ch. Rahlenbeck, Metz et Thionville sous Charles-Quint. Brux., 1881. 8o.

G. Winter, Geschichte des Dreiszigjährigen Krieges. Mit Porträts, Illustrationen und Karten. Berlin, 1893. 8o.

Consideratio hujus Belli, quod A. D. 1618 in Bohemia, velut incendium horrendum exortum, et in hunc usque diem in Imperio Christiano gliscens, ipsam Dei civitatem, vastando consumeret, nisi Dei manus, et bonorum virtus, inhiberet. Quondam scripta ad petitionem unius Illustrissimi, jam in lucem missa ad informationem eorum, qui causas istas nondum satis exploratas habuerunt, et peccando, de iis, ut plurimum, sinistrè judicarunt. In Libertate. Anno 1647. 2 st. in 1 bnd. 4o.

Daniel de Viduis, E Viduis minutum in bellum Bohemicum, M.DC.XX. Hoc est, chronologia e jacto mundi fundamento usque ad augustum Friderici Regis et Elizabethae Reginae Bohemiae matrimonium, confirmata Dei verbi concordia Astris et Authoribus. Amursfurti, A. Odolphius, 1626. 12o.

Dit boekje werd op 21 Sept. 1627 door de Staten voor „fameus" verklaard. Zie Gr. Plac. boek I, 451.

Daniel de Viduis, Imperatoris, Hispani, Poloni, Bavari, aliorumque istiusmodi radicitus extirpatio probatur. Amursforti, A. Odolphius. 1626. 12o.

Sweedsche Oorloghen, d. i.: Waerachtigh ende grondigh verhael van de voornaemste ende ghedenckweerdighste gheschiedenissen, welcke in de Oorloghe Gustavi Adolphi in Duytschlandt zijn ghebeurt enz. Dordr., 1631. — Het tweede Deel van de Sweedsche Oorloghen enz. Amst., 1632. — Het derde Deel van de Sweedsche Oorloghen enz. Amst., 1633. 3 stn. in 1 band. 4o.

Historis oft waerachtich verhael van den gantschen toestant van Oorlooge, soo die ghevoert is in Duytschlandt, door Gustavus Adolphus, Coninck der Sweeden, etc. Waer in de overwinninge der steden en sterckten enz. beschreven en met kopere platen

(meest door Matheo Meriaen geteeckent) afgebeelt worden. Nu in 't Nederduytsch uytgegeven door C. Danckaertz. Amst., C. Danckaertz. 1642. fol.

B. Hulsius, Den onderganck des Roomschen Arents door den Noordschen Leeuw. Af-ghebeeldt in verscheyden konstige figuren, met sin-rijcke verklaringhen der selver, beydes in en buyten rijm, vertoonende, in 't kort, de gedenckwaerdighste saken, die van den beginne, tot noch toe, in dese oorlogen zijn omgegaen. Met een verhael van den doodt des Koninghs. Hier zyn noch byghevoeght de Victorien der Croon Sweden, sedert de doodt des Autheurs vercreghen. Amst., 1846. 4o.

B. Erdmannsdörffer, Deutsche Geschichte vom Westfälischen Frieden his zum Regierungsantritt Friedrich's des Groszen. 1648—1740. Mit Porträts, Illustrationen und Karten. Berlin, 1892—1893. 2 dln. 8o.

W. Oncken, Das Zeitalter Friedrichs des Groszen. Mit Porträts, Illustrationen und Karten. Berlin, 1881—1882. 2 dln. 8o.

G. Kuyper Hz., De verdediging van Schweidnitz in 1762, een toonbeeld uit weinige voor velen, geschetst. Met 3 uitslaande platen. Breda, 1853. 8o.

G. G. Vreede, La Souabe après la paix de Bâle. Recueil de documents diplomatiques et parlementaires, concernant les négociations avec la République Française, et la lutte des États de Wurtemberg, contre Frédéric II, dernier Duc Électeur. (1795—1805). Publié avec plusieurs dépêches antérieures de Charles-Eugène (1785—1790), d' après les autographes, délaissés par Conrad d' Abel. Utrecht, 1897. Met portr. 8o.

F. Bülau, Geschichte Deutschlands von 1806—1830. Hamburg, 1842. 8o.

H. von Sybel, Die Begründung des Deutschen Reiches durch Wilhelm I. Vornehmlich nach den preuszischen Staatsacten. München und Leipzig, 1889. 5 dln. 8o.

W. Oncken, Das Zeitalter des Kaisers Wilhelm. Mit Porträts, Illustrationen und Beilagen. Berlin, 1890—1892. 2 dln. 8o.

Hoe Pruissen zich wil uitbreiden. Graaf Bismarcks politiek. Arnhem, 1870. 8o.

Carl Hase, Des Culturkampfes Ende. Leipzig, 1878. 8o.

„Bismarck wird alt!" Von einem Deutschen im Auslande. (Durchgesehener und vermehrter Sonderabdruck aus den „Grenzboten"). Leipzig, 1889. 8o.

G. A. H. Stenzel, Geschichte des preussischen Staats. Hamburg und Gotha, 1830—1854. Mit Register von J. H. Möller. 5 dln. 8o.

Ferd. Schmidt, Preuszens Geschichte in Wort und Bild. Mit besonderer Rücksicht auf die Entwicklung von Kultur, Sitte und Geistesleben in Deutschland. 3te sehr verbesserte Auflage. Leipzig und Berlin, 1881—1884. 3 dln. 8o.

D. Thiébault, Frédéric-le-Grand, sa famille, sa cour, son gouvernement, son académie, ses écoles, et ses amis, généraux, philosophes et littérateurs, ou mes souvenirs de vingt ans de séjour à Berlin. 1804. 4e édition, revue avec le plus grand soin et publiée par son fils le baron Thiébault. Tom. II—V. Paris, 1833. 4 dln. 8o.

Hollanders te Kleef, door Een' Kleefschen Hollander. (Eene causerie). Amsterd., (1887). 8o.

Joan. Henr. Jungius, Historiae antiquissimae comitatus Benthemiensis libri III, in quibus subinde explicantur res vicinarum regionum principum hominumque illustrium. Accedit codex diplomatum et documentorum. Hannoverae et Osnabrugi, 1773. Met pln. 4o.

J. T. Brosius et **A. M. Mappius**, Juliae-Montiumque comitum, marchionum et ducum annalium a primis primordiis ex classicis autoribus, vetustis documentis etc. ad haec usque tempora deductorum Tomus I(—III). Coloniae Agrippinae, 1731. 3 dln. in 1 bnd. fol.

Wernher Teschenmacher, Annales Cliviae, Juliae, Montium, Marcae Westphalicae, Ravensbergae, Geldriae et Zutphaniae, duabus partibus comprehensi. Quos denuo edi curavit, adj. annotat., tabulis genealog., geograph., codice dipl. atque indice illustravit J. Chr. Dithmarus. Francofurti et Lipsiae, 1721. 2 dln. in 1 bnd. fol.

Christoph. Browerus et **Jac. Masenius**, Antiquitatum et annalium Trevirensium libri XXV. Opus variis antiquitatum monumentis aeri et ligno incisis adornatum. Leodii, 1670—1671. 2 dln. fol.

Codex Diplomaticus Moenofrancofurtanus. Urkundenbuch der Reichsstadt Frankfurt. Herausgegeben von J. F. Boehmer. Erster Theil. Frankfurt a. M. 1836. 4o.

M. Wehrmann, Geschichte von Pommern. Band I. Gotha, 1904.

Roux de Rochelle, Histoire des Villes Anséatiques. Paris, 1844. Met platen en kaarten. 8o.

G. F. Sartorius, Urkundliche Geschichte des Ursprunges der deutschen Hanse. Herausgegeben von J. M. Lappenberg. Band I. Hamburg, 1830. 4o.

Hanserecesse. Erste Abtheilung. Die Recesse und andere Akten der Hansetage von 1256—1430. Herausgegeben durch die Historische Commission bei der Königl. Akademie der Wissenschaften. Band I—VII. Leipzig, 1870—1893. 7 dln. 4o.

Hanserecesse. Zweite Abtheilung. Herausgegeben vom Verein für Hansische Geschichte. Hanserecesse von 1431—1476, bearbeitet von G. von der Ropp. Leipzig, 1876—1892. 7 dln. 4o.

Hanserecesse. Dritte Abtheilung. Herausgegeben vom Verein für Hansische Geschichte. Hanserecesse von 1477—1530, bearbeitet von D. Schäfer. Leipzig, 1881—1894. 5 dln. 4o.

Inventare Hansischer Archive des sechszehnten Jahrhunderts, herausgegeben vom Verein für Hansische Geschichte. I. Kölner Inventar.

Erster Band: 1531—1571. Bearbeitet von K. Höhlbaum, unter Mitwirkung von H. Keussen. Leipzig, 1896. 4o.

D. Schäfer, Das Buch des Lübeckischen Vogts auf Schonen nebst 5 Beilagen. Mit 3 Tafeln und 2 Karten. Halle a. S. 1887. 8o.

W. Stieda, Revaler Zollbücher und Quittungen des 14. Jahrhunderts. Halle a. S. 1887. 8o.

Max Hoffmann, Geschichte der freien und Hansestadt Lübeck. Lübeck, 1889—1892. 2 stn. 8o.

Zeitschrift des Vereins für Lübeckische Geschichte und Alterthumskunde. Band I—VIII. Lubeck, 1860—1900. 8 dln. Met kaarten en platen. 8o.

Bericht des Vereins für Lübeckische Geschichte und Alterthumskunde über seine Thätigkeit in den Jahren 1883—1898. 16 stn. 8o.

Mittheilungen des Vereins für Lübeckische Geschichte und Alterthumskunde. Heft 1—11. (1883—1904). Lübeck, 1884—1905. 11 deelen. 8o.

C. W. Pauli, Lübeckische Zustände im Mittelalter. Vorlesungen, gehalten in den Jahren 1850—1868. Nebst einem Vortrage über deutsche Rechtsverhältnisse im Mittelalter. Lübeck, 1872. 8o.

C. W. Pauli, Lübeck's Mangeld und Caperwesen. Aus ungedruckten Urkunden der Nieder-Stadtbücher. Lübeck, 1875, 8o.

Johann Arndes Berichte über die Aufnahme König Christians I von Dänemark im Jahre 1462 und des Herzogs Albrecht von Sachsen im Jahre 1478 in Lübeck. Mitgetheilt von A. Hagedorn. (Separat-Abdruck aus dem vierten Bande der Zeitschrift des Vereins für Lübeckische Geschichte und Alterthumskunde). Lübeck, 1884. 8o.

Neue Mittheilungen aus dem Gebiet historisch-antiquarischer Forschungen. Herausgegeben von dem Thüringisch-Sächsischen Verein für Erforschung des vaterländischen Alterthums. Band V, Heft 4—Band IX. Heft 1. Halle u. Nordhausen, 1841—1857. 8o.

Thüringische Geschichtsquellen, herausgegeben namens des Vereins für thüringische Geschichte und Altertumskunde. Band I—IV. Jena, 1883—1892. 4 dln. 6 stn. 8o.

I. Urkundenbuch der Stadt Arnstadt 704—1495. Herausgegeben von C. A. H. Burkhardt. — II. Urkundenbuch der Vögte van Weida, Gera und Plauen, sowie ihrer Hausklöster Mildenfurth, Cronschwitz und z. h. Kreuz bei Saalburg. Herausgeg. von Berthold Schmidt. Erster Band 1122—1356. Zweiter Band 1357—1427. — III. Urkundenbuch der Stadt Jena und ihrer geistlichen Anstalten. Erster Band 1182—1405. Herausgegeben von J. E. A. Martin. — IV. Urkundenbuch des Klosters Paulinzelle. 1. Heft 1068—1314. Herausgegeben von Ernst Anemüller.

Zeitschrift des Vereins für Thüringische Geschichte und Altertumskunde. Neue Folge. Band II, 3, 4—XV, 1. Jena, 1881—1904. 32 stn. Met krtn. en pln. 8o.

O. Dobenecker, Regesta diplomatica necnon epistolaria historiae Thuringiae. (c. 500—1152). Namens des Vereins für Thüringische Geschichte und Altertumskunde bearbeitet und herausgegeben. Jena, 1896. 2 stukken. 4o.

J. H. von Falckenstein, Thüringische Chronicka, oder vollständige Alt-, Mittel- und Neue Historie von Thüringen, worinnen von der Thüringer Namen und Ursprunge, des Landes ältesten Grentzen und Eintheilung; des Volckes Heydenthum; deren Könige und dem Königreich an sich selbst, bis auf dessen Untergang gehandelt, alles und jedes aus bewährten Historicis und Urkunden erwiesen und vorgestellet wird. Erfurth, 1738. 4o.

F. Wachter, Geschichte Sachsens von der ältesten bis auf die neueste Zeit mit strenger Sichtung aus den Quellen dargestellt. Ier und IIter Theil. Thüringische und Obersächsische Geschichte bis zum Anfalle Thüringens an die Markgrafen von Meiszen im Jahr 1247. Leipzig, 1826. — IIIter Theil. Thüringen und das Meisnerland vereint unter erblichen Fürsten. Nebst Erläuterungen und Quellenangaben zum ersten und zweiten Theil. 2te Ausgabe. Leipzig, 1839. — Samen 3 deelen. 8o.

C. W. Böttiger, Geschichte des Kurstaates und Königreiches Sachsen. Band I und II. (Bis 1831). Hamburg, 1830 u. 1831. 2 dln. 8o.

Th. Flathe, Geschichte des Kurstaates und Königreiches Sachsen. Band III. Neuere Geschichte Sachsens von 1806—1866. Gotha, 1873. 8o.

Georg. Henr. Ayrerus, Disquisitio: Hermannus officione an gente Billingus? Gottingae, 1761. 8o.

Moriz Ritter, Sachsen und der Jülicher Erbfolgestreit. (1483—1610). Aus den Abhandl. der k. bayer. Akademie der W. III. Cl. XII. Bd. II. Abth. München, 1873. 4o.

Joann. Aventinus, Annalium Boiorum libri VII. Access. Ejusdem Aventini Abacus et Fr. Guilimanni De Helvetia seu rebus Helvetiorum tractatus. Cum praef. N. H. Gundlingii. Lipsiae, 1710. Met pln. fol.

De titel van het tweede stuk luidt: Abacus atque vetustissima veterum Latinorum per digitos manusque numerandi, quin et loquendi consuetudo etc. a Joan. Aventino edita.

Sigmund Riezler, Geschichte Baierns. Band I—VI. (Bis 1651). Gotha, 1899—1903. 3 dln. 8o.

Marquardus Freherus, Originum Palatinarum commentarius. De gentis et dignitatis ejus primordiis; tum Heidelbergae et vicini tractus antiquitate. Heidelb., Ex offic. Comeliniana. 1599. — Originum Palatinarum commentarii appendix. Heidelb., Ex offic. Comeliniana. 1599. 4o.

Mémoires sur la vie et la mort de la Princesse Loyse Juliane, Électrice Palatine, née Princesse d'Orange etc. contenans un abbrégé de quelques événemens notables de notre temps et de divers Mystères qui s'y sont passez. Leyden, 1645. 4o.

f. Oostenrijk-Hongarije.

Johann Mailáth, Geschichte des östreichischen Kaiserstaates. Hamburg, 1834—1850. 5 deelen. 8o.

A. Wolf und **H. von Zwiedineck-Südenhorst**, Oesterreich unter Maria Theresia, Josef II und Leopold II. (1740—1792). Mit Illustrationen und Porträts. Berlin, 1884. 8o.

Remuel Saddi, De Boeken der Chronycken van Karel Hertog van Lottheringen en Opper-Veldheer der Koninginne van Hongaryen, volgens de oude Joodsche schryftrant beschreven. Uit het Hoogduits vertaaldt volgens de copy van Frankfort. Amsterdam en Alkmaar, 1745. 8o.

Graaf Radetzky, Keizerlijk Koninklijk Oostenrijksch veldmaarschalk. Eene levensschets naar echte bescheiden door eenen Oostenrijkschen veteraan. Uit het Hoogduitsch vertaald door G. Kuyper Hz. Met portret en facsimile. 's Hertogenb., 1858. 8o.

Wolfgang Lazius, Vienna Austriae. Rerum Viennensium commentarii in quatuor libros distincti, in quibus illius Austriae civitatis exordia, vetustas, nobilitas, magistratus, familiaeque explicantur. Basileae, J. Oporinus, 1546. fol.

Mittheilungen des Historischen Vereines für Steiermark. Herausgegeben von dessen Ausschusse. Heft 25—45. Graz, 1877—1897. 21 dln. Met pln. en krtn. 8o.

Beiträge zur Kunde Steiermärkischer Geschichtsquellen. Herausgegeben vom historischen Vereine für Steiermark. Jahrgang 14—28. Graz, 1877—1897. 15 dln. 8o.

Uebersicht der in den periodischen Schriften des historischen Vereines für Steiermark bis einschliesslich 1892 veröffentlichten Aufsätze, ferner der historischen oder die Steiermark betreffenden Artikel in der Steiermärkischen Zeitschrift. Graz, 1894. 8o.

Stiria illustrata. Herausgegeben vom Historischen Verein für Steiermark. Bogen 1—32. Admont—S. Marein b. Neumarkt. Nr. 1—2886. 8o.

Festschrift zur Erinnerung an die Feier der vor 700 Jahren stattgefundenen Erhebung der Steiermark zum Herzogthume (1180). Herausgegeben vom Ausschusse des historischen Vereines für Steiermark. Graz, 1880. 8o.

F. Krones Ritter v. Marchland, Festrede aus Anlass der 600jährigen Habsburg-Feier der Steiermark, gehalten in der Festversammlung des Historischen Vereines. Graz, 1883. 8o.

Historischer Verein für Steiermark. — L. von Beckh-Widmanstetter, Ein Kampf um's Recht. Enthüllungen über die Leitung im Ausschusse des Historischen Vereines für Steiermark. Graz, 1884. 8o.

Der Historische Verein für Steiermark von 1850 bis 1900. Ein Gedenkblatt seines 50jährigen Bestehens und Wirkens. Graz, 1900. 4o.

Die Feier des 50jährigen Bestehens und Wirkens des Historischen Vereines für Steiermark am 12 December 1900. Graz, 1900. 8o.

Adolf Bachmann, Geschichte Böhmens. (Bis 1526). Gotha, 1899 u. 1905. 2 deelen. 8o.

Ant. Bonfinius, Rerum Ungaricarum decades quator cum dimidia. Accessere Joan. Sambuci aliquot appendices et alia. Francofurti, 1581. fol.

Gaspar Ens, Rerum Hungaricarum historia, novem libris comprehensa. Coloniae Agrippinae, W. Lutzenkirchen. 1604. — Ad rerum Hungaricarum historiam Gasparis Ens Appendix rerum proximis quatuor retro annis ad praesentis usque 1608 gestarum narrationem prosequens. Col. Agripp., 1608 8o.

Matthias Belius, Hungariae antiquae et novae prodromus. Norimbergae, 1723. Met krtn. en pln. fol.

Edouard Sayous, Histoire générale des Hongrois. Paris 1876. 2 dln. 8o.

Les Roumains hongrois et la nation hongroise. Réponse au mémoire des Étudiants Universitaires de Roumanie. Publié par les Étudiants de l' Université roy. hongroise des Sciences de Budapest, de l' École polytechnique de Budapest etc. Budapest, Juillet 1891. 8o.

g. Zwitserland.

J. Simlerus, De republica Helvetiorum libri duo. Tiguri, 1576. 8o.

F. Guillimannus, Helvetia, sive de rebus Helvetiorum libri quinque. Lipsiae, 1710. fol.

Thesaurus historiae Helveticae continens lectissimos scriptores, qui per varias aetates Reipublicae Helveticae rationem, instituta, mores, disciplinam, fata et res gestas sermone Latino explicarunt et illustrarunt. Tiguri, 1735. fol.

Loys de Bochat, Mémoires critiques, pour servir d' éclaircissemens sur divers points de l' histoire ancienne de la Suisse et sur les monumens d' antiquité qui la concernent avec une nouvelle carte de la Suisse ancienne. Lausanne, 1747—1749. 3 dln. 4o.

Ph. de Golbéry, Histoire et description de la Suisse et du Tyrol. Paris, 1838. Met pln. 8o.

G. Leti, Historia Genevrina o sia historia della città e republica di Geneva, cominciando dalla sua prima fondattione sino al presente. Amst., P. en A. van Sommeren. 1686. 5 dln. 8o.

Jacques Spon, Histoire de Genève, rectifiée et augmentée par d' amples notes, avec les actes et autres pièces. Genève, 1730. 2 dln. Met pln. en krtn. 4o.

h. Groot-Brittannië en Ierland.

André du Chesne, Histoire d' Angleterre, d' Escosse et d' Irlande. 3e édition revuë et augmentée jusques à présent. Paris, Aug. Courbé. 1641. fol.

André Du Chesne, Histoire d' Angleterre, d' Escosse et d' Irlande. Nouvelle édition, revue et corrigée, et continuée depuis 1641 jusques à présent, par Du Verdier. Paris, Thomas Jolly. 1666. 2 dln. fol.

Joann. Major, Historia Majoris Brittanniae, tam Angliae quam Scotiae. Editio nova, mendis quampluris in antiqua Jod. Badii. Ascensii editione Parisiis edita 1521 extantibus repurgata. Edimburgi, 1740. 4o.

L. Galibert et **C. Pellé**, Histoire d' Angleterre, Écosse et Irlande. Paris, 1842—1844. 4 dln. Met pln. en krtn. 8o.

Joannis Pitsei Relationum historicarum de rebus Anglicis tomus primus, quatuor partes complectens. Parisiis, R. Thierry et Séb. Cramoisy. 1619. 4o.

Dit werk, na den dood van den schrijver John Pitts uitgegeven, is niet voltooid. Het bevat eene uitvoerige lijst van Engelsche schrijvers en wordt aangehaald onder den titel: De illustribus Angliae scriptoribus.

(R. Baker), Cronyke van het Leven en Bedryff van alle de Coningen van Engeland, beginnende van de regeringe der Romeynen totte regeringe van Carolus I. Amst., C Dankertz. 1649. Met portretten. fol.

G. Leti, Il teatro Brittanico o vero historia della Grande Brettagna. Amsterd., A. Wolfgang. 1684. 5 dln. 8o.

Paul Rapin de Thoyras, Histoire d' Angleterre. 2e édition. La Haye, 1727. 10 dln. Met krtn., portretten en geneal. tab. 4o.

D. Hume, Historie van Engeland, van den inval van Julius Caesar tot de staetsverandering in 't jaer 1688, of komste van Willem III op den troon. Uit het Engelsch vertaelt. Rotterdam, 1769—1774. 8 dln. — Hetzelfde, vervolgd door T. Smollett. IXe deel. Naar het Engelsch. Utrecht, 1791. 8o.

D. Hume, The history of England; from the invasion of Julius Caesar to the revolution in 1688. With the author's latest alterations etc., to which is prefixed a short account of his life, written by himself. A new edition in eight volumes, with portraits. London, 1825. 8 dln. 8o.

D. Hume, The history of England from the invasion of Julius Caesar to the revolution in 1688; continued to the death of George the second, by T. Smollet. A new edition, with portraits and lives of the authors: in thirteen volumes. London, 1825. 13 deelen. 8o.

D. Hume, Histoire d'Angleterre, continuée jusqu' à nos jours par Smollett, Adolphus et Aikin. Traduction nouvelle, précédée d' un essai sur la vie et les écrits de Hume par Campenon. Brux., 1845. 26 dln. in 7 bdn. Met portretten. 8o.

J. Lingard, A history of England from the first invasion by the Romans. 4th edition. Paris, 1826—1831. 14 dln. in 7 bdn. 8o.

J. M. Lappenberg und **R. Pauli**, Geschichte von England. Hamburg und Gotha, 1834—1858. 5 dln. 8o.

De Roujoux, Histoire pittoresque de l' Angleterre et de ses possessions dans les Indes, depuis les temps les plus reculés jusqu' à la réforme de 1832. Publiée par A. Mainguet, sous la direction de Taylor et Ch. Nodier. Ouvrage orne de gravures sur bois et de cartes géographiques de l' Angleterre et de l' Inde à leurs différentes phases historiques. Paris, 1835—1836. 3 dln. 8o.

P. J. d'Orléans, Histoire des révolutions d'Angleterre, depuis le commencement de la Monarchie. Nouvelle édition revuë et corrigée. La Haye, 1729. 3 dln. 1 bnd. 4o.

Henry Thomas Buckle, History of civilization in England. Leipzig, 1865. 5 deelen. 8o.

Henry Thomas Buckle, History of civilization in England. Vol. I—III. London, 1903—1904. 3 deelen. 8o.

Jos. Strutt, Angleterre ancienne, ou tableau des moeurs, usages, armes, habillemens etc. des anciens habitans de l' Angleterre; c' est-à-dire, des anciens Bretons, des Anglo-Saxons, des Danois et des Normands. Ouvrage traduit de l' Anglois par M. B*** (Boulard), et pouvant servir de suite aux Recueils de Montfaucon et de Caylus. Paris, 1789. 2 dln in 1 bnd. Met pln. 4o.

Sharon Turner, The history of the Anglo-Saxons from the earliest period to the Norman conquest. Paris, 1840. 3 dln. 8o.

E. Winkelmann, Geschichte der Angelsachsen bis zum Tode König Aelfreds. Mit Illustrationen und Beilagen. Berlin, 1883. 8o.

Guillelmi Neubrigensis De rebus Anglicis sui temporis libri quinque (1066—1197), nunc primum auctiores XI capitulis hactenus desideratis, et notis Joan. Picardi. Parisiis, C. Sevestre et D. Gillius, et Joan. Petit-pas. 1610. 8o.

Aug. Thierry, Histoire de la conquête de l' Angleterre par les Normands, de ses causes et de ses suites jusqu' à nos jours, en Angleterre, en Écosse, en Irlande et sur le continent. 2e édition, corrigée et augmentée. Paris, 1826. 4 dln. 8o.

Aug. Thierry, Histoire de la conquête de l' Angleterre par les Normands, de ses causes et de ses suites jusqu' à nos jours, en Angleterre, en Écosse, en Irlande et sur le continent. 8me édition, revue, corrigée et augmentée. Brux., 1841. 3 dln.

Thom. Lediard, Histoire navale d' Angleterre, depuis la conquête des Normands en 1066, jusqu' à la fin de l' année 1734. Traduite de l' Anglois (par Ph.-Fl. de Puisieux). Lyon, 1751. 3 dln. 4o.

Henry Hallam, The constitutional history of England from the accession of Henry VII to the death of George II. London, 1855. 8o.

A Collection of State papers, relating to affairs in the reigns of King Henry VIII, King Edward VI, Queen Mary and Queen Elizabeth, from the year 1542 to 1570. Transcribed from original

letters and other authentick memorials, never before publish'd, left by William Cecill Lord Burghley. By Samuel Haynes. London, 1740. fol.

A Collection of State papers relating to affairs in the reign of Queen Elizabeth, from the year 1571 to 1596. Transcribed from original papers and other authentic memorials never before published, left by William Cecill, Lord Burghley. By William Murdin. London, 1759. fol.

G. Leti, Het leven van Elizabeth, Koninginne van Engeland. Uit het Italiaansch vertaald. Amsterd., 1707. 2 dln. Met pln. 8o.

Lucia Aikin, Het leven en de regering van Elizabeth, koningin van Engeland, geschetst in een tafereel van haar hof en de zeden van haren tijd. Uit het Engelsch en Hoogduitsch. Amsterd., 1821. 2 dln. 8o.

A. Strickland, The life of Queen Elizabeth. Abridged and newly edited, with notes, etc. by Ida A. Taylor. London, 1904. 8o.

F. von Raumer, De koninginnen Maria Stuart en Elisabeth; volgens de oorspronkelijke stukken berustende in het Britsch Museum en het Rijks-archief. Naar het Hoogduitsch. 's Gravenh., 1838—1839. 2 dln. Met portretten. 8o.

Mémoires et instructions pour les ambassadeurs ou lettres et négotiations de Walsingham, ministre et secrétaire d'état, sous Élisabeth reine d'Angleterre. Avec les maximes politiques de ce ministre et des remarques sur la vie des principaux ministres et favoris de cette Princesse. Traduit de l'Anglois (par L. Boulesteis de la Contie). Amsterd., 1700. 4o.

D. Hume, Histoire de la maison de Stuart sur le trône d'Angleterre. Londres, 1760. 3 dln. 4o.

Guizot, Histoire de la Révolution d'Angleterre depuis l'avénement de Charles I jusqu'à sa mort. Brux., 1841. 2 dln. 1 bnd. 8o.

Philarète Chasles, Révolution d'Angleterre. Charles I, sa cour, son peuple et son parlement. Histoire anecdotique et pittoresque du mouvement social et de la guerre civile en Angleterre au 17e siècle. Avec 18 gravures sur acier, d'après van Dyck, Rubens et Cattermole. Paris, (1844). 4o.

A. Stern, Geschichte der Revolution in England. Mit Abbildungen, Karten und Beilagen. Berlin, 1881. 8o.

Guizot, Etudes sur la Révolution d'Angleterre. Portraits politiques des hommes des différents partis, parlementaires, cavaliers, républicains, niveleurs. Paris, 1855. 8o.

G. Leti, Het leven van Olivier Cromwel. Uit het Italiaansch vertaald. 3e druk. Leyden, 1719. 2 dln. Met pln. 8o.

J. H. Merle d'Aubigné, Le Protecteur, ou la République d'Angleterre aux jours de Cromwell. Paris, 1848. 8o.

J. H. Merle d'Aubigné, Olivier Cromwell, Protector der Engelsche Republiek, of een groot maar miskend man in zijne eer hersteld. Een historisch onderzoek. Uit het Fransch en Engelsch vertaald door J. Oudijk van Putten. Rotterdam, 1852. 2 dln. Met portr. 8o.

Guizot, Histoire du protectorat de Richard Cromwell et du rétablissement des Stuart (1658—1660). Paris, 1856. 2 dln. 8o.

Guizot, Monk. Chute de la République et rétablissement de la monarchie en Angleterre, en 1660. Étude historique. Brux. et Leipzig, 1851. Met portr. 8o.

T. B. Macaulay, The history of England, from the accession of James the second. London, 1889. 2 dln. 8o.

T. B. Macaulay, Geschiedenis van Engeland, sedert de troonsbestijging van Jacobus II. 2e druk. Op nieuw bewerkt door J. C. van Deventer. Amst., 1868—1869. 4 dln. 8o.

G. Burnet, Geschiedenis van Engeland, vervattende eerstelijk, een kort verhaal van de voornaamste gevallen sedert 't jaar 1600 tot 't jaar 1660, ten' tweede: de gedenkwaardigste zaaken zo in Kerk als in Staat, seedert 't jaar 1660 tot in 't jaar 1689 voorgevallen onder de regeeringen van Karel II en Jacob II tot de komste op den throon van William en Maria. 's Gravenh., 1725. 4 dln. 8o.

G. Burnet, Histoire de ce qui s'est passé de plus mémorable en Angleterre pendant la vie de Gilbert Burnet, évêque de Salisbury. La Haye, 1735. 4 dln. in 2 bdn. 4o.

Paul Fredericq, De tweede Engelsche omwenteling van 1688. (Overgedrukt uit het Nederl. Museum, tijdschrift voor letteren, wetenschappen en kunst, onder het bestuur van J. F. J. Heremans). 1876. 8o.

Letters illustrative of the reign of William III from 1696 to 1708, adressed to the duke of Shrewsbury by James Vernon, secretary of state. Now first published from the originals. Edited by G. P. R. James. London, 1841. 3 dln. Met portr. 8o.

Letters of William III and Louis XIV and of their ministers; illustrative of the domestic and foreign politics of England from the peace of Ryswick to the accession of Philip V. of Spain. 1697—1700. Edited by P. Grimblot. London, 1848. 2 dln. 8o.

P. L. Müller, Wilhelm III von Oranien und Georg Friedrich von Waldeck. Ein Beitrag zur Geschichte des Kampfes um das europäische Gleichgewicht. Haag, 1873—1880. 2 dln. 8o.

Lettres et mémoires de Marie, Reine d'Angleterre, Épouse de Guillaume III. Collection de documents authentiques inédits conservés aux archives des comtes d'Aldenbourg Bentinck et du baron de Heeckeren de Wassenaer. La Haye, Paris et Londres, 1880. 8o.

A. Boyer, Het leven en de regering van Anna, koningin van Engeland. Uit het Engelsch vertaalt. Delft, 1736—1737. 5 dln. 8o.

Henry St. John, Lord Bolingbroke, A letter to Sir William Windham. — Some reflections on the present state of the nation. — A letter to Mr. Pope. London, A. Millar, 1753. Met portret 8o.

Walsh, Lettres sur l' Angleterre ou voyage dans la Grande-Bretagne en 1829. Louvain, 1830. 8o.

G. G. Vreede, L'Angleterre et la liberté du continent. Utrecht, 1866. 8o.

Engelands val. 1875—1925. De slag van Dorking. Herinneringen van een vrijwilliger. Uit het Engelsch door en met een voorbericht van G. J. Dozy. Deventer, 1871. 8o.

George Buchanan, Rerum Scoticarum historia. Accessit de jure regni apud Scotos dialogus. Edimburgi, 1583. fol.

George Buchanan, Rerum Scoticarum historia, ad Jacobum VI Scotorum regem. Accessit de jure regni apud Scotos dialogus eodem auctore. Ultrajecti, P. Elzevirius. 1668. 8o.

Irenaeus Philalethes Eleutherius, Rerum nuper in Regno Scotiae gestarum historia, seu verius commentarius, causas, occasiones, progressus horum motuum proponens etc. Dantisci, 1641 8o.

Walter Scott, The history of Scotland, from the fall of the Roman empire to the accession of James VI to the crown of England. Paris, 1838. 8o.

i. De Scandinavische Staten.

Joh. Is. Pontanus, Rerum Danicarum historia, libris X unoque tomo ad domum usque.Oldenburgicam deducta. Accedit Chorographica regni Daniae tractusque ejus universi borealis urbiumque descriptio. Amstelodami, sumpt. Joan. Janssonii. 1631. Met krtn. fol.

Vitus Beringius, Florus Danicus sive Danicarum rerum a primordio regni ad tempora usque Christiani I Oldenburgici breviarium. Havniae, 1709. fol.

F. C. Dahlmann und **D. Schäfer**, Geschichte von Dänemark. Band 1—V. (Bis 1648). Hamburg und Gotha, 1840—1902. 5 deelen. 8o.

Th. Bartholini filii De Holgero Dano qui Caroli Magni tempore floruit, dissertatio historica. Hafniae, 1677. 8o.

Ludvig Daae, Kong Christiern den Förstes Norske historie 1448—1458. Festkrift til Universitetet i Kjöbenhavn ved dets firehundredaarsfest 1 Juni 1879. Christiania, 1879. 8o.

Descriptio pompae funebris Friderici II, Daniae, Norwegiae, Gothorum Vandalorumque Regis, una cum epitbaphiis nonnullis in obitum ejusdem. Quibus adjecta sunt descriptio sacelli prope monasterium Segebergense Regiae Majestat. ab H. Ranzovio, propriis expensis extructi etc. Lipsiae, 1588. 4o.

G. A. Yssel de Schepper, Lotgevallen van Christiern II en Isabella van Oostenrijk, Koning en Koningin van Denemarken; voornamelijk gedurende hunne ballingschap in de Nederlanden. Zwolle, 1870. 8o.

E. G. Geijer, Geschichte Schwedens. Aus der schwedischen Handschrift des Verfassers übersetzt von Swen P. Leffler. Band I—III. Hamburg, 1832—1836. 3 dln. 8o.

F. F. Carlson, Geschichte Schwedens. Aus der schwedischen Handschrift des Verfassers übersetzt von J. E. Petersen. Band IV u. V. Gotha, 1855—1875. 2 dln. 8o.

Vervolg v. h. voorgaand tot den dood van Karel XI. (1697).

Ph. le Bas, Suède et Norwége. Paris, 1838. Met pln. en krtn. 8o.

De Champigny, Histoire abrégée de Suède, depuis les rois de la maison de Vasa jusqu' au premier de l'année 1776. Amsterd., 1776. 4o.

De Vertot, Histoire des révolutions de Suède. Paris, 1811. 2 deelen. 8o.

Morkinskinna. Pergamentsbog fra förste halvdel af det trettende aarhundrede, inholdende en af de aeldste optegnelser af Norske Kongesagaer. Udgiven af C. R. Unger. (Udgiven som universitets-program for andet semester 1866). Christiania, 1867. 8o.

Lettres de Gustave Adolphe, roi de Suède, adressées à son général Dodo von In- und Kniphausen en 1630, 1631 et 1632, publiées par H. O. Feith. Groningue, 1860. 8o.

Hugonis Grotii ad Joh. Oxenstiernam et Joh. Adl. Salvium, et Johannis Oxenstiernae ad Cerisantem, epistolae ineditae. Ex Cod. M. S. Bibliothecae Hannoveranae Regiae nunc primum edendas curavit Instituti Regii Belgici Classis Tertia. Harl., 1829. 8o.

Mémoires concernant Christine reine de Suède, pour servir d' éclaircissement à l' histoire de son règne et principalement de sa vie privée (recueillis par J. V. Arckenholtz). Amsterd., 1751—1760. 4 dln. 4o.

Jo. Henr. Boecleri, Historia belli Sueco-Danici. Opus posthumus ex authoris autographo. Argentorati, 1679. 8o.

j. Polen.

Alex. Guagninus, Rerum Polonicarum tomi III. Francofurti, J. Wechelus. 1584. 8o.

Ch. Forster, Pologne. Paris, 1840. Met pln. 8o.

R. Roepell und **J. Caro,** Geschichte Polen's. Band I—IV. (Bis 1455). Hamburg und Gotha, 1840—1875. 5 dln. 8o.

Reinoldi Heidensteni De Bello Moscovitico quod Stephanus Rex Poloniae gessit commentariorum libri VI. Basileae, Conrad. Valdkirchius. 1588. 4o.

Christ. Warsevicius, Vita, res gestae et obitus Stephani Regis Poloniae, oratione funebri exposita. Basileae, L. Ostenius. 1588. 4o.

De Polonica electione, in comitiis Warsaviensibus, anni 1587, et quae secuta sunt; usque ad coronationem Sigismundi III et captum Maximilianum. Accessit De forma Regni et Regibus Poloniae, ind. brevis. 1588. 4o.

k. RUSLAND.

Phil. Strahl und **E. Herrmann**, Geschichte des russischen Staates. Band I—VI. (Bis 1792). Hamburg und Gotha, 1832—1860. 6 dln. 8o.

Diplomatische Correspondenzen aus der Revolutionszeit 1791—1797. Herausgegeben von E. Herrmann. Beiträge vornehmlich zur Geschichte der osteuropäischen Staaten während der ersten Coalition. Gotha, 1867. 8o.

Chopin, Russie. — César Famin, La Crimée. — Id., Circassie et Georgie. — Boré, Arménie. Paris, 1838. Met platen en kaarten. 2 deelen. 8o.

Th. Schiemann, Ruszland, Polen und Livland bis ins 17. Jahrhundert. Mit Illustrationen und Karten. Berlin, 1886—1887. 2 dln. 8o.

Ant. Possevini Moscovia. Antverpiae, Ex officina Christoph. Plantini. 1587. 8o.

Herdruk van het in 1586 te Wilna uitgegeven reisverhaal van den Jezuiet Ant. Possevin, die namens paus Gregorius XIII in 1582 als gezant naar Rusland werd gezonden om te onderhandelen over den vrede tusschen Rusland en Polen.

G. Kuijper Hz., Tzar Peter I. (Overdruk). 1853. 8o.

Alex. Brückner, Peter der Grosze. Mit Portraits. Berlin, 1879. 8o.

Rusland en het testament van Peter den Groote. Eene historische schets, vrij naar het Hoogduitsch. Amersfoort, 1877. 8o.

J. Castéra, Histoire de Cathérine II, Impératrice de Russie. Paris, An VIII. 3 dln. 8o.

Alex. Brückner, Katharina die Zweite. Mit Portraits und Illustrationen. Berlin, 1883. 8o.

M. von Korff, De troonsbestijging van Keizer Nicolaas I van Rusland, in het jaar 1825, naar zijne aanteekeningen en de herinneringen der keizerlijke familie, op bevel van Z. M. Keizer Alexander II, uitgegeven. In het Nederduitsch overgebragt door H. J. D. Doorman. Utrecht, 1857. Met portret. 8o.

l. Azië. Oost-Ind. Archipel.

Barth. D' Herbelot, Bibliothèque Orientale, ou dictionnaire universel contenant tout ce qui fait connoître les peuples de l' Orient. (Avec des corrections et additions par H. A. Schultens, un supplément par Visdelou et les Paroles remarquables et maximes des Orientaux par A. Galand). La Haye, J. Neaulme et N. van Daalen. 1777—1779. 4 dln. 4o.

Michaud et **Poujoulat**, Correspondance d' Orient (1830—1831). Bruxelles, 1841. 8 dln. 2 bdn. 8o.

C. Iconomos, Étude sur Smyrne. Traduite du Grec par B. F. Slaars et enrichie par le traducteur d' un appendice et de notes nombreuses, étendues et variées qui la complètent. Smyrne, 1868. 8o.

Gützlaff's Geschiedenis van het Chineesche rijk, van de oudste tijden tot op den vrede van Nanking. Uitgegeven door K. F. Neumann, en vertaald door K. N. Meppen. Met een voorberigt en slot van dr. Gützlaff voor deze vertaling, vermeerderd met eene voorrede van H. C. Millies. Met kaart en portret. 's Gravenh., 1852. 2 dln. 8o.

Mart. Martinii, Historie van den Tartarschen oorloch, in dewelcke wert verhaelt, hoe de Tartaren in dese onse eew in 't Sineesche Rijck sijn gevallen, ende het zelve gelijck geheel hebben verovert. Wt het Latijn over-gheset door G. L. S. Utrecht, G. Nieuwenhuysen. (1655). 12o.

Achter J. Gonzales van Mendoza, Historie ofte beschrijvinge van 't groote Rijck van China. Zie de afd. Aardrijkskunde.

Joan. Petri Maffeii Historiarum Indicarum libri XVI. Selectarum item, ex India epistolarum libri IV. Accessit Ignatii Loiolae vita. Omnia ab auctore recognita et emendata. Coloniae Agrippinae, In officina Birckmannica. 1590. 8o.

J. Malcolm, De Staats-geschiedenis van Indië, van 1784 tot 1823. Naar het Engelsch door J. Olivier. Arnhem, 1829—1831. 2 dln. 8o.

R. Owen Cambridge, An account of the war in India, between the English and French, on the Coast of Coromandel, from the year 1750 to the year 1760, together with a relation of the late remarkable events on the Malabar Coast, and the expeditions to Golconda and Surat; with the operations of the fleet. Illustrated with maps, plans etc. London, 1761. 4o.

État civil, politique et commerçant du Bengale, ou histoire des conquêtes et de l'administration de la compagnie anglaise dans ce pays. Maestricht, 1775. 2 dln. 1 bnd. 8o.

E. de Warren, Engelsch-Indië in 1843. Naar het Fransch door E. van der Maaten. Deventer, 1845. 2 dln. 8o.

D. C. Steyn Parvé, De Bijbel, de Koran en de Veda's. Tafereel van Britsch-Indië en van den opstand des inlandschen legers aldaar. Met eene voorrede van P. J. Veth. Haarlem, 1858—1859. 2 dln. Met portretten en kaart. 8o.

(Oost-Indische Archipel).

J. C. Hooykaas, Repertorium op de koloniale litteratuur, of systematische inhoudsopgaaf van hetgeen voorkomt over de Koloniën (beoosten de Kaap), in mengelwerken en tijdschriften, van 1595 tot 1865 uitgegeven in Nederland en zijne Overzeesche Bezittingen, ter perse bezorgd door W. N. du Rieu. Amst., 1877—1880. 2 deelen. 8o.

J. A. van der Chijs, Inventaris van 's Lands Archief te Batavia (1602—1816). Zamengesteld en uitgegeven op last van de Nederl.-Indische regering. Batavia, 1882. 4o.

Realia. Register op de resolutiën van het kasteel Batavia. 1632—1805. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootsch. v. Kunsten en Wetenschappen. Leiden, 's Hage en Batavia, 1882—1886, 3 dln. 4o.

Dagh-Register gehouden int Casteel Batavia vant passerende daer ter plaetse als over geheel Nederlandts-India. Anno 1624—1629; 1631—1634; 1636; 1637; 1640—1645; 1647—1648; 1653; 1659; 1661; 1663—1677. 's Gravenh. en Batavia, 1887—1904. 24 deelen. gr. 8o.

Deze „Dagh-Registers" zijn uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, met medewerking van de Nederlandsch-Indische regeering en onder toezicht van J. A. van der Chijs, met uitzondering van de jaarg. 1624—1629; 1631—1634; 1636; 1637; 1641—1642; 1643—1644; 1644—1645 en 1647—1648, welke uitgegeven zijn door het Departement van Koloniën, achtereenvolgens onder toezicht van J. E. Heeres, H. T. Colenbrander en J. de Hullu.

W. P. Groeneveldt, Catalogus der archeologische verzameling van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, met aanteekeningen omtrent de op verschillende voorwerpen voorkomende inscripties en een voorloopigen inventaris der beschreven steenen door J. L. A. Brandes. Batavia, 1887. 8o.

De opkomst van het Nederlandsch gezag in Oost-Indië. Verzameling van onuitgegeven stukken uit het oud-koloniaal archief. (Eerste reeks). Deel I—XIII. Bewerkt door J. K. J. de Jonge en M. L. van Deventer. 's Gravenh. en Amsterd, 1862—1888. 13 dln. — Alphabetisch register, bewerkt door J. W. G. van Haarst. 's Gravenh., 1888. — Samen. 14 dln. 8o.

De opkomst van het Nederlandsch gezag in Oost-Indië. Verzameling van onuitgegeven stukken enz. Tweede reeks: Buitenbezittingen. (Ook onder den titel: Bouwstoffen voor de geschiedenis der Neder-

landers in den Maleischen Archipel). Uitgegeven en bewerkt door P. A. Tiele en J. E. Heeres. Deel I—III. 's Gravenh., 1886—1895. 3 dln. 8o.

N. P. van den Berg, Uit de dagen der Compagnie. Geschiedkundige schetsen. Haarlem, 1904. 8o.

A. J. A. Gerlach, Fastes militaires des Indes-Orientales Néerlandaises. Zalt-Bommel, 1859. Met kaarten, platen en portretten. gr. 4o.

Lassen's Geschiedenis van den Indischen Archipel door A. W. de Klerck. Utrecht, 1862. 8o.

A. Pompe, Geschiedenis der Nederlandsche Overzeesche Bezittingen, geschetst ten dienste van het onderwijs en van hen, welke zich naar die gewesten begeven. Kampen, 1863. 8o.

(H. J. Nassau), Eenige aanteekeningen omtrent Neerlandsch Indië en andere koloniën, in verband en zamenhang met de algemeene geschiedenis, meer bijzonder met de vaderlandsche historie. 2e, omgewerkte druk. Assen, 1865. 8o.

G. Lauts, Geschiedenis van de veroveringen der Nederlanders in Indië tot den tegenwoordigen tijd. Kampen, Z. j. (1871). 3 dln. 8o.

J. J. Meinsma, Geschiedenis van de Nederlandsche Oost-Indische Bezittingen. Delft, 1872—1875. 2 dln. 8o.

A. J. A. Gerlach, Nederlandsch Oost-Indië. 's Gravenh., 1874. 8o.

Neerlands heldenfeiten in Oost-Indië, bewerkt naar Les fastes militaires des Indes Orientales van A. J. A. Gerlach. Met portretten, plans en kaarten. 's Gravenh., 1876. 3 dln. 8o.

W. G. Brill, Nederland en de Oostersche volken. Opnieuw uitgegeven met voorrede van J. H. Gunning. Leiden, 1889. 8o.

A. J. A. Gerlach, Onze Oost. Geschiedkundige schetsen. 's Gravenh., 1892. 8o.

J. P. I. Dubois, Vies des gouverneurs généraux, avec l' abrégé de l' histoire des établissemens Hollandois aux Indes Orientales. La Haye, 1763. 4o.

M. A. van Rhede van der Kloot, De Gouverneurs-Generaal en Commissarissen-Generaal van Nederlandsch-Indië, 1610—1888, historisch-genealogisch beschreven. Met wapen-afbeeldingen door M. J. Lion. 's Gravenh., 1891. kl. fol.

H. J. Bool, De Oost-Indische Compagnie en hare Gouverneurs-Generaal. (Overgedrukt uit De Tijdspiegel, 1883). 8o.

A. Huysers, Het leeven van Reinier de Klerk, Gouverneur generaal van Nederlands Indie. Met een fraaye kaart der platte grond van Batavia en eenige bylagen. Utrecht, 1788. 8o.

H. M. C. van Oosterzee, Reinier de Klerk, Gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie (1777—1780). (In Cassandria, Zeeuwsch jaarboekje voor 1859). 8o.

H. J. Bool, Oost-Indië na den val der Compagnie. (Overgedrukt uit de Tijdspiegel. 1888). 8o.

P. Mijer, Jean Chrétien Baud geschetst. (1789—1859). Utrecht, 1878. 4o.

E. Cruyplants, Histoire de la participation des Belges aux campagnes des Indes Orientales Néerlandaises sous le Gouvernement des Pays-Bas (1815—1830). Avec cartes et portrait. Brux., 1883. 8o.

De opkomst van het Nederlandsch gezag over Java (1610—1811). Verzameling van onuitgegeven stukken uit het oud-koloniaal archief. Uitgegeven en bewerkt door J. K. J. de Jonge en M. L. van Deventer. 's Gravenh. en Amst., 1869—1888. 10 dln. 8o.

Deel 4—13 van het werk De opkomst van het Nederlandsch gezag in Oost-Indië enz., zie hiervoor bladz. 331.

Het Nederlandsch gezag over Java en onderhoorigheden sedert 1811. Verzameling van onuitgegeven stukken uit de koloniale en andere archieven. Uitgegeven en bewerkt door M. L. van Deventer. Deel I. (Tot 1820). 's Gravenhage, 1891. 8o.

Th. Stamford Raffles, The history of Java. With a map and plates. London, 1817. 2 deelen. 4o.

J. Hageman JCz., Handleiding tot de kennis der geschiedenis, aardrijkskunde, fabelleer en tijdrekenkunde van Java. Batavia, 1852. 2 deelen. 8o.

J. Bahut, Felix Batel ou la Hollande à Java. La Haye, etc. 1869. 2 deelen. 8o.

M. L. van Deventer, Geschiedenis der Nederlanders op Java. Haarlem, 1886—1887. 2 deelen. 8o.

H. J. Bool, Hoe Java in ons bezit is gekomen. (Overgedrukt uit de Tijdspiegel, 1898). 8o.

Relation du massacre arrivé la nuit du 24 au 25 décembre 1783 à bord du vaisseau le Java. Extraite d' une lettre du Lieutenant Ingénieur Lusson à un de ses amis. Flessingue, 1784. 8o.

P. J. B. C. Robidé van der Aa, De groote Bantamsche opstand in het midden der vorige eeuw, bewerkt naar meerendeels onuitgegeven bescheiden uit het oud-koloniaal archief met drie officiëele documenten als bijlagen. 's Gravenh., 1881. 8o.

P. J. F. Louw, De derde Javaansche successie-oorlog. (1746—1755). Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia en 's Hage, 1889. 8o.

F. V. A. de Stuers, Mémoires sur la guerre de l' île de Java de 1825 à 1830. Avec atlas. Leyde, 1833. Met portr. en krt. 4o.

Verzameling van officiële rapporten betreffende den oorlog op Java in de jaren 1825—1830. Voorafgegaan door eenige aanmerkingen en mededeelingen omtrent denzelven, enz. door Nahuijs. Deventer, 1835—1836. 4 dln. 8o.

A. W. P. Weitzel, De oorlog op Java van 1825 tot 1830, hoofdzakelijk bewerkt naar de nagelaten papieren van Z. Exc. den Luit.-Gen. Baron Merkus de Kock. Breda, 1852—1854. Met krt. en houtsneden. 2 dln. 8o.

P. J. F. Louw, De Java-oorlog van 1825—30. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, met medewerking van de Ned. Ind. Regeering. Batavia, 1894—1904. 3 dln. 8o. Met atlas. 4o.

E. Netscher, De Nederlanders in Djohor en Siak, 1602 tot 1865. Historische beschrijving. Batavia, 1870. (Verhand. Bat. Gen. Deel 35). 4o.

E. Netscher, Padang in het laatst der 18e eeuw. (Verhand. Bat. Gen. Deel 41). 1880. 8o.

A. J. A. Gerlach, De tweede expeditie tegen Atjih. Eene bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis. (Overgedrukt uit De Tijdspiegel, 1875 en 1877). 8o.

W. Cool en **G. B. Hooijer,** Eene schoone bladzijde uit Atjeh's geschiedenis, met een voorwoord van generaal K. van der Heijden. 's Gravenh., 1889. Met kaart. 8o.

L. C. D. van Dijk, Neêrland's vroegste betrekkingen met Borneo, den Solo-archipel, Cambodja, Siam en Cochin-China. Een nagelaten werk. Met een levensschets en inleiding van G. W. Vreede. Amsterd., 1862. 8o.

M. T. H. Perelaer, De Bonische expeditiën. Krijgsgebeurtenissen op Celebes in 1859 en 1860. Volgens officiëele bronnen bewerkt. Met portret, platen, kaarten en terrein-schetsen. Leiden, 1872. 2 deelen. 8o.

B. Erkelens, Geschiedenis van het rijk Gowa. (Verhand. Batav. Gen. Deel 50). gr. 8o.

Balie. Kort overzigt van zijnen toestand, geschiedenis, de jongste krijgsbedrijven, enz. (Opgehelderd door een kaartje en plaat). 's Gravenh., 1849. 8o.

J. A. van der Chijs, De vestiging van het Nederlandsche gezag over de Banda eilanden 1599—1621. Met eene kaart. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia en 's Hage, 1886. 8o.

m. Afrika.

P. G. Booms, Veldtogt van het Fransch-Afrikaansche leger tegen Klein-Kabylië in de eerste helft van 1851. Met eene itineraire en terreinschetsen. 's Hertogenb., 1852. 8o.

Reynier, De l'Égypte après la bataille d'Héliopolis, et considérations générales sur l' organisation physique et politique de ce pays. Avec une carte de la Basse-Égypte. Paris, 1802. 8o.

M. L. van Deventer, La Hollande et la Baie-Delagoa. Amsterd. en Utrecht, 1883. 4o.

Dagverhaal van Jan van Riebeek. 1651. (Uitgegeven door het Historisch Gezelschap te Utrecht). Utrecht, 1848. 8o.

Dagverhaal van Jan van Riebeek, Commandeur aan de Kaap de Goede Hoop. 1652—1662. Utrecht, 1884—1893. 3 dln. Met portr. 8o.

Lauts, De Kaapsche landverhuizers of Neerlands afstammelingen in Zuid-Afrika. Met eene kaart. Leyden, 1847. 8o.

Deux Protestations de citoyens Hollandais contre l'incorporation de la République Sud-Africaine, dite Trans-Vaal; suivies d'un appel à l'opinion publique de la Grande-Bretagne. (Juin 1877). Utrecht, 1877. 8o.

Theod. M. Tromp, Herinneringen uit Zuid-Afrika ten tijde der annexatie van de Transvaal. Met eene voorrede van C. M. Kan en eene kaart. Leiden, 1879. 8o.

Engeland en de Transvaal. (Met eenige wijzigingen overgedrukt uit het Handelsblad van 13 Maart 1881). 8o.

Engeland en de Transvaal. (Overgedrukt uit het Handelsblad van 7 April 1881). 8o.

Bartle Frere (Sir), Engeland's verantwoording. De Transvaalsche kwestie. Uit het Engelsch. Haarlem, 1881. 8o.

J. W. G. van Oordt, De Transvaalsche gebeurtenissen en de toekomst van Zuid-Afrika. Kollum, 1881. 8o.

J. A. Roorda Smit, Het goed recht der Transvaalsche Boeren. Met een kaartje. Utrecht, 1881. 8o.

J. A. Roorda Smit, Het goed recht der Transvaalsche Boeren. 2e druk met bijlagen en een kaartje. Utrecht, 1881. 8o.

F. Lion Cachet, De worstelstrijd der Transvalers aan het volk van Nederland verhaald. Met pln. en krt. 2e druk. Amst., 1883. 8o.

J. de Louter, De Transvaalsche deputatie. Utrecht, 1884. 8o.

Zuid-Afrikaansche Republiek. Officiëele bescheiden betreffende de Conventie van Londen gesloten 27 Februari 1884 tusschen de Republiek en de Engelsche regeering en wat haar vorafging en volgde. Getrouwe vertaling van het van regeeringswege afzonderlijk uitgegeven »Blue Book". Met oorspronkelijke kaart. Amsterdam, 1884. 8o.

J. de Fremery, The Transvaal. Reflections on Jameson's raid. (Reprinted from the Oakland Enquirer, 1896). 8o.

W. van Citters, Zuid-Afrika voor en na Dr. Jameson's inval in de Transvaal. 's Gravenhage, 1897. 8o.

G. L. Kepper, De Zuid-Afrikaansche Oorlog. Historisch gedenkboek. Leiden, 1899—1900. 4o.

Burenstreiche. Der Transvaalkrieg in der Karikatur. Mit 101 Karikaturen nach den berühmtesten Karikaturisten aller Länder. Berlin, 1900. 8o.

Neue Burenstreiche. Der Transvaalkrieg in der Karikatur aller Völker. Mit 175 Bildern. Berlin, 1900. 8o.

John Bull in Zuid-Afrika. Platen van Johan Braakensiek en anderen ontleend aan de Amsterdammer, Weekblad voor Nederland. Amsterd., 1900. 4o.

War in South Africa. The case for the British, by the Rev. James Stewart. The case for the Boers, by George W. van Siclen. (From »The Outlook." 1899). 8o.

G. W. van Siclen, American sentiment. A plébiscite upon the Boer war. 1900. 8o.

Bacon's new large scale map of the South African Republic (Transvaal), showing Orange Free State and Frontiers of British territories. London, 1899.

Politisch-militärische Karte von Süd-Africa zur Veranschaulichung der Kämpfe zwischen Buren und Engländern bis zur Gegenwart. Mit statistischen Begleitworten: Süd-Afrika vom politisch-militärischen Standpunkte, bearbeitet von P. Langhaus. Gotha, 1899. fol.

Kaart van het Oorlogsterrein in Zuid-Afrika. Uitgegeven met toestemming van de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek, bewerkt te Pretoria naar officiëele gegevens. Bijgewerkt tot half Mei 1900. Schaal 1 : 250.000. 1 blad.

Philips' Large Scale Military Map of the Seat of War in South Africa. Sheet 1. Orange Free State, W. and S. Frontiers. Sheet 2. Durban to Pretoria. Scale 12½ miles to 1 inch. London, 1900. 2 bln.

Gedenkschriften van Paul Krüger, gedicteerd aan H. C. Bredell en Piet Grobler. Geautoriseerde Nederlandsche uitgave, bewerkt door Frederik Rompel. (Premie van Het Nieuws van den Dag). Amsterd., 1902. 4o.

De strijd tusschen Boer en Brit. De herinnering van den Boerengeneraal Chr. R. de Wet. Met 120 platen en portretten. Amsterd., 1902. 4o.

n. Amerika.

W. Robertson, Geschiedenis van America. Uit het Engelsch vertaald (door P. Loosjes Az) Amsterdam, 1778 en 1801. 5 dln. 8o.

Washington Irving, Vie et voyages de Christophe Colomb. Traduction de l' Anglais par G. Renson. Paris, 1864. 3 dln. 8o.

Ferd. Cortes, Praeclara de nova maris oceani Hyspania narratio... De rebus et insulis noviter repertis... Tertia Ferdinandi Cortesii narratio. Norimbergae, 1524. fol.

J. de Laet, Historie ofte Jaerlijck Verhael van de verrichtinghen der Geoctroyeerde West-Indische Compagnie, zedert haer begin tot het eynde van 't jaer 1636; begrepen in 13 boecken ende met verscheyden koperen platen verciert. Leyden, 1644. fol.

W. Burck, Histoire des colonies Européennes dans l' Amérique. Traduite de l' Anglois. Paris, 1780. 2 dln. Met krtn. 8o.

Wysgeerige bespiegelingen over Amerika, of gewigtige stukken tot opheldering der historie van het menschdom. Deventer, 1771—1772. 3 dln. 8o.

Verslag van de dertiende zitting van het Internationale Congres van Americanisten, gehouden te New-York van 20—25 October 1902 (door L. C. van Panhuys). 's Gravenh., 1903. 8o.

Francis Parkman, Pioneers of France in the New World. (France and England in North America. Part first). Boston, 1901. 8o.

Francis Parkman, The Jesuits in North America in the seventeenth century. (France and England in North America. Part second). Boston, 1901. 8o.

Francis Parkman, La Salle and the discovery of the great West (France and England in North America. Part third). Boston, 1901. 8o.

Francis Parkman, The old régime in Canada. (France and England in North America. Part fourth). Revised, with additions. Boston, 1900. 8o.

Francis Parkman, Count Frontenac and New France under Louis XIV. (France and England in North America. Part fifth). Boston, 1900. 8o.

Francis Parkman, A half-century of conflict. (France and England in North America. Part sixth). Boston, 1902. 2 dln. 8o.

Francis Parkman, Montcalm and Wolfe. (France and England in North America. Part seventh). Boston, 1902. 2 dln. Met portretten en kaarten. 8o.

Francis Parkman, The conspiracy of Pontiac and the Indian war after the conquest of Canada. 10th edition, revised, with additions. Boston, 1901. Met krtn. 2 dln. 8o.

W. Gordon, The history of the rise, progress, and establishment of the independence of the United States of America: including an account of the late war; and of the thirteen colonies, from their origin to that period. London, 1788. 4 dln. 8o.

R. Hildreth, Geschiedenis van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, sedert de ontdekking van Columbus. Uit het Engelsch, met aanteekeningen door M. Keijzer. 's Gravenh., 1854—1858. 6 deelen. 8o.

E. Laboulaye, Histoire des États-Unis depuis les premiers essais de colonisation jusqu' à l' adoption de la constitution fédérale 1620—1789. 2me édition. Paris, 1867. 3 dln. 8o.

George Bancroft, History of the United States of America, from the discovery of the continent. In 6 volumes. Thoroughly revised edition. Boston, 1879. 6 dln. 8o.

Emery E. Childs, A history of the United States in chronological order from the discovery of America in 1492 to the year 1885, including notices of manufactures as they were introduced; of other industries; of railroads, canals, telegraphs, and other improvements; of inventions, important events, etc. New York, 1886. 8o.

Goldwin Smith, The United States. An outline of political history, 1492—1871. New York, 1893. Met kaart. 8o.

Histoire de la fondation des colonies des anciennes républiques, adaptée à la dispute présente de la Grande Bretagne avec ses colonies Américaines. Traduite de l' Anglais. Utrecht, 1778. 8o.

Voyages from Holland to America, A. D. 1632 to 1644, by David Peterson de Vries. Translated from the Dutch by Henry C. Murphy. New York, 1853. Met portret. 4o.

New Amsterdam Gazette, published monthly, by Morris Coster, Broadway, New York. (Vijf nummers van dit maandblad van de jaren 1885—1889 bevattende artikelen over Nederland en de Nederlanders in Europa en Amerika). 4o.

W. H. Arnoux, The Dutch in America. A historical argument. New York, 1890. 4o.

Cyrenus Cole, A bit of Holland in America. (With Illustrations). From: The Midland Monthly. 1895. 8o.

W. E. Griffis, »Makers of America." Sir William Johnson and the Six Nations. New York, 1891. 8o.

W. E. Griffis, The influence of the Netherlands in the making of the English Commonwealth and the American Republic. Boston, Mass. 1891. 8o.

Douglas Campbell, The Puritan in Holland, England, and America. An introduction to American history. New York, 1892. 2 dln. 8o.

Douglas Campbell, De Puriteinen in Nederland, Engeland en Amerika. Vertaald door J. W. G. van Maanen. Sneek, 1895—1896. 2 dln. 8o.

John Fiske, The Dutch and Quaker colonies in America. Boston and New York, 1899. 2 dln. 8o.

The Battle of Brooklyn, a farce in two acts, as it was performed on Long Island On Tuesday the 27th Day of August, 1776. By the Representatives of the Tyrants of America assembled at Philadelphia. New York, Printed for J. Rivington, in the Year of the Rebellion, 1776. Reprinted Brooklyn, 1873. 8o.

Only a few copies of this curious work have been reprinted for private distribution. Long Island publications, No. 1.

Centennial discourses. A series of sermons delivered in the year 1876, by the order of the General Synod of the Reformed (Dutch) Church in America. 2e edition. New York, 1877. 8o.

Pamphlets on the Constitution of the United States, published during its discussion by the people 1787—1788. Edited with notes and a bibliography by Paul Leicester Ford. Brooklyn, 1888. 8o.

Verzameling van stukken betreffende het eeuwfeest van Washington's inhuldiging als President der Vereenigde Staten op 30 April 1789.

The Washington Centenary celebrated in New-York, April 29, 30-May 1, 1889. Illustrations reproduced from The New York Graphic. New York, 1889. 8o.

Kruistogten van de Alabama en de Sumter. Scheepsjournaal van den kapitein R. Semmes, in dienst der Geconfedereerde Staten. Zwolle, 1865. 8o.

Andrew Carnegie, Amerika, ein Triumph der Democratie oder die Nordamerikanische Republik vor fünfzig Jahren und heute. Leipzig, 1886. 8o.

Andrew Carnegie, Triumphant democracy. Fifty years' march of the Republic. New-York, 1888. 8o.

Andrew Carnegie, De zegevierende Republiek. De vooruitgang van de Republiek der Vereenigde Staten van Amerika, gedurende een vijftigtal jaren. Uit het Engelsch in het Nederlandsch overgebracht door George W. van Siclen. New-York, 1891. Met portretten en plaat. 8o.

H. E. Dosker, Levensschets van A. C. van Raalte, een der vaders der » Scheiding " in Nederland en stichter der Hollandsche Koloniën in den Staat Michigan, Noord-Amerika. Nijkerk, 1893. Met portret. 8o.

D. Versteeg, De Pelgrim-Vaders van het Westen. Eene geschiedenis van de worstelingen der Hollandsche nederzettingen in Michigan, benevens eene schets van de stichting der kolonie Pella in Iowa. Grand Rapids, Mich., 1886. 8o.

Oration of Governor Hill, delivered at the bi-centennial celebration at Albany, July 22d, 1886. 8o.

In 1686 werd Albany tot stad verheven.

Souvenir of the Albany Bi-Centennial Celebration, July, 1886, containing the Official Programme with lithographs of the Great Historical Pageant, together with an account of the settlement and early history of Albany, chronol. table of important local events etc. Albany, 1886. gr. 4o.

The Albany. Thursday July 22nd. Bi-centennial number. 1686—1886. Met platen. gr. 4o.

Horace Spargue, Amsterdam. (County of Montgomery, New-York). A poem. Amsterdam, N. Y. 1860. 8o.

J. T. Bailey, An historical sketch of the City of Brooklyn, and the surrounding neigborhood, including the village of Williamsburgh, and the towns of Bushwick, Flatbush, Flatlands, New Utrecht, and Gravesend; to which is added an interesting account of the battle of Long Island. Brooklijn, 1840. Met kaart. 8o.

Henry R. Stiles, A history of the city of Brooklyn, including the old town and village of Brooklyn, the town of Bushwick, and the village and city of Williamsburgh. Brooklijn, 1867—1870. 3 dln. Met portr., pln. en krtn. 8o.

Brooklyn Daily Eagle Almanac. 1886—1889. Brooklyn, 1886—1889. 4 deelen. 8o.

Year Book of The Holland Society of Chicago, 1895—1896. Met portretten en platen. 4o.

G. H. Mandeville, Flushing, past and present: a historical sketch. Flushing, L. I. 1860. Met pln. 8o.

H. Onderdonk Jr., History of the First Reformed Dutch Church of Jamaica, L. I. (New York). With an appendix by Wm. H. De Hart. 1884. Met pln. en portretten. 8o.

D. Versteeg, Sketch of the early history of the Reformed Dutch Church of Bergen in Jersey City. New York, 1889. 8o.

G. M. Asher, A bibliographical and historical essay on the Dutch books and pamphlets relating to New-Netherland etc., with facsimiles of the map of New-Netherland by N. I. Visscher and of the three existing views of New-Amsterdam. Amsterd., Fred. Muller. 1854—67. 4o.

In Memoriam. Peter Minuit, first colonial governor and elder; Sebastian Jansen Krol, Jan Huyck, the krankenbezoekers; the Rev. Jonas Michaëlius, first minister; Jeremiah C. Lanphier, founder of the Fulton Street Prayer-Meeting. Presented at the Memorial Service, Middle Dutch Church. New York. 1900. 8o.

Memorial services in honor of Peter Minuit, first governor of New Netherlands, 1626—1632 and of New Sweden, 1638, held Tuesday, April 23, 1895, in the Court House, Dover, Delaware, under the auspices of the General Assembly. Edited by Chaplain Cort of the senate and Chaplain Murray of the House at Dover, Del., May, 1895. Dover, Del., 1895. 8o.

N. C. Lambrechtsen van Ritthem, Korte beschrijving van de ontdekking en der verdere lotgevallen van Nieuw-Nederland, weleer eene volkplanting van het gemeenebest der Vereenigde Nederlanden in America. Middelb., 1818. 8o.

Met eene kaart naar die in A. W. van der Donck, Beschrijving van Nieuw-Nederland, en eene andere door P. Schenk, 1705, benevens eene Ms. voorrede van den schrijver.

J. Miller, A description of the province and city of New York; with plans of the city and several forts as they existed in the year 1695. A new edition with an introduction and copious historical notes by John Gilmary Shea. New York. 1862. 4o.

H. Livingston Satterlee, The political history of the province of New York. New York, 1885. 8o.

F. Nagtglas, Oud en Nieuw Nederland. (Feuilleton in de Middelb. Courant, 2 en 3 Nov. 1885). fol.

Ecclesiastical records of the State of New York, published by the State under the supervision of Hugh Hastings. Albany, 1901—1902. 4 dln. 8o.

Mary L. Booth, History of the City of New York, from its earliest settlement to the present time. Illustrated with over one hundred engravings. New York, 1859. 8o.

William L. Stone, The centennial history of New York city, from the discovery to the present day. New York, 1876. 8o.

Gideon J. Tucker, Legends of the Netherlands, to which are added some legends of Manhattan Island. New York, 1892. 8o.

Kings' Handbook of New York City. An outline history and description of the American metropolis, with over one thousand illustrations. Planned, edited and published by Moses King. 2e edition. Boston, 1893. 8o.

Th. Roosevelt, New York. New edition. New York, 1895. Met plattegrond. 8o.

The Records of New Amsterdam from 1653 to 1674 Anno Domini. Edited by Berthold Fernow. New York, 1897. 7 dln. 8o.

Ch. W. Darling, New Amsterdam, New Orange, New York, with chronological data. 1889. 8o.

C. F. Hoffman, The pioneers of New York. An anniversary discourse delivered before the St. Nicholas Society of Manhattan, December 6, 1847. New York, 1848. 8o.

James W. Beekman, The founders of New York. An address delivered before the Saint Nicholas Society of the City of New York. New York, 1870. 8o.

J. Paulding, Affairs and men of New Amsterdam in the time of Governor Peter Stuyvesant. Compiled from Dutch manuscript records of the period. New York, 1843. 8o.

Theod. M. Banta, A Frisian family. The Banta genealogy. Descendants of Epke Jacobse, who came from Friesland, Netherlands, to New Amsterdam, February, 1659. New York, 1893. Met portretten en pln. 8o.

Jacob Steendam. A memoir of the first poet in New Netherland with his poems descriptive of the Colony. The Hague, 1861. Met portret. 8o.

J. W. Gerard, Anneke Jans Bogardus and her Farm. (In: Harper's New monthly Magazine. 1885). 8o.

Henry C. Murphy, Anthology of New Netherland or translations from the early Dutch poets of New York with memoirs of their lives. New York, 1865. Met portr. en facsim. 8o.

Memoir and poems of Jacob Steendam. — Memoir and poems of Henricus Selyns. — Memoir and poems of Nicasius de Sillè.

The New York Genealogical and Biographical Record. Vol. 17, no. 2. New York, 1886. Met portretten. 8o.

Banquet of the Chamber of Commerce of the State of New-York to the officers of the foreign and United States squadrons which escorted the Spanish caravels to the waters of New-York. New-York, 1893. 8o.

Nederland was hierbij vertegenwoordigd door het oorlogschip van Speijk, kapitein W. A. Arriens.

Th. A. Janvier, In Old New York. New York, 1894. Met kaarten en platen. 8o.

D. T. Valentine, Manual of the Corporation of the City of New York. 1857, 1862, 1865, 1866. New York, 1857—1866. 4 dln. Met portretten en pln. 8o.

J. Shannon, Manuel of the Corporation of the city of New York. 1868 and 1869. New York, 1868—1869. 2 dln. Met pln., krtn. en portr. 8o.

James W. Gerard, The old streets of New York under the Dutch. A paper read before the New York Historical Society. New York, 1875. 8o.

James W. Gerard, The Old Stadt Huys of New Amsterdam. A paper read before the New York Historical Society. New York, 1875. 8o.

F. E. Westbrook, The 200th anniversary of the erection of the building occupied as the Senate House of the State of New York in 1777. Kingston, N. Y., 1883. 8o.

The Charter of the City of New York. Chapter 378 of the laws of 1897, with a complete index, maps of borough districts and supplementary acts. 5th edition, published by the Brooklyn Daily Eagle. 1897. 4o.

Edward J. Runk, Annals of Greater New York. New York, 1897. 8o.

George W. van Siclen, Bearing of the Greater New York Charter upon real estate interests. New York, 1897. Met krtn. 8o.

Greater New York, its government, financial institutions, transportation facilities and chronology, including maps of Greater New York and the Borough of Manhattan. Issued by The Evening Post. New York, 1898. 8o.

Ceremonies on leaving the old and opening the new Produce Exchange. May 5th and 6th, 1884. New York. Met platen. 8o.

New York Charities Directory. A classified and descriptive directory to the charitable and beneficent Societies, institutions and churches of the City of New York. 6th edition. New York, 1895. Met platen. 8o.

New York Charities Directory. A classified and descriptive directory to the philanthropic and educational Societies and institutions and to the churches of the City of New York. 7th edition. New York, 1897. 8o.

New York Charities Directory. A classified and descriptive directory to the philanthropic, educational and religious resources of the City of New York. 12th edition. New York, 1902. 8o.

Souvenir of the Roman Catholic Orphan Asylums entertainments. New York, 1891—1892. 2 stn. 4o.

History of the School of the Collegiate Reformed Dutch Church in the City of New York from 1633 to 1883. 2nd edition, revised and enlarged. New York, 1883. Met pln., portretten en plattegond. 8o.

J. Greenleaf, A history of the churches of all denominations in the city of New York, from the first settlement to the year 1846. New York, 1846. 8o.

Year book of the (Collegiate) Reformed Protestant Dutch Church of the City of New York. 1881—1903. Met portretten. 23 dln. 8o.

D. Van Pelt, Pictures of early Church life in New York City. New York, z. j. Met pln. 4o.

The Holland Society of New York. Constitution, by-laws, officers and members. 1885—1886. New York, 1885—86. 2 dln. 8o.

Op Oranje-papier gedrukt.

Year book of the Holland Society of New York. $188^{6}/_{7}$, $188^{7}/_{8}$, $188^{8}/_{9}$, 1894—1904. Met pln., portr. enz. 14 dln. 8o.

The first annual dinner of the Holland Society of New York, Jan. 8, 1886. Met pln., portretten, muziek. 8o.

The second annual dinner of the Holland Society of New York, Jan. 27th, 1887. Spijskaart en Heildronken. Liederen. 3 stn. op Oranje-papier. 8o.

De liederen zijn 1. De Zilvervloot. A Song of the Beggars of the Sea. The music arranged for the Holl. Soc. by Piet Hein van der Weyde. English translation by Geo. W. van Siclen. — 2. Al is ons Landje nog zoo klein, Oranje boven al! Arranged with accompaniment for the piano forte for the Holl. Society by Piet Hein van der Weyde.

J. Howard Suydam, The Holland Society at Leyden. (The Christian Intelligencer. 1888). fol.

Vrij en blij! Happy and Free! Nieuw Oranje lied. (After a Folk Song of 1813). Translated by John R. Planten, Consul general. Arranged for the Holland Society of New York by Piet Hein van der Weyde. Pinkster, 1889. Op Oranje-papier. 8o.

Dutch Nursery Rhymes of Colonial Times. Edited by Mrs. M. P. Ferris. Dedicated to and published by The Holland Society of New York. 1890. Met pl. 8o.

Sixth annual dinner of The Holland Society of New-York. Spijskaart en heildronken. Jan. 13, 1891.

Met het portret van onze Koningin. Onderschrift: Health, long life, and happiness to Wilhelmina of Orange, Queen of the Netherlands!

Anniversary banquet of the Holland Society of New York. 1885—1892. Geïllustreerde spijskaart. Gedicht, getiteld Holland, door C. S. Vedder. 2 stn. 8o.

Holland Society Reception of the Commander and Officers of the Netherland's Warship Van Speijk. 1893. (Met portret van den Kapitein-ter-zee W. A. Arriens). 8o.

The Holland Society of New York. 14th annual dinner. January 11, 1899. Spijskaart, met illustratiën en het portret van Koningin Wilhelmina. 8o.

Saint Nicholas Society. Charter, constitution, by-laws and list of members of the Saint Nicholas Society of the City of New York. New York, 1884. 8o.

Saint Nicholas Club. Constitution, by-laws, officers and members of the St. Nicholas Club of the City of New York. 1886—1887. 8o.
Op Oranje-papier gedrukt.

An account of the banquet, given by the Saint Nicholas Society of the City of New York, on the occasion of the visit of the Netherlands Frigate »Prins van Oranje" at New York, May, 1852. New York, 1852. Met pl. en krtn. 8o.

Record of the semi-centennial anniversary of the St. Nicolas Society of the City of New York. 1885.

Saint Nicholas Society. Spijskaart en andere stukken betreffende het halve eeuwfeest van de stichting der St. Nicholas Society of the City of New York. (Op Oranje-papier gedrukt). 1885. 8o.

Saint Nicholas Society of the City of New York. Record of the dinner given in honor of the officers of H. N. M. Frigate » Van Speyk". New York, 1893. 8o.

Eleventh annual festival of the New England Society of Pennsylvania. 1891. Philadelphia, 1891. 8o.

The Philadelphia Record Almanac. 1888. 8o.

Banquet given by the learned Societies of Philadelphia September 17, 1887, closing the ceremonies in commemoration of the framing and signing of the Constitution of the United States. Philadelphia, 1888. Met pln. 8o.

- **Netherlands** Society of Philadelphia. Seventh annual banquet. Union League, January 24, 1898. 8o.

Pittsburgh, Pensylvania. U. S. A. Met platen. 8o.

J. J. Gurney, Een winter in de West-Indiën, beschreven in gemeenzame brieven aan Henry Clay van Kentucky. Naar den 4en druk, uit het Engelsch vertaald door C. J. Zweerts. Amsterd., 1843. 8o.

M. D. Teenstra, De Nederlandsche West-Indische eilanden in derzelver tegenwoordigen toestand. Amsterd., 1836—1837. 2 dln. 8o.

A. Telting, Bronnen voor de geschiedenis van de Nederlandsche Antillen in het Rijks-Archief te 's Gravenhage. (Overgedrukt uit het Verslag van het Genootschap te Willemstad, Curaçao). Amsterd., 1901. 8o.

Tafereel der omwenteling van Spaansch Amerika, door eenen inwoner van Zuid-Amerika. Naar het Fransch (door S. de Wind). Middelb., 1817—1818. 2 dln. 8o.

Willem Teellinck, Godes handt ter straffe ende ter verlossinghe enz. Voor-gestelt uyt Psalm 116: vers 12, 13, 14; welcke text te St. Salvador in Brasilien oock alder-eerst gepredickt is geweest, in wege van dankbaerheyt voor de victorie ons verleent over de Bahia de Todos los Santos. Middelb., 1624. 4o.

Casp. Barlaei Rerum per octennium in Brasilia et alibi nuper gestarum, sub praefectura Illustr. Comitis J. Mauritii Nassoviae etc. Comitis ... historia. Amstelodami, J. Blaeu. Met kaarten en pln. 1647. fol.

Journael ofte Historiaelse Beschrijvinge van Matheus van den Broeck, van 't geen hy selfs ghesien ende waerachtigh gebeurt is, wegen 't begin en de Revolte van de Portugese in Brasiel, als mede de conditie en het overgaen van de Forten aldaer. Amst., G. van Goedesbergen. 1651. Met krtn. en pln. 4o.

Accoord met de Staaten van Zeeland aangegaan wegens de koop en overneminge van de Colonie van Suriname; mitsgaders het Octroy van H. H. Mog.; Conditien tusschen de drie respective leden; en andere stukken de Societeyt van Suriname concernerende. Amsterdam. 4o.

Phil. Fermin, Tableau historique et politique de l' état ancien et actuel de la Colonie de Surinam et des causes de sa décadence. Maestricht, 1778. 8o.

Essai historique sur la colonie de Surinam, sa fondation, ses révolutions, ses progrès, depuis son origine jusqu' à nos jours etc. Avec l' histoire de la nation Juive Portugaise et Allemande y établie etc. Paramaribo, 1788. 2 stn. in 1 bnd. 8o.

Geschiedkundige beschrijving der Kolonie Suriname. (In de Surinaamsche Almanak voor het jaar 1820). Met 2 krtn. 8o.

Surinaamsche Almanak voor het jaar 1821. — Idem, voor het jaar 1831. 2 dln. 8o.

Hierin verschillende stukken betr. de geschiedenis en beschrijving van Suriname.

J. Wolbers, Geschiedenis van Suriname. Amsterd., 1861. Met portr. en facsim. 8o.

J. R. Thomson, Overzicht der geschiedenis van Suriname. 's Gravenh., 1901. 8o.

P. M. Netscher, Geschiedenis van de Koloniën Essequebo, Demerary en Berbice, van de vestiging der Nederlanders aldaar tot op onzen tijd. Met twee kaarten. Uitgegeven door het Prov. Utr. Gen. van Kunsten en Wetenschappen. 's Gravenh., 1888. 8o.

P. M. Netscher, Laatste levensjaren en liquidatie der Societeit van Berbice als particuliere handelsvennootschap 1815—1848. Nadere bijlage tot de Geschiedenis van de Koloniën Essequebo, Demerary en Berbice enz. ('s Gravenh., 1888). 8o.

Report and accompanying papers of the Commission appointed by the President of the United States »to investigate and report upon the true divisional line between the republic of Venezuela and British Guiana." Washington, 1897. 3 dln 8o. Met atlas. gr. 4o.

I. Historical. — II. Extracts from archives. — III. Geographical.

IV. Geschiedenis en Plaatsbeschrijving van België en Nederland.

A. BELGIË.

1. In het algemeen.

De Stassart, Discours sur l' étude de l' histoire des Provinces Belgiques. Bruxelles, 1817. 8o.

Inventaires des Archives de la Belgique, publiés par ordre du Gouvernement, sous la direction de M. Gachard. Bruxelles, 1837—1879. 8 vol. fol.

1. Inventaire des Cartes et Plans, manuscrits et gravés, qui sont conservés aux archives générales du royaume. Brux., 1848. fol.

2. Inventaire des archives des Chambres des Comptes, précédé d' une notice historique sur ces anciennes institutions. Tom. I—V. (Tom. IV et V par A. Pinchart). Brux., 1837—1879. 5 vol. fol.

3. Inventaire du Notariat général de Brabant et des protocoles qui y ont été réunis; suivie des inventaires des protocoles de notaires de l' ancien Duché de Brabant qui sont conservés dans différents dépôts publics, et précédé d' un exposé historique de l' ancienne législation belge sur le notariat; par L. Galesloot. Brux., 1862. fol.

4. Inventaire des archives de la Cour Féodale de Brabant, par L. Galesloot. Tome I. Brux., 1870. fol.

Gachard, Rapport sur les archives de la Chambre des comptes de Flandre, à Lille, et sur les travaux à y exécuter dans l' intérêt de l' histoire de la Belgique. Bruxelles, 1836. 8o.

Gachard, Notice des comptes en rouleaux conservés aux Archives Générales du Royaume. (Extrait du Compte Rendu de la Comm. Royale d' Histoire, t. VI, no. 1, 2me série). 8o.

Gachard, Rapport sur différentes séries de documents concernant l' histoire de la Belgique, qui sont conservées dans les archives de l' ancienne Chambre des Comptes de Flandre, à Lille. Brux., 1841. 8o.

Gachard, Rapport sur les documents concernant l' histoire de la Belgique, qui existent dans les dépôts littéraires de Dijon et de Paris. 1re Partie. Archives de Dijon. Brux., 1843. 8o.

Alph. Wauters, Table chronologique des chartes et diplômes imprimés concernant l' histoire de la Belgique, mise en ordre et publiée sous la direction de la Commission Royale d' Histoire. Bruxelles, 1866—1896. 9 tom. 10 vol. 4o.

Gachard, Notice sur une collection de manuscrits, connue à la Bibliothèque du Roi, à Paris, sous le nom des 182 Colbert. (Overdruk). 8o.

Gachard, Notice sur une collection de 180 volumes manuscrits concernant l' histoire de la Belgique, conservée à la Bibliothèque du Roi, à Paris. Bruxelles, 1835. 8o.

Gachard, Notice des manuscrits concernant l' histoire de la Belgique qui existent à la Bibliothèque Impériale à Vienne. Bruxelles, 1864. 8o.

Gachard, La bibliothèque des princes Corsini à Rome. Bruxelles, 1869. 8o.

Hierin vele stukken, belangrijk voor de geschiedenis der Nederlanden in de 16de eeuw.

Gachard, Les archives Farnésiennes à Naples. Bruxelles, 1869. 8o.

Gachard, Les archives du Vatican. Bruxelles, 1874. 8o.

Gachard, Les bibliothèques de Madrid et de l' Escurial. Notices et extraits des manuscrits qui concernent l' histoire de Belgique. Bruxelles, 1875. 4o.

Gachard, La Bibliothèque Nationale à Paris. Notices et extraits des manuscrits qui concernent l' histoire de Belgique. Bruxelles, 1875—1877. 2 dln. 4o.

J. B. Gramaye, Antiquitates Belgicae emendatiores, et auctae antiquitatibus Bredanis nunc primum editis. Accedunt hac editione Nicolai de Guyse Mons Hannoniae, Davidis Lindani Teneraemonda. Lovanii et Bruxellis, 1708. fol.

Hierin komen voor, met afzonderlijke paginatuur:

I. Antiquitates ducatus Brabantiae. Praefig. Compendium historiae Brabanticae. — II. Antverpiae antiquitates, et oppidorum, municipiorum, pagorum, dominiorum quae sub ea. — III. Antiquitates comitatus Flandriae. — IV. Namurcum. — V. Dav. Lindani De Teneraemonda libri III. — VI. Nic. de Guyse Mons Hannoniae metropolis, interjecta comitum Hannoniae chronologia brevi usque ad Philippum Secundum.

Collection de mémoires relatifs à l' histoire de Belgique. Bruxelles, par la Société de l' Histoire de Belgique. 1858—1874. 40 dln. 8o.

Deze werken zijn met hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Compte rendu des séances de la Commission Royale d' Histoire ou Recueil de ses Bulletins. (Thans onder den titel: Bulletin de la Commission Royale d' Histoire). Tomes I—LXXIV. Bruxelles, 1834—1905. 74 deelen. 8o.

Eerst verschenen in 5 seriën: 1re Série. Tomes I—XVI. 1834—1850; 2me Série. Tomes I—XII. 1851—1859; 3me Série. Tomes I—XIV. 1860—1872; 4 Série. Tomes I—XVII. 1873—1890; 5me Série. Tomes I—XI. 1891—1901; daarna met doorloopend deelcijfer: Tomes LXXI en volgende. 1902—1905.

Table générale du Recueil des Bulletins de la Commission Royale d' Histoire de Belgique (1re Série, tomes I—XVI), rédigée par E. Gachet. Bruxelles, 1852. 8o.

Gebonden achter het 16e deel der 1ste serie.

Table générale du Recueil des Bulletins de la Commission Royale d' Histoire de Belgique, rédigée par E. van Bruyssel. 2me Série, tomes I—XII. Bruxelles, 1865. 8o.

Table générale du Recueil des Bulletins de la Commission Royale d' Histoire de Belgique, rédigée par J. J. E. Proost. 3me Série, tomes I—XIV. Bruxelles, 1875. 8o.

Table générale du Recueil des Bulletins de la Commission Royale d' Histoire de Belgique (4me Série, tomes I—XVII), rédigée par J. Halkin et É Poncelet. Bruxelles, 1901. 8o.

Table générale chronologique et analytique des chartes, lettres, ordonnances, traités et autres documents contenus dans les 1re, 2e et 3e séries des Bulletins de la Commission Royale d' Histoire; par J. J. E. Proost. Brux., 1874. 8o.

Table chronologique des documents que contiennent les dix-sept séries des Analectes historiques publiés par Gachard. Bruxelles, 1871. 8o.

Deze Analectes historiques zijn uitgegeven in de 2e en 3e serie der Bulletins de la Comm. Roy. d' Histoire.

E. van Bruyssel, Table générale des notices concernant l' histoire de Belgique publiées dans les Revues Belges, de 1830 à 1865. Bruxelles, 1869. 8o.

Collection de Chroniques Belges inédites, publiée par la Commission Royale d' Histoire de Belgique. Bruxelles, 1836—1903. 105 dln. 4o.

Rijmkronijk van Jan van Heelu, uitgegeven met ophelderingen en aanteekeningen van J. F. Willems; 1836.

Chronique rimée de Philippe Mouskés, publiée par le baron de Reiffenberg, 2 vol., 1836—1838; Suppl., 1845.

Corpus Chronicorum Flandriae, edidit J. J. De Smet, 4 vol., 1837—1865.

Brabantsche Yeesten, of Rijmkronijk van Braband, door Jan De Klerk van Antwerpen, 3 vol., 1839—1869. (Les deux premiers par Willems, le 3me par J. H. Bormans).

Monuments pour servir à l' histoire des provinces de Namur, de Hainaut et de Luxembourg. (Les tomes I, IV, V, VII et VIII ont été publiés par le baron de Reiffenberg): Tome I. Chartes de Namur et de Hainaut; 1844. — Tome II. Cartulaire de Cambron, publié par J. J. de Smet; 1869. — Tome III. Cartulaires de Hainaut: suite et fin; par L. Devillers; 1874. - Tomes IV et V. Le Chevalier au Cygne et Godefroid de Bouillon; 1846 et 1848. — Tome VI. 1re part.: suite du Chevalier au Cygne et Godefr. de Bouillon, par Ad. Borgnet, 1854; 2me partie: Glossaire, par Ém. Gachet et Liebrecht; 1859. — Tome VII. Gilles de Chin, poème; Chroniques monastiques; 1847. — Tome VIII. Autres chron. monastiques du Namurois et du Hainaut; 1848.

Documents relatifs aux troubles du pays de Liége, sous les princes-évêques Louis de Bourbon et Jean de Hornes, publiés par le chanoine de Ram; 1844.[1]

Relation des troubles de Gand sous Charles-Quint, suivie de 330 documents inédits sur cet événement, par Gachard; 1846.

Chronique de Brabant, par de Dynter, avec la traduction de Wauquelin; publiée par de Ram, 4 vol., 1854—1857.

Joannis Molani Historiae Lovaniensium libri XIV, publiés par de Ram: part. I et II; 1861.

Chronique de Jean de Stavelot, par A. Borgnet, 1861; Table des matières, par S. Bormans.

Chroniqne de Jean d'Outremeuse, par A. Borgnet: t. I, II, III et V, 1864—1867; par S. Bormans: t. IV et VI, 1877—1880; Introduction et Table des matières, 1887.

Table chronologique des chartes et diplômes imprimés concernant l'histoire de la Belgique, par A. Wauters: t. I à IX, 1868—1896.

Chroniques relatives à l'histoire de la Belgique sous les ducs de Bourgogne, publiées par le baron Kervyn de Lettenhove: t. I, 1870; t. II, 1873, t. III, 1876.

Cartulaire de l'abbaye de Saint-Trond, publié par Ch. Piot: t. I, 1870; t. II, 1875.

Collection des voyages des souverains des Pays-Bas, publiée par Gachard: t. 1, 1876; t. II, 1874; par Gachard et Piot, t. III, 1881; par Piot, t. IV, 1882.

Les Bibliothèques de Madrid et de l'Escurial. Notices et extraits des manuscrits qui concernent l'histoire de Belgique, par Gachard; 1875.

Codex Dunensis sive Diplomatum et chartarum medii aevi amplissima collectio, par le baron Kervyn de Lettenhove; 1875.

La Bibliothèque nationale à Paris. Notices et extraits des manuscrits qui concernent l'histoire de Belgique, par Gachard, 2 vol., 1875—1877.

Correspondance du cardinal de Granvelle, publiée par E. Poullet et Ch. Piot, 12 vol., 1876—1896.

Istore et Chroniques de Flandres, publiées par le baron Kervyn de Lettenhove, 2 vol., 1879—1880.

Chroniques de Brabant et de Flandre (en flamand), publiées par Ch. Piot; 1879.

Cartulaire de l'abbaye d'Orval, publié par le P. Goffinet; 1879. 1er supplément par A. Delescluse; 1896. 2me supplément par A. Delescluse et K. Hanquet; 1900.

Cartulaire des Comtes de Hainaut, par L. Devillers, 6 vol., 1881—1896.

Relations politiques des Pays-Bas et de l'Angleterre sous le règne

de Philippe II, par le baron Kervyn de Lettenhove, t. I—XI, 1882—1900.

Histoire des Troubles des Pays-Bas par Renon de France. 3 vol, 1889—1891.

Cartulaire de l'Église Saint-Lambert de Liége, publié par S. Bormans et E. Schoolmeesters, 4 vol., 1893—1900.

Le manuscrit Cotton Galba B. I. du British Museum de Londres. 1896.

Chartes de l'abbaye de Saint-Martin de Tournai, par A. d'Herbomez, 2 vol., 1898—1902.

Chartes du chapitre de Sainte-Waudru de Mons, par L. Devillers, 2 vol., 1899—1903.

Documents pour servir à l'histoire des Prix de 1381 à 1794, par H. Vanhoutte; 1902.

Les chartes de l'abbaye de Saint-Hubert, publiées par G. Kurth; t. I, 1903.

Actes de l'Université de Louvain, publiés par le chanoine E. Reusens; t. I (1432—1443), 1903.

Matricule de l'Université de Louvain, publiée par le chanoine E. Reusens; t. I (1426—1453), 1903.

N. B. De meeste dezer werken zijn op hunne plaats in dezen catalogus ingevoegd.

Lettres écrites par les Souverains des Pays-Bas aux États de ces provinces; depuis Philippe II jusqu' à François II (1559—1794); publiées par Gachard. Brux. et Leipzig, 1851. 8o.

Ferreoli Locrii Chronicon Belgicum ab anno 258 ad annum usque 1600 continuo perductum. Atrebati, Guil. Riverius. 1616. 4o.

Aub. Miraeus, Rerum Belgicarum Chronicon ab Julii Caesaris in Galliam adventu usque ad vulgarem Christi annum 1636, in quo Belgarum res Ecclesiasticae et Politicae. . rejectis fabulis, ex fide classicorum cujusque saeculi scriptorum ac veterum diplomatum ... illustrantur. Antverpiae, Guil. Lestaenius. 1636. fol.

Rerum familiarumque Belgicarum chronicon magnum, authore, ordinis S. Augustini canonicorum regularium, prope Nussiam religioso. Cui accessit Wippo, De Conradi Salici, imperatoris,

vita, unà cum tribus antiquitatum Fuldensium libris. Collectore ac editore Johanne Pistorio. Francofurti ad Moenum, C. Waechtlerus. 1654. fol.

(M. van Vaernewyck), Den Spieghel der Nederlandscher audtheyt. Inhoudende die constructie, oft vergaderinghe van Belgis. Waerinne men zien mach als in eenen claren Spieghel vele wonderlicke gheschiedenissen, die van alle oude tyden, over alle die weerelt geschiet sijn: maer bysonder in die Nederlanden enz. Ghendt, Gheeraert van Salenson. 1568. Met kleine houtsneden. fol.

M. van Vaernewyck, De historie van Belgis, diemen anders namen mach: den Spieghel der Nederlantschen audtheyt. Waer inne men zien mach, als in eenen clare spieghel, veel wonderlicke gheschiedenissen, die van alle oude tyden, over al die weerelt gheschiet zijn: maer bysonder in die Nederlanden, enz. Nu tweedemael ghedruct, ende in veel plaetsen ghecorrigiert, verbetert enz. Ghendt, Wed. G. van Salenson. 1574. Met houtsn. fol.

M. van Vaernewyck, De historie van Belgis, diemen anders noemen mach: den Spieghel der Nederlandschen oudtheyt enz. Nu van nieus in veel plaetsen ghecorrigiert, verbetert ende met noch een schoone ende zeer bequame tafel verciert. Brussel, F. de Hoeymaker. 1619. Met houtsneden. fol.

Aub. Miraeus, Elenchus historicorum Belgii, nondum typis editorum. Antv., Apud Hieron. Verdussium. 1606. 8o.

Aub. Miraeus, Rerum Belgicarum annales, in quibus Christianae religionis et variorum apud Belgas principatuum origines, ex vetustis tabulis Principumque diplomatibus haustae explicantur. Brux., J. Peperman. (1624). 8o.

Ch. Wastelain, Description de la Gaule-Belgique selon les trois âges de l'histoire, l'ancien, le moyen et le moderne, avec des cartes de géographie et de généalogie. Nouvelle édition, corrigée et augmentée de quelques remarques. Bruxelles, 1788. 8o.

Dewez, Histoire générale de la Belgique depuis la conquête de César. Brux., 1805—1807. 7 dln. 4 bdn. 4o.

Dewez, Abrégé de l' histoire Belgique. Brux., 1817. 8o.

Aug. Mauvy, Précis de l' histoire de la Belgique et des Belges. Brux., 1837. 8o.

P. A. F. Gérard, Notice sur les relations politiques de la Belgique avec la Hollande depuis la séparation des deux pays au 16e siècle jusqu' en 1830. Brux., 1875. 8o.

Henri Pirenne, Geschichte Belgiens. Deutsche Übersetzung von Fritz Arnheim. Band I. Bis zum Anfang des 14. Jahrhunderts. Band II. Bis zum Tode Karls des Kühnen (1477). Gotha, 1899—1902. 2 dln. 8o.

Henri Pirenne, Geschiedenis van België. I. Van de eerste tijden tot het begin der 14e eeuw. Vertaald naar de tweede, herziene en verbeterde Fransche uitgave door R. Delbecq. Antwerpen en Gent, 1902. 8o.

Des Roches, Histoire ancienne des Pays-Bas Autrichiens. Anvers, 1787. 2 deelen. Met kaart. 8o.

P. Blommaert, Aloude geschiedenis der Belgen of Nederduitschers. Gent, 1849. 8o.

Petri Divaei De Galliae Belgicae antiquitatibus liber I. Statum ejus quem sub Romanorum imperio habuit, complectens. Antverpiae, Ex officina Christ. Plantini. 1584. Met kaart. 8o.

P. Heuterus, Opera historica omnia; Burgundica, Austriaca, Belgica etc. Lovanii, 1651. fol.

Ch. Rahlenbeck, Les expositions Belges à la cour d' Elisabeth. 1558—1603. (Extrait de la Revue de Belgique). Bruxelles, 1880. 8o.

Abrégé historique du règne d' Albert et Isabelle, 1592—1602. Avec une introduction et des notes par A. Campan. Brux., 1867. 8o.

De Montpleinchamp, Histoire de l' Archiduc Albert, Gouverneur-général, puis Prince souverain de la Belgique. Brux., 1870. Met kaart. 8o.

J. Bochius, Historica narratio profectionis et inaugurationis Sereniss. Belgii Principum Alberti et Isabellae, Austriae Archiducum. Et eorum in Belgium adventus, rerumque gestarum et memorabilium, gratulationum, apparatuum et spectaculorum in ipsorum susceptione et inauguratione descriptio. Antverpiae ex Offic. Plantin., apud Joan. Moretum. 1602. Met pln. fol.

Aub. Miraeus, Serenissimi Alberti Belgarum principis elogium et funus. Bruxellis, Joan. Pepermanus. 1622. — Isabellae Sanctae. Bruxellis, Joan. Pepermanus. (1622). 8o.

P. de la Serre, Histoire curieuse de tout ce qui s' est passé à l' entrée de la reine mère du roy treschrestien dans les villes des Pays-Bas. Anvers, 1632. Met pln. fol.

Julius Chifletius, Aula sacra principum Belgii, sive commentarius historicus de Capellae Regiae in Belgio principiis, ministris, ritibus atque universo apparatu. Accedunt pro eadem Capella sacrae constitutiones et diarium officii divini Alberto et Isabella principibus, edente Joanne Chifletio. Antverpiae, ex officina. Plantiniana. 1650. 4o.

Ch. Rahlenbeck, Les Wallons de Tilly. (Extrait de la Revue de Belgique). Bruxelles, 1885. 8o.

Gachard, La Belgique sous Philippe V. Brux., 1867. fol.

Gachard, Histoire de la Belgique au commencement du 18e siècle. La Haye et Brux., 1880. 8o.

Ch. Rahlenbeck, La Belgique et les garnisons de la Barrière. Verviers. Z. j. 8o.

Ch. Steur, Précis historique de l'état politique, administratif et judiciaire, civil, religieux et militaire des Pays-Bas Autrichiens, sous le règne de Charles VI, depuis le traité d'Utrecht jusqu' à l'époque de l'inauguration de Marie-Thérèse. Brux., 1828. 4o.

L. van Ruckelingen, Belgie onder Maria-Theresia. Antw., 1858. 8o.

T. A. Verhaeghe, Jaerboeken der Oostenrykschе Nederlanden, van 1780 tot 1814. Opgesteld door eenen Tydgenoot. Gend, 1818. 8o.

Recueil des Représentations, Protestations et Réclamations, faites à S. M. I. par les Représentans et États des Provinces des Pays-Bas Autrichiens. Contenant la Joyeuse Entrée, aves les Additions, Édits et divers Traités de Paix, sur lesquels les mêmes réclamations sont étayées, en vertu desquels les Protestations et délibérations de divers États desdites Provinces ont été formées, à l'intervention des Conseils respectifs. (Avec Supplément). De l'Imprimerie des Nations. 1787—1790. 17 dln. in 9 bdn. 8o.

Recueil des mémoires sur le commerce des Pays-Bas Autrichiens, suivie d'un recueil complet des pièces relatives à la pêche nationale. De l'Imprimerie des Nations. 1787. 8o.

Historische en staetkundige gedenk-stukken der Oostenrykschе Nederlanden, door den Grave de N*** voorgedraegen aan Josephus den II. Uyt het Fransch overgezet ende vermeerdert door verscheyde stukken. Amst., z. j. 3 dln. 1 bnd. Met portr. en kaart. 8o.

Ch. Rahlenbeck, Joseph II en Belgique. (Extrait de la Revue de Belgique). Bruxelles, 1880. 8o.

L. P. J. van de Spiegel, Résumé des négociations, qui accompagnèrent la révolution des Pays-Bas Autrichiens; avec les pièces justificatives. Amst., 1841. 8o.

Reize door de Oostenrykschе Nederlanden, enz. gedaan door een voornaam Hollandsch vlugteling, in den jaare 1788. Behelzende veele egte bijzonderheeden, zo van Braband, als der Hollandsche vlugtelingen, derwaards uitgeweeken. Amsterd. 3 stn. 8o.

De Pradt, De la Belgique, depuis 1789 jusqu'en 1794. 2e édition corrigée. Brux., 1820. 8o.

W. A. Arendt, De Brabandsche Omwenteling van 1789—1790. Eene schets. Naar het Hoogduitsch. Amst., 1843. 8o.

Théod. Juste, La Révolution Brabançonne (1789). Brux., Z. j. Met platen. 8o.

C. Cortebeeck, De Fransche overheersching in België (van 1792 tot 1815). Bekroond door de Koninklijke Vlaamsche Academie. Gent, 1899. 8o.

Frans van den Bergh, De Fransche overheersching in België (van 1792 tot 1815). Bekroond door de Koninklijke Vlaamsche Academie. Gent, 1900. 8o.

Théod. Juste, Alexandre Gendebien, membre du gouvernement provisoire et du congrès national, d'après des documents inédits. Brux., 1874. 8o.

Van der Meere, Mémoires. Brux. et Utrecht, 1880. 8o.
Documents historiques sur l'orgine du Royaume de Belgique.

La Belgique actuelle au point de vue commercial, colonial et militaire. Programme de politique nationale. 3me édition augmentée. Bruxelles, 1889. 8o.

2. Verschillende gewesten en plaatsen.

a. Vlaanderen in het algemeen. West-Vlaanderen; Oost-Vlaanderen; Fransch-Vlaanderen.

J. de Saint Genois, Inventaire analytique des chartes des Comtes de Flandre, avant l'avènement des princes de la maison de Bourgogne, autrefois déposées au chateau de Rupelmonde, et conservées aujourd'hui aux archives de la Flandre-Orientale; précédé d'une notice historique sur l'ancienne trésorerie des chartes de Rupelmonde, et suivi d'un glossaire, de notes et d'éclaircissements. Gand, 1843—1846. 4o.

Inventaire-sommaire des archives départementales antérieures à 1790, commencé par A. et J. le Glay, continué par M. Desplanque. Nord. Archives civiles. Série B. Chambre des Comptes de Lille, Nos. 1 à 1560. Tom. I. Lille, 1865. 4o.

(E. de Coussemaker), Inventaire analytique de la Chambre des Comptes à Lille, publié par les soins et au frais de la Société Impériale des Sciences, de l' Agriculture et des Arts de Lille. Paris et Lille, 1865. 4o.

Victor Gaillard, Archives du Conseil de Flandre, ou recueil de documents inédits relatifs à l' histoire politique, judiciaire, artistique et littéraire, mis en ordre et accompagnés de notes et éclaircissements. Gand, 1856. 8o.

Dits die excellente Cronike van Vlaenderen, beghinnende van Liederick Buc den eersten Forestier tot den laetsten, die door haer vrome feyten namaels Graven van Vlaendren ghemaect worden, achtervolghende die rechte afcomste der voorsz. graven, tot desen onsen doorluchtichsten hoochgheboren Keyser Karolo enz. (Door Andr. die Smet). Geprent Tantwerpen, by my Willem Vorsterman. (1531). Met houtsneden. fol.

P. d' Oudegherst, Les chroniques et annales de Flandres, contenantes les héroicques et très victorieux exploicts des Forestiers et Comtes de Flandres, et les singularités et choses mémorables advenues audict Flandres, depuis l' an 620 jusques à l' an 1476. Anvers, Christ. Plantin. 1571. 4o.

Chronyke van Vlaenderen, vervattende haere vindinge, naem, eerste apostelen van het Christengeloof, haer eerste bestierders, fondatien en stichten, als ook eene generaele beschryvinge van g'heel haer Bestreck, ... en eyndelyk alle de ghedenckweerdighste geschiedenissen ... tot 't eynde des Jaers 1725. Verrijckt met beeld-schetsen ... in 't coper gesneden. Uyt oude schriften opgeheldert door N. D. (Nic. Despars) en F. R. Brugge, 1726—1736. 3 dln. in 4 bdn. fol.

J. O. Delepierre, Chroniques, traditions et légendes de l' ancienne histoire des Flandres. Bruges, 1834. 8o.

Philippe Mouskés, Chronique rimée, publiée par le Baron de Reiffenberg. Bruxelles, 1836—1838. Avec Supplément. Bruxelles, 1845. 2 vol. Met pln. 4o.

Recueil des Chroniques de Flandre, publié sous la direction de la Commission royale d' histoire par J. J. de Smet. (Ook onder den titel: Corpus Chronicorum Flandriae. Ed. J. J. de Smet). Bruxelles, 1837—1865. 4 vol. 4o.

Cronicque de Flandres. Bruges, 1839—1864. 4o.

Les Chronikes des Contes de Flandres, texte du 13me siècle, publié pour la première fois d' après un manuscrit de la bibliothèque nationale à Paris. Bruges, 1849. 4o.

Istore et Croniques de Flandres, d' après les textes de divers manuscrits, par Kervyn de Lettenhove. Bruxelles, 1879—1880. 2 vol. Met pl. 4o.

Jehan Froissart's Cronyke van Vlaenderen enz. Zie de Afdeeling: Nederlandsche Taal en Letterkunde.

J. Meyerus, Commentarii sive Annales rerum Flandricarum libri XVII. Opus novum et nunquam antea typis evulgatum, cum Indice rerum et materiarum copiosissimo. Antverpiae. 1561. fol.

J. Meyerus, Rerum Flandricarum tomi X. Brugis, 1842. 4o.

Em. Sueyro, Anales de Flandes. Anvers, En casa de Pedro y Juan Beleros. 1624. Met portr. fol.

Jac. Marchantii Flandria commentariorum lib. IIII descripta, in quibus de Flandriae origine, commoditatibus, oppidis, castellaniis, ordinibus, magistratibus, indigenisque ... aliisque memorabilibus tractatur. Antverpiae, ex officina Plantiniana. 1596. 8o.

Historiae Flandricae synopsis ab Anonymo Scriptore Flandriae Generosae titulo circa annum 1562 exhibita: anno 1643 cum breviss. G. Galopini scholiis primum edita: cum iisdem nunc, aliisque amplioribus, et perpetuo usque ad annum 1482 supplemento luci reddita studio J. N. Paquot. Brux., 1781. 4o.

P. d'Oudegherst, Annales de Flandre, enrichies de notes et de plusieurs chartres et diplomes, avec un discours préliminaire servant d'introduction par Lesbroussart. Gand, 1789. 2 vol. 8o.

L. A. Warnkoenig, Histoire de la Flandre et de ses institutions civiles et politiques, jusqu'à l'année 1305. Traduite de l'Allemand, avec corrections et additions de l'auteur, par A. E. Gheldolf. Brux., 1835—1851. Met krtn., tab. en facsim. 4 vol. 8o.

L. A. Warnkoenig, Histoire de la Flandre et de ses institutions civiles et politiques, jusqu'à l'année 1305. Traduite de l'Allemand, avec corrections et additions de l'auteur, par A. E. Gheldolf. Tome I—V. Bruxelles et Paris, 1835—1864. 5 dln. 8o.

J. P. van Male, Geschiedenis van Vlaenderen, van het jaer 1566 tot de vrede van Munster Thans voor de eerste mael uitgegeven door F. van de Putte. Brugge 1842. 4o.

(Kervyn de Lettenhove), Histoire de Flandre, depuis le gouvernement des forestiers jusqu' à la mort de Léopold II. 792—1792. Bruxelles, 1847—1850. 6 vol. 8o.

Jac. Malbrancq, De Morinis et Morinorum rebus. Tornaci Nerviorum, Ex Officina Adriani Quinque. 1639—1654. 3 vol. met pln., krtn. en tabellen. 4o.

M. van Vaernewijck. Vlaemsche Audtvremdicheyt: Inhoudende veel wonderderlicke (*sic*) antiquiteyten, van der natuere, ghelegentheyt, oorsprongh ende eerste Fondatien des seluen Landts, met meer ander ghenougelicke en vremde dinghen: Al t' selue vergadert ghecomponeert ende Rhetorijckelicken ghestelt by Ballaeden, deur Marcus van Vaernewijck. Van nieus ouersien ende vermeerdert. Ghendt, Jan van Salenson. Z. j. 8o.

Corn. Martin. Les Généalogies et anciennes descentes des Forestiers et Comtes de Flandre, avec briéves descriptions de leurs vies et gestes, le tout recueilly des plus véritables, approvées et anciennes Croniques et Annales qui se trouvent, par Corneille Martin, Zélandoys. Et ornées de Portraicts, figures et habitz selon les façons et guises de leurs temps, ainsi qu' elles ont esté trouvées ès plus anciens tableaux, par Pierre Balthasar, et par luimesme mises en lumière. Anvers, P. Balthasar. (1580). Met houtsneden. fol.

Phil. de l' Espinoy, Recherche des antiquitez et noblesse de Flandres. Contenant l' histoire généalogique des Comtes de Flandres, avec une description curieuse dudit pays. La suitte des gouverneurs de Flandres, des grands-baillys etc. Un recueil des nobles et riches chastellenies etc. La police qui y at esté observée en la conduitte et gouvernement de l' Estat et villes etc. Enrichie de plusieurs figures. Douay, M. Wyon. 1631. fol.

J. Berthaut van Loo, De beschrijvinge der Forestiers ende Graven van Vlaenderen etc Den Slagh van Pavijen, 't innemen van Roome ... Hoe de 17 Nederlanden by den anderen gekommen, ... met de beroerten tot 1631. 's Graven-Hage, Aert Meuris. 1631. 4o.

Oliv. Vredius, Historiae Flandriae Christianae, ab Anno Christi 500, Clodovaei I. Francorum Regis XVI. usque ad Annum 767, Pepini Regis Franc. XVI. Brugis, z. j. fol.

Niet voltooid door 't overlijden van den schrijver.

C. C. et F. V., Genealogia Comitum Flandrensium, ex libro florido et chronico Aldenburgensi etc. Brugis, 1845. 4o.

Oliv. Vredius, Genealogia Comitum Flandriae a Balduino Ferreo usque ad Philippum IV. Hisp Regem variis sigillorum figuris repraesentata. Brugis, J. B. et L. Kerchovius. 1642—1643. 2 tomi in 1 vol. fol.

Oliv. Vredius, Sigilla Comitum Flandriae et inscriptiones Diplomatum ab iis editorum, cum expositione historica. Brugis, J. B. Kerchovius. 1639. fol.

Met het voorgaande in één band.

Oliv. Vredius, Historiae Comitum Flandriae pars I. Flandria Ethnica a primo consulatu Caj. Jul. Caesaris usque ad Clodovaeum primum Francorum regem per DLIV annos. Brugis, L. Kerchovius. 1650. fol.

Oliv. de Wree, De Seghelen der Graven van Vlaenderen ende voor-schriften van hunne Brieven histori-wys uyt-gheleyt eerst in 't Latijn, ende nu in het Vlaemsch. Brugghe, J. B. en L. van den Kerchove. 1640. fol.

Histoire des Comtes de Flandre, depuis l'établissement de ses Souverains jusques à la paix générale de Riswick en 1697. Nouvelle édition. La Haye, 1731. 8o.

L. C. Bethmann, Lettre à M. l'Abbé Carton sur les généalogies des Comtes de Flandres, considérées comme sources de notre histoire. Bruges, 1849. 4o.

Wegener, Vie de Charles-le-Bon, dissertation traduite du Danois par un Bollandiste. Bruges, (1842). Met afbeeldingen. 4o.

E. Varenbergh, Épisodes des relations extérieures de la Flandre. Guillaume de Deken, le bourgeois négociateur (1317—1328). Bruxelles, 1871.

Philippide de Guillaume-le-Breton. Extraits concernant les guerres de Flandre. Texte Latin et Français. Avec une introduction et des notes par O. Delepierre. Bruges, 1841. Met pl. 4o.

Le Cotton manuscrit Galba B. I. transcrit sur l'original par Edward Scott et annoté par L. Gilliodts-van Severen. Bruxelles, 1896. 4o.
Documents pour servir à l'histoire des relations entre l'Angleterre et la Flandre de 1341 à 1473.

Gedenckschriften van Mer Jan, Heere van Dadizeele, d. i. een registre beghinnen maken in 't jaer 1480, aengaende Jan, Heere van Dadiselle, ruddere, t. w.: een ghedeel van zynen levene, de heerlicheden, leenen ... mitsgaders vele andere diversche zaken etc. Voor de eerste maal uytgegeven (door de Société d'ém. de Bruges) naer het oorspronkelyk Handschrift. Brugge, 1850. 4o.

Exposition des trois États du Païs et Comté de Flandres, scavoir: du Clergé, de la Noblesse et des Communes. 1711. 8o.

J. J. van Hees van den Tempel, Beantwoording der prijsvraag over het stelsel der Gemeenten in het graafschap Vlaanderen, uitgeschreven door de Kon. Akad. van Wetenschappen te Brussel. Brussel, 1835. 4o.

Ant. Sanderi Hagiologium Flandriae, sive de sanctis ejus provinciae libri III. Insulis, Tussanus le Clercq. 1639. 8o.

H. Q. Janssen, De Kerkhervorming in Vlaanderen, historisch geschetst meest naar onuitgegeven bescheiden. Arnhem, 1868. 2 dln. 8o.

H. Q. Janssen, De Kerkhervorming in Vlaanderen, historisch geschetst meest naar onuitgegeven bescheiden. Arnhem, 1868. 2 dln. 8o.
Met door den schrijver bijgevoegde schriftel. aanteekeningen.

H. Q. Janssen, Bescheiden aangaande de Kerkhervorming in Vlaanderen. Utrecht, 1877. 8o.
Werken der Marnix-Vereeniging. Serie III. Deel III.

H. Q. Janssen, Vlaanderen in 1570: eene schets hoe men er voor de hervorming leefde en stierf. No. 1 van Voor Driehonderd Jaren. Volksbladen ter herinnering aan de schoonste bladzijden uit onze geschiedenis. Harderwijk, 1870. 8o.

Ant. Sanderus, Flandria Illustrata, sive descriptio comitatus istius per totum terrarum orbem celeberrimi, III tomis absoluta. Coloniae Agrippinae, Corn. ab Egmondt et Soc. 1641. 3 tom. 1 vol. fol.

Ant. Sanderus, Verheerlykt Vlaandre, behelzende eene algemeene en nauwkeurige beschryving van dat graafschap en van zyne algemeene en byzondere wetten; alsmede eene chronologische en historische opvolging zyner graaven, tot op Karel VI ... Nevens de beschryving der steden, haare regeerings-vorm enz.... alsmede de beschryving der dorpen, vlekken, kasteelen enz. In 't Nederduytsch vertaald. Leyden, 1735. 3 dln. 2 bdn. Met kaarten en platen. fol.

O. Delepierre et **F. Priem**, Précis analytique des documents que renferme le dépôt des archives de la Flandre-Occidentale à Bruges. Série I. Tomes 1—3. Série II. Tomes 1—9. Bruges, 1840—1858. 12 vol. 8o.

Serie I, deel 1—3 en Serie II, deel 1 zijn bewerkt door O. Delepierre, Serie II, deel 2—9 door F. Priem. Serie II, deel 6—9 bevatten: Documents extraits du dépôt des archives de la Flandre-Occidentale.

Recueil de chroniques, chartes et autres documents concernant l'histoire et les antiquités de la Flandre-Occidentale, publié par la Société d'Émulation de Bruges. Bruges, 1839—1880. 28 dln. 4o.

De werken zijn met hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Annales de la Société d'émulation pour l'étude de l'histoire et des antiquités de la Flandre. 3e Série, tom. 1—10. 4e Série, tom. 1—6 et 7, livrais. 1—3. Bruges, 1866—1884. 8o.

F. H. d'Hoop, Tables générales des Annales de la Société d'émulation. Tom. I—IV, 1e Série, et tom. 1—XIII, 2e Série. Bruges, 1870. 8o.

C. Wynckius, Geusianismus Flandriae Occidentalis. Edidit F. van de Putte. Brugis, 1841. 4o.

Ook onder den titel: Histoire des Gueux- des Bois, écrite par Charles Wynckius, publ. par F. van de Putte. Bruges, 1841. 4o.

Ed. de Coussemaker, Troubles religieux du 16e siècle dans la Flandre maritime, 1560—1570. Documents originaux. Bruges, 1876. 4 deelen. 4o.

Beaucourt de Noortvelde, Jaerboeken van den Lande van den Vryen, zedert zyn eerste beginzelen tot en met den jaere 1784. Brugge, 1785. 3 dln. 8o.

Carte Topographique de la Province de Flandre Occidentale, à l'échelle de 1 : 40.000, construite par P. C. Popp, ancien Contrôleur du Cadastre, et publiée sous les auspices du Conseil Provincial. 1856. (Avec un Tableau statistique des villes et communes des Wateringues et Poldres, des Routes, des Rivières et Canaux etc.). fol.

In 6 bladen, elk blad breed 86 en hoog 62 c. M.

Marchal, Notice sur la carte géographique et héraldique du Franc de Bruges, ouvrage de Pierre Pourbus. Bruges, 1852. Met krt. 4o.

Bergen. — E. van den Bussche, Les vicomtes de Saint-Donat à Bergues. Bruges, s. d. 8o.

Blankenberg. — Jacq. Lambrecht, Le guide des étrangers à Blankenberghe, publié sous les auspices de l'administration communale. Précédé de l'origine des bains, étude historique par Em. van den Bussche. Blankenberghe, 1875. 12o.

Blankenberg. — E. van den Bussche, La pêche et les pêcheurs de Blankenberghe; moeurs et coutumes; recherches pour servir à l'histoire des industries maritimes sur la côte de Flandre. Bruges, 1877. 8o.

Brugge. — G. Cassander, Oratio in laudem urbis Brugensis. Gandavi, 1847. 4o.

Inwijdingsredevoering bij de opening der school voor literatuur, philosophie en theologie te Brugge in 1541.

Brugge. — Plan de Bruges et de ses fortifications à la fin du 18e siècle. Met kaart. 8o.

Brugge. — Une expertise de la tour des Halles, à Bruges, le 31 décembre 1722, publiée par D. van de Casteele. Avec deux planches. Bruges, 1869. 8o.

Brugge. — F. De Hondt, Notice sur la cheminée de la grande salle d'assemblée du magistrat du Franc de Bruges. Gand, 1840. Met afbeelding. 8o.

Brugge. — Ch. Verschelde, Les anciennes maisons de Bruges dessinées d'après les monuments originaux. Bruges, 1875. Met 40 platen. 4o.

Brugge. — J. de Damhouder, Van de grootdadigheyt der breedtvermaerde regeringhe van de stadt Brugge: met de plaets-beschrijvinge der selver stede; enz. Nu aldereerst in onse Tale overgeset, en vermeerdert door N. N. Amst., J. J. Schipper. 1684. 4o.

Brugge. — O. Delepierre, Renseignements sur la fabrication des draps à Bruges, depuis le 16e siècle jusqu' au 18e. Bruges, 1841. 4o.

Brugge. — Cartulaire de l' ancien Consulat d' Espagne à Bruges. Recueil de documents concernant le commerce maritime et intérieur, le droit des gens public et privé, et l' histoire économique de la Flandre. Par L. Gilliodts- van Severen. (1280—1777). Bruges, 1901—1902. 2 deelen. gr. 8o.

Brugge. — Cartulaire de l' ancienne estaple de Bruges. Recueil de documents concernant le commerce intérieur et maritime, les relations internationales et l' histoire économique de cette ville, par L. Gilliodts-van Severen. Tome I. Bruges, 1904. 8o.

Brugge. — Keuren 1441—1774, livre d' admission 1453—1574, et autres documents inédits concernant la Ghilde de St. Luc, de Bruges; suivis des Keuren de la corporation des peintres, sculpteurs et verriers de Gand 1541—1575. Le tout recueilli et annoté par D. van de Casteele. Bruges, 1867. 8o.

Brugge. — Bulletin du Comité Archéologique du Diocèse de Bruges. 1r Cahier. Bruges, 1853. Met pln. 4o.

Brugge. — Ch. Custis, Jaer-boecken der stadt Brugge, behelsende de gedenckweerdigste geschiedenissen, de welcke soo binnen de zelve stadt, als daar ontrent, voorgevallen zyn. 2e druck, gecorrigeert ende vermeerdert. Brugge, 1765. 3 dln. 8o.

Brugge. — La tryumphate et solemnelle entrée faicte sur le nouvel et joyeux advénement de... Charles, prince des Hespaignes,... en sa ville de Bruges, l' an 1515... rédigée en escript par maistre Kemp du Puys. Met pln. 4o.

Brugge. — Histoire véritable des choses les plus signales et mémorables qui se sont passées en la ville de Bruges et presque par toute la Flandre, soubs le Gouvernement de Charles de Croy, Prince de Chimay, etc. où bien-amplement sont contenues les

causes et les moyens par lesquels les villes de Bruges et de Dam, ensemble le territoir et pays du Franc, se sont réconciliés avec leur Prince et Seigneur naturel. Anno 1588. 4o.

Brugge. — Vray-Discours de ce qui est advenu en la Ville de Bruges, au mois de Juillet 1582. Contenant les moyens desquels le Roy Philippe d'Espaigne s'est voulu nouvellement servir, pour faire assassiner ... le Duc ... d'Anjou ... et ... le Prince d'Orange. Imprimé en l'an 1582. 4o.

De drie bovenstaande stukken zijn uitgegeven in de werken van de Société d'Émulation de Bruges.

Brugge. — E. van den Bussche, Flandre et Portugal. Mémoires sur les relations qui existèrent autrefois entre les Flamands de Flandre — particulièrement ceux de Bruges — et les Portugais. Bruges, 1874. 8o.

Brugge. — Histoire du diocèse de Bruges, publiée sous les auspices de François—René Boussen, évêque de Bruges. Ouvrage illustré des portraits de tous les évêques qui ont gouverné ce diocèse, par J. G. Canneel. Bruges, S. d. gr. fol.

Brugge. — Inventaire des Chartes, Bulles Pontificales, Priviléges et Documents divers, de la Bibliothèque du Séminaire Épiscopal de Bruges. Bruges, 1857. 4o.

Brugge. — Beschryvinge van de vreugde-teeckenen op den 3 Mey 1749 in het 600 jaerig Jubilé van het Heylig Bloedt onses Saligmaeckers het welck rust in de stad Brugghe in Vlaenderen. Brugghe, 1749. Met platen. 8o.

Brugge. — C. Carton, Essai sur l'histoire du S. Sang depuis les premiers siècles du Christianisme. Bruges, 1850. Met afbeeld. 4o.

Brugge. — Histoire de Notre-Dame de la Poterie (à Bruges). Bruges, 1843. Met platen. 4o.

Brugge. — Ambr. Keelhoff, Histoire de l'ancien couvent des ermites de Saint Augustin, à Bruges. Bruges, 1869. 4o.

Brugge. — Chronica monasterii Sancti Andreae juxta Brugas, Benedictini Ordinis, per Arnoldum Goethals, ejusdem monasterii monachum. Nunc primum edita. Gandavi, 1844. Met platen, portr. en facsim. 4o.

Ook onder den titel: Chronique de l'abbaye de Saint André lez-Bruges, publiée pour la première fois d'après le manuscrit de la Bibliothèque de la ville de Bruges.

Brugge. — Chronica monasterii Sancti Andreae juxta Brugas ordinis Sancti Benedicti ab Arnulpho Goethals ejusdem monasterii monacho conscripta, nunc primum accurate e codice bibliothecae Brugensis eruta, edidit W. H. Jacobus Weale. Brugis, 1868. 4o.

Brugge. — H. Q. Janssen, De Kerkhervorming te Brugge. Een historisch tafereel voor Christenen, die voedsel zoeken voor den geest en op Gods wegen letten. Rotterdam, 1856. 2 dln. 8o.

Brugge. — H. Q. Janssen, De Kerkhervorming te Brugge. Een historisch tafereel voor Christenen, die voedsel zoeken voor den geest en op Gods wegen letten. Rotterdam, 1856. 2 dln. in 1 bnd. 8o.

Met schriftel. aanteekeningen en bijvoegselen van de hand des schrijvers.

Duinen. — Cronica et cartularium monasterii de Dunis. Brugis, 1864. Met portr. en plattegr. 4o.

Duinen. — Codex Dunensis sive diplomatum et chartarum medii aevi amplissima collectio. Ed. J. B. M. C. Kervyn de Lettenhove. Brux., 1875. 4o.

Eversham. — Chronicon monasterii Evershamensis, conscriptum per Gerardum de Meestere, 1629. Collecta cura et studio duorum Dioec. Brug. Sacerdotum. Brugis, 1852. 4o.

Hemelsdale. — Chroniques et cartulaire de l'abbaye de Hemelsdaele, publiés par C. C. et F. V. Bruges, 1858. 4o.

Kortrijk. — Inventaire des archives de la ville de Courtrai, publié sous les auspices de l'administration communale par Ch. Mussely. Courtrai, 1858. 8o.

Kortrijk. — Speculum Beatae Mariae Virginis, ou Chronique et cartulaire de l'abbaye de Groeninghe à Courtrai, publié d'après les documents originaux, par F. van de Putte. Bruges, 1872. Met plattegr. 4o.

Kortrijk. — Cartulaire de l'ancienne Église collégiale de Notre Dame à Courtrai, publié sous les auspices de l'administration communale de cette ville par Ch. Mussely et E. Molitor. Gand, 1880. Met zegels. 4o.

Lisseweghe. — L. van Hollebeke, Lisseweghe, son Église et son Abbaye. Bruges, 1863. Met afbeeldingen. 4o.

Loo. — P. de Stoop, Notice sur l'Abbaye de Loo et inventaire de ses archives. Bruges, 1843. Met facsim. 4o.

Loo. — Cartulaire de l'Abbaye de Saint-Pierre de Loo de l'ordre de Saint Augustin, 1093—1794, publié par L. van Hollebeke. Bruxelles, 1870. Met pl. en plattegr. 4o.

Meenen. — Rembry-Barth, Histoire de Menin d'après les documents authentiques. Ouvrage orné de 8 plans et vues gravés. Bruges, 1881. 4 vol. 8o.

Monnikereede. — H. Q. Janssen, Monnikereede. (Overgedrukt uit Cadsandria. Jaarb. voor 1854). 8o.

Ostende. — E. Vlietinck, Een nachtelijke inval te Oostende op 5 October 1572. Oostende, 1888. 8o.

Ostende. — Ostendische und Sluysische belägerung. Dasz ist, Ausz-führliche Erzehlung, was von dem 20 May an, dieses 1604. jahrs, bis auff gegenwerdige Herbstzeit, sich inn und auszwendig der hart belegerten Statt Ostenden, zu beyden seiten zugetragen enz. (Zie den cat. van pamfl. no. 89). 1604. 4o.

Ostende. — H. L. van Haestens, Beschrijvinghe des machtigen Heyrtochts uyt Hollandt nae Vlanderen, gedaen by de ... Staten Generael der vereenichde Nederlanden. Van ghelijcken de bloedige

ende strenge belegeringe der Stadt Oostende enz. De tweede editie oversien, vergroot ende verbetert. Leyden, H. Haestens. 1614. Met krtn. en pln. 4o.

Ostende. — Ph. Fleming, Oostende. Vermaerde, gheweldighe, lanckduyrighe ende bloedighe beleghcringhe, bestorminghe ende stoute aenvallen: mitsgaders de manlijcke, cloecke ende dappere teghenweer ende defensie by den belegerden, meer dan drie volle jaren ghedaen, in de jaren 1601, 1602, 1603 ende 1604. 's Gravenh., A. Meuris. 1621. Met portr., krtn. en pln. 4o.

Ostende. — J. J. Bouwens, Nauwkeurige beschryving der oude en beroemde zee-stad Oostende, gelegen in Oostenryksch Vlaenderen; van haeren oorsprong, gelegentheyd, haven, kom, veranderingen, zee-vaerd, enz., belegeringen en andere merkweerdige gebeurtenissen van de vroegste tyden af tot het jaer 1787. Brugge, 1792. Met krtn. 4 dln. 4o.

Ostende. — C. A. van Sypesteyn, Het merkwaardig beleg van Ostende, 5 Juli 1601 — 22 September 1604. Met een kaart. 's Gravenh., 1887. 8o.

Ostende. — E. Vlietinck, Het oude Oostende en zijne driejarige belegering (1601—1604). Opkomst, bloei en ondergang, met de beroerten der 16e eeuw. Oostende, 1897. Met teekeningen, plattegronden, zichten, enz. 4o.

Ostende. — Kaarten van het beleg van Ostende. Zie den Catal. van pamfletten, no. 80 en 84.

Ostende. — A. van Deinse, Ostendes ramp, op den 19en September 1826. Een getrouw verhaal. Uitgegeven door J. P. Sprenger van Eijk. Rotterdam, 1826. Met kaart. 8o.

Oudenburg. — E. Feys et D. van de Casteele, Histoire d'Oudenbourg, accompagnée de pièces justificatives comprenant le cartulaire de la ville et de nombreux extraits des comptes communaux. Bruges, 1873. 2 dln. 4o.

Oudenburg. — Chronique du monastère d'Oudenburg, de l'ordre de S. Bénoit, publiée pour la première fois d'après un vieux

manuscrit, avec des notes et des éclaircissements par l'Abbé J. B. Malou. Bruges, 1840. Met pl. 4o.

Ook onder den titel: Chronicon monasterii Aldenburgensis. Edid J. B. Malou. Brugis, 1840. 4o.

Oudenburg. — Chronique du monastère d'Oudenbourg, de l'ordre de S. Bénoit, publiée pour la première fois d'après un manuscrit du 15e siècle, par l'abbé F. van de Putte. Gand, 1843. Met platen. 4o.

Ook onder den titel: Chronicon monasterii Aldenburgensis majus. Ed. F. van de Putte. Gandavi, 1843. Recueil de Chron. etc. publié par la Société d'Ém. de Bruges. 1e Série.

Poperingen. — Recueil des Chartes du prieuré de Saint-Bertin, à Poperinghe, et de ses dépendances à Bas-Warneton et à Couckelaere. Ed. F. H. d'Hoop. Bruges, 1870. Met facsim. 4o.

Rousbrugge. — E. van den Bussche, Histoire de Rousbrugge-Haringhe en Flandre. Gand, 1866. Met krtn., pln. en wapen. 4o.

Ter-Doest. — Chronique de l'abbaye de Ter Doest, par F. V. et C. C. Bruges, 1845. 4o.

Thourout. — P. Lansens, Geschiedenis van Thourout en Wynendaele, gestaefd door een aental tot dus verre onuitgegevene charters. Brugge, 1845. Met platen. 8o.

Veurne. — Pauwel Heinderycx, Jaerboeken van Veurne en Veurnambacht, uitgegeven door Edmond Ronse. Veurne, 1853—1854. 4 deelen. 4o.

Veurne. — Furor bellicus adversus Deum, sanctos ejus, et maxime venerabilem Eucharistiam enormi duorum militum Furnis sub Galliae rege praesidiariorum sacrilegio violatam A. D. 1650. In publicum datur per A. Destrompes, sub ductore patre Noberto. Brugis, 1659. (Opnieuw uitgegeven door de Société d'Ém. de Bruges). Brugis, 1859. 4o.

Veurne. — Chronicon et cartularium abbatiae Sancti Nicolai Furnensis, ordinis Premonstratensis, et Chronicon Bethaniae seu Domus

S. Joseph Furnensis; ediderunt F. V. et C. C. Brugis, 1849. Met platen. 4o.

Vormezeele. — Chronicon Vormeselense, per F. V. et C. C. Brugis, 1847. 4o.

Warneton. — Chronicon abbatiae Warnestoniensis, ordinis canonicorum regularium S. Augustini, ex actis quibusdam monasterii et ex auctoribus collectum, cura et studio duorum Dioec. Sacerdotum. Brugis, 1852. 4o.

Wevelghem. — Histoire de l'abbaye de Notre-Dame du Mont-d'Or à Wevelghem. Bruges, 1844. 4o.

Yperen. — I. L. A. Diegerick, Inventaire analytique et chronologique des chartes et documents appartenant aux Archives de la ville d'Ypres. Bruges, 1853—1859. 4 deelen. 8o.

Yperen. — Analectes Yprois, ou Recueil de documents inédits concernant la ville d'Ypres; publiés par I. L. A. Diegerick. Bruges, 1850. Met facsim. 4o.

Yperen. — Joyeuse Entrée de Philippe-le-Bon, duc de Bourgogne, dans sa bonne ville d'Ypres. — Entrées solennelles de quelques autres personnages remarquables. — Jacques Cavael et France vander Wichterne, peintres Yprois en 1400 et 1401. — Lettre à M. le président de la Société d'Émulation de Bruges (par I. L. A. Diegerick). Bruges, 1853. 8o.

Yperen. — I. L. A. Diegerick, Les drapiers Yprois et la conspiration manquée. Épisode de l'histoire d'Ypres (1428—1429). Bruges, 1856. 8o.

Yperen. — Correspondance des magistrats d'Ypres, députés à Gand et à Bruges pendant les troubles de Flandre sous Maximilien, duc d'Autriche etc. publiée par I. L. A. Diegerick. Bruges, 1853—1856. 3 stn. 8o.

Yperen. — Émolument d'un officier criminel en 1525. — Ce que coutait, en 1573, le Theatrum Orbis Terrarum d'Abraham Or-

telius. — Reconstruction d'une partie des halles d'Ypres, en 1676. Les moulin d'Ypres, en 1381. (Notes publiées par I. L. A. Diegerick. Bruges, 1857. 8o.

Yperen. — Relation de ce qui est arrivé à Ypres, depuis Juin 1566 jusqu' au mois d'août 1567. Bruges, 1844. 4o.

De tekst is in het Nederlandsch en heeft tot titel: Cort verhael van 't ghonne binnen de Stadt van Yperen en daer ontrent ghepasseert is de religie aengaende, 't zydert Juny 1566 tot ontrent half ougst 1567, confirmerende in eenighe poincten den heesch van den procureur general jegens den grave Egmont.

Yperen. — Historia Episcopatus Iprensis ex autographis Dni Gerardi de Meestere, collecta cura et studio duorum dioec. Brug. Sacerdotum. Brugis, 1851. 4o.

Yperen. — Les trois cartulaires de la prévôté ou abbaye de Saint-Martin à Ypres. Tom. I. Bruges, 1880. 4o.

Yperen. — A. Iweins, Esquisse historique et biographique sur Rythovius, premier évêque d'Ypres. Bruges, 1859. Met portr. en platen. 4o.

Yperen. — C. Carton, Biographie de Pierre Simons, évêque d'Ypres. Bruges, 1844. 4o.

Yperen. — L. van Hollebeke, L'abbaye de Nonnenbossche de l'ordre de Saint Benoit, près d'Ypres, 1101—1796, suivi du cartulaire de cette maison. Bruges, 1865. 4o.

Yperen. — H. Q. Janssen, De hervormde vlugtelingen van Yperen in Engeland, geschetst naar hunne brieven. Eene bijdrage tot de hervormings-geschiedenis van Yperen en Norwich. (Overgedrukt uit de Bijdragen tot de Oudheidk. en Gesch., inzond. van Z. Vlaand., deel II). 8o.

Met schriftel. aanteekeningen en bijvoegselen van de hand des schrijvers.

P. C. Vandermeersch, Inventaire des cartes et des plans, conservés aux archives de la Flandre-Orientale, accompagné de notes et d'éclaircissements. Gand, 1850. 4o.

F. de Potter en **J. Broeckaert**, Geschiedenis van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen. Deel 23—25. (Bazel, Belsele, Beveren, Burcht, Daknam, Doel, Elversele, Exaarde, St. Gillis, Haasdonk, Kalloo, Kemzeke, Kieldrecht, de Klinge, Kruibeke). Gent, 1877—1878. 3 dln. 8o.

A. J. L. van den Bogaerde, Het distrikt St. Nikolaas, voorheen Land van Waes, provincie Oost-Vlaanderen, beschouwd met betrekking tot deszelfs natuur-, staat- en geschiedkunde; gevolgd door eene bijzondere beschrijving van elke stad, dorp of gemeente in hetzelve gelegen. St. Nikolaas, 1825. 3 dln. 8o.

E. M. J. van der Vynckt, Les anciennes magistratures du Pays de Waes et leurs titulaires. Recherches historico-biographiques, annotées et analysées par le chev. de Schoutheete de Tervarent. (Extrait des Annales du Cercle Archéologique du Pays de Waes). St. Nicolas, 1867. 8o.

Schoutheete de Tervarent, Livre des feudataires des Comtes de Flandre au Pays de Waes aux 14e, 15e et 16e siècles, d'après les manuscrits de la Chambre des Comptes à Bruxelles, avec table onomastique et introduction. (Extrait). Saint-Nicolas, (1873). 8o.

Annalen van den Oudheidskundigen Kring van het Land van Waas. Deel I—XVIII. St. Nikolaas, 1861—1900. 18 dln. 8o.

Publications extraordinaires du Cercle Archéologique du Pays de Waas. No. 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10. St. Nicolas, 1864—1873. 8 dln. 8o.

1. De Schoutheete de Tervarent, Examen analytique d'un manuscrit de la famille Sanchez de Castro, (1711), rédigé et annoté au point de vue du Pays de Waes. — 2. Id., Recherches sur le séjour au Pays de Waes des familles De Burbure et Schoorman. 1864. — 3. Notice historique des établissements de bienfaisance de la ville de St. Nicolas, 1re partie. Le Berkenboom. 1865. — 5 *a*. Declaratio insigniorum utilitatum quae sunt in globo terrestri, coelesti, et annulo astronomico. Opuscule inédit de G. Mercator, publié et annoté par van Raemdonck. 1868. — 5 *b*. Adolf Siret, Het Land van Waes. 1868. — 8. Inhuldiging van het standbeeld van G. Mercator in 1871. —

9. Livre des feudataires des Comtes de Flandre au Pays de Waes aux 14e, 15e et 16e siècles, par de Schoutheete de Tervarent. 1873. — 10. Notice historique des établissements de bienfaisance de la ville de St. Nicolas. 2e partie. Les hospices des orphelins et des orphelines, par J. van Raemdonck. 1873.

Recueil d'inscriptions et pièces de vers, faites à l'occasion du voyage du Premier Consul dans le département de l' Escaut. Gand, An XI. 8o.

Aalst. — D. van de Casteele, Un détail touchant la bataille d' Othée ou les droits d' accises d' Alost. (Extrait du Bulletin de l' Institut archéologique liégeois). Liège, 1873. 8o.

Aalst. — Documents concernant la Corporation des Tapissiers, les Ghildes de Tir et les Chambres de rhétorique à Alost, publiés par D. van de Casteele. Bruges, 1873. 8o.

Deinze. — Alb. van den Abeele, Geschiedenis der stad Deinze. Gent, 1865. 8o.

Dendermonde. — Oudheidskundige Kring der stad en des voormaligen lands van Dendermonde. Gedenkschriften. Tweede reeks. Deel III en VII, afl. 1—3. Dendermonde, 1879 en 1898. 8o.

Dendermonde. — Alph. de Vlaminck, L' église collégiale Notre-Dame à Termonde et son ancien obituaire. Termonde, 1898—1900. 2 dln. 8o.

Cercle Archéologique de la ville et de l'ancien pays de Termonde. Publications extraordinaires. No. VIII.

Dendermonde. — Cartularium van het Begijnhof van Dendermonde, voorafgegaan van eene historische schets dezes gestichts door Jan Broeckaert. Dendermonde, 1902. 8o.

Oudheidk. Kring der stad Dendermonde. Buitengewone uitgaven. No. X.

Gent. — Prudent van Duyse et Edmond de Busscher, Inventaire analytique des chartres et documents appartenant aux archives de la ville de Gand. Gand, 1867. 4o.

Gent. — J. de Bast, L'ancienneté de la ville de Gand, établie par des chartes et par d'autres monumens authentiques. Gand, 1821. 4o.

Gent. — L. de Rycker, Het grondwettelijk bestuur van het oude Gent. Gent, 1880. 8o.

Gent. — Ant. Sanderi Gandavum sive Gandavensium rerum libri VI. Brux., Joan. Pepermanus. 1627. 4o.

Gent. — Ch. L. Diericx, Mémoires sur la ville de Gand. Gand, 1814—1816. Avec Appendice. 2 deelen. 5 bdn. Met krt. 8o.

Gent. — De Rekeningen der stad Gent. Tijdvak van Jacob van Artevelde 1336—1349. Uitgegeven op last der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde en Geschiedenis te Gent door Nap. de Pauw en Julius Vuylsteke. Deel I; II; III, 1. Gent, 1874—1882. 3 deelen. 8o.

Gent. — Julius Vuylsteke, Eenige bijzonderheden over de Artevelden in de XIVe eeuw. Gent, 1873. 8o.

Gent. — F. Nagtglas, De onthulling van het standbeeld van Jacob van Artevelde te Gent. 14 September 1863. (Overgedrukt uit het Leeskabinet, 1863). Met plaat. 8o.

Gent. — Relation des troubles de Gand sous Charles-Quint, par un anonyme; suivie de 330 documents inédits sur cet événement; par M. Gachard. Bruxelles, 1846. 4o.

Gent. — Justification du Magistrat de Gand, concernant les troubles religieux arrivés en cette ville du 30 juin 1566 au 7 mai 1567, publiée par D. van de Casteele. (Extrait des Annales de la Société d'Émulation pour l'étude de l'histoire et des antiquités de la Flandre, 1869). Bruges, 1869. 8o.

Gent. — Jan Frans de Jonghe (pater Bernardus), Ghendtsche geschiedenissen of chronyke van de beroerten en ketterye binnen en ontrent de stadt van Ghendt sedert 't Jaer 1566 tot het Jaer 1585.

Te samen gevoegt uyt verscheyde schriften van eventydige aenteekenaers, archiven van kloosters etc. En nu uyt diergelyke schriften ende geloofweerdigste schryvers zeer vermeerdert en verbetert (door J. Roothaere). Ghendt, 1752. 2 dln. 1 bnd. 8o.

Gent. — F. de Halewyn, Mémoires sur les troubles de Gand, 1577—1579. Publiés avec une introduction et des notes par Kervyn de Volkaersbeke. Brux. et La Haye, 1865. 8o.

Gent. — V. van der Haeghen. La conspiration pour délivrer Gand et la Flandre de la domination espagnole en 1631. (Extrait). Anvers, 1904. 8o.

Gent. — K. L. Diericx, Het Gends Charter-boekje, of Verzaemeling van oude Charters, waer van het meeste getal betreft den akkerbouw en het bestier der domaniale landstreken van de Abten der kloosters van S. Pieters en van S. Baefs, beyde gezeyd nevens Gend: juxta Gandavum; met eene lyste der overoude uytdrukkingen van welke in de gemelde Charters gebruyk gemaekt word. Gend. 1821. 8o.

Gent. — A. van Lokeren, Histoire de l'abbaye de Saint-Bavon et de la crypte de Saint-Jean à Gand. Gand, 1855. Met pln. 4o.

Gent. — (Serrure), Cartulaire de Saint-Bavon à Gand. 4o.

Gent. — Annales Abbatiae Sancti-Petri Blandiniensis, edidit F. van de Putte. (Ook onder den titel: Chroniques de l' abbaye de S.-Pierre à Gand). Gandavi; 1842. 4o.

Gent. — Chartes et documents de l'abbaye de Saint Pierre au Mont Blandin à Gand depuis sa fondation jusqu' à sa suppression, avec une introduction historique, publiés par A. van Lokeren. Gand, 1868—1871. 2 deelen. Met pln. 4o.

Gent. — Willem te Water, Historie der Hervormde Kerke te Gent, van haeren aenvang tot derzelver einde; mitsg. een kort verhael der Gereformeerde Doorluchtige Schoole te Gent. Zedert den Jaere 1578. tot het Jaer 1584. Hier zyn bygevoegt de Levens-beschryvingen der naemruchtigste Predikanten te Gent. Utrecht, 1756. 8o.

Gent. — J. Borsius, Onuitgegeven Brief van de afgevaardigden der Hervormde Gemeenten in Vlaanderen tot de onderlinge zamenkomst te Gent in 1579. (Overdruk). 8o.

Gent. — Kervyn de Volkaersbeke, Les églises de Gand. Gand, 1857—1858. 2 deelen. Met pln. 8o.

Gent. — E. Varenbergh, Souvenirs archéologiques de la ville de Gand. (Extrait du Messager des Sciences historiques de Belgique). Gand, 1871. 8o.

Gent. — Paul Fredericq, Note sur l'université Calviniste de Gand. (1578—1584). (Extrait de la Revue de l'Instruction Publique de 1878). Gand, 1878. 8o.

Middelburg. — K. Verschelde, Geschiedenis van Middelburg in Vlaenderen. Brugge, 1867. Met portr., pln. en krt. 8o.

Middelburg. — Testament de Pierre Bladelin, fondateur de Middelbourg en Flandre, 17 Mars 1472, par Ch. Verschelde. Bruges, 1879. Met portret. 8o.

Saint-Nicolas. — Inventaire général analytique des archives de la ville et de l'église primaire de Saint-Nicolas (Waes), publié sous les auspices du gouvernement par le chev. de Schoutheete de Tervarent. Brux., 1872. Met facsim. en pln. 8o.

E. van den Bussche, Bibliographie des Flamands de France. (Extrait du Bulletin du Comité flamand de France, t. IV). Lille. 8o.

J. Buzelinus, Gallo-Flandria sacra et profana: in qua urbes, oppida, regiunculae, municipia et pagi praecipui Gallo-Flandrici tractus describuntur; horumque omnium locorum antiquitates, religio, mores etc. proponuntur. Dein Annales Gallo-Flandriae. Duaci, M. Wyon. 1625. fol.

Baldericus, Chronicon Cameracense et Atrebatense, sive historia utriusque ecclesiae, III. libris ab hinc DC. fere annis conscripta. Nunc primum in lucem edita et notis illustrata per Georg. Colvenerium. Duaci, J. Bogardus. 1615. 8o.

J. le Carpentier, Histoire généalogique des Païs-Bas, ou histoire de Cambray et du Cambresis. Leide, 1664. 2 tom. 3 vol. 4o.

B. Sylvius, Excidium Morini oppidi quondam bellicosissimi, carmine elegiaco. Brugis, 1847. 4o.

Herdruk van een in 1553 te Yperen verscheuen Latijnsch gedicht op de verwoesting van Terouanne door Karel V. Het oorspronkelijke boekske is zeer zeldzaam en een der eerste te Yperen gedrukte werken.

L. de Baecker, Églises du Moyen-Age, dans les villages Flamands du Nord de la France. Bruges, 1848. Met pln. 4o.

Biographie de Jean de Warneton, évêque de la Morinie. Bruges, 1849. 4o.

A. Bergerot et **J. Diegerick,** Histoire du château et des seigneurs d' Esquelbecq en Flandre. Bruges, 1857. Met pln. 4o.

Ch. Paillard, Histoire des troubles religieux de Valenciennes, 1560—1567. Publiée d' après des documents inédits. Bruxelles, 1874—1876. 4 deelen. 8o.

P. J. le Boucq, Histoire des troubles advenues à Valenciennes à cause des hérésies, 1562—1579, tirée de plusieurs écrits, en 1699. Publiée avec notice et annotation par A. P. L. de Robaulx de Soumoy. Bruxelles et La Haye, 1864. 8o.

J. Diegerick, Analectes historiques concernant la ville de Dunkerque. (Extrait des Mémoires de la Société Dunkerquoise, 1853—1854). 8o.

(J. Diegerick), Neuve-Eglise. Notes sur la draperie et ses chambres de rhétorique. Bruges, 1855. 8o.

b. Antwerpen.

Jac. le Roy, Notitia Marchionatus Sacri Romani Imperii, h. e. Urbis et Agri Antverpiensis, oppidorum, dominiorum, monasteriorum, castellorumque sub eo, in qua origines et progressus illorum eruuntur, ex archivis regiis, oppidanis etc. Amst., Typis Lamminganis. 1678. Met kaarten. en platen. fol.

(J. F. Foppens), Historia Episcopatus Antverpiensis, continens episcoporum seriem et capitulorum, abbatiarum et monasteriorum fundationes, nec non diplomata varia ad rem hujus Diœcesis spectantia, exhibita pro schemate Historiae Ecclesiasticae omnium Episcopatuum Belgii. Brux., 1717. Met pln. en wapens. 4o.

Antwerpen. — Ch. Nys, Inventaire des chartes et documents appartenant aux archives de la ville d'Anvers. 1re Livraison. Anvers, 1858. 8o.

Antwerpen. — Les collections van der Straelen-Moons-van Lerius. Catalogue de la bibliothèque, rédigé par A. Goovaerts. Vol. I et II. Anvers, 1884. 2 dln. 4o.

Bibliographie van werken betreffende de geschiedenis en plaatsbeschrijving van Antwerpen.

Antwerpen. — Joan. Goropii Becani Origines Antwerpianae, sive Cimmeriorum Becceselana novem libros complexa. Antverpiae, Ex officina Christ. Plantini. 1569. fol.

Antwerpen. — Car. Scribani Antverpia. Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud Joan. Moretum. 1610. — Ejusdem Origines Antverpiensium. Ibid. 1610. Met pln. en krtn. 8o.

Antwerpen. — (J. F. Willems), Historisch onderzoek naer den oorsprong en den waren naem der openbare plaetsen en andere oudheden van de stad Antwerpen. Antw., 1828. Met krt., pln., portr. en facsim. 8o.

Antwerpen. — Eugène Gens, Histoire de la ville d'Anvers. Anvers, 1861. Met pln., portr. en wapens. 8o.

Antwerpen. — C. S. Grapheus, Spectaculorum in susceptione Philippi Hisp. Prin. divi Caroli V Caes. f. an. M. D. XLIX Antverpiae aeditorum mirificus apparatus. Antverpiae, 1550. Met houtsneden. fol.

Antwerpen. — J. Diegerick, Notice sur l'entrée solennelle du Duc d'Anjou dans la ville d'Anvers, le 19 Février 1582. (Extrait des Annales de l'Académie d'Archéologie de Belgique). Anvers, 1854. 8o.

Antwerpen. — F. Jos. van den Branden, De val van Antwerpen. Geschiedkundig drama in zeven tafereelen. Gent, 1873. 8o.

Antwerpen. — Edward Poffé, Antwerpen in de XVIIIe eeuw, vóor den inval der Franschen. Godsdienst. Zeden. Gebruiken. Vermaken. Kostwinning. Handel. Nijverheid. Onderwijs. Geneeskunde. Gerecht. (Bekroond door de Kon. Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde). Gent, 1895. 8o.

Antwerpen. — Wauwermans, Napoléon et Carnot. Épisode de l'histoire militaire d'Anvers (1803—1815). Avec 2 planches. Bruxelles et Leipzig, 1888. 8o.

Antwerpen. — A. Simons, Over 't Kasteel van Antwerpen. Utrecht, 1831. Met aanteekeningen en bijlagen. 8o.

Antwerpen. — Plan de la ville et citadelle d'Anvers... Se vend à Anvers chez Jouan, Libraire, Place Verte, No. 727. Hoog zonder den rand 39 c M., breed 65 c M.

Antwerpen. — Plan itinéraire d'Anvers. (Kaartje, hoog 15½ c M., breed 10 c M., met 8 blz. gedrukten tekst, getiteld:) Verklaring der nommers en teekens op den topographischen platten grond der stad Antwerpen en Citadel, benevens de environs. 8o.

Hierin eene beschrijving van het gebeurde op 27 October 1830.

Antwerpen. — Positie voor Antwerpen. (In den rechter benedenhoek: Profil eener mortierbatterij op de Citadel). Steendruk van Houtman te Utrecht. Hoog zonder den rand 41 c M., breed 58 c M.

Kaart van de Citadel, met het beschoten gedeelte der stad en de inundatiën.

Antwerpen. — Positie voor Antwerpen. (In den rechter benedenhoek: Profil eener mortier batterij op de Cit.). Steendruk van Houtman te Utrecht. Hoog zonder den rand 41 c M., breed 55 c M.

Latere en bijgewerkte uitgave van de voorgaande kaart.

Antwerpen. — Plan de la ville et citadelle d'Anvers. 1831. (Antwerpen, ten behoeve van het vaderland en de algemeene wapening

vervaardigd door W. C. van Baarsel, uitgeg. te 's Gravenhage en te Amsterdam). Hoog zonder den rand 27 c M., breed 34 c M.

Met geschiedkundige aanteekeningen en aanduiding van de plaats waar Van Speyk den heldendood stierf.

Antwerpen. — Carte des environs d' Anvers. Dordt bij Steuerwald en Co., Breda bij Broese en Co.

Kaart van het tooneel des oorlogs. Hoog zonder den rand 29 c M., breed 22½ c M.

Antwerpen. — Plattegrond der Schelde, door Clermans. Amsterdam, bij Gebroeders Buffa en Co. (Perspectiefteekening met de forten en de ligging der oorlogschepen. Hoog zonder den rand 29 c M., breed 23½ c M.).

Antwerpen. — Perspectief gezicht van de Schelde van het Fort Bath tot Antwerpen, door A. Oltmans Jr. Amsterd., bij Gebroeders Buffa en Co. (Hoog zonder den rand 38 c M., breed 18 c M.).

Met aanwijzing der forten, inundatiën en de ligging der oorlogschepen.

Antwerpen. — De Schelde van het Fort Bath tot Antwerpen. (Perspectief-teekening met aanwijzing van alle forten voor en rondom Antwerpen. Hoog zonder den rand 34 c M., breed 20 c M.).

Antwerpen. — Kaarten van de Schelde van beneden het Fort Bath tot boven Antwerpen, met de juiste ligging der forten en polders langs derzelver oever en op dewelke men de krijgsbewegingen van het Nederlandsche Eskader en van het Fransche leger kan nagaan. Door A. Oltmans Jr. Amsterdam, bij Gebroeders Buffa en Comp., 1832. (Hoog zonder den rand 23½ c M., breed 28 c M.).

Antwerpen. — Ch. Rahlenbeck, L' inquisition et la réforme en Belgique. Anvers. Bruxelles, 1857. 8o.

Antwerpen. — Andr. Uyttenhooven, Geschiedenis der Hervormde Kerke te Antwerpen, van de 12e eeuw tot den tegenwoordigen tyd. Deel I. Amsteldam, 1794. Met plattegr. 8o.

Antwerpen. — J. Frederichs, De secte der Loïsten of Antwerpsche Libertijnen (1525—1545). — Eligius Pruystinck (Loy de Schaliedecker) en zijne aanhangers. Gent en 's Gravenh., 1891. 8o.

Antwerpen. — Ch. Rahlenbeck, Les Juifs à Anvers. (Extrait de la Revue de Belgique). Bruxelles, 1871. 8o.

Lier. — A. Bergmann, Geschiedenis der stad Lier. Met platen naar teekeningen van J. B. de Weert. Lier enz., 1873. 8o.

c. Brabant.

Chronijken van Braband en Vlaanderen. (Uitgegeven door B. J. L. de Geer van Jutfaas). Utrecht, 1862. 8o.
Codex Dipl. Neerl., uitgegeven door het Hist. Genootsch. te Utrecht. Tweede Serie. Deel VI.

Chroniques de Brabant et de Flandre, publiées par Ch. Piot. Bruxelles, 1879. 4o.

Oude Kronijk van Brabant naar een onuitgegeven handschrift, medegedeeld door C. A. Rethaan Macaré. (Overgedrukt uit den Cod. Dipl. Neerl., uitgegeven door het Hist. Gen. te Utrecht). Utrecht, 1855. 8o.

Hadr. Barlandi Ducum Brabantiae chronica. Item Brabantiados poema Melchioris Barlaei: Iconibus nunc primum illustrata, aere ac studio Joan. Bapt. Vrientii: opera quoque Antonii de Succa. Antverpiae, in officina Plantiniana, apud Joan. Moretum. 1600. 4o.

Anonymi Chronicon Ducum Brabantiae, ab ipsis gentis initiis usque ad Ann. 1485. Accedit Vita Elisabethae van Heenvliet, quae ultima ejus gentis, et quarundam aliarum monialium in Diepenveen, Scriptore Anonyma moniali, quae ejusdem coenobii. Primus in lucem edidit adj. observation. Ant. Matthaeus. Lugd. Bat., 1707. 4o.

L. van Haecht, Chronijcke van de Hertoghen van Brabant, verciert met hunne figuren nae t' leven. Waer in hun leven ende oorlogen beschreven zijn: met oock de ghelegentheydt des landts, de manieren ende handel des volcks, besondere beschrijvinghe van elcke stadt, ende veel andere seltsaeme historien soo in Brabant als in andere landen gheschiet. Antwerpen, Weduwe ende Sonen van Jan Moerentorf. 1612. fol.

Jan de Klerk, De Brabantsche Yeesten, of Rymkronyk van Braband. Zie de Afdeeling Taal en Letterkunde: Midden-Nederl. Rijmkronieken.

Edmond de Dynter, Chronique des ducs de Brabant (en six livres), publiée d' après le MS. de Corsendonck, avec des notes et l' ancienne traduction française de Jehan Wauquelin; par P. F. X. de Ram. Brux., 1854—1860. 4 tom. 3 vol. Met portretten, facsimile's en wapens. 4o.

Ook onder den titel: Chronica nobiliss. ducum Lotharingiae et Brabantiae ac regum Francorum, auct. magistro Edm. de Dynter etc.

Francisci Haraei Annales ducum seu principum Brabantiae totiusque Belgii. Tomi tres: quorum primo solius Brabantiae, secundo Belgii Uniti Principum res gestae, tertio Belgici tumultus usque ad Inducias anno MDCIX pactas enarrantur. Cum Ducum seu Principum imaginibus, et brevi rerum per omnem Europam illustrium narratione. Antverpiae, ex officina Plantiniana. 1623. Met pln. 2 dln. fol.

Joan. Molanus, Militia sacra ducum et principum Brabantiae. Adjectae sunt ad hujus historiae illustrationem annotationes M. Petri Louwij Silvaeducensis. Antverpiae, ex officina Plantiniana. (1592). 8o.

J. B. de Vaddere, Traité de l' origine des Ducs et Duché de Brabant et de ses charges Palatines héréditaires, avec une réponse aux vindices de Ferrand pour les Fleurs de Lis de France. Brux., Lambert Marchant. (1672). Met wapens en geneal. tab. 4o.

J. B. de Vaddere, Traité de l' origine des Ducs et du Duché de Brabant, et de ses charges Palatines héréditaires, avec une

réponse à la défense des Fleurs-de-Lis de France, par Ferrand. Nouvelle édition, enrichie de remarques par J. N. Paquot. Bruxelles, 1784. 2 dln. 8o.

F. J. E. van Zinnicq Bergmann, Het voormalig hertogdom Brabant. Geschied- en regtskundig onderzoek naar den staatkundigen toestand van dat land, bepaaldelijk ook met betrekking tot Noordbrabant, de Meijerij en stad 's Hertogenbosch. 's Hertogenb., 1856. 8o.

F. J. E. van Zinnicq Bergmann, Het leven en de regering van Jan de Eerste, hertog van Lotharingen, Brabant en later ook van Limburg. 1e stuk. 's Hertogenb., (1874). 8o.

K. F. Stallaert, Geschiedenis van hertog Jan den Eersten van Braband en zijn tijdvak. Deel I, Stuk 1 en 2. Brussel, 's Gravenh. en Gent, 1859—1861. 2 stn. 8o.

H. Loyens, Brevis et succincta synopsis rerum maxime memorabilium bello et pace gestarum a Lotharingiae, Brabantiae et Limburgi Ducibus, ab anno 1267 usque ad annum 1633. Bruxellis, H. Fricx. 1672. 4o.

Jan van Heelu, Rymkronyk betreffende den slag van Woeringen van het jaer 1288. Uitgegeven met ophelderingen en aanteekeningen van J. F. Willems. Brussel, 1836. 4o.

Zie verder de Afdeeling **Taal- en Letterkunde**: **Middel-Nederl. Rijmkronieken.**

Ant. Sanderus, Chorographia sacra Brabantiae, sive celebrium aliquot in ea provincia ecclesiarum et coenobiorum descriptio, imaginibus aeneis illustrata. Bruxellae, Phil. Vleugartius. 1659. fol.

Ant. Sanderus, Chorographia sacra Brabantiae, sive celebrium aliquot in ea provincia abbatiarum, coenobiorum, monasteriorum, ecclesiarum, piarumque fundationum descriptio. Ex monasteriorum tabulis, et principum diplomatibus, suis locis insertis, eruta, et imaginibus aeneis illustrata. Hagae Com., 1726—1727. 3 dln. fol.

Chr. Butkens, Trophées tant sacrés que profanes du Duché de Brabant, contenant l'origine, succession et descendence des Ducs et Princes de cette maison, avec leurs actions les plus signalées. Ensemble les généalogies de plusieurs Ducs, Princes, Comtes, Barons etc. La description des Villes, Franchises et Baronnies etc. L'Institution du Conseil Souverain de Brabant etc. Les Magistrats des quatre villes capitales etc. Enrichis d'un grand nombre de figures. La Haye, 1724. 2 vol. — Supplément aux Trophées. La Haye, 1726. 2 vol. — Ensemble 4 vol. fol.

Groot Kerkelyk Toneel des Hertogdoms van Brabant, behelzende een korte, doch algemeene historische beschryvinge van den oorsprong en oudheden van alle Kerken, Abtdyen enz., welke in 't Aarts-Bisdom van Mechelen, de Bisdommen van Antwerpen en 's Hertogen-Bosch, als mede in Walsch-Brabant gevonden worden. Nevens een Kort begryp van 't Leeven der Bisschoppen. Getrokken uyt de beste schryvers. Verrykt met meer dan 110 kop. plaaten. 's Graavenh., C. van Lom. 1727. fol.

J. le Roy, Groot werreldlyk tooneel des hertogdoms van Braband. Beschryving, hertogen, steden, regeeringsvorm, kasteelen en heerlykheden, gelegen in de vier hoofd-deelen van Braband, enz. Waarby eene verhandeling over de zegelringen enz. Met kop. plaaten. 's Graavenh., 1735. fol.

De Cantillon, Vermakelykheden van Brabant en deszelfs onderhoorige landen, vervattende eene historische, chronologische, geographische en genealogische beschryving der steden, dorpen, vlekken en heerlykheden van dit Hertogdom, benevens de voornaamste gebeurtenissen van het zelve. Met konstplaaten. Uit het Fransch vertaald. Amst., 1770. 4 dln. 2 bdn. 8o.

Joan. B. Gramaye, Gallo-Brabantia. Bruxellae, Joan. Mommartius. 1606. 3 dln. 4o.

I. Nivella; Gemblacum; Genappia; Geldonia. — II. Arscotum ducatus cum suis baronatibus; Thenae et Brabantia ultra Velpam quae olim Hasbaniae pars. — III. Lovanium, Brabantiae metropolis.

Brussel. — H. Somerhausen, Beschrijving der stad Brussel, derzelver voorsteden en omgevingen. Met een' platten grond enz. Brussel, 1828. 8o.

Brussel. — Troubles de Bruxelles de 1619. Justification apologétique pour l' avocat Rombaut van Uden, publiée avec une introduction et des notes par L. Galesloot. Brux. et La Haye, 1868. 8o.

Brussel. — Chronique des évènements les plus remarquables arrivés à Bruxelles de 1780—1827, publiée par L. Galesloot. Brux. et La Haye, 1870—1872. 2 deelen. 8o.

Brussel. — (Ch. Rahlenbeck), Le jubilé d' un faux miracle. Dissertation sur l' histoire du Saint-Sacrement de Miracle de l' Église des SS. Michel et Gudule, à Bruxelles. (Extrait de la Revue de Belgique). Bruxelles, 1870. Met facs. 8o.

Brussel. — Procès de François Anneessens, Doyen du Corps des métiers de Bruxelles, publié avec notices et annotations par L. Galesloot. Bruxelles et La Haye, 1862—1863. 2 tom. 8o.

Leuven. — Jean Molanus, Les 14 livres sur l' histoire de la ville de Louvain, publiés par P. F. X. de Ram. Bruxelles, 1861. 2 deelen. 4o.

Ook onder den titel: **Joannis Molani Historiae Lovaniensium libri XIV etc.**

Leuven. — J. Dirks, Severinus Feyta, of Leuven door Maarten van Rossem in het jaar 1542 berend. Eene voorlezing met aanteekeningen. Workum, 1856. Met wapen. 8o.

Leuven. — Procès de Martin Étienne van Velden, professeur à l' université de Louvain, publié avec une introduction et des notes par A. Stévart. Brux., 1871. 8o.

Leuven. — J. A. Torfs, Onthulling van het gedenkteeken opgericht aan de nagedachtenis van J. P. van der Auwera. Rede gehouden namens de inrichtings-commissie. Leuven, 1882. 8o.

Leuven. — Actes de l'Université de Louvain, publiés par le chanoine E. Reusens. Tome I. 1432—1443. Bruxelles, 1903. 4o.

Leuven. — Matricule de l'Université de Louvain, publiée par le chanoine E. Reusens. Tome I. 1426—1453. Bruxelles, 1903. 4o.

d. Limburg.

Averboden. — (J. Wolters), Notice historique sur l'ancienne Abbaye d'Averboden. Gand, 1849. Met pl. 8o.

Herckenrode. — (J. Wolters), Notice historique sur l'ancienne Abbaye de Herckenrode, dans la province actuelle de Limbourg. Gand, 1849. Met pl. 8o.

Munsterbilsen. — (J. Wolters), Notice historique sur l'ancien chapitre de chanoinesses nobles de Munsterbilsen, dans la province actuelle de Limbourg. Gand, 1849. Met pl. 8o.

Tongeren. — A. Perreau, Recherches sur l'organisation municipale de la ville de Tongres aux diverses époques de son histoire. (Extrait du Bulletin de la Société scientifique du Limbourg). Liége, 1855. 8o.

Truijen (St.) — Cartulaire de l'Abbaye de Saint-Trond, publié par Ch. Piot. Bruxelles, 1870—1874. 2 vol. 4o.

e. Luik.

Jean de Stavelot, Chronique, publiée par Ad. Borgnet. Bruxelles, 1861. — Table des matières, publiée par S. Bormans. (Brux., 1887). 4o.

Jean des Preis dit d'Outremeuse, Ly myreur des histors, chronique, publiée par Ad. Borgnet (et S. Bormans). Bruxelles, 1864—1887. Avec Appendice: La geste de Liége; Introduction et Table des matières. 7 deelen. 4o.

Johannis de Los Chronicon rerum gestarum ab anno 1455 ad annum 1514. Accedunt Henrici de Merica et Theodorici Pauli historiae de cladibus Leodiensium an. 1465—67 cum collectione documentorum ad res Ludovici Borbonii et Johannis Hornaei temporibus gestas. Ed. P. F. X. de Ram. Bruxellis, 1844. 4°.

Ook onder den titel: Documents relat. aux troubles du pays de Liége sous les princes-évêques Louis de Bourbon et Jean de Horne etc.

Cartulaire de l'église Saint-Lambert de Liége, publié par S. Bormans et E. Schoolmeesters. Bruxelles, 1893—1900. 4 deelen. 4°.

H. de Villenfagne, Mélanges de littérature et d'histoire. Liége, 1788. 8°.

J. L. A. Diegerick, Quelques lettres sur Gérard de Groesbeck, 88me évêque de Liége. Liége, 1857. 8°.

A. Perreau, Le Péron Liégeois. — Recherches sur les Sires de Sichen de la famille de Schonvorst et sur leurs monnaies. — Recherches sur les princes-abbés de Stavelot et leurs monnaies. (Overdruk). Z. j. 8°.

Procès-verbal de la séance publique de la Société libre d'émulation et d'encouragement pour les sciences et les arts, établie à Liége, 1819. — Idem, 1821. — Liége, 1819 et 1821. 2 dln. 8°

(Ever. Kints), Les délices du Païs de Liége, ou description géographique, topographique et chorographique des monumens sacrés et profanes de cet évêché-principauté et de ses limites (rédigée par de Saumery et publiée par Everard Kints). Liége, E. Kints. 1738—1740. 2 dln. Met kaart en platen. fol.

f. Luxemburg.

Le Chevalier au Cygne et Godefroid de Bouillon, poëme historique, publié pour la première fois avec de nouvelles recherches sur les légendes qui ont rapport à la Belgique, un travail et des documents

sur les croisades; par le baron de Reiffenberg (et A. Borgnet). Avec glossaire par E. Gachet. Bruxelles, 1846—1859. 3 vol. 4o.

Monuments pour servir à l' histoire des prov. de Namur, de Hainaut et de Luxembourg. Vol. IV—VI.

Cartulaire de l' Abbaye d' Orval, depuis l' origine de ce monastère jusqu' á l' année 1365 inclusivement. Ed. H. Goffinet. Bruxelles, 1879. 4o.

Chartes inédites de l' Abbaye d' Orval, par A. Delescluse. Bruxelles, 1896. 4o.

Nouvelles chartes inédites de l' Abbaye d' Orval, par A. Delescluse et K. Hanquet. Bruxelles, 1900. 4o.

Chartes de l' Abbaye de Saint-Hubert en Ardenne, publiées par Godefroid Kurth. Tome I. Bruxelles, 1903. 4o.

g. Namen.

J. B. de Marne, Histoire du Comté de Namur. Liége, 1754. 4o.

Monuments pour servir à l' histoire des provinces de Namur, de Hainaut et de Luxembourg, recueillis et publiés pour la première fois par le Baron de Reiffenberg. Bruxelles, 1844—1848. 8 vol. Met pln., afbeeldingen van zegels en facsim. 4o.

Cartulaire de Notre-Dame de Namur (1200—1328), écrit dans la 1re moitié du 14e siècle. — Autre cartulaire de Namur (Archives de la chambre des comptes à Bruxelles, no. 56), copie collationnée par Godefroy (1235—1298). — Chartrier de Namur ou chartes originales conservées aux archives du royaume (1092—1323). Brux., 1844. Met afbeeldingen van zegels. 4o.

Monuments als boven, Tome I.

Paul de Croonendael, État ancien du Comté de Namur. (Monuments als boven. Tome I). Brux., 1844. 4o.

E. Niffle-Anciaux, Guy II, comte de Namur. (Extrait des Annales de la Société archéologique de Namur). Namur, 1889. 8o.

h. Henegouwen.

Inventaire analytique et chronologique des archives des Chambres du Clergé, de la Noblesse et du Tiers État du Hainaut; accompagné de notes et d'éclaircissements. Mons, 1852. 4o.

Fr. Vinchant, Annales de la Province et Comté d'Haynau, où l'on voit la suitte des comtes depuis leur commencement; les antiquitez de la religion, et de l'estat depuis l'entrée de Jules César dans le Pays; ensemble les evesques de Cambray, qui y ont commandé, les fondations pieuses des églises et monastères, et les descentes de la noblesse. Augmentées et achevées par A. Ruteau. Mons, J. Havart. 1648. fol.

Gisleberti Chronica Hannoniae, nunc primum edita, curia et studio Marchionis du Chasteler. Bruxellis, 1784. 4o.

Chronicon Balduini Avennensis Toparchae Bellimontis sive historia genealogica comitum Hannoniae aliorumque principum ante annos quadringentos conscripta, primum nunc edita et notis historicis illustrata studio Jac. le Roy. Antverpiae, Fr. Muller. 1693. Met krt. fol.

Cartulaires de Hainaut. (Extrait des copies faites par Godefroy, d'après les registres de la Chambre de comptes de Lille, et conservées aux Archives du Royaume, à Bruxelles). (1071—1347). Brux., 1844 et 1874. 4o.

Monuments pour servir à l'histoire des prov. de Namur, de Hainaut et de Luxembourg. Tom. I et Tom. III.

Roman en vers de Gilles de Chin, seigneur de Berlaymont. Avec Introduction. (Monuments pour servir à l'histoire des prov. de Namur, de Hainaut et de Luxembourg. Tome VII). Brux, 1847. 4o.

Cartulaire des comtes de Hainaut, de l'avènement de Guillaume II à la mort de Jacqueline de Bavière (1337—1436); publié par L. Devillers. Bruxelles, 1881—1896. 6 dln. 7 bdn. 4o.

Cartulaire de 1410, déposé au Greffe du Tribunal civil à **Mons**. (Cartulaire du Comté de Hainaut en 1410). Il contient tous les fiefs, situés dans le Hainaut, qui relevaient directement du **Comte**. 4o.

Cartulaire de l' Abbaye de Cambron, publié par J. J. de Smet. 2 pts. 1 vol. (Monuments pour servir à l' histoire des prov. de Namur, de Hainaut et de Luxembourg. Tome II). 4o.

Bergen. — Chartes du chapitre de Sainte-Waudru de **Mons**, recueillies et publiées par L. Devillers. Tomes I et II. **Bruxelles**, 1899—1903. 2 dln.

Doornik. — Documents historiques concernant la ville de **Tournai** sous la domination Anglaise et pendant le siége de 1518, par Charles-Quint; publiés par J. L. A. Diegerick. Tournai, 1854. 8o.

Doornik. — Lettres de Marguerite de Parme, gouvernante des Pays-Bas, et du Sire de Montigny, sur les troubles de **Tournai**, de l' an 1563; publiées par J. F. Willems. Gand, 1836. 8o.

Doornik. — Pasquier de la Barre et Nic. Soldoyer, Mémoires pour servir à l' histoire de Tournai, 1565—1570. Avec notice et annotations par Alex. Pinchart. Brux., 1859—1865. 2 dln. 8o.

Doornik. — Documents historiques concernant le siége de Tournai de 1581 et Pierre de Meleun, prince d' Espinoi, communiqués par J. L. A. Diegerick. Tournai, 1856. 8o.

Doornik. — Ph. Warny de Wisenpière, Mémoires sur le siége de Tournay, 1581. Avec notice et annotations par A. G. Chotin. Bruxelles, 1860. 8o.

Doornik. — Chartes de l' abbaye de Saint-Martin de Tournai, recueillies et publiées par A. d' Herbomez. Tomes I et II. Bruxelles, 1898—1902. 2 deelen. 4o.

B. NEDERLAND.

1. In het algemeen.

a. Inleiding. Bibliographie. Archiefwezen.

J. W. te Water, Oratio de praestantia et dignitate historiae Batavae. Medioburgi, 1780. 4o.

Groen van Prinsterer, Redevoering over de redenen om de geschiedenis der natie bekend te maken. Brussel, 1829. 8o.

H. J. Koenen, Rede over het tegenwoordige standpunt der beoefening van geschiedenis, taal- en letterkunde des vaderlands, in verband tot de behoeften onzer dagen. Gehouden in de 2e klasse van het K. N. Inst. van Wetensch., Letterk. en Schoone Kunsten. 1848. 8o.

Hugo Beijerman, De geschiedenis des vaderlands een kostbaar erfgoed voor Nederlandsche kinderen. (1852). 8o.

S. de Wind, Verhandeling over den invloed van Wagenaar's Vaderlandsche Historie op de beschouwing en beoefening onzer geschiedenis. (Overdruk). 4o.

Hugo Beijerman, Over het schrijven van de geschiedenis der Nederlanden. 's Gravenhage, 1830. 8o.

P. J. Blok, Die heimatliche Geschichtsforschung in Holland. (Separat-Abdruck aus Westdeutsche Zeitschrift für Geschichte und Kunst). 1887. 8o.

G. D. J. Schotel, Brief aan G. W. Vreede over eene beroemde verzameling van handschriften en oudheden, welke in December 1847 te Amsterdam zal verkocht worden. 's Hertogenb., 1847. 8o.

Bibliotheca Historico-Neerlandica. Catalogus van boeken en handschriften betreffende Nederlandsche geschiedenis en plaatsbeschrijving in wetenschappelijke orde gerangschikt en met eenige aanteekeningen. 's Grav., Mart. Nijhoff. 1871. 8o.

Bibliotheca Historico-Neerlandica. Supplément au catalogue de livres et manuscrits concernant l' histoire et la topographie des Pays-Bas en ordre systématique. Livres anciens et modernes en vente aux prix marqués chez M. Nijhoff à la Haye. Catalogue no. 156. La Haye, 1878. 8o.

Catalogue d' un choix de pièces historiques curieuses et rares du XVIe siècle en vente aux prix marqués. La Haye, Martinus Nijhoff. 1894. 4o.

M. Nijhoff, Bibliotheca historico-geographica Neerlandica. Catalogue de livres anciens et modernes, cartes, plans, vues etc. concernant l' histoire locale et la topographie des Pays-Bas. La Haye, 1896. 8o.

Bibliotheca historico-Neerlandica. Catalogue de livres anciens et modernes contenant l' histoire des Pays-Bas, en vente aux prix marqués chez Martinus Nijhoff. (No. 285). La Haye, 1898—1899. 2 dln. 8o.

Catalogue de livres concernant l' histoire et la topographie des Pays-Bas. Amsterdam, Fred. Muller, 1859. 8o.

Nederlandsche geschiedenis en plaatsbeschrijving. Catalogus van eene belangrijke verzameling boekwerken in chronologische en topographische volgorde. Amsterdam, Fred. Muller. 8o.

Histoire des Pays-Bas. Choix d' ouvrages importants. Catalogue à prix marqués. Amsterdam, Fred. Muller et Cie. 1902. 8o.

Nieus-tydinghen, waeragtighe en pertinente verhaelen van verscheyde plaetsen in desen en in vremden landen. Men vintse te coope by Fred. Muller en Co. Amsterdam. 1902. 8o.

E. J. Brill, Catalogus van oude en nieuwe boeken voor de bijgestelde prijzen verkrijgbaar, No. 41. Nederlandsche geschiedenis, Oranje-Nassau, Natuurkundige en plaatselijke beschrijving, Waterstaat, Geschiedenis van België. Leiden, 1889. 8o.

Neerlandica. Sammlung von Büchern, Flugschriften, Ansichten und Karten zur Geschichte, Topographie u. s. w. der Niederlande. Frankf. a. M., Joseph Baer u. Co. 1902. 8o.

S. de Wind, Bibliotheek der Nederlandsche Geschiedschrijvers. Deel I, van 970—1648. Met aanhangsel: Naamlijst der Nederlandsche geschiedschrijvers van 1648 tot 1815. Middelburg, 1835. 8o.

Auteurs étrangers sur l'histoire et la topographie des Pays-Bas. Livres anciens et modernes en vente aux prix marqués chez M. Nijhoff à la Haye. Catalogue no. 101. La Haye, 1868. 8o.

Koninklijke Bibliotheek. Catalogus der geschiedenis. De Nederlanden. (Noord en Zuid). 's Gravenh., 1901. gr. 4o.

S. Muller Fz., Lijst van Noord-Nederlandsche Kronijken, met opgave van bestaande handschriften en litteratuur. Utrecht, 1880. 8o.

Repertorium der verhandelingen en bijdragen, betreffende de geschiedenis des vaderlands, in mengelwerken en tijdschriften tot op 1860 verschenen, door R. Fruin, J. T. Bodel Nijenhuis, L. J. F. Janssen, W. N. du Rieu, W. I. C. Rammelman Elsevier en J. de Wal. Leiden, 1863. 8o.

Supplement op het Repertorium der verhandelingen en bijdragen betreffende de geschiedenis des vaderlands, in mengelwerken en tijdschriften tot op 1870 verschenen, (bewerkt door W. N. du Rieu). Leiden, 1872. — Tweede supplement op het Repertorium (tot op 1880, bewerkt door W. N. du Rieu). Leiden, 1884. — Derde supplement op het Repertorium (tot op 1890, bewerkt door Louis D. Petit). Leiden, 1893. 8o.

Register van Academische dissertatien en oratien betreffende de geschiedenis des vaderlands, aanhangsel op het Repertorium van verhandelingen en bijdragen, bijeengebragt en systematisch geschikt door de Comm. van geschied- en oudheidk. van de Maatsch. d. Nederl. Letterk. Leiden, 1866. 8o.

Supplement op het Register van Academische dissertatien en oratien betreffende de geschiedenis des vaderlands enz. (bewerkt door W. N. du Rieu). Leiden, 1882. 8o.

Repertorium der verhandelingen en bijdragen betreffende de geschiedenis des vaderlands, in tijdschriften en mengelwerken tot op 1900 verschenen. In opdracht van de Commissie voor geschied- en oudheidkunde van de Maatschappij der Ned. Letterkunde te Leiden, bewerkt door Louis D. Petit. Leiden, 1905—1906. 8o.

H. Palier, Lijst eener prentverzameling der vaderlandsche geschiedenis en aardrijkskunde der Nederlanden. 's Hertogenb., 1851. 8o.

Catalogus van eenen historischen atlas der Nederlanden. Verkooping van W. Thieme te Zutphen. 19/21 Mei 1862. 8o.

F. Muller, De Nederlandsche geschiedenis in platen. — Beredeneerde beschrijving van Nederlandsche historieplaten, zinneprenten en historische kaarten. Verzameld, gerangschikt, beschreven door F. Muller. (100—1881). Amst., 1863—1882. 4 dln. 8o.

P. A. Tiele, Bibliotheek van Nederlandsche pamfletten. Eerste Afdeeling. Verzameling van Frederik Muller te Amsterdam. Naar tijdsorde gerangschikt en beschreven (1500—1702). Amst., 1858—1861. 3 deelen. 4o.

H. C. Rogge, Beschrijvende catalogus der pamfletten-verzameling van de boekerij der Remonstrantsche kerk te Amsterdam. Amsterd., 1862—1866. 3 stn. 5 bdn. 8o.

Catalogus eener verzameling van pamfletten, tractaten en andere stukken, zoowel met betrekking tot de geschiedenis des vaderlands als over gebeurtenissen elders voorgevallen; allen in Nederland uitgegeven van het einde der 16e tot het midden der 18e eeuw; uitmakende het 2e gedeelte van de bibliotheek ten raadhuize der stad Goes. (Goes, 1865). 4o.

J. K. van der Wulp, Catalogus van de tractaten, pamfletten, enz., over de geschiedenis van Nederland, aanwezig in de bibliotheek van Isaac Meulman. (1500—1713). Amst., 1866—1868. 3 dln. 4o.

Louis D. Petit, Bibliotheek van Nederlandsche pamfletten. Verzamelingen van de bibliotheek van Joannes Thysius en de bibliotheek der Rijks-universiteit te Leiden. (1500—1702). 's Gravenhage, 1882—1884. 2 dln. 4o.

W. P. C. Knuttel, Catalogus van de pamfletten-verzameling berustende in de Koninklijke Bibliotheek, met aanteekeningen en een register der schrijvers voorzien. Deel I—V (tot 1795). 's Gravenh., 1889—1905. 5 dln. in 7 bdn. 4o.

J. Broekema, Catalogus van de pamfletten, tractaten, enz. aanwezig in de Provinciale Bibliotheek van Zeeland. Deel I (1568—1795). Middelburg, 1892. 8o.

Atlas van Stolk. — Katalogus der historie-, spot- en zinneprenten betrekkelijk de geschiedenis van Nederland, verzameld door A. van Stolk Cz., gerangschikt en beschreven door G. van Rijn. Deel I—VI (tot 1795.) Amsterd., 1895—1905. 6 dln. in 7 bdn. 8o.

A. M. C. van Asch van Wijck, Een woord in het belang van het Nederlandsch archiefwezen. Utrecht, 1846. 8o.

J. J. F. Noordziek, Archiefwezen. ('s Gravenhage, 1851 en 1852). 2 stukken. 8o.

S. Muller Fz., J. A. Feith en **R. Fruin Th. Az.**, Handleiding voor het ordenen en beschrijven van archieven ontworpen in opdracht van de Vereeniging van Archivarissen in Nederland. Groningen, 1898. 8o.

Nederlandsch Archievenblad. Orgaan van de Vereeniging van Archivarissen in Nederland. 1892/93—1904/05. Groningen, 1893—1905. 13 deelen. 8o.

Notulen van de bijeenkomsten der Rijks-archivarissen, 1890—1898. 9 stn. 8o.

(R. C. Bakhuizen van den Brink), Overzigt van het Nederlandsche Rijks-Archief, uitgegeven op last van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken. Eerste stuk. 's Gravenh., 1854. 8o.
Inleiding. — Geschiedenis.
Overzigt van het archief der voormalige regtscollegien in Holland.
Niet verder verschenen.

Th. van Riemsdijk, De griffie van Hare Hoog Mogenden. Bijdrage tot de kennis van het archief van de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden. 's Gravenh., 1885. 8o.

Verslagen omtrent den toestand van het Rijks-archief te 's Gravenhage over de jaren 1870, 1876, 1877, 1879—1902. 27 stn. 8o.

Overzicht van de Inventarissen der oude Rijks Archieven in Nederland. 's Gravenh., 1884. 8o.

Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven. I—XXVI. (1878—1903). 's Gravenh., 1879—1904. 26 dln. 8o.

Verzameling van kleine geschriften betreffende het archiefwezen (meest overdrukken):

1. Het nieuw algemeen Rijksarchiefgebouw. (Overdruk van het Nederlandsch Archievenblad, 1893). 8o.
2. A. C. Bondam, Regeling der oude gemeente- en polder-archieven. (Overdruk van het Nederlandsch Archievenblad. 1895/96). 8o.
3. M. H. van Visvliet, Op welke wijze behooren de gemeente-archieven te worden gesplitst in oud en nieuw archief? (Overgedrukt uit het Tijdschrift ter beoefening van het Administratief Recht). 1897. 8o.
4. R. Fruin, De oude doop-, trouw- en begraafboeken. (Overdruk van het Nederlandsch Archievenblad, No. 2 van 1902—1903). 8o.
5. R. Fruin, Open brief aan Dr. G. J. van der Flier, president van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk. 1902. 8o.
6. R. Fruin, Een woord van verweer. (Overgedrukt uit het Nederlandsch Archievenblad). 1902. 8o.
7. Polemiek over de opleiding tot het archivarisambt. (Overdruk van het Nederlandsch Archievenblad. 1903/1904). 8o.
8. R. Fruin, De archieven der Nederlandsche Hervormde Kerk in 1903. (Overdruk van het Nederlandsch Archievenblad. 1903—1904). 8o.

9. R. Fruin, Het zegelrecht, verschuldigd van autentieke afschriften, afgegeven door archivarissen. (Overdruk van het Ned. Archievenblad. 1903/1904). 8°.
10. R. Fruin, De opleiding tot het archivarisambt. (Overgedrukt uit „De Nederlandsche Spectator." 1904.
11. De archieven der Nederlandsche Hervormde Kerk in 1904. (Overdruk van het Ned. Archievenblad, 1904/1901). 8°.
12. Het wetsontwerp tot wijziging der wet op het notarisambt. (Overdruk van het Ned. Archievenblad, 1904/1905). 8°.
13. R. Fruin, De archieven der garnizoenskerken in de Zuidelijke Nederlanden. (Overdruk van het Ned. Archievenblad, 1904/1905). 8°.

P. J. Blok, Verslag aangaande een onderzoek in Duitschland naar archivalia belangrijk voor de geschiedenis van Nederland. 1886—1887. 's Gravenhage, 1888. 8o.

P. J. Blok, Verslag aangaande een onderzoek in Duitschland en Oostenrijk naar archivalia belangrijk voor de geschiedenis van Nederland. 1888. 's Gravenhage, 1889. 8o.

P. J. Blok, Verslag aangaande een voorloopig onderzoek in Engeland naar archivalia, belangrijk voor de geschiedenis van Nederland. 's Gravenhage, 1891. 8o.

C. C. Uhlenbeck, Verslag aangaande een onderzoek in de archieven van Rusland ten bate der Nederlandsche geschiedenis. 's Gravenhage, 1891. 8o.

H. Brugmans, Verslag van een onderzoek in Engeland naar archivalia, belangrijk voor de geschiedenis van Nederland, in 1892 op last der regeering ingesteld. 's Gravenh., 1895. 8o.

P. J. Blok, Verslag aangaande een voorloopig onderzoek te Parijs naar archivalia, belangrijk voor de geschiedenis van Nederland, op last der regeering ingesteld. 's Gravenh., 1897. 8o.

G. Busken Huet en **J. S. van Veen**, Verslag van onderzoekingen naar archivalia te Parijs belangrijk voor de geschiedenis van Nederland op last der regeering ingesteld. 's-Gravenh., 1899. 8o.

G. Busken Huet, Tweede verslag van onderzoekingen naar archivalia te Parijs, belangrijk voor de geschiedenis van Nederland, op last der regeering ingesteld. 's-Gravenh., 1900. 8o.

G. Busken Huet, Derde verslag van onderzoekingen naar archivalia te Parijs belangrijk voor de geschiedenis van Nederland op last der regeering ingesteld. 's-Gravenh., 1901. 8o.

P. J. Blok, Verslag van onderzoekingen naar archivalia in Italië belangrijk voor de geschiedenis van Nederland op last der regeering ingesteld. 's Gravenh., 1901. 8o.

G. W. Kernkamp, Verslag van een onderzoek in Zweden, Noorwegen en Denemarken naar archivalia, belangrijk voor de geschiedenis van Nederland, op last der regeering ingesteld. 's Gravenh., 1903. 8o

Th. Bussemaker, Verslag van een voorloopig onderzoek te Lissabon, Sevilla, Madrid, Escorial, Simancas en Brussel naar Archivalia belangrijk voor de geschiedenis van Nederland op last der regeering ingesteld. 's Gravenh., 1905. 8o.

b. Woordenboeken.

F. Halma en **M. Brouërius van Nidek,** Tooneel der Vereenigde Nederlanden en onderhorige landschappen, geopent in een Algemeen historisch, genealogisch, geographisch en staatkundig woordenboek enz. Met landkaarten en printverbeeldingen. Leeuwaarden, 1725. 2 dln. fol.

J. Kok, Vaderlandsch woordenboek. 2e druk (van deel 1—12). Met kaarten, plaaten en pourtraitten. Amst., 1785—1796. 35 dln. 8o.

Byvoegzels op het Vaderlandsch woordenboek, oorspronklyk verzameld door J. Kok. Amsterd., 1797—1799. 3 dln. 8o.

H. Verwoert, Handwoordenboek der Vaderlandsche Geschiedenis, volgens de nieuwste en beste bronnen bewerkt. Nijmegen, 1851. 2 dln. 8o.

c. Werken van gemengden inhoud. Tijdschriften.

Annales sive Historiae Rerum Belgicarum a diversis auctoribus ad haec nostra usque tempora conscriptae deductaeque, et in duos tomos distinctae. Francofurti ad M., Sigism. Feyerabend, 1580. 2 deelen in 1 band. fol.

I. Jac. Meyerus, Historiae rerum Flandricarum libri XVII. — II. Hadr. Barlandus, Chronica Brabantiae Ducum. Gerh. Geldenhauer, Historia Batavica. Jac. Marchantius, De rebus Flandriae memorabilibus. Lud. Guicciardini, Commentariorum de rebus memorabilibus, quae in Europa, maxime vero in Belgio, ab 1130 usque in annum 1560 evenerint, libri III. Phil. Gallaeus, Brevis rerum in Belgio ab anno 1566 usque ad annum 79 gestarum designatio. Gerh. Candidus, Brevis designatio rerum Belgicarum, 1566—1579.

Batavia Illustrata, seu de Batavorum insula, Hollandia, Zelandia, Frisia, territorio Trajectensi et Gelria, Scriptores varii notae melioris, nunc primum collecti, simulque editi. Ex Musaeo Petri Scriverii. Lugd. Bat., Lud. Elsevirius, 1609. 4o.

Deze verzameling bevat geschriften van Ger. Geldenhauer, Corn. Aurelius, Hadr. Barlandus, Lev. Lemnius e. a. Scriverius zelf leverde hierin: *Antiquitatum Batavicarum Tabularium* en *Icones Comitum et historia*.

Rerum Belgicarum chronici et historici de bellis, urbibus, situ et moribus gentis antiqui recentioresque scriptores: quorum pars magna hactenus non edita, pars longe auctior nunc evulgatur. Eorum qui nunc primum e bibliothecis producti sunt tomus primus, I. Johannes Gerbrandus a Leydis, et II. Reynerus Snoyus, De comitibus Hollandiae, Zelandiae, Frisiae etc. III. Aegidius a Roya, et IV. Anonymus, De Belgicis rebus; omnes typis nunc primum editi opera ac studio Francisci Sweertii. Francofurti, In officina Dan. et Dav. Aubriorum et Clem. Schleichii. 1620. fol.

De titels der afzond. stukken zijn:

Joh. Gebr. a Leydis, Chronicon Hollandiae comitum et episcoporum Ultrajectensium ac de rebus domi forisque in Belgio praeclare gestis a Christo nato ad 1417.

Chronicon anonymi monachi Egmondani, ab anno Christi 647 ad annum usque 1205.

Reneri Snoi De rebus Batavicis libri XIII, emendati et recogniti opera ac studio Jac. Brassicae.

Aeg. de Roya, Annales Belgici ab anno Christi 792 usque ad 1478 perducti.

De twee laatste stukken hebben afzond. paginatuur en vormen tezamen het tweede deel van dit werk.

(Th. Janssonius ab Almeloveen), Collectio monumentorum rerumque maxime insignium Belgii Foederati etc. Per Phileleutherum Timareten. Pars prima. Amstelodami, Vidua Jos. Brouning. 1684. 8o.

Niet verder verschenen.

Analecta, seu vetera aliquot scripta inedita, ab ipso publici juris facta. Ed. G. Dumbar. Daventriae, 1719—1722. 3 dln. 8o.

I. Scriptum Rud. Dier de Muden. — Vita Petri Hoorn. — Vita Egberti ter Beeck. — Vita Joh. Hatten. — Registrum bonorum domus domini Florencii. — Rym-Kronyk van Klaas Kolyn. — Historia Hollandica Wilhelmi Nagge. — Epistola Arn. Heymricii.

II. H. Brumanus, Res Transisalanae. — Ejusdem Brevis Isalae descriptio. — Anonymi Chronicon Transisolaniae.

III. Memorien van den gedenckwerdigen dingen, dier in den Nederlandischen Provincien van Frieslant, Overyssel, Ommelanden, Drenthe, Grueningen en Lingen, met heuren byliggenden frontieren, geschiet sijn: beschreven deur R. Fresinga van Frennicker, cum notis. — Anonymi Bellum inter Transisalanos et Gelros. — Chronicae ab Alberto Snavel compilatae.

Aub. Miraei Opera diplomatica et historica. Editio 2a auctior et correctior. J. F. Foppens notas et indices addidit, diplomata multa cum suis originalibus contulit, aliaque plura hactenus inedita adjunxit. Bruxellis, 1723. 2 dln. fol.

J. F. Foppens, Diplomatum Belgicorum nova collectio sive supplementum ad opera diplomatica Auberti Miraei. Bruxellis, 1734—1748. 2 deelen. fol.

Veteris Aevi Analecta seu vetera monumenta hactenus nondum visa.... Primus in lucem edidit adjectis observationibus suis

A. Matthaeus. Ed 2a quinque tomis comprehensa. Cui accedunt editoris notae etc. Hagae-Com., 1738. 5 dln. 4o.

Hierin Wilhelmi monachi et procuratoris Egmundani Chronicon, 647—1333 (in deel II); — Joan. de Beka, Chronicon, Belgice versum ab Anonymo et continuatum (in deel III); — Eggeric Beninga, Chronyk van Oost-Friesland (in deel IV).

C. P. Hoynck van Papendrecht, Analecta Belgica, in sex partes divisa. Hagae Comitum, 1743. 3 dln. 6 stn. 4o.

Ook onder den titel: Vita Viglii ab Aytta Zuichemi ab ipso Viglio scripta, ejusque, nec non J. Hopperi et J. B. Tassii Opera historica aliaque analecta ad historiam scissi Belgii potiss. attinentia. Coll., digessit, notisque illustr. C. P. Hoynck van Papendrecht.

A. Le Glay, Revue des opera diplomatica de Miraeus, sur les titres reposant aux archives départementales du Nord, à Lille. Bruxelles, 1856. 8o.

Analecta Belgica. Edidit et praefationem praefixit P. Burmannus secundus. Lugd. Bat., 1772. 2 dln. 8o.

I. Casparis Scheti Commentarius ineditus de rebus, quae inter Joannem Austriacum et Belgii Ordines actae fuerunt. Accedit ejusdem Dialogus de Pace inter Philippum II et Belgas ineunda, et alia opuscula his adjecta.

II. R. H. Schelii Opuscula politica, insertis tribus Theoph. Hogersii Orationibus. Quibus accedunt J. G. Graevii Oratio in obitum R. H. Schelii, vir. doct. Carmina ad Schelium; ejusdemque et N. Heinsii epistolae mutuae.

J. Wagenaar, Verzameling van historische en politieke tractaaten, voorheen door den historieschryver Jan Wagenaar uitgegeven. Amsterdam, 1776. 8o.

J. Wagenaar, Verzameling van historiesche en politike tractaaten, enz. Tweede Druk. Waar by gevoegd is Lyst van de gewoonlyke vaste feestdagen der Roomsche Kerke; dienende tot begrip der dagtekeningen in oude brieven. Amst., 1779—1788. 2 dln. 8o.

J. van der Dussen, Commentarius bistor. jurid. ad diplomata quaedam Batava adhuc anecdota. Traj., 1785. 4o.

Diplomata quaedam Hollandica et Zelandica, partim inedita, partim emendata, animadversionibus illustrata. Edidit J. C. de Jonge. Spec. hist.-jurid. inaug. Lugd. Batav., 1816. 8o.

J. Scheltema, Geschied- en letterkundig mengelwerk. Amsterd., 1818—1819; Utrecht, 1823—1836. 17 stn. 6 dln. in 9 bdn. Met platen. 8o.

J. C. de Jonge, Verhandelingen en onuitgegeven stukken, betreffende de geschiedenis der Nederlanden. Delft, 1825—1827. 2 deelen. 8o.

I. Twee bijdragen tot de geschiedenis van den oorsprong der Hoeksche en Kabeljaauwsche twisten. — Briefwisseling tusschen eenige aanzienlijke Nederlandsche edelen en den Hertog van Alva, 1566—1569. — Brief van Nicolaas de Nova Terra, bisschop van Haarlem, aan den Hertog van Alva, in 1568. — Verslag der Nederlandsche gezanten wegens het voorgevallene bij de aanbieding der hooge overheid aan den Hertog van Anjou. — Aanspraak van Elisabeth, Koningin van Engeland, aan de Nederlandsche afgezanten, in 1587. — Levensbeschrijving van Witte Corneliszoon de With. — Hoofdinhoud van zeker Secreet Advys omtrent de staatkundige beginselen en inzigten van Cromwell, des jaars 1653. — Bijdrage tot het leven van Johan Evertsen, Luitenant Admiraal van Zeeland. — Briefwisseling tusschen J. en C. de Witt in 1672.

II. Derde bijdrage tot de geschiedenis van den oorsprong der Hoeksche en Kabeljaauwsche twisten. — Philips van Cleef. — Brieven van en over Willem I, 1580—1584, aan de overheden der stad Gend. — Over de oorzaken van de scheiding der Noordelijke en Zuidelijke gewesten van Nederland, 1579—1584. — De nieuwe of nadere Unie van Brussel des jaars 1577. — Twee brieven van Maurits. — Over den invloed van het ontstaan en de vestiging van het gemeenebest der Vereen. Nederl. op den toestand der overige volken van Europa. — Regtvaardiging van Johan Evertsen, Lt. Admiraal van Zeeland. — Briefwisseling tusschen H. van Beverninck en J. de Witt, in 1672. — Facsimile der herroeping van het Eeuwig Edict te Dordrecht, in den jare 1672.

J. P. van Cappelle, Bijdragen tot de geschiedenis der Nederlanden. Haarlem, 1827. 8o.

Elbertus Leoninus. — Anthonis van Stralen. — Raad der beroerten. — Maurits en Stevin. — Kaart van Peutinger. — Hooft en Schiller als geschiedschrijvers. — Redevoering over den invloed der vooroordeelen bij de beoefening der geschiedenis. — Redevoering over de vaderlandsliefde der voorouderen.

J. F. Willems, Mengelingen van historisch-vaderlandschen inhoud. Antwerpen, 1827—1830. Met kaart en facsimiles. 8o.

Hierin o. a. komt voor: Aenteekeningen op eene oude kaert van Zeeland.

M. Verbrugge, Verspreide geschiedkundige geschriften. (Overdrukken uit »De Vriend des Vaderlands"). 1827—1841. 8o.

1. Redevoering tot betoog, dat de verlichting de eenige ware bron is van wezenlijk volksgeluk en het beste middel tot de duurzaamheid eener eenhoofdige regeering. — 2. Toespraak aan mijne medeburgers in de Vergad. der Maatsch. tot Nut van 't Algemeen, 1828. — 3. Redevoering over den waren vaderlandschen zin. — 4. Over het nut van de beoefening der vad. geschied. in het algemeen en der gewestelijke en stedelijke in het bijzonder voor den gemeenen man. — 5. Betoog, dat de beoefening der geschiedenis dienstig is tot de bevordering van echt vaderlandsche gevoelens. — 6. De wandeling in het Quincampoix bij Luik. — 7. De verheffing van Ausfried, Graaf van Huy en Teisterbant, tot 18en bisschop van Utrecht. Anno 996. — 8. Het slot Teylingen op het laatst der 13e eeuw. — 9. Het slot van Strijen, in de 14e eeuw. — 10. De ondergang van het steenen Huis van Willem van Duivenvoorde in 1420.

E. Roelants, Twee verhandelingen betrekkelijk de geschiedenis en oudheden van Nederland. Groningen, 1839. 8o.

Gedenkstukken ter opheldering der Nederlandsche Geschiedenis, opgezameld uit de archiven te Rijssel en uitgegeven door L. Ph. C. van den Bergh. Leiden, 1842—1847. 3 dln. 8o.

Deel II en III ook onder den titel: Correspondance de Marguerite d'Autriche, Gouvernante des Pays-Bas, avec ses amis, sur les affaires des Pays-Bas de 1506—1528. Tome I et II. Leide, 1845—1847. 2 dln. 8o.

P. Scheltema, Oud en Nieuw uit de Vaderlandsche geschiedenis en letterkunde. Amst., 1844—1847. 2 dln. 8o.

J. Dirks, Geschied- en letterkundige aanteekeningen. (Overgedrukt uit »de Vrije Vries"). Workum, 1853. 8o.

Het Nederlandsche Rijks-Archief. Verzameling van onuitgegeven oorkonden en bescheiden voor de geschiedenis des vaderlands, uitgegeven door R. C. Bakhuizen van den Brink, L. Ph. C. van den Bergh en J. K. J. de Jonge. Deel I. 's Gravenhage, 1857. 8o.

Niet verder verschenen.

Stukken voor de geschiedenis des Vaderlands. Uit het archief van Hilten. I—V. (Overgedrukt uit de Kronijk van het Historisch Genootschap te Utrecht 1866—1870). 5 dln. 8o.

Bladzijden uit de geschiedenis van Neêrlands roem en grootheid. Haarlem, A. C. Kruseman. Met platen. gr. 4o.

J. R. Thorbecke, Historische schetsen. 's Gravenh., 1860. 8o.

Johan de Witt. — Onze betrekking tot Duitschland. — Mr. G. Wttewaal. — Schets eener geschiedenis der provinciaal-burgerlijke wetgeving in de Republiek der Vereenigde Nederlanden. — Simon van Slingelandt's toeleg om den Staat te hervormen. — Over het hedendaagsche Staatsburgerschap. — Rutger Jan Schimmelpenninck. Samuel Iperusz. Wiselius. — Roëll's onderhandeling te Parijs 1809 en 1810. — Karel Hendrik Ver Huell en Rutger Jan Schimmelpenninck. — Bij het portret van Guizot. — Anton Reinhard Falck.

W. J. Knoop, Krijgs- en geschiedkundige geschriften. Schiedam, 1861—1867. 8 deelen. 8o.

R. C. Bakhuizen van den Brink, Studiën en schetsen over Vaderlandsche geschiedenis en letteren, uit vroegere opstellen bijeenverzameld, herzien en vermeerderd. Deel I. Amst., 1863. — Deel II—IV. Verzameld en uitgegeven door E. J. Potgieter en P. A. Tiele. 's Gravenh., 1870—1877. Te zamen 4 dln. 8o.

I. Cartons voor de geschiedenis van den Nederlandschen vrijheidsoorlog: 1. De adel. — 2. Hendrik van Brederode en Willem van Oranje in 1566 en 1567. — 3. Nicolaas de Hammes. — 4. Jacob van Wesenbeke, de publicist van den Nederlandschen opstand. — 4. Andries Bourlette. (Een hoofdstuk uit de geheime geschiedenis van den Vrijheidsoorlog). 1568. — Over den tienden penning. — Eerste vergadering der Staten van Holland, 19 Julij 1572. — „De confessie van den moordenaar."

II. Vondel met Roskam en Rommelpot. — Franciscus Hemsterhuis. — (Met inleiding en aanteekeningen betreffende het leven van B. v. d. Brink, door Potgieter).

III. De verzoeking van den H. Antonius. — Van Lennep's Roos van Dekama. — Geel's Onderzoek en phantasie. — Vondel's kleinere gedichten, opgehelderd door Lulofs. — Ons tegenwoordig tooneel. — Kritiek, hyperkritiek, onkritiek. — De Nederlandsche Muzen-almanak voor 1840 en 1841. — Redevoering over vaderlandsliefde. — Personeel

en profaan. — Nationale poëzy. — Trudeman en zijn wijf. — Hoofts Warenar uitgegeven door de Vries. — Schetsen op reis verzameld. — Heinrich Heine. — Twee historische romans. — Ter nagedachtenis van Mr. John Bake. — Korte opstellen en karakterschetsen.

IV. Nasporingen op het Rijks-Archief te Weenen. — Nasporingen op het Rijks-Archief te Brussel. — Het Oost- en West-Indisch Archief te Amsterdam. — Voorstel aangaande eene geschiedenis van den Nederlandschen waterstaat. — De uitgave van bronnen en bouwstoffen voor de Nederlandsche krijgsgeschiedenis. — Thomas Babington, Lord Macaulay. — Markerhoofd. — Isaac Lemaire. — Korte opstellen en karakterschetsen. — Tesschelschade Roemers. — David Jacobus van Lennep. — De bronnen voor de geschiedenis van den opstand tegen Spanje. — Uit de Brieven aan Bake en Geel. — Lijst van Bakhuizen van den Brink's geschriften.

J. F. van Sypesteyn, Geschiedkundige bijdragen. Uit onuitgegeven stukken bewerkt. 's Gravenhage, 1864—1865. 3 stn. Met bijlagen. 8o.

Inhoud:

I. Willem Frederik, prins van Nassau en Johan de Witt. Eene bijdrage tot de geschiedenis van de eerste stadhouderlooze regering, gedurende de jaren 1650—1664.

II. 1. De geheime handelingen van den raadpensionaris de Witt en de gezanten van Beverningk en Nieupoort met Cromwell, betreffende de uitsluiting van de Prinsen van Oranje uit het bewind, in de jaren 1653 en 1654. — 2. De tegenwoordigheid van den admiraal Cornelis Tromp bij den moord aan de gebroeders de Witt gepleegd, den 20en Augustus 1672. — 3. Laatste togt van den admiraal Michiel Adriaansz. de Ruyter, naar de Middellandsche zee. 1675—1676.

III. Eenige gebeurtenissen gedurende het leven van Prins Hendrik Casimir II van Nassau. (1664—1696).

J. A. Wijnne, Geschiedenis. Groningen, 1872. 8o.

Het leenstelsel in zijn ontwikkeling en aard. — De souvereiniteit der provinciën ten tijde van de republiek. — De waardgelders in de provincie Holland, hoofdzakelijk gedurende het ministerie van Johan van Oldenbarnevelt. — Leveren de bemoeiingen van Oldenbarnevelt en de Groot met de aangelegenheden der provincie Utrecht voldoende stoffe op, om de sententiën, tegen hen uitgesproken, te wettigen? — Twee punten van de scherpe resolutie. — Heeft er in 1616 een ligue van acht steden van Holland met Oldenbarnevelt aan 't hoofd bestaan? — Het proces van Cornelis de Witt. — De dood der de Witten. — De ontmoeting van de Merlijn in Augustus 1671.

De Boheemsche majesteitsbrief van 't jaar 1609 en zijn gevolgen volgens de nieuwste nasporingen. — Galileo Galilei. — Nederland en zijn voormalige verhouding tot het zoogenoemde Duitsche Keizerrijk. — Twee hoofdpunten uit Dr. A. Pierson, Herinneringen uit Pruisens geschiedenis.

Travaux du cours pratique d'histoire nationale de Paul Frédéricq. 1r Fascicule: Dissertations sur l'histoire der Pays-Bas au 16me siècle. Gand, 1883. 8o.

D. Veegens, Historische studiën, uitgegeven door J. D. Veegens. 's Gravenh., 1884. 2 dln. 8o.

I. De jeugd der Nederlandsche republiek. — Pieter Corneliszoon Hooft. — Oldenbarnevelt's graf. — De voormalige hofkapel. — De schrijver der „Mémoires de Frédéric Henri." — Het Mauritshuis en het huis van Huygens. — De Zeestraat. — Eene wandeling naar Hofwijck. — Eene mijmering. — Historische gebouwen. — De ridderzaal. — De stichting der Oranjezaal. — Aanteekeningen en bijlagen.

II. Geddes en Jacob de Witt. — Johan de Witt als publicist. — Het publiek gebed. — Johan de Witt als dichter. — Wendela Bicker. — Maria van Berckel. — De woning van Johan de Witt. — Iets over het graf der de Witten. — Iets over het vroegere Fransche tooneel te 's Gravenhage. — Herinneringen uit het begin dezer eeuw. — Levensberigt van Dirk Jacob Veegens. — Levensberigt van Jonkheer Jan Willem van Sijpesteyn. — De Bosch Kemper's Geschiedenis van Nederland na 1830. — Levensschets van Mr. J. Heemskerk Bz. — Aanteekeningen en bijlagen.

W. G. Brill, Betwiste bijzonderheden op het gebied der studie van de geschiedenis van ons Vaderland. Utrecht, 1889. 8o.

Robert Fruin's Verspreide geschriften, met aanteekeningen, toevoegsels en verbeteringen uit des schrijvers nalatenschap uitgegeven door P. J. Blok, P. L. Muller en S. Muller Fz., 's Gravenh., 1900—1905. 10 deelen. 8o.

I—V. Historische opstellen. — VI. Studiën over staats- en rechtsgeschiedenis. — VII. Kritische studiën over geschiedbronnen. I. — VIII. Kritische studiën over geschiedbronnen. II. Historische schetsen en boekbeoordeelingen. I. — IX. Historische schetsen en boekbeoordeelingen. II. Redevoeringen en opstellen van verschillenden aard. I. — X. Redevoeringen en opstellen van verschillenden aard.

Registers op Robert Fruin's Verspreide geschriften. 's Gravenhage, 1905. 8o.

Chronologische lijst der werken van Robert Fruin, met aanwijzing hunner plaats in de Verspreide geschriften. — Lijst der werken, alphabetisch naar de onderwerpen gerangschikt. — Alphabetisch register der namen.

P. J. Blok, Verspreide studiën op het gebied der geschiedenis. Groningen, 1904. 8o.

Inhoud: Geschiedenis. — De Friezen te Rome. — Friesche toestanden in de Middeleeuwen. — Raad en Gilden te Groningen omstreeks 1525. — De godsdienst van Willem van Oranje. — De slag op de Mookerheid. — Jan van Nassau. — Cosimo III vau Toscana in de Republiek. — Huygens' ambtelijk leven. — De Jezuieten. — Robert Fruin. — De laatste halve eeuw uit een historisch oogpunt.

Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis on Oudheidkunde, verzameld en uitgegeven door Is. An. Nijhoff. Arnhem, 1837—1856. 10 dln. Met register. — Nieuwe Reeks. Verzameld en uitgegeven door Is. An. Nijhoff (deel I en II), vervolgd door P. Nijhoff (deel III—V) en door R. Fruin (deel VI—X). Arnhem en 's Gravenh., 1859—1880. 10 dln. Met register. — Derde Reeks. Verzameld en uitgegeven door R. Fruin. 's Gravenh., 1882—1899. 10 dln. Met registers op de eerste tot derde reeks. (Deel I—XXX). — Vierde Reeks. Verzameld en uitgegeven door P. L. Mulder en P. J. Blok (deel I—V). 's Gravenh., 1900—1906. 5 dln. — Samen 35 dln. 8o.

Berigten van het Historisch Genootschap te Utrecht, 1846—1853. 5 dln. — 2e Serie, 1857—1863. 2 dln. 3 stn. Te zamen 7 dln. 11 stn. 8o.

Kronyk van het Historisch Genootschap te Utrecht, jaargang 2—31. (Jaargang 1 is nooit verschenen). 1e Serie, 1846—1849. 4 dln. — 2e Serie, 1850—1854. 5 dln. — 3e Serie, 1855—1859. 5 dln. — 4e Serie, 1860—1864. 5 dln. — 5e Serie, 1865—1869. 5 dln. — 6e Serie, 1870—1875. 6 dln. Utrecht, 1846—1876. 30 dln. 8o.

Register op de Kronyk van het Historisch Genootschap te Utrecht, jaarg. 1846—1854. Utrecht, 1857. 8o.

Codex Diplomaticus Neerlandicus. Verzameling van oorkonden, betreffende de vaderl. geschiedenis. Uitgegeven door h. Historisch Genootschap te Utrecht. Deel I. Utrecht, **1848.** 8o
Niet verder verschenen.

Codex Diplomaticus Neerlandicus. Verzameling van oorkonden enz. Tweede serie. Deel 1—6. Utrecht, **1852—1863.** 6 deelen. 10 stukken. 8o.

Register op de onderwerpen behandeld in de Kronyk, Berichten en den Codex Diplomaticus, uitgegeven door het Historisch Genootschap te Utrecht. Bewerkt door P. A. Tiele. Utrecht, **1877.** 8o.

Werken van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht. Nieuwe Serie. Nos. 1—61. Utrecht, **1864—1899.** 61 dln. 8o.

1. Annales Egmundani.
2. Verbaal van de buitengewone ambassade naar Engeland in 1685.
3. Memoriën van Roger Williams. Uitgeg. door J. T. Bodel Nyenhuis.
4. Kronijken van Emo en Menko. Uitgeg. door Feith en Acker Stratingh.
5. Hortensius, over de opkomst en den ondergang van Naarden. Uitgeg. door Peerlkamp en A. Perk.
6. Kronijk van Holland van een ongenoemden geestelijke. (Gemeenlijk geheeten Kronijk van den Clerc uten laghen landen bi der see).
7. Kronijk van Eggerik Egges Phebens van 1565—1594. Uitg. door H. O. Feith.
8. De oorlogen van hertog Albrecht van Beieren met de Friezen in de laatste jaren der XIVe eeuw. Uitg. door E. Verwijs.
9. Verbaal van de ambassade van Gaspar van Vosbergen bij den koning van Denemarken, den Neder-Saxischen kreits en den koning van Zweden. 1625.
10. Verbaal van de ambassade van Aerssen, Joachimi en Burmania naar Engeland. 1625.
11. Brieven en onuitgegeven stukken van Johannes Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. Eerste deel. 1584—1618.
12. Hetz. Tweede deel, eerste afd. 1618—1621.
13. Memorials and times of Peter Philip Juriaan Quint Ondaatje. By Mrs. Davies.
14. Verhooren en andere bescheiden betreffende het rechtsgeding van Hugo de Groot. Uitg. door R. Fruin.

15. Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. Tweede deel, tweede afdeeling. 1621—1626.
16. Memoriën en adviezen van Cornelis Pieterszoon Hooft.
17. Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. Derde deel, eerste afdeeling. 1626, 1627.
18. Onderzoek van 's Konings wege ingesteld omtrent de Middelburgsche beroerten van 1566 en 1567. Uitg. door J. van Vloten.
19. Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. Derde deel, tweede afdeeling. 1628, 1629.
20. Hetz. Derde deel, derde afdeeling. 1630.
21. De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis. Uitg. door H. G. Hamaker. Eerste deel.
22. Brieven enz. van Joh. Wtenbogaert. Uitg. door H. C. Rogge. Derde deel, vierde afdeeling. 1631—1644.
23. Journaal van Constantijn Huygens den zoon, van 21 October 1688 tot 2 September 1696. Eerste deel.
24. De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis. Uitg. door H. G. Hamaker. Tweede deel.
25. Journaal van Constantijn Huygens den zoon. Tweede deel.
26. De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis. Uitg. door H. G. Hamaker. Derde deel.
27. Brieven van en aan Joan Derck van der Capellen van de Pol. Uitg. door H. W. de Beaufort.
27 *b*. Brieven van en aan denz. Uitg. door J. A. Sillem. (Aanhangsel van de Brieven uitg. door Mr. W. H. de Beaufort.) Met twee registers.
28. Henricus Bomelius, Bellum Trajectinum.
29. De rekeningen der grafelijkheid van Zeeland onder het Henegouwsche Huis. Uitg. door H. C. Hamaker. Eerste deel.
30. Hetz. Tweede deel.
31. Lijst van Noord-Nederlandsche kronijken, met opgave van bestaande handschriften en litteratuur. Door S. Muller Fz.
32. Journaal van Constantijn Huygens den zoon, gedurende de veldtochten der jaren 1673, 1675, 1676, 1677 en 1678.
33. Négociations de Monsieur le comte d'Avaux, ambassadeur-extraordinaire à la cour de Suède, pendant les années 1693, 1697, 1698. Publiées pour la première fois d'après le manuscrit, conservé à la Bibliothèque de l'Arsenal à Paris, par J. A. Wijnne. Tome premier.
34. Hetz. Tome deuxième.

35. Hetz. Tome troisième, première partie.
36. Hetz. Tome troisième, deuxième partie.
37. Brieven van Lionello en Suriano uit den Haag aan Doge en Senaat van Venetië in de jaren 1616, 1617 en 1618, benevens Verslag van Trevisano betreffende zijne zending naar Holland in 162.
38. Brieven aan R. M. van Goens en onuitgegeven stukken hem betreffende. Eerste deel.
39. Dagverhaal van Jan van Riebeek, commandeur aan de Kaap de Goede Hoop. Eerste deel. (1652—1655).
40. Rijmkroniek van Melis Stoke. Uitg. door W. G. Brill. Eerste deel.
41. De geschillen over de afdanking van 't krijgsvolk in de Vereenigde Nederlanden in de jaren 1649 en 1650 en de handelingen van Prins Willem II. Toegelicht door J. A. Wijnne.
42. Rijmkroniek van Melis Stoke. Uitg. door W. G. Brill. Tweede deel.
43. Brieven aan R. M. van Goens en onuitgegeven stukken hem betreffende. Tweede deel.
44. Brieven en onuitgegeven stukken van Jonkheer Arend van Dorp, heer van Maasdam enz. Uitg. door J. B. J. N. Ridder De van der Schueren. Eerste deel.
45. Memorien van Mr. Diderik van Bleyswijk, vrijheer van Eethen en Meeuwen, heer van Babylonienbroek, raad in de Vroedschap, burgemeester van Gorinchem enz. enz. 1734—1755. Uitg. met inleiding en aanteekeningen door Theod. Jorissen.
46. Journalen van Constantijn Huygens den zoon. Derde deel.
47. Correspondentie van en betreffende Lodewijk van Nassau en andere onuitgegeven documenten. Verzameld door P. J. Blok.
48. De Kroniek van Sicke Benninge 1e en 2e deel (kroniek van van Lemego). Uitg. en met kritische aanteekeningen voorzien door J. A. Feith; met eene inleiding van P. J. Blok.
49. Quedam narracio de Groninghe, de Thrente, de Covordia et de diversis aliis sub diversis episcopis Trajectensibus. Uitg. door C. Pijnacker Hordijk.
50. Brieven en onuitgegeven stukken van Jonkheer Arend van Dorp, heer van Maasdam enz. Uitg. door J. B. J. N. Ridder de van der Schueren. Tweede deel.
51. Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1583). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. Tome I. (1576—1578).

52. Resolutiën, genomen bij de Vroedschap van Utrecht betreffende de Illustre school en de Akademie in hare stad. Uitgegeven door J. A. Wijnne. 1e stuk. (1632—1699).
53. De registers en rekeningen van het bisdom Utrecht. 1325—1336. Uitgegeven door S. Muller Fz. Eerste deel.
54. De registers en rekeningen van het bisdom Utrecht. 1325—1336. Uitgegeven door S. Muller Fz. Tweede deel.
55. Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1583). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. Tome II. (Troubles des Malcontents et des Gantois. Septembre 1578—Février 1579).
56. Brieven aan R. M. van Goens en onuitgegeven stukken hem betreffende. Derde deel.
57. Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1583). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. Tome III. (Février 1579—Janvier 1581).
58. Dagverhaal van Jan van Riebeek, commandeur aan de Kaap de Goede Hoop. Tweede deel. (1656—1658).
59. Hetz. Derde deel. (1659—1662).
60. Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1584). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. Tome IV. (Février 1581—Mars 1583).
61. Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays-Bas. (1576—1584). Publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. Tome V. (Avril 1583—Juin 1584).

Deze werken zijn met hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Werken uitgegeven door het Historisch Genootschap (gevestigd te Utrecht). Derde Serie. Nos. 1—20. 's Gravenh., 1894—1904. 20 deelen. 8o.

1. Fr. Dusseldorp, Annales. 1566—1616.
2. De oudste stadsrekeningen van Dordrecht. 1284—1424.
3. Het oudste cartularium van het sticht Utrecht.
4. Brieven van Willem V aan Van Lijnden van Blitterswijk.
5. Lettres de Pierre de Groot à Abraham de Wicquefort. 1668-1674.
6. Rekeningen van de gilden van Dordrecht. 1438—1600.
7. H. Bontemantel, De regeeringe van Amsterdam. 1653-1672. I.
8. H. Bontemantel, De regeeringe van Amsterdam. 1653-1672. II.
9. Rekeningen der stad Groningen uit de 16e eeuw.

10. Briefwisseling tusschen de gebroeders Van der Goes. 1659-1673. I
12. Diarium Everardi Bronchorstii. 1591—1627.
14. Gedenkschriften van Gijsbert Jan van Hardenbroek. 1747-1780. I
15. Brieven van Nicolaes van Reigersberch aan Hugo de Groot.
16. Collectanea van Gerardus Geldenhauer Noviomagus.
17. Gedenkschriften van Gijsbert Jan van Hardenbroek. 1780-1781. II.
19. Notulen der Staten van Holland, gehouden door Hop en Vivien 1671—1675.
20. Willelmi procuratoris Egmondensis chronicon.

Deze werken zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Bijdragen en mededeelingen van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht. Deel I—XXVI. Utrecht, 1877—1905. 26 deelen. 8o.

Wet van het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht 1865, 1878 en 1896. 3 stn. 8o.

Verslagen van de Algemeene Vergaderingen der Leden van het Historisch Genootschap, gehouden te Utrecht in 1895 en 1897. 's Gravenh., 1895—1897. 2 stn. 8o.

Overzicht van de door bronnenpublicatie aan te vullen leemten der Nederlandsche geschiedkennis, bewerkt door de Commissie voor 's Rijks geschiedkundige publicatiën. 's Gravenh., 1904. 4o.

Rijks Geschiedkundige Publicatiën, uitgegeven in opdracht van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken. 's Gravenh., 1905. gr. 8o.

I. Gedenkstukken der algemeene geschiedenis van Nederland van 1795—1840 uitgegeven door H. T. Colenbrander. Deel I. Nederland en de revolutie. 1789—1795. 's Gravenh., 1905. gr. 8o.

d. Werken over alle of meerdere tijdvakken.

Histoire abrégée des Provinces-Unies des Païs-Bas, où l'on voit leurs progrès, leurs conquêtes, leur gouvernement, èt celui de leurs Compagnies en Orient et en Occident, comme aussi les

Hommes Illustres dans les Armes et les Savans dans les Lettres. Enrichie d' un grand nombre de figures. Amsterd., Jean Malherbe. 1701. fol.

J. Wagenaar, Vaderlandsche Historie, vervattende de geschiedenissen der nu Vereenigde Nederlanden, inzonderheid die van Holland, van de vroegste tyden af: uit de geloofwaardigste schryvers en egte gedenkstukken samengesteld. Met konstplaaten en kaarten opgehelderd. Amst., Isaak Tirion, 1749—1759. 21 dln. 8o.

Het werk loopt tot 1751. Men zie over de verschillende uitgaven Biblogr. Adversaria, III, 123.

J. Wagenaar, Vaderlandsche Historie enz. Tweede Druk. Amst., Isaak Tirion. 1752—1759. 21 dln. 8o.

Onder den titel van het eerste deel: Met Privilegie van de.... Staaten van Holland en Westfriesland. Het octrooi, gedagt. 27 Jan. 1752, is op de laatste bladz. van dit deel afgedrukt. Het is hetzelfde werk als het voorgaande, doch met den in 1752 bewerkten tweeden druk der eerste vier deelen.

J. Wagenaar, Vaderlandsche Historie, 8e—12e boek. Met schriftelijke aanteekeningen van Mr. S. de Wind. 3 dln. 8o.

Byvoegsels en aanmerkingen voor het eerste (tot twintigste) deel der Vaderlandsche Historie van Jan Wagenaar door H. van Wyn, N. C. Lambrechtsen, Ant. Martini, E. M. Engelberts en anderen. Amst., Johannes Allart, 1790—1796. 20 st. in 4 bnd. 8o.

Byvoegsels en aanmerkingen, bestaande in noodige naleezingen voor de Vaderlandsche Historie van Jan Wagenaar door H. van Wyn, N. C. Lambrechtsen, Ant. Martini, J. W. te Water, E. M. Engelberts en anderen. Amst. 1797. 8o.

Register op de Byvoegsels en Naleezingen van Wagenaars Vaderlandsche Historie door H. van Wyn, N. C. Lambrechtsen, Ant. Martini, E. M. Engelberts en anderen. Amst., 1798. 8o.

Dit register dient voor de beide voorgaande werken.

Byvoegsels en aanmerkingen, bestaande in noodige naleezingen voor de Vaderlandche (*sic*) Historie van Jan Wagenaar door Mr. H. van Wyn. Tweede en laatste deel. Amst., 1801. 8o.

J. Wagenaar, Vaderlandsche Historie *enz.* (*als voorg.*) . . . Met Plaaten en Kaarten. Amsterdam, J. Allart. 1790—1796. Met register. 21 dln. — Bijvoegsels en aanmerkingen voor het eerste (tot twintigste) deel der Vad. Hist. van J. Wagenaar door H. van Wyn, N. C. Lambrechtsen, A. Martini, E. M. Engelberts en and. Amsterd., J. Allart. 1790—1796. 20 stn., (resp. gebonden achter elk der voornoemde deelen). — Bijvoegsels en aanmerkingen, bestaande in noodige Naleezingen voor de Vad. Hist. van Jan Wagenaar door H. van Wyn, N. C. Lambrechtsen, A. Martini, J. W. te Water, E. M. Engelberts en and. Amsterd., J. Allart. 1897—1801. 2 dln. — Te zamen 23 dln.

Nieuwe uitgave, bewerkt door H. van Wyn. Ook het tweede deel der Nalezingen is door H. van Wyn alleen bewerkt.

(P. Loosjes, Az.), Vaderlandsche Historie, vervattende de geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, enz. Ten onmiddelyken vervolge van Wagenaars Vaderlandsche Historie. Deel 22—24. Amst., Johannes Allart, 1788—1789. 3 dln. 8o.

Dit onmiddellijk vervolg loopt van 1752—1774.

(P. Loosjes, Az.), Vaderlandsche Historie, vervattende de geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, zints den aanvang der Noord-Americaansche onlusten, en den daaruit gevolgden oorlog tusschen Engeland en deezen staat, tot den tegenwoordigen tyd. Uit de geloofwaardigste schrijvers en egte gedenkstukken zamengesteld. Met plaaten. Ten vervolge van Wagenaars Vaderlandsche Historie. Amst., Johannes Allart, 1786—1811. 47 dln. 8o.

Dit vervolg loopt over de jaren 1775—1806.

J. Munniks, Vaderlandsche Historie, vervattende de geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden. Uit egte gedenkstukken onpartijdig zamengesteld. Beginnende met het jaar 1752, waarmede de Heer Wagenaar eindigt. Amst., 1781—1787. 17 dln. in 9 bdn. 8o.

Van dit werk, het zoogenoemde Keezen-vervolg, in ultra-patriotschen geest geschreven, loopende van 1752—1787, verschenen deel 5 en 6, het tijdvak van 1775—1780 bevattende, het eerst en komen ook voor onder den titel: Vaderlandsche Historie-beschryving der voorvallen tusschen de Vereenigde Provincien, Engeland en andere rijken. Amst.,

1781, in twee deelen. Vandaar dat men het voorbericht van het werk in het 5e deel vindt.

Terwijl Munniks de geschiedenis na 1780 vervolgde, begon hij tegelijk met het tijdvak van 1752—1775, om zijn werk bij dat van Wagenaar te doen aansluiten, zoodat in 1781 deel 5, 6 en 1, in 1782 deel 7, 8 en 2, in 1783 deel 9, 10, 3 en 4 en van 1784 tot 1787, deel 11 en 12 en de volgende verschenen. Th. J. I. Arnold beweert ten onrechte in Bibliogr. Adversaria, III, 181, dat voor de beide deelen der bovengenoemde Vaderlandsche Historie-beschryving geen eigenlijke titels zouden zijn verschenen.

Bijlage tot de Vaderlandsche Historie door J. Wagenaar. Met aanhangsel. Te Parys. Ter drukkery van Jean Hardy. 1784 en 1785. 2 stukken in 1 bnd. 12o.

Dit werk bevat het bekende pamflet: „Aan het Volk van Nederland", met doorloopende aanteekeningen hierop in een afzonderlijk uitgegeven aanhangsel. Zie den Catalogus van pamfletten, nos. 2344 en 2953.

Dujardin et **Sellius**, Histoire générale des Provinces-Unies dédiée à Monseigneur le duc d'Orléans, premier prince du sang, par M. M. D. *** (et) S ***, Paris, 1757—1770. 8 dln. 4o.

Het 1e deel bevat een overzicht van den ouden geogr., burgerl., milit. en kerkelijken toestand, den handel, de reizen, de ontdekkingen enz. der Nederlanders. Van het 2e tot de eerste helft van het 8e deel bevat het eene eenigermate gewijzigde en vermeerderde vertaling van Wagenaars Vaderl. Historie tot het jaar 1648, terwijl de laatste helft van het 8e deel bestaat uit den 2en druk van het werk van Dupac de Bellegarde: Histoire abrégée de l'église métropolitaine d'Utrecht, principalement depuis la révolution arrivée dans les sept Provinces Unies des Pays-Bas, sous Philippe II, jusqu' à présent. Zie Bibliogr. Adversaria, III, 179.

J. Wagenaar, Vaderlandsche historie, vervattende de geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, verkort. Met kaarten, plaaten en portraiten. Amst., 1792—1800. 2 dln. 8o.

Staatkundige historie van Holland, behelzende eene staatkundige bespiegeling van de voornaamste gevallen der Nederlandsche geschiedenissen enz. Vercierd met koopere plaaten. Amst., 1756—1800. 80 dln. 41 bdn. 4o.

Tegelijk met de Maandelijksche Nederlandsche Mercurius verschenen. Het werk loopt van den vroegsten tijd tot het jaar 1705.

(A. M. Cérisier), Tableau de l'histoire générale des Provinces-Unies. Utrecht, 1777—1784. 10 dln. kl. 8o.

A. M. Cérisier, Tafereel der algemeene geschiedenis van de Vereenigde Nederlanden. Naar het Fransch. Utrecht, 1781—1786. 10 deelen. 8o.

S. Stijl, De opkomst en bloei der Vereenigde Nederlanden. 2e druk. Vermeerderd met een Slotzang, ter liefde van het Vaderland. Amst., 1778. 8o.

Geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden voor de vaderlandsche jeugd. Met plaaten en portraiten. Amst., 1783—1795. 25 deelen. 12o.

Begonnen door Jac. Kok, voltooid door J. Fokke. Door sommigen wordt Irhoven van Dam voor den schrijver gehouden. Zie van Doorninck, Vermomde en naamlooze schrijvers, II, 220.

C. Perk, Beknopte schets der Nederlandsche geschiedenis. Amsterdam, (1799). 8o.

Marchant de Beaumont, Beautés de l'histoire de la Hollande et des Pays-Bas, ou époques historiques les plus mémorables de ce royaume, depuis les Romains jusqu'à ce jour, etc. 2e édition. Paris, 1818. Met pln. 8o.

N. G. van Kampen, Verkorte geschiedenis der Nederlanden of der XVII Nederlandsche Gewesten, van de vroegste tijden, tot op den vrede te Parijs in 1815. Met pln. Haarlem, 1819—1821. 2 deelen. 8o.

N. G. van Kampen, Geschiedenis der Nederlanden, van de vroegste tijden, tot op de omwenteling van 1830. Met platen. 3e, herziene druk, (voltooid door A. Doyer Fz.). Deventer, 1867. 2 dln. 8o.

Nieuwe titeluitgave van die van 1839.

F. H. Ungewitter, Geschichte der Niederlande von dem Zeitpuncte ihrer Entstehung an bis auf die neueste Zeit; und ausführliche Schilderung der Belgischen Revolution von ihrem Ausbruche bis zum Ende des Jahres 1813. Leipzig, 1832. 2 dln. 1 bnd. 8o.

H. Leo, Zwölf Bücher Niederländischer Geschichten. Halle, 1832—1835. 2 dln. 8o.

W. Bilderdijk, Geschiedenis des vaderlands, uitgegeven door H. W. Tydeman. Amst., 1832—1853. 13 dln. 14 stn. 8o.

J. H. Janssens, Histoire des Pays-Bas, depuis les tems anciens jusqu' à la création du royaume des Pays-Bas, en 1815. Brux., 1840. 3 dln. 8o.

J. P. Arend, Algemeene geschiedenis des vaderlands, van de vroegste tijden tot op heden (achtereenvolgens voortgezet door O. van Rees, W. G. Brill en J. van Vloten). Met platen, kaarten en portretten. Amst., 1841—1868. Haarlem, 1879—1883. Deel I—V, afl. 1—12. 15 bdn. 4o.

Deel I—II. Van de vroegste tijden tot 1581 na Christus, bewerkt door J. P. Arend. 7 bdn. — Deel III. Van het jaar 1581—1609 bewerkt door O. van Rees, van 1609—1648 bewerkt door W. G. Brill. 5 bdn. — Deel IV en V, afl. 1—12. Geschiedenis van Nederlands volk en staat sedert hun vrijverklaring in 1648, (bewerkt) door J. van Vloten. 3 bnd.

Het werk loopt tot 1742 en is niet verder voortgezet.

G. Groen van Prinsterer, Handboek der geschiedenis van het Vaderland. Leiden, 1846. 2 dln. 8o.

G. Groen van Prinsterer, Handboek der geschiedenis van het vaderland. 2e druk. Amst., 1852. 2 dln. 8o.

G. Groen van Prinsterer, Handboek der geschiedenis van het vaderland. 3e druk. Amst., 1872. Met portr. 8o.

L. G. Visscher, Kort begrip der algemeene geschiedenis van ons vaderland, van den vroegsten tijd tot op onze dagen. Utrecht, 1848. 8o.

L. G. Visscher, Kort begrip der algemeene geschiedenis van ons vaderland, enz. (als voorg.). 2e, vermeerderde en verbeterde druk. Utrecht, 1848. 8o.

J. de Bosch Kemper, De staatkundige geschiedenis van Nederland tot 1830. Amst., 1866—1868. — Letterkundige aanteekeningen. Amst., 1871. Te zamen 2 dln. 8o.

J. van Lennep, De voornaamste geschiedenissen van Noord-Nederland, aan zijne kinderen verhaald. Amsterd., 1846—1849. 4 afdeelingen in 12 banden. 8o.

J. van Lennep, De geschiedenis van Nederland, aan het Nederlandsche volk verteld. 6e druk. Naar de latere nasporingen gewijzigd en tot op dezen tijd voortgezet door J. van Vloten. Leiden, D. Noothoven van Goor. 4 dln. Met pln. 8o.

J. van Lennep, De geschiedenis van Nederland aan het Nederlandsche volk verteld. Op de hoogte van den tegenwoordigen tijd gebracht door C. H. M. Vierhout. 7e druk. Leiden, A. W. Sijthoff. 4 dln. kl. 8o.

P. H. Witkamp, Geschiedenis der zeventien Nederlanden. Met eene wapenkaart, houtgravuren en kaarten. Amst., 1873—1880. 2 dln. 4o.

W. J. F. Nuyens, Algemeene geschiedenis des Nederlandschen volks, van de vroegste tijden tot op onze dagen. 2e uitgave. Amst., 1873—1882. 20 dln. Met platen en kaarten. 8o.

A. Young, A short history of the Netherlands (Holland and Belgium). Fully illustrated. London, 1886. 8o.

J. A. de Bruyne, Vaderlandsche geschiedenis ten gebruike bij het middelbaar en gymnasiaal onderwijs. Schiedam, 1887. 3 dln. 8o.

James E. Thorold Rogers, Holland. London and New York, 1888. Met pln. 8o.

D. C. Nijhoff, Staatkundige geschiedenis van Nederland. Zutphen, 1891—1893. 2 dln. 8o.

P. J. Blok, Geschiedenis van het Nederlandsche volk. Deel I—VI. Groningen, 1892—1904. 6 dln. 8o.

Het 7de deel van dit werk, 't welk de geschiedenis van het Ned. volk na 1795 zal bevatten, is nog niet verschenen.

(Afzonderlijke onderwerpen).

N. G. van Kampen, Vaderlandsche karakterkunde, of karakterschetsen van tijdperken en personen, uit de Nederlandsche geschiedenis, van de vroegste tijden tot op de omwenteling van 1795. Haarlem, 1826—1828. 2 dln. in 3 stn. 8o.

Hugo Beijerman, Redevoering ten betooge, dat het geenszins de Engelschen zijn, zoo als Montesquieu zegt, maar de Nederlanders, welke ter zelfder tijd die drie gewigtige zaken, de godsdienst, de vrijheid en den handel ten meesten maatschappelijken nutte wisten aan te wenden. Amsterd., 1839. 4o.

W. A. F. Bannier, De landgrenzen van Nederland I. (Tot aan den Rijn). Proefschrift. Leiden, 1900. 8o.

P. de Lange, Batavise Romeyn; ofte alle de voornaemste heldendaden, ridderlijke feyten en listige oorlogs-vonden, in veld en zeeslagen, overwinningen van steden en schepen, en in andere gelegentheden, by de Hollanders en Zeeuwen verricht, zedert den Jare 1492 tot 1661. Verciert met kopere platen. Amst., 1661. 8o.

J. Bosscha, Neêrlands heldendaden te land, van de vroegste tijden af tot in onze dagen. Leeuwarden, 1834—1856. 3 dln. 4 bdn. 8o.

A. Thysius, Historia navalis, sive celeberrimorum praeliorum, quae mari ab antiquissimis temporibus usque ad pacem Hispanicam Batavi, Foederatique Belgae, ut plurimum victores gesserunt, luculenta descriptio. Lugd. Bat., J. Maire, 1657. 4o.

G. Engelberts Gerrits, Gedenkstuk van Neêrlands heldendaden ter zee, van de vroegste dagen af tot op den tegenwoordigen tijd. Nieuwe, omgewerkte en vermeerderde prachtuitgave. Met platen. Amsterd., 1831—1834. 2 dln. 8o.

G. Engelberts Gerrits, Gedenkstuk van Neêrlands heldendaden ter zee, enz. Amsterd., 1831—1834. 2 dln. 8o.
Hetzelfde werk, doch zonder de platen.

J. C. de Jonge, Geschiedenis van het Nederlandsche zeewezen. 's Gravenh. en Amst., 1833—1848. 6 dln. 10 bdn. 8o.

J. C. de Jonge, Geschiedenis van het Nederlandsche Zeewezen. Tweede druk, vermeerderd met de nagelaten aanteekeningen van den overleden schrijver, en uitgegeven onder toezigt van J. K. J. de Jonge. Haarlem, 1858—1862. 5 dln. 8o.

J. C. de Jonge, Geschiedenis van het Nederlandsche Zeewezen. Derde uitgaaf. Vermeerderd met de nagelaten aanteekeningen van den overleden schrijver, en uitgegeven onder toezicht van J. K. J. de Jonge. Zwolle, 1869. 5 dln. 8o.

P. J. Schotel, Heldendaden der Nederlanders ter zee, van de vroegste tijden tot op heden, naar aanleiding van de Geschiedenis van het Nederl. Zeewezen door J. C. de Jonge; ontworpen, op steen geteekend en met een ophelderenden tekst voorzien. Amsterdam, z. j. fol.

J. J. Backer Dirks, De Nederlandsche Zeemagt, in hare verschillende tijdperken geschetst. Rotterdam en Nieuwediep, 1865—1876. 4 dln. 8o.

E. B. Sijpkens, Blikken op De Ruyters standbeeld. Beschouwingen over Neêrlands zeewezen, in verband met zijn bloei en grootheid. Amsterd., 1858. 8o.

Catalogus van de geschiedkundige tentoonstelling van het Nederlandsche zeewezen. 's Gravenh., 1900. 8o.

M. Siegenbeek, Geschiedenis der Burgerwapening in Nederland. Uitgegeven ten voordeele der Burgerwapening. Leiden, 1831. 8o.

E. van der Hoeven, Hollands aloude vryheid, buyten het Stadhouderschap. By deszelfs eerste vorm van Staatsbestier; door de Eedelen en Steeden verdeedigd, tegen velerhande dwingelandyen: tot na den dood van Willem de Derde. Verrykt met zin-tafreelen van Romyn de Hooge. Amst., 1706. 4o.

(J. de Bosch Kemper), De staatkundige partijen in Noord-Nederland, geschetst in een historisch overzigt van deszelfs binnenlandsche staatsgesteldheid van het einde der grafelijke regering tot op het jaar 1813. Amst., 1837. 8o.

H. W. Tydeman, Drie voorlezingen over de voormalige staatspartijen in de Nederlandsche Republiek. Met aanteekeningen en bijlagen. Leiden, 1849. 8o.

H. J. Koenen, Over de beide staatspartijen in de voormalige Republiek der Vereenigde Nederlanden. Amst., 1868. Met portretten. 8o.

Bevat twee schetsen: 1. Cornelis Pietersz. Hooft, 1547—1626 en 2. Reinier Adriaansz. Pauw, 1564—1626.

A. M. C. van Asch van Wijck, Geschiedenis van het ambtsgebed in de Nederlanden van den tijd der Hervorming tot aan den tegenwoordigen. Utrecht, 1852. 8o.

C. J. van Assen, De eerbelooningen in de Republiek der Vereenigde Nederlanden. (Overgedrukt uit »De Recensent", 1855). 8o.

F. E. Berg, De Nederlanden en het Hanseverbond. Uitgegeven door het Prov. Utr. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen. Utrecht, 1833. 8o.

J. C. de Jonge, Nederland en Venetië (1596—1795). 's Gravenh., 1852. 8o.

G. W. Vreede, Inleiding tot de geschiedenis der Nederlandsche diplomatie. Utrecht, 1856—1865. 6 dln. 8o.

G. W. Vreede, Nederland en Zweden in staatkundige betrekking. Utrecht, 1841—1844. 2 afleveringen. 8o.

A. H. H. van der Burgh, Gezantschappen door Zweden en Nederland wederzijds afgevaardigd gedurende de jaren 1592—1795. Chronologische lijsten opgemaakt uit de stukken in het Rijks-archief aanwezig, met eenige aanteekeningen. 's Gravenh., 1886. 8o.

J. Dirks, Nieuwe bouwstoffen voor de geschiedenis van het verblijf der Heidens of Egyptiërs in Nederland. (Overdruk). 1850. 8o.

W. P. C. Knuttel, De toestand der Nederlandsche Katholieken ten tijde der Republiek. 's Gravenh., 1892—1894. 2 dln. 8o.

H. J. Koenen, Geschiedenis der Joden in Nederland. Uitgegeven door het Provinciaal Utrechtsche Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Utrecht, 1843. 8o.

Nederland, zoo als het was, is, en worden zal of kan. Uit het Hoogduitsch, met ophelderingen en teregtwijzende aanteekeningen van F. W. von Mauvillon en van den vertaler. Amsterd., 1845. 8o.

2. Verschillende tijdvakken.

a. Tot aan Philips II.

Bronnen van de geschiedenis der Nederlanden in de Middeleeuwen. (Werken van het Hist. Gen. te Utrecht. Nieuwe reeks nos 1, 4, 6, 40 en 42). Utrecht. 5 dln. 8o.

Annales Egmundani. — Kronijken van Emo en Menko. — Kronijk van den Clerc uten laghen landen bi der zee. — Rijmkronijk van Melis Stoke.

Hadriani Junii Batavia. In qua praeter gentis et insulae antiquitatem, originem, decora, mores, aliaque ad eam historiam pertinentia, declaratur quae fuerit vetus Batavia, quae Plinio, Tacito et Ptolomaeo cognita; quae item genuina inclytae Francorum nationis fuerit sedes. Ex officina Plantiniana, apud Franc. Raphalengium, 1588. 4o.

Hadriani Junii Batavia, in qua praeter gentis et insulae antiquitatem, etc. (als in voorg. werk). Dordr., Vinç. Caimax. 1652. 8o.

(A. D. Schinkel), Beschryving van het in de Koninklijke Bibliotheek te 's Gravenhage berustende handschrift der Batavia, uit de nagelaten schriften van Mr. Gerard van Lennep. Met facsimilé's. 's Gravenh., 1840. 8o.

H. Grotius, Liber de antiquitate reipublicae Batavicae. Lugd. Bat., Ex officina Plantiniana Raphelengii. 1610. 4o.

H. de Groot, Van de oudheydt der Batavische, nu Hollandsche Republique. Haerlem, 1636. 4o.

(Rich. Verstegen), Nederlantsche Antiquiteyten met de bekeeringhe van eenighe der selve landen tot het kersten gheloove deur S. Willibrordus. Antw., G. Bellerus. 1613. Met afbeeldingen. 8o.

(J. van Royen), Antiquitates Belgicae of Nederlandsche Oudtheden. Zijnde d' eerste opkomst van Holland, Zeeland, 't Sticht Utrecht, Overyzel, Vriesland, Braband, Vlaanderen enz. Beneffens dier landaarts oorsprong, voortgang, eerste Christendom enz. Met konstprinten verciert. Amsterd., J. van Royen. 1715. 8o.

Omwerking en uitbreiding van het bovenst. werk van R. Verstegen, Nederlantsche Antiquiteyten.

Adr. van Scrieck, Originum rerumque Celticarum et Belgicarum libri XXIII. — Van 't beghin der eerster volcken van Europen, insonderheyt van den oorspronck ende saecken der Neder-landren, XXIII boecken, met betoon van de dwalinghen der Griecken ende Latinen op t'selve beghin ende den ghemeynen Oorspronck. Ende dat de Neder-landren metten Ga-halen ende Tuytschen t'samen in d'eerste tijden ghenaemt Kelten, ghecomen uuten Hebréen . . . verre te boven gaen den Griecken ende Romainen in ouderdom ende spraecke. Af-beleet van den beghinne, totten tijd van Carolus Magnus ende besluytende over de 4900 jaeren. Ypre, Fr. Bellet. 1614. fol.

(J. van Heemskerk), Batavische Arcadia, waer in, onder 't loof-werck van liefkooserytjes, gehandelt werdt, van den oorspronck van 't oud Batavien, vryheit der Bataviers, Vrije Zee, Zee-vonden, Vinders van verburgen schatten, verbeurt-maecken van goederen, uyt-perssen der waerheydt door pynigen, Onheil van de lanckwyligheydt der Rechts-plegingen en andere diergelycke ernstige saken meer. Amsterd., 1647. 8o.

J. van Someren, Herstelde Oudtheyt, ofte Beschrijvinge van Batavia, wesende een gedeelte van 't Hertoghdom Gelre ende Graafschap Hollandt. Nymegen, A. van Hoogenhuysen. 1657. 4o.

S. van Leeuwen, Batavia illustrata, ofte Verhandelinge van den Oorspronk, Voortgank, Zeden, Eere, Staat en Godtsdienst van Oud Batavien, mitsgaders van den Adel en Regeringe van Hollandt, ten deele uyt W. van Goudhoven en andere schryvers, maar wel voornamentlijk uit... authentijcque stukken en bewijsen, te samen gesteldt. 's Gravenh., 1685. fol.

P. Cluverius, Batavische Out-heden, met de verhandeling over de drie uytloopen van den Rhyn. Uyt het Latyn vertaalt. 2e druk. Vermeerdert met eene Inleydinge tot de Batavische Outheeden, eene Sciographie van 't Out Batavie, en eenige Landtkaarten, door Jakob Lóve. Amsterd., J. Oosterwijk. 1719. Met pln. en krtn. 2 dln. 8o.

G. van Loon, Aloude Hollandsche histori der Keyseren, Koningen, hertogen en graaven, welken sedert de komst der Batavieren tot de herstelling van 's Graaven Florents den Eerstens zoon aldaar het hooggebied gehad hebben. 's Gravenh., 1734. 2 dln. Met krtn., tab. en afbeeld. fol.

J. Bent, Aldervroegste Vaderlandze Oudheden, ontzwagteld en gezuiverd, van de vooroordeelen en misgiszingen der schryveren van de laatere eeuwen; in zes redevoeringen. Hoorn, 1761. 4o.

Christoph. Saxius, Monogrammata historiae Batavae a vetustissimis inde temporibus usque ad saeculi, quod vivimus, annum tertium decimum, servata Episcoporum Trajectinorum, Comitum Hollandiae, Ducum Gelriae, item liberae Reipublicae Gubernatorum successione, et annorum serie. Traj., 1784. 8o.

E. M. Engelberts, De aloude staat en geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden. Amst., 1784—1799. Met pln. en kaarten. 4 dln. 8o.

A. G. B. Schayes, Les Pays-Bas avant et durant la domination Romaine, ou tableau historique, géographique, physique, statistique et archéologique de la Belgique et de la Hollande, depuis les premiers temps historiques jusqu' au 6me siècle. Brux., 1837-1838. 2 deelen. 8o.

G. Acker Stratingh, Aloude staat en geschiedenis des vaderlands. Gron., 1847—1852. 2 dln. 3 stn. Met pln. en krtn. 8o.

I. De bodem en de wateren. II. De bewoners. *a.* Voor en onder de Romeinen. *b.* In en sedert het Frankische tijdvak.

C. R. Hermans, De woonplaatsen der Menapiërs, Eburonen, Atuatiken en Ambivariten aangewezen en Atuatica met Atvaca, Aduaca Tungrorum, Atuacutum Tungri en Aken synoniem verklaard. 's Hertogenb., 1860. 8o.

G. Bruining, Commentarius perpetuus in Julii Caesaris, Strabonis, Melae, Plinii, Taciti, etc. tradita de rebus Belgicis, Batavicis, Frisicis, Sicambricis, aliis nonnullis, quem praebet rerum illarum historia, ab antiquissimis inde temporibus, ad annum aerae Christianae 1140. Lugd., Bat., 1818. 8o.

C. R. Hermans, Betoog dat er uit de Commentarii de Bello Gallico van Julius Caesar volstrekt geen bewijs kan worden getrokken, alsof die veldheer of zijne krijgsoversten in Noord-Nederland oorlog zouden hebben gevoerd. 's Hertogenb., 1839. 8o.

Saint-Simon (le marquis de), Histoire de la guerre des Bataves et des Romains, d'après César, Corneille Tacite etc., avec les planches d' Otto Vaenius, accompagnée de plans et de cartes nouvelles. 1770. gr. fol.

P. Cz. Bockenberg, Historiae Batavorum hactenus editae. Cum catalogo omnium de rebus Bataviae voluminum edendorum. Lugd. Bat., ex officina Plantiniana, apud Fr. Raphelengium. 1592. 8o.

Onder dezen titel zijn de volgende werkjes vereenigd, elk met afzonderlijken titel en pagineering: I. P. Cz. Bockenberg, Prisci Bataviae et Frisiae reges. Item, Lugduni Batavorum; et Wassenarae Heroum; vetustissimarum Hollandiae Gentium; historia et genealogia. Lugd. Bat, Ex officina J. Paetsii. 1589. — II. P. Cz. Bockenberg,

Catalogus, genealogia et brevis historia regulorum Hollandiae, Zelandiae et Frisiae. Lugd. Bat., Ex officina J. Paetsii. 1584. — III. P. Cz. Bockenberg, Historia et genealogia Brederodiorum; illustrissimae gentis Hollandiae. Lugd. Bat., Ex offic. J. Paetsii, 1587. — IV. P. Cz. Bockenberg, Egmondanorum, potentissimae Hollandiae gentis: historia et genealogia. Lugd. Bat., Ex offic. J. Paetsii. 1589. — V. P. Cz. Bockenberg, Catalogus, et brevis historia Pontificum Ultrajectensium. Item, Catalogus et brevis historia Antistitum Egmondanorum. Lugd. Bat. Ex offic. J. Paetsii. 1586.

J. Watts de Peyster, The history of Carausius, the Dutch Augustus, and Emperor of Britain, Zeeland, Dutch Flanders, Armorica, and the Seas; the Great first Hollandish Admiral and the first Sailor King of England. With which is interwoven an historical and ethnological account of the Menapii; the ancient Zeelanders and Dutch Flemings. Compiled from upwards of 200 ancient, mediaeval and modern authorities. Poughkeepsie, 1858. 8o.

J. J. van Hees van Berkel, Proeve eener beschouwing over geschiedenis en staatsregt, vooral in betrekking tot ons vaderland, onder de heerschappij der Franken en de regering der graven. Utrecht, 1836. 8o.

J. des Roches, Mémoire sur l'état civil et ecclésiastique des 17 provinces des Pays-Bas et de la principauté de Liège, pendant les 5e et 6e siècles. (Bekroond door de Société Littéraire de Bruxelles). Brux., 1772. 4o.

J. H. van Bolhuis, De Noormannen in Nederland. Geschiedenis hunner invallen gedurende de 9e, 10e en 11e eeuwen, met opgave van derzelver gevolgen, uit echte bronnen geput. Utrecht, 1834. 8o.

Chronicon Egmundanum seu Annales Regalium Abbatum Egmundensium auctore Fr. Johanne de Leydis. Accedunt praeter Theodorici a Leydis breviculos Leonis Monachi Egmundensis breviculi majores historiam comitum continentes, qui Egmundae sepulti. Edidit adjectis observationibus A. Matthaeus. Lugd. Bat., F. Haaring. 1692. 4o.

Annales Egmundani. Uitgegeven door B. J. L. de Geer van Jutfaas. Utrecht, 1863. 8o.

Wilhelmi Monachi et Procuratoris Egmondani chronicon ab A. 647 usque ad A. 1333. In Veteris Aevi Analecta. Ed. A. Matthaeus. Deel II.

Willelmi capellani in Brederode postea monachi et procuratoris Egmondensis chronicon. Uitgegeven door C. Pijnacker Hordijk. Amsterd., 1904. 8o.

Melis Stoke, Rijmkroniek. Zie de Afdeeling Taal- en Letterkunde: Middel-Nederl. Rijmkronieken.

Klaas Kolijn, Geschicht-historiaal Rym, of Rymchronyk. Zie de Afdeeling Taal- en Letterkunde: Middel-Nederl. Rijmkronieken.

Lodewijk van Velthem, Spiegel historiael. Zie de Afdeeling Taal- en Letterkunde: Middel-Nederl. Rijmkronieken.

Die Cronycke van Hollandt, Zeelandt ende Vriesland, beghinnende van Adams tiden tot die geboerte ons heren Jhesum, voertgaende tot den iare M.CCCCC ende XVII. Met den rechten oerspronc hoe Hollandt eerst begrepen ende bevvoent is ghevveest van den Troyanen. Ende is inhoudende van die hertogen van Beyeren, Henegouvven ende Bourgonjen. Die tijd dat si ant graefscap gevveest hebben. Met die cronike der biscoppen van Wtrecht, seer suuerlie geextendeert ende int lange v'haelt. (Aan het einde:) Voleynt tot Leyden bi mi Jan Seuersen, . . . 1517. Met houtsneden. fol.

Eerste druk der „Divisie-Kroniek." Hierachter is gevoegd een vervolg tot 1530, met andere signatuur en zonder pagineering, beginnende: Dit nauolgende veruolcht ende accordeert op die Cronike van Hollant, inhoudende die gesten geschiet vanden iare XVII voortaen tot den iare van XXX. (Aan het slot:) Gheprent tot Antwerpen . . . bi mi Jan van Doesborch . . . 1530.

Die Cronycke van Hollant, Zeelant ende Vrieslant, beghinnende van Adams tijden tot die gheboorte ons Heeren Jesum, voortgaende tot den Jare M.CCCCC ende XVII enz. (Als voorg.) . . . Noch is hier by ghevoecht een cort verhael vande Regeringe ende ghedenck-

weerdichste gheschiedenissen totten Jare 1584. Dordrecht, P. Verhaghen. 1585. Met houtsneden. fol.

Die Chronycke, van Hollant, Zeelant ende Vrieslant. Beghinnende van Adams tijden tot die gheboorte ons Heeren Jesum, voortgaende tot den Jare M.CCCCC. ende XVII. enz. Dordrecht, P. Verhaghen. 1591. — Het Tweede Deel enz. totten jaere 91 . . . door E. D. V. (Ellert de Veer). 's Grav., A. Hendricksz. 1591. — Historie ofte Wiider Verclaringhe van de Nederlantsche gheschiedenissen enz. van den Jare 1566 totten wtganghe van den Jare 90. Dordr., P. Verhaghen, 1590. Met houtsn. fol.

Die Cronycke van Hollant, Zeelant ende Vriesland enz. (als voorg.) . . . Dordrecht, P. Verhaghen. 1591. — Het Tweede Deel enz. totten jaere 91 . . . door E. D. V. Amstelredam, Corn. Claesz. 1591. — Historie ofte Wiider Verclaringhe enz. vanden Jare 1566 totten wtganghe vanden Jare 90. Amsterd., Corn. Claesz. 1590. Met houtsneden en kaart. fol.

Die Chronycke van Hollant, Zeelant ende Vrieslandt. Beginnende van Adams tijden enz. (als voorg.) Ende is vervaetet in drye stucken, ofte vervolch, van de Hollandtsche Chronijcke, mitsdgaders de gheschiedenissen van dandere Nederlanden ende der selver omligghende Provintien: Hoe, ende wanneer die veranderinge in de Religie toeghecommen is, met de Oorloghen daar wt ontstanden. Van den Jare 1516 tot den Jare 95.. (door) E. d. V. (Ellert de Veer). Dordr., P. Verhaghen. 1595. 2 dln. — Historie ofte Wiider Verclaringe van de Nederlantsche gheschiedenissen enz. van den Jare 1566 totten wtganghe van den Jare 1595. Dordr., P. Verhaghen. 1595. — Appendix, andersins genoemt een byvoechsel, ... van den Jare 1591 af, tot den wtganck des Jaers 1597. Dordr., P. Verhaghen. 1597. Met houtsn. fol.

J. F. Le Petit, La grande Chronique ancienne et moderne de Hollande, Zélande, Westfrise, Utrecht, Frise, Overyssel et Groeningen, jusques à la fin de l'an 1600. Dordrecht, J. Canin. 1601. 2 dln. 1 bnd. fol.

C. Wachtendorp, Oude Hollandsche Geschiedenissen ofte, Corte Rym-Kronyck verdeelt in XIIII. Boecken, beginnende van de Suntvloet, tot den Jare 1560. Verciert met verscheyden copere platen. Amsterdam, J. Pauli. 1645. 4o.

Hierachter: C. Wachtendorpii Lof des Vredes. (Aan het einde:) Amst., G. Joosten. 1645.

W. van Gouthoeven, D'oude Chronijcke ende Historien van Holland (met West-Vriesland) van Zeeland ende Wtrecht. Van nieus oversien, vermeerdert, verbetert ende verciert met eenighe Gheslacht-registeren ende Genealogyen der voornaemster Edelen, midtsgaders Steden, Dorpen, Heeren-Huysen, ende andere beschrijvinghen van Hollandt. Beginnende van den Jare 449 tot dit teghenwoordigh Jaer 1620. Dordrecht, P. Verhaghen. 1620. 2 dln. 1 bnd. Met houtsneden. fol.

Vermeerderde en verbeterde uitgave van de „Divisie-Kroniek." Het eerste deel (tot 1555) is bewerkt door W. van Gouthoeven, het tweede door E. de Veer (tot 1591) en N. de Clerck (tot 1620).

W. van Gouthoeven, D'oude Cronijcke ende Historien van Holland (met West-Vriesland) van Zeeland ende van Utrecht enz. (als voorg.) . . . . tot 1636. 's Gravenh., 1636. 2 dln. 1 bnd. Met houtsneden. fol.

Nieuwe uitgave van het voorgaande werk, met een vervolg door een onbekende van 1620 tot 1636.

J. Veldenaer, Chronyck van Hollandt, Zeelandt, ende Westvrieslandt, over omtrent twee hondert jaeren geschreven. Uytgegeven ende met aenteyckeningen, als oock verscheyden Graeflijcke Brieven, raeckende de outheden ende saecken van de gedachte landen, verrijckt door M. Z. van Boxhorn. Leyden, W. van Riinnenburch. 1650. 4o.

Chronyk van Holland, van den Klerk uit de laage landen by der zee: nooit voorheen gedrukt. Met eenige aantekeningen zoo van P. Scriverius als van den uitgeever (F. van Mieris). Leyden, 1740. 4o.

Hierachter met doorloopende pagineering het „Kort Chronykje van Holland, van den Jaere 972 tot het Jaer 1466." In denzelfden band is gebonden D. A. Valcoochs Chronyck van de Sype.

Kronijk van Holland van een ongenoemden geestelijke (gemeenlijk geheeten Kronijk van den clerc uten laghen landen bi der see). (Uitgegeven door B. J. L. de Geer van Jutphaas). Utrecht, 1867. 8o.

Het oude Goutsche Chronycxken van Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt en Utrecht. Door de Heer Petrus Scriverius op nieus oversien en verbetert. Als mede met een Byvoeghsel en Toet-steen vermeerdert. Met der Graven Afbeeldinge in 't kooper verçiert. Amsterdam, 1663. 4o.

De Chronycke van de geschiedenissen in Holland, Zeeland en Vriesland: en van de Bisschoppen van Uytrecht. Op nieuws oversien en verbetert. Alkmaar, 1716. 12o.

Chronyk van Brabant; — van Holland; — van Vlaanderen. Uitgeg. door B. J. L. de Geer van Jutfaas. Uit: Codex Diplom. Neerl. 2e Serie. Deel VI. Utrecht, 1862. 8o.

Groot Charterboek der graaven van Holland, van Zeeland en heeren van Vriesland; beginnende met de eerste en oudste brieven van die landstreeken, en eindigende met den dood van onze graavinne, vrouwe Jacoba van Beijere. Verzaameld en in orde gebragt door Frans van Mieris. Leyden, 1753—1756. 4 dln. fol.

Oorkondenboek van Holland en Zeeland, uitgegeven van wege de Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Eerste afdeeling tot het einde van het Hollandsche Huis, bewerkt door L. Ph. C. van den Bergh. Amsterd. en 's Gravenh., 1866—1873. 2 dln. 4o.

Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot aan het einde van het Hollandsche Huis. Supplement bewerkt door James de Fremery. 's-Gravenhage, 1901. 4o.

Regesta Hannonensia. Lijst van oorkonden betreffende Holland en Zeeland 1299—1345, die in het Charterboek van van Mieris ontbreken. Uitgegeven van wege de Koninklijke Academie van Wetenschappen, door P. L. Muller. 's Gravenh., 1882. 8o.

Boergoensche Charters 1428—1482, verzameld door P. A. S. van Limburg Brouwer. Derde afdeeling van het Oorkondenboek van Holland en Zeeland, uitgegeven van wege de Kon. Akademie van Wetenschappen. Amsterd. en 's Gravenh., 1869. 8o.

Eleutherus N. Batavus, Kort vertoog van den Ouden Stand en Regts-pleegingen, voor en onder de Graaven; als meede van verscheidene Oudheden en Oude Gebruiken en Wetten in Holland ende West-Vriesland: mitsg. de Veranderingen daar omtrent ten tyden der Graaven voor-gevallen. Leyden, 1741. 8o.

D. de Lange, Korte verhandeling en verklaaring van de gemeenebests bestiering en leevenswijs der oude Batavieren, van het ampt en de bediening der Graaven, der zelver waardigheid, oorspronk en betekenis; als mede van de honderd Medgezellen, of Comites, die nevens den Graave Rechters, en zijne Raaden zijn geweest. Amsterdam, 1748. 8o.

S. de Wind, Verhandeling over den aard van het leen van het Graafschap Holland. (Overdruk). 1847. 8o.

Hadriani Barlandi Hollandiae comitum historia et icones, cum selectis scholiis ad Lectoris lucem. Ejusdem Barlandi Caroli Burgundiae ducis vita. Item Ultrajectensium episcoporum catalogus et res gestae. Ejusdem argumenti libellus. G. Noviomago auctore. Lugd. Bat., Chr. Plantinus. 1584. fol.

Hadriani Barlandi Hollandiae comitum historia et icones enz. (als voorg.)... Francofurti, J. Wechelus. 1585. 8o.

P. Cz. Bockenberg, Catalogus, genealogia et brevis historia regulorum Hollandiae, Zelandiae et Frisiae etc. Zie hiervoor blz. 433.

M. Vosmerus, Principes Hollandiae et Zelandiae, domini Frisiae. Cum genuinis ipsorum iconibus, a Theodorico Aquitaniae ad Jacobam Bavariae, diversorum quondam pictorum opera, ad vivum sedulo depectis ac sincere una cum reliquorum Principum figuris,... delineatis. Antv., Chr. Plantinus. 1578. fol.

J. Dousae Annales rerum a priscis Hollandiae comitibus per CCCXLVI annos gestarum continuata serie memoriam complectentes. Nunc primitus in unum metricae Historiae corpus redacti. Hag. Com., Alb. Henrici. 1599. 4o.

J. Dousa, Bataviae Hollandiaeque Annales, a Jano Dousa filio concepti atque inchoati jam olim, nunc vero a Patre... recogniti, suppleti, novaque octo librorum accessione ad integrae usque decadis finem perducti et continuati. Lugd. Bat., Ex officina Plantiniana, apud Chr. Raphelengium. 1601. 4o.

Tweede uitgave der Annalen in proza.

Chronicon Hollandiae. De Hollandorum repub. et rebus gestis commentarii Hugonis Grotii, Jani Dousae patris, Jani Dousae filii. Lugd. Bat., J. Maire. 1617. 4o.

Derde uitgave der Annalen, evenals de voorgaande in proza, doch met bijvoeging van H. Grotius, De antiquitate reipublicae Batavicae.

M. Vossius, Annalium Hollandiae Zelandiaeque libri V. Amsterd., G. Blaeu. 1635. 4o.

M. Vossius, Annalium Hollandiae Zelandiaeque libri V. Amsterd., G. Blaeu. 1635. — Annalium Hollandiae, Zelandiaeque, pars altera: quae est de gestis Comitum ex domo Hannonia. Amsterd., J. Janssonius. 1641. — Annalium Hollandiae, Zelandiaeque, pars tertia: quae est de gestis Comitum e domo Bavarica, ad Jacobam usque. Amsterd., J. Blaeu. 1644. 3 stn. 1 bnd. 4o.

M. Vossius, Historische Jaer-boecken van Holland en Zeeland, handelende van 't leven en bedrijf der Graven, van Diderick I af, tot het einde van Vrouw Jacoba toe. Eertijdts in 't Latijn beschreven, en nu vertaelt door N. Borremans. Dese druck is, boven den Latijnschen, verrijckt met eenige aenteickeningen enz. Gorinchem, P. Vink. 1677. 4o.

M. Vossius, Annales Hollandiae Zelandiaeque, in quibus sex centorum fere annorum res gestae continentur, a Theodorico I usque ad translatum a Jacoba in Philippum imperium. Altera hac editione

ex ipsius Vossii autographo multis locis auctiores et summariis ornati prodeunt, cura A. Borremansii. Amsterdam, H. et Th. Boom. 1680. 4o.

M. van der Houve, Hantvest of Chartre Chronyck van de landen van Oud-Batavien, Oud-Vriesland, Oud-Franckenland, nu Holland, Zeeland, West-Vriesland enz. maeckende het vrije Heerschende Vereenighde Nederland enz. Tweede Editie (alleen van het 1e deel). 's Gravenh., D. Maire. 1645 en 1638. 2 dln. 1 bnd. fol.

M. van der Houve, Hantvest of Chartre Chronyck enz. Tweede Editie. Leyden, J. Roebs. 1646. 2 dln. 1 bnd. fol.

(P. Scriverius), Beschrivinge van Out Batavien met de Antiquiteyten van dien. Mitsgaders d' afbeeldinge, afcomst ende historie der graven van Hollant, Zeelant ende Vrieslant etc. Als oock een corte beschrivinghe der Nederlandsche oorlogen, beginnende van den aenvang der Nederlandsche beroerten tot den Jare 1646 incluys met de afbeeldinge der Gouverneurs en andere chrychshelden. Amst., Broer Jansz. 1646. 8o.

Het laatste gedeelte met afzond. titel: Corte Histor. Beschryv. der Nederl. Oorlogen enz. Amst., Broer Jansz. 1646.

P. Scriverius, Hollandsche, Zeelandsche ende Vriesche Chronyck, ofte een gedenckwaerdige beschryvingh van den oorsprong, opkomst en voortgang der selver landen. Soo onder de regeeringe en successie der graven, wegens hare geslachte en verrichtinge, van Diederick den I. tot Philips den III. Uyt alle de beste autheuren by een gesteldt. Als mede 't Vervolgh.... tot den Jare 1677. Verciert met alle afbeeldinge der Graven enz. 's Gravenh., by J. Veely ende J. Doll. Z. j. 4o.

P. Scriverius, Hollandsche, Zeelandsche ende Vriesche Chronyck, enz. (als voorgaand). 's Gravenhage, by J. Tongerloo ende L. van Dijck. Z. j. 4o.

Vertaling van het groote werk van Scriverius, Principes et comites Hollandiae, Zelandiae et Frisiae etc., door Pieter Brugman, met bijvoegsels.

V. H. (Pieter de la Court), Historie der Gravelike Regeering in Holland. Beschreven door V. H. Waer by is gevoegd de Oorsprong der Nederlandse Troublen, wel eer beschreven door Viglius Zuichemus ab Ayta, en nu eerst in 't licht gebracht door V. H. Amsterdam, 1662. 12o.

F. van Mieris, Histori der Nederlandsche vorsten, uit de Huizen van Beijere, Borgonje en Oostenryk; welken, sedert de regeering van Albert, graaf van Holland, tot den dood van Keizer Karel V, het hooggezag aldaar gevoerd hebben: niet alleen uit de geloofwaardigste schryveren en egtste bewysstukken dier tyden samengesteld, maar ook met meer dan duizend historipenningen gesterkt en opgehelderd. 's Gravenh., 1732—1735. 3 dln. fol.

Korte levensschets en afbeeldingen der Graaven van Holland, van Dirk I tot Koning Filip II, zynde de laatste, zo als dezelve voor 't grootste gedeelte op het Raadhuis der Stad Haarlem vertoont worden. Getrokken uit zeker geschreven werk van Ludolf Smids. Haarlem, J. Marshoorn. 1744. 4o.

J. M. van Hemert, Korte levensbeschrijving der Hollandsche graven. Gorinchem, 1749. Met platen. 8o.

Ad. Kluit, Historia critica Comitatus Hollandiae et Zeelandiae ab antiquissimis inde deducta temporibus. Medioburgi, 1777—1780. 2 deelen. 4o.

I. 1. Chronicon Hollandiae vetustissimum Anonymi Monachi Egmondani ab A. 647 ad A. 1205. Notis Matthaei Douzae aliorumque nec non perpetuo editoris commentario illustratum. — I. 2. Ubiores aliquot excursus in Chronicon Hollandiae Anonymi Mon. Egmond. — II. Codex diplomaticus et probationes ad Chronicon Hollandiae et ejus excursus.

Vaderlandsche Chronyk; of Jaarboek van Holland; Zeeland; en Friesland: van de vroegste tyden af tot op den dood van Hertog Albrecht van Beijeren enz. Waar in ook verscheide zaken betreffende enige nabuurige landen, voorkomen. Leyden en Amsterdam. 1784. 8o.

P. Langendyk, De graaven van Holland in jaardichten beschreven. Haarlem, J. Bosch. Z. j. Met afbeeldingen. 4o.

S. Muller Fz., Schetsen uit de middeleeuwen. Amsterd., 1900. 8o.

Collection des voyages des Souverains des Pays-Bas, publiée par Gachard et Piot. Bruxelles, 1876—1882. 4 dln. 4o.

I. Itinéraires de Philippe le Hardi, Jean sans Peur, Philippe le Bon, Maximilien et Philippe le Beau. Relation du premier voyage de Philippe le Beau en Espagne, en 1501, par Antoine de Lalaing, Sr. de Montigny. Relation du deuxième voyage de Philippe le Beau, en 1506, par un anonyme. — II. Itinéraire de Charles-Quint de 1506 à 1531. Journal des voyages de Charles-Quint, de 1514 à 1551, par Jean de Vandenesse. — III. Premier voyage de Charles-Quint en Espagne, de 1517 à 1518, par Laurent Vital. Voyage et expédition de Charles-Quint au pays de Tunis, de 1535, par Guillaume de Montoiche. Expédition de Charles-Quint à Alger, en 1541, par un anonyme. Voyage de la Reine Anne en Espagne, en 1570, par Alyxes de Coterau. — IV. Journal des voyages de Philippe II, de 1554 à 1569, par Jean de Vandenesse. Voyage de l'archiduc Albert en Espagne, en 1598, par Gilles de Faing. Itinéraire d'Antoine, Duc de Brabant, de 1407 à 1415. Itinéraire de Jean IV, Duc de Brabant, de 1415 à 1427. Itinéraire de Philippe de St. Pol, Duc de Brabant, de 1427 à 1430.

Collection de documents inédits relatifs à l'histoire de la Belgique.

J. van Bolhuis van Zeeburgh, Over de geschiedenis der eerste graven uit het Hollandsche Huis. Acad. proefschrift. Leiden, 1870. 8o.

J. Meerman, Geschiedenis van graaf Willem van Holland, Roomsch Koning. 's Gravenh., 1783—1797. 4 dln. 3 bdn. 8o.

A. Ulrich, Geschichte des römischen Königs Wilhelm von Holland, 1247—1256. Hannover, 1882. 8o.

Th. van Riemsdijk, Un sceau inédit de Guillaume de Hollande, Roi des Romains. Met plaat. gr. 4o.

C. Sattler, Die flandrisch-holländischen Verwicklungen unter Wilhelm von Holland, 1248—1256. Göttingen, 1872. 8o.

S. de Wind, De dood van Floris IV, graaf van Holland, of het tournooi te Corbie, in 1234. (Overgedrukt uit de Nieuwe Verhand. der 2e klasse van het Kon. Ned. Instituut, 1838). 4o.

S. de Wind, Verdediging der echtheid van den Brief van Simon van Haarlem, waarbij hij goederen der Abdij van Egmond in erfpacht neemt; — tegen de onlangs daartegen geopperde bedenkingen. (Overgedrukt uit het Nederl. Jaarb. voor Regtsgel. en Wetgeving. 1844). 8o.

Accijnsbrief van Haarlem, in 1274 door Floris V verleend of ontworpen. Met inleiding en aanteekeningen uitgegeven door J. de Wal. Leyden, 1856. 8o.

Dirk Groebe, Verhandeling over graaf Floris V en zijne regering, uit echte bronnen voorgesteld. (Prijsschrift bekroond door de Tweede Klasse van het Kon. Ned. Instituut van Wetensch., Letterk., en Schoone Kunsten). Amst., 1836. 4o.

A. A. J. Meylink, Over een charter van graaf Floris V, van den 14den Mei 1273; mededeeling van G. H. M. Delprat nader toegelicht; en over charters van graaf Floris V, van den jare 1281. Met facsimile's van zegels en watermerk. 's Gravenh., 1860. 8o.

De Rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis, uitgegeven door H. G. Hamaker. Utrecht, 1875—1878. 3 dln. 8o.
Werken van het Histor. Genootsch. Nieuwe Reeks. No. 21, 24, 26.

De Rekeningen der grafelijkheid van Zeeland onder het Henegouwsche huis, uitgegeven door H. G. Hamaker. Utrecht, 1879—1880. 2 dln. 8o.
Werken van het Histor. Genootsch. Nieuwe Reeks. No. 29, 30.

J. van Malderghem, La bataille de Staveren, 26 Septembre 1345. Noms et armoiries des chevaliers tués dans cette journée. Bruxelles et la Haye, 1870. 8o.

H. W. Tydeman, Verhandeling over de Hoeksche en Kabeljaauwsche partijschappen. (Overgedrukt uit de Nieuwe Verh. v. h. Z. Gen. der Wetenschappen). Middelb., 1815. 8o.

J. C. de Jonge, Verhandeling over den oorsprong der Hoeksche en Kabeljaauwsche twisten, ontleend uit echte, meest onbekende gedenkstukken. Leyden, 1817. 8o.

C. A. Moreau, Commentatio ad quaestionem: Quaeritur quibus causis factum sit, ut factiones Hoeksiorum et Kabeljaviorum, quae Hollandiam et Zeelandiam miserrime dilacerarunt, in Hannonia non exstiterint? Lovanii, 1829. 4o.

Eelco Verwijs, De oorlogen van hertog Albrecht van Beieren met de Friezen in de laatste jaren der 14e eeuw, naar onuitgegeven bescheiden. Utrecht, 1869. 8o.
Werken uitgegeven door het Hist. Genootsch. Nieuwe Reeks. No. 8.

Grafelijke commissie- of beveelboeken van hertog Willem van Beyeren. II. 1408—1418. Uitgegeven door J. H. Scheffer. Rotterdam, 1883. kl. 4o.

Jacqueline de Bavière. La Haye et Amsterd., 1833. 2 dln. 8o.

S. de Wind, Verhandeling over de vraag: Kan Jacoba van Beijeren uit de Hollandsche Gravenrei uitgemonsterd en Jan van Beijeren in hare plaats gesteld worden? Voorgelezen in de Vergadering der Tweede klasse van 10 Oct. 1844. 8o.

F. v. Löher, Geschiedenis van Jacoba van Beijeren en haar tijd, 1400—1436. Naar het Hoogduitsch door J. Margadant. Nieuwe uitgaaf. 's Gravenh., 1880. 3 dln. 8o.

J. G. Frederiks, Het geheim huwelijk van gravin Jacoba. (Afzond. afdruk uit: Bijdragen voor Vaderlandsche Gesch. en Oudheidkunde. Derde reeks. Deel VIII). 1893. 8o.

Chroniques relatives à l' histoire de la Belgique sous la domination des Ducs de Bourgogne. Publiées par Kervyn de Lettenhove. Bruxelles, 1870—1876. 3 dln. 4o.

P. Heuterus, Opera historica omnia; Burgundica, Austriaca, Belgica: de rebus a Principibus Burgundis atque Austriacis, qui Belgis imperarunt, pace belloque praeclare gestis. Insertus est ejusdem De vetustate et nobilitate familiae Habspurgicae et Austriacae lib. I. Accessereque De veterum ac sui saeculi Belgio libri II aliaque. Nunc primum simul edita. Lovanii, J. Coppenius. 1651. fol.

P. Frédéricq, Essai sur le rôle politique et social des Ducs de Bourgogne dans les Pays-Bas. Gand, 1875. 8o.

Les Mémoires de Messire Olivier de la Marche (1435—1492), avec les annotations et corrections de J. L. D. G. (Jean Lautens de Gand). Gand, G. de Salenson. 1567. 4o.

Les Mémoires de Messire Olivier de la Marche etc. Avec les annotations et corrections de J. L. D. G. Reveuë et augmenté d'un Estat particulier de la Maison du Duc Charles le Hardy, composé du mesme Autheur et non imprimé cy-devant. Le 4me édition. Lovain, Ever. de Witte. 1645. 4o.

Franc. de Enzinas, Mémoires. Texte Latin inédit avec la traduction Française du 16e siècle en regard, 1543—1545, publiés avec notice et annotations par Ch. Al. Campan. Brux., 1862—1863. 2 deelen. 8o.

A. F. J. Dumées, Annales Belgiques ou des Pays-Bas, contenant les principaux événemens de notre histoire depuis la mort de Charles le Téméraire, dernier Duc de Bourgogne, jusques à la paix d'Aix-la-Chapelle en 1668. Douay, 1761. 8o.

Lettres inédites de Maximilien, Duc d'Autriche, sur les affaires des Pays-Bas; publiées par Gachard. 1478—1508. Brux., Gand et Leipzig, 1851—1852. 2 dln. 8o.

K. van Alkemade, Rotterdamsche heldendaden onder de stadvoogdy van Frans van Brederode, genaamt Jonker Fransen Oorlog: beschreven en met egte meest ongedrukte bewyzen bekragtigt. 2e druk. Rotterd., 1756. 9o.

De Nederlaag van Frans van Brederode, of de laatste onderneming der Hoekschen; door eenen Hollandschen dichter in het laatste gedeelte der vijftiende eeuw bezongen. Uitgegeven naar het oorspronkelijk handschrift door J. Koning. (Nieuwe werken van de Maatsch. der Ned. Letterkunde. Deel I.). Dordr., 1825. 8o.

Aart van der Goes, Holland onder de regeering van Keiser Karel den Vijfden, bij den overdragt der Nederlanden aan en gedurende het bestier van zijnen zoon Koning Philip den Tweeden. (1524—1560). Amsterd., 1791. 6 dln. 8 stn. 8o. [1])

A. van Meerbeeck, Chroniicke van de gantsche werelt, ende sonderlinghe van de seventhien Nederlanden; begrypende de tweedrachten, oorlogen, veltslagen, belegeringen ende inneminghen van landen ende steden, enz. vanden tijt des Keysers Caroli V af, 1500 tot 1620. Antw., H. Verdussen. 1620. Met portretten. fol.

(Phil. Gallaeus, Gerh. Candidus et **Mich. Vosmerus)**, Historia Belgica, h. e., rerum memorabilium, quae in Belgio evenerint, brevis designatio (1529—1583). Accessit Epitome chronicon Regum Francorum: adjectis Hollandiae ae Zelandiae comitibus. Francofurti, S. Feyrabend. 1583. 8o.

J. L. A. Diegerick, Quelques lettres et autres documents inédits concernant l'empereur Charles-Quint. Bruges, 1853. 8o.

L. Wiesener, Études sur les Pays-Bas au 16e siècle. Charles-Quint (1516—1555). Commencements de Philippe II (1555—1559). Marguerite de Parme et ministère de Granvelle (1559—1564). Paris, 1889. 8o.

Correspondance de Marguerite d'Autriche, gouvernante des Pays-Bas, avec ses amis, sur les affaires des Pays-Bas de 1506—1528. Tirée des archives de Lille et publiée par L. Ph. C. van den Bergh. Leiden, 1845—1847. 2 dln. 8o.

---

[1]) Over het tijdvak van Karel V en Philips II zie men ook hiervoor op blz. 277 en 278.

Correspondance de l'empereur Maximilien I et de Marguerite d'Autriche, sa fille, gouvernante des Pays-Bas, de 1507 à 1519, publiée d'après les manuscrits originaux par Le Glay. Paris, 1839. 2 dln. 8o.

D. P. Pers, De Verwarde Adelaer, en Ontstelde Leeuw: waer in de Spring-ader der Beroerten, die in Duytsland en Nederland, soo in den staet als religie, van Lutheri tijden af, onder Keyser Karel V en zynen Sone Philippus, als mede onder de bestieringe der Staten van de Vereenighde Nederlanden, tot den dood des Princen Wilhelmi van Oragnien, zyn voorgevallen, klaer en beknopt werden voorgedragen. Amst., (1647). 4o.

Collectanea van Gerardus Geldenhauer Noviomagus, gevolgd door den herdruk van eenige zijner werken, uitgegeven en toegelicht door J. Prinsen J.Lz. Amsterd., 1901. 8o.

Fery de Guyon, Mémoires (1523—1568). Avec un commentaire historique et une notice sur la vie de l'auteur par A. P. L. de Robaulx de Soumoy. Brux., 1858. 8o.

Missions diplomatiques de Corn. Duplicius de Schepper, dit Scepperus, ambassadeur de Christiern II, de Charles V, de Ferdinand I et de Marie, reine de Hongrie, gouvernante des Pays-Bas, de 1523 à 1555, publiées par de Saint-Genois et G. A. Yssel de Schepper. Brux., 1856. Met portr. 4o.

G. W. Vreede, Nederland en Zweden in staatkundige betrekking. Van Gustaaf Wasa tot Gustaaf Adolf (1523—1611). Utrecht, 1841—1844. 2 stn. 8o.

Jacq. de Wesenbeke, Mémoires (1525—1566). Avec une introduction et des notes par C. Rahlenbeck. Brux., 1859. 8o.

L. Guicciardini, Commentarii delle cose più memorabili seguite in Europa: specialmente in questi paesi bassi; dalla pace di Cambrai, del (anno) 1529 insino a tutto l' anno 1560. Venetia, N. Bevilacqua. 1565. 4o.

Ch. Rahlenbeck, La mission du conseiller Boisot à Metz en 1543. (Extrait de la Revue de Belgique). Bruxelles, 1879. 8o.

Dagverhaal van den veldtogt van Keizer Karel V in 1554. Medegedeeld door C. A. Rethaan Macaré. (Overgedrukt uit de werken van het Hist. Genootschap te Utrecht). 8o.

b. Tot aan den Vrede van Munster.

Correspondance de Philippe II sur les affaires des Pays-Bas; publiée d'après les originaux conservés dans les archives royales de Simancas; précédée d'une notice historique et descriptive de ce célèbre dépôt et d'un rapport au Ministre de l'intérieur, par Gachard. Brux., 1848—1879. 5 dln. Met portretten. 4o.

Correspondance de Marguerite d'Autriche, duchesse de Parme, avec Philippe II, publiée par Gachard. Brux., 1867—1870. 2 dln. 4o.

Correspondance du Cardinal de Granvelle, 1565—1586, publiée par Edm. Poullet (et Ch. Piot). Faisant suite aux Papiers d'état du Cardinal Granvelle, publiés dans la collection de documents inédits sur l'histoire de France. Brux., 1877—1896. 12 dln. 4o.

Gachard, Inventaire des papiers laissés par le Cardinal de Granvelle à Madrid en 1586. Inventaire des archives trouvées au palais de Granvelle, à Besançon, en 1607. Histoire d'un procès célèbre à propos de ce dernier inventaire. Brux., 1862. 8o.

Viglius Zwich. ab Aytta, Epistolae politicae et historicae ad J. Hopperum. (Ed. S. Abbes Gabbema). Leoardiae, H. Rintius. 1661. 8o.

Joach. Hopperi Epistolae ad Viglium ab Aytta Zuichemum. Traject. ad Rhen., 1802. 4o.

Viglius Zwichem ab Aytta et **J. Hopperus**, Mémoires sur le commencement des troubles des Pays-Bas. Avec notices et annotations par Alph. Wauters. Brux., 1858. 8o.

J. H. Beucker Andreae, Eenige mededeelingen omtrent J. Hopperus, en de briefwisseling tusschen hem en Viglius ab Aytta. Workum, 1848. 8o.

H. W. Tydeman, Voorlezing over brieven van J. Hoppers aan Wigle Aytta, 1554—1561. Met eenige aanteekeningen vermeerderd uitgegeven door J. Dirks. Workum, 1863. 8o.

Archives ou Correspondance inédite de la Maison d' Orange-Nassau. Recueil, publié par G. Groen van Prinsterer. 1e Série. 1552—1584. Leiden, 1835—1847. 8 dln. — Supplément. Leide, 1847. — Table des matières et des lettres (par J. S. Bodel Nijenhuis). Leide, 1847. Te zamen 10 dln. Met facsim. 8o.

Archives ou Correspondance inédite de la Maison d' Orange-Nassau etc. 1e Série. Tome I. 1552—1565. 2e édition. Leide, 1841. Met facsim. 8o.

Archives ou Correspondance inédite de la Maison d' Orange-Nassau etc. 2e Série. 1584—1688. Utrecht, 1857—1861. 5 dln. — Table des matières et des lettres par J. T. Bodel Nijenhuis. Utr., 1862. Te zamen 6 dln. Met facsim. 8o.

Correspondance de Guillaume le Taciturne, Prince d' Orange, publiée pour la première fois; suivie de pièces inédites sur l' assassinat de ce Prince et sur les récompenses accordées par Philippe II à la famille de Balthazar Gérard; par Gachard. Brux., 1847—1857. 6 dln. 8o.

H. W. T. Tydeman, Drie brieven van Prins Willem I voor het eerst uitgegeven. (Overgedrukt uit de Bijdragen voor Vaderl. Geschiedenis en Oudheidkunde). 8o.

J. ab Utrecht Dresselhuis, Historische studiën uit het tijdvak van Willem I. Pieter Lozeleur, des prinsen raad en hofprediker. (Overgedrukt uit de Gids, 1843).

Correspondentie van en betreffende Lodewijk van Nassau en andere onuitgegeven documenten, verzameld door P. J. Blok. Utrecht, 1887. 8o.

Lettres inédites de Maximilien de Hennin, Comte de Boussu, publiées par J. L. A. Diegerick. (Extrait du Cod. Dipl. Neerl., publié par la Société historique d' Utrecht). Utrecht, 1857. 8o.

Brieven en onuitgegeven stukken van Jonkheer Arend van Dorp, Hr. van Maasdam, enz. Uitgegeven door J. B. J. N. de van der Schueren. Utrecht, 1887—1888. 2 dln. 8o.

Relations politiques des Pays-Bas et de l'Angleterre, sous le règne de Philippe II, publiées par Kervyn de Lettenhove. Brux., 1882—1900. 11 dln. 4o.

H. Brugmans, Engeland en de Nederlanden in de eerste jaren van Elizabeth's regeering (1558—1567). Proefschrift. Gron., 1892. 8o.

Renon de France, Histoire des troubles des Pays-Bas, publiée par Ch. Piot. (1555—1592). Brux., 1886—1891. 3 dln. 4o.

Mich. Aitsingerus (Eytzinger), De Leone Belgico ejusque topographica atque historica descriptione liber. Quinque partibus, Gubernatorum Philippi Regis Hispaniarum ordine, distinctus; insuper ex elegantissimi illius artificis Francisci Hogenbergii bis centum et VIII figuris ornatus; rerumque in Belgio maxime gestarum inde ab anno Christi 1559 usque ad annum 1596 perpetua narratione continuatus. Coloniae, Ger. Campensis. (1596). Met pln. en krtn. fol.

Afbeeldinghe ende beschrijvinghe van alle de veld-slagen, belegeringen, ende and're notable geschiedenissen, ghevallen in de Nederlanden, geduerende d' oorloghe teghens den Coningh van Spaengien enz. Amsterd., M. Colijn. 1616. dw. 4o.

E. van Meteren, Memorien der Belgische ofte Nederlantsche historie van onsen tijden. Inhoudende hoe de Nederlanden aen den anderen ghebecht ende aen Spaengien ghecomen zijn. Met

de oorsaken der inlantsche beroerten, ende oorloghen der selver erz. Meest onder de regeeringhe van Philippus de II . . . tot synen doot, ende den wtgaenden Jare 1598. Verciert met een caerte van alle de Nederlanden, ende aller regeerders afbeeldinghe in coper ghesneden. Eensdeels int Latijn ende Hoochduytsch stuckwijs in druck wtghegaen, maer nu by den autheur selve oversien, verbetert ende vermeerdert, wtghegeven. Delf, J. C. Vennecool. 1599. fol.

E. van Meteren, Historie der Neder-landscher ende haerder Naburen oorlogen ende geschiedenissen tot den Jare 1612. Nu de laestemael bij hem voor sijne doodt merckelyck verbetert ende in 32 boecken voltrocken. Is mede hier by gevoegt des autheurs leven. Verrijckt beneffens de Land-caerte met bijna hondert conterfeytsels van de voortreflijcste personagien enz. 's Gravenh., H. Jacobssz. 1614. fol.

E. van Meteren, Historien der Nederlanden en haar Naburen Oorlogen tot het Jaar 1612. Met heerelijker konterfeytsels dan ooyt voordezen verciert, en verbetert. Amsterd., J. Jacobsz. Schipper. 1663. fol.

E. van Meteren, Historie van de oorlogen en geschiedenissen der Nederlanderen, en der zelver naburen: beginnende met den Jare 1315, en eindigende met den Jare 1611. Voorzien met afbeeldingen der voortreflykste personagiën van dien tijd. Verbeterden druk. Gorinchem, 1748—1763. 10 dln. 8o.

P. Bor Cz., Nederlantsche Oorloghen, beroerten ende borgerlijcke oneenicheyden. Beginnende mette opdrachte der selver landen, gedaen by Keyser Karel V aen zynen zoon Koninck Philippus van Spangien, tot de droevige doot van Willem Prince van Orangien. (Met vervolg tot 1600). Leyden en Amsterdam, 1621—1630. 5 dln. 6 bdn. fol.

P. Bor Cz., Nederlantsche Oorloghen, enz. (Hetzelfde werk als voorg.). Leyden en Amsterdam, 1621—1630. 5 dln. 6 bdn. fol.

Register ofte bladt-wyser op alle de 37 boecken der Nederlantsche Oorloghen, beschreven door P. Bor Cz. Amsterd., Broer Jansz. enz. 1640. fol.

P. Bor Cz., Oorsprongk, begin, en vervolgh der Nederlandsche oorlogen, beroerten en borgerlyke oneenigheden; beginnende met d' opdracht der selve landen aan Philippus van Spanjen, en eindigende met het einde van 't jaer 1600. Verciert met verscheide afbeeldingen enz. Voorts met een byvoeghsel van authentyke stukken en nieuwe registers vermeerdert. Amst., Wed. J. v. Someren enz. 1679—1684. 4 dln. fol.

P. Bor Cz., Oorsprongk, begin, en vervolgh der Nederlandsche oorlogen, beroerten en borgelyke oneenigheden enz. (Hetzelfde werk als voorg.) . . . Amsterdam, Wed. J. v. Someren enz. 1679—1684. 4 dln. fol.
Exemplaar op groot papier.

J. F. le Petit, La grande chronique ancienne et moderne enz. Zie hiervoor bladz. 436.

J. Gijsius, Origo et historia Belgicorum tumultuum immanissimaeque crudelitatis per Cliviam et Westphaliam patratae fidelissime conscripta et tabellis aeneis repraesentata. Accedit Historia tragica de furoribus Gallicis. Auctore Ernesto Eremundo Frisio. Lugd. Batav., B. van der Bild. 1619. 8o.

J. Gijsius, Oorspronck ende voortgang der Neder-landscher beroerten. Mitsgaders de voornaemste Tyrannijen, Moorderijen, ende andere onmenschelycke wreedheden, die onder de regeeringe der Coningen van Spaengien, Philippus II ende III . . . in de Nederlanden in 't werck gestelt zijn geduyrende dese inlandsche troublen ende oorlogen. Hier zijn oock by-gevoeght, meest alle de Placcaten, Brieven ende Remonstrantien, met de afbeeldinghe der Princen ende groote Heeren, die in dese Nederlanden getyranniseert hebben; alsmede die tyranniger wijse aldaer zijn om-gebragt enz. Delf, J. A. Cloeting, 1626. 4o.

Bentivoglio, Relationi (1555—1609). Publicate da Erycio Puteano. Colonia, 1630. 4°.

Bentivoglio, Historie der Nederlantsche oorlogen, sedert het vertrek van Filippus II uit de Nederlanden, tot aan het twaalfjarig bestant. Nieuwelijks uit d'Italiaansche in de Nederlantsche taal, door J. H. Glazemaker, vertaalt. Leeuwarden, H. Rintjes. 1674. 4°.

Bentivoglio, Historia della guerra di Fiandra. Venetia, 1678. 3 stn. 1 bnd. 4°.

Bentivoglio. Las guerras de Flandes desde la muerte del emperador Carlos V hasta la conclusion de la tregua de doze anos, escritas por el eminentissimo Cardenal Bentivollo, traduxolas de lengua Toscana en la Espanola el Padre Basilio Varen. Nueva impression enriquezida con lindas figuras y retratos de los Varones mas illustres. Amberes, Geron. Verdussen. 1687. fol.

G. Chappuys, Histoire générale de la guerre de Flandre, contenant les choses mémorables advenuës en icelle depuis l'an 1559 jusques á présent (1559—1632). Édition nouvelle, augmentée. Paris, R. Foüet. 1633. 2 dln. 1 bnd. fol.

E. Reidanus, Belgarum aliarumque gentium annales, Dion. Vossio interprete (1566—1601). Lugd. Bat., 1633. fol.

F. Strada, De bello Belgico decas prima et secunda, ab excessu Caroli V. Imp. usque ad annum 1590. (Antverpiae, 1640—1648) 2 dln. Met portretten. 12°.

F. Strada, De thien eerste boecken der Nederlandsche oorloge, aenvangende met het vertreck van Keyser Carel V tot het begin van de regeeringe van Alexander Farnesius III, hertogh van Parmen en Placenten (1555—1578). Verduytscht door G. van Aelst. Amsterd., 1646. Met portretten. 8°.

P. C. Hooft, Neederlandsche Historien, sedert de ooverdraght der heerschappye van Kaizar Karel V op Kooning Philips zynen zoon. (1555—1584). Amst., L. Elzevier. 1642. fol.

P. C. Hooft, Nederlandsche Historien, sedert de ooverdraght der heerschappye van Kaizar Kaarel V op Kooning Philips zynen zoon, tot de doodt des Prinsen van Oranje. Met het vervolgh tot het einde der landtvooghdye des graaven van Leicester. 3e druk, verbeetert, met des zelfs leeven vermeerdert, en met printen versiert. Amst., J. van Someren enz. 1677. fol.

Corte beschryvinghe der Nederlantsche oorlogen, beginnende van den aenvangh der Nederlandsche Beroerten, tot in den jare 1646 incluys. Waer in verhaelt worden den oorsprong, voortganck enz. Mitsgaders de afbeeldinghen der gouverneurs ende stedehouders enz. Amst., Broer Jansz. 1646. 8o.

Achter (P. Scriverius), Beschrivinge van Out Batavien; zie bladz. 441.

H. Grotius, Annales et historiae de rebus Belgicis. (1555—1609). Amsterdam, J. Blaeu. 1658. 8o.

H. Grotius, Annales et histoires des troubles des Pays-Bas. Amst., J. Blaeu. 1662. Met portretten. fol.

H. de Groot, Nederlandtsche Jaerboeken en Historien, sedert het jaer 1555 tot het jaer 1609; met de belegering der stadt Grol en den aenkleven des jaers 1627; als ook het Tractaet van de Batavische nu Hollandtsche Republyk en de Vrye Zeevaert, met aanteeckeningen; voorts met het Leven des Schrijvers, Registers en Platen. Allés vertaelt door J. Goris. Amst., 1681. fol.

H. de Groot, Nederlandsche Jaerboeken en Historien, sedert het jaer 1555 enz. (Hetzelfde werk als boven). Amsterd., 1681. fol.

Exemplaar op groot papier.

J. van de Sande, De Waeckende Leeuw der Nederlanden. Historie vertonende 't begin ende voortgangh der Nederlandsche oorlogen ende beroerten tot den vrede 1648. Amst., G. van Goedesbergh. 1663. Met pln. en portretten. 12o.

Hiervan is een vervolg of tweede deel; zie het volgende tijdvak.

L. Aubery, Gedenkschriften behorende tot de historie van Holland, en d' andere Vereenigde Landschappen. Behelzende de ware oorzaken

der verdeeldheden, die 'er zedert tagtig jaren sijn voorgevallen enz. In 't Frans aangeteekend. In 't Nederlands overgezet van R. Roukema. Met figuuren. Amsterd., 1704. 8o.

J. le Clerc, Geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, sedert den aanvang van die Republyk (1555) tot op den Vrede van Utrecht in 't Jaar 1713 en het Tractaat van Barrière in 't Jaar 1715 gesloten. Verciert met d' afbeeldzels der voornaamste personaadjen, beruchste gevallen, belegeringen van steden enz. gesneden door Picard Romein, en andere voorname meesters. In 't Fransch beschreven, en nu in 't Nederduitsch vertaalt. Amsterdam, 1730. 3 deelen. fol.

Exemplaar op groot papier.

J. le Clerc, Geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, enz. (Hetzelfde werk als voorgaand, doch zonder de platen). 2e druk. Amst., 1738. 4 dln. 4o.

Hierop is een vervolg tot 1751, door P. le Clercq. Zie het tijdvak van 1713—1795.

J. L. Schuer, Nederlands merkwaardigste gebeurtenissen *sedert* byna twee eeuwen. Vervattende een aaneengeschakeld verhaal der wisselvalligheden enz., ons Vaderland overgekomen; beginnende met den overdragt der Nederlanden door den Keizer Karel V enz. in den Jare 1555, en eindigende met de dood van Willem IV van Oranje, in den Jare 1751. Met konstplaten. Amsterd., 1752. 3 deelen. 8o.

L. J. J. van der Vynckt, Geschichte der Vereinigten Niederlande von ihrem Ursprunge im Jahr 1560 an, bis zum Westphälischen Frieden. Zürich, 1793. 3 dln. Met portr. 8o.

L. J. J. van der Vynckt, Histoire des troubles des Pays-Bas, sous Philippe II. Ouvrage corrigé, et augmenté d' un discours préliminaire et de notes, ainsi que de pièces inédits. Par J. Tarte. Brux., 1822. 4 dln. 8o.

L. J. J. van der Vynckt, Nederlandsche beroerten onder Filips II, op last van Maria Theresia beschreven. Met de aanteekeningen der

beide onlangs verschenen Brusselsche uitgaven, alsmede van den Nederduitschen vertaler. Amst., 1823—1826. 4 dln. 8o.

O. von Corvin—Wiersbitzky, De tachtigjarige oorlog der Nederlanders tegen de Spaansche overheersching. Uit het Hoogduitsch. Met platen en portretten. Amst., 1842—1848. 6 dln. 8o.

Ad. Borgnet, De Nederlanden onder Koning Filips II. Naar het Fransch. Met toelichtende en uitbreidende aanteekeningen en bijlagen (door J. van Vloten). Amst., 1852. 8o.

F. C. Bührmann, De geschiedenis der Nederlanden onder het Huis van Oranje. 1555—1641. Deel I—VIII, afl. 1 en 2. Amst., 1868—1877. Met portretten, 7 dln. en 2 stn. 8o.

J. Lothrop Motley, The rise of the Dutch Republic (1555—1584). A history, with illustrations. London. Z. j. (1884). gr. 8o.

De eerste uitgave van Motley's werk verscheen in 1856.

J. Lothrop Motley, The rise of the Dutch Republic (1555—1584). A history. With biographical introduction by Moncure D. Conway. London, 1904. 3 dln. 8o.

J. Lothrop Motley, De opkomst van de Nederlandsche Republiek. Met inleiding en aanteekeningen van R. C. Bakhuizen van den Brink. 's Gravenh., 1859—1860. 3 dln. 8o.

J. Lothrop Motley, De opkomst van de Nederlandsche Republiek. Met inleiding van R. C. Bakhuizen van den Brink. Herziene vertaling. 's Gravenh., 1878—1881. 12 dln. 8o.

Eerste gedeelte. Sedert den afstand van Karel V tot den dood van Willem de Zwijger. Deel I—IV. — Tweede gedeelte. Geschiedenis van de Vereenigde Nederlanden sedert den dood van Willem de Zwijger tot het Twaalfjarig Bestand. Deel I—VI. — Derde gedeelte. Het leven en sterven van Johan van Oldenbarnevelt, met een blik op de eerste aanleiding en ontwikkeling van den dertigjarigen oorlog. Deel I—II.

R. Watson, Geschichte der Entstehung der Republik der vereinigten Niederlande unter Philipp dem Zweiten, König in Spanien, nebst

andern merkwürdigen Begebenheiten unter der Regierung dieses Monarchen. Aus dem Englischen übersetzt. Neue unveränderte Ausgabe. Leipzig, 1813. 2 dln. 8o.

Théod. Juste, Soulèvement des Pays-Bas contre la domination Espagnole. Brux., (1862). 2 deelen. 8o.

W. J. F. Nuyens, De Nederlandsche beroerten der 16e eeuw, uit een Katholiek oogpunt beschouwd. Antwoord aan R. Fruin, J. van Vloten en M. van Deventer. Amst., 1868. 8o.

In Memoriam, Tafereelen uit Hollands tachtigjarigen strijd. Met etsen van William Unger naar teekeningen van Ch. Rochussen en H. ten Kate. Haarlem, 1873. gr. 4o.

Tekst van J. J. van Oosterzee, L. R. Beynen, Mevr. Bosboom-Toussaint, J. ten Brink, Lod. Mulder, A. W. Bronsveld, J. Lothrop Motley, R. Fruin en A. Pierson.

Ch. Paillard, Considérations sur les causes générales des troubles des Pays-Bas au 16e siècle. Brux., 1874. 8o.

Florentius van der Haer, De initiis tumultuum Belgicorum libri II. (1555—1567). Duaci, Joan. Bogardus. 1587. 8o.

Mich. ab Isselt, Amorfortius, Sui temporis historia, in qua res in toto orbe terrarum gestae, tum praecipue motuum Belgicorum sub Philippo II concitatorum origo et successus usque ad annum 1586 describuntur. Coloniae, A. Quentelius. 1602. 8o.

J., ten Brink, De eerste jaren der Nederlandsche revolutie (1555—1568). Portretten en tafereelen. Rotterdam, 1882. Met platen. 4o.

Stukken voor de Vaderlandsche Historie (1555—1582), uit de verzameling van G. van Hasselt. Arnhem en Amst., 1792—1793. 4 deelen. 8o.

Kervyn de Lettenhove, Documents inédits relatifs à l'histoire du 16e siècle. Première partie. 1555—1584. Brux., 1883. 8o.

Veldtogt van Koning Philips II tegen Frankrijk in 1557. Medegedeeld door C. A. Rethaan Macaré. (Overgedrukt uit de werken van het Historisch Genootschap te Utrecht). 8o.

C. A. Rahlenbeck, Les prisonniers de Saint-Quentin. (Extrait du Messager des Sciences histor. de Belgique). 8o.

Nic. Burgundius, Historia Belgica, ab anno 1558. Ingolstadii, Ex officina Wilh. Ederi, apud Joan. Bayr. 1633. 8o.

Pontus Payen, Mémoires (1559—1578). Avec notice et annotations par Alex. Henne. Brux., 1861. 2 dln. 8o.

(Théophile D. L.), Histoire des troubles et guerres civiles du Pays-Bas, autrement dict la Flandre. Contenant l' origine et progrès d' icelle, les stratagèmes de guerre, oppugnations et expugnations des villes et forteresses, etc. depuis l' an 1559 jusques à l' an 1581. Avec plusieurs missives, placcars, contracts de paix etc. 1582. 8o.

F. J. Holzwarth, Der Abfall der Niederlande. (1559—1581). Schaffhausen, 1865—1872. 2 dln. 3 bdn. 8o.

Mémoires anonymes sur les troubles des Pays-Bas, 1565—1580. Avec notice et annotations par J. B. Blaes (et Alex. Henne). Brux., 1859—1866. 5 dln. 8o.

Kervyn de Lettenhove, Les Huguenots et les Gueux. Étude historique sur 25 années du 16e siècle (1560—1585). Bruges, 1883—1885. 6 dln. 8o.

Les subtils moyens par le Cardinal Grandvelle avec ses complices inventez pour instituer l' inquisition, publiés avec une introduction et des notes par Ch. Rahlenbeck. Brux., 1866. 8o.

Herdruk van een pamflet uit de 16e eeuw.

J. W. te Water, Historie van het verbond en de smeekschriften der Nederlandsche edelen, ter verkrijginge van vrijheid in den godsdienst en burgerstaat, in de jaaren 1565—1567. Middelb., 1779—1796. 4 dln. 8o.

M. L. d' Yvoy van Mijdrecht, Verbond en smeekschriften der Nederlandsche edelen; vermeerderd met eenige aanteekeningen en verrijkt met bijna alle de facsimilés door G. J. Beeldsnijder. 8o.

M. L. d' Yvoy van Mijdrecht, Bijdragen tot de historie van het verbond en de smeekschriften der Nederduitsche Edelen van de jaren 1565—1567. (Nieuwe Werken v. d. Maatsch. der Ned. Letterk. Deel I). Dordr., 1825 8o.

Jeron. Conestaggio, Delle guerre della Germania Inferiore. Venetia, Ant. Pinelli. 1614. 4o.

E. van Reyd, Oorspronck ende voortganck van de Nederlantsche oorloghen, ofte waerachtige historie van de voornaemste geschiedenissen, in de Nederlanden ende elders, voorgevallen zedert den Jare 1566 tot het Jaer 1601, verdeylt in achthien boecken. 3e editie. Naer des Autheurs Originael oversien, vermeerdert ende verçiert met nieuwe figueren. Ende hier is nu nieulijcks by gevoeght 't vervolgh van 1601, tot den Jare 1644 inkluys, met afbeeldinge van alle de gouverneurs, graven enz. Amst., 1644. fol.

J. van den Sande, Nederlantsche historie, dienende voor continuatie van de Historie van E. van Reyd, tot de doodt van Graef Hendrick Casimier van Nassauw enz. 1641. (1566—1641). Leeuwarden, G. Sijbes. 1650. fol.

Historie ofte Wiider Verclaringhe van de Nederlantsche gheschiedenissen, oorloghen ende veranderinghe in der Religie ende regieringhe, enz. van den Jare 1566 totten wtganghe van den Jare 90. Amst., Corn. Claesz., 1690. fol.

Afzonderlijke uitgaaf van het tweede vervolg der „Divisie-kroniek."

Historie van alle de Nederlandtche Gheschiedenissen, oorloghen ende veranderingen in de Religie ende des lants Regieringhe enz. van den Jare 1566 af, tot den wtganghe des Jaers 91. Dordrecht, P. Verhaghen. 1591. 12o.

Andere uitgaaf van de „Historie ofte Wiider Verclaringhe".

M. L. van Deventer, Het jaar 1566. Eene historische proeve uit den Nederlandschen vrijheidsoorlog. Meerendeels naar onuitgegeven bescheiden bewerkt. Met een voorwoord van R. C. Bakhuizen van den Brink. 's Gravenh., 1856. 8o.

(J. van Vloten), Montigny's leven en dood in Spanje (1566—1570). (Deels naar tot dusver onuitgegeven brieven). Amst., 1853. 8o.

J. J. van Toorenenbergen, Vaderlandsche herinneringen, 1566—1572. Rotterdam, 1872. 8o.

Francisci Dusseldorpii Annales (Uittreksel uit) 1566—1616. Uitgegeven door R. Fruin. 's-Gravenh., 1893. 8o.

J. Meursius, Rerum Belgicarum libri IV. In quibus Ferdinandi Albani Sexennium, belli Belgici principium. Additur quintus, seorsim antea excusus in quo Induciarum historia; et ejusdem belli finis. (1567—1573 en 1607—1609). Lugd. Bat., L. Elzevirius. 1614. 4o.

Roger Williams, Memoriën (1567—1574), voorafgegaan door eene verhandeling over hem door J. T. Bodel Nyenhuis. Utrecht, 1864. 8o.

Sententien en indagingen van den hertog van Alba, uitgesproken en geslagen in zynen Bloedtraedt: mitsgaders die van byzondere steden tegen verscheide zoo edellieden als voornaeme burgers en inwoonders van Hollandt, Zeelandt en andere provincien, van den Jare 1567 tot 1572. Mitsgaders een Aenhangsel van authentike stukken, spruitende uit deselve sententien. Nu eerst in 't licht gegeeven na het oorspronkelyk handschrift, door J. Marcus. Amst., 1735. 8o.

Bern. de Mendoce, Commentaires mémorables des guerres de Flandres et Pays-Bas depuis l'an 1567 jusques à l'an 1577. Paris, Guil. Chaudière. 1591. 8o.

Bern. de Mendoça, Commentaires sur les événements de la guerre des Pays-Bas, 1567—1577. Traduction nouvelle par Loumier. Avec notice et annotations par Guillaume. Brux., 1860—1863. 2 deelen. 8o.

J. van Vloten, Nederlands opstand tegen Spanje, in zijn eerste wording en ontwikkeling (1567—1572). Haarlem, 1858. 8o.

E. C. Jungius, Het beginsel van den strijd onzer vaderen tegen Spanje in toepassing op onze dagen. Toespraak, gehouden op den Hervormingsavond, 31 October 1889. Leeuwarden, 1889. 8o.

F. van Vervou, Enige gedenckweerdige geschiedenissen, tot narichtinge der nakomelingen, sommarischer wijze beschreven, dewelcke hij eensdeels gesien, om ende over geweest, anderdeels deur loffweerdige mannen gehoort ende verstaan heeft; dit alles na den ouden stijl. Uitgegeven door het Prov. Friesch Genootschap. (1568—1610). Leeuw., 1841. 8o.

De Bavay, Procès du Comte d'Egmont, et pièces justificatives, d'après les manuscrits originaux trouvés à Mons. Brux., 1854. 8o.

Correspondance du Duc d'Albe sur l'invasion du Comte Louis de Nassau en Frise, en 1568, et les batailles de Heyligerlée et de Gemmingen; publiée par Gachard. Brux., 1850. 8o.

W. C. Ackersdijck, Geschiedkundig onderzoek omtrent Herman de Ruyter van 's Hertogenbosch, zijne inneming en verdediging van de vesting Loevestein, en de omstandigheden daartoe betrekkelijk. (Nieuwe Werken van de Maatsch. der Nederl. Letterkunde. Deel I). Dordr., 1825. 8o.

La correspondance du Prince Guillaume d'Orange avec Jacques de Wesenbeke (1570—1572), publiée par J. F. van Someren. Utrecht et Amst., 1896. 8o.

Archives ou Correspondance inédite de la Maison d'Orange-Nassau. Supplément au Recueil de Groen van Prinsterer.

J. van Vloten, Nederlands opstand tegen Spanje, in zijn eerste ontwikkeling en voortgang (1572—1575). Haarlem, 1858. 8o.

P. L. Muller, De Staat der Vereenigde Nederlanden, in de jaren zijner wording. 1572—1594. Haarlem, 1872. 8o.

A. P. van Groningen, Geschiedenis der Watergeuzen. Leyden, 1840. 8o.

J. Barueth, Hollands en Zeelands Jubel-jaar, of tweehonderdjarige gedagtenis der heuchelyke verlossing van het Spaansche jok en grondlegging van Neêrlands Republiek in het jaar 1572 enz. behelsende de historie der Watergeusen ..., inneming van den Briel enz. Alles uit echte bewysstukken en handschriften. Dordr., 1772. 8o.

J. Barueth, De grondlegging van Neêrlands Republiek, beschreeven by gelegenheid van Hollands en Zeelands Jubel-Jaar 1772; of tweehonderd-jaarige gedachtenis haarer heuchelyke verlossing van het Spaansche juk in het jaar 1572. 2e druk. Amsterd., 1781 8o.

J. van Iperen, Tweehonderdjarig Jubel-feest der Nederlandsche Vryheid, of plegtige redenvoeringe, ter gedagtenisse der afwerpinge van het Spaansch juk, uitgesproken te Veere, op den 3en van Bloeimaand 1772. Met bylagen. Middelb., 1772. 8o.

B. Costerus, Historisch verhaal, ofte een deductie van zaaken, raakende het formeren van de Republique van Holland ende West-Vriesland, de veranderinge in de Regeringe, met den gevolge van dien, zedert den jaare 1572 enz. (Zie op het jaar 1672). Utrecht, 1707. 4o.

B. Costerus, Historisch verhaal, enz. 3e druk. Leyden, 1737. 4o.

W. N. Wolterink, Uit den Geuzentijd. Verhalen uit den Vrijheidsoorlog tegen Spanje. Met twee platen. Dordrecht, 1869. 8o.

W. J. Hofdijk, De triomf der piraten. Eene feestgave bij Neerlands derde jubilé. 3e druk. Amsterd., 1872. 8o.

Journaal van Splinter Helmich, soldaat en later hopman in dienst van den lande, van 1572 tot 1589. Medegedeeld door R. Fruin. (Overgedrukt uit de Kroniek van het Histor Genootschap te Utrecht. 1875). 8o.

Fréd. Perrenot, sieur de Champagney, Mémoires, 1573—1590. Avec notice et annotations par A. L. P. de Robaulx de Soumoy. Brux., 1860. 8o.

H. Q. Janssen, Requesens 1573—1576. No. 6 van Voor drie honderd jaren. Volks-bladen ter herinnering aan de schoonste bladzijden uit onze geschiedenis. Deel V. Utrecht, 1875. 8o.

P. J. Blok, De slag op de Mookerheide, 14 April 1574. Rede bij de onthulling van het monument te Heumen, op 14 April 1891. Gron., 1891. 8o.

J. van Vloten, Nederlands opstand tegen Spanje, in zijn verderen voortgang (1575—1577). Haarlem, 1860. 8o.

Lettres inédites de Philippe, comte de Lalaing, 1576—1579, publ. par J. L. A. Diegerick. (Extrait des Bulletins de la Comm. royale d'histoire, tome VIII). 8o.

Lettres inédites de Georges de Lalaing, Comte de Rennebourg, 1576—1580, publ. par J. L. A. Diegerick. (Extrait des Bulletins de la Comm. royale d'histoire, tome X). 8o.

Verzameling van onuitgegeevene stukken, tot opheldering der Vaderlandsche historie; opgezogt, byeengebragt, en met eenige aanmerkingen opgehelderd door P. Bondam. (1576—1578). Utrecht, 1779—1781. 5 dln. 8o.

M. A. del Rio, Mémoires sur les troubles des Pays-Bas durant l'administration de Don Juan d'Autriche, 1576—1578. Texte Latin inédit avec traduction Française, notice et annotations par Ad. Delvigne. Brux., 1869—1871. 3 dln. 8o.

H. L. F. Pisuisse, De Gentsche Pacificatie in 1576 en hare herdenking te Gent in 1876. Middelb., 1876. 8o.

Théod. Juste, La Pacification de Gand et le Sac d'Anvers, 1576. Orné d'un portrait de Guillaume le Taciturne. Brux., 1876. 8o.

Schets van de gebeurtenissen in de Nederlanden ten jare 1576, in verband vooral met de plundering van Antwerpen en de Pacificatie van Gent. Middelb., 1877. 8o.

Lettres inédites d'Emmanuel de Lalaing, 1577—1579, publ. par J. L. A. Diegerick. (Extrait des Bulletins de la Comm. roy. d'histoire, tome IX). 8o.

Documents historiques inédits concernant les troubles des Pays-Bas, 1577—1584, publiés avec des notes biographiques et historiques par Ph. Kervyn de Volkaersbeke et J. Diegerick. Avec des fac-simile. Gand, 1848—1849. 2 vol. 8o.

J. C. de Jonge, De Unie van Brussel des jaars 1577, naar het oorspronkelijke uitgegeven. (Met bijvoegselen en verbeteringen en een fac-simile in 4 bladen). 's Gravenh. en Delft, 1825—1827. 8o.

Ontwerp van overeenkomst tusschen de heeren de Montigny en de Heze, bevelhebbers der Waalsche troepen en de Generale Staten, voorgesteld op het kasteel Commines, den 9en Januarij 1579. (Overgedrukt uit de werken van het Historisch Genootschap te Utrecht). 8o.

Mémoires sur Emmanuel de Lalaing, baron de Montigny. Avec notice et annotations par J. B. Blaes. Brux., 1862. 8o.

Het Tractaat van de Unie van Utrecht, 1579, op last van den Raad van State uit het origineel uitgegeven met facsimilés van de handteekeningen in koper gegraveerd. (Aan het einde:) Te Haarlem gedrukt ter boekdrukkerij van Johannes Enschedé en Zn., 1778, met de oude letteren, welke Aelbert Hendricxz. in 1578 Ordin. drukker der Staaten 's Lands van Holland te Delft gebruikt heeft. fol.

Ontwerpen van de Unie van Utrecht, benevens een lyst van ongedrukte stukken tot de Historie van dezelve Unie betrekkelyk. Uitgegeeven door L. P. van de Spiegel. Goes, 1778. 8o.

P. Paulus, Verklaring der Unie van Utrecht. Vooraf gaat de vertaling van 't lat. werk van N. Bondt, bestaande (behalve de Opdragt en Voorrede) in de verklaring der inleiding, en van 't eerste, tweede en derde artikel der Unie. Utrecht, 1775—1777. 3 dln. — Register op de Verklaring der Unie enz., waarbij gevoegd is een Berigt omtrent eenige plaatsen, in dezelve voorkomende. Utrecht, z. j. Te zamen 4 dln. 8o.

P. Bondam, Oratio secularis de foedere Trajectino, publice habita D. 29 Januarii anni 1779, in Auditorio Majori Academiae Trajectinae, ipso loco, quo annis abhinc ducentis Foedus illud feliciter fuit initum. Traj. ad Rhen., 1779. 4o.

P. Bondam, Oratio secularis de foedere Trajectino, publice habita D. 29 Januarii anni 1779. (Hetzelfde werk als voorgaand in ander formaat gedrukt). Traj. ad Rhen., 1779. fol.

A. 's Gravezande, De Unie van Utrecht herdacht, benevens eenige geschiedk. bijvoegselen, betreffende het Ontzet der stad Leyden, de Oprichtinge der hooge schoole aldaar, de Inneeminge van Zierikzee, de Pacificatie van Gent, de Satisfactie van Goes en Tholen, en verscheidene andere bijzonderheden, ter opheldering der geschied. van Nederl. in de 16e eeuw. Middelb., 1779. 8o.

Bundel van onuitgegeeven stukken, dienende ter opheldering der Vaderlandsche Historie en regeeringsform, en voornaamelyk der historie van de Unie van Utrecht, verzameld en met eenige aanmerkingen vermeerderd door L. P. van de Spiegel. 1780—1783. 2 dln. 8o.

In deel II gaat vooraf een Vertoog over de betrekking van Johan van Nassau tot de Unie van Utrecht, met diens portret.

J. de Meerman, Discours sur la question proposée en 1782 par l'Académie Royale des Inscriptions et Belles-Lettres, de Paris: Comparer ensemble la Ligue des Achéens 280 ans avant J. C., celle des Suisses en 1307 de l'Ère Chrétienne, et la Ligue des Provinces-Unies en 1579; Développer les causes, l'origine, la nature et l'objet de ces associations politiques. La Haye, 1784. 4o.

D. J. Scherer, Disputatio histor.-politica, continens historiam satisfactionis Rheno-Trajectinae. Amstelodami, 1836. 8o.

P. L. Muller, De Unie van Utrecht. Met facsimile van de onderteekening der Unie. Utrecht, 1878. 8o.

P. L. Muller, De Unie van Utrecht. Met facsimile van de onderteekening der Unie. 2e druk. Utrecht, 1878. 8o.

C. H. Th. Bussemaker, De afscheiding der Waalsche gewesten van de Generale Unie. Haarlem, 1895—1896. 2 dln. 8o.

Lettres inédites de Pierre de Meleun, prince d'Espinoi, (1580 et 1581), publ. par J. L. A. Diegerick. (Extrait des Mémoires de la Société hist. et litt. de Tournai, tome I). Tournai, 1853. 8o.

(G. van Hasselt), Geschied- en staetkundig onderzoek over den tijd wanneer Philips de Tweede, Koning van Spanje, opgehouden heeft Heer der Vereenigde Nederlanden te zijn. Door Mr.***. Arnhem, 1781. 8o.

Op het titelblad staat in eene schriftelijke aanteekening, dat C. G. Hultman de schrijver van dit werk is. Zie echter van Doorninck, Vermomde en naaml. schrijvers, bladz. 404.

R. Husen, De afzwering van Spanje's Koning door de Nederlanders. Eene bladzijde uit onze geschiedenis. Utrecht, 1881. 8o.

A. Kluit, Inwijingsrede over 't recht, 't welk de Nederlanders gehad hebben, om hunnen wettigen vorst en heer, Philips, Koning van Spanje, aftezweren. Uit het Latijn vertaald, en met voorrede, nadere ophelderingen en bijlagen verrijkt. Leyden, 1779. 8o.

Drie brieven van A. Kluit, behelzende eenige aanmerkingen op deszelfs Inwijingsrede over 't recht, 't welk de Nederlanders gehad hebben, om hunnen wettigen vorst en heer, Philips, Koning van Spanje, af te zweren. Amsterd., 1779. 8o.

Apologia Illustrissimi Principis Willelmi Dei Gratia Principis Auraicae etc. Ad Proscriptionem ab Hispaniarum rege in eum promulgatam. Z. n. v. pl. (Leiden), Apud Carolum Sylvium. 1581. 8o.

Apologie ofte Verantwoordinghe des Doorluchtighen ende Hoochgheborenen Vorsts ende Heeren, Heeren Wilhelms, Prince van Orangien, teghen den Ban ofte Edict by forme van Proscriptie ghepubliceert by den Coninck van Spaegnien. Leyden, 1609. 4o.

Placcaert vande Staten Generael vande Gheunieerde Nederlanden, byden welcken men verklaert den Coninck van Spaegnien vervallen van de heerschappije van dese Nederlanden enz. Leyden, 1581. 4o.

P. L. Muller, Onze Gouden Eeuw. De Republiek der Vereenigde Nederlanden in haar bloeitijd. Geïllustreerd onder toezicht van J. H. W. Unger. Leiden, 1896. 3 dln. 4o.

P. L. Mulder, Geschiedenis der regeering in de Nader Geunieerde Provinciën tot aan de komst van Leicester (1579—1585). Leiden, 1868. 8o.

D. Stern, Histoire des commencements de la République aux Pays-Bas, 1581—1625. Paris, 1872. 8o.

Mémoires sur le Marquis de Varembom (1579—1586). Avec notice et annotations par J. Borgnet. Brux., 1862. 8o.

Briefe des Aggaeus de Albada an Rembertus Ackema und Andere, aus den Jahren 1579—1584, herausgegeben von E. Friedländer, zu Aurich. (Ausgabe des Fries. Gesellsch. für Geschichts-, Alterthums-und Sprachkunde zu Leeuwarden). Leeuw., 1874. 8o.

Documents concernant les relations entre le Duc d'Anjou et les Pays-Bas (1576—1584), publiés par P. L. Muller et Alph. Diegerick. 's Gravenh., 1889—1899. 5 dln. 8o.

J. L. A. Diegerick, Notices sur les négociations qui ont eu lieu entre les États-Généraux et le Duc d'Anjou, après la tentative de ce prince pour surprendre Anvers (1583. — Janvier à Avril). Extraits des Annales de l'Académie d'Archéologie de Belgique. Anvers, 1856—1860. 3 stn. 8o.

J. Lothrop Motley, History of the United Netherlands; from the death of William the Silent to the Twelve Years' Truce 1609. With portraits. The Hague, 1860—1867. 4 dln. 8o.

Brieven en onuitgegeven stukken van Johannes Wtenbogaert. Verzameld en met aanteekeningen uitgegeven door H. C. Rogge. (1584—1644). Utrecht, 1868—1875. 6 dln. 8o.

F. P. **Byleveld**, Diss. histor. jurid. de Comite Leycestrio quondam Confoederatis Belgii Regionibus praefecto. Lugd. Bat., 1819. 8o.

Correspondence of Robert Dudley, Earl of Leycester, during his government of the Low Countries, in the years 1585 and 1586. Edited by John Bruce. London, 1844. 4o.

R. **Fruin**, Tien jaren uit den tachtigjarigen oorlog, 1588—1598. Nieuwe uitgaaf. Amsterd., 1861. 8o.

R. **Fruin**, Tien jaren uit den tachtigjarigen oorlog, 1588—1598. Derde uitgaaf. 's Gravenh., 1882. 8o.

R. **Fruin**, Tien jaren uit den tachtigjarigen oorlog, 1588—1598. Zesde uitgaaf. 's-Gravenh., 1904. 8o.

J. **Scheltema**, De uitrusting en ondergang der onoverwinnelijke vloot van Philips II, in 1588. Haarlem, 1825. 8o.

J. **Scheltema**, De uitrusting en ondergang der onoverwinnelijke vloot van Philips II, in 1588. Haarlem, 1825. Met schriftelijke aanteekeningen van den schrijver. 8o.

J. **Scheltema**, Toevoegsels tot het werk: De uitrusting en ondergang der onoverwinnelijke vloot enz. Haarlem, 1828. 8o.

J. **Tideman**, De ondergang van de onoverwinnelijke vloot in Juli (Augustus) 1588. 's Gravenh., 1888. 8o.

Rerum a Martino Schenckio apud Neomagenses 11 Aug. gestarum brevis historia, descripta a quondam teste oculato. Antverpiae, Ex officina Joach. Trognesii. Anno 1589. 4o.

Uitgegeven door A. A. Looijen. Het oorspronkelijke wordt gevonden in de Bibl. der Rijks-Univ. te Utrecht.

J. J. **Orlers** en H. **van Haestens**, Den Nassauschen Laurencrans. — Beschrijvinghe ende af-beeldinge van alle de victorien, so te water als te lande, die Godt Almachtich de Staten der Vereenichde

Neder-landen verleent heeft, deur het wijs ende clouck beleyt des Hooch-ghebooren Fursts Maurits van Nassau (1588—1608). Leyden, J. J. Orlers en H. van Haestens. 1610. Met portr., pln. en krtn. fol.

Journaal van Anthonis Duyck, Advocaat-fiskaal van den Raad van State. (1591—1602). Uitgegeven met inleiding en aanteekeningen door Lodewijk Mulder. 's Gravenh. en Arnhem, 1862—1866. 3 deelen. 8o.

Aug. Galluccius, De bello Belgico ab anno Christi 1593 ad inducias annorum XII a 1609 pactas. Norimbergae, 1677. 2 deelen. 4o.

J. H. Hora Siccama, Schets van de diplomatieke betrekkingen tusschen Nederland en Brandenburg. 1596—1678. Acad. proefschrift. Utrecht, 1867. 8o.

Lettres de Louise de Colligny, princesse d' Orange à sa belle-fille Charlotte-Brabantine de Nassau, duchesse de la Trémoille (1598—1620), publiées d' après les originaux par P. Marchegay. Les Roches-Baritaud (Vendée), 1872. 8o.

Lettres et négociations de Paul Choart, seigneur de Buzanval, Ambassadeur ordinaire de Henri IV en Hollande, et de François d' Aerssen, Agent des Provinces-Unies en France (1598, 1599), suivies de quelques pièces diplomatiques concernant les années 1593—1596 et 1602—1606. Publ. par G. G. Vreede. Leide, 1846. 8o.

Fr. Costerus, Sica tragica Comiti Mauritio a Jesuitis ut ajunt Calvinistae Leydae intentata; Latine edita ab Aeg. Schondoncho. Antverpiae, J. Trognaesius. 1599. 8o.

W. J. Knoop, De slag bij Nieuwpoort. (Overgedrukt uit »de Gids", 1869). 8o.

Casp. Ens, Mauritiados libri VI, in quibus Belgica describitur, civilis belli caussae, Mauritii Nassovii etc. natales et victoriae explicantur. Coloniae, Guil. Lutzenkirchen. 1602. 8o.

P. Giustiniani, Delle guerre di Fiandra libri VI (1601—1609). Posti in luce da Gios. Gamurini, con le figure delle cose più notabili. Anversa, J. Trognesio. 1609. 4o.

J. J. F. Wap, Het gezantschap van den Sultan van Achin, Ao. 1602, aan Prins Maurits van Nassau en de Oud-Nederlandsche Republiek. Rotterdam, 1862. Met facsim. 8o.

A. Boogaerts, Historie van de grontlegging der Nederlantsche vryheit. (1607—1609). Amst., 1716. 8o.

Considérations d' estat sur le traicté de la paix avec les Sérénissimes Archiducz d' Austriche. Manuscrit de 1607. Avec une introduction et des notes par Ch. Rahlenbeck. Brux., 1869. 8o.

(De Castille), Les négotiations de monsieur le Président Jeannin, 1607—1610. Paris, 1656. fol.

Les Négotiations dē Monsieur le Président Jeannin. Amsterd., A. de Hoogenhuysen. 1695. 4 dln. 8o.

De la Neuville, Historie van Holland, zedert het Bestand van het Jaar 1609, tot den Vreede van Nimmegen 1678. In 't Fransch beschreeven. Vervolgt tot aan den Vreede van Ryswijk 1697. En verder tot aan dien van Utrecht in 't Jaar 1713, door P. le Clercq. Hier koomt by een korte Historische Inleiding, van de eerste opkomst dezer Republyk, tot aan het boven gemelde Bestand. Amst., 1723—1725. 2 dln. 4o.

D. Baudius, Van 't Bestant des Nederlantschen Oorlogs, drie boecken. Vertaelt door P. Jacobi Austro-Sylvium. Amsterd., 1616. Met platen. 4o.

(W. Baudaert), Morghen-wecker der vrye Nederlantsche Provintien: ofte een cort verhael van de bloedighe vervolghinghen ende wreetheden door de Spaenjaerden ende haere Adherenten inde Nederlanden, gheduerende dese veertich-jarighe Troublen ende Oorloghen, begaen enz. (Zie Catal. van Pamfl., no. 141). Tot Danswick, by Crijn Vermeulen de Jonge. 1610. 4o.

Le Miroir de la Jeunesse représentant en l'abrégé des choses arrivées au Pays Bas, la tirannie d'Espagne, l'innocente patience des Provinces Unies, et la main puissante de Dieu, au commencement, progrès et affermissement de leur liberté. Pour l'instruction de la Jeunesse et mémoire à la postérité. Translaté du Flamend (par Jérémie de Pours). Middelb., Symon Moulert. 1616. kl. 8o.

Spiegel der Jeught, ofte een kort verhael der voornaemste tyrannye, ende barbarische wreetheden, welcke de Spangiaerden hier in Nederlandt bedreven hebben aen menigh duysent menschen, gedurende de Nederlantsche oorlogen, en daer voren. Seer nut ende nootwendigh, om in de Scholen der Vrye-Nederlanden gebruyckt te worden. Door een Lief-hebber des Vaderlants in het licht gegeven stracks in den beginne van onse Nederlantsche Trefves. Den laetsten Druck is van nieuws over-sien, vermeerdert, en verrijckt met veele schoone Kopere Platen; noyt voor desen soo gedruckt. Middelb., Joh. Misson. 1663. kl. 8o.

G. Baudartius, Memorien, ofte kort verhael der gedenckweerdighste geschiedenissen van Nederlandt ende Vranckryck principalyck. Als oock van Hoogduytschland, Groot Britanien, Hispanien, Italien, Hungarien, Bohemen, Savoyen, Sevenbergen und Turkyen, van den Jare 1612 (daer het de vermaerde Historie schryver Em. van Meteren ghelaten heeft) tot het eynde des Jaers 1620. Eerste editie. Arnhem, J. Jansz. 1620. Met portr. 4o.

G. Baudartius, Memoryen ofte cort verhael der gedenckweerdichste so kercklicke als werltlicke gheschiedenissen van Nederland, Vranckrijck, Hooghduytschland, Groot Britannyen enz. van den Jaere 1603 tot in het Jaer 1624. 2e editie grootelicx vermeerdert. Arnhem, J. Jansz. 1624. Zutphen, A. Janssen. 1625. Met portret. 2 deelen. fol.

Fred. de Vry, Historie of kort en waarachtig verhaal van den oorsprong en voortgang der kerkelyke beroerten in Holland. Opnieuw in 't licht gebracht, met een voorbericht, door E(en) V(lissingsch) P(redikant). Middelb., 1786. 8o.

De herdruk van dit in 1621 uitgegeven geschrift werd bezorgd door I. J. Brahé, predikant te Vlissingen.

W. J. F. Nuyens, Geschiedenis der kerkelijke en politieke geschillen in de zeven Vereenigde Provinciën, voornamelijk gedurende het Twaalfjarig Bestand (1598—1625). Amst., 1886—1887. 2 dln. 8o.

L. C. D. van Dijk, Zes jaren uit het leven van Wemmer van Berchem (1610—1616), gevolgd door Iets over onze vroegste betrekkingen met Japan. Twee geschiedkundige bijdragen. Amst., 1858. 8o.

Memoriën en adviezen van Cornelis Pieterszoon Hooft. Utrecht, 1871. 8o.

F. van Vervou, Enige aenteekeningen van 't gepasseerde in de vergadering van de Staten-Generael anno 1616, 1617, 1618, 1619, 1620. Uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde. Leeuw., 1874. 8o.

Brieven van Lionello en Suriano uit den Haag aan Doge en Senaat van Venetië in de jaren 1616, 1617 en 1618. Benevens Verslag van Trevisano betreffende zijne zending naar Holland in 1620. (Uitgegeven door W. G. Brill). Utrecht, 1883. 8o.

Lettres, mémoires et négotiations du Chevalier Carleton, Ambass. ordin. de Jacques I auprès des États-Généraux (1616—1620). Ouvrage traduit de l'Anglois. La Haye et Leide, 1759. 3 dln. 8o.

Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt en zijn tijd (1577—1609), verzameld en met inleiding en aanteekeningen uitgegeven door M. L. van Deventer. 's Gravenh., 1860—1865. 3 dln. 8o.

H. Grotius, Apologeticus eorum qui Hollandiae Westfrisiaeque et vicinis quibusdam nationibus ex legibus praefuerunt ante mutationem quae evenit anno 1618. Cum refutatione eorum quae adversus ipsum, atque alios acta ac judicata sunt. Parisiis, 1640. 12o.

H. de Groot, Verantwoordingh van de wettelijcke Regieringh van Hollandt ende West-vrieslandt enz. Zie C. v. P. no. 572 en 573.

Rapport gedaen bij den heere van Sommelsdijck aen de Staten Generaal der Vereenichde Nederlanden, den 11 Augusti 1620, van zijne legatie aen de republycque van Venetien, vertrocken den 25 Aprilis ende wedergekeert den 7 Augusti. Medegedeeld door C. A. Rethaan Macaré. (Overgedrukt uit de werken van het Historisch Genootschap te Utrecht). 8o.

(**L. van Aitzema**), Verhael van de Nederlantsche vreede-handeling (1621—1648). 's Gravenh., J. Veely, 1650. 2 dln. 1 bnd. 4o.

L. van Aitzema, Verhael van de Nederlandsche vreede-handeling (1621—1648). Op nieuws gecorrigeert en met eenighe stucken vermeerdert. Noch is tot gherief van den leser alle de stucken voor desen in Fransch, Latijn, als Spaensch ghedruckt, in Duytsch vertaelt, door J. H. Glasemaker. Amst., J. Benjamin, 1653. 2 dln. 1 bnd. 4o.

(**L. van Aitzema**), Vermeerdert verhael vande vreede-handelingh der Vereenighde Nederlanden, zedert den Jare 1621 tot 1626. Door L. V. A. Het eerste deel. 's Gravenh., J. Veely. 1655. 4o.
Eerste uitgaaf van het eerste deel van het volgende werk.

L. van Aitzema, Historie of verhael van Saken van Staet en Oorlogh, in ende ontrent de Vereenigde Nederlanden, beginnende met 't uytgaen van den Treves, en eyndigende met het begin van 't Jaer 1669. 's Gravenh., J. Veely. 1657—1671. 14 dln. 15 bdn. 4o.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh, in, en omtrent de Vereenigde Nederlanden, beginnende met het jaer 1621 ende eyndigende met het begin van 't jaer 1669. 's Gravenh., 1669—1672. 6 dln. 7 stn. fol.
Het tweede stuk van het zesde deel bevat met afzonderlijke titels, waarop het jaartal 1671: *a.* Verhael van de Nederlandsche Vrede-handeling (1621—1648), *b.* Herstelde Leeuw, ofte discours over het gepasseerde in de Vereen. Nederlanden in 't Jaer 1650 en 1651, en *c.* Generael register over alle de ses deelen der Saken van Staet en Oorlogh.

A. H. de Sallengre, Essai d' une histoire des Provinces-Unies, pour l' année 1621, où la trêve finit et la guerre recommença avec l' Espagne. Ouvrage posthume. La Haye, Th. Johnson. 1728. 4o.

Dagboekje van Willem de Groot, door hem gehouden tijdens de regtspleging van zijnen broeder Hugo de Groot enz., medegedeeld door P. Scheltema. (Overdruk). 8o.

Brieven van Maria van Reigersbergh door H. Vollenhoven en G. D. J. Schotel. Middelb., 1857. 8o.

Brieven van Nicolaes van Reigersberch aan Hugo de Groot, uitgegeven door H. C. Rogge. Amsterd., 1901. 8o.

Frédéric Henri, Prince d'Orange, Mémoires, qui contiennent ses expéditions militaires depuis 1621 jusqu' à l' année 1646. Enrichie du portrait du prince et de figures dessinées et gravées par B. Picart. Amst., 1733. 4o.

A. van der Capellen, Gedenkschriften, beginnende met den jaare 1621, en gaande tot 1654. By een gezameld en uitgegeven door R. J. van der Capellen. Utrecht, 1777—1778. 2 dln. 8o.

Mémoires de Constantin Huygens (1625—1659) publiés pour la première fois, d' après les minutes de l' auteur, précédés d' une introduction par Theod. Jorissen. La Haye, 1873. 8o.

Verbaal van de Ambassade van Aerssen, Joachimi en Burmania naar Engeland (1625). Utrecht, 1867. 8o.

Verbaal van de Ambassade van Gaspar van Vosbergen bij den Koning van Denemarken, den Neder-Saxischen Kreits en den Koning van Zweden (1625). Utrecht, 1867. 8o.

D. Heinsius, Rerum ad Sylvam-Ducis atque alibi in Belgio aut a Belgis Anno 1629 gestarum historia. Lugd. Bat., Ex officina Elzeviriorum. 1631. Met krtn. fol.

D. Souterius, Hemek-Beracha, Vallis Benedictionis sive Belgidos magnique illius et memorabilis belli (quod Ao. D. 1629 in Belgio

a Belgis Confoederatis . . . gestum est), narratio eucharistica, in sex libros digesta. Harlemi, 1631. 4o.

(**J. H. de Stoppelaar**), Geschiedkundige aanteekeningen omtrent Frederik Hendrik, zijnen tijd en de voornaamste krijgsbevelhebbers, staatsmannen enz. in betrekking tot het beleg van 's Hertogenbosch, gedurende het jaar 1629. Met eene kaart van het beleg en andere bijlagen. Leyden, 1850. 8o.

(**C. Beuckelaer**), Jehovah Nissi ofte Keeten-slachs-ghedenck-teecken ende baniere: opgherecht tot gedachtenisse van de victorien der Vereenichde Nederlanden, ende insonderheyt van die heerlijcke overwinninghe der Coninckliicke Spaensche vlote, op de stroomen van Zeelant, tusschen Vianen ende Stavenisse, genaemt de Keeten enz. Door een Beminder des Vader-landts, en Dienaar des Goddelijcken Woordts. Middelb., 1631. 8o.

P. de la Serre, Histoire curieuse de tout ce qui s'est passé à l'entrée de la Reyne Mère du Roy Très Chrestien dans les villes des Pays Bas. Anvers, en l' imprim. Plantin. de Balth. Moretus. 1632. Met pln. fol.

M. G. de Boer, Die Friedensunterhandlungen zwischen Spanien und den Niederlanden in den Jahren 1632 und 1633. Groningen, 1898. 8o.

H. W. T. Tijdeman, Iets over den tulpenhandel. (Overgedrukt uit het Verslag over 1865, van het prov. Gen. van K. en W. in N. Brab.). 8o.

J. A. Vincart, Relations des campagnes de 1644 et 1646. Texte Espagnol avec la traduction en regard, introductions et notes par P. Henrard. Brux., 1869. 8o.

F. J. K. van Hoogstraten, Proeve eener geschiedenis der Chambre mi-partie, in de tweede helft der 17de eeuw te Mechelen en Dordrecht gevestigd. Academische verhandeling. Utrecht, 1860. 8o.

F. J. K. van Hoogstraten, De Chambre Mi-Partie van het Munstersche vredestractaat. Eene bijdrage tot de geschiedenis der Nederlandsche diplomatie. Utrecht, 1860. 8o.
Nieuwe titeluitgave van hetzelfde werk.

c. Tot het begin der Bataafsche Republiek.

A. de Wicquefort, L'Histoire des Provinces-Unies des Païs-Bas, depuis le parfait établissement de cet état par la paix de Munster. Tome I. (Daarachter met afzond. titel:) L'Histoire des Provinces-Unies, confirmée et éclaircie par des preuves authentiques, ou Recueil de traités, actes, édits, mémoires, résolutions et autres pièces authentiques etc. Tome I. La Haye, 1719. fol.
Dit deel bevat boek I—V en loopt tot 1651; het tweede deel, bevattende boek V—X met de Preuves (1651—1658), ontbreekt.

Abr. de Wicquefort, Histoire des Provinces-Unies des Païs-Bas, depuis le parfait établissement de cet état par la Paix de Munster. Publiée au nom de la Société d'Histoire à Utrecht par L. Ed. Lenting et C. A. Chais van Buren. (1648—1676). Amst., 1861—1874. 4 dln. 8o.

J. Basnage, Annales des Provinces-Unies, depuis les négociations pour la Paix de Munster. Avec la description historique de leur gouvernement. (1648—1667). La Haye, 1719. fol.

J. Basnage, Annales des Provinces-Unies, contenant les choses les plus remarquables arrivées en Europe et dans les autres parties du monde, depuis les négociations pour la Paix de Munster jusqu' à celle de Nimègue. La Haye, 1726. 2 dln. fol.
Exemplaar op groot papier.

Tweede deel der Nederlandtsche Historien; ofte een vervolgh op Johan van den Sande: van den Jare 1648, tot Soomer-maent des Jaers 1663: vervattende al 't gedenckwaerdigste in die tijdt in de Nederlanden voor-gevallen. Met kopere platen. Amsterd., G. van Goedesberg. 1663. 12o.

J. W. van Sypesteyn, Geschiedkundige bijdragen. Aflev. 1—3. Uit onuitgegeven stukken toegelicht. 's Gravenh., 1864 en 1865. 3 stn. 1 bnd. 8o.

I. Willem Frederik, Prins van Nassau, en Johan de Witt. Een bijdrage tot de geschiedenis van de eerste stadhouderlooze regering, gedurende de jaren 1650—1664. — II. 1. De geheime handelingen van den raadpensionaris de Witt en de gezanten van Beverningk en Nieupoort met Cromwell, betreffende de uitsluiting van de Prinsen van Oranje uit het bewind, in de jaren 1653 en 1654. 2. De tegenwoordigheid van den admiraal Cornelis Tromp bij den moord aan de gebroeders de Witt gepleegd, den 20 Augustus 1672. 3. Laatste togt van den admiraal Michiel Adriaansz. de Ruyter, naar de Middellandsche zee. 1675—1676. — III. Eenige gebeurtenissen gedurende het leven van Prins Hendrik Casimir II van Nassau, (1664—1696).

E. C. Molsbergen, Frankrijk en de Republiek der Vereenigde Nederlanden. 1648—1662. Rotterd., 1902. 8o.

H. J. van der Heim, Dissertatio histor.-polit. de legationibus a Conrado Beuningio gestis, usque ad annum 1672. Lugd. Bat., 1847. 8o.

F. der Kinderen Fz., De Nederlandsche Republiek en Munster gedurende de jaren 1650—1666. Academisch proefschrift. Leiden, 1871. 8o.

F. der Kinderen Fz., De Nederlandsche Republiek en Munster gedurende de jaren 1666—1679. Leiden, 1874. 8o.

P. L. Muller, Nederlands eerste betrekkingen met Oostenrijk toegelicht uit de correspondentie der Keizerlijke gezanten te 's Gravenhage, 1658—1678. Uitgegeven door de Kon. Academie van Wetenschappen. Amsterd., 1870. 4o.

L. V. A. (Lieuwe van Aitzema), Herstelde Leeuw, of discours over 't gepasseerde in de Vereenighde Nederlanden, in 't Jaar 1650 ende 1651. Amsterd., J. F. Stam. 1655. 12o.

J. A. Wijnne, De geschillen over de afdanking van 't krijgsvolk in de Vereenigde Nederlanden in de jaren 1649 en 1650 en

de handelingen van Prins Willem II, toegelicht met behulp van ongedrukte stukken uit het Huis-archief van Z. M. den Koning. Utrecht, 1885. 8o.

S. I. Wiselius, Geschied- en regtskundig onderzoek, rakende het eigenmagtig en afzonderlijk afdanken van krijgsvolk bij de Staten van Holland, in den jare 1650, met de gevolgen daarvan. Brussel, 1828. 8o.

Naerdere Unie, in 's Graven-hage op de Groote Zale van 't Hof van Hollant den 21. Augusti in 't Jaer 1651 geslooten. Den 2en druck, grootelijcks vermeerdert en verbetert. Arnhem, J. van Biesen. 1652. 8o.

S. Muller Fz., Mare clausum. Bijdrage tot de geschiedenis der rivaliteit van Engeland en Nederland in de zeventiende eeuw. Acad. proefschrift. Amsterd., 1872. 8o.

M. C. Tideman, De Zee betwist. Geschiedenis der onderhandelingen over de zeeheerschappij tusschen de Engelsche Republiek en de Vereenigde Provinciën vóór den eersten zee-oorlog. Dordr., 1877. 8o.

G. W. Vreede, Nederland en Cromwell. Eene voorlezing. Utrecht, 1853. 8o.

J. Dirks, Een flinke brief. (Brief van Hendric Camp aan de Staten-Generaal, 19 Dec. 1652, over een gevecht met twee Engelsche fregatten. Zie Holl. Mercurius, 1652, blz. 112). 8o.

Verbael gehouden door H. van Beverningk, W. Nieupoort, J. van de Perre en A. P. Jongestal, als Gedeputeerden en Extraordin. Ambassadeurs van de Staeten Generael aen de Republyck van Engelandt (1653—1654). Waer in omstandighlyck gevonden werdt de Vredehandelinge met gemelde Republyck enz. 's Gravenhage, 1725. 8o.

P. Simons, Johan de Witt en zijn tijd. Amsterdam, 1832—1842. 3 deelen. 8o.

James Geddes, Leven en bestuur van Johan de Witt. Uit het Engelsch door J. C. van Deventer. 1e deel. Haarlem, 1880. 8o.
Niet verder verschenen.

Jean de Wit, Mémoires. Traduits de l' original en François par Mr. De ***. 3me édition. Ratisbonne, 1709. 8o.

Staetsstukken uit de pen van Mr. Johan de Witt, in leven Raedpensionaris van Holland. Dordrecht, 1794. 8o.
Latere uitgave van de Deductie, ofte Declaratie, wegens de Acte van Seclusie enz. Zie Catal. van pamfl., no. 1066.

Historisch verhael en politique bedenckingen aengaende de bestieringe van Staet- en Oorloghs-Saken, voor-gevallen onder de bedieningen van Cornelis en Johan de Witt. Beginnende Ao. 1653 en eyndigende in het Jaer 1672 met hunne doot. Amsterd., J. H. B. 1677. 12o.

W. C. Knottenbelt, Geschiedenis der staatkunde van Johan de Witt. Amsterdam, 1862. 8o.

A. W. Kroon, Jan de Witt contra Oranje. 1650—1672. Geschiedkundige bijdrage, uit officiële bescheiden geput, met drie bijlagen, bevattende onuitgegeven stukken, de verhooren van Cornelis de Witt, enz. Amsterd., 1868. 8o.

Brieven, geschreven ende gewisselt tusschen Johan de Witt en de Gevolmaghtigden van den Staedt der Vereenighde Nederlanden. 1652—1669. 's Gravenh., 1723—1725. 6 dln. 4o.

Volkoome Register over de ses deelen der Brieven des Raedt-Pensionaris J. de Witt, alsmeede over het Verbael door H. van Beverningk te London gehouden, nevens een Aenhangsel van nog eenige eghte Bewys-stukken. 's Gravenhage, 1727. 4o.

Resolutien van de Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt van Consideratie, ende oock voor de toekomende tyden dienende, genomen zedert den aenvangh van de bedieninge van Johan de Witt als Raedt-Pensionaris. 1653—1668. 's Gravenh., 1672. fol.

ıten van Hollandt ende West-Vriesland van voorg.). 1653—1668. Utrecht, 1706. 4o.

van de Staten van Holland en West-vries-len aanvang der bedieninge van Johan de Witt en door denzelfden Heer onderscheidentlyk Consideratie by een vergadert. 1653—1668. .. in 1 bnd. 4o.

ˌanwysing der heilsame politike gronden en blike van Holland en West-Vriesland. Leiden 4o.

werk: Interest van Holland enz. Aangewezen ır dit en andere werken van J. en P. de la Court ıfletten nos. 1152—1156.

eling over de: Aanwijsing der politike gronden Republike van Holland en West-Vriesland, rt. Acad. proefschr. Utrecht, 1851. 8o.

of **van den Hove),** Politike Discoursen, ˌerscheide boeken van steeden, landen, oor-ɘringen en zeeden. Beschreeven door D. C.

ɘrlands eerste betrekkingen met Oostenrijk ɛspondentie der Keizerlijke gezanten te 's Gra-8. (Letterk. Verh. Kon. Akad. Deel V).

ıen de gebroeders van der Goes (1659—1673), . Gonnet. Deel 1. Amsterd., 1899. 8o.

ikkelingen tusschen de Republiek en Engeland roefschrift. Leiden, 1900. 8o.

.n Journael, van de reys ende 't vertoeven ıg van Groot Britannien etc., welcke hy in ., zedert den 25 Mey, tot den 2 Junij 1660. k. 1660. Met pln. fol.

James Geddes, Leven en bestuur van Johan de Witt. Uit het Engelsch door J. C. van Deventer. 1e deel. Haarlem. [illegible]

Niet verder verschenen.

Jean de Wit, Memoires. Traduits de l'original en François par Mr. De ***. 3me édition. Ratisbonne. 1709. 8o.

Staetsstukken uit de pen van Mr. Johan de Witt, in leven Raedpensionaris van Holland. Dordrecht, 1794. 8o.

Latere uitgave van de Deductie, ofte Declaratie, wegens de Acte van Seclusie enz. Zie Catal. van pamfl., no. [illegible]

Historisch verhael en politique bedenckingen aengaende de bestieringe van Staet- en Oorloghs-Saken, voor-gevallen onder de bedieningen van Cornelis en Johan de Witt. Beginnende Ao. [illegible] en eyndigende in het Jaer 1672 met hunne doot. Amsterd. J. H. B. 1677. 12o.

W. C. Knottenbelt, Geschiedenis der staatkunde van Johan de Witt. Amsterdam, 1862. 8o.

A. W. Kroon, Jan de Witt contra Oranje. 1650—1672. Geschiedkundige bijdrage, uit officiële bescheiden geput, met drie bijlagen, bevattende onuitgegeven stukken, de verhooren van Cornelis de Witt, enz. Amsterd., 1868. 8o.

Brieven, geschreven ende gewisselt tusschen Johan d[illegible] Gevolmaghtigden van den Staedt der Vereenigh[illegible] 1652—1669. 's Gravenh., 1723—17[illegible] 6 dln [illegible]

Volkoome Register over d[illegible] Pensionaris J. de Witt, [illegible] Beverningk te Londo[illegible] van nog eenige eghte [illegible]

Resolutien [illegible] van Consid[illegible] nende, gen[illegible] de Witt [illegible] fol.

ıten van Hollandt ende West-Vriesland van
voorg.). 1653—1668. Utrecht, 1706. 4o.

van de Staten van Holland en West-vries-
den aanvang der bedieninge van Johan de Witt
en door denzelfden Heer onderscheidentlyk
Consideratie by een vergadert. 1653—1668.
n. in 1 bnd. 4o.

Aanwysing der heilsame politike gronden en
ıblike van Holland en West-Vriesland. Leiden
. 4o.

, werk: Interest van Holland enz. Aangewezen
ver dit en andere werken van J. en P. de la Court
.mfletten nos. 1152—1156.

ıdeling over de: Aanwijsing der politike gronden
e Republike van Holland en West-Vriesland,
ıurt. Acad. proefschr. Utrecht, 1851. 8o.

of **van den Hove),** Politike Discoursen,
nderscheide boeken van steeden, landen, oor-
geeringen en zeeden. Beschreeven door D. C.
4.

ederlands eerste betrekkingen met Oostenrijk
rrespondentie der Keizerlijke gezanten te 's Gra-
1678. (Letterk. Verh. Kon. Akad. Deel V).
4o.

sschen de gebroeders van der Goes (1659—1673),
. J. Gonnet. Deel 1. Amsterd., 1899. 8o.

rwikkelingen tusschen de Republiek en Engeland
Proefschrift. Leiden, 1900. 8o.

van Journael, van de reys ende 't vertoeven
ning van Groot Britannien etc., welcke hy in
eeft, zedert den 25 Mey, tot den 2 Junij 1660.
1660. Met pln. fol.

A. S. C. Wallis, Prins Willem III en de moord der gebroeders de Witt. Utrecht, 1875. 8o.

W. J. Knoop, Nederland in 1672 en 1673. Krijgskundige beschouwingen. 's Hertogenb., 1851. 8o.

(A. de Wicquefort), De Fransche tyrannie, d. i. Oprecht en waerachtig verhael van de grouwelijke wreetheden tot Bodegraven, Swammerdam en elders door de Franssen gepleegt: benevens de laeste toght van 't heir des Koninks van Vrankrijk in Brabant en Vlaenderen, met by gevoegde autentijke stukken. Uit het Fr. vert. En vermeerdert met 'et gepasseerde op de dorpen van Nichtevecht, Waverveen en Abkoude. Met pl. verciert. Amst., J. C. ten Hooven. 1674. 8o.

Het laatste met afzonderlijken titel. Achteraan: Vervolg van de Fransche tyrannie, in Duitslant en voornamelijk in de Palts gepleegt enz. Amst., 1674. 8o.

Const. Huygens, de zoon, Journaal gedurende de veldtochten der jaren 1673, 1675, 1676, 1677 en 1678. Utrecht, 1881. 8o.

F. J. L. Krämer, De Nederlandsch-Spaansche diplomatie vóór den Vrede van Nijmegen. Bijdrage tot de staatkundige geschiedenis der Nederlanden in het tijdperk van Willem III. Utrecht, 1892. 8o.

Verbaal van de buitengewone ambassade van J. van Wassenaar-Duivenvoorde, A. van Citters en E. van Weede van Dijkveld naar Engeland in 1685. Utrecht, 1863. 8o.

Const. Huygens, de zoon, Journaal van 21 October 1688 tot 2 Sept. 1696. Utrecht, 1876—1877. 2 dln. — Journalen. 3e deel. Utrecht, 1888. Te zamen 3 dln. 8o.

In het 3e deel komen voor: Voyage de Cell, 1680; journaal, 1682; reisjournaal van 1649 en 1650.

J. H. Hora Siccama, Mevrouw van Zoutelande en hare gedenkschriften. (Overdruk). 8o.

J. de Witte van Citters, De schipbreuk van den Dolphyn 10 Julij 1694. (Overgedrukt uit de Nederlandsche Spectator. 1867.). 8o.

Relation de la campagne de Flandre, et du siége de Namur, en l' année 1695. Avec les cartes et les plans nécessaires pour la parfaite intelligence de cette relation. 2e édition, revue et corrigée. La Haye, H. van Bulderen. 1696. fol.

J. I. van Doorninck, De staatkunde der Nederlandsche Republiek van 1697—1795 in betrekking tot het evenwigt van Europa. Acad. proefschr. Utrecht, 1866. 8o.

Het archief van den raadpensionaris Antonie Heinsius, uitgegeven door H. J. van der Heim. 's Gravenh., 1867—1880. 3 dln. 8o.

J. Meerman, Discours sur le premier voyage de Pierre le Grand, principalement en Hollande. Paris, 1812. 8o.

S. C. Klinkhamer, Disputatio hist.-politica de bello propter successionem regni Hispanici gesto, pace Rheno-Trajectina composito. Amstelodami, 1829. 8o.

G. W. Vreede, Brieven van Weede, heer van Dijkveld, aan de Staten van Utrecht. Eene bijdrage tot de kennis der oorzaken van den Spaanschen Successie-oorlog. (Overgedrukt uit het Tijdschrift voor geschied. enz. v. Utrecht, 1849). 8o.

Correspondance diplomatique et militaire du Duc de Marlborough, du Grand-Pensionnaire Heinsius et du Trésorier-Général des Prov. Unies Jacq. Hop; enrichie de plusieurs lettres du Comte d' Avaux, etc. relatives aux négociations secrètes, entamées par la France après la bataille de Ramilies (1706—1707). Publiée d' après les manuscrits orginaux par G. G. Vreede. Amst., 1850. Met portretten. 8o.

Dumont en **Rousset,** Oorlogskundige beschryving van de veldslagen, belegeringen en verdere uytmuntende bedryven der drie

krygsoversten Prins Eugenius van Savoye, den Hertog van Marlborough en den Prins van Oranje- en Nassau-Vriesland. Verrykt met een groot getal plans en gezigten der veldslagen, belegeringen enz., midsgaders kaarten enz. 's Gravenh., 1728—1729. 2 deelen. gr. fol.

S. van Goslinga, Mémoires relatifs à la guerre de succession de 1706—1709 et 1711, publiés par U. A. Evertsz. et G. H. M. Delprat. Leeuw., 1857. 8o.

Brieven en gedenk-schriften aangaande het voeren van den tegenwoordigen oorlog en de vrede-handelingen. Waar in de geheimen en listige praktyken van Vrankrijk... aangetoond en ontzenuwd werden. Amsterd., 1711. 8o.

P. le Clercq, Geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, sedert den aanvang des Jaars 1714 tot aan den dood van den Heer Prince van Oranje en Nassau, in den Jaare 1751. Verrykt met twee kaarten van de 17 Provincien, getekend en opgehelderd door W. A. Bachiene. Om tot een vervolg te dienen op de Geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden van J. le Clerc. Deel I. (1714—1740). Amst., 1753. 4o.

Verzameling van eenige staats-stukken over het grond-gebied in de Nederlanden raakende de Tractaaten der Barrièren etc. Met een kaart der limit scheidinge tusschen de Republiek en het Keizerlyke grond-gebied. 's Hage, 1734. 8o.

Band van Eenigheid en Plegt-anker des Behouds der beide Zeemogendheden: vervat in een staatkundige redenvoering over het Barrière-tractaat. Uyt het Engelsch vertaald. 's Gravenh., 1749. 4o.

Stukken betreffende de bezending der Staten van Holland aan die van Utrecht, bij gelegenheid der benoeming van Prins W. K. H. Friso tot Stadhouder van Gelderland, iu 1722. (Overgenomen uit het Tijdschrift voor Geschiedenis, Oudheden en Statistiek van Utrecht, 5 jaarg. 1839). 8o.

L' Esope Politique ou fable nouvelle et énigmatique, pour servir d' occupations ... aux personnes oisives et curieuses de ce temps. La Haye, 1744. 8o.

Plans et journaux des sièges de la dernière guerre de Flandres, rassemblés par deux capitaines étrangers au service de France. Strasbourg et la Haye, 1750. Met kaarten. 4o.

Geschiedenis der belegeringen van verschillende steden in de Zuidelijke Nederlanden en in de Generaliteitslanden in de jaren 1744—1748, met plattegronden dier steden.

Nederlandsche Jaerboeken, inhoudende een verhael van de merkwaerdigste geschiedenissen, die voorgevallen zyn binnen den omtrek der Vereenigde Provintien, sedert het begin van 't Jaer 1747 (tot 1765). Amsterd., 1748—1765. Deel 1—19. 38 bdn. — Byvoegsels. Amsterd., (1765). Deel 20—23. 3 bdn. — Te zamen 23 dln. in 41 bdn. 8o.

Algemeene Registers op de Nederlandsche Jaerboeken van 1747 tot 1765. Amsterd. en Leiden. Z. j. 8o.

Nieuwe Nederlandsche Jaerboeken, of vervolg der merkwaerdigste geschiedenissen, die voorgevallen zyn in de Vereenigde Provincien, de Generaliteitslanden en de volkplantingen van den Staet. 1766—1798. Leiden en Amsterd., 33 dln. 82 bdn. 8o.

M. Stuart, Vaderlandsche Historie, vervattende de geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, van de vestiging van het Erfstadhouderschap in de mannelijke en vrouwelijke linie tot aan 's Lands verlossing uit de inlijving in het Fransche Keizerrijk. Met platen en kaarten. Deel I—IV. (1751—1784). Amsterd., 1821—1826. 4 dln. 8o.

Niet verder verschenen.

D. M. M. d' Hangest d' Yvoy van Mijdrecht, Frankrijks invloed op de buitenlandsche aangelegenheden der voormalige Nederlandsche Republiek, gestaafd door oorspronkelijke stukken uit de archieven te Parijs. 1755—1783. Arnhem, 1858. 8o.

G. W. Vreede, Voorouderlijke wijsheid in hagchelijke tijden. Het ministerie der raadpensionarissen Simon van Slingelandt, Pieter Steyn en Laurens Pieter van de Spiegel herdacht. Utrecht, (1872). 8o.

G. W. Vreede, Mr. Laurens Pieter van de Spiegel en zijne tijdgenooten (1737—1800). Uitgegeven door het Zeeuwsch Genootsch. der Wetensch. Middelb., 1874—1877. 4 dln. Met portr. 8o.

I. Zeelands toestand en verhouding tot de Unie (1766—1786), uit de nagelaten staatkundige geschriften, brieven en andere papieren van den Raadpensionaris toegelicht. — II. De staatsgeschillen in de Nederlandsche Republiek tot de door Pruisen en Frankrijk beproefde bemiddeling. (1780—November 1786). — III. De staatsgeschillen in de Nederlandsche Republiek door de gewapende tusschenkomst van Pruissen beslecht. — Van de Spiegels politisch-diplomatisch bedrijf als Raadpensionaris van Holland en West-Friesland. (November 1786—December 1791). — IV. De toestand van Nederland en van Europa. (1788—1795).

Gedenkschriften van Gijsbert Jan van Hardenbroek, (1747—1787), uitgegeven en toegelicht door F. J. L. Krämer. Amsterd., 1901—1903. 2 dln. 8o.

Brieven aan R. M. van Goens en onuitgegeven stukken hem betreffende (1761—1801). Utrecht en 's Gravenh., 1884—1890. 3 dln. 8o.

Brieven en gedenkschriften van Gijsbert Karel van Hogendorp, uitgegeven door zijn jongsten zoon, voortgezet door H. graaf van Hogendorp. Deel I—VII. 1762—1834. 's Gravenh., 1876—1903. 7 deelen. Met register. 8o.

Brieven van en aan Joan Derck van der Capellen van de Poll, uitgegeven door W. H. de Beaufort. (1770—1784). Utrecht, 1879. 8o.

Brieven van en aan Joan Derck van der Capellen van de Poll, uitgegeven door J. A. Sillem. 1763—1784. Aanhangsel van de Brieven door W. H. de Beaufort uitgegeven. Met twee registers. Utrecht, 1883. 8o.

F. G. Slothouwer, Bijdrage tot de geschiedenis der Doelisten. Acad. proefschrift. Leiden, 1875. 8o.

Raynal, Histoire du Stadhouderat depuis son origine jusqu' à présent. 5e édition. (Avec des pièces justificatives). 1750. 2 dln. 1 bnd. 8o.

J. Hartog, De Patriotten en Oranje van 1747—1787. Amsterd., 1882. 8o.

J. Hartog, De Oranje-predikanten en hunne tegenstanders. Eene bijdrage tot de kennis van den tijd der Patriotten. (Overdruk). Rotterd., 1875. 8o.

D. C. Nijhoff, De Hertog van Brunswijk. Eene bijdrage tot de geschiedenis van Nederland gedurende de jaren 1750—1784. 's Gravenh., 1889. 8o.

(J. Munniks), Vaderlandsche historie-beschryving der voorvallen tusschen de Vereenigde Provincien, Engeland en andere ryken, enz. (1775—1780). Amst., 1781. 2 dln. 8o.

Eerste titeluitgave van deel 5 en 6 van J. Munniks, Vaderlandsche Historie, vervattende de geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden. Zie blz. 422 van dezen catalogus.

D. van Akerlaken, Mr. Hendrik van Stralen. Aanteekeningen uit zijne nagelaten geschriften. (1775—1813). 's Gravenh., 1878. 8o.

H. T. Colenbrander, De Patriottentijd hoofdzakelijk naar buitenlandsche bescheiden. Eerste deel. 1776—1784. Acad. proefschrift. 's-Gravenh., 1897. 8o.

H. T. Colenbrander, De Patriottentijd hoofdzakelijk naar buitenlandsche bescheiden. 1776—1787. 's Gravenh., 1897—1899. 3 dln. 8o.

Introduction à l' histoire des troubles des Provinces-Unies depuis 1777 jusqu' en 1787. Traduite de l' Anglais. Londres, 1788. 8o.

An Introduction to the history of the Dutch Republic, for the last ten years, reckoning from the year 1777. London, 1788. 8o.

G. J. Pijman, Bijdragen tot de voornaamste gebeurtenissen voorgevallen in de Republiek der Vereenigde Nederlanden, sedert het jaar 1778, tot en met het jaar 1807. Utrecht, 1826. 8o.

History of the internal affairs of the United Provinces, from the year 1780, to the commencement of hostilities in June 1787. London, 1787. 8o.

De beroerten in de Vereenigde Nederlanden, van den jaare 1300 tot op den tegenwoordigen tyd; geschetst ter waarschuwing van derzelver tegenwoordige burgers en leden van regeering. Amst. en Harlingen, 1787—1789. 12 dln. 8o.

Reeds met de 14e eeuw beginnende bevat dit werk in hoofdzaak de geschiedenis der onlusten in 1747 en 1748 en van 1782—1788. Het 10e deel, waarin de Friesche beroerten behandeld worden, werd naamloos geschreven door prof. Ad. Ypey. Zie Boeles, Frieslands hoogeschool, blz. 578.

Beknopte historie der onlusten in de Nederlanden, sedert de onderhandelingen over de Gewapende Neutraliteit in 1780 (tot 1787), uit echte stukken byeen gesteld. Met plaaten. In Braband, 1790—1792. 4 dln. 8o.

A. F. E. Jacobi, Verward Nederland; of geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, van den jaare 1780—1787, met de daarop gevolgde omwending van zaaken in de Republiek: verrijkt met bijlaagen enz. Amst., 1792. 3 dln. 8o.

Brieven van Prins Willem V aan Baron van Lijnden van Blitterswijk, Representant van den Eersten Edele van Zeeland. Uitgegeven onder toezicht van F. de Bas. 's Gravenh., 1893. 8o.

(Dérival de Gomicourt), Lettres Hollandoises, ou Correspondance politique sur l'état présent de l'Europe, notamment de la République des Sept Provinces-Unies. Amsterd., 1779—1780. 6 dln. 8o.

C. M. Davies, Memorials and times of P. Ph. J. Quint Ondaatje (1780—1799). Utrecht, 1870. Met portr. 8o.

De Staatsman, of onpartydige redeneringen over de merkwaardigste gebeurtenissen van onzen tyd. Utrecht, 1779—1780. 3 dln. in 6 stn. 8o.

Staat- geschied- huishoud- en letterkundige gedenkschriften voor de jaren 1780 en 1781. Amsterd., 1780 en 1781. 24 stn. 8o.

De Post van den Neder-Rhijn (door P. 't Hoen). Utrecht, 1781—1786. 12 dln. Met register. 8o.

Bijlagen tot de Post van den Neder-Rhijn. Utrecht, 1783—1787. 24 stn. in 3 dln. 8o.

Le Politique Hollandais (door A. M. Cerisier). Amsterd. Z. j. (1781—1784). 6 dln. 8o.

(E. Luzac), Reinier Vryaarts openhartige brieven, om te dienen ter opheldering en regte kennis van de Vaderlandsche historie; en teffens ter aanwyzinge van de waare en wezendlyke oorzaaken van 's lands vervallen en kwynenden staat, mitsgaders van de middelen om tot beteren toestand te komen. Z. j. (Leiden, 1781—1784). 12 stn. 4 dln. 8o.

De Ouderwetse Nederlandsche Patriot (door R. M. van Goens). 's Gravenh., 1781—1782. 5 dln. 8o.

Brieventas van den Ouderwetsen Nederlandschen Patriot (door R. M. van Goens e. a.). 's Gravenh., 1782—1783. No. 1—52. 2 stukken. 1 deel. 8o.

(J. C. Hespe), De Politieke Kruyer. Amsterd., 1783—1787. 8 deelen. 8o.

Staatkundige Bijdragen van Adolus den Opmerker. Utrecht, 1784. 2 deelen. 8o.

De Politieke Praatmoer, bestaande in 42 vaderlandsche gesprekken ter wederlegging der Politieke Praatvaar en soortgelyke partydige geschriften en ter bevordering van waare vryheid. 1785. 4o.

De Politieke Nalezer van oude en nieuwe stukken, ter bevordering van vaderlandliefde en burgertrouw. In twintig vertoogen. Leyden, 1785. 8o.

De Haagsche Correspondent. ('s Gravenh., 1786—1787). 2 deelen. 8o.

De Vriend van 't Vaderland. Amsterd., 1787. 8o.

Janus. 1747—1787. (Weekblad onder de spreuk:) Suum Cuique. 35 nummers in 1 band. 1787. 4o.

Ismaël. Nos. 1—9 en 27—29. (Leiden), 1788—1789. 1 dl. 4o.
Vervolg van het voorgaand. De nummers 10 tot 26 zijn nooit verschenen.

Olimpiade politique et militaire ou mémoires et observations sur les affaires de la République de Hollande en particulier et sur celles de l'Europe en général, pendant les quatre années 1784, 1785, 1786 et 1787. Z. p., 1788. 2 dln. 8o.

Zaaken van Staat en Oorlog betreffende de Vereenigde Nederlanden; zedert het begin van het jaar 1780 (tot 1787). Amst., 1788—1798. 40 dln. — Bladwyzer. Amst., 1799. Te zamen 41 dln. in 20 bdn. 8o.

A. Kluit, Iets over den laatsten Engelschen oorlog met de Republiek, en over Nederlands koophandel, deszelfs bloei, verval en middelen van herstel. Amsterd., 1794. 8o.

Missive en memorie door Z. H. den Heere Prince van Orange en Nassau aan H. H. Mog. op den 7 October 1782 overgegeven, houdende een gedetailleerde opening van zyne gehoude directie als Admiraal Generaal van de Unie. 8o.

J. le Francq van Berkhey, De zeetriumph der Bataafsche vryheid op Doggersbank. Amsterd., 1782—1785. Met platen en bijlagen. 3 dln. 8o.

De Mirabeau, Doutes sur la Liberté de l'Escaut. Réclamée par l'Empereur; sur les causes et sur les conséquences probables de cette réclamation. Avec une carte. Londres, (1784). 8o.

Beknopt onderzoek van het recht der Nederl. Republiek tot het gesloten houden van de Schelde, door een voornaam rechtsgeleerde. Kunnende dienen tot een Aanhangsel der Bedenkingen over de vrijheid der Schelde door... de Mirabeau. Uit het Fransch vertaald. Leyden en Rotterd., 1786. 8o.

A. Loosjes, Een krachtig libel. Studie over het pamflet Aan het Volk van Nederland. Haarlem, 1886. 8o.

Zie over dit pamflet den Catalogus van pamfletten nos. 2341–2348 en 2567.

A. Loosjes, Nog een en ander over het pamflet Aan het Volk van Nederland. Amsterd., 1891. 8o.

Verzameling van placaaten, resolutien en andere authentyke stukken enz., betrekking hebbende tot de gewigtige gebeurtenissen, in de maand September 1787 alvoorens en vervolgens, in het Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden voorgevallen. Deel I—L. (1787—1794). Campen, J. A. de Chalmot. 1788—1793. 50 dln. 26 bdn. 8o.

Nieuwe verzameling van placaaten, resolutien en andere authentyke stukken, betrekking hebbende tot de gewigtige gebeurtenissen sedert het begin van het jaar 1793 in het Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden voorgevallen. Deel I—III. 1793—1794. Campen, 1793—1795. 3 dln. 2 bdn. 8o.

Tweeledige registers over de vijftig deelen van de Verzameling van placaaten, resolutien enz. en over de drie deelen der Nieuwe verzameling van placaaten, resolutien enz. Campen, 1794—1796. 3 dln. 8o.

Herm. Tollius, Staatkundige geschriften betreffende eenige gewigtige gebeurtenissen in de Vereenigde Nederlanden, gedurende de jaren 1786, 1787 en vervolgens. 's Gravenh., 1814—1816. 3 dln. 8o.

Mandrillon, Gedenkstukken om te dienen tot de historie der omwenteling in de Vereenigde Nederlanden in 1787. Uit het Fransch vertaeld. Parys, 1792. 8o.

W. P. d'Auzon de Boisminart, Gedenkschriften. 1788—1840. 's Gravenh. en Amsterd., 1840—1843. 3 dln. 8o.

I. Tijdvak van 1788–1806. Met pl. — II. Tijdvak van 1806—1840. Met pl. — III. Tijdvak van 1812. De veldtogt in Rusland. 2e uitgave. Met twee afbeeldingeu en eene kaart. Dit derde deel is afzonderlijk verschenen.

J. Dirks, De uitgewekenen uit Nederland naar Frankrijk, 1787—1795. Eene schets. 8o.

Verhaal van het voorgevallene ten opzichte der uitgeweeken Nederlanders, die zich, zedert de omwenteling in de Republiek der Vereenigde Provincien, te St. Omer, Bethune en Gravelines in Frankryk bevonden hebben. 1790. 8o.

S. C. Nederburgh, Echte stukken betreffende het volbragt onderzoek der verrichtingen van de generale commissie in den jare 1791 benoemd geweest, over de O.-I. Bezittingen van den Staat en de Kaap de Goede Hoop, benevens den finalen uitslag van hetzelve. 's Haage, 1803. 8o.

J. Grabner, Brieven over de Vereenigde Nederlanden. Uit het Hoogduitsch vertaald. Haarlem, 1792. 2 stn. Met pln. 8o.

S. Iz. Wiselius, De staatkundige verlichting der Nederlanderen, in een wijsgeerig-historisch tafereel geschetst. (Een geschrift van den jare 1793). 2e druk. Brussel, 1828. 8o.

Verzameling van authentique stukken, kunnende dienen tot bijlaagen voor de nieuwspapieren, van de jaren 1793 en 1794. Amsterd., z. j. 4 dln. 8o.

G. W. Vreede, Mr. Laurens Pieter van de Spiegel en zijne tijdgenooten. (November 1786—December 1791). (Overdruk). 8o.

G. W. Vreede, Mr. Laurens Pieter van de Spiegel en zijne tijdgenooten. 1788—1795. (Overdruk).

L. P. van de Spiegel, Brieven en negotiatien, als raadpensionaris van Holland, geduurende den jongsten oorlog van dezen staat met de Fransche Republiek. Waarbij gevoegd zijn veele authentique stukken, strekkende tot beter verstand van dezelve brieven. (1792—1795). Amsterd., 1803. 3 dln. 8o.

(L. P. van de Spiegel), Nadenking van eenen staatsman weegens zijn ministerie in Holland. 2e druk. Amsterd., enz. 1800. 8o.

L. P. van de Spiegel, Nadenking van eenen staatsman weegens zijn ministerie in Holland. Nieuwe druk. Rotterdam, 1800. 8o.

Journaal van den raadpensionaris Laurens Pieter van de Spiegel, medegedeeld door L. Wichers. (Overdruk). 8o.

A. J. van de Meulen, Studies over het ministerie van Van de Spiegel. Leiden, 1905. 8o.

I. De bevestiging der restauratie. — II. De allianties van 1788. — III. Quoten- en defensiewezen. — IV. De marineredressen. — V. Financiën van Holland 1788—1795. — VI. De ontbinding der West-Indische Compagnie.

d. Van 1795 tot op onzen tijd.

Jeannette Elias, Bijdrage tot de kennis van de historiographie der Bataafsche Republiek. Leiden, 1906. 8o.

H. T. Colenbrander, Gedenkstukken der algemeene geschiedenis van Nederland van 1795—1840. Deel I. Inleiding: Nederland en de Revolutie. 1789—1795. 's Gravenh., 1905. 4o.

L. Legrand, Geschiedenis der Bataafsche Republiek. Vertaald en met aanteekeningen vermeerderd door H. Pyttersen Tz. Met eene voorrede van W. H. de Beaufort. Arnhem, 1895. 8o.

C. Zillesen, Geschiedenis der Vereenigde Nederlanden, nevens de voornaamste gebeurtenissen in Europa, zedert de oorlogs-verklaring der Franschen aan Engeland en Willem V, tot de vestiging der eene en onverdeelde Bataafsche Republiek, in 1798. Den Haag, 1798—1802. 6 dln. 8o.

Jaarboeken der Bataafsche Republiek. (1795—1798). Amsterd. en Haarl., 1795—1798. 13 dln. 6 bdn. 8o.

I. Mendels, Herman Willem Daendels, vóor zijne benoeming tot Gouverneur-Generaal van Oost-Indië (1762—1807). Met bijlagen. 's Gravenh., 1890. 8o.

Brieven van A. R. Falck. 1795—1843. Tweede uitgave. (Uitgegeven door O. W. Hora Siccama). 's Gravenh., 1861. 8o.

Ambts-brieven van A. R. Falck. 1802—1842. (Uitgegeven door O. W. Hora Siccama). 's Gravenh., 1878. 8o.

H. van den Hespel, Gods liefderijk bestier, in de omwenteling van Nederland aangeweezen; om deszelfs bewooners, ter eerbiediging van Zijnen wil, daarin zichtbaar, te beweegen. Middelb. en Amsterd., 1796. 8o.

C. Rogge, Tafereel van de geschiedenis der jongste omwenteling in de Vereenigde Nederlanden. Met pln. Amsterd., 1796. 8o.

C. Rogge, Geschiedenis der staatsregeling voor het Bataafsche volk. (Maart 1796—Juni 1798). Met plaaten. Amsterdam, 1799. 8o.

G. W. Vreede, Bijdragen tot de geschiedenis der omwenteling van 1795 tot 1798. Amsterd., 1847—1851. 2 stn. 8o.

(J. H. Appelius), De Staatsomwenteling van 1795, in haren aart, loop en gevolgen beschouwd. Leyden, 1801. 8o.

Janus verrezen. 1787—1795. (Weekblad onder de spreuk:) Suum cuique. Utrecht, 1795—1798. 3 dln. 4o.

P. 't Hoen, De Nieuwe Post van den Neder-Rhyn. Utrecht, 1796—1799. 5 deelen. — Bijlagen, nos. 1—9. 2 deelen. Samen 7 deelen. 8o.

Theod. Jorissen, De Eerste Coalitie en de Republiek der Vereenigde Nederlanden. (Letterk. Verhand. der Kon. Akad. Deel IX). Amsterd., 1877. 4o.

J. D. Hoeufft, Beschryvinge van het gebeurde ten tyde van den inval der Franschen in ons land, benevens de middelen van defensie, aangewend door den Ridder J. H. van Kinsbergen, Vice-Admiraal van Holland en West-Friesland: commandeerende alle scheepen en gewapende vaartuigen op dien tyd. Amst., 1794. 2 dln. 8o.

J. M. Polders, Eenige aanteekeningen betreffende het zeegevecht op den 11 October 1797 bij Egmond. 8o.

L. C. Vonk, Geschiedenis der landing van het Engelsch-Russisch leger in Noord-Holland; alsmede der krijgsbedrijven en politieke gebeurtenissen, zoo aldaar, als in Vriesland en Gelderland, in den jare 1799. Uit echte stukken en bescheiden. Met eene kaart en plaaten. Haarlem, 1801. 2 dln. 8o.

Veldtogt van den generaal Brune, in de Bataafsche Republiek, in het jaar 1799, beschreeven door een Officier van zijn État-Major. Uit het Fransch. Haarlem, 1801. 8o.

Geschiedenis van de landing der Engelschen en Russen in 't najaar van 1799, benevens anecdoten omtrent de bevelhebbers, opgesteld door een officier van den generaal Brune. Gouda, 1801. 8o.

G. W. Vreede, Oranje en de Bataafsche Republiek, in diplomatische betrekking tot den eersten Napoleon. Eene voorlezing. Utrecht, 1859. 8o.

G. Schimmelpenninck, Rutger Jan Schimmelpenninck en eenige gebeurtenissen van zijnen tijd. Met portr. en facsim. 's Gravenh. en Amst., 1845. 2 dln. 8o.

Oorkonden betrekkelijk de oprigting van het Koningrijk Holland in 1806. Uit den Cod. Dipl. Neerl. (Uitgeg. d. h. Histor. Genootsch. 2e Serie, 3e deel). Utrecht, 1856. 8o.

Louis Bonaparte, Documens historiques et réflexions sur le gouvernement de la Hollande. Paris, 1820. 3 dln. 8o.

Lodewijk Bonaparte, Geschiedkundige gedenkstukken en aanmerkingen over het bestuur van Holland. Uit het Engelsch vertaald. Amst., 1820. 3 dln. Met portr. 8o.

W. F. Roëll, Verslag van hetgeen, ter gelegenheid van het verblijf des Konings van Holland te Parijs, in de laatste maand van den jare 1809, en in de eerste maanden van den jare 1810, mitsgaders

op deszelfs reize derwaarts, is voorgevallen. Benevens aanhangsel en bescheiden handelende over eene eventueele verdediging der hoofdstad in 1810. Medegedeeld door W. Roëll. Amst., 1837. 8o.

Theod. Jorissen, Napoléon I et le Roi de Hollande, 1806—1813, d'après des documents authentiques et inédits. La Haye, 1868. 8o.

C. R. T. Kraijenhoff, Bijdragen tot de Vaderlandsche geschiedenis van de belangrijke jaren 1809 en 1810. Nijmegen, 1831. Met kaart en tabel. 8o.

Theod. Jorissen, De ondergang van het Koninkrijk Holland. Eene historische studie. Arnhem, 1871. 8o.

Johanna W. A. Naber, Geschiedenis van Nederland tijdens de inlijving bij Frankrijk, Juli 1810—November 1813. Uitgegeven door Teyler's Tweede Genootschap. Haarlem, 1905. 8o.

Charlotte de Sor, Napoleon in Holland en België. Geschiedkundige tafereelen uit het jaar 1811. Uit het Fransch. Amsterd., 1839. 8o.

C. F. Gijsberti Hodenpijl, Napoleon in Nederland. Met 27 platen en portretten. Haarlem, 1904. 8o.

J. H. van der Palm, Geschied- en redekunstig gedenkschrift van Nederlands herstelling in den jare 1813. Amsterd., 1816. 8o.

J. H. van der Palm, Geschied- en redekunstig gedenkschrift van Nederlands herstelling in de jare 1813. Schiedam, 1863. 4o.

H. Bosscha, Geschiedenis der Nederlandsche staatsomwenteling in 1813. Met portretten. Amst., 1817. 2 dln. 8o.

Theod. Jorissen, De omwenteling van 1813. Bijdragen tot de geschiedenis der Revolutie, met inleiding en aanteekeningen. Gron., 1867. 2 dln. 8o.

Théod. Juste, Le soulèvement de la Hollande en 1813 et la fondation du Royaume des Pays-Bas, précédés d'une introduction sur le règne de Louis Bonaparte, 1806—1817. La Haye, 1870. 8o.

A. A. van Oldenbarneveld genaamd Witte Tullingh, De omwenteling van 1813 te 's Gravenhage. Aanteekeningen naar aanleiding van de Bijdragen tot de geschiedenis der Revolutie van Theod. Jorissen. Utrecht, 1869. 8o.

G. W. Chad, Verhaal der jongstgeleden omwenteling in Holland. Uit het Engelsch vertaald. 's Gravenh. en Amst., 1815. 8o.

J. Konijnenburg, Nationaal Gedenkboek der hernieuwde Nederlandsche Unie van den jare 1813. Met platen en portretten. 's Gravenh., 1816. 8o.

(A. J. Lastdrager), Gedenkstuk der verlossing en herstelling van Nederland, in den jare 1813. Uitgegeven door de Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen. Amst., 1817—1818. 2 dln. 8o.

A. Joos, Mémoire historique sur la restauration des Pays-Bas en 1813. Traduit du Hollandais de J. H. van der Palm. Bruges, 1828. 8o.

I. J. Dermout, Leerrede ter 25 jarige gedachtenis van Nederlands verlossing in 1813. 's Gravenh., 1838. 8o.

W. A. C. de Jonge, 1813. Bijdrage. 's Gravenh., 1869. 8o.

(H. Kuyper Gz.), Schutterij, piekeniers en landstorm, door een oud gediende. (Overgedrukt uit »het Leeskabinet", 1863). 8o.

J. J. van Oosterzee, De eerste steen. Toespraak gehouden in het Willemspark te 's Gravenhage 17 November 1863. 's Gravenh., 1863. 3o.

H. Boonen, Toespraak gehouden bij de gedachtenisviering der verlossing van Nederland, ten jare 1813. Middelb., 1863. 8o.

J. J. van Oosterzee, Het laatste woord. Toespraak na de onthulling van het Nationaal Gedenkteeken in het Willemspark te 's Gravenhage 17 November 1869. 's Gravenh., 1869. 8o.

B. D. H. Tellegen, De wedergeboorte van Nederland. Groningen, 1884. 8o.

W. A. C. de Jonge, Brieven en bescheiden, 1813—1814. De vice-admiraal Ver Huell. Bijdrage. 's Gravenh., 1881. 8o.

B. H. C. K. van der Wijck, Nederland en Oranje. Feestrede den 30 November 1888 uitgesproken. Groningen, 1888. 8o.

Van der Duyn van Maasdam en van der Capellen, Gedenkschriften, bijeenverzameld, gerangschikt en uitgegeven door C. F. Sirtema van Grovestins. Uit het Fransch. Amst., 1853. Met portr. 8o.

F. van Hogendorp, Gijsbert Karel van Hogendorp in 1813. Nagelaten geschrift. 's Gravenh., 1876. 8o.

L. Hymans, Histoire politique et parlementaire de la Belgique de 1814—1830. Tome I. La Fondation du Royaume des Pays-Bas. Brux., 1869. 8o.

M. Stuart, Jaarboeken van het Koningrijk der Nederlanden. 1814—1822. Amst., 1818—1826. 9 dln. 8o.

E. C. de Gerlache, Histoire du Royaume des Pays-Bas, depuis 1814 jusqu' en 1830. Brux., 1839. 2 dln. 8o.

(A. J. Lastdrager), Proeve eener geschiedenis van het Koningrijk der Nederlanden, 1815—1830. Amst., 1832—1835. 2 dln. 8o.

De Keverberg, Du Royaume des Pays-Bas, sous le rapport de son origine, de son développement et de sa crise actuelle, suivi de pièces justificatives. La Haye, 1834. 2 dln. 8o.

W. J. F. Nuyens, Geschiedenis van het Nederlandsche volk, van 1815 tot op onze dagen. Amst., 1883—1886. 4 dln. 8o.

J. Scharp, Gedenkzuil van den Nederlandschen krijgsroem in Junij 1815. 's Gravenh., 1816. Met pln. 8o.

J. J. van Oosterzee, Een psalm der bevrijding. Leerrede op het halve eeuwfeest van Waterloo. Rotterdam, 1865. 8o.

(R. van Breugel Douglas), Herinneringen uit 1815 door eenen Frieschen vrijwilligen jager. Leeuwarden, 1866. Met pln. 8o.

W. J. Knoop, Toelichting betreffende een gedeelte van den veldslag van Waterloo. (Overgedrukt uit de Verslagen en mededeelingen der Kon. Akad. van Wetensch., afd. Letterk. Deel XI). Amsterd., 1868. 8o.

Charles Chesney, Étude de la campagne de 1815. Waterloo. Conférences. Avec une carte. Brux., 1870. 8o.

J. P. Hasebroek, Het jubelfeest van de overwinning van Waterloo dankbaar gevierd. Feestrede. Amsterdam, 1865. 8o.

J. J. L. ten Kate, Toespraak ter gelegenheid van de vijftigste verjaring van den slag van Waterloo. Amsterd., 1865. 8o.

E. Laurillard, Toespraak ter gelegenheid van de vijftigste verjaring van den slag van Waterloo. Amsterd., 1865. 8o.

K. F. Ternooy Apél, Toespraak naar 2 Kron. XV : 12, gehouden in de voormiddag godsdienstoefening van 18 Junij 1865. Amsterd., 1865. 8o.

G. K. van Hogendorp, Advijs ingeleverd 17 April 1816, ingevolge van de vereeniging der Noordelijke en Zuidelijke Provincien. 's Gravenh., 1831. 8o.

Eleutherophilos, Vertraute Briefe während eines Durchflugs durch einen Theil der nördlichen Provinzen des Königreichs der Niederlande im Sommer des Jahrs 1817 an einen Freund geschrieben. Germania, 1818. 3 dln. 8o.

(F. van der Straeten), De l' état actuel du royaume des Pays-Bas, et des moyens de l'améliorer. Bruxelles, 1819. 2 stn. 1 bdn. 8o.

De schrijver werd door de regeering over dit werk vervolgd en in 1820 door het hof van assises te Brussel veroordeeld tot eene boete van *ƒ* 3000 en de kosten der procedure.

Verzameling van stukken betreffende de criminele procedures in de zaak der heeren L. de Potter, F. Tielemans e. a., waarvan de debatten geopend zijn te Brussel den 17 April 1830. Uitgegeven door de redactie van het Algemeen Handelsblad. Amsterd. (1830). 8o.

J. de Bosch Kemper, Geschiedenis van Nederland na 1830 (tot 1848), met aanteekeningen en onuitgegeven stukken. Amst., 1873—1882. 5 dln. 8o.

A. J. Lastdrager, Nieuwste geschiedenissen van Nederland in jaarlijksche overzigten (ook van Europa's toestand). (1830—1839). Amst., 1839—1848. 8 dln. Met pln. 8o.

Charles White, Révolution Belge de 1830. Traduit de l'Anglais par Mary Corr. Brux., 1836. 3 dln. 8o.

De Potter, De Belgische Omwenteling. 1828—1839. Persoonlijke herinneringen, met bevestigende bijlagen. Naar het Fransch. Dordrecht, 1839—1840. 2 dln. 8o.

C. Gemelli, Histoire de la Révolution Belge de 1830. Traduite de l'Italien par P. Royer. Brux. et Ostende, 1860. 8o.

Théod. Juste, La Révolution Belge de 1830, d'après des documents inédits. La Haye, 1872. 2 dln. 8o.

G. K. van Hogendorp, Verzameling van staatkundige geschriften. 1830—1831. 8o.

1. Advijs ingeleverd 17 April 1816, ingevolge van de vereeniging der Noordelijke en Zuidelijke provincien. 's Gravenh., 1831.
2. Séparation de la Hollande et de la Belgique. 22 Octobre 1830. 2e édition. Amsterd., 1830.
3. De scheiding van Holland en België. 22 October 1830. Naar het Fransch vertaald. 2e druk. 's Gravenh., 1830.
4. Zeven stukjes ten vervolge op De scheiding van Holland en België, uitgegeven in October, November en December 1830. 's Gravenh., 1830.
   - *a.* De Schutterijen. 18 October 1830. 3e druk. 's Gravenh., 1830.
   - *b.* Het Krediet. 29 October 1830. 3e druk. 's Gravenh., 1830.
   - *c.* De Prins van Oranje. 29 October 1830. 6e druk. 's Gravenh., 1830.

d. De Vrede. 3 November 1830. 3e druk. 's Gravenh., 1830.
e. De Koning. 8 November 1830. 3e druk. 's Gravenh., 1830.
f. De Natie. 15 November 1830. 's Gravenh., 1830.
g. De Verantwoordelijkheid. 8 December 1830. 2e druk. 's Gravenhage, 1830.

5. De Ontwikkeling. 13 December 1830—Januarij 1831. 's Gravenh., 1830—1831. 9 nummers in 5 stukjes.

Nothomb, Essai historique et politique sur la Révolution Belge. 4e édition, précédée d' un avant-propos et suivie d' une première continuation par l' auteur et d' une deuxième par Théod. Juste. Bruxelles, 1876. 2 dln. 8o.

H. T. Colenbrander, De Belgische Omwenteling. (Met gebruikmaking van onuitgegeven bronnen). 's Gravenhage, 1905. 8o.

Korte beschrijving van de 10 daagsche veldtogt, en de glorierijke overwinning, behaald door de dappere troepen van oud Nederland, onder het opperbevel van Z. K. H. Willem van Oranje en deszelfs broeder Z. K. H. Fredrik, Prins der Nederlanden, op de oproerige Belgen bevochten in de maand Augustus 1831. Amsterd., z. j. 8o.

W. E. A. Wüppermann, De geschiedenis van den tiendaagschen veldtocht in Augustus 1831. 's Gravenh., 1881. 8o.

J. C. C. den Beer Poortugael, 1831. De Tiendaagsche Veldtocht: De Londensche conferentie. — Het dagboek van D. J. den Beer Poortugael. — Geschiedenis van den veldtocht. — Beschouwingen. — Onuitgegeven diplomatieke en militaire stukken. — Brieven van den Prins van Oranje aan den Koning. — Prinses Lieven. 's Gravenhage, 1906. Met portret en kaart. 4o.

G. van Wieringhen Borski, Blik op den verledenen, tegenwoordigen en toekomenden toestand des vaderlands. Zierikzee, 1831. 8o.

J. C. Koopman, Z. M. Zeemagt vóór Antwerpen, 1830—1832. Utrecht, 1853. 8o.

J. Koning, Leven van Jan Carel Josephus van Speyk. Met portr., pl. en facsim. 8o.

W. J. Knoop, De tiendaagsche veldtogt in Augustus 1831. (Overgedrukt uit »de Gids"). Amsterd., 1857. 8o.

Recueil de pièces diplomatiques relatives aux affaires de la Hollande et de la Belgique, en 1830, 1831 et 1832. La Haye, 1831—1833. 3 dln. 8o.

N. G. van Kampen, Gedenkboek van Nederlands moed en trouw gedurende den Belgischen opstand. Met platen en eene kaart van het tooneel des oorlogs. Haarlem, 1834. 8o.

S. J. van den Bergh en **W. J. Hofdijk**, Gedenkboek der oprichting van het Monument ter herinnering aan den volksgeest van 1830 en 1831. Dordr., 1858. Met pln. 8o.

Sirtema de Grovestins, La conférence de Londres et Guillaume I ou de l'influence du système de persévérance sur l'état financier du Royaume des Pays-Bas, pour servir de document explicatif des mesures financières récemment exposées afin d'éviter la banqueroute nationale. Avec deux lettres, l'une sur l'avenir du Royaume des Pays-Bas, l'autre adressée à Guillaume I, Roi des Pays-Bas. Paris, 1844. 8o.

C. Th. van Boetzelaer, Schets der handelingen van de Londensche Conferentie ter vereffening der geschillen tusschen Nederland en België. Acad. proefschr. Utrecht, 1866. 8o.

J. B. van der Meulen, Willem den Koppigen, ingedrongen Koning der Nederlanden, aenleyding gevende tot den opstand der Belgen in 1830; met een omstandig verhael van de vier roemweêrdige dagen, groote voorvallen en gevolgen. Brussel, 1833—1839. 2 dln. 8o.

Histoire parlementaire du traité de paix du 19 Avril 1839 entre la Belgique et la Hollande, contenant, sans exception, tous les discours qui ont été prononcés dans les Chambres législatives Belges;

précédée d' une introduction, des rapports, documents diplomatiques, etc. et suivie des pièces relatives à la signature et aux ratifications du traité. Brux., 1839. 2 dln. 8o.

G. W. Vreede, Onze diplomatie, na de erkenning der onafhankelijkheid van België. Eene voorlezing. Met eene inleiding, bijlagen en aanteekeningen. Utrecht, 1875. 8o.

De Tijdgenoot. Verzameling van stukken betreffende den tegenwoordigen toestand des vaderlands. Deel I—V. Amst., 1841—1845. 4 dln. 4o.

Onder redactie van J. de Bosch Kemper.

J. A. de Bruyne, De geschiedenis van Nederland in onzen tijd. (1848—1888). Schiedam, 1891—1901. 5 dln. 8o.

W. J. van Welderen Rengers, Schets eener parlementaire geschiedenis van Nederland sedert 1849. 's Gravenh., 1889—1893. 2 dln. 8o.

G. L. Kepper, De regeering van Koning Willem den Derden. Tweede verbeterde druk. Groningen, 1888. Met portretten. gr. 4o.

Eene halve eeuw, 1848—1898. Nederland onder de regeering van Koning Willem den Derde en het regentschap van Koningin Emma, door Nederlanders beschreven onder redactie van P. H. Ritter. Historisch gedenkboek uitgegeven door »het Nieuws van den Dag" bij de inhuldiging van Koningin Wilhelmina. Amst., 1898. 2 dln. gr. 8o.

G. W. Vreede, Onze volksgeest, vóor en na de grondwetherziening van 1848. Teekenen des tijds. Eischen van het oogenblik. Eene verhandeling, met een brief van inleiding aan J. M. de Kempenaer. Utrecht, 1870. 8o.

H. L. Asser, De buitenlandsche betrekkingen van Nederland. 1860—1889. Schets eener parlementaire geschiedenis. Haarlem, 1889. 8o.

E. Van Bevere, Les Pays-Bas et la maison d' Orange-Nassau. Bruxelles, 1860. 8o.

F. Driesen, La Belgique et la Hollande. Bruxelles, 1860. 8o.

J. C. G. Boot, Dertig jaren. Rede, uitgesproken bij de reunie der oud-jagers te Leiden, 13 Augustus 1861. 8o.

J. Bosscha, Het grondwettig verbond. Amsterdam, 1864. 8o.

P. H. Witkamp, Gedenkboek van Neerlands 50 jarig grondwettig volksbestaan onder het Huis van Oranje. Met platen. Dordrecht, 1865. 8o.

De Unie der Vereenigde Nederlanden. 's Gravenh., 1868. 8o.

Verzameling van stukken over de Luxemburgsche kwestie. 1866 en 1867. 7 stukken. 8o.

1. J. Bosscha, Pruisen en Nederland. Een woord aan mijne landgenooten. Amsterd., 1866. 8o. — 2. Multatuli, Een en ander naar aanleiding van J. Bosscha's Pruisen en Nederland. Amsterd., 1867 8o. — 3. R. W. J. C. Bake, Nederland en Duitschland. 's Gravenh., 1867. 8o. — 4. Groen van Prinsterer, La Prusse et les Pays-Bas. A mes amis de Berlin. 2e édition. Amsterdam, 1867. 8o. — 5. R. W. J. C. Bake, Du droit de l'Allemagne sur le Luxembourg. La Haye, 1867. 8o. — 6. E. Nasse, Die Niederlande und Preussen. Eine Antwort an Herrn Groen van Prinsterer. Bonn, 1867. 8o. — 7. Groen van Prinsterer, L'empire Prussien et l'Apocalypse. A mes amis de Berlin. Amsterd., 1867. 8o.

Verzameling van stukken over de ontbinding der Tweede Kamer der Staten-Generaal, enz. 1866—1868. 11 stn. 8o.

1. J. T. Buijs, Het regt van de Tweede Kamer. Een woord aan de kiezers. Haarlem 1866. 8o. — 2. E. Cremers, Mijne verdediging tegen den aanval van Mr. J. P. J. A. Graaf van Zuylen van Nijevelt. 's Gravenh., 1867. 8o. — 3. Verax, De minister van buitenlandsche zaken tegen den aanval van Mr. E. Cremers verdedigd. 's Gravenh., 1867. 8o. — 4. W. J. A. Jonckbloet, Het Kabinet van Zuylen. Een woord aan het Nederlandsche volk. 's Gravenh., 1868. 8o. — 5. G. Groen van Prinsterer, Februarij 1868. Amsterd., 1868. 8o. — 6. De motie Blussé. — Advies van Jhr. Mr. J. de Bosch Kemper. Rede uitgesproken in de zitting van 6 Maart 1868. Purmerende, 1868. 8o. — 7. J. B. Snellen, De liberale partij in Nederland. Purmerende, 1868. 8o. — 8. F. d. V., La crise actuelle en Hollande. Brux., 1868. 8o. — 9. Verklaring aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. — 10. De conservatieve partij in 1868. Groningen, 1868. 8o. — 11. D. J. Mom Visch, Parlementaire regeering, Gorinchem, 1868. 8o.

Verzameling van stukken over de gedachtenisviering van den slag bij Heiligerlee. 1868. 7 stn. 8o.

1. N. Beets, Een vaderlandsch lied op het veld bij Heiligerlee, drie honderd jaren na de overwinning aldaar op den 23sten Mei 1568 door graaf Lodewijk van Nassau op de Spanjaarden behaald, waarbij graaf Adolf van Nassau gesneuveld is; en ter gelegenheid van het leggen van den eersten steen tot een nieuw gedenkteeken, 23 Mei 1868, Vorst en volk toegezongen. Utrecht, 1868. 8o. — 2. W. J. A. Jonckbloet, Feestrede ter gelegenheid van den driehonderdsten verjaardag van den slag bij Heiligerlee en den heldendood van graaf Adolf van Nassau. Winschoten, 1868. 8o. — 3. J. W. Brouwers, De Nederlanden en de gevierden te Heiligerlee. Redevoering gehouden te Amsterdam op den 300sten verjaardag van den slag bij Heiligerlee. 2e druk. Amsterd., 1868. 8o. — 4. J. A. Alberdingh Thijm, Het tiende Nederlandsch Letterkundig Kongres. Een schrijven aan Dr. W. J. A. Jonckbloet, voorzitter van het Kongres. Amsterd., 1868. 8o. — 5. G. Groen van Prinsterer, Heiligerlee en Ultramontaansche Kritiek I—III. Amsterd., 1868. 3 stn. 8o. — 6. J. W. Brouwers, Antwoord aan den heer Groen van Prinsterer op zijn: „Heiligerlee en Ultramontaansche Kritiek." Amsterd., 1868. 2 stn. 8o. — 7. H. E. Moltzer, Heiligerlee en de Ultramontaansche Geschiedbeschouwing. Toespraak gehouden ter opening der Academische lessen. Groningen, 1868. 8o.

M. A. Perk, Een Reunie en een uitvaart. Gedenkboek der te Breda gehouden vijfjarige samenkomst van de Vereeniging het Metalen Kruis en van de overbrenging naar het kerkhof te Ginneken der stoffelijke overblijfselen van op de Antwerpsche Citadel begraven Nederl. militairen (20—22 Augustus 1871). Met een plaat. Breda, 1871. 8o.

B. D. H. Tellegen, Duitschland en Nederland. Rede uitgesproken bij gelegenheid der overdragt van het rectoraat der hoogeschool. Groningen, 1870. 8o.

Nota over de betrekkingen van Nederland tot het rijk van Atsjin sinds 1824. ('s Gravenh., 1873). 8o.

Nederland tegenover Duitschland. Geschied- en staatkundig-militaire schets, door een ongenoemde. Utrecht, 1874. 8o.

G. W. Vreede, Hoe de gevaren in en buiten Europa van Nederland af te wenden? Met eene inleiding en bijlage, Hoe Keizer

Joseph II en Katharina II in 1787 over de Nederlandsche Republiek en hare koloniën beschikten. Utrecht, 1875. 8o.

C. A. W. Halverhout, L'indépendance des Pays-Bas. Réponse à la brochure » Prussia in relation to the foreign policy of England." Breda, 1875. 8o.

Titus (H. L. van Oordt), Grootheid en verval. Eene beschouwing naar aanleiding van Nederlands vroegeren en tegenwoordigen toestand als zelfstandige staat. Leiden, 1888. 8o.

Nederlandsch Jaarboek 1898. Kort overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in Nederland en zijne Koloniën. Zutphen, 1899. 8o.

F. A. C. Ruysch, Une alliance Néerlando-Belge. Traduit par J. S. Willems. Brux., 1905. 8o.

3. Verschillende Gewesten en Plaatsen, behalve Zeeland.

a. Noord-Brabant.

C. R. Hermans, Analytische opgave der gedrukte charters, diploma's, handvesten, plakaten, keuren, ordonnantien, reglementen en andere staatsstukken, betrekkelijk de provincie Noord-Braband, van het jaar 704 tot en met het jaar 1648. Uitgeg. door het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetensch. in Noord-Braband. 's Hertogenb., 1844. 8o.

Jaarverslagen betreffende 's Rijks-oud- en nieuw-provinciaal archief te 's Hertogenbosch in 1899—1902, door A. C. Bondam. 's Hertogenbosch, 1900—1903. 4 stn. 8o.

A. C. Bondam, Overzicht van de archieven van het Provinciaal bestuur in Noordbrabant, bewaard in 's Rijks Archiefdepôt te 's-Hertogenbosch. 's-Hertogenb., 1902. 8o.

A. C. Bondam, Gedetailleerd verslag der aanwinsten van het Provinciaal archief te 's-Hertogenbosch in 1902. 8o.

Verslagen omtrent oude gemeente- en waterschaps-archieven in Noordbrabant, uitgebracht aan de Gedeputeerde Staten dier provincie door A. C. Bondam. 1890 en 1892—1904. 's Hertogenb., 1891—1905. 14 stn. 8o.

Taxandria. Tijdschrift voor Noordbrabantsche geschiedenis en volkskunde, onder redactie van W. J. F. Juten en G. C. A. Juten, met medewerking van vele deskundigen. Jaargang 1—13. Bergen-op-Zoom, 1894—1906. 13 dln. Met pln. 8o.

C. R. Hermans, Noordbrabants oudheden. Met platen. (Uitgegeven door het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant). 's Hertogenb., 1865. 8o.

Description abrégée, géographique et historique du Brabant Hollandois et de la Flandre Hollandoise, contenant un détail précis de la distribution de ces pays, de leur situation, climat, gouvernement, forces, nombre et moeurs des habitans, etc. Tiré du Hollandois. Paris et Bruxelles, 1788. 8o.

F. J. E. van Zinnicq Bergmann, Het voormalig hertogdom Brabant. Geschied- en regtskundig onderzoek naar den staatkundigen toestand van dat land, bepaaldelijk ook met betrekking tot Noordbrabant, de Meijerij en Stad 's Hertogenbosch. Deel I en Deel II, 1e stuk. 's Hertogenb., 1856—1874. 8o.

Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige Staat van alle volkeren, XIIde deel; vervattende (de beschrijving) der Generaliteits Landen, Staats Brabant, Staats Land van Overmaaze, Staats Vlaanderen en Staats Opper-Gelderland enz. Met Landkaarten en Printverbeeldingen versierd. Amst., 1740. 8o.

C. R. Hermans, Bijdragen tot de geschiedenis, oudheden, letteren, statistiek en beeldende kunsten der Provincie Noord-Brabant. Met platen. 's Hertogenb., 1843—1848. 2 dln. 8o.

C. R. Hermans, Geschiedkundig mengelwerk over de Provincie Noord-Braband. 's Hertogenb., 1839—1842. 2 dln. 8o.

G. W. Vreede, Een blik op Noordbrabants materiëlen vooruitgang en politische ontwikkeling sedert 1813. 's Hertogenb., 1873. 8o.

Beschrijving van het huldeblijk door ingezetenen van Noordbrabant der Regeering aangeboden naar aanleiding der wet van 26 Januari 1883 (Staatsblad no. 4) tot verlegging der uitmonding van de Maas. 's Hertogenb., 1883. 4o.

J. D. W. Pape, De levensgeschiedenis van Maarten van Rossem, voornamelijk met betrekking tot de tegenwoordige Provincie Noord-Braband, met eene naauwkeurige aanwijzing van zijn verblijf en zijne verrigtingen in dezelve. Uitgegeven door het Prov. Gen. v. K. en W. in Noord-Brabant. 's Hertogenb., 1847. 8o.

Bergeik. — P. N. Panken en A. F. O. van Sasse van Ysselt, Beschrijving van Bergeik. (Uitgave van het Prov. Gen. v. Kunsten en Wetensch. in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 9. 's Hertogenb., (1900). 8o.

Bergen-op-Zoom. — Jean Faure, Histoire abrégée de la ville de Bergen-op-Zoom, depuis son origine jusqu' à ce jour, avec une idée du fameux siège de 1747 et de ses suites funestes, ainsi que du rétablissement de la ville. La Haye, 1761. 8o.

Bergen-op-Zoom. — Beschryving der stad Bergen op den Zoom. Verrykt met een omstandig bericht van het beleg dier vesting door de Franschen in den jaare 1747. Benevens een platte grond des belegs en eenige authentique relaasen enz. Kunnende dienen tot een supplement op de Vaderlandsche Historie door J. Wagenaar. Amsterd., 1780. Met pln. 8o.

Bergen-op-Zoom. — Journael ofte Dagh-Register, waer in vertoont werdt des vyandts scherm-slagh voor Berghen op Zoom: met het dapper verset ofte ontset derselver Stee, met alles wat aldaer ghepasseert is. Leyden, N. Geilkerck. 1622. 4o.

Bergen-op-Zoom. — Bergen op den Zoom, beleghert op den 18 Julij 1622 ende ontleghert den 3 Octobris des selven jaers; volgens de beschrijvinge gedaen by de drie predikanten van de Gemeynte Christi aldaer. Middelb., H. v. d. Hellen. 1623. 4o.

De drie predikanten, schrijvers van dit werk, zijn Lambertus de Rijcke, Nathan Vay en Job du Rieu.

Bergen-op-Zoom. — Bergues sur le Soom, assiégée le 18 de Juillet 1622 et désassiégée le 3 d'Octobre ensuivant, selon la description faite par les trois pasteurs de l'église d'icelle. Avec une introduction et des notes par Ch. Al. Campan. Brux. et La Haye, 1867. 8o.

Bergen-op-Zoom. — J. A. Folkers, Oprecht en echt dagverhael van hetgene My Jacob Adriaen Folkers gedurende de belegeringe als by de overrompelinge van Bergen op Zoom Anno 1747 is voorgekomen, zoo dat ik zelf gezien als uit geloofwaerdige menschen gehoort hebbe enz. . . . . opgemaekt in 's Gravenhage 1748. (Uitgegeven in het Nieuws- en Advertentieblad van Bergen op Zoom, 1895, door G. J. F. Mes). Met aanteek. fol.

Bergen-op-Zoom. — J. Janssen, Kort en beknopt verhaal van 't gepasseerde ten tijde van de Overrompelinge der stad Bergen op den Zoom op den 16 September 1747 enz. (Uitgegeven in het Nieuws- en Advertentieblad van Bergen op Zoom, 1895, door G. J. F. Mes). fol.

Folkers en Janssen waren beiden predikanten bij de Hervormde Gemeente te Bergen op Zoom.

Bergen-op-Zoom. — J. A. Folkers, Dagverhaal van het beleg van Bergen op Zoom in 1747. Uitgegeven door W. Bezemer. (Werken van het Prov. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 5). 's Hertogenbosch, 1895. 8o.

Bergen-op-Zoom. — Korn. Gentman Leidekker, Het laatste huis verheerlykt boven het eerste huis, Voorgesteld in eene Kerkreeden, uit Haggai II: 10, gedaan ter plegtige inwijinge van de Groote Kerke te Bergen op ten Zoom, na der zelver verwoesting op nieuw gebouwt en herstelt. Bergen op ten Zoom, 1752. 4o.

Bergen-op-Zoom. — J. Janssen, De Kerk van Bergen op den Zoom herstelt en ingewyd . . . ofte Leerreede, gedaan ter Inwyinge der Kerk van Bergen op den Zoom, op den 15 October 1752, over Esra VI: 14—17. Waar agter bygevoegt is, een Kort Verhaal van de Overrompelinge der Stad Bergen op den Zoom, door de Franschen op den 16 September 1747 enz. 2e druk. Bergen op den Zoom, 1753. 4o.

Bergen-op-Zoom. — Adriana van Overstraten, Eerkrans voor Bergen op den Zoom. Amsterd., 1788. 4o.
In een band met P. Moens, Eerkrans voor Aardenburg.

Bergen-op-Zoom. — Verhaal van de verrassing van Bergen op Zoom door de Engelschen op den 8sten en 9den Maart 1814. Met aanteekeningen door G. J. F. Mes. (Feuilleton van de Bergen op Zoomsche Courant van 31 Dec. 1899 tot 21 Maart 1900). fol.

Bergen-op-Zoom. — Le Grand, Verhaal van de verrassing van Bergen op Zoom, op den 8 en 9 Maart 1814; met een kort berigt van deszelfs insluiting, en de gebeurtenissen, welke tot dezelve aanleiding gegeven hebben; benevens eene historische en krijgskundige plaatsbeschrijving dezer vesting. Uit het Fransch vertaald. Breda, 1817. Met kaart. 8o.

Boksmeer. — A. F. van Beurden, Geschiedkundige schets van het schoolwezen in de heerlijkheid Boxmeer. Roermond, 1896. 8o.

Breda. — I. H. Hingman, Inventaris van het Archief der Stad Breda loopende tot 10 December 1813. Breda, 1884. 8o.

Breda. — Th. E. van Goor, Beschryving der Stadt en Lande van Breda: behelzende de Oudheid van het Graafschap Stryen, deszelfs eerste Bewoonderen en oude Gestalte, met een Historisch Verhael van het Leven der Graven van Stryen en daar op gevolgde Heeren van Breda; mitsg. de Opkomst en eerste Beginselen der Stadt Breda, deszelfs Benaming, eerste Omwalling en verdere Vergrootingen en Versteekingen, met de voornaemste Gebouwen, de wyze van Regeering, Hoogheden, Voorrechten, enz. Met kopere plaaten, 's Gravenh., 1744. fol.

Breda. — A. J. van der Aa, Geschiedkundige beschrijving van de stad Breda en hare omstreken. Met platen en facsimilé's. Gorinchem, 1845. 8o.

Breda. — A. G. Kleyn, Geschiedenis van het land en de heeren van Breda, tot het tijdstip der afscheiding van Bergen op Zoom, uit bekende en onuitgegeven bronnen geput. Breda, 1861. 8o.

Breda. — Herm. Hugo, Obsidio Bredana annis Philippi IIII. auspiciis Isabellae ductu Ambr. Spinolae perfecta. Ed. 2a. Antverpiae, ex officina Plantiniana, 1629. Met krtn. en pln. fol.

Breda. — M. Z. Boxhornii Historia obsidionis Bredae et rerum anno 1637 gestarum. Lugd. Batav., Is. Commelinus. 1640. Met krtn. en pln. fol.

Breda. — Th. M. Roest van Limburg, Het Kasteel van Breda. Aanteekeningen betreffende het voormalig Prinsenhof te Breda. Met portretten en platen. Schiedam, 1904. 4o.

Breda. — De Koninklijke Militaire Akademie te Breda. 's Gravenh., 1867. 8o.

Breda. — De Koninklijke Militaire Akademie te Breda, door een oud Kadet. Arnhem, 1867. 8o.

Dongen. — Inventaris van de oude archieven dagteekenende vóor den franschen tijd, berustende ten gemeentehuize van Dongen, opgemaakt door den archivaris in Noordbrabant. s-Hertogenb., 1904. 8o.

Geertruidenberg. — Iz. van Nuyssenburg, Korte beschrijving van Geertruidenberg, in deszelfs opkomst; bloeistand; in- en uitwendige aangelegenheid, en voorname lotgevallen, zoo in het burgerlijke als kerkelijke; voorafgegaan door eene plegtige jubelreden, ter 2de vereeuwing van de verlossing dier stad uit de magt der Spanjaarden, 1573; en gevolgd van eenige historische bijlagen. Dordrecht, 1774. 8o.

Geertruidenberg. — Onuitgegeven bronnen voor de geschiedenis van Geertruidenberg, verzameld door C. J. Mollenberg, voorafgegaan door eene geschiedkundige inleiding, bewerkt door Brabantus. (Werken van het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 7). 's Hertogenb., 1899. 8o.

Geertruidenberg. — C. J. Mollenberg, De krypt te Geertruidenberg. Eene oudheidkundige ontdekking. (Overgedrukt uit de Katholieke Illustratie). 1895. 4o.

Geertruidenberg. — J. J. van Nieukerken, Kerk van St. Gertrudis te Geertruidenberg. (Overgedrukt uit het »Bulletin van den Nederlandschen Oudheidkundigen Bond"). 1904. 8o.

Hierbij een bericht in de „Donge-bode" omtrent de ontdekkingen van den architect van Nieukerken in de kerk der herv. gemeente te Geertruidenberg, benevens een circulaire van de Commissie tot inzameling van de voor de restauratie benoodigde gelden.

Grave. — D. Paringet, Memoriaal of Beschryving van de stad Grave en den Lande van Cuyk, derzelver tydelyke Heeren, hunne Regeringe, Wedervaren, Rechten, Privilegien, Costumen en Usantien. Uytgeg. en met aantekeningen vermeerdert door P. van Alen. Utrecht, 1752. 2 dln. Met pln. 4o.

Grave. — Verhaal van het merkwaardigst-voorgevallene binnen de stad Graave, geduurende derzelver belegering; benevens echte stukken daar toe betrekkelyk. 's Haage en Graave, 1795. 8o.

Grave. — G. Paape, De verwoesting van de stad Graave: of de verschriklyke uitwerkzels der dwinglandy. Republikeinsch treurspel. 's Hertogenb. en Tilburg, 1795. 8o.

Helmond. — Oorkonden betreffende Helmond, uitgegeven door C. C. N. Krom en Aug. Sassen. (Werken van het Prov. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 1). 's Hertogenb., 1884. 8o.

Helmond. — Aug. Sassen, De protocollen der Helmondsche notarissen 1595—1798. (Werken van het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 4). 's Hertogenb., 1890. 8o.

Helmond. — Historische en topographische atlas van Helmond, verzameld en voor een deel geteekend door Aug. Sassen. Helmond, 1881. fol.

Helmond. — Aug. Sassen, De Heeren van Helmond, hunne afkomst, vrouwen en kinderen met beschrijving van hun aller wapens en eene opgave hunner rechten en bezittingen. Naar onuitgegeven bescheiden berustende in de Helmondsche archieven. Helmond, 1882. 4o.

's-Hertogenbosch. — R. A. van Zuylen Jr., Inventaris der archieven van de stad 's Hertogenbosch, chronologisch opgemaakt en de voornaamste gebeurtenissen bevattende. A. (Stadsrekeningen van 1399—1800). 's Hertogenb., 1863—1879. 3 dln. 8o.

's-Hertogenbosch. — J. N. G. Sassen, Inventaris der archieven van de stad 's Hertogenbosch, chronologisch opgemaakt en de voornaamste gebeurtenissen bevattende. B. (Charters en Privilegiebrieven van 1191—1826). Met een vervolg van Privilegien en Regten naar gewaarmerkte afschriften, kopijen of memoriën uit de vorige eeuwen. 's Hertogenb., 1862—1865. 2 stn. 8o.

's-Hertogenbosch. — Verzameling van kronyken betrekkelijk de Stad en Meijerij van 's Hertogenbosch. Uitgegeven door het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Stuk I—III. 's Hertogenb., 1846—1848. 3 dln. 8o.

's-Hertogenbosch. — P. Bor Cz., Gelegentheyt van 's Hertogen-Bosch. Haer oorspronck, fundatie ende vergrootinge, verscheyden hare belegeringen ende eyntlijcke overwinninge, verrassinghe ende inneminghe van Wesel ende meer andere geschiedenissen des jaers 1629. 's Gravenh., Aert Meuris. 1630. 4o.

's-Hertogenbosch. — J. van Oudenhoven, Silva-Ducis aucta et renata, of een nieuwe ende gantsch vermeerderde beschrijvinge van de Stadt van 's Hertogen-bossche, vervatende desselfs begin en voortganck, soo van geestelijcke als wereldtlijcke gestichten, . . . maniere van regeeringhe ende hare privilegien ende vryheden, bevorderinghe van haer Bisdom ende Bisschoppen enz. 's Hertogenb., J. Scheffers. 1670. 4o.

's-Hertogenbosch. — J. van Oudenhoven, Eene nieuwe ... vermeerderde beschryvinge van de Meyerye van 's Hertogen-bosch, behelsende alle de Baronijen, Heerlijckheden, Steden enz. Mitsgaders alle de Canonisijen, Commanderijn, Abdijen enz. 's Hertogenb., J. Scheffers. 1670. 4o.

Met het voorg. in éen band.

's-Hertogenbosch. — J. H. van Heurn, Historie der Stad en Meyerye van 's Hertogenbosch, alsmede van de voornaamste daaden der Hertogen van Brabant. Utrecht, 1776—1778. 4 dln. 8o.

's-Hertogenbosch. — Steph. Hanewinkel H.Cz., Geschied- en aardrykskundige beschryving der Stad en Meiëry van 's Hertogenbosch, beginnende van de vroegste tyden en eindigende met het jare 1802. Met kaart. Nymegen, 1803. 8o.

's-Hertogenbosch. — P. H. P. J. van Sloten, 's Hertogenbosch en omgeving. Bijdrage tot de kennis der landsverdediging. 's Hertogenb., 1875. Met krtn. 8o.

's-Hertogenbosch. — J. C. A. Hezenmans, 's-Hertogenbosch van 1629 tot 1798. Historische studiën. Uitgave van het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 8). 's Hertogenb., 1899. 8o.

's-Hertogenbosch. — Dan. Heinsii Rerum ad Sylvam-Ducis atque alibi in Belgio aut a Belgis anno 1629 gestarum historia. Lugd. Batav., 1631. fol.

's-Hertogenbosch. — Verzameling van oorkonden betrekkelijk het beleg van 's Hertogenbosch in den jare 1629. Stuk I—IV. Uitgegeven door het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 's Hertogenb., 1850—1873. 4 stn. 8o.

's-Hertogenbosch. — G. Paape, De belegering van 's Hertogenbosch: of Kees is t'huis. Republikeinsch toneelspel in drie bedryven. 's Hertogenb. en Tilburg, 1795. 8o.

's-Hertogenbosch. — W. R. H. Wakker, De »Stuerghewalt" of zoogenaamde »Booze Griet" van 's Hertogenbosch. Uitgegeven door het Prov. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 6. 's Hertogenb., 1897. 8o.

's-Hertogenbosch. — Documents pour servir à l'histoire des troubles religieux du 16e siècle dans le Brabant Septentrional. Bois-le-Duc. (1566—1570.) (Publiés) par Prosper Cuypers- van Velthoven. Tome I. Brux. et Bois-le-Duc, 1858. 8o.

Met plan van 's Hertogenbosch in 1566. Niet verder verschenen. De documenten loopen tot 20 Oct. 1567.

's-Hertogenbosch. — P. J. van der Does de Bije, Catalogus van het archief der Illustre Lieve Vrouwe Broederschap te 's Hertogenbosch. 1874. 8o.

's-Hertogenbosch. — T. I. Welvaarts, Het Refugiehuis der Abdij Postel te 's Hertogenbosch. (Werken van het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 3). 's Hertogenb., 1888. 8o.

's-Hertogenbosch. — G. A. Meijer, De Predikheeren te 's-Hertogenbosch, 1296—1770. Eene bijdrage tot de geschiedenis van het Katholieke Noord-Brabant. Nijmegen, 1897. 8o.

Heusden. — J. van Oudenhoven, Beschryvinge der stadt Heusdén, waar in het begin, aanwasch en tegenwoordige staat dier stadt verhaalt worden: als mede veelderhande gedenkwaardige geschiedenissen, oorlogen, watervloeden, wyze van regeeringe, hantvesten enz. . . . nu door verscheide liefhebbers der oudheit merkelyk vermeerdert en met konstige figuren verciert. Amsterd., 1743. 4o.

Kuik. — J. J. F. Wap, Geschiedenis van het Land en de Heeren van Cuyk. Utrecht, 1858. Met kaart, wapens in kleuren, afbeeld. van zegels enz. 4o.

Loemel. — Korte beschrijving van het dorp Loemel en deszelfs omtrek, midsgaders onderricht omtrent het Noorder-Kanaal (door W. C Ackersdijk). Nijmegen, 1808. 8o.

Orten. — A. C. Bondam, De Ortensche verwikkelingen. Proefschrift. 's Bosch, 1886. 8o.

Raamsdonk. — Inventaris van de oude archieven (dagteekenende vóor 1814), bewaard ten gemeentehuize van Raamsdonk, opgemaakt door den Archivaris in Noordbrabant. 's Hertogenb., 1905. 8o.

Ravestein. — Verzameling van charters en geschiedkundige bescheiden betrekkelijk het land van Ravestein, door C. R. Hermans, onder voortdurende medewerking van A. van Hoogstraten en M. van den Boogaard. Uitgegeven door het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Braband. 's Hertogenb., 1850. 2 dln. 8o.

Tilburg. — M. H. van Visvliet, Inventaris van het oud-archief der gemeente Tilburg. Tilburg, 1905. 4o.

Tilburg. — B. Dijksterhuis, Bijdragen tot de geschiedenis der heerlijkheid Tilburg en Goirle. Proefschrift. Tilburg, 1899. 8o.

Vucht. — J. C. A. Hezenmans, De Commanderij der Duitsche Orde te Vucht, met aanhangsel over die te Gemert. (Werken van het Prov. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. Nieuwe reeks. No. 2). 's Hertogenb., 1887. 8o.

Willemstad. — P. van Oldenborgh, De belegering en verdediging van de Willemstad, in Maart 1793. Met afbeeldingen. Dordr. en Amsterd., 1793. 8o.

Willemstad. — P. van Oldenborgh, De belegering en verdediging van de Willemstad, in Maart 1793. Met afbeeldingen. 2e druk. Dordr. en Amsterd., 1793. 8o.

b. Gelderland.

P. Nijhoff, Registers op het archief, afkomstig van het voormalig Hof des vorstendoms Gelre en Graafschaps Zutphen. Arnhem, 1856. 8o.

(P. Nijhoff), Kort overzigt van het oud provinciaal archief van Gelderland. Arnhem, 1865. 8o.

Charterboek der hertogen van Gelderland en graaven van Zutphen; behelzende de handvesten, privilegien, vrijheden, voorrechten en octroyen, alsmede andere voornaame handelingen, verbonden en overeenkomsten derzelven. Beginnende met de oudste brieven van die landstreeken en eindigende met de afzweering van koning Philips, als laatsten hertog. Opgezogt, bijeengebragt ... en met aanmerkingen opgehelderd door P. Bondam. Deel I, 1e—4e afd. Utrecht, 1783—1809. 1 bnd. fol.

Niet verder verschenen.

Oorkondenboek der graafschappen Gelre en Zutphen, tot op den slag van Woeringen, 5 Juni 1288, door L. A. J. W. Sloet. 's Gravenh., 1872—1876. 2 dln. 8o.

Historia Gelriae, auctore anonymo. In het licht gegeven door J. G. C. Joosting. Arnhem, 1902. 8o.

Werken, uitgegeven door „Gelre". No. 2.

J. I. Pontanus, Historiae Gelricae libri XIV. Deducta omnia ad ea usque tempora nostra, quibus firmata sub Ordinibus respublica. Praecedit Ducatus Gelriae et Comitatus Zutphaniae chorographica descriptio, cum chartis geogr. Harderw., Joh. Jansonius. 1639. fol.

A. van Slichtenhorst, XIV Boeken van de Geldersse geschiedenissen, van 't begin af vervolghd tot aen de afzweeringh des Konincx van Spanien; waer van 't eerste Deel verhandeld de Land-beschrijvingh. Getrocken meerendeels uyt de Latynsche werken van J. I. Pontanus; doch doorgaens veranderd, verbeterd ende allesins vergroot. Arnhem, Jac. v. Biesen. 1654. Met pln. en krtn. fol.

Is. An. Nijhoff, Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland, door onuitgegevene oorkonden opgehelderd en bevestigd. Met afbeeldingen. Arnhem, 1830—1875. 6 dln. in 8 bdn 4o.

I. De toestand van Gelderland in de 1e helft der 14e eeuw. — II. Reinald III en Eduard, hertogen van Gelre. — III. Willem

en Reinald IV, hertogen uit het Huis van Gulik. — IV. Arnold van Egmond, hertog van Gelre. — V. De Bourgondische heerschappij. — VI. Karel van Gelre, graaf van Zutphen.

Het 3e stuk van deel VI werd uitgegeven onder toezicht en met eene inleiding van L. Ed. Lenting.

Wilh. de Berchen, De nobili principatu Gelrie et ejus origine. E codice archetypo, qui Noviomagi servatur, descripsit, vulgavit, breviterque annotavit L. A. J. W. Sloet van de Beele. Hagae Comitum, 1870. 8o.

W. A. van Spaen, Oordeelkundige inleiding tot de historie van Gelderland. Deel I—IV. Utrecht, 1801—1805. 4 dln. 8o.

W. A. van Spaen, Historie van Gelderland. Deel I. Utrecht, 1814. 8o.

Niet verder verschenen.

G. van Hasselt's Stof voor eene Geldersche historie der Heidenen. Arnhem, 1805. 8o.

G. van Hasselt's Geldersche byzonderheden. No. 1. Oorsprong van het geslacht van Byland, met brieven en zegels, en daar onder een, in allen opzichte, allervreemdst, uit de Geldersche charterkamer bekend gemaakt. Arnhem, 1808. 8o.

G. van Hasselt, Het oorspronglyk schildery van Karel van Egmond, hertoge van Gelre en grave van Zutphen uitgelegd. Haarlem, 1804. Met pl. fol.

M. Verbrugge, Adolf van Egmond, hertog van Gelderland. Eene voorlezing. (Overdruk). 1833. 8o.

J. Knippenbergh, Historia ecclesiastica Ducatus Geldriae, in qua Catholicae Fidei origo in eodem ducatu, ejusque propagatio, ac conservatio, Episcoporum insuper successio, Caetuum Religiosorum initia, etc. recensentur, insertis etiam, quae in regimine Politico memoratu digna acciderunt à Christo nato usque ad ann. MDCC. Bruxellis, F. Foppens. 1719. Met wapens in houtsnede. 4o.

(J. Wagenaar), Hedendaagsche Historie, of Tegenwoordige Staat van alle volkeren, deel XIII, vervattende de beschryving der provincie Gelderland. Met Landkaarten en Printverbeeldingen versierd. Amsterd., 1741. 8o.

Geographische beschryving van de provintie Gelderland, bevattende in zig een naauwkeurig verhaal van alle de Steeden, Dorpen, Heerlykheden, enz. Alles op nieuws volgens de letteren van 't A. B. C. zamengestelt. Amsterd., 1772. Met kaart. 8o.

L. A. J. W. Sloet, Bijdragen tot de kennis van Gelderland. Arnhem, 1852—1855. 3 stn. 8o.

I. Grondgebied en bodem. — II. Het water. — III. De polders.

(Is. An. Nijhoff), Statistische beschrijving van Gelderland, uitgegeven door de Commissie van Landbouw in dat gewest. Met platen en tabellen. Arnhem, 1826. 8o.

O. G. Heldring en **G. Haasloop Werner**, Wandelingen over de Veluwe. Arnhem, 1845. 8o.

H. G. Hartman Jz., Van de Veluwe en uit den Achterhoek in vroegere tijden. Verzamelde schetsen. Arnhem, 1889. 8o.

Apeldoorn. — H. G. Hartman Jz., Erica. Jaarboekje voor Apeldoorn en omstreken. 1861. Apeldoorn. 8o.

Arnhem. — P. Nijhoff, Inventaris van het oud archief der gemeente Arnhem. Arnhem, 1864. 8o.

Arnhem. — (G. van Hasselt), Kronijk van Arnhem. Arnhem, 1790. 8o.

Arnhem. — G. van Hasselt's Arnhemsche oudheden. Arnhem, 1803—1804. 4 dln. 8o.

Arnhem. — J. W. Staats Evers, Beschrijving van Arnhem. Arnhem 1868. Met platen. 8o.

Arnhem. — Verslag der feestviering te Arnhem op 30 November 1863. Arnhem, 1863. 8o.

Dodewaard. — C. Leemans, Het Romeinsch grafteeken van Dodewaard. Uitgegeven door de Kon. Akad. van Wetenschappen te Amsterdam. Amsterd., 1875. Met pln. 4o.

Doesburg. — P. Nijhoff, Inventaris van het oud archief der gemeente Doesburg. Doesb., 1865. 8o.

Doesburg. — A. Huygen, Beschryving van het begin, opkomst en aanwas der stad Doesburg. Uitgegeeven en met eene voorreden vermeerderd door Corn. Walraven Vonck. Nymegen, 1753. 4o.

Doetinchem. — P. Nijhoff, Inventaris van het oud archief der gemeente Doetinchem. Arnhem, 1867. 8o.

Harderwijk. — J. Schrassert, Hardervicum antiquum ofte Beschryvinge der Stadt Harderwyck. Harderwyck, 1732. 2 dln. 1 bnd. 4o.

Hattem. — De rekeningen der stad Hattem 1460—1487, medegedeeld door F. A. Hoefer. (Overgedrukt uit de Bijdragen en Mededeelingen van het Histor. Genootsch. te Utrecht, deel 16). 8o.

Kuilenburg. — Is. An. Nijhoff, Overzigt van het archief afkomstig van het graafschap Kuilenburg. Arnhem, 1836. 8o.

Kuilenburg. — A. W. K. Voet van Oudheusden, Historische beschryvinge van Culemborg; behelzende een naemlyst der Heeren van Bosichem, benevens der Heeren en Graeven van Culemborg; mitsgaders een beschryvinge van de stad Culemborg. Met kopere plaeten. Utrecht, 1753. 2 dln. 8o.

Kuilenburg. — Notulen en verslag der Culemborgsche Feestcommissie, ter herinnering aan 's Konings Zilveren Regeeringsfeest op 12 Mei 1874. 8o.

Loevestein. — C. G. Boonzajer en J. G. W. Merkes, Geschiedkundige aanteekeningen betrekkelijk het slot Loevestein. Met platen en kaarten. Gorinchem, 1840. 8o.

Mariënweerd. — De Abten van Mariënweerd. De »Nomina Abbatum" enz., uitgegeven door James de Fremery. 's Gravenh., 1888. 8o.

Maurik — A. J. van der Aa, De heerlijkheid Maurik. Extract uit het Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden. 's Gravenh., 1858. Met wapen. 8o.

Afscheidsgroet aan Pieter Joosting, 1827—1858, predikant te Maurik, door H. J. Caan.

Nijmegen. — P. Nijhoff, Inventaris van het oud archief der gemeente Nijmegen. Arnhem, 1864. 8o.

Nijmegen. — J. G. Ch. Joosting, Inventaris van het Oud-Archief der Nijmeegsche Broederschappen. Nijmegen, 1891. 8o.

Nijmegen. — J. Smetius, Antiquitates Neomagenses, sive notitia rarissimarum rerum antiquarum quas in veteri Batavorum Oppido studiose comparavit J. Smetius Pater et Filius. Noviom., R. Smetius. 1678. Met pl. 4o.

Nijmegen. — Joh. Smetius, Chronijk van de Stad der Batavieren, waar in, nevens de beschrijving van Nijmegen, de eerste oorsprong van deeze landen, de grijze oudheid dezer stad, de voortreffelijkheid van haare vrijheden en voorrechten, en de gedenkwaardigste gebeurtenissen, van de vroegste tijden af, kortelijk aangetoond worden. Uit de eigenhandige aantekeningen verbeterd en vermeerderd, voorts vervolgd tot den jaere 1784 (door J. in de Betouw). Nymegen, (1784). 8o.

Nijmegen. — Handvesten en onuitgegeevene charters behoorende tot de beschrijving der chronijk van Nijmegen, en vervattende eenige der aldaar vermelde voortreffelijke Vrijheden en Voorrechten, ... aan de stad en burgerije van Nijmegen verleend: met een lijst van Handvesten en Gunstbrieven enz. (door G. C. in de Betouw). Nijmegen, z. j. (1785). 8o.

Nijmegen. — Vervolg der Handvesten van Nijmegen en andere onuitgegeevene Charters, bij de opening van den Blok ontdekt,

met een bijvoegzel betrekkelijk tot de Convents of algemeene Landdagen, door de Frankische Koningen en door de Duitsche Keiseren gehouden te Nijmegen (door G. C. in de Betouw). Nijmegen, 1789. 8o.

Met het voorg, in één band.

Nijmegen. — Joh. Smith, Oppidum Batavorum, seu Noviomagum. Liber singularis. Quo ostenditur, Batavorum oppidum Corn. Tacito lib. Hist. V, CXIX memoratum, esse Noviomagum; eademque opera plurimi traduntur quae Batavorum originibus, historiae, reique publicae et antiquariae illustrandae faciunt. Amst., J. Blaeu. 1645. Met pl. 4o.

Nijmegen. — H. K. Arkstée, Nymegen, de oude hoofdstad der Batavieren, in dichtmaat beschreven en met aantekeningen, de oudheden van de Stad en die van het Quartier van Nymegen betreffende, opgeheldert. Met printverbeeldingen. 's Gravenh., 1738. 8o.

Nijmegen. — (J. in de Betouw), Annales Noviomagi, oppidi olim Batavorum, hodie primariae Gelrorum civitatis. Noviomagi, 1790. 8o.

Nijmegen. — (J. in de Betouw), Bijvoegzel tot de Annales en Chronijk van Nijmegen uit de Rekenboeken en Guedesdagboeken. Nijmegen, 1792. 8o.

Nijmegen. — H. D. J. van Schevichaven, Tweede vervolg der Kroniek van Nijmegen tot en met den jare 1900. Nijmegen, 1901. 8o.

Nijmegen. — (J. in de Betouw), Kerken en godsdienstige gestichten te Nymegen. Z. pl. en j. (Nijmegen, omstr. 1800). 8o.

Nijmegen. — (J. in de Betouw), Quartierlyke Academie en Apostolische of Latynsche school te Nymegen. Z. pl. en j. (Nijmegen, omstr. 1800). 8o.

Nijmegen. — (J. in de Betouw), Iets betreffende de gevondene oudheden op de Winseling, Lennepe-kamer en den Roomschen voet; benevens eene vertaaling en uitlegging van een grafsteen van P. Cornelius Licinius, bij het ontblooten der grondslagen van den Burgt ontdekt. Nijmegen, 1802. 8o.

Nijmegen. — (J. in de Betouw), Lotgevallen en eindelyke ondergang van den van ouds alom vermaarden Burgt binnen Nymegen. Met Bijvoegsel enz. betreffende de aloude Capellen aldaar. Nijmegen, 1804.

Nijmegen. — G. van Hasselt's Bydragen voor den burg van Nymegen. Arnhem, 1805. 8o.

Nijmegen. — (J. in de Betouw), Nijmegen verdeeld in wijken, straaten, steegen en streeken boven en beneden de Stad, met Ubbergen, Beek en de Holle Doorn, voor zoo verre betreft het geen aldaar gevonden is van Romeinschen oorsprong en ouderdom. Nijmegen, 1805. — Bijvoegsel tot de gevondene oudheden te Ubbergen en Beek. (Nijmegen, 1806). — Over twee steenen op het Slot Duivenvoorde. — In één band. 8o.

Nijmegen. — C. C. Haverkamp, Algemeen overzigt betreffende de gemeente-aangelegenheden der stad Nijmegen van 1840 tot en met 1850. Nijmegen, 1851. 8o.

Nijmegen. — L. Ph. C. van den Bergh, Nijmeegsche bijzonderheden. Nijmegen, 1881. 8o.

Nijmegen. — H. D. J. van Schevichaven, Penschetsen uit Nijmegen's verleden. Nijmegen, 1898. 8o.

Tiel. — Auctoris incerti Chronicon Tielense, sive majoris chronici pars ultima et maxime notabilis, in qua a primo perigrinarum hasce in regionis nationum adventu variae res gestae tractantur ad medium usque seculi XV. Quibus accedunt nonnulla medii seculi sequentis, ipsam praecipue civitatem Tielam attinentia etc. Ex archetypo primus edidit, adnotationesque addidit J. D. van Leeuwen. Traj. ad Rhen., 1789. 8o.

Voorst. — L. A. J. W. Sloet van de Beele, Het Hof te Voorst. (Letterk. Verhand. van de Kon. Akad. van Wetenschappen Deel III). Amsterd., 1865. 4o.

Wageningen. — Rijkslandbouwschool te Wageningen. Programma van het onderwijs voor de leerjaren 1880/81, 1884/85, 1887/88, 1892/93 en 1906/07. 5 stn. 8o.

Zutphen. — Tijdrekenkundig register van alle oorkonden in het stedelijk archief te Zutphen berustende. Deel I, opgemaakt door R. W. Tadema. Zutphen, 1854. — Deel II, opgemaakt door W. J. A. Huberts. Zutfen, 1862. 2 dln. 8o.

Zutphen. — L. A. J. W. Sloet, Zutphen voor het veemgerigt. (Overdruk). 8o.

c. Holland in het algemeen.

M. Z. Boxhorn, Tooneel ofte beschryvinge der steden van Hollandt, waer in haer beginselen, voortganck, privilegien, historie ende gelegentheyt vervat worden, in 't Latyn beschreven. Overgeset uyt de Copye door G. Baerdeloos. Amsterd., Jacob Keyns. (1634). Met krtn. langw. 4o.

A. Junius, Tooneel der ghemuurde ende onghemuurde steden en vlecken van Hollandt en Westvriesland. In 't latijn beschreven en door G. Boot vertaalt. Vermeerdert met een korte beschrijvinghe der steden, vlekken en oudheden van Zeelandt, door d'Heer Johan Reygersberghen. Amsterd., J. van Hilten. 1646. 8o.

(J. Wagenaar), Hedendaagsche Historie, of Tegenwoordige Staat van alle Volkeren enz., behelzende de beschryving van Holland. Met kaarten, plans en printverbeeldingen. Amsterd., 1742—1750. 5 dln. 8o.

J. le Francq van Berkhey, Natuurlyke historie van Holland. Met noodige afbeeldingen. Amsterdam, 1769—1811. 9 dln. in 14 bdn. 8o.

In deel I—III vindt men eene aardrijkskundige, natuurkundige en ethnographische beschrijving van Holland.

d. Zuid-Holland.

Verslagen aangaande de regeling en beschrijving van gemeente- en waterschapsarchieven in Zuidholland gedurende 1877—1879, door J. H. Hingman. 3 stn. 8o.

Catalogus der tentoonstelling van voor Nederland belangrijke oudheden en merkwaardigheden in de Provincie Zuid-Holland voorhanden, of met betrekking tot die Provincie elders bewaard, gehouden te Delft, Julij—Augustus 1863. Delft, 1863. 8o.

J. Smits Jz., Verhandeling over den alouden staat, de eerste bevolking en vroegste geschiedenis van Zuid-Holland, en de opkomst van eenige der eerste steden van dit gewest en deszelfs omstreken in het gemeen en van de stad Dordrecht in het bijzonder. Dordr., 1824. Met pl. 8o.

Claas Bruin, Kleefsche en Zuid-Hollandsche Arkadia, of dagverhaal van twee reizen, in en omtrent die gewesten gedaan in dicht-maat uitgebreid, verrykt met aanteekeningen van L. Smids. Amst., 1716. Met pln. 8o.

(H. F. van Heussen), Oudheden en gestichten van het rechte Zuid-Holland en van Schieland; behelzende een verhaal van de opkomste en bevolkinge der steden en dorpen; de opbouwinge van kerken, kloosters en godshuizen enz. Uyt het Latijn vertaald en met aantekeningen opgehelderd door H. v. R. (H. van Rijn). Leiden, 1719. Met platen. 8o.

(H. F. van Heussen), Oudheden en gestichten van Delft en Delfland, mitsgaders van 's Gravenhage; of beschrijving van de kerken, kloosters, godshuizen en verdere geestelijke gebouwen enz. te Delft, 's Gravenhage en onder Delfland. Uyt het Latijn vertaald en met aantekeningen opgehelderd door H. v. R. (H. v. Rijn). Leiden, 1720. Met pln. 8o.

D. Buddingh, Verhandeling over het Westland, ter opheldering der Loo-en, Woerden en Hoven, enz. Leyden, 1844. 8o.

P. M. H. Welker, 1492—1892. Vier eeuwen regeering en arbeid ten plattenlande in Holland. Geschiedenis van Ambachtsheerlijkheid, de Polders en de Dorpen van Cromstrijen, uit de oorkonden getrokken in het 400ste jaar na de uitgifte en leenverheffing. Nijmegen, 1892. 8o.

Kaart van de Provincie Zuid-Holland, opgemaakt op last van de Provinciale Staten. 1867. Schaal 1 : 50.000. fol.

In 9 bladen, elk blad breed 70 en hoog 52 c. M. Met een bijkaartje: Het Eylandt West-Voorn of Goedereede met de Dieptens en Droogtens ronds-omme, tot aan den Hoek van Holland, door Cruquius 1733.

H. v. Dam, Korte beschrijvinge van het eylandt Westvoorn, ende de geschiedenissen van de stadt Goederede. Rotterdam, H. Goddaeus. 1680. 8o.

Caart-Boeck van alle de dorpen en polders gelegen inden Lande van Oost ende West Voorne, mitsgaders Over Flacqueé, resorteerende onder 't Comptoir der verpondingen 's lants van Voorne, gedaan maaken door ordre ende resolutie van de Heeren Breetste Geerfdens vanden selven Lande, genomen op den 7en Juny 1695. Heyman van Dyck fecit, J. Luyken fecit cum aqua forti, A. Steyaart inv. et J. Stemmers sculpsit. fol.

Met fraai gekleurde wapens en vignetten. De vignetten door J. Luyken geven voorstellingen uit het boerenleven, jachttafereelen enz. De kaarten zijn breed 70 en hoog 48 c. M. Nos. 1—17 zijn in den rechter bovenhoek genommerd I—XVII, nos. 18—23 met de letterz A tot F en nos. 24—32 met de cijfers no. 1 tot no. 9.

Titelblad met het wapen van Voorne en de wapens van Jacob Frederik baron van Schagen, vrijheer van Heenvliet, Willem van Woud, Maarten Deym, Abraham Steyaart, Jacob Commersteyn, C. de Jonge van Ellemeet, Gerbrant van Hooghwerf, Adriaan Brasser, Bernard van Dyck, Jacob Briel, Adriaan van der Goes, Pieter Molewater en Willem Hooijer.

1. Generale caarte van den Lande van Voorne aan de Oostzijde van Flacquee. (Met de wapens van de heerlijkheden).

2. Caarte van de polder van Oost-Voorn.
3. Caarte van de polder van Rugge. A°. 1696.
4. Caarte van de polders van Klein Oosterland en Kley-burgh.
5. Caarte van de polders van Oud en Nieuw Rockanje.
6. Caarte van de polder van den Nieuwen Hoorn. 1695.
7. Caarte van de polder van de Nieuwe-Goote. A°. 1696.
8. Caarte van de Vier Polders. Anno 1696.
9. Caarte van de polder van Nieuw-Helle-Voet.
10. Caarte van het geinundeerde Weer-gors en 't fort van Helle-Voet-Sluys.
11. Caarte der Heerlycheyt van Naters ende Pancras Gors.
12. Caarte van Ste Anna Polder ende 't Schape Gors.
13. Caarte van Sinte Cornelis Polder, anders de Quacq.
14. Caarte van de Ambachts Heerlykheyt van de Oude en Nieuwe Streuyt.
15. Caarte van de Ambachts Heerlykheyt van den Ouden Hoorn.
16. Caarte van de polder van Swarte-Waal. 1697.
17. Caarte ende afbeeldinge der Stede en vrye heerlykheyt van Heenvliet.
18. Generale caarte ende afbeeldinge van den eylande van West Voorn.
19. Caarte der stadt Goedereede en haar onderhoorende polders.
20. Caarte van het oude landt van Diepen Dorst.
21. Caarte van het Oude Nieuwe Land in West Voorn.
22. Caarte van de polder van den Ouden Oost Dyck in West Voorn.
23. Caarte van 't West Nieuwelant in West Voorne. 1696.
24. Generale caarte van den Lande van Voorne in den Lande van Over Flacquee.
25. Caarte van de Ambachts Heerlykheyt van Dirckx Landt.
26. Caarte van de Oude Tonge in de Heerlykheit ende Lande van Grysoort.
27. Caarte van de Nieuwe Tonge in de Heerlykheyt ende Lande van Grys Oort.
28. Generale caarte van de gansche Heerlykheyt ende Jurisdictie van Grys Oort.
29. Caarte van de polders van Out en Nieuw Herckingen.
30. Caarte van de Heerlykheyt van Melis Sant. 1696.
31. Caarte van de polder van Rockxsennisse. 1696.
32. Caarte van de polders van Onwaart en Aerts Dyck Wal.

Kaarten van alle landen van Voorne, gelegen in den lande van Overflakkee. Heyman van Dyck fecit. A. Steyaart inv. J. Stemmers sculps. J. Luyken fecit cum aqua forti. 9 bladen, genummerd 1 tot 9 fol.

Dezelfde kaarten als die genoemd onder no. 24—32 van den voorgaanden atlas, doch ongekleurd.

Het Eylandt West-Voorn of Goedereede enz., door Crucquius. 1733.

Bijkaartje van de Kaart van de Provincie Zuid-Holland, 1867. Zie boven op bladz. 528.

Nieuwe Kaart van het Zuid Westelykste deel van Holland, behelzende de Baljuwschappen Voorne, Putten, enz. Te Amsterdam by Isaak Tirion. 1748. fol.

Kaart van 't Eiland Overflacqué en Goedereede door Anthony van Weel tot den Jare 1811. (Daaronder:) Deze kaart verkleind en vermeerderd tot op den Jare 1821, ook met een afstands-wijzer van Ant. van Weel Dz. J. Hendriksen exc. Gegraveerd door L. Schweickhardt. fol.

B. Boers, Beschrijving van het eiland Goedereede en Overflakkee. Met drie afbeeldingen van het eiland. Sommelsdijk, 1843. 8o.

Kaart van het eiland Goedereede, mitsgaders de opkomende gronden van Overflakkee, zoo als dezelve zich meest waarschijnlijk bevonden omstreeks het jaar 1300, nadat het oude land van Dirksland was ingevloeid na de eerste bedijking van het jaar 1284. — Kaart van de eilanden Goedereede en Overflakkee in het jaar 1750, toen dezelve van elkander gescheiden waren. — Kaart van het eiland Goedereede en Overflakkee in het jaar 1842. fol.

Uit B. Boers, Beschrijving van het eiland Goedereede en Overflakkee. Zie boven. De kaart is breed 48 en hoog 20 c. M.

Alphen. — P. Plemper, Oudheeden van de heerlykheid en het dorp Alphen aan den Ryn. D' aaloude herkomst, bevolking, naamreeden, Romeinze gedenkteekens, uitheemze en inlandze geschiedeniszen enz. Doorwrogt met een schets van het Heemraadschap van Rynland. Met konst-printen. 2e druk. Leyden, 1728. 8o.

Asperen. — M. Beekman, Beschreiving van de stad en baronnie Asperen. Vertoonende haare oudheid, gebouwen, hooge en verdere regeering enz. Met kopere Plaaten verciert. Utrecht, 1745. 8o.

Brielle. — H. de Jager, Het Brielsche Archief. Geschied- en letterkundige naoogst. Stuk I. Utrecht, 1876. 8o.

Brielle. — H. de Jager, De Brielsche Archieven. Geschiedkundige mededeelingen. Stuk I en II. Brielle, 1883—1884. 8o.

Brielle. — K. van Alkemade, Beschryving van de Stad Brielle en den Lande van Voorn, behelzende I. de Beschryving zelf; II. de Historie, Genealogie en Successie van de Heeren en Vrouwen van Voorn; III. de politike Regering, nevens de Regten, Herkomen, Koustumen enz. voor en ontrent het jaar 1400; IV. de Privilegien, Octroyen, Ordonnantien enz. Met eenige hoofddeelen, byvoegselen en aanteekeningen vermeerderd door P. van der Schelling. Rotterdam, 1729. 2 dln., 1 bnd. fol.

Delft. — J. Soutendam, Inventaris der charters en privilegien, berustende op het archief der gemeente Delft. (1246—1599). Delft, 1860. 8o.

Delft. — D. van Bleyswijck Ezn,, Beschryvinge der stadt Delft, betreffende desselfs situatie, oorsprong en ouderdom, opkomst en voortgangh, enz. stichtingen van gebouwen, kercken, kapellen, kloosteren enz. Voor-af met een Beschrijvinge van Delflandt enz. Delft, A. Bon. 1667. Met pl. 4o.

Delft. — Beschryving der stadt Delft, behelzende een verhandeling van deszelfs eerste oorsprong, benaming, bevolking, aanwas, gelegenheid enz. Nevens derzelver voorregten, handvesten, previlegien en regeeringsvorm. Alles 't zamengestelt enz. door verscheide liefhebbers en kenners der Nederlandsche oudheden. Delft, R. Boitet. 1729. Met pln. fol.

Delft. — J. H. Onderdewijngaart Canzius, Aan den hoogleeraar A. IJpeij, over eenige aanmerkingen, voorkomende in het Hist.

Verslag van het Kerkgenootschap Christo Sacrum te Delft, vervat in het X deel van deszelfs Kerkel. Gesch. van de 18e eeuw. Leijden, 1810. 8o.

Delft. — B. W. F. van Riemsdijk, Het klooster van Sinte Agatha met het Prinsenhof te Delft. 's Gravenh., 1889. 8o.

Delft. — B. W. F. van Riemsdijk, Historische beschrijving van het Klooster van Sinte Agatha met het Prinsenhof te Delft, benevens een Catalogus der verzameling en eene lijst der boeken, in de Historische Zaal aanwezig. 's Gravenh., 1894. 8o.

Dordrecht. — P. van den Brandeler, Inventaris van het archief der gemeente Dordrecht. Dordr., 1862—1869. 4 stn. 8o.

Dordrecht. — P. van den Brandeler, Suppletoire inventaris van het archief der gemeente Dordrecht. Dordr., 1878. 8o.

Dordrecht. — L. van Bos, Dordrechtsche Arcadia. Bevattende oude en nieuwe, soo binnen- als buytenlantsche geschiedenissen, verschiet van verhandelingen, staet en wijs-kunde, minnery en poësy, vermaeck en nut etc. Dordr., Abr. Andriesz. 1662. Met pln. 12o.

Dordrecht. — J. van Oudenhoven, Oudt ende nieuw Dordrecht. Behelsende desselfs opkomste, voortgangh ende regeringe. Loop ende verloop van den Rhijn, Wael, Maes etc. Haerlem, A. Vermerck, 1666. Met krtn. 12o.

Dordrecht. — M. Balen Jansz., Beschryvinge der stad Dordrecht. Vervatende haar Begin, Opkomst, Toeneming enz. Alsmede geslachtboomen der adelijke, aal-oude en aanzienlijke heerengeslachten van en in Dordrecht. Dordr., S. onder de Linde. 1677. Met pln. en wapens. 4o.

Dordrecht. — P. H. van de Wall, Handvesten, privilegien, vrijheden, voorregten, octrooijen en costumen; midsgaders sententien, verbonden, overeenkomsten en andere voornaame handelingen der stad Dordrecht, met geschied- en oudheidkundige aanmerkingen opgehelderd. Dordrecht, 1770—1780. 7 dln. fol.

Dordrecht. — De oudste stadsrekeningen van Dordrecht, 1284—1424, uitgegeven door Ch. M. Dozy. 's Gravenh., 1891. 8o.

Dordrecht. — Rekeningen van de gilden van Dordrecht (1438—1600) door J. C. Overvoorde. 's Gravenh., 1894. 8o.

Dordrecht. — P. van den Brandeler, De oudste voorregtsbrief der stad Dordrecht. (Overgedrukt uit de Kronijk van het Hist. Genootsch. te Utrecht. 1867). Utrecht, 1867. 8o.

Dordrecht. — B. van Rijswijk, Geschiedenis van het Dordtsche stapelrecht. Proefschrift. 's Gravenh., 1900. 8o.

Dordrecht. — J. L. van Dalen, Bijdragen tot de geschiedenis van den Schotschen stapel te Dordrecht 1668—1675. (Archief Z. G. 1905). 8o.

Dordrecht. — G. van Kooten, Opwekkings-rede, ter godsdienstige viering van de eerste verjaring van Nederlands- en Dordrechts merkwaardige verlossing, voorafgegaan van een kort verhaal van het gebeurde in dezelve stad. Dordr., 1814. 8o.

Dordrecht. — C. W. Stronck, Toespraak aan de Nederd. Herv. Gemeente van Dordrecht, bij gelegenheid der jaarlijksche gedachtenis-viering van Dordrechts verlossing enz. Dordr., 1843. 8o.

Dordrecht. — G. D. J. Schotel, Twee wandelingen door Dordrecht, eene geschied- en oudheidkundige bijdrage. Sliedrecht, 1879. 8o.

Dordrecht. — J. A. Smits van Nieuwerkerk, Beschrijving van den nieuwen eere- en prijspenning van het teekengenootschap Pictura te Dordrecht; met eene korte beschrijving van de geschiedenis van dat genootschap. Dordrecht, 1864. 8o.

Dordrecht. — G. D. J. Schotel, Het klooster, het hof en de kerk der Augustijnen te Dordrecht. Dordrecht, 1861. 8o.

Dordrecht. — (G. D. J. Schotel), Dordrecht. — Het geslacht van der Myle. — Allerlei. Dordrecht, 1858. 8o.

Dordrecht. — Statuten van de Vereeniging »Oud-Dordrecht", opgericht 22 Mei 1892. Dordrecht, 1894. 8o.

Dordrecht. — Jaarverslag van de Vereeniging »Oud-Dordrecht." 1893—1894. Dordrecht, 1894. 8o.

Dordrecht. — G. D. J. Schotel, Dordrecht vóor de Hervorming. Harderwijk, 1871. 8o.

Dordrecht. — G. D. J. Schotel, Kerkelijk Dordrecht, eene bijdrage tot de geschiedenis der Vaderlandsche Hervormde Kerk, sedert het jaar 1572. Met fac-similes. Utrecht, 1841—1845. 2 deelen. 8o.

Gorinchem. — A. Kemp, Leven der doorluchtige Heeren van Arkel, ende jaar-beschrijving der Stad Gorinchem, Heerlijkheyd ende Lande van Arkel... tot den jare 1500. Daar by gevoegd... Keuren, Hant-vesten, Gewoonten enz. Mitsgaders de Regeerders... tot 1655. Uytgeg. door H. Kemp. Gorinchem, P. Vink. 1656. 4o.

Gorinchem. — C. van Zomeren, Beschryvinge der stadt Gorinchem en landen van Arkel, benevens de aloude en adelyke geslagten der doorlugtige Heeren van Arkel. Nevens derzelver Voorregten, Handvesten, Previlegien enz. Nu in order gebragt door Z. H. H. T. (Teunis Horneer Hz.). Gorinchem, 1755. Met pln. fol.

Gorinchem. — H. A. van Goch, Van Arkel's Oude Veste. Geschied- en oudheidkundige aanteekeningen betreffende de stad Gorinchem en hare voornaamste gebouwen en instellingen. Gorinchem, 1898. Met pln. 4o.

Gorinchem. — Memoriën van Mr. Diderik van Bleyswijk, Vrijheer van Eethen en Meeuwen, heer van Babylonienbroek, Raad in de Vroedschap, burgemeester van Gorinchem enz. 1734—1755. Uitgegeven met inleiding en aanteekeningen, door Theod. Jorissen. Utrecht, 1887. 8o.

Gorinchem. — A. de Koning, Berigt aangaande de belegering en het ontzet van Gorinchem, en het daarbij gebeurde in den omtrek. Dordrecht, 1814. 8o.

Gouda. — (J. Walvis), Beschryving der stad Gouda; bevattende een verhaal van de Stads grondlegginge, waterstroomen, vryheeren,

gelegendheid, hooftneringe, rechtsgebied, handvesten, regeeringe, regeerders... gebouwen, godshuysen... kerken, kloosteren enz. door J. W. Met kopere platen verciert. Gouda en Leyden, (1714). 2 dln. 1 bnd. 4o.

Gouda. — C. J. de Lange van Wijngaerden, Geschiedenis der Heeren en beschrijving der Stad van der Goude, meest uit oorspronkelijke stukken bij een verzameld. Amsterd., 1813—1817. Met krt. en pln. 2 dln. 8o.

Gouda. — (H. Griffioen van Waerder), Mijne herinneringen van Gouda. 's Gravenh., 1821. — Nalezing mijner herinneringen van Gouda. 's Gravenh., 1822. — 2 dln. 8o.

Gouda. — Catalogus van de tentoonstelling van Goudsche oudheden, geopend den 27 Juli 1872, bij gelegenheid van het 600 jarig jubilé der stad. Gouda, 1872. 8o.

Gouda. — Uitlegging van de wydberoemde en vermaarde glazen binnen de St. Jans kerk te Gouda. Nevens een verhaal van den brand derzelver kerk in den jaare 1552. Gouda, 1792. 8o.

's-Gravenhage. — (J. H. Hingman), Inventaris van het oud archief der gemeente 's Gravenhage. 1868. 8o.

's-Gravenhage. — G. de Cretser, Beschryvinge van 's Gravenhage... Mitsgaders de oude Coustumen enz. Met Figuren. Waar achter bygevoegt is de Zeestraat op Scheveninge, door de Heer van Zuylichem (Const. Huygens). 2e druk. Amst., 1729. 4o.

's-Gravenhage. — J. de Riemer, Beschrijving van 's Gravenhage. Oorsprong, benaming, gelegentheid, uitbreidingen, onheilen enz. Mitsgaders stigtinge van het Hof, der Kerken, Kloosters, enz. en andere voornaame gebouwen. Alsmede de Privilegien, Handvesten, Keuren enz. Met veele nieuwe afbeeldingen verçiert. Delft, 1730—1739. 2 dln. 3 bdn. fol.

's-Gravenhage. — (J. Wagenaar), Korte en beknopte beschryving van 's Gravenhaage. Waar in desselfs opkomst, aanwas, gelegenheid,

prachtige gebouwen, handel, nering, gildens, schutterij, regering, ambachten en heerlykheden beschreven word. Met printverbeeldingen. Amsterd., 1767. 8o.

's-Gravenhage. — F. Allan, De stad 's Gravenhage en hare geschiedenis. Met platen en kaarten. Amsterd., 1859. 8o.

's-Gravenhage. — L. Ph. C. van den Bergh, 's Gravenhaagsche bijzonderheden. 's Gravenh., 1857—1859. 2 stn. 8o.

's-Gravenhage. — A. Ising, Haagsche schetsen. 's Gravenh., 1878. 8o.

Aleid van Poelgeest. — De rechtspleging onder de graven. — De Groote Kerk. — Het Haagsche bosch. — De buurten. — Het Voorhout. — De kermis. — De Gevangenpoort. — Oldenbarnevelt's gevangenis. — Het Stadhouderlijk kwartier. — Het oude Hof.

's-Gravenhage. — A. Ising, Haagsche schetsen. Nieuwe bundel. 's Gravenh., 1885. 8o.

Een moord op het Hof in den Haag 1616. — Een trouwfeest in Februari 1638. — De graaf de Saint-Ybar 1647. — De naald te Rijswijk 1634—1883.

's-Gravenhage. — W. P. van Stockum, 's Gravenhage in den loop der tijden. 's Gravenh., 1889. 2 dln. 8o.

's-Gravenhage. — Damas, Haagsche omtrekken. 1886—1887. 's Gravenh., 1886—1887. 8o.

's-Gravenhage. — Haagsche Stemmen door Jan ten Brink, Johan Gram, J. Margadant, H. J. A. M. Schaepman, J. H. Hora Siccama, C. A. van Sypesteyn e. a. Jaarg. I—IV. 1887/88—1891. 's Gravenh., 1888—1891. 4 dln. 8o.

Niet verder verschenen.

's-Gravenhage. — W. H. J. van Westreenen, 's Graavenhage in de 13e eeuw, volgens eene oude aftekening; met historische ophelderingen. 's Graavenh., 1804. 8o.

's-Gravenhage. — A. Beelo, De instelling van de orde van St. Jacob, door graaf Floris V van Holland, in den jare 1279.

Een hoofdstuk van het werk: Geschied- en oudheidkundige beschrijving van de Ridderzaal in het Hofgebouw te 's Gravenhage. 2e druk. Amsterd., 1845. 8o.

's-Gravenhage. — G. H. Betz, Het Haagsche leven in de tweede helft der zeventiende eeuw. 2e druk. 's-Gravenh., 1900. 8o.

's-Gravenhage. — Inhuldigingsfeesten te 's-Gravenhage. Officieele feestwijzer erkend door het Uitvoerend Comité voor de Inhuldigingsfeesten te 's Gravenhage. 's-Gravenh., 1898. 8o.

's-Gravenhage. — Verslag van den toestand en de werkzaamheden der Vereeniging »Die Haghe", 1897—1898. 8o.

's-Gravenhage. — Die Haghe. Bijdragen en mededeelingen. (Den Haag en de Hagenaars in de 19e eeuw). 's Gravenhage, 1904—1906. 3 deelen. Met kaarten en platen. 8o.

's-Gravenhage. — Mededeelingen van de Vereeniging ter beoefening der geschiedenis van 's Gravenhage. 1863—1876. 2 dln. Met platen en facsim. 8o.

's-Gravenhage. — Verslag der Commissie van beheer over het gemeentemuseum te 's-Gravenhage, 1904—1906. 's-Gravenh., 1904—1906. 3 stn. 8o.

's-Gravenhage. — J. Scheltema, Redevoering over den oorsprong, het lot, de diensten, den toestand en de vooruitzigten der confrerie en academie van Pictura in 's Gravenhage. 's Hage, 1819. 8o.

's-Gravenhage. — Johan Gram, De schildersconfrerie Pictura en hare academie van beeldende kunsten te 's Gravenhage, 1682—1882. Rotterdam, 1882. 8o.

's-Gravenhage. — Gedenkboek der Nieuwe of Litteraire Sociëteit te 's Gravenhage, ter gelegenheid van haar honderdjarig bestaan, samengesteld door A. M. M. Montijn, met medewerking van Johan Gram. 's Gravenh., 1902. Met pln. 4o.

's-Gravenhage. — Feestviering der Evangeliesch-Luthersche Gemeente te 's Gravenhage op den 15den December 1861. Drietal leerredenen door K. N. Meppen, J. P. G. Westhoff en J. A. Schuurman, Johz. 's Gravenh., 1862. 8o.

's-Gravenhage. — M. Henriques Pimentel, De synagoge der Portugeesche Joden in den Haag. (Overgedrukt uit het Nieuw Israël. Weekblad). 1867. 3 stn. fol.

Katwijk. — A. Pars, Catti aborigines Batavorum d. i. de Katten de voorouders der Batavieren ofte de twee Katwijken aan See en aan den Rijn met de Huisen te Britten en Sand... En de gedenkwaardigheden van het Dorp en Abdye van Rijnsburg. Met Aantekeningen; nevens eene verzameling van Katwyksche, Rynsburgsche en andere Nederlandsche oudheden. Of Vervolg van Aantekeningen, Bylagen enz. door P. van der Schelling. Leiden, 1745. Met pl. 8o.

Leiden. — W. J. C. Rammelman Elsevier, Inventaris van het archief der gemeente Leyden. Leyden, z. j. 2 dln. 8o.

I. Charters en privilegiën, alsmede die van den Burg, van de Kerken, gasthuizen en voormalige kloosters, 1240—1644. — II. Registers en bescheiden van algemeenen aard, alsmede die van het beleg en ontzet in 1574.

Leiden. — J. J. Orlers, Beschrijvinge der stadt Leyden. Inhoudende 't begin, den voortgang ende den wasdom der selver enz. Mitsgaders verhael van alle de belegeringen ende aenslagen, die de selve stadt zedert den jare 1203 geleden heeft, totte laetste strenge belegeringe ende verlossinghe, ghevallen in den jaere 1574. 2e druck, boven vele vermeerderingen, vergroot met een derde deel, inhoudende den staet ende regeringe der stad Leyden. Met caerten ende figuren. Leyden, Abr. Commelijn. 1641. 4o.

Leiden. — (H. F. van Heussen), Oudheden en gestichten van Rhynland, en wel voornamentlyk van de Stad Leiden: of Beschryving van de Kerken, Kloosters en Godshuizen die van tyd tot tyd zoo te Leiden als in Rhynland zyn gesticht enz. Uyt het Latyn vert. en met Aantekeningen opgehelderd door H. V. H. Leiden, 1719. Met platen. 8o.

Leiden. — F. van Mieris, Beschryving der stad Leyden. Vervolgd en afgewerkt, wyders met een Byvoegzel, en nu nog naader met een Aanhangzel, en verscheide oorspronglyke stukken enz. vermeerderd en uitgeg. door D. van Alphen. Versierd met de afbeeldzels der voornaamste gebouwen, in 't koper gebragt. Leyden, 1762—1784. 3 dln. fol.

Leiden. — W. Pleyte, Leiden vóór 300 jaren en thans. Photolithographische afbeelding van een platte-grond van 1578 en chromolithographische afbeelding van het Chaertbouc van straten binnen deser Stadt Leyden en Chaertbouc van de Stadts wateren gemeten bij Mr. S. D. van Dulmanhorst en J. P. Dou, voorafgegaan door eene geschiedkundige schets enz. Leiden, 1874. fol.

Leiden. — P. J. Blok, Eene Hollandsche stad in de Middeleeuwen. (1400—1434). 's Gravenh., 1883. 8o.

Leiden. — P. J. Blok, Eene Hollandsche stad onder de Bourgondisch-Oostenrijksche heerschappij. (1434—1568). 's Gravenh., 1884. 8o.

Leiden. — J. Fruytiers, Korte beschryvinge van de strenge belegeringe en wonderbaerlyke verlossinge der stad Leiden in den jaare 1574. Na den druk in Delft 1577. Met eenige aanteekeningen van P. Scriverius en andere byvoegzelen. Haarlem, 1739. 8o.

In denzelfden band met: Korte hist. aanteek. wegens het voorgevallene in de Spaansche belegering der stad Haarlem in 1572 en 1573, en N. v. Foreest, Kort verhaal van de belegering van Alkmaar in 1573.

Leiden. — A. Severinus, Oorspronckelijke beschrijving van de vermaerde belegering en 't ontzet der Stad Leiden, enz. 4e druk, met aentekeningen opgehelderd, en met kopere platen verciert, als mede vermeerdert met de treffelijke Oratie van Karel Crucius, uitgespr. 1674. Leiden, 1757. 8o.

Leiden. — J. Meerman, Verhaal van het beleg en de verovering van Leyden, door hertog Jan van Beijeren, in 1420. (Verhandelingen v. d. Maatsch. der Ned. Letterk. Deel I.) Leyden, 1806. 8o.

Leiden. — J. W. Te Water, Levensbijzonderheden van P. Az. van de Werff, burgemeester der stad Leyden, ten tijde van hare beide belegeringen door de Spanjaarden in de jaren 1573 en 1574. (Verhandelingen v. d. Maatsch. der Ned. Letterk. Deel II). Leyden, 1814. 8o.

Leiden. — R. Bontius, Belegering en Ontsetting der stad Leyden, geschied in den jare 1574. Treur-bly-eynde-spel. Desen laatsten druk veel verbetert en vermeerdert. Delft, z. j. 4o.

Leiden. — De oude Leidsche Patroon of Derden Octobers banket. Een verhaal van Leidens beleg en ontzet in 1574. Naar den oorspronkelijken druk van 1630 herzien en verbeterd, met inleiding en aanteekeningen op nieuw uitgegeven door J. T. Bergman. Leiden, 1867. 8o.

Leiden. — J. H. Eichman, Magdalena Moons, het behoud van Leyden in 1574, met aanteekeningen en bijlagen. Leyden, 1868. 8o.

Leiden. — J. H. Eichman, Eene bladzijde uit het verhaal van Leidens beleg en ontzet in 1574 toegelicht en verdedigd. Leiden, 1870. 8o.

Leiden. — J. H. Eichman, Het beleg en ontzet der stad Leiden in 1574. Met portret en fac-simile van P. Az. van der Werff. Leiden, 1874. 8o.

Leiden. — R. Fruin, Het beleg en ontzet der stad Leiden in 1574. 's Gravenh., 1874. 8o.

Leiden. — W. J. Hofdijk, Leydens wee en zegepraal, 1573—1574. Met platen en plattegronden. Leiden, 1874. 8o.

Leiden. — De oude verhalen van het beleg en ontzet van Leiden, bij gelegenheid van het 3e eeuwgetijde in hun oorspronkelijken vorm herdrukt. Namens de Historische Commissie van de Maatsch. der Ned. Letterk. uitgeg. door R. Fruin, J. E. A. Hooft van Iddekinge en W. J. C. Rammelman Elsevier. 's Gravenh., 1874. Met krt. 4o.

Leiden. — J. M. E. Dercksen, Gedenkboek van het 3e eeuwfeest van Leidens ontzet. Met platen. Leiden, 1875. 8o.

Leiden. — J. Roemer, Leyden in hare ramp op den 12 Januarij 1807. Leyden, 1807. 8o.

Leiden. — J. Brouwer, Drietal redevoeringen, uitgesproken ter gelegenheid van Leidens ramp; Hollands watersnood; en bij het eindigen der 18e eeuwe. Leeuw., 1809. 8o.

Leiden. — W. P. Kluit en C. J. Wenckebach, Algemeene rekening wegens de ramp, aan de stad Leyden overgekomen op den 12den Januarij 1807, ontwikkeld in 74 staten, en voorafgegaan van eene memorie van toelichting, vergezeld van 23 bijlagen. (Met vervolg en slot, opgemaakt door C. J. Wenckebach). 's Gravenh., 1833—1838. 2 dln. fol.

Noordwijk. — J. van der Valk, Noordwijksche Arkadia, in dichtmaat uitgebreid. Leiden, 1748. 8o.

Oudewater. — (G. R. Kinschot), Beschryving der stad Oudewater, waarin aangetoont word derzelver herkomst uit het Utrechtsche Bisdom, overgang tot de Graaflykheid van Holland en haare gemaakte onafscheidbaarheid van dezelve, mitsgaders derzelver Voorrechten, Regeeringsvorm en droevige Lotgevallen enz. Alsmede de Hantvesten, Privilegien enz. Met printverbeeldingen. Delft, 1747. 4o.

Rotterdam. — Jaarverslag van de Commissie voor het Archief der Gemeente Rotterdam, over het jaar 1869. Rotterdam, 1870. 8o.

Rotterdam. — Jaarverslagen van de Commissie voor het archief der gemeente Rotterdam, 1904-1906. Rotterdam, 1905-1907. 3 stn. 8o.

Rotterdam. — E. Wiersum, Het archief van de afdeeling Rotterdam der Hollandsche Maatschappij van Fraaie Kunsten en Wetenschappen. Rotterdam, 1906. 8o.

Rotterdam. — Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam, uitgegeven op last van het gemeentebestuur. Rotterdam, 1892—1899. 3 dln. 4o. Met portefeuille met plattegronden in fol.

I. De Regeering van Rotterdam 1328—1892. Naamlijst van

personen, die in of vanwege de regeering ambten hebben bekleed, voorafgegaan door eene geschiedkundige inleiding over den regeeringsvorm van Rotterdam, bewerkt door J. H. W. Unger. — II. De oudste kronieken en beschrijvingen van Rotterdam en Schieland, bewerkt door J. H. W. Unger en W. Bezemer. Met afbeeldingen. — III. De oudste stadsrekeningen van Rotterdam, bewerkt door J. H. W. Unger en W. Bezemer.

Rotterdam. — A. Hoynck van Papendrecht, Catalogus van het Museum van Oudheden der gemeente Rotterdam, met eene inleiding van E. Wiersum. (Rotterdam, 1904). 8o.

Rotterdam. — G. van Spaan, Beschryvinge der stad Rotterdam en eenige omliggende dorpen... Voorzien met authentyke stukken, handvesten en privilegien. 3e druk, verm. en verb., en met de platte gront der stad van den jaren 1488 verciert. Rotterdam, 1738. Met portr. 8o.

Rotterdam. — S. Lois, Cronycke ofte korte waere beschryvinge der stad Rotterdam, beginnende van den Jaere 1270 tot den Jaere 1671; verrykt met de voornaemste hantvesten en previlegien, door de Graven van Holland in der tyd aen deese Stad gegeven, en wyders voorsien met authentyke stukken en contracten, specterende tot de oudheyd, rechten en gerechtigheden dier selve stad. 's Gravenh., 1746. 4o.

Rotterdam. — J. Kortebrand, Beschryving der stad Rotterdam, bevattende derzelver geschiedenissen, aanleg, uitbreiding, tegenwoordigen staat, privilegien, aanmerkelyke zeldzaamheden en openbaare gebouwen ..., kloosters enz. Amst., 1789. 8o.

Rotterdam. — Th. Marshall, The history and description of Rotterdam and its environs; embracing its origin and progress, municipal government, commerce, navigation, and manufactures; also notices of its religious, literary, scientific, and philantropic institutions; illustrated with maps and views. Rotterdam, 1844. 8o.

Rotterdam. — J. H. Scheffer en Fr. D. O. Obreen, Rotterdamsche

historiebladen. Met afbeeldingen. Rotterdam, 1871—1880. 3 deelen. 8o.

1e Afd. Kronyck van 985—1340. Bijlagen van 1252—1392. Deel I. Stuk 1. — 2e Afd. Geschiedkundige stukken. Deel I. — 3e Afd. Genealogische aanteekeningen en levensbeschrijvingen. Deel I.

Niet verder verschenen.

Rotterdam. — Rotterdam in den loop der eeuwen. Wordingsgeschiedenis; Kerkelijk Leven; Kunsten en Wetenschappen; Scheepvaart, Handel en Nijverheid; Maatschappelijk Leven. Aflevering 1—6. Rotterdam, 1906. 4o.

Rotterdam. — J. H. Scheffer, Sint Autbaertus, de bakkers en het brood te Rotterdam, 1400—1850. Historische bijdrage tot wering der vervalsching van levensmiddelen Leiden, 1880. 8o.

Rotterdam. — G. Mees Az., Het Rotterdamsch oproer van 1690. Met een plan. Uitgegeven door de Koninklijke Academie van Wetenschappen. Amsterdam, 1869. 4o.

Rotterdam. — Mina, Hoe het in den »goeden" ouden tijd toeging. Eene donkere bladzijde uit de geschiedenis van een onzer vaderlandsche steden op het einde der 17e eeuw. Naar oude familiepapieren opgesteld (door Mevr. van Binsbergen geb. Costerman, te Hoek, prov. Zeeland). Gorinchem, 1869. 8o.

Rotterdam. — J. H. Scheffer, Roterodamum Illustratum. Beredeneerde beschrijving van den geschiedkundigen atlas in het archief der gemeente Rotterdam aanwezig betrekkelijk het hoogheemraadschap Schieland en de stad Rotterdam. Rotterdam, 1868—1880. 4 stn. in 2 bdn. Met bijlagen. 8o.

Rotterdam. — Plattegronden van Rotterdam uit de 16e en 17e eeuwen, gereproduceerd en uitgegeven op last van het gemeentebestuur. (Met voorbericht van J. H. W. Unger). Rotterd., 1895. fol.

Behoort bij deel II van de Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam.

Rotterdam. — De nieuwe Zuiderkerk te Rotterdam. Rotterdam, 1849. fol.

Rijnsburg. — G. D. J. Schotel, De Abdij van Rijnsburg. 's Hertogenb., 1851. Met pln. 8o.

Schiedam. — J. van der Minne, De regeering van Schiedam, met de door haar aangestelde functionarissen, predikanten, enz., (1482—1900), benevens geschiedenis dier stad en wapenkaart. Scheveningen, 1900. 4o.

Schoonhoven. — H. van Berkum, Beschrijving der Stadt Schoonhoven, bevattende in zig een verhaal van derzelver grond, waterstroomen, bevolking, benaming, oudheyd, vrye heeren, handvesten, privilegien, voorrechten enz., gebouwen, geleerde mannen, ... regeeringsform enz. Eertijds by een verzamelt door H. van Berkum. Nader overzien en merkelyk vermeerdert door J. A. B. M. D. (J. A. Block, Med. Dr.). Gouda, 1762. 4o.

Sommelsdijk. — P. Haack, Redenvoering over Exodus XV., vs. 13. ter gelegenheid van het 2e eeuwfeest der heilryke hervorming in de gemeente van Sommelsdyk. Rotterdam, 1779. 8o.

Teylingen. — M. Verbrugge, Teylingen op het laatst der dertiende eeuw. (Overdruk). 1841. 8o.

Vlaardingen. — Naspeuring en aanwyzing van de waare gelegenheid, of legging, oudheid, aanzien en ongevallen der Stede Vlaardingen: alles in 't ligt gegeven van wege Burgemeesteren en Vroedschappen der stede Vlaardingen. Met afbeeldingen. 's Gravenh., 1772. fol.

Bijvoegsel van Handvesten, octroyen enz. van Vlaardingen. Zie de afdeeling Rechtsgeleerdheid.

Vlaardingen. — Vlaardingen in zyne opkomst, aanwas, geschiedenissen, voorrechten, koophandel, haring- en vischvaart, kerk- en waereldlyke gebouwen, schutterye, gilden en regeering enz. Beschreven van wege den Raad der Stede en opgehelderd met oudheid- en geschiedkundige aanteekeningen. Achteraan is gevoegd: Eerkroon voor Vlaardingen door A. Hoogvliet. Met afbeeldingen. Amsterd., 1807. fol.

Nieuwe uitgave van het bovengenoemd bijvoegsel.

Vlaardingen. — P. G. Q. Sprenger van Eyk, Geschiedenis en merkwaardigheden der stad Vlaardingen. Rotterdam, 1832. Met kaart en pln. 8o.

Woerden. — O. Groeneijk, Beknopte geschiedkundige beschrijving der stad Woerden. Zierikzee, 1829. 8o.

Woerden. — J. Meulman, Woerden in Slagtmaand 1813. Met afbeeldingen. 's Gravenh., 1814. 8o.

Woerden. — J. A. van Waenen, Biddags-leerrede, op bevel van Z. K. H. Willem I... gehouden den 13 van Louwmaand 1814. Utrecht, 1814. 8o.

Woerden. — J. A. van Waenen, Leerrede, ter dankzegging aan God, voor verschooning onder de plundering en moord te Woerden gepleegd. Utrecht, 1814. 8o.

e. Noord-Holland.

P. Scheltema, Inventaris van het provinciale archief van Noord-Holland. Haarlem, 1873. 8o.

G. de Vries Az., De Kaart van Hollands Noorder-kwartier in 1288. (Letterk. Verh. Kon. Akad. Deel III). Amsterd., 1865. 4o.

(H. F. van Heussen), Oudheden en gestichten van Kennemerland, Amstelland, Noordholland en Westvriesland. Uit het Latijn vertaald en met aanteekeningen opgehelderd, door H. V(an) R(yn). Met kopere platen. Leiden, 1721. 2 dln. 8o.

C. Bruin, Noordhollandsche Arkadia; verrykt met aantekeningen van G. Schoemaker, en verciert met printverbeeldingen. Amsterd., 1732. 8o.

C. Bruin, Noordhollandsche Arkadia enz. (als voorg.). Amsterd., 1732. Met schriftelijke aanteekeningen en ingevoegde platen. 8o.

A. Loosjes Pz., Hollands Arkadia of wandelingen in de omstreken van Haarlem. Met plaaten. Haarlem, 1804. 8o.
Met kaart van de omstreken der stad Haarlem van Beverwijk tot Hillegom door G. van der Paauw Az.

D. Willink, Amstellandsche Arkadia, of beschryving van de gelegenheit, toestant en gebeurtenissen van Amstellandt, met deszelfs onderhoorige dorpen, heerlykheden, ambachten, lusthoven, wateren enz. Met kopere plaaten. In ordre geschikt en nader overzien door G. Schoemaker. Utrecht, 1773. 2 dln. 8o.

D. Stopendaal en **M. Brouërius van Niedek**, Het verheerlykt Watergraafs- of Diemer-meer, by de stadt Amsterdam, vertoont in verscheide vermakelyke gezichten van deszelfs lustplaatzen en landhuizen enz. Alle naar 't leven getekent en beschreeven. Amsterd., 1768. fol.

J. F. van Hengel, Geneeskundige plaatsbeschrijving van het Gooiland. 's Gravenh., 1875. Met kaart. 8o.

J. Honig Jsz. Jr., Geschiedenis der Zaanlanden. Haarlem, (1849). Met krt. en pln. 2 dln. 8o.

H. J. Soet, Beschryvinghe van Outzaanden, mitsgaders haere oude heerlyckheit, addelycke geslachten, ondergangh met de moort van Grave Florens de 5 etc. Alsmede de opcomste van Oostzaanden, Westzaanden en Zaandendam etc. (Alckmaer, S. Cornelisz. 1640). 12o.

H. Soeteboom, Oud-heden van Zaan-land, Stavoren, Vronen en Waterland; behelzende haar oorsprongen, volkplantingen, loop der rivieren, bedykinge, regeeringen enz. Alles uit de oudheden nagespeurd en met autentique stukken bewaarheid. Laatste druk, overzien, verbeterd, met aanteekeningen, figuren en een landkaart verrykt. Amst., 1702. 2 dln. 8o.
Hierin komen voor 1. Beschryvinge van Oud-Zaanden. 2. Zaanlandze Arcadia. 3. Op-en-neder-gank van Stavoren. 4. Vroonens begin, midden en eynde. 5. De soet-stemmende Zwaane van Waterland.

A. Loosjes, Beschrijving van de Zaanlandsche dorpen, Oostzaan, Oostzaandam, Westzaan, Westzaandam, Koog, Zaandijk, Wormer-

veer, Westknollendam en Nauwerna, uit oorspronglijke handschriften; met aantekeningen tot deezen tijd vermeerderd door P. Loosjes Az. Met pln. en eene krt. Haarlem, 1794. 8o.

G. D. J. Schotel, Zeden en gebruiken aan de Zaanstreek. Uitgegeven naar aanleiding van de tentoonstelling van Zaanlandsche oudheden en merkwaardigheden, gehouden te Zaandam in 1874. Haarlem, 1874. Met pln. 8o.

Catalogus van de Tentoonstelling van Zaanlandsche oudheden en merkwaardigheden in het gemeentehuis te Zaandam. (Augustus—September 1874). Westzaan, (1874). 8o.

G. J. Honig, Catalogus der Verzameling »Jacob Honig Jsz. Jr." in de Zaanlandsche Oudheidkamer. Eerste afdeeling. De Boekerij. Zaandijk, 1900. 8o.

Jaarlijksch verslag van den toestand der Vereeniging tot uitbreiding en instandhouding der Zaanlandsche Oudheidkundige Verzameling »Jacob Honig Jsz. Jr." te Zaandijk over 1902. Zaandam, 1903. 8o.

(H. Soeteboom), De historie van Waterland: behelsende de oude, besondere en ghedenckwaerdige geschiedenisse van Waterlandt en de Waterlanders: mitsgaders de steden van Edam, Munckendam en alle de dorpen van Waterlandt. Als mede een breede en generale beschrijvinge van 't begin, opgangh en voortgangh der Stadt en Heerlijckheyt van Purmer-endt. Amsterdam, G. van Goedesbergh. 1660. 12o.

S. Eikelenberg, Gedaante en gesteldheid van Westvriesland voor den jaare 1300, en teffens den ondergang van het dorp Vroone; aantoonende dat de gemeene vertelling van een belegering en verwoesting van een magtige stad, die Vroonen zoude geheeten hebben niet anders is dan een verdigtsel, en verders bevattende de verklaaring van verscheide oudheden. Alkmaar, 1714. 4o.

D. Az. Valcooch, Chronycke van Leeuwenhorn, voortyden ontrent der Sypen gelegen in West-Vrieslandt over veel hondert jaeren

verdroncken, met nog alle handelingen, bedyckingen ende inundatien, die van 1552 tot 1598 gheschiet zyn, in ryme gesteld. Gevolgt naar den druk van 1599, en vermeerdert met een Kaart, en een Historie van Vroonen. Amst., 1740. 4o.

P. van Cuyck, Beschryving van eenige oudheden, gevonden in een tumulus of begraafplaats, op het eiland Texel; in Novemb. 1877. Met afbeeldingen. Amst., 1780. 8o.

Alkmaar. — P. Scheltema, Inventaris van het archief der gemeente Alkmaar, en Catalogus der oude bibliotheek. Alkmaar, 1869. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Archief der gemeente Alkmaar. Verbetering en aanvulling van den Inventaris van dr. P. Scheltema, 1869. Alkmaar, 1903. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Over Alkmaarsche geschiedboeken en geschiedschrijvers. Alkmaar, 1892. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, De regeering van Alkmaar tot 1795. 4o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, De Alkmaarsche vroedschap tot 1795. 4o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Naamlijst van de Regeering, de Secretarissen en Ontvangers van Alkmaar sedert 1795. (Alkmaar, 1903). 4o.

Alkmaar. — Kronycke van Alkmaer met sijn dorpen, waer in verhandelt wort, het beginsel en bouwinge der voorsz. stadt. Mitsgaders een kort verhael van de Kermers ende West-Vriessche oorlogen. Alckmaer, Rem Jansz. Boerman. 1679. 12o.

Achteraan een gedicht: P. J. Schagens Alckmaer belegh.

Alkmaar. — S. Eikelenberg, Alkmaar en zyne geschiedenissen. Met (kaart en) afbeeldingen. Alkmaar, 1739. 4o.

Alkmaar. — G. Boomkamp, Alkmaar en deszelfs geschiedenissen uit de nagelatene papieren van S. Eikelenberg en veele andere

echte stukken en bescheiden beschreven. Met afbeeldingen. Rotterdam, 1747. 4o.

Alkmaar. — C. van der Woude, Kronyk van Alckmaar, met zyn dorpen, ende de voornaamste geschiedenissen deszelfs, . . . tot den Jaren 1658. Waar by gevoegt is P. J. Schagen, Alckmaar-Beleg, en 't Octroy van de Schermeer. Mitsg. Cavel Conditien ende Caerte, benevens 't Register van de cavels met de eyghenaars der selver. Voorzien met een Kaart van Alckmaar en van de Schermeer. Nevens C. P. Schaghens, Alkmaar Lof-Dicht. 2e druk, vermeerdert met 21 gezigten, getekent door A. Rademaker. 's Gravenh., 1746. 4o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Te Alkmaar in den geuzentijd, 1566—1572. Alkmaar, 1894. 8o.

Alkmaar. — Alkmaers Bitter en Zoet, zynde eene korte beschryvinge van het beleg en ontset der voorsz. stad Alkmaer in den jare 1573. Op nieuws overgesien en veel verbetert. Alkmaer, 1714. 12o.

Alkmaar. — Nanning van Foreest, Kort verhaal van de Belegering van Alkmaar, . . . in het jaar 1573. Uit het Latyn vertaalt. Waar by koomen de onuitgegeeve aanteekeningen van een ander oog getuige. Haarlem, 1739. 8o.

In denzelfden band met (Rooswyck), Korte historische aanteekeningen wegens het voorgevallene in de Spaansche belegering der stad Haarlem, en met Fruytiers Korte beschryvinge van de Belegeringe der stad Leiden.

Alkmaar. — Brieven en andere bescheiden rakende het beleg van Alkmaar in 1573, naar de oorspronkelijke stukken uitgegeven door J. J. de Gelder. Alkmaar, 1865. 8o.

Alkmaar. — W. J. Hofdijk, Alcmaria victrix. Kronijk van Alkmaars beleg in 1573. Met platen. Alkmaar en Amst., 1873. 8o.

Alkmaar. — N. Beets, Te Alkmaar, 8 October 1873. Redevoering ter gelegenheid van de plechtige steenlegging door Z. M. den Koning tot het oprichten gedenkteeken van Alkmaars ontzet (8 Oct. 1573). Haarlem, 1873. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Het Alkmaarsche kerkgeschil of 't ergst. Verhaal van het gebeurde in het jaar 1610. Alkmaar, 1894. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Verdrukking en volharding der Remonstranten te Alkmaar in 1619 en volgende jaren, naar officieele en andere, deels ongedrukte bronnen. Alkmaar, 1894. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Het Patriotisme te Alkmaar. 1781—1791. Alkmaar, 1886. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Uit Alkmaar's verleden. Politieke afstraffing en zuivering in 1795—1798. Met een naschrift betreffende 1799. (Alkmaar, 1905). 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Beschrijving der schilderijen enz. in het Burger-weeshuis te Alkmaar. Met toegevoegde geschiedkundige bijzonderheden. Alkmaar, 1870. 8o.

Alkmaar. — Verslag van het Stedelijk Muzeum te Alkmaar over het jaar 1875. Alkmaar, 1876. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Catalogus der prentverzameling over Alkmaar en omstreken, behoorende tot het Stedelijk Museum te Alkmaar. Met supplement. Alkmaar, 1890. — Idem, Vermeerderde herdruk van het Supplement. Alkmaar, 1900. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Wandelingen door Alkmaar, Heiloo, Egmond, Bergen en Schoorl. (Alkmaar, 1905). Met kaart. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Hoe de Alkmaarsche waagtoren zijn klokkenspel bekomen heeft. 2e druk, vermeerderd en uitgebreid tot eene geschiedenis van de Kaasmarkt, het Waaggebouw en het Waagrecht te Alkmaar. Alkmaar, 1889. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, De molens van Alkmaar. (Alkmaar), 1905. 8o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, Levensschetsen van en mededeelingen over beeldende kunstenaars, die te Alkmaar geboren zijn, aldaar gewoond of voor die stad gewerkt hebben. (Alkmaar), 1905. 4o.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, De Alkmaarsche bedrijfs- en ambachtsgilden. Hun bestaan, vernietiging en nalatenschap. Haarlem, 1906. 8o.

Alkmaar. — Feestgave ter gelegenheid van het 100 jarig bestaan van het Natuur- en Letterkundig Genootschap »Solus Nemo Satis Sapit" te Alkmaar, 21 October 1882. Met portret. 8o.

I. Lotgevallen van het Genootschap van 1782—1882, door J. J. de Gelder. II. Beknopte bijdragen door Leden van het Genootschap.

Alkmaar. — C. W. Bruinvis, De strijd om de Westfriesche munt. (Overgedrukt uit het Tijdschrift v. h. Kon. Ned. Genootschap voor Munt- en Penningkunde. 1905). 8o.

Amsterdam. — P. Scheltema, Inventaris van het Amsterdamsche Archief. Amst., 1866—1874. 3 dln. 8o.

Amsterdam. — Catalogus van de boekwerken, pamfletten, enz. behoorende aan de Historische Verzameling der Schutterij te Amsterdam. 1888. — Eerste en tweede suppl. 1894 en 1903.

Amsterdam. — Verslag over de Historische Verzameling der Schutterij te Amsterdam. 1886. (Amsterd., 1887). 8o.

Amsterdam. — Tweede verslag van de Historische Verzameling der Schutterij te Amsterdam over 1887. (Amsterd., 1888). 8o.

Amsterdam. — Historische tentoonstelling van Amsterdam, gehouden in den zomer van 1876. Amsterd. 8o.

Amsterdam. — M. Fokkens, Beschrijvinge der wijdt-vermaarde koop-stadt Amstelredam, van hare eerste beginselen, oude voorrechten, en verscheyde vergrootingen; haar oude en nieuwe gebouwen, heerlijken aanwas, in 400 jaren, en haar tegenwoordigen standt. Amst., M. W. Doornik. 1662. 12o.

Amsterdam. — (O. Dapper), Historische beschryving der stadt Amsterdam, waer in de voornaemste geschiedenissen (na een kort verhael van gansch Holland en d'omleggende dorpen, als ambachtsheerlijkheden, onder deze stadt gelegen) die ten tijde der Herdoopers, Nederlandsche beroerten, enz. hier ter stede voor-gevallen zijn, verhandelt, en al de stads gebouwen in meer als tzeventigh kopere platen, vertoont worden. Amst., J. van Meurs. 1663. fol.

Amsterdam. — Casp. Commelin, Beschryvinge van Amsterdam, zynde een naukeurige verhandelinge van deszelfs eerste oorspronk uyt den Huyse der Heeren van Amstel en Amstellant, haar vergrooting, rykdom en wyze van regeeringe tot den jare *1691*. 2e druk. Met verbeterde figuren. Amst., 1726. 2 dln. fol.

Amsterdam. — J. Wagenaar, Amsterdam in zyne opkomst, aanwas, geschiedenissen, voorregten, koophandel, gebouwen, kerkenstaat, schoolen, schutterye, gilden en regeeringe, beschreeven. Amsterd., 1760—1768. Met pl., kaarten en platte gronden. 13 dln. 8o.

Amsterdam. — J. Wagenaar, Amsterdam, in zyne opkomst, aanwas, geschiedenissen, voorregten, koophandel, gebouwen, kerkenstaat, schoolen, schutterye, gilden en regeeringe, beschreeven. Amst., 1760—1761. 3 dln. — Vervolg (door Simon Stijl ?). Amst., 1788—1794. — Samen 4 dln. Met pln., krtn. en plattegr. fol.

Amsterdam. — (Jac. Kok), Amsterdams eer en opkomst, door middel der gezegende hervorming, geschied in den jaare 1578, aangetoond in een verhaal van 's Lands en Stads geschiedenissen. Uit de beste en geloofwaardigste historie-schryvers verrijkt met aanmerkingen. Amst., 1778. 8o.

Amsterdam. — Jac. Kok, Amsteldamsche Jaarboeken, behelzende de merkwaardigste geschiedenissen; welken, zo binnen de stad als daaromtrent, zijn voorgevallen, sedert haare eerste beginselen, tot op den tegenwoordigen tijd. Met plaaten. Amst., 1781. 3 dln. 8o.

Amsterdam. — J. ter Gouw, Geschiedenis van Amsterdam. Amsterdam, 1879—1893. Met afbeeldingen van zegels en groote kaart van K. Antoniszen. 8 dln. 8o.

I. De Amsterdamsche Oudheid. Van de 12e eeuw tot 1350. — II. De Ontwikkeling van Amsterdam. 1. De Beijersche tijd. 1351—1425. — III. De Ontwikkeling van Amsterdam. 2. De Borgondische tijd. 1425 —1515. — IV. De Ontwikkeling van Amsterdam. 3. Keizer Karels tijd. 1515—1555. — V. De Ontwikkeling van Amsterdam. 4. Beschrijving van Amsterdam in het midden der 16e eeuw. Met groote kaart van K. Antoniszen. — VI en VII. De Spaansche tijd. 1555—1578. — VIII. Chronologische en alphabetische registers.

Amsterdam. — (L. Marius), Amstelredams eer ende opcomen door de denckwaerdighe miraklen aldaer geschied, aen ende door het H. Sacrament des Altaers. Anno 1345. Antwerpen, H. Aertssens. 1639. (Met platen door Boetius à Bolswert). 12o.

Amsterdam. — W. A. van Spaen, Historie der Heeren van Amstel, van Ysselstein en van Mynden, tot opheldering van Wagenaar. Den Haag, 1807. 8o.

Amsterdam. — P. Scheltema, De IJzeren Kapel der Oude of Sint Nikolaas Kerk; eene bijdrage tot de geschiedenis der Stad Amsterdam. Amsterd., 1848. 8o.

Amsterdam. — P. Scheltema, Aemstel's oudheid, of gedenkwaardigheden van Amsterdam. Met platen en portretten. Amst., 1855—1885. 7 dln. 8o.

Amsterdam. — J. ter Gouw, Amstelodamiana. 3e druk. Amst., 1874. 2 dln. 8o.

I. 1. De Amsterdamsche straatnamen. 2. De vergrootingen van Amsterdam. 3. Amsterdamsche verhalen. — II. 4. Gijsbrecht van Aemstel en de opkomst van Amsterdam. 5. In de Kalverstraat. 6. Eene wandeling in Amsterdam in het midden der 17e eeuw. 7. Amsterdamsche kleinigheden. 8. Jan Klaassen.

Amsterdam. — J. ter Gouw, Amsterdamsche tafereelen. Met platen, geteekend en op steen gebragt door J. C. Greive Jr.. Haarlem, 1876. 4o.

Amsterdam. — P. Scheltema, Hendrik van Brederode te Amsterdam in 1567. Geschiedkundig overzigt uit echte bronnen geput en met authentieke bewijzen gestaafd. Amsterd., 1846. 8°.

Amsterdam. — P. Scheltema, De Graaf van Leicester te Amsterdam, in de jaren 1586 en 1587. Amsterd., 1851. 8°.

Amsterdam. — Gaspar Barleus, Marie de Medicis, entrant dans Amsterdam: ou Histoire de la réception faicte à la Reyne Mère du Roy très-Chrestien, par les Bourgmaistres et Bourgeoisie de la ville d' Amsterdam. Traduicte du Latin. Amsterdam, J. et C. Blaeu. 1638. fol.

Met 16 platen geteekend door C. L. Moyaert.

Amsterdam. — Matthaei Vossii Panegyricus, ad Sereniss. Reginam Henricam Mariam, Caroli, Magnae Britanniae, Franciae et Hiberniae regis conjugem. Amstelod., 1642. fol.

Opgesteld ter eere van de Koningin van Engeland bij gelegenheid van haar bezoek te Amsterdam.

Amsterdam. — Jean de Brune, (Panégyrique) A Sa Majesté. fol.

Zonder jaar of plaats van uitgave. Opgesteld ter eere van de Koningin van Engeland bij gelegenheid van haar bezoek te Amsterdam.

Amsterdam. — Hans Bontemantel, De regeeringe van Amsterdam soo in 't civiel als crimineel en militaire (1653—1672). Uitgegeven door G. W. Kernkamp. 's Gravenh., 1897. 2 deelen. 8°.

Amsterdam. — A. W. Kroon, Amsterdam in 1672. Historische schets der »bange dagen", naar officiëele bronnen bewerkt. Amst., 1888. 8°.

Amsterdam. — H. J. Koenen, Over den geest en de strekking van het Amsterdamsche patriciaat. (Overgedrukt uit de Kronijk van het Hist. Gen. te Utrecht. 1867). 8°.

Amsterdam. — Monument voor Amsterdam in 3 zangen. Amsterdam, (1787). 3 stn. in 1 bnd. 8°.

Amsterdam. — Afbeeldingen der batterijen rondom Amsterdam in 1787. 14 bladen. langw. 4°.

Amsterdam. — Gedenkboek van Amsteldam; inhoudende onpartydige aantekeningen van het voorgevallene binnen die stad, beginnende bij het gebeurde met de steden Hattem en Elburg, tot op de groote omwenteling van zaaken door het inrukken der Pruissische troepen. Amsteldam, 1788. Met pln. 8°.

Amsterdam. — Naauwkeurig historiesch verhaal van de verrichtingen der Pruisische troupen voor Amsterdam. Amsterd., 1788. Met kaart. 8°.

Amsterdam. — Theod. Jorissen, De Patriotten te Amsterdam in 1794. Amst., 1874. 8°.

Amsterdam. — Theod. Jorissen, De overgave van Amsterdam in Januari 1795. Amst., 1884. 8°.

Amsterdam. — De verheugde Koopstad Amsterdam, bij de Blijde Inkomst van Zijne Majesteit Lodewijk Napoleon, Koning van Holland, op den 20 April 1808. Amst., 1808. Met pl. 8°.

Amsterdam. — R. W. P. de Vries, De Blijde Inkomsten van Vorstelijke personen in Amsterdam, van de 16e tot de 19e eeuw. Amsterd., 1879. 8°.

Amsterdam. — Officiëele Feestgids uitgegeven namens de Hoofd-Commissie van Ingezetenen voor de feestelijke ontvangst van Hare Majesteit de Koningin te Amsterdam bij gelegenheid van Hr. Ms. Inhuldiging binnen Amsterdam in 1898. Amsterd., 1898. Met pln. 8°.

Amsterdam. — Is. le Long, Historische beschryvinge van de Reformatie der stadt Amsterdam. Met meer als 70 koopere plaaten verciert. Amst., 1729. fol.

Amsterdam. — A. Kuyper, Het vergrijp der zeventien ouderlingen. Memorie van den Amsterdamschen Kerkeraad der Nederd. Herv. Gemeente in zake het adres van de HH. G. H. Kuiper c. s. Amsterd., 1872. 8°.

Amsterdam. — A. J. Westhoff, Kijkjes achter de schermen. Onthulde geheimen in zake het Amsterdamsche Kerkvoogden oproer. Amsterd., 1886. 8°.

Amsterdam. — D. Henriques de Castro Mz., Keur van grafsteenen op de Nederl.-Portug.-Israël. begraafplaats te Ouderkerk aan den Amstel, met beschrijving en biographische aanteekeningen. Tot inleiding: Een en ander over deze en de vroegere begraafplaats der Nederl.-Portug.-Israël. gemeente te Amsterdam. Met platen. Leiden, 1883. fol.

Amsterdam. — J. ter Gouw, Beschrijving van Amsterdam in het midden der 16e eeuw. (Deel V van J. ter Gouw, Geschiedenis van Amsterdam). Amst., 1886. 8°.

Amsterdam. — De groote kaart van Amsterdam in 1544, van Kornelis Antoniszoon, in 12 bladen, naar het oorspronkelijke gephotographeerd en in 14 kleuren op Hollandsch papier gedrukt. Amst., 1885. fol.

Behoort bij J. ter Gouw, Geschiedenis van Amsterdam, Deel V.

Amsterdam. — W. van Ravesteyn Jr., Onderzoekingen over de economische en sociale ontwikkeling van Amsterdam gedurende de 16de en het eerste kwart der 17de eeuw. Amsterd., 1906. 8°.

Amsterdam. — Amsterdam in de Zeventiende Eeuw, door A. Bredius, H. Brugmans, G. Kalff, G. W. Kernkamp, D. C. Meijer Jr., H. C. Rogge, D. F. Scheurleer en A. W. Weissman, met een voorrede van P. J. Blok. 's Gravenh., 1897—1904. 3 dln. Met platen, kaarten en portretten. gr. 4°.

I. Groei en bloei der stad, door D. C. Meijer Jr. — Regeering en historie, door G. W. Kernkamp. — Kaart van Amsterdam in negen bladen. — II. Handel en nijverheid, door H. Brugmans. — Huiselijk en maatschappelijk leven, door G. Kalff. — Kerkelijk en godsdienstig leven, door H. C. Rogge. — III. Kunst: De Bouw- en Beeldhouwkunst, door A. W. Weissman; de Schilderkunst, door A. Bredius; de Letterkunde en het Tooneel, door G. Kalff; het Muziekleven, door D. F. Scheurleer. — Register van personen en zaken. — Lijst van de namen der schilders en plaatsnijders voorkomende onder de prenten.

Amsterdam. — Afbeelding van Amsterdam in 1625 in negen bladen door Balthasar Florensz. van Berckenrode, uitgegeven te Amsterdam in 1625. Reproductie der oorspronkelijke grootte, behoorende bij »Amsterdam in de Zeventiende Eeuw". ('s Gravenh., 1897). fol.

Amsterdam. — (N. ten Hoorn), Wegwijzer door Amsterdam, zynde eene beknopte verhandeling van deszelfs eerste opkomst, vergrootingen en tegenwoordigen staat: met aanwyzing der graften, straaten, markten, enz. Beneevens eene beschryvinge van het heerlyk Stadhuis. Nooit te voren gedrukt. Amst., 1713. Met plattegr. en pln. 8o.

Amsterdam. — Daniël Willinks Amsterdamsche buitensingel, nevens de omliggende dorpen, opgeheldert door aanteekeningen over veele voornaame geschiedenissen. Met afbeeldingen. Amsterd., 1723. 8o.

Amsterdam. — Gebouwen, gezichten en oudheden der stad Amsterdam. Met figuren. Haarlem, 1741. 8o.

Amsterdam. — L. van Ollefen, Verkorte beschryving van Amsterdam, geschikt voor de opvoeding der jeugd. Versierd met nieuw geïnventeerde kunstplaaten. Amst., 1782. 8o.

Amsterdam. — Nieuwe Platte Grond der Stad Amsterdam. Amst., Covens en Zoon. 1820. fol.

Amsterdam. — P. Scheltema, De beurs van Amsterdam. Met staalplaten. Amst., 1846. 8o.

Amsterdam. — A. W. Weissman, De beurs te Amsterdam, 1835—1903. Met 14 illustratiën, naar plannen, photographieën en teekeningen. Amsterd., 1904. 8o.

Amsterdam. — J. R. de Kruijff, De praatjes van A. W. Weissman over de beurs te Amsterdam, aan de feiten getoetst. Met éène afbeelding. Amsterd., 1905. 8o.

Amsterdam. — Historische beschrijving van het gebouw der Maatschappij van Verdiensten, ten spreuke voerende: Felix Meritis. Amst., 1800. Met portretten. 8o.

Amsterdam — A. W. Weissman, Het Rijks-Museum te Amsterdam. (Geschiedenis. In- en uitwendige versiering. Bouwstijl.) Met afbeelding van het gebouw. Arnhem, 1885. 8o.

Amsterdam. — Het Rijks-Museum te Amsterdam. Uitgegeven onder leiding van P. J. H. Cuypers, met tekst van Victor de Stuers. Amsterdam, van Holkema en Warendorf. Z. j. fol.

Amsterdam. — (D. O. Obreen), Wegwijzer door 'sRijks Museum te Amsterdam. Met teekeningen door W. Steelink en plattegronden. Schiedam, 1887. 8o.

Amsterdam. — A. W. C. Berns, De gasthuizen van Amsterdam van de 14e eeuw tot op heden. Met een plan voor een nieuw Ziekenhuis op de terreinen van het Burgerlijk Armbestuur bij het Buitengasthuis en een plan voor een nieuwe buurt op het terrein van het Binnengasthuis. Amst., 1883. 8o.

Amsterdam. — M. Kalff en S. M. N. Calisch, In 'tOumanhuis. Kijkjes op de tentoonstelling. Platen van P. A. Schipperus. Amsterd., 1876. 8o.

Amsterdam. — Hoe zullen wij gaan naar de Noordzijde van het IJ? Amsterd., 1890. Met krt. 8o.

Brederode. — Victor de Stuers, De ruine van Brederode. Met 3 houtgravuren en 2 photolithographiën. 2e uitgave. Haarlem, 1880. 4o.

Egmond. — Kronyck ende historie van het Edele ende Machtige Geslachte van den Huyse van Egmondt. Den laetsten Druck vermeerdert en verbetert. Alckmaer, Adr. Strop. Met houtsn. 8o.

Egmond. — Johannes de Leydis, Chronicon Egmundanum seu Annales regalium abbatum Egmundensium. Accedunt praeter Theodorici

a Leydis Breviculos, Leonis monachi Egmundensis. Breviculi majores historiam comitum continentes, qui Egmundae sepulti. Ed. adjectis observationibus A. Matthaeus. Lugd. Bat., 1692. 4o.

Egmond. — Jan van Leyden, Kronyk van Egmond of Jaarboeken der vorstelyke Abten van Egmond; vertaald door Korn. van Herk, overgezien, vervolgt, en met de vertaalinge der grafschriften verrykt door G. Kempher. Vermeerdert met een lyst van de Donatien, en de naamen der geenen, die in d'Abdye begraven zyn (door S. Eikelenberg). Alkmaar, 1732. Met afbeeldingen. 4o.

Egmond. — A. Spinder, Naauwkeurige afbeelding van den toren en kerk te Egmond op Zee enz. na den storm van 27 Nov. 1741 enz. Nevens eene korte beschryvinge van dit dorp. Haerlem 1741. Met pl. 4o.

Enkhuizen. — C. J. Gonnet, Inventaris van het archief der stad Enkhuizen. 1892. 8o.

Enkhuizen. — (G. Brandt), Historie der vermaerde zee- en koopstadt Enkhuisen, vervaetende haere herkomste en voortgangh. Mitsgaders verscheide gedenkwaerdige geschiedenissen, aldaer voorgevallen. Uitgegeven door E. van den Hoof. Enkhuisen, 1666. Met portr., wapens en krt. 4o.

Enkhuizen. — (G. Brandt), Historie der vermaerde zee- en koopstadt Enkhuisen, enz. Enkhuisen, 1666. — Seb. Centen, Vervolg der Historie van de vermaarde zee- en koop-stad Enkhuizen. Hoorn, 1747. Met portr. — In 1 bnd. 4o.

Enkhuizen. — O. van Tricht Az., Overzigt van de geschiedenis der Kerkhervorming in de stad Enkhuizen. Enkhuizen, 1849. 8o.

Haarlem. — A. J. Enschedé, Inventaris van het archief der stad Haarlem. Haarlem, 1866—1867. 3 dln. 8o.

Haarlem. — Catalogus eener verzameling boeken van Haarlem en omstreken. Livres anciens et modernes, en vente aux prix marqués chez Martinus Nijhoff à la Haye. No. 104. Juin 1868. 8o.

Haarlem. — S. Ampzing, Beschryvinge ende lof der stad Haerlem in Holland: in rijm bearbeyd: ende met veele oude ende nieuwe stucken buyten dicht uyt verscheyde kronijken, handvesten enz. bevestigd. Mitsgaders Petri Scriverii Laure-kranz voor Laurens Koster. Haerlem, A. Rooman. 1628. 4o.

Haarlem. — Theod. Schrevelii Harlemias, ofte de eerste stichtinghe der stadt Haerlem, het toe-nemen en vergrootinge der selfden; hare seltsame fortuyn en avontuer in vrede, in oorlogh, enz., oude keuren, gunstige privilegien van graven, regeeringe enz. Haerlem, Th. Fonteyn. 1648. 4o.

Haarlem. — Theod. Schrevelii Harlemias, of eerste stichting der stad Haarlem, enz. Vermeerdert met historiesche aantekeningen tot den jaare 1750. 2e druk, met figuuren. Haarlem, 1754. 4o.

Haarlem. — G. W. van Oosten de Bruyn, De stad Haarlem en haare geschiedenissen, in derzelver opkomst, aanwas, vergrootingen en lot-gevallen nagespoord en beschreeven. Eerste deel. Haarlem, 1765. Met pln. fol.

Niet verder verschenen.

Haarlem. — C. de Koning Ld.z., Tafereel der Stad Haarlem en derzelver geschiedenis van de vroegste tijden af tot op den tegenwoordigen toe. Met platen. Haarlem, 1807—1808. 4 dln. 8o.

Haarlem. — F. Allan, Geschiedenis en beschrijving van Haarlem, van de vroegste tijden tot op onze dagen. Onder medewerking van C. Ekama, A. J. Enschedé, H. Gerlings Cz. en C. J. Gonnet. Haarlem, 1874—1888. 4 dln. Met pln. 8o.

Haarlem. — H. Gerlings Cz., Haarlemsche bijdragen. Haarlem, 1869. 8o.

1. Het oordeel van H. N. Humphreys over het regt van Koster te Haarlem op de eer der uitvinding van de drukkunst met beweegbare metalen typen. 2. Het leven van Theod. Schrevelius. 3. De Haarl. bloemschilder H. Reekers. 4. De herstelde kaart der belegering van Haarlem in 1572 en 1573 door Carlo Theti. 5. Opdragtbrief van 20 morgen lands te Monster door G. van Tetrode aan de orde van St. Jan van Jeruzalem in 1310.

Haarlem. — (N. van Rooswyck), Korte historische aantekeningen, wegens het voorgevallene in de Spaansche belegering der stad Haarlem in de jaaren 1572 en 1573: en verder vervolgt tot daar gemelde stad weder onder de gehoorzaamheid der Staaten van Holland en den Prins van Oranje is gekomen. Haarlem, 1738. Met pln. 8o.

Te zamen uitgegeven met J. Fruytiers, Beleg van Leiden en N. van Foreest, Beleg van Alkmaar.

Haarlem. — C. Ekama, Beleg en verdediging van Haarlem in 1572 en 1573, historisch beschreven. Haarlem, 1872. 8o.

Haarlem. — Belangrijke stukken voor geschied- en oudheidkunde; zijnde bijlagen en aanteekeningen betrekkelijk het beleg en de verdediging van Haarlem in 1572—73, (medegedeeld) door J. van de Capelle. Schoonhoven, 1844. 8o.

Haarlem. — G. J. Gonnet, De wallen en poorten van Haarlem. Geschiedenis van de versterking eener oude stad. Met een gelithographeerde kaart, voorstellende: » Haarlem in den ouden tijd". Haarlem, 1881. 8o.

Haarlem. — H. J. Koenen, Over de oudheid en beteekenis van het wapen van Haarlem. (Overgedrukt uit de Verslagen en Mededeelingen der Kon. Akad. van Wetensch. Afd. Letterk., deel X). Amsterd., 1866. 8o.

Haarlemmermeer. — E. J. van Wisselingh J.Pz., De verovering van Haarlemmermeer, voorafgegaan door bijdragen tot bevordering der Christelijke belangstelling in den arbeid der uit- en inwendige zending. Amsterd., 1869. Met pl. 8o.

Helder. — D. Dekker, Ontwikkelingsgeschiedenis en beschrijving der gemeente Helder, met een kaart en twee platen. Helder, 1875. 8o.

Hilversum. — L. J. F. Janssen, Hilversumsche oudheden. Eene bijdrage tot de ontwikkelingsgeschiedenis der vroegste Europesche volken. Met platen. Arnhem, 1856. 4o.

Hoorn. — Theod. Velius, Chronyck van Hoorn, daar in het begin, aanwasch en tegenwoordige staat dier stad verhaalt worden. Als mede de gedenkwaardige geschiedenissen tot het jaar 1630. 4e druk, met aantekeningen vermeerdert door Seb. Centen. Hoorn, 1740. Met portr., krt. en pln. 4o.

Hoorn. — C. A. Abbing, Geschiedenis der stad Hoorn, hoofdstad van West-Vriesland, gedurende het grootste gedeelte der 17e en 18e eeuw, of Vervolg op Velius Chronyk, beginnende met het jaar 1630. Met aanteekeningen en bijlagen. Hoorn, 1841—1842. 2 dln. Met pln. 8o.

Hoorn. — H. Kroon Dz. en F. Kapteijn, Nieuwe Kroniek van Hoorn. Geschiedenis van Westfrieslands hoofdstad, van haar ontstaan tot op onze dagen. Naar officieele bronnen bewerkt. Met 23 platen, portretten, platte gronden enz. Hoorn, 1891. 4o.

Hoorn. — Verslag van den toestand van het West-Friesch Museum te Hoorn en van de verrichtingen der Commissie van Toezicht op genoemd Museum over 1885—1887. 3 stn. 8o.

Ilpendam. — G. van Enst Koning, Het huis te Ilpendam en deszelfs voornaamste bezitters. Amsterd., 1836. Met pl. 8o.

Medemblik. — D. Burger van Schoorel, Chronyk van de Stad Medenblik, waar in van deszelfs eerste begin, opkomst en florizante staat uytvoerig wert gehandelt, midsgaders van het Casteleynschap, en wat groote Heeren het selven hebben bedient enz. Mitsgaders ook een korte beschryving van alle de Eylanden onder dit Noorderquartier sorterende. Deze druk vermeerdert met een Staat van de Huysen en Morgentale van Zuyd-holland, enz.: Midsgaders een nette Staat der Dyken, en veel andere aanmerkenswaardige zaaken. (Met Vervolg). Hoorn, 1736. 8o.

Muiden. — J. Koning, Geschiedenis van het Slot te Muiden, en Hoofts leven op hetzelve. Met platen. Amsterd., 1827. 8o.

Naarden. — L. Hortensius, Over de opkomst en den ondergang van Naarden (Lat. tekst), met vertaling en aanteekeningen van Peerlkamp, en nalezingen en bijvoegsels van A. Perk. Utrecht, 1866. 8o.

Schagen. — Archief van de heeren en de heerlijkheid van Schagen. 1904. 8o.

Schagen. — D. Burger van Schoorel, Chronyk van de gantsche oude Heerlykheydt van het dorp Schagen; waarin vertoont werd het begin en opkomst, ... haar naam en wapen ... hare previlegien en handvesten: wanneer het Slot is gebouwt, hoe veel Heeren dit dorp hebben geregeert enz. Hoorn, z. j. 8o.

Zandvoort. — F. Allan, Bad-Zandvoort. Met uitslaande plaat en plattegrond. Haarlem, 1881. 8o.

f. Utrecht.

P. J. Vermeulen, Verslag aangaande de archieven der provincie en der voormalige vijf kapittelen te Utrecht. Utrecht, 1850. 8o.

P. J. Vermeulen, Inventaris van het archief der provincie Utrecht van den vroegsten tijd tot en met het jaar 1810. Boekdeelen en bundels. Utrecht, 1875. 8o.

P. J. Vermeulen, Inventaris van het archief der provincie Utrecht. Oorspronkelijke charters der provincie en der vijf kapittelen. I. Van den vroegsten tijd tot en met het jaar 1300. Utrecht, 1877. 8o.

S. Muller Fz., Catalogus van het archief van het kapittel van St. Pieter. 's Gravenh., 1886. 8o.

R. Fruin Th. Az., Catalogus van de archieven der collegien, die voor 1811 binnen de tegenwoordige provincie Utrecht rechterlijke functiën uitgeoefend hebben. Met inleiding door S. Muller Fz. Utrecht, 1893. 8o.

Verslagen omtrent oude gemeente-, waterschaps- en veenderij-archieven in de provincie Utrecht, over 1884—1885; 1888—1894; 1896; 1900—1902. Utrecht, 1885—1902. 12 stn. 8o.

Tijdschrift voor geschiedenis, oudheden, merkwaardige bijzonderheden en statistiek van Utrecht. Met afbeeldingen. (Uitgegeven door N. van der Monde). Utrecht, 1835—1843. 9 dln. 8o.

Tijdschrift voor oudheden, statistiek, zeden en gewoonten, regt, genealogie en andere deelen der geschiedenis van het bisdom, de provincie en de stad Utrecht. Met platen. Uitgegeven door P. J. Vermeulen. Utrecht, 1847—1852. 4 dln. 8o.

J. J. de Geer, Bijdragen tot de geschiedenis en oudheden der provincie Utrecht. Met platen en kaarten. Utrecht, 1860. 8o.

Het oudste Cartularium van het sticht Utrecht, uitgegeven door S. Muller Fz. 's Gravenh., 1892. Met facsim. 8o.

Bullarium Trajectense. Romanorum pontificum diplomata quotquot olim usque ad Urbanum Papam VI (an. 1378) in veterem Epicopatum Trajectensem destinata reperiuntur. Collegit et auspiciis Societatis Historicae Rheno-Trajectinae edidit Gisbertus Brom. Haga-Comitis, 1891—1896. 2 dln. 4o.

De Registers en Rekeningen van het Bisdom Utrecht. 1325—1336. Uitgegeven door S. Muller Fz. Utrecht, 1889—1891. 2 dln. 8o.

S. Muller Fz., Schetsen uit de Middeleeuwen. Amsterd., 1900. 8o.
Inhoud: Het middelpunt in de geschiedenis der Nederlandsche gewesten. — Collatierecht en ambtsbejag. — Het regeeringstoezicht op handel en nijverheid. — De gilden. — Een bezoek aan de immuniteiten der Utrechtsche Kapittelen. — Eene Middeleeuwsche Kerspelkerk. — Het inkomen eener Middeleeuwsche Kerkvoogdij. — Eene Middeleeuwsche dorpspastorie. — Adellijke armenzorg.

Kronijk van Arent Toe Bocop. Uitgegeven door het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht. Utrecht, 1860. 8o.

J. de Hullu, Bijdrage tot de geschiedenis van het Utrechtsche Schisma. Proefschrift. 's Gravenh., 1892. 8o.

L. Schmedding, De regeering van Frederik van Blankenheim, bisschop van Utrecht. Acad. proefschrift. Leiden, 1899. 8o.

Lamberti Hortensii Secessionum civilium Ultrajectinarum et bellorum, ab ann. xxiiii supra m.cccc usque ad translationem Episcopatus ad Burgundos, libri VII. Basileae, ex officina Joannis Oporini. 1546. fol.

H. Bomelius, Bellum Trajectinum. (Uitgegeven door B. J. L. de Geer van Jutphaas). Utrecht, 1878. 8o.

J. F. Reitz, Panegyricus Gulielmo Quinto totius Foederati Belgii Gubernatori hereditario eosdem honores in regione Trajectina ineunti dictus A. D. xi Jul. mdcclxvi. Traj. ad Rhen., 1766. fol.

J. T. Bodel Nyenhuis, Beredeneerde lijst van de kaarten der provincie Utrecht in het algemeen. (Overgenomen uit het Tijdschrift voor geschiedenis, oudheden en statistiek van Utrecht. Jaargang IV en V). 1839. 8o.

S. Muller Fz., Catalogus van den topographischen atlas der provincie Utrecht. Utrecht, 1878. 8o.

Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige Staat van alle volken, deel XXI en XXII; vervolgende den Tegenwoordigen Staat der Vereenigde Nederlanden, en vervattende in 't byzonder die van Utrecht. Met krtn., plans en printverbeeldingen. Amst., 1758—1772. 2 dln. 8o.

R. Fruin Th. Az., Tabel, houdende de indeeling der provincie Utrecht in gemeenten sinds 1811. (Bijlage tot het Verslag omtrent oude gemeente- en waterschapsarchieven in de prov. Utrecht over 1893). Utrecht, 1894. 8o.

Amersfoort. — Rerum Amorfortiarum Scriptores duo inediti. Alter auctor incertus. Alter cui nomen Theod. Verhoeven. Utrumque primus edidit, observationes et supplementa adjunxit A. Matthaeus. Lugd. Bat., F. Haaringh. 1693. 4o.

Amersfoort. — Abr. van Bemmel, Beschryving der stad Amersfoort, behelzende derzelver gelegenheid, oorspronk, benaaming, oude en tegenwoordige gedaante; alsmede de stigtingen, kerken, kloosters, godshuizen en andere openbaare gebouwen; mitsgaders de oude en hedendaagse regeeringsform, privilegien, rampen en andere merkwaerdige zaken. Meest uit echte stukken, brieven en handvesten zaamengesteld. Met koopere plaaten. Utrecht, 1760. 2 dln. 8o.

Amersfoort. — W. F. N. van Rootselaar, Amersfoort. Geschiedkundige bijzonderheden. Amersfoort, 1897—1898. 2 stn. 8o.

Amersfoort. — Verslag van de werkzaamheden der vereeniging »Fléhité'' gedurende het jaar 1902. Amersfoort, (1903). 8o.

Montfoort. — R. Fruin Th. Az., Inventaris van het archief der heeren van Montfoort, berustende in het Rijks-archief in Utrecht. 's Gravenh., 1894. 8o.

Utrecht. — Verslag over den toestand der Gemeente-Verzamelingen in 1876 en 1877 aan B. en W. der gemeente Utrecht aangeboden door de vaste raadscommissie tot bijstand van B. en W. in hun toezicht op het oud archief der gemeente. Utrecht, 2 stn. 8o.

Utrecht. — S. Muller Fz., Catalogus van den historischen atlas van Utrecht. Utrecht, 1878. 8o.

Utrecht. — S. Muller Fz., Catalogus van den topographischen atlas der stad Utrecht. Utrecht, 1878. 8o.

Utrecht. — S. Muller Fz., Catalogus van de bibliotheek over Utrecht. Utrecht, 1881. 8o.

Utrecht. — S. Muller Fz., Catalogus van het archief. Derde afdeeling. 1795—1813. Utrecht, 1884. 8o.

Utrecht. — S. Muller Fz., Catalogus van het archief. Vierde afdeeling. Nieuw archief, 1814—1880. Utrecht, 1880. 8o.

Utrecht. — Verzameling van oud beeldwerk en andere oudheden, teekeningen en schilderijen, meestal tot de stad Utrecht betrekking hebbende, behoorende tot het Archief derzelve stad (beschreven door W. A. Boers). Utrecht, z. j. 8o.

Utrecht. — A. Buchelius, Descriptio urbis Rheno-Trajectinae, aliaque ad res praesertim Trajectinas spectantia, excerpta ex inedito M. S. diario. Uitgegeven door P. van Musschenbroek. Z. p. e. j. (Traj., 1801). 8o.

Utrecht. — Valentyn Jan Blondeel, Beschryving der stad Utrecht, behelzende derzelver opkomst en voornaamste lotgevallen, mitsgaders de opvolging der Bisschoppen tot het einde der 12e eeuwe. Benevens eene verhandeling over de vijf Collegiale Kerken, voornamelyk die van S. Marten en S. Salvator. Met platen. Utrecht, 1757. 8o.

Utrecht. — K. Burman, Utrechtsche Jaarboeken van de 15e eeuw, vervattende het merkwaardige in het Gesticht, en voornamentlyk in de stadt Utrecht, zedert den jare 1402 en vervolgens voorgevallen. Utrecht, 1758. 3 dln. 8o.

Utrecht. — 't Nieuw Utrechtsch jaarboek, behelzende in zich de beschryving en de gebeurtenissen der stad Utrecht; nevens de voornaamste verrichtingen der Utrechtsche Bisschoppen en de levensbeschryvingen der beroemde en geleerde mannen, welke te Utrecht en in het Sticht geboren zyn of 'er lange geleefd en gebloeid hebben. Amst. en Utrecht, 1775. 8o.

Ook onder den titel: De nieuwe Beschryving der stad Utrecht; met opzigt tot derzelver opkomst, aanwas, voornaamste gebouwen, voorrechten, koophandel, regeering enz. onder de zinspreuk: Nos parvi magna molimur. Utrecht, 1775. 8o.

Utrecht. — Casp. Burmannus, Trajectum eruditum, virorum doctrina inlustrium, qui in Urbe Trajecto et Regione Trajectensi nati sunt, sive ibi habitarunt, vitas, fata et scripta exhibens. Traj. ad Rhen., 1738. 4o.

Utrecht. — N. van der Monde, Geschied- en oudheidkundige beschrijving van de pleinen, straten, stegen, waterleidingen,

wedden, putten en pompen der stad Utrecht. Meerendeels uit oorspronkelijke stukken zamengesteld. Met plans en afbeeldingen. Utrecht, 1844—1846. 3 dln. 8o.

Utrecht. — F. Allan, De stad Utrecht en hare geschiedenis, voorafgegaan door eene algemeene geschied- en aardrijkskundige beschouwing over de provincie Utrecht. Amst., 1856. 8o.

Utrecht. — J. van Liefland, Utrechts oudheid, in afbeelding en beschrijving. Met 62 pln. Z. p. e. j. (Utrecht, 1867). 4o.

Utrecht. — J. J. de Geer van Oudegein, Het oude Trecht als de oorsprong der stad Utrecht. Uit de oorspronkelijke bronnen beschreven. Met platen en kaarten. Utrecht, 1875. 8o.

Utrecht. — A. M. C. van Asch van Wyck, Plegtige intrede van Keizer Karel den Vijfden in Utrecht, in den jare 1540. Voornamelijk volgens den Triumphus Caroli V. Caesaris van Cornelius Valerius. Utrecht, 1838. 8o.

Utrecht. — H. J. Broers, Utrecht. Historische wandelingen. Utrecht, 1874. 8o.

Utrecht. — B. J. L. de Geer van Jutfaas, De Dom van Utrecht. Eene voorlezing, met eenige aanteekeningen. Utrecht, 1861. 8o.

Utrecht. — L. E. Bosch, De Willems-kazerne, voorheen de Witte Vrouwen-Abdij te Utrecht. Strekkende tot eene bijdrage van de geschiedenis dier stad en den aldaar geslotenen vrede in het jaar 1713. Utrecht, 1829. Met pl. 8o.

Wijk-bij-Duurstede. — R. Fruin Th. Az., Inventaris van het archief der gemeente Wijk bij Duurstede van de oudste tijden tot de invoering van het Fransche bestuur. — Inventaris van het archief van het Gemeeneland van Wijk bij Duurstede, Wijkerbroek, Leuterveld en Melkweg van de oudste tijden tot de invoering van het Fransche bestuur. (Bijlagen A. en B. van het verslag omtrent oude gemeente- en waterschapsarchieven in de provincie Utrecht over 1894). Utrecht, 1895. 8o.

Wijk-bij-Duurstede. — J. F. Croockewit, De Patriotten te Wijk-bij-Duurstede in de jaren 1783—1787. Wijk-bij-Duurstede, 1889. 8o.

Wijk-bij-Duurstede. — J. F. Croockewit, Korte kroniek van het kasteel Duurstede. Wijk bij Duurstede, 1892. Met plaat. 8o.

IJselstein. — R. Fruin Th. Az., Inventaris van het archief der gemeente IJselstein van de oudste tijden tot de invoering van het Fransche bestuur. (Bijlage tot het Verslag omtrent oude gemeente- en waterschapsarchieven in de provincie Utrecht over het jaar 1892. Utrecht, 1892. 8o.

g. Overijssel.

J. I. van Doorninck, Tijdrekenkundig register op het oud provinciaal archief van Overijssel. Zwolle, 1857—1874. 6 dln. 8o.

Catalogus der Geschiedkundig-Overijsselsche tentoonstelling te Zwolle, Aug. 1882. Zwolle, 1882. 8o.

J. W. Racer, Overysselsche gedenkstukken. Stuk I—VII. Leyden en Campen. 1781—1793. 7 dln. 8o.

Overijsselsche almanak voor oudheid en letteren. Jaargang I—XX. 1836—1855. (Met registers over jaargang I—X in het 10e en over jaargang XI—XX in het laatste deel). Onder redactie van P. C. Molhuijsen. Deventer, 1835—1855. 20 dln. 8o.

Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel. (Eerste Serie), uitgegeven door J. I. van Doorninck en J. Nanninga Uitterdijk. Deel I—X. Zwolle, 1874—1890. 10 dln. — Bladwijzer op deel 1—V. Zwolle, 1880. Bladwijzer op deel VI—X. Zwolle, 1895. Samen 12 dln. 8o.

Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel. 2e Serie, uitgegeven door J. Nanninga Uitterdijk en L. van Hasselt. Deel I—IV, afl. 1—3. Zwolle, 1896—1904. 4 dln. 8o.

Overijssel onder Karel V, gekend uit regesten op officieele registers en daarbij behoorende acten. Uitgegeven door J. I. van Doorninck. Deventer, 1889. 8o.

C. H. Th. Bussemaker, Geschiedenis van Overijsel gedurende het eerste stadhouderlooze tijdperk. Deel I. Proefschrift. 's Gravenh., 1888. 8o.

C. H. Th. Bussemaker, Geschiedenis van Overijsel gedurende het eerste stadhouderlooze tijdperk. 's Gravenh., 1888—1889. 2 dln. 8o.

F. A. Hoefer, Een eigenhandige brief van den Souvereinen Vorst. 8o.

D. Lubach, Natuurkundige plaatsbeschrijving van de provincie Overijssel. 's Gravenh., 1875. 8o.

R. E. Hattink, Het miskoorn in Twenthe. (Overgedrukt uit de Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel, deel 10).

Dalen. — J. W. Racer, Onderzoek en geschiedverhaal van het graafschap Dalen en heerlykheid Diepenheim; en van het oud Zalland en daaromstreeks gelegen gewesten; en van het Dykrecht van den Bandyk te Goor. Met bylagen. Campen, 1793. 8o.

J. W. Racer, Overysselsche Gedenkstukken. VII.

Deventer. — Inventaris van het Deventer-archief. Met bijlagen. Deventer, 1870. 2 dln. 1 bnd. 8o.

Deventer. — Jac. Revii Daventriae illustratae sive Historiae Urbis Daventriensis libri VI. Perducti usque ad annum 1641. Lugd. Bat., P. Leffen. 1651. 4o.

Deventer. — A. Moonen, Korte chronyke der stadt Deventer, van de oudste geheugenisse af tot het vredejaar van 1648. Uit verscheidene, zoo gedrukte, als geschrevene aentekeningen by een gezamelt. 2e druk, verbetert en vermeerdert. Deventer, 1714. 8o.

Deventer. — Gualt. Sylvanus, Beschryvinge der stad Deventer. (Achter het voorgaande werk). 8o.

Deventer. — (H. F. van Heussen), Oudheden en gestichten van het Bisdom van Deventer, of beknopte beschryving van de steden, dorpen en burgten, onder dat Bisdom gelegen; mitsgaders van de kerken, abdyen, kloosters en godshuizen enz. Uit het Latyn vertaalt en met Aantekeningen opgeheldert door H. V. R. (H. van Rijn). Leiden, 1725. Met pl. 2 dln. 8o.

Deventer. — G. Dumbar, Het kerkelyk en wereltlyk Deventer, behelzende eene uitvoerige beschryving van stats oirsprong, enz. ... van haere burgeren en inwooneren, oude en nieuwe regeringsform, enz. ... der beurtenissen van oude tyden af enz. Uit echte bezegelde brieven, kloosterschriften en oude aentekeningen beschreven. Deel I. Deventer, 1732. Met portr. en pln. fol.

Deventer. — G. Dumbar, Het kerkelyk en wereltlyk Deventer enz. Arnhem, 1752. Met pln. fol.

Deventer. — F. Buitenrust Hettema en A. Telting, Een bezoek aan een Nederlandsche stad in de XIVe eeuw. Met een kaart en platen. 's Gravenh., 1906. 8o.

Deventer. — J. Ph. Ver Loren, Lebuines en zijne stichting te Deventer, gedurende den eersten tijd van haar bestaan. Zwolle, 1885. 8o.

Deventer. — J. H. Ankersmit Wz., Deventer ketterjacht. Opgedragen aan J. van Vloten. Zwolle, 1867. 8o.

Deventer. — G. P. Kits van Heijningen, De zoogenaamde geloofsvervolging te Deventer. Zwolle, 1867. 8o.

Deventer. — J. van Vloten, Uit Nieuw-Abdera. Opentlijk schrijven aan T. J. Stieltjes, tot toelichting der officieele bescheiden in zake Dr. J. van Vloten, Hoogleeraar te Deventer. 2e, herziene en vermeerderde druk. Deventer, 1867. 8o.

Deventer. — Professor Van Vloten en de Gemeenteraad van Deventer. (Correspondentie). Amsterdam, 1867. 8o.

Diepenveen. — Het klooster van Diepenveen. Handschrift, uitgegeven en toegelicht door W. R. E. H. Opzoomer. 's Gravenh., 1886. 8o.

Enschedé. — H. G. Hartman Jz., Enschedé 's ontstaan, bloei en verwoesting. Eene geschiedkundige schets. Dordrecht, 1862. Met kaart. 8o.

Enschedé. — A. Benthem Gz., Geschiedenis van Enschede en zijne naaste omgeving van de vroegste tijden tot den wederopbouw van de stad na den brand van 7 Mei 1862. Enschede, 1895. 8o.

Enschedé. — (H. G. Hartman Jz.), Feest en ramp. Enschedé op den 1 en 7 Mei 1862, door een ooggetuige. Tiel, 1862. 8o.

Kampen. — J. Nanninga Uitterdijk, Register van charters en bescheiden in het oude archief van Kampen. Deel II, III, V—VII. Kampen, 1863—1890. 5 dln. 8o.

Kampen. — J. Nanninga Uitterdijk, De Kameraars- en Rentmeestersrekeningen der stad Kampen van 1515—1540. Kampen, 1875 8o.

Kampen. — E. Moulin, Historische Kamper kronijk. 2e druk. Kampen, 1839—1849. 2 dln. 8o.

Kampen. — J. Nanninga Uitterdijk, Kampen, geschiedkundig overzicht en merkwaardigheden. Met twee plattegronden. Kampen, 1878. 8o.

Schokland. — W. J. Schuttevaêr, Beschouwingen over het eiland Schokland, naar aanleiding van eene voorgestelde inkorting. Met een naschrift aangaande de nog niet beëindigde tolquestie van het Zwolsche Diep. (Assen, 1861). Met pl. 8o.

Staphorst. — F. A. Ebbinge Wubben, Plaatsbeschrijving der gemeente Staphorst, provincie Overijssel. Met eenige oudheidkundige bijvoegselen. Groningen, 1835. 8o.

Zwolle. — B. J. van Hattum, Geschiedenissen der stad Zwolle, behelsende een verhaal van haar eerste beginselen, verheffinge tot een stad, en de merkwaardigste gebeurtenissen aldaar van ouds her, tot byna dese tyden toe, voorgevallen. Uit stads boeken, egte stukken en oude chronyken by een vergadert. Deel I—IV en deel V, 1e stuk. Zwolle, 1767—1776. 5 stn. in 4 bnd. 8o.
Niet verder verschenen.

h. Friesland.

K. van Richthofen, De belangrijkheid van de kennis der Friesche geschiedenis en van het Oud-Friesche regt, voor het tegenwoordige Duitschland. Met eene inleiding medegedeeld door W. Eekhoff. (Overgedrukt uit »de Vrije Fries". 1862). 8o.

Suffridus Petrus, De scriptoribus Frisiae decades XVI et semis. Franequerae, J. Horreus. 1699. 12o.

J. Bolhuis van Zeeburgh, Kritiek der Friesche geschiedschrijving. (Van Emo en Menco tot Ubbo Emmius). 'sGravenh., 1873. 8o.
Niet verder verschenen.

Gids voor de bezoekers der historische tentoonstelling van Friesland, gehouden te Leeuwarden, in den zomer van 1877. Met supplement. Leeuw., 1877. 8o.

J. L. Berns, Verslag aangaande een onderzoek naar archiefstukken, belangrijk voor de geschiedenis van Friesland, uit het tijdperk der Saksische hertogen. 's Gravenh., 1891. 8o.

Archief voor Vaderlandsche, en inzonderheid Vriesche Geschiedenis, Oudheid- en Taalkunde, bijeenverzameld door H. W. C. A. Visser en H. Amersfoordt. Leeuwarden, 1824—1828. 3 dln. 8o.

Verslagen der handelingen van het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde te Leeuwarden, van 1854—1905. 49 stn. 8o.

De Vrije Fries. Mengelingen, uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde. (Eerste reeks). Deel I—VI. Leeuw., 1839—1853. 6 dln. — Tweede reeks. Deel I—VI. Leeuw., 1856—1873. 6 dln. — Derde reeks. Deel I—VI. Leeuw., 1877—1895. 6 dln. — Vierde reeks. Deel I—II. Leeuw., 1900—1906. 2 dln. — Samen 20 dln. 8o.

J. van Leeuwen, Losse stukken betrekkelijk Friesland. Uit diens nalatenschap uitgegeven door J. Dirks. I—VI. Workum, 1858—1859. 2 stn. 8o.

Suffridus Petrus, De Frisiorum antiquitate et origine libri tres: in quibus non modo ejus gentis propriae, sed et communes Germaniae totius antiquitates multae, hactenus incognitae, produntur etc. Coloniae Agrippinae, in officina Birckmannica, sumpt. Arn. Mylii. 1590. 8o.

Suffridus Petrus, De Frisiorum antiquitate et origine libri tres. Franequerae, J. Horreus. 1698. 12o.

O. Scharlensis, Chronyk en waaragtige beschryvinge van Friesland. Ten tweedemaal door Johannem Vlytarp weder verbeterd en vernieuwd: gelyk ook ten derdemaal door A. C. Stavriensem geschied is. Leeuwarden, 1742. 4o.

Chronyk en waaragtige beschryvinge van Friesland, beginnende na de schepping der weereld, met den jare 3070. En eindigende na de geboorte Christi, met den jare 1565. Eerst door Oskam Scharlensem zeer vlytelyk by een getekend: en ten tweedemaal door Johannem Vlytarp weder verbeterd en vernieuwd: gelyk ook ten derde maal door Andr. Cornelium Stavriensem zeer neerstelyk en getrouwelyk geschied is. 2e druk. Workum, 1753. 4o.

Oude Friesche Kronijken. Uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde. Leeuw., 1853. 4o.

1. Die olde Friesche Cronike, met aanteekeningen en verbeteringen van E. Epkema. — 2. Gesta Frisiorum. — 3. M. Alvini Tractatus.

Worperi Tyaerda ex Renismageest, Prioris in Thabor, Chronicorum Frisiae libri tres. Edidit Societas Frisiaca, historiae, antiquitatis literarumque studiosa. Leov., 1847. 8o.

Worp Tyaerda van Rinsumageest, Vijfde boek der Kronijken van Friesland, bevattende de geschiedenis van het begin der 16e eeuw. Uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde. Leeuw., 1871. 8o.

Ubbo Emmius, Rerum Frisicarum historia, distincta in decades sex. Accedunt de Frisia, et Republ. Frisiorum, inter Flevum et Visurgim flumina, libri aliquot, ab eodem Autore conscripti. Lugd. Bat., L. Elzevier. 1616. fol.

Pier. Winsemius, Chronique ofte historische geschiedenisse van Vrieslant, beginnende van den jaere nae des werelts scheppinghe 3635 ende loopende tot den jaere nae de gheboorte Christi 1622. Met schoone figuyren ende een landts ende steed-caerten verciert. Franeker, Jan Lamrinck. 1622. fol.

P. Winsemius, Historiarum ab excessu Caroli V Caesaris sive rerum sub Philippo II per Frisiam gestarum ab Anno 1555 usque ad annum 1581 assertae libertatis libri VII. Leovardiae, C. Fontanus. 1646. fol.

Christ. Schotanus, De Geschiedenissen Kerckelyck ende Wereldtlyck van Friesland Oost ende West; beginnende van d'eerste geheuchenis ende vol-trocken tot op het jaar na Christi geboorte 1583. — (Daarachter:) Tablinum, dat is: Brieven ende Documenten dienende tot de Friesche Historie. Amst., Joost Pluymer. 1660. Met portretten. fol.

Christ. Schotanus, De Geschiedenissen Kerckelyck ende Wereldtlyck van Frieland enz. (als voorg.). Franeker, J. B. Wellens. 1664. Met portretten. fol.

(Joh. Hilarides), It aade Friesche Terp, of Kronyk der Geschiedenissen van de vrye Friesen: met bijvoegsels en aanteekeningen van J. van Leeuwen. Leeuw., 1834. 8o.

Focke Sjoerds, Historische jaarboeken van oud en nieuw Friesland, van de vroegste geheugenissen tot op den tegenwoordigen tyd. Leeuw., 1768—1771. 5 dln. 8o.

Daan Fockema, Schetzen van de Friesche geschiedenis in het algemeen en wegens het strafregt in het bijzonder (van het begin der Christelijke jaartelling tot 1515). Leeuw., 1840—1845. 3 dln. 4 stn. 8o.

W. Eekhoff, Beknopte geschiedenis van Friesland in hoofdtrekken. Met eene schetskaart. Leeuw., 1851. 8o.

Thet Oera Linda Bok. Naar een handschrift uit de dertiende eeuw. Met vergunning van den eigenaar C. over de Linden bewerkt, vertaald en uitgegeven door J. G. Ottema. Leeuwarden, 1872. 8o.

J. G. Ottema, Geschiedkundige aanteekeningen en ophelderingen bij Thet Oera Linda Bok. Leeuwarden, 1873. 8o.

P. Leendertz Wz., Het Oera Linda Bok. (Overgedrukt uit »de Navorscher"). 1876. 8o.

J. Beckering Vinckers, Wie heeft het Oera-Linda-Boek geschreven? Kampen, 1877. 8o.

Ph. van Blom, Geschiedenis van Oud-Friesland, naar de meest vertrouwbare bronnen bewerkt. (De Vrye Fries. Deel XIX.) Leeuwarden, 1900. 8o.

Hooft van Iddekinge, Friesland en de Friezen in de Middeleeuwen. Bijdragen tot de geschiedenis, rechtskennis, muntkunde en geografie der Friesche gewesten, inzonderheid gedurende de elfde eeuw. Leiden, 1881. 8o.

J. Dirks, Herinnering aan den Kruistogt der Friezen in het jaar 1217. (Overgedrukt uit »de Vrije Fries"). 1883. 8o.

Enquête in Friesland, in Januarij 1564, gehouden over het placaat van Koning Philips II, van den 31 October 1563, op de scheepstoerusting, de zeeregten en assuranties. Medegedeeld volgens een HS., door J. Dirks. (Overgedrukt uit het Tijdschrift voor Staathuishoudk. en Statistiek, deel 12). 1855. 8o.

J. Carolus, De rebus Casparis a Robles Billaei in Frisia gestis commentariorum libri IV. Leovardiae, 1731. 4o.

W. Eekhoff, Friesland in 1813. Historische bijzonderheden omtrent hetgeen vóor en tijdens de verlossing en herstelling van Nederland, van 1810 tot 1815, in Friesland en inzonderheid te Leeuwarden is voorgevallen. Naar officiëele bescheiden en berigten van tijdgenooten bewerkt. 2e vermeerderde druk. Leeuw., 1864. 8o.

W. Eekhoff, Friesland in 1815. Historische bijzonderheden omtrent de deelneming der Friezen aan de volkswapening en de krijgsbedrijven bij Quatrebras en Waterloo. Naar officiëele bescheiden en berigten van tijdgenooten bewerkt. Met talrijke bijlagen, levensschetsen enz. Leeuw., 1865. 8o.

Geschiedkundige herinneringen uit de voormalige grietenijen Oost- en Weststellingwerf, hoofdzakelijk aangaande het geslacht der van Haren's. Meppel, 1861. 8o.

A. J. Andreae, Nalezing op de Nieuwe naamlijst van Grietmannen van H. Baerdt van Sminia, met aanteekeningen en register. Uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde te Leeuwarden. Leeuw., 1893. 8o.

E. J. Diest Lorgion, Geschiedenis van de kerkhervorming in Friesland. Leeuwarden, 1842. 8o.

J. Reitsma, Honderd jaren uit de geschiedenis der Hervorming en de Hervormde Kerk in Friesland. Uitgegeven door het Friesch Gen. van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde te Leeuwarden. Leeuwarden, 1876. 8o.

Naamlijst der Predikanten, sedert de Hervorming tot nu toe, in de Hervormde Gemeenten van Friesland. Handschrift nagelaten door T. A. Romein, in leven Pred. te Scharmer. Uitgegeven door het Friesch Genootsch. voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde. Leeuw., 1886—1888. 2 dln. 8o.

Aanvullingen en verbeteringen van Romein's naamlijst der predikanten in de Hervormde Gemeenten van Friesland, verzameld door S. D. van Veen. Uitgegeven door het Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde. Leeuw., 1892. 8o.

(Chr. Schotanus), Beschryvinge van de heerlyckheydt van Frieslandt tusschen 't Flie end de Lauwers met nieuwe caerten van 't landschap in 't algemeen soo oud als nieuw, end de drie gedeelten in 't besonder, als mede de grietenien end steden. Op kosten van 't Landt afgemeten, in 't net gebracht, geteeckent en gesneden op copere platen. Excud. J. Wellens, J. van Meurs Sculps. Z. p. en j. (1664). fol.

J. H. Knoop, Tegenwoordige staat of historische beschryvinge van Friesland. Waarin deszelfs ligging, gesteldheid, natuur, vrugtbaarheid, de oorsprong, voortgang, aart, zeeden en gebruiken der inwoonders enz., vervolgens de wereldlyke en geestelyke regeeringsform; de oorsprong en genealogie van het Doorlugtige Huis van Orangien en Nassauw enz. Leeuw., 1763. Met kaart en tabel. 8o.

Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige Staat enz., behelzende de beschryving ... van Friesland (door S. Stijl, Conradi, Ypey, J. H. Knoop e. a.). Met landkaarten en printverbeeldingen. Amst., enz. 1785—1789. 4 dln. 8o.

M. de Haan Hettema, Oud en nieuw Friesland, of aardrijkskundige beschrijving van die provincie. Leeuw., 1840. 8o.

W. Eekhoff, Korte beschrijving van de Provincie Friesland, bevattende overzigt van den tegenwoordigen toestand van dit gewest, toegelicht door statistieke berichten omtrent handel, nijverheid, scheepvaart, enz. Leeuwarden, 1864. Met kaart. 8o.

J. Bruinsma, Natuurkundige plaatsbeschrijving van de provincie Friesland. 's Gravenh., 1872. 8o.

J. A. Lycklama à Nijeholt, Vrijmoedige beoordeeling van de »Bijdragen tot de geneeskundige plaatsbeschrijving van Nederland. 2e stuk: Natuurkundige plaatsbeschrijving van de provincie Friesland. 1872." Leeuw., 1879. 8o.

J. van Doorninck, Commentatio ad quaestionem: Quinam fuerunt Frisiae termini pro diversis aetatibus diversi; in quas partes fuit divisa? et quae regiones illis fuerunt comprehensae? etc. Gron., 1835. 4o.

Aanteekeningen van Z. C. von Uffenbach, gedurende zijn verblijf in Friesland in 1710, medegedeeld door J. Dirks. (Overgedrukt uit » de Vrije Vries", deel VI). 8o.

J. Dirks, Friesland voor vijf en twintig jaren. (Overgedrukt uit de Friesche Volksalmanak). 1863. 8o.

Waling Dykstra, Uit Friesland's volksleven van vroeger en later. Volksoverleveringen, volksgebruiken, volksvertellingen, volksbegrippen. Leeuwarden, z. j. (1896). 2 dln. 8o.

Algemeene Kaart van de Provincie Friesland, uit kadastrale en andere officiële bescheiden, op eene schaal van 50.000 op 1, zamengesteld tot op 1 Januarij 1860. Uitgegeven op last der Staten van Friesland; te Leeuwarden, bij W. Eekhoff. In vier bladen. fol.

J. T. Bodel Nyenhuis en **W. Eekhoff,** De algemeene kaarten van de Provincie Friesland verzameld, beoordeeld en geschiedkundig beschreven. Leiden en Leeuw., 1846. 8o.

Bolsward. — J. Dirks, Twee vergeten merkwaardige voorvallen te Bolsward, in 1618 en 1681, in herinnering gebragt. (Overgedrukt uit de Friesche Volksalmanak). 1855. 8o.

Dokkum. — J. Dirks, Willem Karel Hendrik Friso, Prins van Oranje en Nassau en Zijne Gemalin Anna Kroonprinses van Groot Brittanje te Dockum in 1736. (Overgedrukt uit de Friesche Volksalmanak). 1859. 8o.

Franeker. — A. Telting, Register van het archief van Franeker, in chronologische orde. Uitgegeven door I. Telting. Franeker, 1867. 8o.

Franeker. — I. Telting, Iets over Sjaardemaleen, in verband met de geschiedenis van eenige huizen te Franeker. Leeuw., 1886. 8o.

Leeuwarden. — J. C. Singels, Inventaris van het oud-archief der stad Leeuwarden. Leeuwarden, 1893. 8o.

Leeuwarden. — W. Eekhoff, De stedelijke kunstverzameling van Leeuwarden, bevattende afbeeldingen van vorsten, beroemde mannen, merkwaardige gebeurtenissen en voorname gebouwen, benevens plattegronden, gezigten, kunstvoortbrengselen en bijzonderheden dezer hoofdstad van Friesland, verzameld, beschreven en toegelicht. Met een vervolg op den Catalogus van de stedelijke bibliotheek van 1870, alsmede een overzigt van de geschiedenis der kunst in Friesland. Leeuw., 1875. 8o.

Leeuwarden. — S. A. Gabbema, Verhaal van de stad Leeuwarden. Waar in niet alleen den oorsprong des naams, eerste opkomst, vordere aanwas enz., ... maar ook de twisten en oorlogen enz. en de loffelijkke daaden der aaloude Eedelen ... worden verhaald van 1190 tot 1573. Alles met oorspronkelijkke bewijsstukken enz. Oovergezien, in 't ligt gebragt en verrijkt door T. Gutberleth enz. Franeker, 1701. Met pl. 4o.

Leeuwarden. — W. Eekhoff, Geschiedkundige beschrijving van Leeuwarden, de hoofdstad van Friesland; vermeldende den oorsprong, den aanwas en de uitbreiding van deze stad en van hare openbare gebouwen, gestichten, inrigtingen enz. van den vroegsten tijd tot den jare 1846. Met kaarten en platen. Leeuwarden, 1846. 2 dln. 8o.

Leeuwarden. — M. de Haan Hettema, Leeuwarden na en voor hare wording als stad, en in hare betrekking tot de Leppa. Eene bijdrage tot de geschiedkundige beschrijving van Leeuwarden, van W. Eekhoff. Leeuwarden, 1848. 8o.

Leeuwarden. — Ph. Kooperberg, Geneeskundige plaatsbeschrijving van Leeuwarden. Met tabellen en plattegronden. Uitgegeven door het Prov. Utr. Genootsch. van Kunsten en Wetenschappen. 's Gravenh., 1888. 8o.

Leeuwarden. — J. Dirks, Het bier-oproer te Leeuwarden, in het jaar 1487, in zijne oorzaken en gevolgen. Eene voorlezing. (Overgedrukt uit » de Vrije Vries"). Leeuwarden, 1867. 8o.

Leeuwarden. — W. Eekhoff, Overzigt van den toestand, omvang en bewerking van het archief, de bibliotheek en de kunstverzameling der stad Leeuwarden in 1873. 8o.

Leeuwarden. — Oorkonden der geschiedenis van het Sint Anthony-Gasthuis te Leeuwarden, uit de 15e en 16e eeuw. Door de voogden dezer stichting naar de oorspronkelijke bescheiden uitgegeven. (Leeuwarden), 1876. 2 dln. 8o.

Leeuwarden. — Geschiedenis van het Sint Anthony-Gasthuis te Leeuwarden. Leeuw., 1893. 8o.

Schiermonnikoog. — A. Winkler Prins, Geschiedenis en beschrijving van het eiland Schiermonnikoog. Met een plaat. Amsterdam, 1868. 8o.

Schiermonnikoog. — R. Westerhoff, Eenige bladzijden betrekkelijk de geschiedenis van Schiermonnikken-oog en van de Lauwers. (Overgedrukt uit de Bijdragen tot de Geschied- en Oudheidk., inzonderheid van de provincie Groningen. Deel VIII). 1870. 8o.

Schiermonnikoog. — R. Westerhoff, Nog eenige bladzijden betrekkelijk de geschiedenis van Schiermonnikken-oog en van de Lauwers. (Overgedrukt uit de Bijdr. tot de Geschied. en Oudheidk., inzond. van de prov. Groningen, deel IX). 1872. 8o.

Sneek. — E. Napjus, Geschiedkundige kronijk en beschrijving van de stad Sneek. 2e, vermeerderde en verbeterde druk. Sneek, 1826. 8o.

Sneek. — J. T. F. Steenbergen, Herinneringen aan Sneek, tijdens het aldaar gehouden congres van nijverheid, ook met betrekking tot den landbouw en de industrie der stad en omstreken. (Amst., 1872). 8o.

Workum. — T. H. Siemelink, Geschiedenis van de stad Workum, van de Hervorming tot den Patriottentijd. Met pln. en krtn. (In »de Vrije Fries". Deel XX). 1903. 8o.

(Oost-Friesland).

E. Beninga, Chronyk of Historie van Oost-Friesland. (Zie: Veteris Aevi Analecta. Ed. A. Matthaeus. Deel IV). 4o.

E. Beninga, Volledige Chronyk van Oostfrieslant, behelsende niet alleenlik de Historie van Oostfriesland, maar ook van alle nabuirige volkeren ten oosten en ten westen, besonder de geschiedenissen van het oude en hedendaegsse Friesland enz. Nu ... vermeerdert, in druk uytgegeven door E. F. Harkenroht. Emden, 1723. 4o.

i. Groningen.

Monumenta Groningana veteris aevi inedita, of Verzameling van onuitgegevene oude charters en stukken betreffende de provincie Groningen; aanvang nemende met de vroegste tijden en eindigende met het laatste der 14e eeuw. Bijeengebragt en met eenige aanmerkingen opgehelderd door R. Keuchenius Driessen. Groningen, 1822—1830. 4 dln. 8o.

Oorkondenboek van Groningen en Drente, bewerkt door P. J. Blok, J. A. Feith, S. Gratama, J. Reitsma en C. P. L. Rutgers. Groningen, 1896—1899. 2 dln. 4o.

Werken van den Ommelander Edelman Johan Rengers van ten Post, uitgegeven door H. O. Feith. Gron., 1852—1853. Met portr., 3 dln. 8o.

Deel I en II. Kronijk. — Deel III. Verhandeling van „den Standt en Policie der Ommelanden." Brieven van Ubbo Emmius.

Bijdragen tot de geschiedenis en oudheidkunde, inzonderheid van de provincie Groningen, onder redactie van G. Acker Stratingh, H. O. Feith en W. B. S. Boeles. Gron., 1864—1873. 10 dln. 8o.

Kronyk van Groningen en de Ommelanden. Vervattende een beknopt historisch verhaal van 't merkwaardigste zedert deszelfs alleroudste

geheugen voorgevallen enz. Beneffens de grondlegginge en weder-afbreekinge van kerken, kloosters, kasteelen enz. tot op dezen Jaare 1743. Verciert en opgeheldert met konstprinten. Gron., 1743. 8o.

Kronijken van Emo en Menko, abten van het klooster te Wittewierum, met een vervolg van een ongenoemde; op nieuw naar de handschriften uitgegeven en met de bestaande uitgaven vergeleken, door H. O. Feith en G. Acker Stratingh. Utrecht, 1866. 8o.

Kronijk van Eggerik Egges Phebens van 1565—1594. Naar een handschrift uitgegeven door H. O. Feith. Utrecht, 1867. 8o.

De Kroniek van Sicke Beuninge, 1e en 2e deel (Kroniek van van Lemego), uitgegeven en met kritische aanteekeningen voorzien door J. A. Feith, met eene inleiding van P. J. Blok. Utrecht, 1887. 8o.

H. Kremer, Beknopte aardrijks- en geschiedkundige beschrijving der provincie Groningen. Gron., 1818. 8o.

H. Kremer, Beknopte aardrijks- en geschiedkundige beschrijving der provincie Groningen. 2e druk, (bewerkt door N. Westendorp). Gron., 1839. Met krt. 8o.

N. Westendorp, Jaarboek van en voor de provincie Groningen, ten gebruike dier genen, welke de geschiedenis dezer provincie geheel wenschen over te zien. Gron., 1829—1832. 2 dln. Met pln. 8o.

H. H. Brucherus, Gedenkboek van Stad en Lande; in zig behelzende eene naamlijst van de Predikanten dezer provincie, sedert 1594—1792, met enige aantekeningen en kerkelyke byzonderheden nevens een bericht aangaande het christendom alhier, alsmede eene historie van de Hervormde Kerk en Schoolen in dit gewest, met eenige byzonderheden van 's Lands Hogeschool, de bezorgers en Hoogleeraars. Gron., 1792. 8o.

Joh. Onnekes, Zeden, gewoonten en gebruiken in de provincie Groningen. (Overgedrukt uit Onze Volkstaal). Kuilenburg, 1885. 8o.

H. O. Feith, Verslag van de Commissie ter verzorging van de door den veenbrand, op den 11 en 12 Junij 1833, ongelukkig geworden ingezetenen van de provincie Groningen, met eene geschiedkundige aanteekening. Gron., 1835. 8o.

Ubbo Emmius, De agro Frisiae inter Amasum et Lavicam fl. deque urbe Groninga in eodem agro et de jure utriusque syntagma. Cum serie magistratuum praecipuorum. Groningae, J. Nicolai. 1646. Met kaarten. 8o.

(H. F. van Heussen), Oudheden en gestichten van Groningen en Groningerland, mitsgaders van het Land van Drent: of Beschrijving van de kerken, kloosters en godshuyzen, ... benevens een verhaal van haare begiftigingen, vrydommen, voorrechten, oversten enz. Uyt het Latijn vertaald en met aanteekeningen opgehelderd door H. V. R. (H. van Rijn). Leiden., 1724. Met pl. 8o.

Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden, deel XX en XXI, vervattende de beschryving van Stad en Lande. (Bewerkt door A. J. de Sitter en T. Modderman). Amsterd. enz., 1793—1794. 2 dln. Met krtn. en pln. 8o.

Bijdragen tot de kennis van den tegenwoordigen staat der provincie Groningen. Stuk 17 en 18. Groningen, 1874. 2 stn. 8o.

Hierin: De Provincie Groningen en hare defensie in de laatste twee eeuwen, door J. P. Koster. — Lijst van kaarten van gedeelten der provincie Groningen en der geheele provincie Groningen, verzameld door M. Backer.

Bijdragen tot de kennis van de Provincie Groningen en omgelegen streken, uitgegeven door het Centraal bureau voor de kennis van de Provincie Groningen en omgelegen streken. Deel I en II, stuk 1 en 2. Groningen, 1899—1903. 5 stn. Met kaarten en platen. 8o.

P. Heidema Sr. en W. H. Folmer, Proeve eener landhuishoudkundige beschrijving van het Westerkwartier (provincie Groningen). Haarlem, 1885. 8o.

Appingedam. — (R. Westerhoff), Hoe en waar oudtijds in Appingedam het aanzweren der regters bij de aanvaarding hunner ambtsbetrekking plaats vond. 8o.

Groningen. — J. P. Beukema, Beknopte plaatselijke en geschiedkundige beschrijving der stad Groningen; voor de jeugd. Met platen. Groningen, 1821. 8o.

Groningen. — E. J. Diest Lorgion, Geschiedkundige beschrijving der stad Groningen. Met platen en kaarten. Gron., 1852—1857. 2 dln. 8o.

Groningen. — Rekeningen der stad Groningen uit de 16e eeuw. Uitgegeven door P. J. Blok. 's Gravenh., 1896. 8o.

Groningen. — W. Zuidema, Wilhelmus Frederici, persona van Sint-Maarten te Groningen (1489—1525) en de Groninger staatkunde van zijn tijd. Proefschrift. Groningen, 1888. 8o.

Groningen. — H. L. Wichers, Verklaring van het tractaat van de Reductie der stadt Groningen aan de Unie van Utrecht. Gron., 1794—1796. 2 dln. 8o.

Groningen. — Gedenkboek der Reductie van Groningen in 1594, door P. J. Blok, J. A. Feith, S. Gratama, J. Reitsma, C. H. van Rhijn, C. P. L. Rutgers, S. D. van Veen en J. te Winkel. Met portretten, afbeeldingen van gedenkpenningen en kaarten. Gron., 1894. 8o.

Groningen. — S. D. van Veen, Uit drie eeuwen. Zes jubeljaarspredicatiën, gehouden door J. Martinus, Abr. Trommius, C. van Velzen, M. Corstius, M. A. Amshoff en S. D. van Veen. Met een naamlijst van predikanten te Groningen en korte levensschetsen. Gron., 1894. 4o.

Groningen. — E. Wiersum, De gedwongen vereeniging van Stad en Lande in 1594. Proefschrift. Groningen, 1898. 8o.

Groningen. — P. Hofstede de Groot, Geschiedenis der Broederenkerk te Groningen. Eene bijdrage tot de geschiedenis der Hervorming en der Roomschgezinde gemeente in deze stad. Gron., 1832. 8o.

Groningen. — Beschrijving van het Instituut voor Doofstommen te Groningen, aan de leden en oud-kweekelingen aangeboden tot een aandenken aan de viering van het 75 jarig bestaan der inrigting in het jaar 1865. (Met plaat). 8o.

Groningen. — A. W. Alings, Beschrijving van het Instituut voor Doofstommen te Groningen, aan de leden en begunstigers, de kweekelingen en oud-kweekelingen aangeboden tot een aandenken aan de viering van het 100 jarig bestaan van het Instituut. 1790—1890. Gron., 1890. Met pl. 8o.

Groningen. — Wet voor het Instituut tot onderwijzing van Doofstommen, opgerigt binnen Groningen in het jaar 1790. (Gron.) 1817. 8o.

Groningen. — Opgave van veranderingen, welke gemaakt zijn in de Wet van het Instituut voor Doofstommen te Groningen van den 21 Maart 1825. (Gron. 1825). 8o.

Groningen. — Wet van het Instituut voor Doofstommen te Groningen. Gron., 1846. 8o. — Idem. Gron., 1862. 8o.

Groningen. — Belijdenissen des geloofs van vier kweekelingen van het Instituut tot onderwijzing van Dooven en Stommen, openlijk afgelegd den 17 Januarij 1816 in de Nieuwe Kerk te Groningen. Gron., 1816. 8o.

Groningen. — Verslag van de Commissie, uit de Hoofddirectie van het Instituut voor Doofstommen te Groningen, ter zake het aldaar opgerigte Monument, ter eere van wijlen des Instituuts Stichter Henri Daniel Guyot. Met dichtregelen van Mr. B. H. Lulofs. Groningen, 1829. 8o.

Groningen. — Herinneringen aan B. Brugsma, in leven Directeur der Rijkskweekschool voor Onderwijzers te Groningen. Overgedrukt

uit Pestalozzi, Tijdschrift voor Onderwijs en Opvoeding. 2e uitgave. Groningen, 1886. Met portr. 8o.

Groningen. — Gedenkschrift van het zilveren feestgetij der Groninger Rijks-Kweekschool, 1 November 1861—1 November 1886. Groningen, 1887. Met portretten. 8o.

Heiligerlee. — Plechtige viering van 't derde eeuwfeest der overwinning bij Heiligerlee op den 23 Mei 1868. Verslag van de werkzaamheden der Hoofd-kommissie, belast met de regeling daarvan en het stichten van een nationaal gedenkteeken op het voormalig slagveld, benevens opgave van de fondsen daartoe bijeengebracht. Gron., 1869. 8o.

j. Drenthe.

Bijdragen tot het Charterboek van Drenthe. Medegedeeld door L. Oldenhuis Gratama. (Overgedrukt uit de Kroniek van het Hist. Genootsch. te Utrecht). 1875. 8o.

S. Gratama, Verslag omtrent de gemeente-archieven in Drenthe. 8o.

Verslagen van de Commissie van Bestuur van het Provinciaal Museum van Oudheden en Geschiedkundige voorwerpen in Drenthe over 1867—1905. Assen, 1868—1906. 38 stn. 8o.

Catalogus van het Provinciaal Museum van Oudheden en Geschiedkundige voorwerpen in Drenthe. Afdeeling II, III, Va en Vc. Assen, z. j. 4 stn. 8o.

Joh. Picardt, Korte beschryvinge van eenige vergetene en verborgene Antiquiteten der Provintien en Landen gelegen tusschen de Noord-Zee, de Yssel, Emse en Lippe. Waer by gevoeght zijn Annales Drenthiae, dat zijn eenige aenteyckeninghen en memorien, van sommige gedenckwaerdige geschiedenissen, gepasseert in het antiquiteet-rijcke landschap Drenth, van de geboorte Christi af, tot op desen tijdt. Mitsgaders een Korte Beschrijvinge der Stadt,

des Casteels, en der Heerlickheyt Covorden. Met koopere platen verciert. Amsterd., G. van Goedesbergh. 1660. 4o.

Joh. Picardt, Korte beschryvinge van eenige vergetene en verborgene Antiquiteten enz. (Als voorgaand). ... Tweede druk. Groningen, 1731. 8o.

Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige Staat van alle Volkeren; deel XXXIII, behelzende de beschryving der Vereenigde Nederlanden, en wel in 't byzonder van Drenthe (door J. Tonkens en J. H. P. van Lier). Met eene kaart en twee printverbeeldingen. Amsterd. enz., 1795. 8o.

J. de Wal, Bijdragen tot de geschiedenis en oudheden van Drenthe. Groningen, 1842. 8o.

J. Pan, Kleine opstellen over de geschiedenis, oudheden en het bijgeloof in Drenthe. Haarlem, 1862. Met portr. 8o.

Quedam narracio de Groninghe, de Thrente, de Covordia et de diversis aliis sub diversis episcopis Trajectensibus, uitgegeven door C. Pijnacker Hordijk. Utrecht, 1888. 8o.

J. S. Magnin, Geschiedkundig overzigt van de besturen, die, vóór de herstelling van Nederland in 1814, elkander in Drenthe zijn opgevolgd. Gron., 1838—1850. 3 dln. 5 stn. 8o.

L. Oldenhuis Gratama, De stadhouders van Drenthe, hunne magt en staatsregterlijke verhouding tot de Landschap. Groningen, 1867. 8o.

L. Oldenhuis Gratama, Open brief aan het Collegie van Gedeputeerde Staten van Drenthe, over de zorg en het onderhoud der hunnebedden, naar aanleiding der beraadslagingen over dat onderwerp in de vergadering van Provinciale Staten van Drenthe van November 1867. Assen, 1868. 8o.

Borger. — S. Gratama, Inventaris van het schultengerechts-archief van Borger, Gasselte en Gasselter-Nijeveen. 8o.

Dwingeloo. — C. van Schaick, Feestrede ter herinnering aan het 250jarig bestaan der Hervormde Gemeente te Dwingeloo, den 26 Dec. 1850. Meppel, 1851. 8o.

Hoogeveen. — Een Drentsche Veenkolonie in de laatste helft der zeventiende eeuw. Het journaal van A. en P. Calkoen in 't licht gegeven en met aanteekeningen voorzien door Alb. Steenbergen. 's-Gravenh., 1902. 4o.

Koevorden. — S. Gratama, Inventaris van het oud archief van Coevorden. 1889. 8o.

Koevorden. — A. L. Lesturgeon, Feestrede, uitgesproken te Koevorden op het tweede eeuwfeest van het ontzet dier stad, den 7en Augustus 1872. (Met geschiedkundige aanteekeningen). Assen, 1872. Met plattegrond. 8o.

Meppel. — S. Gratama, Inventaris van het archief der gemeente Meppel. 1891. 8o.

Meppel. — S. Gratama, Inventaris van het schultengerecht-archief van Meppel. 8o.

k. Limburg.

Rijksarchief in Limburg. Overzigt der pastoreele doop-, trouw- en sterfregisters die op de raadhuizen en pastoriën dezer provincie aanwezig zijn, en waarvan de uitlevering ingevolge de wet van 20 Sept. 1792 heeft moeten plaats hebben en derzelver copiën. (Uittreksel uit het jaarverslag van den Rijksarchivaris over het jaar 1889). Maastricht, 1890. 8o.

Publications de la Société Historique et Archéologique dans la Duché de Limbourg. Tome I—XX. Maestricht et Ruremonde, 1863—1883. 20 dln. — Répertoire alphabétique des mémoires etc. dans les 20 premiers volumes des Publications de la Société. 1863—1883. Maestricht, 1884. — Publications etc. Tome XXI—XLI. Nouvelle Série. Tome I—XXI. Ruremonde et Maestricht, 1884—1905. 21 dln. — Samen 41 dln. 8o.

C. J. Luzac, De landen van Overmaze, inzonderheid sedert 1662. Acad. proefschrift. Leiden, 1888. 8o.

Limburg's verval gedurende de laatste halve eeuw 1840—1890, door eenige Nederlandsche Limburgers. 2e vermeerderde druk. Maastricht, 1892. 8o.

J. J. Willems, Natuurkundige plaatsbeschrijving van de provincie Limburg. (Bijdragen tot de geneeskundige plaatsbeschrijving van Nederland. Stuk V). 's Gravenh., 1881. 8o.

Kaart van het Hertogdom Limburg, vervaardigd met goedkeuring der Provinciale Staten volgens de uitkomsten van het Kadaster door J. F. Bonniver, 1849. (Schaal 1 : 75000). 2e en verbeterde uitgave, vervaardigd in 1859. In vier bladen. fol.

Kloosterrade. — G. D. Franquinet, Beredeneerde inventaris der oorkonden en bescheiden van de abdij Kloosterrade en van de adellijke vrouwenkloosters Marienthal en Sinnich, berustende op 't provinciaal archief van Limburg. Maastricht, 1869. 8o.

Maastricht. — Verslag over Stads-archief van Maastricht. (Bijlage van het Jaarverslag van Burgemeester en Wethouders van Maastricht over 1852). Maastricht, 1853. 8o.

Maastricht. — Hendrick Hexham, Korte beschrijvinge ofte journael van de op-treckinge des Door-luchtigen Prince van Orangien, den 29. Mey 1632. van Nieu-megen, naer de Mase, de in-neminge der steden van Venlo, Rourmunde ende Stralen; ende de seer gedenck-weerdige belegeringe ende veroveringe van Maestricht; alsmede de steden in 't Vorstendom van Limborgh. (Uit het Engelsch) getranslateert in 't Neder-duyts door J. van Langenhoven. 's Graven-Hage, H. en G. Hondius. 1633. Met krtn. fol.

Maastricht. — A. Perreau, Recherches sur les corporations des métiers de la ville de Maestricht, et sur leurs méreaux. Bruxelles, 1848. Met pln. 8o.

Maastricht. — G. J. Beeldsnijder, De Jezuiten en Minrebroeders uit Maastricht verbannen in 1638. (Overgedrukt uit de Kronijk van het Histor. Genootsch. te Utrecht. 1851). 8o.

Maastricht. — A. Perreau, Recherches historiques sur le Chapitre Impérial de Saint-Servaes à Maestricht. Anvers, 1850. 8o.

Maastricht. — F. Halma, Het kasteel van Aigermont en d'omleggende landtstreeken in de heerlykheit van Nederkan, nevens de stadt Maastricht; in heldendicht afgeschetst. Hier is bygevoegt eene Rede tot lof der Dichtkunde. Leeuwarden, 1715. Met pln. 4o.

Roermond. — A. J. Flament, De archieven der gemeenschappen, collegiën en ambtenaren te Roermond, die een rechterlijk of landsheerlijk karakter hadden of rechtstreeks invloed op het algemeen bestuur, van de 13de eeuw tot in 1894. (Bijlage van het jaarverslag over 's Rijks archieven in 1894). 's Gravenh., 1896. 8o.

Roermond. — v. B., Uit vervlogen tijden. Roermond, z. j. 8o.

Roermond. — A. J. Flament, De Rijks-archieven te Roermond in 1899. 8o.

Roermond. — Kroniek der stad Roermond van 1562—1638, uitgegeven door F. Nettesheim. Roermond, z. j. 8o.

Roermond. — Ch. Creemers, Het praalgraf van Gerardes III, graaf van Gelder en Zutphen, en van diens gemalin Margareta van Brabant, alsmede andere grafsteden in O. L. Vrouw-Munsterkerk te Roermond. Met plaat en plattegrond. Roermond, z. j. 8o.

Roermond. — Het Necrologium der adellijke abdij van O. L. Vrouw Munster te Roermond, uitgegeven door J. B. Sivré. Roermond, 1876. Met pl. 8o.

Weert. — Kronijk uit het klooster Maria-Wijngaard te Weert, 1442—1587, gevolgd door eene bijdrage tot die kronijk op het jaar 1566 en een vijftal stukken betrekkelijk de hervorming te Weert 1583—1584. (Uitgegeven door Ch. Creemers). Roermond, 1875. 8o.

l. Nederlanders in andere landen.

Catalogus van boeken, plaatwerken en kaarten over de Nederlandsche bezittingen, zoo vroegere als tegenwoordige, in Azië, Afrika en Amerika. Amsterd., Fred. Muller. 1854. 8o.

N. G. van Kampen, Geschiedenis der Nederlanders buiten Europa, of verhaal van de togten, ontdekkingen, oorlogen, veroveringen en inrigtingen der Nederlanders in Aziën, Afrika, Amerika en Australië, van het laatste der 16e eeuw tot op dezen tijd. Haarlem, 1831—1833. 3 dln. 4 bdn. 8o.

F. Nagtglas, De vestiging van Nederlanders in verschillende streken van Europa. (Overgedrukt uit de Letteroefeningen, 1859). 8o.

E. de Borchgrave, Essai historique sur les colonies Belges qui s'établirent en Hongrie et en Transylvanie pendant les 11e, 12e et 13e siècles. Brux. et la Haye, 1871. 4o.

't Verwaerloosde Formosa, of waerachtig verhael, hoedanigh door verwaerloosinge der Nederlanders in Oost-Indien, het Eylant Formosa, van den Chinesen Mandorijn, ende Zeeroover Coxinja, overrompelt, vermeestert, ende ontweldight is geworden enz. ... Met by-gevoeghde authentijcke bewijsen. Alles by een vergadert door C. E. S. Amsterd., Jan Claesz. ten Hoorn. 1675. Met pln. 4o.

W. van Geer, De opkomst van het Nederlandsch gezag over Ceilon. Eerste gedeelte. Acad. proefschrift. Leiden, 1895. 8o.

N. B. Verder zie men voor de geschiedenis der Nederlanders in Indië bladz. 330—336; — in Afrika bladz. 210—216 en bladz. 336—339; — in Amerika bladz. 341—352 van dit deel.

AANHANGSEL.

Winkler Prins' Geïllustreerde Encyclopaedie. Derde, geheel om- en bijgewerkte druk onder hoofdredactie van Henri Zondervan met medewerking van vele geleerden en specialiteiten. Deel I—VI. (A—Epacrideeën). Amsterd., 1905—1907. 6 dln. 8o. (Bij bladz. 5).

Société Scientifique de Bruxelles:

Annales de la Société Scientifique de Bruxelles. Table analytique des vingt-cinq premiers volumes 1875—1901, précédée de l' histoire documentaire de la Société Scientifique et de la liste générale de ses membres. Louvain, 1904. 8o. (Bij bladz. 15).

Revue des questions Scientifiques publiée par la Société Scientifique de Bruxelles. Table analytique des cinquante premiers volumes 1877—1901. Louvain, 1904. 8o. (Bij bladz. 15).

Kaiserliche Akademie der Wissenschaften:

Almanach der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Jahrg. 1903. Wien, 1903. 8o. (Bij bladz. 17).

Kongliga Svenska Vetenskaps-Akademien:

Arkiv för Matematik, Astronomi och Fysik. Band I—III. Stockholm, 1903—1906. 3 dln. 8o. (Bij bladz. 19).

Arkiv för Kemi, Mineralogi och Geologi. Band I—II. Stockholm, 1903—1906. 2 dln. 8o. (Id.)

Arkiv för Botanik. Band I—VI. Stockholm, 1903—1906. 6 dln. 8o. (Id.)

Arkiv för Zoologi. Band I—III. Stockholm, 1903—1906. 3 dln. 8o. (Id.)

Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademiens årsbok för 1903—1905. Stockholm, 1903—1905. 3 dln. 8o. (Id.)

Skrifter af Anders Retsius. Samlade och utgifna af Gustaf Retzius. Stockholm, 1902. gr. 8o. (Id.)

American Academy of Arts and Sciences:

The Rumford fund of the American Academy of Arts and Sciences. Boston, 1905. 8o. (Bij bladz. 20).

Academy of Science of St. Louis:

Classified list of papers and notes contained in Volumes I—XIV of The Transactions and memoirs of the Academy of Science of St. Louis. 8o. (Bij bladz. 20).

A. v. L(ee), Haarlems regt op de eer van de uitvinding der boekdrukkunst gehandhaafd; of beknopt overzigt van den stand der zaak, vooral na het onderzoek van den heer de Vries, en de toelichtingen van de heeren Schinkel en Noordziek. 2e druk. Amsterd., 1848. 8o. (Bij bladz. 51).

Ch. Enschedé, Laurens Jansz. Coster, de uitvinder van de boekdrukkunst. Vervolg op het technisch onderzoek naar de uitvinding van de boekdrukkunst. Haarlem, 1904. 8o. (Bij bladz. 52).

R. Fruin, Mr. Enschedé's jongste bijdrage tot de Costerzaak. (Overgedrukt uit »De Nederlandsche Spectator", 1904). 8o. (Bij bladz. 52).

R. Fruin, Nieuws aangaande de Costerzaak. (Overgedrukt uit »De Nederlandsche Spectator"). 1904. 8o. (Bij bladz. 52).

R. Fruin, De huidige stand van het Costervraagstuk. (Overgedrukt uit de Middelburgsche Courant. October 1905). 8o. (Bij bladz. 52).

R. Fruin, De huidige stand van het Costervraagstuk. Uitgegeven door »De Vereeniging Haerlem." Haarlem, 1906. 8o. (Bij bladz. 52).

R. Fruin, De stamboom van Gerrit Thomasz. (Overgedrukt uit »De Nederlandsche Spectator".) 1906. 8o. (Bij bladz. 52).

Het Boek in 1904—1906. Letterkundig jaarboek en catalogus. Met medewerking van anderen bewerkt door D. Smit. Jaargang 5—7. Amsterdam, 1904—1906. 3 dln. 8o. (Bij bladz. 61).

Alkmaar. — Catalogus der Bibliotheek van het Stedelijk Museum te Alkmaar. Derde gedeelte. (Alkmaar), 1904. 8o. (Bij bladz. 73).

Amsterdam. — Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. Catalogus der handschriften. III. Schenking-Diederichs. Fransche afdeeling. Amsterd., 1903. 8o. (Bij bladz. 74).

Amsterdam. — Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. Boekerij van wijlen Prof. J. C. G. Boot met andere aanwinsten op het gebied der classieke letteren. Amsterdam., 1903. 8o. (Bij bladz. 74).

Delft. — Bibliotheek der Technische Hoogeschool te Delft. Lijst der periodieken. Delft, 1905. 8o. (Bij bladz. 76).

's Gravenhage. — Catalogus der bibliotheek van het Departement van Oorlog. Deel II, van 1878 tot en met 1902, samengesteld door F. A. G. Beelaerts van Blokland. 's Gravenh., 1904. 8o. (Bij bladz. 78).

Haarlem. — Catalogue de la Bibliothèque de la Fondation Teyler, dressée par G. C. W. Bohnensieg. Tome III. Sciences exactes et naturelles. 1888—1903. Haarlem, 1904. 8o. (Bij bladz. 79).

Australië. — Catalogue of current periodicals received at the Public Library of Victoria. Melbourne, 1905. 8o. (Bij bladz. 90).

Australië. — E. la Touche Armstrong, The book of the Public Library, Museums and National Gallery of Victoria. 1856—1906. Melbourne, 1906. 8o. (Bij bladz. 90).

Australië. — Address by the president on the occasion of the opening of the exhibition of rare and curious books, etc., and of the new building for the extension of the Museum of natural history, in commemoration of the fiftieth anniversary of the opening of the Public Library. Melbourne, 1906. 8o. (Bij bladz. 90).

Australië. — Catalogue of the exhibition of old, rare, and curious books, manuscripts, autographs, etc. held in commemoration of the fiftieth anniversary of the opening of the Public Library of Victoria. Melbourne, 1906. 8o. (Bij bladz. 90).

Geertruide Carelsen, Berlijn. Geïllustreerd door Hendr. Klijn. (Premie van Het Nieuws van den Dag). Amsterd., 1891. 8o. (Bij bladz. 155).

Th. Morren, Zorgvliet, Buitenrust en Rustenburg. Amsterd., (1904). 4o. (Bij bladz. 175).

C. J. Wijnaendts Francken, Het Japansche volk. Haarlem, 1904. 8o. (Bij bladz. 184).

H. Blink, Nederlandsch Oost- en West-Indië, geographisch, ethnographisch en economisch beschreven. Leiden, 1904—1905. 2 dln. Met afbeeldingen en kaarten. 8o. (Bij bladz. 189).

B. Kersjes en **C. den Hamer,** De tjandi Mendoet voor de restauratie. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia en 's Gravenh., 1903. Met platen. 4o. (Bij bladz. 197).

Melantjong, Atjeh à vol d'oiseau. Leiden, 1881. 8o. (Bij bladz. 200).

Inventaris van voorwerpen afkomstig van de Gajo-, Alas- en Bataklanden verzameld door G. C. E. van Daalen (1901—1904). Batavia, 1905. 8o. (Bij bladz. 2).

Georg Ebers, Egypte. Voor Nederland bewerkt door J. Margadant. Haarlem, 1886. Met platen. 4o. (Bij bladz. 208).

P. L. Muller's Verspreide geschriften. Uitgegeven door P. J. Blok en S. Muller Fz. (Met portret). Leiden, 1906. 8o. (Bij bladz. 233).

Inhoud: Wereldverkeer en wereldgeschiedenis. — De uitbreiding der Europeesche beschaving over de aarde. — De Zwitsersche Alpenpassen en het wereldverkeer. — Nederland en Zwitserland. Eene historische parallel. — Middeleeuwsch Nederland. — De Pacificatie van Gent. — De partijstrijd te Utrecht over de Nadere Unie. — Prins Willem I en Frankrijk. — De Amsterdamsche effectenbeurs in 1672. — De slag bij Saint-Dénis en de vrede van Nijmegen. — Willem III, de Koning-Stadhouder. — De plaats van de republiek der Vereenigde Nederlanden in Europa. — Scharnhorst. — Het nieuwe Duitschland en zijn wording. — Frankrijk en de revolutie.

Tijdschrift voor Geschiedenis, onder redactie van A. M. Kollewijn Nz. Jaarg. 2—4. Amersfoort, 1887—1889. 3 dln. 8o. (Bij bladz. 233).

De oorlog tusschen Rusland, Turkije en de westersche mogendheden in het midden der negentiende eeuw. Tweede herziene druk. Rotterdam, 1855—1856. 3 dln. Met pln. 8o. (Bij bladz. 272).

N. Jorga, Geschichte des Rumänischen Volkes im Rahmen seiner Staatsbildungen. Gotha, 1905. 2 dln. 8o. (Bij bladz. 274).

H. Kretschmayr, Geschichte von Venedig. Band I. (Bis zum Tode Enrico Dandolos). Gotha, 1905. 8o. (Bij bladz. 276).

Madame Campan, Memoirs of Marie Antoinette. Newly edited with notes, etc. London, 1906. 8o. (Bij bladz. 296).

M. Wehrman, Geschichte von Pommern. Band II. (Bis zur Gegenwart). Gotha, 1906. 8o. (Bij bladz. 312).

Max Vancsa, Geschichte Nieder- und Oberösterreichs. Band I (bis 1283). Gotha, 1905. 8o. (Bij bladz. 316).

Steirische Zeitschrift für Geschichte, herausgegeben vom Histor. Verein für Steiermark. Jahrgang 2—4. Graz, 1904—1906. 3 dln. 8o. (Bij bladz. 316).

D. Hume, Histoire d' Angleterre, continuée jusqu' à nos jours par Smollett, Adolphus et Aikin. Traduction nouvelle, précédée d' un essai sur la vie et les écrits de Hume par Campenon. Paris, 1839—1840. 13 dln. Met pln. en portr. 8o. (Bij bladz. 320).

Ernst Seraphim, Geschichte von Livland. Band I. Das livlandische Mittelalter und die Zeit der Reformation. (Bis 1582). Gotha, 1906. 8o. (Bij bladz. 329).

O. Nachod, Geschichte von Japan. Erster Band. Erstes Buch: Die Urzeit (bis 645 n. Chr.). Gotha, 1906. 8o. (Bij bladz. 329).

Dagh-Register gehouden int Casteel Batavia vant passerende daer ter plaetse als over geheel Nederlandts-India. Anno 1656—1657. 's Gravenhage, 1904. gr. 8o. (Bij bladz. 331).

P. J. F. Louw, De Java-oorlog van 1825—30. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, met medewerking van de Ned.-Ind. Regeering. Deel IV, bewerkt door E. S. de Klerck. Batavia, 1905. 8o. (Bij bladz. 335).

J. van Swieten, Krijgsverrigtingen tegen het eiland Balie in 1848. 's Gravenh., 1849. 8o. (Bij bladz. 336).

Henri Pirenne, Geschichte Belgiens. Übersetzung der französischen Manuscripts von Fritz Arnheim. Band III. Bis zur Ankunft des Herzogs von Alba (1567). Gotha, 1907. 8o. (Bij bladz. 360).

Henri Pirenne, Geschiedenis van België. II. Van het begin der 14e eeuw tot den dood van Karel den Stoute. Met eene kaart der Nederlanden op het einde der 14e eeuw. Vertaald door R. Delbecq. Antwerpen, 1904. 8o. (Bij bladz. 360).

Brugge. — Cartulaire de l' ancienne estaple de Bruges. Recueil de documents concernant le commerce intérieur et maritime, les relations internationales et l' histoire économique de cette ville, par L. Gilliodts- van Severen. Tome II. Bruges, 1905. 8o. (Bij bladz. 372).

Kortrijk. — Bulletijn van den Geschied- en Oudheidkundigen Kring te Kortrijk. Jaargang I—III. Kortrijk, 1903—1906. 3 dln. 8o. (Bij bladz. 374).

Rijks Geschiedkundige Publicatiën enz. Deel II. Vestiging van den eenheidsstaat. 1795—1798. 's Gravenh., 1906. gr. 8o. (Bij bladz. 420).

Archives ou Correspondance inédite de la Maison d' Orange-Nassau. 3e Série, publiée par F. J. L. Krämer. Tome I. (1689—1697). Leyde, 1907. 8o. (Bij bladz. 450).

John Lothrop Motley, The rise of the Dutch Republic. A history. With an introduction by Clement Shorter. London, 1906. 3 dln. 8o. (Bij bladz. 457).

W. Broes, Willem de Eerste in betrekking tot de scheuring der zeventien Vereenigde Nederlandsche gewesten in de 16e eeuw. Amsterd., 1831. 8o. (Bij bladz. 467).

J. Rendorp, Memorien, dienende tot opheldering van het gebeurde geduurende den laatsten Engelschen oorlog. Amsterd., 1792. 2 dln. 8o. (Bij bladz. 492).

H. T. Colenbrander, Gedenkstukken der algemeene geschiedenis van Nederland enz. Deel II. Vestiging van den eenheidsstaat. 1795—1798. 's-Gravenh., 1906. gr. 8o. (Bij bladz. 495).

L. Wichers, De regeering van Koning Lodewijk Napoleon, 1806—1810, grootendeels naar oorspronkelijke en onuitgegeven bescheiden bewerkt. Utrecht, 1892. 8o. (Bij bladz. 498).

Bergen-op-Zoom. — W. K. C. Beerstecher, Geschiedenis van Bergen-op-Zoom. Met eene afbeelding der Gevangenpoort te Bergen-op-Zoom. Leiden, 1895. 8o. (Bij bladz. 510).

Bergen-op-Zoom. — (Eggers), Journal du siége de Bergopzoom en 1747, rédigé par un Lieutenant-Colonel Ingénieur volontaire de l'armée des assiégeans. Avec les plans de la ville et des forts. Amsterd. et Leipzig, 1750. 8o. (Bij bladz. 511).

Breda. — J. F. Corstens, Breda. Geschiedkundige bijzonderheden. I. Breda, 1900, 8o. (Bij bladz. 513).

Helmond. — Doopboeken der Gereformeerde Gemeente Helmond en Rixtel, berustende ten raadhuize van de gemeente Helmond. Uitgegeven en van een alphabetisch register voorzien door Aug. Sassen. 4o. (Bij bladz. 515).

VERBETERINGEN.

Bladz.	40	regel	9	v. o.	staat	Domburg	lees	Oostburg.
〃	149	〃	7	v. o.	〃	Ageographical	〃	A geographica
〃	186	〃	9	v. o.	〃	vellen	〃	vetten.
〃	244	〃	8	v. o.	〃	historiis	〃	historicis.
〃	467	〃	7	v. o.	〃	van	〃	aan.
〃	550	〃	12	v. b.	〃	C. W.	〃	C. P.
〃	555	〃	15	v. b.	〃	Koopstad	〃	Hoofdstad.

M283382

Zealand. Provinciale bibliotheek
Catalogus van de Provinciale bibliotheek

Z816
Z4C2
1907
v.1

M283382

Z816
Z4C2
1907
v.1

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY